

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 235.

est 17 de 88' 21' ad 17 Verdo 4
 21:18 21:15 2 3 7 116
 est 20 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
~~est 21 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11~~
 est 22 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 23 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 24 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 25 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 26 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 27 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 28 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 29 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 30 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11

est 31 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 32 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 33 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 34 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 35 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 36 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 37 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 38 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 39 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 40 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11

est 41 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 42 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 43 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 44 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 45 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 46 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 47 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 48 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 49 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11
 est 50 of 33:16 ad 17 200 21:16 2 3 6 11

page over
 no page
 est 17 17 17

0270

Luca
ca dotti

2156
2104

0232
Luca
ca dotti

E
W

16 marzo 1713

Don. Fil. S. Leon. Vita e Ancona

Luca Paro d'aleto	—	02	28
8: 4 Della oberisti	—	02	4
8: 7 frustato	—	02	12
8: 3 Cadby Verole	—	02	5: 5
8: 12 Della d'icisti	—	02	11: 8
8: 10 d'aplice a 7: 11: 8	—	02	37: 0
8: 9 Della d'aliato	—	02	18
8: 1 Della Conlolle	—	02	1: 0
8: 1 1/4 Paro S'iarco	—	02	9
8: 3 1/2 Paro Kayoter	—	02	36: 15
8: 4 Pasa turphika	—	02	17: 0
8: 4 Della de metti	—	02	4
8: 1 Della Conlolle	—	02	1

שם ח' אלהינו נכיר

הכל אשר
ששן
בין אלהינו

לשונה
היא כאלו
הקנה

שם ח' אלהינו נכיר

בה"א ע
צ"ג

ספר הזכרונות

יבואו בו לדפוס ספר זכרונות . כי
 ה"ה החזקתי את לבי לדפוס . הדברים
 הראויים . לגדולים ולקטנים . ולכל
 חיש ישראל . ליתן לב עליהם . ועל
 תקוכם . לכבוד ה' אלטינו .
 ולכבוד הכריות . ושליח רחמני
 אחי . לעשות רצון ה' . כאשר
 חפצתי לדפוס . ובשוח אחי שתהיה
 מוסיף חן בעיני כל רואים . לחזק
 כשכול את כל אשר נעשה . לאהבה
 וליראה . ולעשות רצון קונם .
 ומלאכת שמים זו .
 מעורבת . ה' תהיה
 בעיניכם :

ח' א' ש' ס' ע' ה' ה' ה' א' ח' ח' ח' ח'
 ו' ת' נ' כ' ז' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט
 כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט
 ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט
 מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט
 נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט
 ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט
 ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט
 פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט
 צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט

ה' בבאות מלכי ואלהי' גלו וידוע לפני כסא כבודך מה' אבי עמי ואנין בעיר וכזה
 ומה כחיר ומי בתך קרבי מעט ורפס ואיכי כדאי הסון לכתוב
 על ספר בידי הקצרה והענים דברי קדשך העולים כסלמעלה סכומדים בבית ה' פי על כן ופס דכתי
 יפה העלתי כי אתה ה' עזרתני וכמתכתי ואתה סחוקת את לבי כשבר וכדכס. לזאת סמחונתי על
 דבר כבוד שמך לשמור ולעשות מצוה וגדולה היא מצונותי תורתך משיבת כסס סבוכת בכל מקום
 וככל זמן סגדני וסקמון וזה הכל קטן מהכיל סמון רחמיך וחסדיך ואינו ראוי לסחוק ברכות שמים
 מעל מה יקר חסדך אסים תבין בטובתך לעמי כי אין מעבור לה' לסמייע ברב או בבעט יסיכא חסדך
 לכחמי שלי יארע דבר תקלה על ידי. ולא חכשל בדבר הלכס. ומלאכת שמים זו מבורכת ה' תהיה
 ותהי כושאת חן בעיניך ובעיני כל רואים וזה פריס ללמוד וללמוד לשמור ולעשות רבונך כאס חפצת.
 סמלאכס שלך סיח כי ממך סכל אתה כוככתה וסליח רחמנא עמי איני. אתה ס' כאמך לשלם סכר טוב
 לסלכים לפניך בתמים גמול על עבדך ויחי אשר וגללת לי זכות על ידיהס ולמדתני מפי סכרוס וזסי
 סופרים מורי ורבנתי הן בדרך אל עליין גומל חסדים טובים לחייבים מחשבנתי ודברי ומעסי יסי רבון
 יסיו עול לפניך ישרים ותמימים סולבין ומסויפין לעסור רבונך אלסי חפצתי ותורתך סוף ונבאכאי
 ונבאכאי עמך בית ישראל משתמרת לשמס וכעשית כמעין סתגבר וככסר סאיכו פוסק וסולך למען
 כשכיל את כל אשר כעשה לאכסס וליראה את שמך. אכא זכרכי ה' ברבון עמך פקדנו ביטעתך ויעלה
 זכרוכנו לפניך לפליטה לטובה לחן ולחמד לרחמים. יראו עיניכו במהרה סימוני יסי
 כבוד ה' לעלם. וישמח לבכס בשום סכל וסבין כעלאות מתורתך. ותגל כעסנו
 כשוכס' את סיבת זיון. וכל עבמותנו תאמרכס ה' מי כמך בבנין בית

קדשך. ותפארתנו מקדשך כוכנו יודך. ועתה

אלהינו מודים אכחנולך ומהללים לשם

תפארתך ויברכו סם כבודך

ומרומם על

כל ברכס

ותהלה:

על ידי הירוק בספר נספג זה חסדו י יוסף אהרן

יהי שמו כבוד כבודו

יהי שמו כבודו כבודו

אמר כענין עמנו ולמען אלהינו

אמר כענין עמנו ולמען אלהינו

ברוך אהינו שבראנו לכבודו והכדילנו מן התועים. ולא זו מהבנינו עד שבראנו ממלכת ברכי וגו'
קדום עם מרעימו וצאן ידו הכל כחלתו בין יקיר וילד ששמועו. וככה רצת לשוכו של
חנה. וכמה ברכו לראש צדיק כל יקצבם הם הם חלקו מכל עולמו. אשר ברא אלים לגדלו ולרוממו. על
כל אשר יועל כלו שמועו לזכורם וזבת חובי כל הימי. ועל כל כבוד תופת הר סיני שסם היו כל הכשמו'
הכמחאו והבאו וצתובם אלה שמוע את ^{הב' קולו} קולו הן הראו את כבודו ואת גדלו ואת קולו שמועו
מתוך אהם. כימה שמיסודו ותחלתו מלאה הארץ כהכל שלו. מה עוד חלקנו ומה כע' גורלנו אש' כתן
לנו תורת אמת א' מי חלקנו צורנו. והיי' עול' כטע' בתוכנו. הכליא עבס הגדיל תופסי גדול העבס ורב
הע' לים. אש' סיני. פקוחות להחי' עם דב' תתור תו' תמימ' משיב' כפס' מאירה אור כערצ' פי' ראה בחכמתו
הככלאה העולם מתגלגל ויורד יום ליום מות. דור דור ^{דור דור} דור דור ומכמנו הול' ומתמוטטים
והדכר' יומים ולא כל יומא ויומ' מתרחים כימא להשמוע את דברו' קדמו ואלסבות אש' בטהר' בקדושה
ואין כל אד' אפה לעמוד בכל שעה כראוי כני שכיכס. כמדדגת מרע' וכן של כל כביא' אשר אין למענ'
מכס' מה עם אמר מסתרו כל התור כלס ביד שליח באמן זה לעכו מאד לו יסס גדול. ובלעדיו אין יצ'
ואין ב' כי על שמו קרא' מרוב אהבה והוס' וי' והאניל מרוחו אש' עליו על שבעי' אקנים שמועו אליו. הן
ב' זה הם ראשון בזמן אחרון בחסבות ומעל'. אש' אחריו לא קם כמס' בעס סגול'. האמכס גזרת מלך
היא לשמו' א' השוע אש' יסיה בכל דור' ודור כי לכל צדיק דורס שספס ומא' צדק. באש' קבלו רבותנו
סקדוסי' גם לו ככני עבמו בתור' ^{הג' פתח} פתח בדרו כשמו' בדרור ולפי מעלתו של כל א' א' יראו בו חוצ'
יחד משוריי כיצויות הוד מרע'ם כמכו' את ידיו על יסוש' משרפו וילך וסלוס ויכוש' אקני' וזקני' לנציאי'
וכן מיד ליר לדורות הבאי'. ומלך בכבוד החולק מכבודו והכמתו לזני יחיו כתן כח. ורשו' ביד פדיין לפשו'
מה שרואו' עיניו אכן בחכמ' וזיראת חטא כי על כל מעש' יביאהו במשפט לפניו ומגדול תופת הדיין
המוטלו' עליו לפקח בייחוד על עסקי' סעם המתלכ' ברגליו להוכיח במשור ולהכית' במקל לכל אש' יבא
להקל וזה כל האד' הקטני'. עם הגדול' שלא לחלוק כבוד ולהכיר פנים במקו' שיש חלול השם אש' בכבודו
כל ישראל חייבין תמיד מקבין עם ת' יסיד ואין אים בפס' מחובתו. וזאת תורת האדם ותכליתו. ולכן באה
מצוה זו וכופת בדיח' ל' הכוח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא' אשרי אים יעסכ' כמשפטס וכן
אד' וחיזק בה ככלת' להסיר זה את זה ולהחזירו למוטב באש' בעיבי' ייטב. גם כלל גדול בתור' ואלסבת
לריעך כמוך את זה דרס ר' עקיב' ש'סיה יוצ' וצ' ללמוד וללמוד לשמו' ולעשו' וסורה כי אין כלל כמח' להסטיב
ולרבות ^{והג' ית' א' יס'} ית' א' יס' את הבורו כומ' מן הדרך יוסרס. יקמו בדברי' וססב יסיבנו וקס' יקמונו. על
העבור ועל התור' יכלל העולם כל ישראל חייבין ביחיד וברבים. דבר בעתו בקיום מצוה זאת. לפקוח
עינים ולתת עליהם לב לחזות קטן וגדול שומע ומשמיע קר' ברוך ואת הדב' הקסס יודיע. א' סגדו' וליס
צריכין לרז' ביות'. כי גדולתם מאת ה' היא גרמה להם בדברי' קדשו שלא לוותר כגון האב לנכני. הרב
לתלמידיו האדון לעבדיו. וכס' בעמיו ו' יאח' אדם מה הם שראשונים אשר היו לפני לא עמדו על דב'
זה לייסר כתיבו כשכבר ידוע מאמר' ז' מקו' הכיניו' ^{הא' חבותי} חבותי להסגדר בו וסוף דבר כל מי שיש בידו
למחות פיו זמלא' תוכחות ולשנו תמהר לדבר צחות וססביע כפס' בצחצחות. כער וזקן כל אשר ימצא
לעשות ככחו יעס ויתקן. מעת' כ' ב' טחתי' בוחן לבות ובליות אשר לפניו. ככסתרות גלויות לא יחטא' כי
אדם במלח' זו ולא ידוכי לכף ח' כ' כי אש' לכף צבות וכוחס טובה לקיים מעט מצער מחובתי לפני א'
מי אש' בידו אפקיד רגו' וממנו כל עובתי וחלמלא' מקרא' כתר' ומתו' וסוכס לא יחיתי ככסס לסוף הולך

ומוכה קצת מסדברים הראויים לכל איש ישראל לדבר במ לכבוד האל . ויתרון הכשר תקינים ועינים
 שלא הכחתי לו מקום לשירי צדאות ישראל ראשונים לכל דבר שבקדושה ככה הנם להשיבם על כנם .
 ולהעמידם על מכוכם כי לא צאתי בתחילה להסיר כי אם להזכיר יען מעוט ערכי אני מזכיר . כאשר
 אם הספר הפר הזברוגות יובחי והוא יהיה לעד ולחיות ואמנם מה משפטו ומעטו המפתחות
 בסמוך צע"ה יודיעוהו ומאת ה' שאלת ברוב רמזיו יעזרני שלא אחסל בדבר הלכה ולא אומר דבר כי
 אם בלשון קיים וערוכה . ומה עוד ומה נעים לעקם כמה עקימות ולעוות את המלות . בדברי עבדך
 שקדושים שלא לילך בגדולות . ואם באולי בקצת מקומות ימצא או יראה . דבר יוצא כמעט מהכלל הזה
 לא לכבודי ולא לכבוד בית אבא יצא לא לכבוד ה' הכבוד והכר"כ"י לא לבדו כל כבוד באה . פה אעמוד
 ואשען על הצור תמים פעלו יבחי במעגלי דק למען שמו . להוציא דין אמת לחמתו . דין כולו וצוא
 אבוא ברי אור מפתח סדברים אשר לפני . ואפי ענין נמתי ה' :

☞ הזכרון הא' בענין חיוב שמוע' שופטי ישראל ובו ג' פרקים ☞

פרק הא' יתבאר בו שמות עשה דע"ס התורה אשר יורוך וגו' ומל"ת לא תסור כוונת ככל צ"ד
 וב"ד מישראל בכל זמן ופי' כרייתא דס"ב דר"ס למס לא כתפרסו שמותם של זקנים :
 פרק הב' יתבאר בו הדברי' שאכחנו חייבין בהן מגזרת סבתו דלא תסור ודעת הר"ם במ"ל שהוא
 כולל ג' כלל דברי חכמים וזוהריתיהם ותקנותיהם ומכנותיהם ושלם השגות לרב רבי
 שמעון בר צמח ב' זוהר פרקיע שלו ותשובה עליהם וסעולה כדעת הרמב"ם וסיעתו . כל דאפי
 מדרשא ואיכו מפורש בתורה הסודעס חלה עליו :
 פרק הג' יתבאר בו אם ב"ד יכול לבעול דברי ב"ד חזירי . קיטור פ"ס חס' ממרים . להר"ם במ"ל .
 אינכח אחר חוכמת התלמוד וחלון עליו בדבר קטן או גדול :

☞ הזכרון הב' בענין הלכות בגדים ובו ג' פרקים ☞

פרק הא' יתבאר בו קצור כלאים של תורה ושל דבריהם . וכמה קולות שנהגו שלא כדון וסלוח
 בגדים וכובעים מן הגויים והכותנם להם לתופרם . לשון הרב בב"סו בריט פ' בתרא ח"א
 פללו וכן בב"ד בר"ם שולשן הרב בעל בית הדש שם תומ' על מה שבת' רבינו שמשון פסלחי כלאים
 עלה דמתניתין' לא יקשור טרט וכו' . בסת' טכנו' לתפור העורות התפורים בצפתן תחת בגדי צמר :
 פרק הב' יתבאר בו שאין כלשם כמ"ס הרב בעל הסנה' ב"ח"ס"ם תרצ"ו בשם מהר"י מיכ"ל שאין
 איסור' כפורים ללבוש גז' שמלת אשה יואם' כלי גבר וכן במכה' לבישת כלאי' מדרכין בו ב"ד :
 פרק הג' יתבאר בו דקדוקים סדריים למצות ציצית ותקן בגדים הפטורים והחייבים ודקדוק
 הכמצא לרב ז"ל בב"י ס"ם עשרו ב"ח על המלבושים שלנו למס הם פטורים מציצית
 ושעור עליית קטן מלבושים תחת בגדים :

☞ הזכרון הג' בענין שחיטה ומאכלות אסורות ובו ג' פרקים ☞

פרק הא' יתבאר בו שכל פגומה הכרשית בבשר או בצמרין אפי' שאין ככסין לתוכה כלל ואפי'
 איכה כרשית לא שאותות חוטם שערס הוים פגומה לשון פרבנים בעל בית ישראל ובעל
 בית חדש על דברי טעור ב"ד בריט ס' י"ח שחוטם בכסין דקוס וכו' :

ספרק ה' יתבאר בו' הספירות והזריזות הצריכה לבדיקת הסכין ולטובות רבות וכו' וקדושים צדק
 והתימ' על רבוי השמחה כמבואר מצד שלש טענות ותקון בדבר. וקדוק סימני הספר
 שכתב צדית המעצמים והסומן וכתי מעים וכיוצא בהם לאחזקהו צדו סימן. שלא לקבץ את הספר
 שם על תבוא גרמי' שלם. ט"ב הכיור וביאורו וכו' וט"ל חוט של דם שתחת סורג שלטון איסור
 הטרנולים שמכין אותם החתולים שלבו :

ספרק ה' יתבאר בו איסור התולעים סממאי' בירקות ובפירות במאכלים ובמשקין ובפרטי קצת
 דברים שדרכן להתלוע ושדריך לבדוק א' לא' ולא די צדו. ותימא על מה שפסק סרב ז'ל
 ב'ד' בסי' פ"ד להטיר בתולעים המצעים בפולים וערשים תחת הקליפה במקום צד גם תימא על מה
 שפסק בס"ק ד' ובס"ק ז' ענין פליטת דברים המאוסים האסורים ענין עשית המצא כפי דיכא
 ודקדוקים הראויין לה. איסור חלב שחלבונו ואין ישראל רואהו כוכב בכל מקום ובכל זמן ואין תקנה
 לעשות ממנו גביסה או חמאה והתימ' על המקומות שמקליין בדבר. דעת הגדולים ז'ל שאין הולכים
 באיסורים של כותים אחר כתיבת טעם ואם לאחד באלף לא בט"ל גבינות של כותים כולן אסורות ואין
 צמיחן היתר. וענין פבלים ובשמים הכלועים מין וחומץ של כותים והמקומות שדרכן בכך. ולטון
 סרב בעל הסגס' בס"ק פ' :

ז' והכרזן הה' בענין גזירת איסור סחם ייגם ובו ג' פרקים

ספרק הא' יתבאר בו שיעקר הגזירה משום ייחוד כמותיהם היתה וזה טעם אחרים שבכאס :

ספרק הב' יתבאר בו מקולי סחם ייגם שסקלו דורות האחרונים :

ספרק הג' יתבאר בו טענות המקילים בסתם ייגם אפי' בשתיים ומטובות עליהם א' לאחד וענין
 הוא מתוכים בדין. ויראת הסוראה ובטענה אחרונה זכרון הכתב אשר שלקו מראש ג' ליל
 העליון עיר ואם' בישראל צפת תוב' על הכדון ועל הסתום הכרכים הגדולים ובראשם סרב המולא
 מרכא אדבכא יוסף קאר' ז'לס"ה. וזכרון פסק סרב המוכק כמאר' אליהו חיים ז'ל ס"ה שהיה סתום
 מכל סרבים בחומר איסור זה. וסייגו לעמו מקצת קהלות קדומות בדבר זה וסעתק רוב הדרוש
 שעשה עליו סרב הגדול ר' יוסף ליו"ס ז'ל ס"ה. וכחמה הזכרון בה זכרת כמה רעות שאירעו בעולם
 בעבור העברת גזרס זו ותקון בדבר :

ח' והכרזן הה' בענין טהרה וקדושה ואין בו א' פ' א'

יתבאר בו מדיכים הצריכים לזרע ברוכי ס"ה. הא דק'ל דתבעו ליכשא וכתפייסה צריכה ליטב ז' כתיב
 ואיכה צריכה להספוק בטרה אין דבר זה של ספסוק אמור בני טראתהוטיא טמאס בלמוכות בש"ע ביד
 ס' ק"ן סעיף ט"ל וסעיף ח' תימא בהם שכתב סרב בעל הסגס' ב'ל' בס' ר"ס בהיתר ספסוק דסדן
 איסור ועוכס מוכי הזמיה. ובעקס ותקון בדבר. מכאסם לא מוצים בטבילת הכלים :

ט' והכרזן הו' בענין השחתת פאות הזקן והקפת פאות הראש וגידול ציצית הראש ואין בו א' פ' א'

יתבאר בו מקולי סחמס פיאות. ומ"ס סרב בעל בית חדס בשם רבו ז'ל על הפאס הסמיות ותקון בדבר
 על ביעול הזרה או בעולם בקצת מקצת מקומו. בענין גידול צדית הראש. וקדוק בדעת סרב ב'ד' בס' ז'
 קפ"א בהיתר משפרי' כעין תער בזקן לטוב' בס"מ בריס פ"ב מהלכות עכו"ם ותקומו' בס"ד כ' סראב' וכו' :

יתבאר בו תומרו הגדול מכמה לחון ועכשו הקשה אלמכות איכן בית ומים ואפי' באבך רבות אסורות .
 ענין רבות בפקות כמש הכוונת למכור כלי כפחות משויו בערמה ושוב כהסתייג ידו חזר ונכטלו ממנו
 בתוספות דמים כר רבות קצובים כל דב' שיש בו רבות אין תקון לשלשו או שיכוו הפס מוציא מדי איסו'
 שיש בו הכוונת ליתן מעו' לבגלי תכנון לפלוותן ברבית על משכוכות ואחריותן עליהן וקוצצן כך וכך
 למאס הוא רבות קצוב' וענין הסער שעושים הכוונת ליקח מעות בהלוואה לקנות סחורות ונתתן
 למלוה בעד קבלת האחרות וית' על הכוונת אלו' לכ"ע ואפי' בככסי יתומי הכוונת ליע ל במקומם דרך
 משל צ"ב דיברים לשל' בעדם ק' דיברים במקו' אחר ע"י שטר חליפין כר' דסוי רבית קצוב ולא שאל בין
 שישתלם הסט' לזמן קצ' ע' אחר פגיעו בין שישתל' תכף ומיד בבאו שעימי' אפי' בדבר הסות' יכול לבא
 לידו איסו' תורה אין קבלת האחריו' מתרת הרבית . לא סותר כלובו וכו' עד שיבא בכי או עד שאמצא
 המפתח לא סאה במאס אבל במאס בסאתים לא . והכוונת בשטר חליפין כיוצ' בלו וכסי' תוספ' הסעו'
 לתשלומין כן מוכיפין הרבית איסו' גמור הוא מקומות שיש בהם יריד וכיוצא הלוה ע"מ לשלם ביריד
 כדינו יש לפקפק ולחוס בדב' מאד . ואם אינו משלם ביריד לא ע"י חרת השטר חליפין איסו' כבוד הוא .
 חלוקי דייקים בערב וסליח והלוואה בחבות הלווה מעות מסכותי במנית לקנות סחורה לחכירו הרי
 זה איסו' גמור' מקומות שכוונתן להתנות בתחלת המקח שכל זמן שיסו' לו מעו' שיזכה לו מן הדמים . ח'
 למאס וכיוצא אסו' . הכוונת לקמרות אים את רעשו ולומר לו הילך טענת זו וכיוצ' בה . פ"מ שתתן לי
 בעדך כך וכך לכשתבא או לכשיהא לך בן זכר וכיוצא ומרבה עליו את הדמים כר' דבכל הצדדון יש
 לחוס מהם תחרים המעות יתומי' אלמנות וכיוצא ובסוף השנה נותנין להם ריוח כפי השער הנהוג כ"ב
 למאס הוי איסור גמור ותקונים בדבר חובה ללאד אים ר הרבית :

חזקתו חז' בענין שבועות וגדרים ומנהגים ובו שנים פרקים

פרק סא' יתבאר בו ענין הכסעין והמוציאין ש"ס לבעלה בעו' ה' וגדול עוכס הנשבע וסדורה על
 כל עבירות שבתורה וענין ברכה שאיכה בריכה וספק ברכות ועניות אמן וכוונה בעת
 קריאת ס'ת' והפטרס ופתבי הקדש המושלכין בקרקע וכל כתב בכל לשון שיהיה שיש בו הזכרת ס'
 מצריך לכוון בו כבוד ומעלות הסויר בכבוד סס' ה' תימא בהיתר שכת' הרב ר' משה גאלעב"ט ז"ל בס'
 ל"ח על מי שהיו לכפיו בשבתות ובי"ט פירות הרבה וברבותיהן שוות וכו' :

פרק סב' יתבאר בו ענין המתירין והמפריין שבושות כורים' ומכאנים ואימתי החלם והאב והבעל
 יכולין להפטר . הרגיל להתענות או סגדר כך תעניות והתחיל להתענות מקצתן כיצד
 יעשה להתחדש חרטה גמורה ושלח יפסיד את העשוי :

חזקתו חז' בענין אותות של קדושה שבת מילה ותפילין ובו שלשה פרקים

פרק סג' יתבאר בו דקדוקי קצת מלאכה שנותנין של שבת קדשו' י"ט ושלפניהם ושהביניהם וא"ס :
 סוף ל'טול את הידים בגבות ובפרדסים בין של ישראל בין של כותי' ונתקום עשבים ויין
 ואשר משקין לשון הרב בא' חס' שלו אבל מותר וכו' :

סחורס שלא לשחוק ע"ג קרקע במירות וכו' שאין לפטול מי רגלים מכל משקע ע"ג קרקע אפי' במקום דמקלל דלסוף הרב שם :
סקוצר שאין משתמשין בחלן ואין מריחין במירות דמחזרין לקרקע ואין אוכלין אותן שנשרו ובמקומות שיש צורך לטעול אבנים וכמים דריכין וירוז :
סדס שלא ליעול את היד' במים שיש בהם טלג או כרד ולא ישפספם במלח ובזרית וכיוצא' לא בדבר שמסיר את הסער אפי' מעורב א' כגבס יפס או כזו קודם שיכבס הספס :
סדורר שאר דריך לרקוק בשמירת מלאכה זו מחמ' כמה דברי' בדרך פישר שלעול' למד אדם בתו' ביתו להביח מע"ג כל ברי' ומין אוכל בכלי נפטי עצמו בלי פכול' וצזס לא יב' לידו עביר' לא הותר למי שאין לו לא מיהות לעשות ע"ג כותי' אפי' דבר של שבות וגם שלא לחול ולשתות דבר שאינו של ברי' אים ואותם בני אדם שיש להם כעין חבור' שמוצי' ליהס תמיד :
סעוהן צנז' אסור' להחליף את הסוד או את סכני' וצני' יעשו וזכרין ק' דברי' לאומבלי' מקוה' דס ומרפ' און חבורו' שראוי להכניסו סיסא בכל ק' ילג וקהילה תכור מיוחד להטמט במחין ושלא ליתן עת במרק צעור סכיד סולדת בו :
סנוז עוון הסריק' ושלא לברוק אפי' במרק שאין לתוס לעקירת שערות ואיסור כטילת הסער והפכרנים ויבלת וצנין :
סמלכנו איסור כיסוי בגדי' ממל ומים ואבק ועפר וכוצה וכיוצ' וכמה דברי' מ'ס' סחויס ומ' שלא להביח שערות כלל ככרזות סנחביו' המקפל את הסגד יקפל שלא כסדר קפולו הראשון :
סנזעו סנוסג' צמימי כנעוכין וכיוצ' מ'ע"ס שיש לפקפק באב' פירו' הסנזעון ולסוף הרב כ"ס ס"ב :
סקוס' וסותיר צרי' ליהרר בהם מאד כי רבו דידיעו' ולסוף הרב צעל סגו' כ"א' ה"י' ו"ו' דיש לזא' וכו' :
סקורע כל המקלל דרך חימה וכעס הרי זה מייד ודבר זה אף בחול אכורו' :
סכד בני שלא לסגור תיבה לגמרי שארזים בו חיה' עוף שברשותו של אד' אסור לכוון' ווא' תן בני אד' שיש להם כליז' מלא עוף ומאיסורי' הרי בת שמישו ובמאובלו' ולסוף הרב כ"ס ס"ו :
ססוחטו אין לרחוק את המכ' לסוביא ממכה דם ולא יצדון צפיו' וה"ס למי שנחתך באצבעו וכיוצ' דמחיבין עליו מן סחורה ולא יגע עם בגד דם וכיכר יעשה אין מללין את ספרעו' ביד ואין כ"ל שלא יסרצבו' ואין ליעלו' לא כשהוא על הסער ועוקץ ודין סמכל' את כליו' . גם כפרקי' הסבת כתב הר"ס במל' דברים שחיבין עליהם מן סחורה :
ססוחקו שלא לשפסף את המנעל ביד או ע"ג כגד' ושלא למחמש בשעו' וכיוצ' מהדברי' סמתמר חו' :
סמחטבו שלא ליעול קיסם של עץ ויקטמנו לחבות בו את סיכיו וציוצ' :
ססות' וססוחק לא מציו' מוס סיתר כתיבה או דרסיסה לא לרמ' ז' באצבע באויר' שיש לתוס לפתוח ולסגור הספרים שיש על חודי' דפיהם אותיות' ושלא לפרוס עגות שיש עליהם אותיות' ושלא ליעול את השעו' ספלה על סכנס' . ושלא לפתוח את האגור' ע"ג כותי' . ושלא לשחוק אפי' שחוק סמותר' להרויח' ואיש' למחות בדבר' לשון הרמז' ס' בספי' אבל סכות' בדבר' וכו' :
ססוכה וססות' שלא ליעול ושלא להחזיר דלות' המחזרות לקרקע' . כגון של כור ומלכות סתים וכיוצ' דסוי' אסור מן סחורה ובסל' כלים יש חלוקים' . וספסל שכשטע א' מרגליו' . ושלא להביח כוצע שפסת וטפת וקסס אפי' בבית וכיכר יעשה :
סמכב' והמזעיר דברי' ס'סמורין כזס ע"ג ישראל וע"ג כותי' וקולות סססגו' דעו' ואיסור' פתי' הדלת' סססלון ססגד' סססורה או ססר' אין מדמין דבר לזכר צעביני' סססותין' שלא לעשו' סעודה' שליטת קרוב לערב' :

שמחה בפנים שלא ליעול קשין' וקסמין שסארו' בגדרמן האריגה אפי' לא קפיד מחט וכיוצא בה
סתעקתמה אפי' מעט אין לפוטטה איסור הריקוד והשמעת קול בקלים או באצבעות
עצמן. סבבים הוצאין בזוגן כיצד יעשו :

פסוקי מרש' לרשו' מלבוש ותכשיט. שאברו חכמי ברה"ר מה דינם בשא' השויות. אין לבאת לא במחט
בזריכה להשמיד קסמורין לא במקמים שתחובות בגדים וכיוצא. אין לטלטל מחט
בניטל חודה או עוקצה. טוב מאד לאכסם שלא לבאת בטבעת כלל :

איסור' המוקצה ערכי היתר למי שיש לו עביט של מי רגלים וכיוצא שהוציאם לאשפת ומחזירין אותו
ע"י כתיבת מים במאי עסיקין אי בדריד' לו או אפי' בשאיכו צריך. לשון סרמ"ט ב' ב'
כ"ה אבל כלי המוקצה מחמת מיאוסו וכו' :

פלאכה בחולו של מועד ובע"פ במקומות שמקלין בעוה' :
ספ"ט ב' צאות ב' שלא הוא אות ברית קדם ויתבאר בו דקדוק שני דברים. סנהגו לקבל במצוה זו בקצת
מקומות ותקובים הראוי :

פ"ה סג' ב' צאות ג' שהוא אות תפילין קדם גם בו כתבי הקדש של תפילין ומזוזות ויתבאר בו כמה וכמה
דיוכים שבדיכום וסקולות שגרמו שעוונות בעבור העוונות לכתיבה ולרצועות התפילין
בכתיב' בסג"ה בתפירתם ובתקום. ובעושה סחורה מהם ותקון בדבר. לשון שהביא הרב בה"ל'
שמעתי שקון סיוד מעבד וכו' על מה שבאגון בקצת מקומות שאין מתיקין מחו' על כל פתח החיי' ומבטלין
על כל א' א' מצות עשה וגדל' היא. אין להכח' המחז' בפתח כמו' שהיא לא בתוך קנה הרב' תקובי' בענין
שם שדי הכת' בחזו' מנחון שלא יבא ליד' מחיקה ח' ע' סח' סיד כל עשה שאיכ' מתקוב' כשכלת' מבטלין
סמנו' תקון צורת ספר' אליכ' רכ"ע בדברי הרב. ומיסול דחק תוכות בכל כתבי הקדש וה"ס דמגיל' :

הזכרון ה' בענין ששה דבר' אשר עליהם העולם עומד ובו ג' פרקים :
ספרק א' יתבאר בו דבר התפילין והוא יעם' אדם קוד' שיכנס לב' ובעשה שיכנס לבסוה' מתפלל
ודקדוק בלשון שאין להגיד' ד' של אחד ביותר בדברי הרב ז"ל רוב הטעויות שבכל
בספר הדפוס ותקון בדב' אשר כלו במסקל התוכחות ושירי החסיד' ושאין לקלקל כלשון בשביל לבזו'
יתרות ותכונות שלא להביא תכונות לב"ה כי אם לזמן הראוי ודברי החבר ז"ל בדרון :

ספרק ב' יתבאר בו דבר גמילות חסדים ביקור החולם. וסכסר תרופותיו ואמירת הודו בזמנו
וסקריעה הראוי בשעת יציאת כשם לא בבעלת קרסום וכיוצא. והשמירה וכל דרכי
סחולם וסמת ע"י עצמו לא ע"י אחרים ושכר שמחת חתן וכלה. ועונש המכבד פיו ואינו שומר עיניו
ומכסנים שיש לא עובדים וגדולות מצות הדקס ופדיון שבויים :

ספרק ג' יתבאר בו דב' דהין בדיכי ישראל וגדול סכ' המקיימו ומומר עונש עולמו לילך בערכא'
של שבוי' ופ' בסוק ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים דייקים בכל התורה האת :

ספרק ד' יתבאר בו דב' שאמ' והדורך שיש לעול' בו וסו' תקון יפה למי שרו' לטוב בתשוב' ולתקן מעשיו:
ספרק ה' יתבאר בו דברו שלו וגדול מעלותיו והרבה מעשים בו. וסדן את חבירו לכך זכות וכמה
מעשים שבזכרים בגמ' קבלת יסורין מאהבה. במקרה פתרון סחולם בזמן קרוב אנ' רחוק

בן יקר' לפתרון שעוונות שהן הם יסורין וסתוכחות ואיכו תכלית חיפוש היסורין והם לא ימצא :
ספרק ו' יתבאר בו דבר התורה סדר הלימוד עם התלמידים במדרש והמעשה. וגדול הובת מצות
סוכות מוכיח הגדול וקטן וסחילוק שיש בהם בין רית לדברי סופרי. סד' הסוכה להרמ"ט

ז"ל . למספס אחר המעשים ובעלי האומות ומה מעשים על עונם המוכע עצמו רב עוז הכפון
למלמדים דרכי ה' ועדותו והצורך שיש לכך לחיות והכאים מארצות הסיזור והתשובה הראויה לכל ה'וא'
על העבר וזאת העדר המילה וזאת מצויותה פוטרתן מעונם העוונות בלי התשובה הכריכה להם . קצון
עם למרדת כבוד אליהם והליל שזו המקורם הקדמה לחבר מרוב חסדו על עמו ישראל קצור כזכרונות
עם קצת מדום ותוספת עליה על סדר מקראות קדש וזו הם :

ואשם הכידם עמאתם וגו' איסור כידם שום לכשואה ולמכוס :
תחלל את בתך למזמתה ולא תזנה סארץ וגו' לא תהיה קדשה וגו' איסור השראלית
והכמות . עבת זקנים למי שכוונע בו יצרו גם לשב בתשובה מה יעשה :

לריעך כמוך להרחיק המחלוקות :
תקופו פאת ראשיכם ולא תשחית את פאת זקניך :
תלכו בחקות הגוי :

בן הכסמה הטכורה לממאה וגו' שקוף מאכלות אסורות והעובר על גזרתיהם של חז"ל
ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה :

תשבו שבעת ימים לחזור אחרים ומצות ישיבתה זשלא למלאת שעור מדתה בדברים
שאין בהם טעם ברור להיטר :

כספך לא תתן לו ככסף וגו' :
תשא את שם ה' אלטיך לשוא וגו' :

את יום השב' לקדשו וגו' חייב הקבל' האמתית דרך משל הדב' השם הראשון המוכח למלאכה
בפי השם כל עסק הכעשה באיסור לא יכלית אדרבא גם את המותר וסכוד :

לא תרצח הסורג בין כידיו בין ע"י אחר' גדול עונו מכשוא ודברי הרמ"בם בספ"מ"ה רוצח שסם ראוי'
לשמוע ועבין דמי כחות מתמים ומצוות עשה ולא תעש' דועשיות מעקס לגנוך ולא תשים

דמים בביתך וגו' והרצח דברים הכבלים בהם משל תור' ומשל סוכרים . שלא לככות בלשון שלא להלביץ
פני חבירו . אפי' יכינו לכן עצמו ועכשו הגדול שלא לככותו בשם רע אע"ג דרש ביה :

ולא תגנב איסור גניבת ממון וגניבת דעת הכרות :
ושכחת לכביץ מצות ת"ת שאין לכו מדם טובה הימכה ועוכס האבות שמגלין את הבנים מעל שלחן

קדש ומה טוב לעה' ולעה"ב להכרים את תרומת ס' מן הבנים להיות שתולוס בביתו מצות
ת"ת כוהנת בכל אדם ושכרה וקביעותה :

וקשרתם' לחות על ידיך וגו' הכשר ספרים תפילין ומחזות ושלא לאחר את הסגס' שלא יבוא ויביא
לדי טעא וריות להטות במקומו הראוי בזרוע ובראש והמחוס על מחזות הבית :

ואכלת' ושבעת וזרכת וגו' תובת הכסכה לכרך ועוכס אפי' לשומע מפי אחר' וזכרון קצת דברים .
חובת כטילת ידים לתפילה ולאכילה פת . ודברים שטבולם בח"מ' מקיין ומס הם :

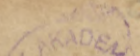
כי יפלא' מחך דבר למשפט וגו' ענין הכתוב והטובים בערכאות של גוים ו
לא יהיה כלי גבר על אשה וגו' ענין הכתוב הטובים לפרט ראיות :

לא תלכס' שעטו :

גדילים' תעשה לך חתימת הספר בדרישת תקון הדברים ומכל ישראל ערבים זה לזה וחובה עלינו
למסור עצמנו ועל קדושת ס' וסוף דבר אחרו חז"ל היא פרשה קמכה שכל גופה
תורה תלויין בה בכל דרכיך דעשו והוא ישר ארתותיך :

מכל מלמדי השכלתי . כי עזותיך שיחה לי :
 : זכרון אחד בעיניי חייב שמוע אל מוספי ישראל ובו שלמה פרוקים :
 : ספרך האחד בבאר השומע טאכחו מינים לשמוע בקולו :

מקרא מפורסם בתורה הוא ע"פ סתורה אשר יורוך . ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה . לא
 תסור מן הדבר אשר יגדלך ימין ושמאל . ולשון ספרי אשר יאמרו לך תעשה זו מצות
 עשה לא תסור זו מצות לא תעשה . וכן העתיקו מוכה סגמות ז"ל ואין בהם מחלוקת כלל . והוא תחלה
 דברי רמב"ם ז"ל בה שמרית . האמנם כסתפק לי בזה דבר א' והוא אם הכתוב הוסיף . במצותו ובאזהרתו
 מדבר על כל ב"ד וב"ד שיעמוד מישראל . יהיה של שבעים ואחד . או של כ"ג או של ג' . מהם היו בתי דינים
 הקבועים בערי ישראל כפי העם הכמציא בהם אם מצע ואם הרבה . כמו שכתוב בארוכה הרמב"ם ז"ל
 בריש הלכות מנהדרין או אינו מדבר . לא על ב"ד הגדול שכללכת הגזית שהם היו עיקר תורה שבע"ס
 ועמודי ההוראה והסכרעה שלעבין זה הפרשה היא הולכת סובבת . כמו שהיא פשוט ומפורסם בספרים
 ואין צריך להעתיק דבריהם ומא גם שתיים סבובים . מיתה לאום אשר יעשה בזהוין לבלתי שמוע א'
 שמועט והוא אחד מן הכחשים ואין זה אלא בזמן ממרא החולק על ב"ד הגדול והורס לעשות שלא
 כהוראתן שהרי אפילו מצאין חזק ללשכת הגזית . ועבר על דבריהם פטור מן השוית לפי שהקב"ה חלק
 כבוד לב"ד שהוא ולמקום המקודש הוא . ואין בכל זה ספק וברור הוא בספרים . והנה מצד זה כראש
 פשוט שאין שכתוב מדבר אלא בב"ד הגדול והוא לשון הרמב"ם בספר המצות שלו ובחבורו ולפי ש"ס
 ז"ל במצותם המצוה והאזהרה לשמוע אל הכ"ד הגדול וכו' . אבל מצד אחר מההוא מעשה שאירע לרבי
 יוחנאי עם רבן גמליא' הכוזב במשכתיכו בסוף פ"ב דראש השנה . כראש כבודו שכלל שוויין לכבודו
 ואין בכיהם חלוק דתכן שהם שלח לו ר' ג' וזרכי עליכם שתבא אצלי במתקן ובמעותך ביום הכפורים
 שחל להיות בחשבוןך הלך ומצאו ר' עקיבא מצד אל' יש לך ללמוד שכל מה שעשה ר' ג' עשו . שכל אלה
 מועדי יי מקראי קדם אשר תקראו אותם . במועדם בין בזמנם בין שלא בזמנם אין לי מועדות לא אלו
 בא לו אצל ר' דוסא בן הרבובס אל' אם באין אלו לדון אחר בית דינו של רבן גמליאל צריכים אלו לדון
 אחר כל ב"ד וב"ד שעמד מומות משה ועד עכשו שכל אלו על משה ואהרן כדב ואי' הוא ושבעים מזקני
 ישראל ולמה לא כתפרשו שמונתן של זקנים אלא ללמד שכל שלמה ושלם' שעמדו ב"ד על ישראל הרי הוא
 כבית דינו של משה . כעל מקלו ומעותיו בידו . והלך ליכנס אצל ר' ג' ביום שחל יום הכפורים להיות
 בחשבון עמד ר' ג' וכשקן על ראשו אל' בא בשלו רבי ותלמידיו רבי בחכמה ותלמידיו שקבלת דברי ע"כ .
 שהי' ששקל כל ג'ו' שעמדו ב"ד על ישראל כבית דיני של משה הגדול והמופלג והסוס אותם לו ואלמלא
 מקרא כתו' מצוה ומוזיר על ככה . מאין בא להשוות את מידותיו שאם מעיקר מצוה שמיעה בהכמים
 וכבוכים אין לנו שלא לזון ולהסר אחר הכיובכים מכיין ואין לרחות ולומר כי כולה אםמכתא בעלמא
 היא בין בב"ד הגדול בין בב"ד הקטן ור' יוסע מעולם לא דן דין לא דרוש דרש מדבר זה בעל מעיקרו
 ואין בו ממש ור' יוסע עבדן זוכים שחלל יום הכפורים שחל לפיות בחשבון ביום שהוא והלך ליכנס
 אצל ר' ג' במקלו ומעותיו בידו שהי' חייב עליהם לדעתו מסוס כושא משא . ורי' יוסע גדול בדורו
 הי' שהרי ר' ג' קראו רבו וכשקן על ראשו ואיתא בדברייא בגמ' תני רבנן כיון שראש אותו עמד
 מכסאו וכשקן על ראשו אל' שלום עליך רבי ותלמידיו . רבי שלמדתי תורה כרבנים . ותלמידיו שאכי

נחר עליך גזרה ואתה מקיימת בתלמוד אשרי הדור שהגדולים כשמעו לקטנים וכן וראה צברות פ'
תפלת השחר כשכשאל בנ"ה אם תפילת ערבית רשות או חובה ועל מעשה שביה לר"ג עם ר' יהושע
פזכרם אמרו דאלו לא הוה רבי יהושע בעל המעשה סיו מקימין אותו לראש. גם ר' אליעזר הגדול
בור הוה שאינו מאבד טפה שבשעת מיתתו כעל שתי זרועותיו וזכינו על לבו. ואמר אוי לכם
שתי זרועותי שהם כעבים ס' שכינללין וכו' ור' עקיבא פתח עליך צטורה ואמר אזי אזי רכב ישראל
ופרשיה. הרכס מעות יש לי ואין שלחמי להרצותי. כדאיתא בשלח ד' מיתות יא"פ בההוא מעשה
של עכבא: צפ' הזכר כתב הרמב"ן ז"ל בתדושיהו וזה סוף שלמון המובא במ' עין עקב. ותמה אזי למס
צרכו וכו' וי"ל שכוון שלא רצה לחזור וכו' ואפ"ש שיהו אומרי מפי השמועה והוא אומר כך הוא בעיני.
לפיכך לא קבלו מחכו כל ראיות שבעולם ואלו הוראה למעשה בזמן הבית היה כעש' זקן ממרא לפיכך
החמרו עליו וצרכו ע"כ. והא"ג דלכאורה הלשון להזהיר בו בורך לתרבו אין זה מוכוונתו ומהדרי
רצונו הגדול למדמי מה שכתבו ועקבא בן מהללאל שעלו כאמר צפ' ה' דעדות שאין העזרה כנעלת
צפנו כל אדם מישראל בחכמה וציראת חטא כמוהו בשביל שלא רצה לחזור משמועתו ב"ד דרבי שהיה
אומר לפי שמעון מפי המורבים אמריכון באלו הכחסקין. והא"ת מפני לא הרגו עקבא בן מהללאל מפני
שלא הורה הלכה זמנא ומה למ לחזור אחר ראיות וזרין צפ' בעצמה של זקן ממרא כתוב וצאת אל
הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם. ואמריכון בספ"כ דר"ה פזכר וכי תעלה על דעתך
שארם הולך אלך דיין שלא היה צימוי. הא אין לך לילך אלך אבל שופט שבימך. וראיתי להעמיד
הברייתא שהיא כולה ומתוכה יתבררו ויתלכזו הדברים וי"ל. ת"ר למה לא כתבתו שאתן של זקני
הללו ולא יאמר אדם פלו' כמשה ואהרן פלו' ככרוב ואביהווא. פלו' כאלדד ומידד. ואומר ויאמר
שמואל אל העם ה' אשר עשה את משה ואת אהרן ואומר וישלח ס' את ירובעל ואת בדן ואת יפתח ואת
שמואל ירובעל זה גרעון ולמה קרא שמו ירובעל שעה מרובה עם שבעל. בדן זה שמשון ולמה
קרא שמו בדן ראיתי מהו יפתח כמשמעו. ואמר משה ואהרן בהכינו ושמואל בקוראי שמו. שקל
הכתוב שלשה קלי עולם בשלשה חמורי עולם לומר לך ירובעל בדורו כמשה בדורו בדן בדורו באהרן
בדורו יפתח בדורו כשמואל בדורו ללמדך שאפי' קל שבקלים וכתתה פרנס על הדבור הרי הוא באביר
שבאבירים ואומר וצאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה על דעתך
שארם הולך אלך הדין שלא היה צימוי הא אין לך לילך אלך אבל שופט שבימך ואומר אל תאמר מה היה
שמי' הראשונים סיו טובים מאלה ע"כ לטון הברייתא ואוגב גררר יש לזקק בה קצת דקדוקים תחלה
מאי ואומר ועוד אחר שיש לנו ב' מקראות מן התורה שבהם מלאים ועונים למה חוזר התנא אחר
הכבאים והכתוב להביא ראיה גם מהן ועוד למה הפסוק בין מקראות של תורה עם הקרא של כבאים'
ומיהו לא י"ל לפי שרצה לדרוש המוכים פסוקי דמשה ואהרן ואולי לתרץ הכל בא' באמר כמה דגריסין
באלו הן הכחסקין דהכי איתא התם גבי זקן ממרא ה"ר כהנא הוא אומר מפי השמועה וכן אומרים מפי
השמועה אינו כהרג הוא אומר כך הוא בעיני וכן אומרים כך הוא בעיניו אינו כהרג. וכ"כ הוא אומר
מפי השמועה והם א מרים כך הוא בעיניו עד כהרג. עד היאמר כך הוא בעיני והם אומרים מפי
השמועה. תדע שהרי לא הרגו עקבא בן מהללאל. ור' אליעזר אומר אפי' הוא אומר מפי השמועה והם
אומרים כך הוא בעיניו כהרג. כדי שלא ירצו מחלוקת בישראל ויא"ת מפני מה לא הרגו עקבא בן
מהללאל מפני גלו' וורה הלכה למעשה. וקם ליה לכתא כוותיה דר' אליעזר. וכן פסק הרמב"ם בריש

ר' יוסי הגלילי היו אובלי' בספר עוף בחלב. לוי חקלע לבי ר' יוסי רשב"א אתו לקמיה ריש' דעווסא בחלבא
 ולא אמר לנו ולא מירי כי אתחילקמיה דרבי ח"ל אמאי לא תשמעניכו ח"ל אתריה דר' יהודה בן בתיר'
 הוא . ואמינא דרש לכו כר' יוסי הגלילי דח"בא העוף שאין לחלב אם . סרי שלא חבל מפני
 האיסור ולא אמר דבר מפני הכבוד ועוד אמרו בפ' בירה ר' אבהו כי חקלע לאתריה דר' יב"ל קום
 מעלטל שרגא כי חקלע לאתריה דר' יוחנן לא הוה מעלטל שרגא מה כפסך ח"כר' יהודה סבירא ליה
 לעבד כר' יהודה וחי כר' שמעון סבירא ליה לעבד כר' שמעון לעולם כר' שמעון כ"ל ומסום כבודו דר'
 יוחנן הוא דלא עבד ופר' ש"י ז"ל לעולם כר' שמעון סבירא ליה דאי סבירא ליה דאסור לא הוה מעלטל
 ליה לכבוד ריב"ל דלעבד אסורא ע"כ . וזו היא שכינתו בריש פ' מקום שכתבו ואל' ישנה אדם מפני
 המחלוקת לפי שתחלת המחלוקת השני ומיעוט השם למכהו שכתבו ע"פ חז"ל העי' וכן כירה הכזכר
 חמריכן רב מלכיה חקלע לבי ר' שמלס ועלטל שרגא ואכתת ר' שמלס ר' יוסי גליליא חקלע לאתריה
 דר' יוסי דר' חמיכא ועלטל שרגא ואכתת ר' יוסי בר' חמיכא ופסוק הוא דתרוייהו רב מלכיה ור' יוסי
 גליליא לא היו יודעים שאסור כהגו בדבר ולפיכך עלטלו דסבירא לם כר' שמעון דשרי וכלא רבות
 בגמרא . ומסדרי סתמיסין ומלסיסין את הלכות ומגדלים סעבין עד למחר כ"ז . ומה שאבותינו
 ספרו לנו מעוט העיר והצלחת יושביה - בכפוש ובגומם ובממוכס הסולכים אחר הראש המחזק הסם
 לכלי מחזיק יראת ה' וכל טוב כר' אליעזר בדורו . ועליו אמרו בריש פ' ר' אליעזר דמילס ח"ר יבחק
 עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כר' אליעזר והיו חתים בזמנן ולא עוד אלא שפעם א' גזרס
 מלכות סמך על ישראל על המילה . ועל ארזס העיר לא גזרו ע"כ ולא עליו כלבד אמרו אלא על כל
 הכדיקים מלאים ברכת ה' ועל כל המקומות כי כולם שוים לדבר זה לטובה ולברכה . וכשלא זה ספרק
 הראשין שלא לסאריך עוד וחולי' בפרק ס' הבאים יתמלא ספרוכו ומתוך הויכוח יתברר עוד אמיתתו
 וחסד על כל ה' וס' יעזרכו לבא ערי תדוכתו :

הפרק ה' ברברים שאנחנו חייבים בהם מגזירת הכתו דלא תסור

ואולם צריכים אנו לעכין ספרק להעתיק בראשונה על זה דברי סרמז"ס בריש הלכות ממרים
 ז"ל ב"ד הנדול שבדושלס סם עיקר תורה אבע"פ וסם עמודי הסוראס ומהם חק ומשפט
 וזכר לכל ישראל ועליהם הבטיח' הסורה . שאמ' ע"פ הסורה אשר יורדך זו מצות עשה וכל המחזיק
 במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת אליהם ולהסעין עליהם . כל מי שאינו עושה כסוראתן
 עובר בל"ת שאמ' לא תסור מכל הדבר אשר יגדולך ימין ושמאל . ואין לוקין על לאוזה מפני ספיתן
 לאסרת מיתת ב"ד - שכל חכם שמורה על דכריהם מיתתו בחקק שא"אסאים אשר יעשה בזדון וגו' א'
 דברים סלמדו אותם מפי השמועה . וסם תורה אבע"פ וא' דברים שלמדום ע"פ דעתם בא'מן המדות
 סהתורה כדשת בהן זכראס בעיניהם מדבר זה כך שור וא' דברים שעשאום סיגו לתורה ולפי מה
 שהעשה צריכם וסם הסודות וספתכות והמסגות כל א' וא' מאלו ה' דברים מצות עשה לשמוע אליהם
 וסעובר על א' מהם עובר בלא תעשה סרי הוא אומר ע"פ הסורה אשר יורדך אלו סתקת וסגזרות
 וסמסגות סיורו אותם לרבים כדי לחזק הדת ולתקן העול ועל המשפט אשר יאמרו לו דברים שילמדו
 אותם מן סדין בא'מן המדות של תורה כדשת בהן מכל הדבר אשר יגדולך זו סקבלה סקבלו איש מפי

איש ע"כ גם כס' המנוות שלו כתב בזה בקצור ואין צורך לכתתיק ולכמול הדברים האמנם אחריו קם
 סרמב"ן ז"ל וכן הסגותיו שחבר על ס' המנוות הזכור . סגיד על הכרון הזה תשובות הרבס . יסוף דבר
 סודם לרמב"ן ז"ל ב"ב סתלקים הראשונים אבל בחלק האחרון הכדרס בפסוק תחילה והוא סגוד
 לגזרות ולתקנות ולמסגרות הביא ראיות כגודו ובקס לפתור דעתו . ולפי שאין ראשי כדאי לוכנס בין
 בהררים הגדולים האלס כוסף על זה שלא כתבו כתי . במלאכה הזאת להרבות במשא ומתן כי להסגות
 ולסגועם בס' ראוי והגון לכוונתיו בלבד ראיתי להסיג לפני הקורא האלס ספרקים הראשונים לא אטעל
 עמנו בקושיות והכרעות לבד זה אומר הרובע לעמד על עקרון של דבר לראות תרומים ישרים בקצור
 במרץ יעיין בס' זוהר הרקיע שחבר הרב המסובק ר' שמעון בר במח ז"ל בפ"א אזהרות בשורס הא' שלו
 יראה חכס ו וסיף לקח גם אחריו החזיק בעל מגלת אסתר ס' סמ"ר יבחק לראון ז"ל וכן דבריו לו
 בקצת ענינים למשיג כסס ולכלכל את מעבותיו וסדוטין כמו שכתב בהקדמתו טובים ס"ב חגרו את
 מתניה לאזכר גם גברו חיל כגוד הסגות סרמב"ן ז"ל ורזו עצמם להעמיד דברי סרמב"ם ז"ל על מתכנת
 ואלס דברי ס' סג"ן האחרונים . והעולה מה הוא שאס ספכי קושיות ס"ר ז"ל לא היו מתכלים דברי
 סרמב"ם ז"ל אס לא מפכי העולה מהסיד דשבעות ויומא והסיד דמיר וכדריס ג"כ סהזכר ע"כ . והנה
 הסכרת בטוק' סהס לא יגוסה במסך הענין ותכלית הפרק שאכזו בו הביאנו להזכיר שלס הסגות סהסיג
 סרמב"ן על סרמב"ם שליכס רמז בדבריו הסכרים ולסיג עליהם בקצרה בע"ה וכביא אותם א' לא'
 להסיס ריח ביהמ"ו ח' אבל כתגלגל בענין זה שורס ענין א' הסוקסה לו בדבריה ז"ל והוא סהסמב"ם
 ז"ל כתב במאמרו וכן בחבורו סגודל שסעובר על דברי חז"ל עובר על לאו דלא תסור . וס"ר ז"ל סגוד
 שאין בכלל לאו דלא תסור אלא מה שאמרו וכפי סתורכ בנין דברים הכדרסיס בני' מדות וכיוצא בסס
 אבל דברי חכמים אין בכללים בכלל לאזוסי . וענין מחלקותם בזה הוא תימה בעיני סהסרבה סדעתו של
 סרמב"ם ז"ל הוא סכיד מה שעלו בגמרא בסליסי מסבעות ובאחרון מיומא דהתם סקמו עליס דר"ל
 דאמר חגי סעיר אסור מדרבנן מהסיד דתנן שבע' שלא אוכל וזכל ככלות טרפות שקצים ורמסיס
 חייב ור' שמעון פוער וסוינן עליה סכבע . ועומד מהר סיני הוא ואוקמוס דר"ל במפרס חגי סעור
 ואלביא דרבנן ואי חגי סעיר אסור מדרבנן מכסבע ועומד מהר סיני הוא ופי' דסי' ז"ל מוסס סאי לאו
 דלא תסורו דחי' כיוון דרית ליה סיתר מן סתורס לאו מוסבע מהר סיני הוא ובסחי סלקא שמעתתא
 וא"כ איך אפשר לרבינו ז"ל לומר שאסורים מדרבנן בכלל לאו דלא תסור סם זכריס חזר אמרינן ויין
 מצוה מאי קדושא ואבדלתא מוסבע ועומד מהר סיני הוא ורבינו סם ז"ל ור"י ז"ל וכל רבנן כרפת
 פירסוס בתמיס כלומר דכ' ון דמדרבנן סוד לקדס על סיין לאו משב' מהר סיני הוא ע"כ לטון סהסגס
 סר אפוסה קוצר לשוכו ז"ל לרוב בקיאותו וסכמתו . מקום כתן לנו לסאריך בהעתיק לטון סגמר בריס
 ס' אחרון מיומא וקצת לשוכות מרס"י ז"ל סהס דריכיס להכנת סענין דתיכין סת' י"ס אסור באכילס
 ובסתיס וכ' . וחקסינן עליה בגמרס אסור ענוס כרת הוא אמר ר' אילא ואי תימא ר' ירמיס לא כזכרס
 אלא לחגי סעור . הכיחא למ"ד חגי סעור אסור מן סתורס א' למ"ד חגי סעור מותר מן סתורס מאי
 איבא למימר דאתמר חגי סעור ר' יוחנן אמר אסור מן סתורס ר"ל אמר מותר מן סתורס . הכיחא
 לר"י א' לר"ל מאי איבא למימר מודה ר"ל שאסור מדרבנן ופרסי ז"ל מתניתינן כמי מדרבנן קאמר
 וסהדרינן אי סחי לא מוחייב עליה קרבן שבעס למא תנן שבעס שלא אוכל ואכל ככלות שקציס
 ורמסיס סחיב ר' שמעון פוער וסוינן כס אחאי חייב מוסבע ועומד מהר סיני סוד רב וסמאל ור' יוסכן

דאמרי בכלל דברים המותרים עם דברים האסורים ור' אומר אי אתם מוציא לא במפרש חזי שעור
ואליבא דרבנן או במתם ואליבא דר"ע דאמר אדם אוסר עצמו בכל שהוא וכתב רש"י ז"ל בסוף ד"ס
ואליבא דר' עקיבא וב"הו' הכירא ליה לר"ל דחזי שעור אסור מדרבנן איך מוקי' לס' להא דתבא חייב
באוכל חזי שעור וסרי אף עלמא מושבע משום לאו דלא תסור ואמרינן תו היתם וכו' כיוון דאית ליה
היתר מן התורה קא חייב קרבן שבועה ופרש"י ז"ל וכו' וכו' אין זה מושבע מסיני ובי משבע עלים
חייב שבועה ומאויב עלם ע"כ והתנן שבועת העדות חיוב כוונת לא ברואים להעיד וסוינן בה
למעוטי מאי רב פפא אמר למעוטי אלך רב אחא בר יעקב אפ' למעוטי השחק בקוביא והא משחק
בקוביא מדאורייתא מחזא חזי ורבנן הוא דפסלוה ולא קא חייב עלים שבועה שאני היתם דאמ' קרא
אם לא יגיד והאי לאו בר הגדה הוא ופרש"י ז"ל אם לא יגיד משמע מי שהגדו שלו מועלת לבעל הדין
והאי לא מסכיח הגדה דידיה. הואיל ולא מקבלין ליה מדרבנן. ע"כ לשון הגמרא ורש"י ז"ל השיך
לעביכו. והא דאמר הגמרא ובי תימא כיון דאית ליה היתר מן התורה קא חייב קרבן שבועה דן
הרשב"ז ז"ל לומר דדמי ליה מאי דק"ד מעיקרא דאסורו דרבנן בכלל לאו דלא תסור הו' וצפסי סלק'
שמעתתא ולפי פנאס אין זה בדאי לדחות סברת הרמב"ם ז"ל ואדרבא מוכחן יש חוק לדבריו אי
בעית אימא סברא וצ"ב ראיא אב"א סברא שהרי שתמו דתלמודא הוא מותיב לס' וכו' ומפרק לס'.
וא"כ מעיקרא מאי קסבר לומר שאסורים דרבנן בכלל לאו דלא תסור הו' ולכסוף מאי קסבר לומר דלא
הו' וצ"ב ראיא דכבר דקדק הר"ז ז"ל מאי וכו' דאית ליה היתר מן התורה וכו' דאמר הכי ה"ל
זכ"ת כיוון דאין זה מושבע מהר סיני וב"הו' משחק בקוביא דמושבע מהר סיני הוא להעיד ורבנן
הוא דפסלוה ולא קא חייב עלים שבועת שו'א לא ודאי דלעולם ס"ל דאיסור דרבנן בכלל לאו דלא
תסור הם אלא דמצבין לומר כיוון דאית לסו הית' מן התורה כגון חזי שעור קא חייב עלים שבועה.
ולפיכך לא קאמ' וכו' כיון דאין מושבע מהר סיני וכו' דמושבע ומושבע הוא אלא דלענין דלא תחול
שבועה עלים לא מקרי מושבע ועמוד כיוון דמן התורה היתר גמור הוא ואין אכזרו מפרש בכתוב
לא בכלל לאו דלא תסור. כיוצא בזה כתב הר"ז ז"ל ואמרי דרכו סלול כלך וכאמ' שגדולה מזו מצינו
דלר' חזי שעור הו' מן התורה ומפיק ליה מכל חלב כדאיתא היתם בגמרא. והכי קיימא לן כדמסקא
ספוסקים ז"ל וכלל ידוע הוא ר"י ור"ל הלכה כר"י. וכבר נתבאר התוספות בדרון זה. בה' שבועות שתיים
בתרא בד"ה אהיתור' קא משבע וכו' והוא פשוט והנה הרמב"ם ז"ל גופים שפסק כן בפ' ג' וצפ"א מהלכות
מאכלות אסורות כתב בה' מה' שבועות ז"ל שבועה שלא אוכל כל שהוא מאכלות וטרפות ואכל פחות
סכנית חייב שבועה שהרי איבי מושבע על חזי שעור מהר סיני ע"כ. וע"כ צריכין אבו לומר שמה
סכת' שאינו מושבע על חזי שעור מהר סיני. לאו משום דס"ל בר"ל דחזי שעור אינא אסור לא מדרבנן
דודאי כר' ס"ל כמ' שהרב צ"מ וכדאמרנן וא"כ אם הדברים יונבו בפשוטם ממש שאינו מושבע על
חזי שעור מהר סיני קשים להבינם ולהעלותם על הדעת ונראה דסתרי אהדי. דאך אפשר לומר דחזי
שעור אסור מן התורה ואינו מושבע עליו ובי השבועה לא היתה כוללת לכל התורה כלה לכל אמירות
לכל צויה פרוטיה וקדוקיה וכל אשר יש בה. סוג עצמך בינת עוף עמא דמסקא לן שהיא אסורה
מן התורה מקרא דבת בייעה כדאיתא בה' אלו טרפות אפי' כתב הרמב"ם בפ"ג ממאכלות אסורות
שאין לוקין עליה. והאוכל אותה באוכל חזי שעור שהוא אסור מן התורה ואינו לוקם אבל מכין אותה
סכת מרדות ומינה שאם כשע' שלא להפול בינת עוף עמא ואכלה שחייב על השבועה שהרי חיוב

מושבע על חצי שיעור מהר סיני • או אמור שהרי אינו מושבע מהר סיני אלא על הכשר לה על הכיזום
 ולא על הפלג כדברי הרמב"ם שם • בין כך ובין כך היאך אפשר לומר שהטיל הכתוב תיבה יתירה לתו
 אלא אמור פרטי • ולא היתה השבועה גם עליו וכי מי הוציאו מן הכלל אלא ודאי שאין הכוונה ממש לומר
 שאינו מושבע על חצי שיעור מהר סיני • אלא לומר שאינו מושבע עליו במי ובוואו ומדרשה אתו
 חלה השבועה עליו ועל האיסורים כיתא בו כמו שכתבנו בשם הר"ל ז"ל ומדברי רבותינו בעלי
 התוספות ז"ל בשבועות שתיפ' בתרא בדבור המכר כח' כן נולמדו מהם תבונה אחרת לדב' • אמר יין
 הסם בעי דב' אשי מור שאמר שבועה שלא אוכל חרין • בכמה דביון דכזית אסורא דאורייתא הוא
 כי קא משתבע אהיתרא קא משתבע ודעתיה אמשטו או דילמא כיוון דאמר שלא אוכל דעתיה אכזית
 וכתב בו ע"ז התוספות ז"ל אהיתרא קא משתבע אפי' לה' יוחנן דאמר הכי שיעור אסור מן הכורס •
 א יא בעיא דרב אשי דמשתא בר' יוחנן כ"ל דק' לכוותיה וכו' עמא דביון דליכא אלא אסורא
 בעלמא לא חשיב לה מושבע ועומד כלו דליכא בו לא לאו ולא עסקו כמו שכתבנו בפ' לקמן בר"ס
 במיקו לה דבברי הכל וכו' הרי שלא אמרו לפי שאינו מושבע על חצי שיעור אלא דלא חשיב ליה מושבע
 ועומד מכלל דשבועא איכא חשיבות ליה לענין דלא תירול עליה שבועא מטעם שכתבנו ז"ל ויהי
 ל' רמב"ם דתלם הדבר בזה שאינו מושבע כלל בפירוט ושוב מזה איתו מזה דברי הר"ק ז"ל דכל דהת'
 מדרשא ואינו מפורש בתורה חלה השבועה עליו וכו' כן בסתמו דרמב"ם דהכח שם גבי האומ' שבוט
 שלא אישן ג' ימים וכו' ז"ל דאע"ג דבשבוע להחול בעצמו חילא עליה שבועה מסוים דלא אתי אלא
 מדרשה כמו שכתבתי בהד' ש' אפי' כשבע להמית את עצמו כשבע הוא לע' ור' על ד' ממש דמקרא
 מלא דבר בכתוב אך את דמכס לכפשות' כ' אדרוש וכו' ולקמן על ברייתא דהכשבע לנטל את הפזום
 ולא בטל וכו' דאמרינן הסם יכול כשבע להרע את עצמו ולא הרע יסא פטור וכו' כתב שו"ת ז"ל אפי'
 כשבע להרע לעצמו ולא שהרעות בידו דאע"ג דבפ' החובל אמרינן דאין אדם רשאי לחבל בעצמו
 מדרשא אתייא לן וכל דליתיה מן התורה מפורש לא מקרי כשבע ועומד לענין דלא תחול שבועה עליו
 כיון שפרשתי ע"כ • ובפ"ק דכרדים אפי' דאי בעי פטר כפסיה בק"ט שחרית וערבית ז"ל מהכתרא
 לי דלחו דוקא דבהכי כפטר שהרי חיי' כל אדם ללמוד תמיד יומם ולילה כפי כמו ואמרינן בפ"ק דקדושין
 וסכתה שיהיו ד' מחודדין כפיר' שיש י' הלך אדם דבר שלא תגמסו ותאמר לו וכו' וק"ט שחרית
 וערבית לא בני ליה הכי אלא מאכא כל' ראייה למה שכתבתי בפ' שבועות שתיס בחרה וכל מדי דהת'
 מדרשא אע"פ שהוא מן התורה כיוון דליתיה מפורש בקרא כדריא שבועה חלה עליו והכי ספ'
 קאמרינן כיוון דאי בעי פטר כפסיה מו' בקר' כהדיא דהיינו בסכך ובקומך בק"ט שחרית וערבית
 מסוים הכי חלה השבועה עליה לגמרי אפי' לקרבן וכו' דאמר כד' גדול וכו' • וראיתי עוד להר'
 ז"ל בבית יוסף בעור יורה דיעה כיון רל"ט שהביא תשובה בשם הר"ן ז"ל בעצמו ויהי כפי' ל' שכתב
 בתחילתה ז"ל שהדין כך הוא שכל שהיא מצוה מפורשת מן התורה אין שבועה חלה לבעלה אצל מה שהוא
 מדרש הכמים שאינו מפורש בתורה שבועה חלה עליו וזה ימים שזה כדבר הרשתי ומצאתי לו שה'
 דבברי הרמב"ן ז"ל ובארכתי בזה במקומו וכו' והרמב"ן שכתב בספר' כ"ל שהוא טענת כופר' יז"ל
 הרמב"ם וכן • העתיק כדב' ז"ל כן מזהו לו בפי' מה' שבועות שכתב שם ז"ל כשבע להרע את עצמו
 כגון שכתב שיהחול בעצמו אע"פ שאינו רשאי שבועה חלה עליו וזה לא הרע לעצמו הייב מזה
 שבועת ביטוי ע"כ • וכלל הבירא ראייה לדבר מר' יוחנן נופיה מהסיא בעי' בדבר אפי' שכתבנו בסמוך

פסרי רב אפי' מסתמא כוותיה סבורא ליה כדכתבו התוספות ז"ל ואפי' בעי חיור שאמר שבועה שלא
 אוכל חרצן כי קא מטבעה אהירא קא משתבע ודעתיה אמסכו וכו' כלומר והשבועה חלה עליו .
 אפי' דחגי שעור אסור לדעתו מן התורה . מקרא דכל חלב כדאמרן לא לפי שאינו מפורש בתורה .
 והתו' ז"ל כתבו תירוצי אחר כמ"ס . ועוד שקמו בגמרא שהם על עמתי' דקתמי שבועה שלא אוכל ואכל
 אוכלים שאינם ראויים לאכילה פטור שבועה שלא אוכל ואכל ככלות וטרפות שקצים ורמסים חייב מ"ס
 רישא פטור ומ"ס סיפא חייב ותרצו ה"א לא קשיא רישא בהתם וסיפא בהפרס והדר אקפו מפרס
 חופיה כמי' תקשי אפי' מושבע ועומד מהר סיביה א ותירצו רב ושמואל ור' יוחנן דאפרי ככולל דברים
 שנותרים עם דברים האסורים ור"ל אמר אי אתם טורח וכו' ככ"ל . בסוגיא דיומא וסוף סוף אמרינן
 בשלמא ר"י לא אמר כר"ל דמוקי' להם למתניתין בדברי הכל לא ר"ל מ"ס לא אער כר"י וכו' ואם איתא
 דלר"י אין שבועה חלה על חגי שעור עדיף הוה ליה למומר בשלמא ר"י לא אמר כר"ל מפוא' דחגי
 שעור אסור מן התורה ואין שבועה חלה עליו לא ר"ל וכו' לא ודאי כדאמרינן טוב דקדקתי בתו' ז"ל
 ומצאתי שהם ככה ונתרצו לסימנתייהו דאין בו לא לאו גוף עשה ופסיר הוה חגי למומר כר"ל אי לא
 פניחא לאוקומי מתני' בדברי הכל מעתה זכיבו לייבד קומית הרשב"ן ז"ל ונראין הדברים ק"ו שם
 שאיסורין הראוין בכתוב כגון חגי' שעור וביצה טמאה וכיבד בהם לפי שלא באו מפורשין אין להם דין
 דאין שבועה חלה על שבועה כ"ס אסור דרבנן שאין להם רמז בפסוק וכולם ככללו לשרמז' בלאו דלא
 תסור ולפי' כל שמשבע לקיים או לעבור מזה מדברי' שבש' ואיתעשה כגון שלא להדליק נר של חכוכס
 או שלא לקרות את המגילתה השבע' עליו ותר' לשתירס כמו שפסק הטור ז"ל ביד כסי' ה' וקד"ל
 בדכתי' יסרב בבית יוסף ובשלחנו ועוד שם וסי' לדבר שהוא מדרש חכמים שאינו מפורש בתורה וכו'
 ואע"פ שמדברי אביו הראש ז"ל למדו ואין לנו גלוי ברעת לאן מועט בבואן דידן ואם בסרמז' או
 בסרמז' ס"ל לנו שהדין דין אמת ומוסכם ואפי' הרמז' יודע בו מסתעם שכתבו בהם הר"ן ז"ל .
 דקושיא ה"ב סק"ס הרשב"ן ז"ל בלאו הזה ובשלמי' משבוע' וכו' שני מחדשים מוכיח דמתנים באסורי'
 תורה לא הויא התפסה ומתפסם באסורי' דרבנן הויא התפסה דלאו דבר' אסור הוא ואלו
 היו אסורין דרבנן בכלל לאו דלא תסור לא היו אומרי' כך ע"כ וכתב עליו הר"ל ז"ל שעכ"ז דהתפס'
 דרבנן לא מצאו בגמרא אכר' שדק דראי' או לע"ד קשה הויא מאד ממי' שאם הכוונה לומר כמו שטורס
 הפעם שהתפס' באסורי' דרבנן הויא התפסה זה לא מצב' בסוגיות שהוכיח ז"ל דהת' כמוד' מאוס' שכתב'
 עליו עסקי' ואינו ענין לזה דעל הדין דהאומר הרי עלי שלא אוכל בשם' ושלא אשתת' וכן כיום שמת בו
 אינו כיום שמת בו רבו כיום שכתב בו גדליה בן אחיקם וכו' אערינן פלס וסוף שדוד ונא מתותו
 שיום ונרס' ז"ל שקבל עליו ככר כדר שלא יאכל בשם' שמת בו אינו לעולם וכן יום שמת
 בו פלג' וכן יום שכתב בו גדליה וכו' והדר מקטנן ביום שמת בו אינו פשיטא ומתדרינן כיום שכתב
 בו גדליה בן אחיקם אצטריכא ליה סד'א כיוון דבי לא כדר כמי אסור כי כדר כמי לא הויא עליה
 אסור וסאי לא שתפסם כדר הוא קמ"ל ובהכי סלקא שטעתתא סרי' דהתם לא עסקינן אלא במתפס'
 באסור' דרבנן שדור ממכו וכמו שפרשו רש"י והר"ן ז"ל אבל אם לא כדר ממנו לעולם אימא לך שאינו
 מתפס' וכן כתב הרב בבית יוסף כמ"ס ר"ס בהם הרשב"א דהאומר שיהיה פתו סת כותי לא באסור ככך
 משמע שאין התפס' אלא בדבר הסדור וכן הביא בהם הראש ושם כתב ז"ל המתפס' בדבר שאינו אסור
 לא עדרבנן כגון גביס' של גוים ופתם יובם ושמי' של גיד עשע' דאינו כזר דאיסור דרבנן לאו

בתורת דבר כאשר והר' כתב בפ' דכדרים ממסקנא דמוניא דשבעות שמעינן לכודר מגניבה של
 גוים וכתם ייבם ושמו של גיד והתפוס בהם דמתפוס בכדר היו זכור וכך הם דברי רבנו צבי רע"ו
 ושם יתבאר בשיעור דמייא ע"כ - אלמא דבי' ה"ל - דא"י אסורי תורה וא"י אסורי דדריהם שוין הם
 לעינין שאין מתפוסין בהם לא בתלקו האסורין הללו בזה אלא שסודר מאסורי תורה ושם התפוס
 בהם ד"א אינו כתפוס וכאל דבריהם בכה"ו. סדר מהם ושם התפוס בהם כתפוס כדאיתא בסוף ס"ר ט"ו
 ואם נאמר לזה נתכון הרשב"ן ז"ל וכסודר דוחק וקצור הלשון גם מה אין קושיא כלל דאלו לדעת רש"י
 ז"ל אין חלוק בין אסור תורה לאסורי של דבריהם כגון זה דסבירא ליה ז"ל שסדר חל עליהם
 ושם יש בהם התפסה כמו שהוכיחו מדבריו התם בשבעות תום' והר"א ש"ה ז"ל הביאם הרב צבי'
 סנדיעוד סוסף ז"ל שכן כראש מדבריו בריו כזיר ואלו לדעת הרשב"א ז"ל שסבירא שם הרב כדר
 כתב שכל הפוסק' חולקים עליו ובפרט בדבר שאור אסור מן התורה שאין אסור הכדר חל עליו וכן
 כתבו סת' והר"ן ז"ל וא"כ לדעתם ז"ל מה שאינו מתפוס באסורי תורה לפי דמקרא לא חל הכדר
 עליהם ואם אין כאן כדר אין כאן התפסה מה שא"כ באסורים של דבריהם שסודר חל עליהם כמו
 שהשבעה חלה וכמו שכתבנו בתרוץ הקושיא א' ואת"ל שסודרים חלים על כל דבר מצוה בין
 מצות עשה בין מצות לא תעשה כבר תרצו הרא"ש והר"ן שסבירא שם הר"ב ז"ל דבבב"ג אה כדר ושם
 התפוס בשל תורה אינו כתפוס לפי שאין דעתו אלא בעיקר האים ר"ח ויכו תוסם ובשל סופרים
 כתפוס דכי קא מתפי' בחסור שבסווא מתפוס דהיינו כדר והוי מתפוס בדבר כדודר וכיום הר"ן ז"ל
 שכן גראה מדבריו רב האי גאון והרשב"ן ז"ל . הרי דלכל המחלוקות ולכל הפירושים דעת הרמב"ם
 גם תד זס במקומה עומדת :

דקושיא ה"ג קשה הרשב"ן ז"ל בלשון זה . ובפסולי עדות דרבנן נסתפק בדבר לראשונים ז"ל
 אם נתקדשה האשה בפנייהם אם צריכה גט אם לאו ומה שהביאם ז"ל ליהי' הספק כזה
 הוא אם נאמר על כיוצא בזה כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש ורבנן אפקיעהו לקידושה מיניה אם
 לאו . ואם יס' ששם על דבריהם עובר על לאו דלא תסור א"כ המספק בקוביא עובר על לא
 תסור והוי כגולן דאורייתא וספורה אמרס אל תשת ירך עם רשע לכוות עד ולפסול קדושין איכן
 צריכינן להספקה דרבנן סהרי לא חלו כלל ע"כ וזה היא תשובת הר"ל ז"ל עליו וגם מה שנסתפק
 לראשונים אם האשה שנתקדשה בפני פסולי דרבנן צריכה גט או לאו היינו מה שדמא התורה לא
 פסלה רק האכסוס שעוברים על מצוות התובות בתורה בבאור אבל על לאו דלא תסור שזא לצוות
 על כל דבר מדברי סופרים יש להסתפק ולומר שאין זה כעובר על התורה ממש . או דלמא אחר כי
 לאו דלא תסור הוא מצוה בתורה הרי עובר על תקנת רז"ל הוא כגולן הוא פסול לעדות ע"כ
 וכיוצא בו הלץ הרשב"ן ז"ל בעצמו על הרמב"ם אהא שהשיג עליו הרמב"ן מההיא דפ' כירס שהסודר
 לומר דמאן דעבר אדרבנן שרי למקריי' עברינא ואלו היו אסורים דרבנן בכלל לאודלא תסור לא
 היו צריכים לזה והשיבו ז"ל ז"ל . ואין זה קשה שכיוון שלא כתב האימור בפ' בתורה הוי אפשר
 ללמד עליו מצות על העובר עליו דלא לקרויה עברינא וכדאמרינן בפ' דמניעא לא תחמו' לאיכסם
 בלאו דמי משמע להו וכדאמרינן בפ' זה בורר דסכסו קטוראי דקברי מת צ"ט דסברי מצוה קעבדי
 ומשם הוי אבעריכו למימר דשרי למקריי' עברינא ע"כ ובתב הרמב"ם ז"ל בריוס פ"ב מלכות
 עזר ז"ל כל הספקל בעבורה אם השידו עליו ב' ערים שעשה עבירה פלונית אע"פ שלא
 תתרו

פתרו בו ספרי אינו נוקם הרי זה פסול לעדות . כד"א ששבר על דברים שפסע בישראל סגן עבדים
 כגון שפסע על לקח או לשוא או גזל או גבב או אכל כבולס וכיוצא בו אבל אם ראונו עדים עוברי על
 דבר שקרוב העושה להיות שונג דריבין לסמירי ואח"כ יפסל כיצד ראונו קושר או מתיר בשב' דריבין
 להודיעו שזה חלול שבת מפני שרוב העם אינם יודעין זה וכן אם ראונו עושה מלאכה בשבת או ביע'
 דריבין להודיעו שהיום שבת שמה שוכח הוא וכן המשחך בקוביא תמיד או מי שפגעש מוכס או גבאי
 שמוסיף לעצמו דריבין העדים להודיעו שהעושה דבר זה פסול לעדות שרוב העם אינם יודעים
 דברים אלו וכן כל כיוצא בזה וכו' הא למדנו שבכרים דברי אמת האמורים בשם פרי"ל ז"ל וראוי הים
 הדבר להסתפק לראשונים כי איך יפסלו משחך בקוביא וחביריו אם אין פסולו כיצד יודוע ולא
 ראו לחלוט בשום פסול שלא ליתן דבריהם לטעורים ולהכח בכל פיסולי עדות דרבנן להחמיר כמו
 שכתבו ז"ל והי קיימת לן ואחרי יציאתו של הרמב"ם בשלום מפי אריות גברו יש לנו להשתדל כפי
 כחנו לכבדים עוד סברתו לכבדים ולסביר למ פנים בקצור כפי כונת המלכה ולכן בע"ה כאמר
 שכבר קדמנו הודו לדברי הרמב"ם מנד טענות הרמב"ן ז"ל . הרשב"ן והר"ל שניסם כא' והגם כי
 הרשב"ן ז"ל חזר להקשו' עליו עדיניה כמו שכתבנו מכל מקו' חסודות הר"ל ז"ל לקו' שיתו' עם המעט
 שסמכו כראית כחמות וישרות ודעת הרב בה"ג דבעת הרמב"ם שכל דברי חכמים ככנסים בלאו דלא
 תסור ובעשה דע"פ התורה ולפיכך העובר עליהם עובר בלאו ועשה . ומעטם זה מכה בכלל תר"ג
 מצוות מקרא מנילם ובר תכנס ודומים כמו שכתב הרמב"ם בפי' המלות בשורש הראשון והרמב"ן לא
 כחלק עליו בזה כלל ספרי דבר ברור הוא שמקרא מנילם ובר המורה וכיוצא מהמצוות של דבריהם
 אין דרך ל' כמיסם במתין תריג מצוות שבאמרו למשה מסיכי אלך ע' ללאו דלא תסור הכולל את
 כולם ולא דבר קטן הוא מה שחכו רואים בעיני שהרמב"ם ז"ל לא השינו דבר בזה ואף כי אין זראית
 לשחך עליה לאוטופי שסתפח גברא דבא הא מיהא תבא הכיף לדבר וכבר מצינו לרשב"ם ז"ל
 שכתבתיים בה שסבירו הרב בכ"ו כפוף פי' שפליגות רתח זל טרחתו לטעמוד דנח' ולא יכולתי אבל מה
 אעשה וסר אב"ד לא מלק עליו בזה כלום ע"כ גם הרב עצמו כתב בזה בריש פ"ט מה' שבעות זל
 ואפשר לומר שסביר רבינו וכו' וקצת טעם יש בדבר והראב"ד לא השינו בזה ע"כ והוא דקדוק ביד
 הפוסקי' כאמר עמד כי בחפשי המקראות שעליהם סעבו חכמים לגזור גזרותם ולתקן תקנותיהם
 מצאנו שלשה מהם שזכאו בגמרא במקומותיהם וזכיריהם הרמב"ן ז"ל וזו הם ושמתם את משמרת
 לא תסור . שאל אביך ויגדך וקיביל ואמרו לך . וכמה בראשון ובאחרון לא כתפתק אדם שהיו
 אסמכתא בעלמא חאלו ושמתם את משמרתי כבר הביא הרמב"ן ז"ל היות דברך ב' דינמות דאמרינן
 התם רמז לשכיות מן התורה מנין וכו' רב כסא אמר מהכא ושמתם את משמרתי עשו משמרת
 למשמרתי אל אביו לרב יוסף הא דאורייתא היא כלומר ואכן תכן שכיות מד'ם ומהדר ליה דאורייתא
 וזשור רבנן כל התורה בני פראו רבנן חלל מדרבנן וקרא אהבה כתיב בעלמא ע"כ . וזילנו שאל אביך
 ויגדך פשיטא הוא דאסמכתא גמורה היא ואין בזה ספק כלל האמכס במקרא האמנעי שפוא לא תסור
 כפל השפס כאמור שהרמב"ם סוגר שפוא לאו גמור כולל הכל והרמב"ן סובר שלא כתפסע איסורו לגזור
 ולתקנות והרי הוא לגבייהו אסמכתא בעלמא כמו שפס הסכים האחרים ועכ"פ עולם העובר על
 דכרישם הו' או כידיו או מכת מרדות הכל לפי העובד ששבר ופוצץ גדר יבכנו כחם . ועובשו חמור
 בידי שמים וע"ה . ויש כהאן שאלה לפי דעתו ז"ל וגדולה היא חלי העביר . והוא אחר שאין לנו

מקרא מן התורה לשמוע אל החכמים בנארות ובסיגים אלא בדרך סמך למע תשבות עבודת כבוד
 מצוות בזמן מסמכים בשב ואל תעשה . והנה מצוות התורה חובה ושמיעת החכמים רשות בנבון
 אלא בדברים ומי ראוי להיות כדעה מפני מי הרשות מפני החובה בודאי . ואכן מובאים שהחוב' צדוקי
 לומר המצוה היא הכרחית דרך משל י'ט טל ר'ס או י'ט כראשון של חג שחל להיות בשבת בזה אין
 תוקעין וזה אין נוטלין לולב . ופשוט הוא בנמרה שטעם שניהם הוא גזירה שמיא יעלם בידו וילך אצל
 בקי ללמוד ויעבירם ד' אמות ב"ר'ס ואם אית' למע תדחה המצוה שהיא חובה מפני הגזירה שמיא רשות .
 וע' א"ה סנה י"ח ב"ל לה' שבת קדש'ן ההמורה ולא עמד חומרה לפני המילה לגודל מעלתה שמיא דוחה
 אף השבת וחז'ל העמידו גזרתם כנגדה . ואם לא הכיז סכין בע"ש אמרו שלא יביאו בשבת אפי'
 מחצר להצר במבוי שאינו מעורב ולא ראו לדחות ערוב מדבריהם וכדחית המלה גזר שבתגיר בע"פ
 תכן בסוף פ"ח דפסחים ב"ש אומרים עובל ואוכל את פסחו לערב וכו' אמר'ו הפורס מן הערלה
 כשור מן הקבר . והענין שם בגמרא גזירה שמיא יעמא לכמה הבאה ויאמר אשתקד מי לא
 עבדתי ואכלתי עכשיו כמי אעבול ואכל ולא ידע דאשתקד גוי והוא מקבל טומאה עכש' ישראל ואפקבל
 טומאה וכדחה הפסח אפי' שה' חומר שתיבין עליו כרת בדיאית התם ערל סזאה ואימל סכו' סכין
 דמילס שהסכין'ן העמידו דבריהם במקום כרת וכמה רבות וזין לסאריך ואולם רובן של גזירות שבעשו
 לסיני ואינם כוונעין בטעול מצוה כגון רובן של שבועות בשבתות וימים טובים . ושמיות לעריות ושטר
 עוף כהלכ ופת כותים ודמיהם כלה כבוד לזדיקים אפי' לחז מדבריהם אפי' פתלא בימא הואיל והם
 מואמכים על התורה ועל העבודה . ואינם לפניהם גיטיות מצוה אפי' שעה אחת שכיין דברי הרב ודברי
 התלמיד דברי מי שומעין והינה מהראוי חז'ל על כמה זמא כח' תפשו לעקור מצוה מן התורה בעמור
 גזירה א' שמאחר שאין חיוב לפעולה גזרתם אין בהם לפעמידם עלי' עמור בכל זמן שאם היס
 להם זה הכח הים חיוב חל מיד דהכתלה פזאומדא ליתיה הא כפי ליתיה וכל זה יורה יורה שהכלם כרבים
 ה"ס הרבנים הראשונים הנזכרים בה' ג' והרמב"ם ז"ל אשר פרשו דבריהם וסתיקתו של הראב"ד ז"ל
 שמייעתם ופעמם וכחוקים עמם וכל הדבר בקשה בזה ברור וכפוש הוא כפי דעתם ז"ל וכבודו של
 הרמב"ן ז"ל כי רב הוא במקומו יהיה מוכח . והוא שגם שם יתעלה בה' אשר לנו את הטלחה בשבת
 והתיר לנו את המילה בו ביום . אשר לנו את הכלאים בלבנפכו והתיר לנו כלאים בניניות וכיוצ' בהללס
 המצוות המונעות זבזו כמילס בשבת ואשר אינם מונעות כלל ליום בניניות שאפשר הים לקיים את
 שתיכן כשלא ילכס ולא עליית של צמר כמו שכתבו התו' ז"ל והחוקים בה' דחה את זו והתיר את ז' וכלם
 בחכמתו הכללה ראה והתקין כן התיר לנו זמא שכתיר בתורתו בהתמיהס וחזר ואסר את הדברים
 ביד חסידיו יראו שמו אשר חלק להם מהכמתו וכבודו כאמרם ז"ל סהרן הכתוב לחכמים וכתב הרשות
 בידם לגדור גדרות ולהציב חומות גבוהות סביבם לחמסס ולאסרו מזרם החכמים והטענות
 המתרגשות לכא בעולם . וכשם שהודיע אותנו מלכנו ואלאיכו סקבל ספר בתקיעת סופר
 דרך משל ובגמילת לולב דברי בעתו סן הודיענו סקבל שכר טוב פללא בתקוע סופר ולא כיטול
 לולב כשחל א' מהם לכא בשבת והוא אמרו ית' לא תסור מן הדבר אש' יגידו לך ימון ושמאל ועל זה
 שדרך כלל הסבור כולך ואור עד ככון ואינו חופס לעצמו כלום בראותו גזירת מלך היא ולא
 יאלו דברי חלקים חיים . ומה טוב ומה בעים לסעיר לככו פס בזכרון דבר א' ככלא מעון האסור
 יסיו לנו לעד פאמן על כח ב"ד וכל מעשה תוקפו ונבחרתו . בתב הרמב"ם בסוף פ"ב מ"ס א"שות

ז"ל כל השנים האמורות בזמן ובצד וכל מקום אינן לא שני הלכנס ולא יאמרו כי החסם אלא שנים על הדר
 מעבור שם פשוט ומעבורות ע"כ ב"ד כמו שזן קובעין אותן כמו שבארכו בכלכות קדום החדש
 ובאותן שנים מוכים לכל דברי סדת ע"כ . וכתב ע"ז הרב הסגיד ז"ל כל השנים האמורות בזמן ובצד
 וכו' זה מבואר בסדרה מקומות ובירושלמי בדברים אמרו אמר ר' אבין אקרא לאלהים עליון לאל גומר
 עלי בת ג' שנים ויום א' חמלכו ב"ד לעברו הכתולים . מוזרים ואם לאו אין חזרין ע"כ ועוד מבואר שם
 ובבאור זה בירושלמי הוא שר' אבין היה אומר שמשפטי התורה אינם כלם לפי שכלבו סברי בת ג' שנים
 ויום א' אם היא אשת איש כגון שקדשה אביה הבא עליה בזנות ובכחות מכאן פסור והטעם לפי
 שפחות מכאן הכתולים מוזרים ואין ביאתו ביאה וא"כ היאך אפשר שתהיה חזרת הכתולים שהיא
 דבר טבעי בתלוים בעבורו של חדש אלא שהם יתעלס גזר כך חסו לאל גומר עלי ע"כ לשון ס"ס
 ויום לכו כיצא בו בגמרא דידן בסוף פ' זכות כותים הביאו מהרר' מיי"ץ ז"ל בתשובותיו בס"ז . ז"ל
 ומאז מנחתי שכתב בעל הערוך ז"ל בסוף גמרא דפ' זכות כותים שיפירא דירחא גרים פי' שמשעס
 סב"ד תוקעין בסופר ומקדשין החדש היינו התחלת החדש לכל דבר ואפי' למעשרת וכיון שתקעו
 בתחילת ט' דמי כמי ששאלמו כל הט' טע' שופרות כט' חדשי' דמו פדקאמר ואפי' בתחילת ט' ילדס
 דאין לה אלא יום א' אלמא דבתר שופר דכ"ר אזלינן עכ"ל כפי שגם הוא סבר כמו שתזכר בפ' דכיוון
 שתקעו בתחילת ט' ימי כמי ששאלמו כל הט' וכו' ע"כ לשון מהרר' מיי"ץ סג ועוד לו בס' ט' ופרש"י
 שפירא שתוקעין בו ב"ד בקידוש החדש וסתו' כמו כן וכו' אלמא ס"ל דאם עברו ב"ד החדש וקדשו החדש
 ביום ל"א אמרינן שיפירא מיום ל"א גורם להחשיב מאז חדש תשיעי ולא מיום ל' היינו לאל גומר עלי
 ומסכים עם ב"ד של חטא וכו' וזה כשלא הפרק בעזרת רבון אדון כל המעשים אדון כל הכסמות
 אשר בתבוכה מפכה עתים ומחליף את הזמנים וביד יריאיו ומחבי סמו מסבין . על פיהם
 יצאו ועל פיהם יבואו :

פרק ג' אם ב"ד יכול לבטל דברי בית דין חבירו

לא יסיה לכו עסק בפרק הזה . לאכבת הקצור כפי הנחתיו . כי אם לכלול דברי הרמב"ם בפ"ב
 מה' תמרים ומתוכם כעמוד בנבל בע"ס על מתכות הסדרים הנאמרים באמת בתלמוד שלמו
 כפי מה שכלל והאריך בהם הרב בב"מ ז"ל . וכנסה כח ב"ד לבטל דברי ב"ד חבירו יתחלק לג'
 מחלוקין לא ראי זה כראי זה יום שב"ד הקטן מן הראש ויום המתקנים יכול לבטל ויום שצריך גדול הימנו
 ויום שאפי' גדול אין בידם לבטלם . מחלק ס' הוא שב"ד הגדול דרשו בא' מן הסודות כפי מה שבראם
 בענינם שהדין כך ודמו דין ועמד אחריהם ב"ד אחר וכראם להם טעם אחר לבתור אותו כפי זה
 סדר ודן כפי מה שבראם בעיניו שאל' חל' השופט אשר יהיה בימים ההם וכן יאמ' גזרו גזירה אפי' לסיני
 ולגדר ואפי' פשט בכל ישראל יש לב"ד הקטן לעקרה לפי שעה לא יכינו גזירות אלו חמוצים מד'ת עצמם
 אפי' ר"ת יש לב"ד לעקרהם אוראת שעה כיבד ב"ד שראו לחזק סדת ולעשות סייג כדי שלא יעברו העם
 על ד'ת מכין ושוכסין שלא בדין מכל אין קובעין הלכה לדורות ואומרים שהלכ"ך הוא וכן אם ראולפי
 טעה לבטל מ"ע או לעבור על מל'ת כדי להחזיר רבים לדת או להכזי' רבים מישאל מלכשיל בדברים
 אחרים עושין לפי מה שצריכה השעה כשם שהרופא חותך יד או רגלו של זה כדי שיחיה כ לוכך ב"ד

מורין ציון מהזמנים לעבור על קצת מצוות לפי שעה כדי שיתקיימו כדרך שאחרון חכמי הראשונים הללו
 עליו שבת איבדי שיממור שבתות הרבה עוד גדולה מזו אם נזרו גזרה ודמו שפסע ברוב יש' ועמד
 הדבר כן שנים רבות ולאחר זמן מרובה עמד ב'ד אחר ובדקומצא שבסוף זמן לא פשט ברוב יש' יש
 לו רשות לבטלה ואולי הים פחות מ'ד הראשון בחכמה ובמנין השלך ה'פוח ב'ד שנזרו גזרה או תקנו
 תקנה והכניאו דבר שאינו חמס לשייג התורה ושטט הדבר ב'ישראל ועמד אחרים ב'ד אחר וראו לתקן
 בענין אחר אם הוא גדול מן הראשונים בחכמה ובמנין הרשות בידו הים גדול בחכמה אבל לא במנין
 במנין אבל לא בחכמה איכו יכול לבטל דבריו אפי' בטל הטעם שבגללו נזרו הראשונים או התקינו אין
 שאחרונים יכולים עד שיהיו גדולים מהם בהלך ה'ג שאין בו כתר שלמית הוא ב'ד שראו לגזור ולאסור
 דברים לעשות שייג לתורה למגדר מלתא ולאפרוסי מאסורא ושטט אסורין ברוב יש' אל אין ב'ד אחר
 יכול לעקרו ולסתורין אפי' הים גדול מן הראשונים ואפי' בטל הטעם שבטעילו נזרו זהו תמנית
 דבריו הרמז'ם צפ' הכ'ז והראב"ד הכביד כמו שפירט הרב ב'מ'ואין לדעתו שפרט בין תקנות שפס
 לשייג לתקנות שאינם לשייג ואכל תל'ו בפשט אסורין או לא פשט יעויין שם . וצריך לכוידע מה
 שהוא ידוע ופשוט שאין כל הדברים הללו אמורים אלא בדורות הראשונים של תנאים ושל אמוראים
 אשר רוח ה' נוסק בהם האמתם הבאים אחרים אין בהם לשלוח יד בדבר קטון או גדול מכל
 אשר דמו נזרו והתקינו והכניאו כאשר קיימו וקבלו עליהם רבותימי שקדושים והגדולים אשר
 היו לפניהם אכסי' שם ודמקו' בעצמם שאם לשייג אל סוף הדברים הבאים ב'דרכים ישראלים בתלמוד
 רחב ידים קצרה יד שכלם ק'ו בן בנו של ק'ו לחלוק עליהם ולסתור דבריהם ה'ו הו'זאים מפי
 שבמים ומפי ספרים אשר כל ימיהם לנו בעומקם של הלכה ואף כי למטרמות אין צריך ראיה
 ומעשים בכלליותם ויוביאו מכל מקום לא יביע עלינו לפורה ולמשא' מקרא דברים בענין זה יוצאים
 מתחת ידי זקנים שקמו חכמה ויראת ה' ואלוהים כתב הרמז'ם זל' בהקדמת הגזרו זל' כמא' רבנא
 ורב אשי' וחבריהם סוף גדולי חכמי ישראל המעתיקים תורה שב'ט' ושנזרו גזרות והתקינו תקנות
 והכניאו מנהגות ופשט גזרותם ותקנתם ומנהגותם בכל אבן ישראל בכל מקומות מושבותם
 ואחר ב'ד של רב אשי' שסבר הגמרא צימי בנו וגמרו . כתפזרו ישראל בכל הארצות פיזור
 יתר וסגישו לקצוות ולאיים הרחוקים ורבתה קטטה בעולם וכשתבשו סדרים צוייכות וכתמעט
 ת'ת ולא ככנסו ישראל ללמוד בשיבותיהם לאלפים ורבנות כמו שהיו מקודם אלא מתקצני
 יחידים הסרידים אשר ה'קורא בכל עיר ועיר ובכל מדינה ומדינה ועוסקים בתוסה נפשיים בחבורי
 שחכמים כלם יודעים מהם דרך המשפט היאך הוא וכל ב'ד שעמד אחר הגמרא בכל מדינה
 ומדינה וגזר או התקין או הכניא לבני מדינתו או לבני מדינות רבות לא פשטו עשאו בכל
 ישראל מפני רחוק מושבותיהם ופזרו סדרים וסיות ב'ד שלאותה מדינה יחידים וב'ד סגול של
 ע'א' בטל סכמה שנים קודם חבור הגמרא לפי' אין כופין אכסי' מדינה ולכניו כמכנס מדינה
 אחרת ואין א מרים לב'ד זה לגזור גזירה שנזר ב'ד אחר במדינתו וכן אם לפד אחד מן הראשונים שדרך
 המשפט כך הוא וכתבא' לב'ד אחר שעמד אחריו שאין זה דרך המשפט שכתוב בגמרא אין
 שומעין לראשון אלא למו' שסדעתימטע לדבריו בין ראשון בין אחרון ודברים הללו בדברים גזרות
 תקנות ומנהגות שכתחדשו אחר חבור הגמרא אבל כל הדברים שנגמרא בבלי' מייבום כל
 ישראל ללכת בהם וכופין כל עיר ועיר וכל מדינה ומדינה לכהו בכל המנהגות שכתבו

שכמי שגמרא ולגזר גזרותם וללכת בחקנתם הואיל וכל אותם הדברים שגמרא הסכימו עליהם כל ישראל ואתם הסכמים שתקנו או שגזרו או שהסכימו או שדברו דין ולמדו שהשפט כך הוא הם כל חכמי ישראל או רובם וסם ששמעו הקבלה בעיקרי התורה כלם דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה ע"כ :

וזה לשון הראב"ד ז"ל בס' הקבלה שלו בסדר האמוראים ז"ל הדור הסביעי תרימ"ד דור הרב אפי' וזכריהם הם שיימו את ספ"ם הסבלי וכתתם בשבת ד' אלפים רס"ה ליתריה : ונתפשט בכל ישראל וקבלו אותו עליהם ולמדו אותו בדרים חכמי כל דור ודור והסכימו עליו כל ישראל ועליו אינן להוסיף וממנו אינן לגרוע וכלגם הרא"ש ז"ל כתב כיוצא בזה בענין תוספת ברכות שאין לחדש ולהוסיף שום ברכה על אותם ששבו חכמים בש"ס והרב"ב ז"ל בס' פ"ב מס' תמרים אשר התעסקו בו כתב ז"ל :

וא"ת אמאי לא פליגי אמוראי אתנאי דהא בכל דוכתא מקשינן לאמוראי מתניתין או מבבבית ז"ל אכא דאמרי כי האי תנא ואם לא ואמר כן קשיא ליה וכפי דברי רבנו הרשות נתונה לסם לחלוק על דברי סתנאים ואפשר למר סמום חתימת המשנה קיימו וקבלו שדורות האחרונים לא יחלוקו על הראשונים וכן עשו גם בחתימת גמרא שמים שכתתם לא כיתין רשות לסום אדם לחלוק עליו ע"כ ופאריכות בזה אך למותר כי דבר מוסכם ומקובל בישראל וכסלם הפרק וככלל הזכרון הראשון בחמלת ה' עליו :

¶ שוש אש"ש בה' תגל נפשי באקי כי הלב שני בגדי ישע בעיל צדק' עטני **¶**

¶ זכרון ב' בשנין הלכות בגדים וכו' ג' פרקים ופרק א' בענין בלאי בגדים **¶**

אחר אשר שקדמנו בזכרון הקודם עד היכן מגיע כחוסל ב"ד יפה וכמה כל ישראל חייבים בכבודו ומעתה כסמוך אליו הזכרומת שבאים אחר בכל א"ו' בע"ה כקצר או כאריך כראוי לו בדברים' סנועים לענין וסנה יבא ראשונה הזכרון אשר לפנינו להוותו בדבר תדיר ענינו ביחוד על קשר הסכות אשר תכסה בה כל איש ואיש אשר כדב לבס' אותם להסתרחקמן הסבור ולסוה ממנו לעשות דבון חלקינו ונחת דא' לפנינו שגור ונעשה רצונו . וסנה מרוב עוונתו דאינו בענין סנוע לשעטנ' כמה וכמה מבכי עמכו אשר אינם כזהרים בו וזינם חששים לאסורו החמור וסו' עוון פלולי ותמיד לכתל בו סולך ומתרבה מדי יום ביומו ועל סמולול בו סמכו במשכנתו בשלמי כלאים ר"ס בן אלעזר אומר כלו ומלוי סו' את אביו שבשמים עליו וכתב עליו הרמב"ם ז"ל וז"ל כלו ומלוי סו' נוסה מן האטת ומרחיק רחמי הקב"ה ממנו לעוברו מצוה כז' סקב"ה בדבר שאין בו תאוה שתכריחכו חס' עוון גדול וכו' וכמה כדעער דוד סמלך ע"ס על שמירת החקים כתיקוון וכסוייתן עד שהתפלל עליהם ואמר חמלי יסוכו דרכי לשומר חקך' ואמר ברוך אתה ה' למדני חקך' וכמה מקראות כיוצא בהם ומעתה בע"ס כתחיל ליתן סדר למשנת סהידים אשר שכינ' בספריהם סלאים כל טוב ס' בדבון עלפנינו וכעמדנו עליהם לסו' סדין לזמנו לדעת חבור כלאי בגדים סאסרס תורה מס סו' מצאנו בו ארבע דעות סבו' ארות לר' אבות ס' עולם . סלא סס רמיו ר"ת ורצנו סמסון וסרמב"ם וסועתן ז"ל .

וכל סקודס בדברינו לסבירו סרי סו' מיקל מסבירו ונעתיק סמסכות וססוגות ססכרת בענין אחד לאחד במקומם סראוי למען יתלכנו סדכרים יותר ויצא סדין בע"ה סחוור וכקי :

דורצת

"סא" לרש"י זל דעצירא לים סאין כלאים דבר תורס עד שיהיו צמר עם הפשתים סרוקים
 יחד במסרק וטווים יחד וזארוגים יחד וזאו שמיכו בפ' בתרא דכלאים אין אסור מן
 כלאים אלא טווי וזארוג סכאל לא תלבש שעטנז דבר שהוא שוע טווי וכו' . וטוע פי' חלק סתרגום של
 חלק שעוים כלל' שיהיו חלוקים ומתוקנים יחד במסרק טווי במשמעו . וכו' ארוג כמו שפי' זל' בדרס פ'
 סאס ובפ"ק דיבמות וא דעתו זל' . ואמנם סקושיית ססקשו עלת סתו' זל וסרמז'ן בפירושו על
 סתורה כזכירם ברמז . וכתב ח' מסס בבאור סאל סן ד' ככר כללם סרצ מוצרי זל בפ' קדושים דר"ס
 וזומר רבי עד וכו' זל וסעעכות סעעכו עליו . מס בנמרוא סס ד' עעמות סח' אס פי' שוע טווי וכו'
 הוא שיהיו סצמר עם הפשתים שועים יחד . ועווס יחד . וטרויגים יחד . כדפרט' אס בן כלאים כציניס
 סוכא מסבחת לסו אדאצטרדיך קרא למצרי ולכל חוטי סתכלת חלוקים במסרק וטווים לבדס ססרי
 צריך סיהיו סחוטים של תכלת צמר לבדו בלא כשתן וגם אין סציצית ארוג עם סעלית . ססכית מס
 סיא דכירס פ' סאסס גבי סאי סאין דאית כיס חוטא דכיתבא בגלמא דעמרא וכו' עריך רב אשי על
 סר וצטרא וזימא או שוע אז טווי אז כוז . ולפי' סקוכטרים בלא כוז או אפסר סיהיו כלאים כי מפכס
 ססאריגס ססכוון ממכס סוא חבור סצמר עם הפשתים . וכאילו כתוב לא תלבש לא שוע פשתים ולא
 עו' ולא חבורס יחד ספירושו לא שוע לבדו בלא חבור סצמר עם הפשתים ולא טווי לבדו בלתי חבור
 סצמר עם הפשתים ולא חבור סצמר עם הפשתים יחד ולא יתכן כי למס יאסר ססוע בלתי חבור סצמר
 עם הפשתים או סטו' בלתי חבור סצמר עם הפשתים . סג' כילמס לי קרא דכוז לאריגס מיחזן כפקא
 דדרסיכן סיכס דשתי תפיסות סוי חבור וכ"ס ארוג . סד' וזיא מס סהציא סרמז'ן בספרו מוסס
 שאמרו בפ' סתכלת קסר סעליון דאורייתא דאי סד' לאוראורייתא בלא' דשרי רחמנא כציצית למס לן
 סא קיל' סתוכף כתיבס א' איכו חבור משמע סאס סוא דאורייתא סני כלאים אע"פ שאינו ארוג וכו' .
 וכיצא כזס כתב סרמז'ס בחבור' פ' בתרא דכלאים זל ומכין סכלאסורין אל ש' תור' ססרי כורך סכתו'
 לסתיר כלאים כציצית כמו שלמדן מפי ססמועס . סלא כסמכס פרשת כלאים לפ' כציצית אלא לסתיר
 כלאים מניגית וסציצית חוטין קסורין בלבד סס . סכלל סחבו' כזס סלא במקו' מצוה אסו' מן סתור שאינו
 ממעט בתור' דבר שהוא אסור מדברי סופרי' ע' כזסרצ סלין בעד רש"י ולקמן בע' סכדבר כוז כקצרס :
 דורצת סב' לרבינו סס זל דס"ל שאסו' כלאים סוא אפי' כססצמר לבדוסרוק' במסרק וטווי וסזר
 וכן ספשתן לבדו סרוק וטווי וסזר וסזר יתחברו יחד ע' אריגס או קליעס או תפירס
 או קסידס ופי' . טועוטי כרס' זל אכל כוז איכו מצרס ארוג כוותיס אס סל' דפי' סזור וככול וראייתו
 ממכתית' דקתי כוז ומליו סוא את חבו' כשמיס עליו עכינו סמטס ססס סככד סדרכי רחמו עליו
 כמו סכתב סרמז'ן זל וסוא מלשון עקס וספתלת כי כן כדבר ססאר סתול ומעוקס כמו סכתבו זל וכו'
 דעתו זל ואמנם קססס עליו ר"י סלכן סביאזו סתו' בפ"ק דיבמות . מסא דתכן במסכתו אין אסור
 ססוע כלאים אלא טווי וזארוג סכא' לתלבש בעטנז דבר סכא שוע טווי וכו' אלמא דכוז סייכו ארוג
 ותירר' ר"ת רע"כ לאו למדרס כל סעטנז קאתי מדלח קאמר אס על סע טווי וזארוג . ולא מייטו סעטנז
 אלא מוסס טווי וכו' להודיס אכל ארוג מיחזו כפקא ע"כ וסוא דומק דא"כ סאי ליסכא דארוג דכקע
 ססכתו לא כה לא לפרס תיבת כוז ולא לבאר מוסס סחיבור דקא' קרא יחד . דסייכאפי סת . תכיסות
 ולמס לית לסכיר חבור דאריגס ססוא סגדול סככולס גס . כסמ' זל קססס על סירושו בלאוין רפ"ז זל
 אמכס כירושלמי גרסי' על ססוא מסכס כיתבי שוע ולא כיתבו כוז . אילו כן כוז אמכא כוז מותר ומכס

לא דאמר בן אלה פיו של צמר ושל פשתן אסורים מפני שם חזורים לאריו פיינו בלצול בינדיל בלעז
ממשע דכח הוא ארון וצריך להתייבש בתיאורו שלמי עכ"ל וכן פי' בערוך בערך שע דכח פי' ארון
ומיחו אין לשאול לפי פי' זה שא דק"ל לכותם אדם חלוק של צמר על גבי חלוק של פשתן והוא מעשי' ככל
יום מכאן שם דבשלא למאן דמפ"כ סהוא ארון כיחא דממילא ד חלוקים זה על גב זה שרי דאם לא
כן כוז דאמר תורה למס לי. לא לר"ת זל דעד תיבס דיהודי לא משתעי קרא כלל בחבד הכלאים לא
בתכאים הדריכים לו דסייכו שוע טווי ושאר בצמר וכן בפשתן בדאמרן א"כ אפי"ל א"כ אפי"ל עמנו סוס
אמיכא דאסור ואצטריך יחדו לומר דאינו אסור לא זה עם זה ולשלם דאפי"ל חלוקי אסורים . ככר
סקשו סתו' זל כעין זה בפ"ק דבימות בד"ס חבל לכימא כל תרי מיכן אחר רחמנא זל וא"ת אפי' חד
מיכא ס"א דאסור וכלבד שיסיס שוע טווי וכן וי"ל דמשעטו משמ"כמו תערוכת ע"כ וא"כ ממילא משמע
ד"כ חלוקים זה על גב זה שרי לפי שאינו בכלל עירוב וכל חד וחד בפני עצמו קאי וע"כ יחדו להסוכף
שתי תכופות דהוי חבור ותכופים א"דאינו חבור אתיא כדאית' בגמרא ומיחו מדריכה זל ד"ס ואנתו
מבעי ליה לסוכף תכופים א"דאינו חבור כד"ל סכירא לכו סכי דכתבו סם זל בלאו סכי עכשי ליה דאי
לאו יחדו סוס אמילא דאסור ללבוש צמר או פשתים אע"פ שאין מחוברין כלל זה עם זה ע"כ ואם איתא
דכל שם בפני עצמו קאי וזה בפני עצמו קאי לאו תעבוב' מקרי א"כ קרא למעט דמעטו כתי' דממ"ל
כמו תערוכת . לא ודאי זל דמ"ז זל דלגבי חד מיכא דהוא אמילא דאסורי תרי מיכי אפי' זה על גב
זה תערוכת מקרי . ומכל מקום ספיר כפקא דין זה דב' חלוקים יחדו דכתבו זל ר"ש חבור כל
דסוד כעין תכופים א"כ דפרס' זל בא הכתוב למעט דאין זה חבור יפס ואין זל סא סכ' חלוקי דאם לא
כן יחדו למס לי דסא בכל סכודים כלם אין חבור יותר פחות וגרוע מכא דב' חלוקים ואם זה אסור
איזה יסיס מותר אדאצטריך קרא לרבות אן ודאי ע"כ למעוטי איתא וכדאמרן ולמשרי' כוז כמו אריו
אפי' לא משמע משעטו תערוכת כלל מכו כפקא איתר זה דב' חלוקים וכדכתביבא סוד דאייתי בסמ"ג
סכדיא לשון ספרי יכול חלוק של צמר על חלוק של פשתן יהיה אסור ת"ל יחדו וסייכו כדברי סתו' :
דדעת סג' לרבינו שמשון זל בפ"י המשנה דמ"ל דכלאים היו כל סהצמר סרוק וטווי בפני עצמו וכן
ספשתן סרוק וטווי בפני עצמו ואח"כ סכיהם ארונים יחד והכופים בצאתי תכופות וכיוצא
וא"כ בפ"י שוע טווי וכן סכיר' ליה כר"ש דכח היינו ארון ובפ"י סכין ס"ל כר"ת דסייכו שכל א' שוע בפני
עצמו וטווי בפני עצמו כמו שכתב הרב זל בפ"י בעור י"ד . כ"ס סימן ס' . והוא מוכרח מדבריו הוא
דעתו זל והיא דעת סליטית מוכרעת ומסכמת א' פשיטות לשון סמסכה דדייקא ספיר כוותיה דקאמ' אין
אסור משום כלאים לא טווי וארון סכא' לאתלבש שעטנז דכר סהוא שוע טווי וכן וכו' דלא קתמי שוע
גבי טווי וארון משום דמסתמא כל טווי סוי חזע בתחילת כלמו' ססורקין אותו במסרק כדי שימאר כקי
וחלק ויהיה כוח ליעוות נא"כ לא הוצרך סתבא למתכיס דפשיטא ודיו בזה שפי' בתגיבת שעטנז דהי וכן
שוע טווי וכן גב' בפ"י כוז קאי כסירושלמי כמו שכתב הוא זל בעצמו מכלח ומג"ז דקאמר ר' משעון כן
אע"ז פירס סהוא תלשון סרחקס כמו אל' ילכו מעיניך וכ"כ סרמז"ס זל כל' סמרחיק רחמי סקב"ס
ממכו וכו' וכמו שאמרתי בריש ספ' ועפ"י זה כתב הרב ברעבור"ס זל וז' וסכי מתייבש לייסכא דמתכני'
ספיר טפי וסכי משמע בירושלמי י ופירושים הרבס מצאתי לרבותי בפ"י שוע טווי וכו' וכלסו אית לכו
סרכא לבד מסאי דלית ליה סרכא ע"כ וכו' סהקשו ממנו תו' לרש"י למאי אצטריך דמכ"ס איתא
שיחדו דררשיקן מימיס שתי תכופות אס פי"סו ארון וכדכתביבא לעיל איכא למומר דתרוויאו גריכי

דאי כתב רחמנא יחדו הא' דאתא לאפוקי דלא נימא דכל סהוי שוע וטווי אפי' כל חד וחד לחודים
 אסור דסתתא הין לומר כדתיירבא לעיל דשעמכא ממטע כמי תערובת דלפי זה איך כ'ן לא שעמכא או
 שוע וטווי כפי' ובעולם אפי' תלוקין א'אל צמר ו'אל פשתן זה ע'זא אסור. כתב רחמנא כח וחי
 כתב רחמנא כח כח אפי' עד סיהי ארוג. ממש כתב רחמנא יחדו לומר דאפי' ב' תכיבות וכיבא
 דמאחד אסור וקסוד דפי' אפסא דשאן ד'מי חוטא דכיתא בגליטא דעמרא וכו' מיירי בחוט בלא קיס
 שוע כעין בגדים גרושים דלא שועי ולא כזורי כמו שכתב הראש זל סס :

דערע ק'לסרמב"ם זל דסדירא ליה שב' כלאים מן התורה כשטרף צמראו פשתים זה עב זה ושע
 אותם ועם מהם לבדים או טעום הותם בא' וארוג בגד מטווי זה והאריג בלבד דלא טוויי דיכו
 כשעם לבדים כן מסיק סר' זל כבי' ובכ"מ שזו היא דעת הרמבם ויען תורה היא וללמוד איני צריך ל'
 כא' יאסמכו המעיין אם לאריך מעט בהעסקת לשון הרמב"ם ונר'ב המייך לכדון דידן גם אם אחרצקסת
 המחילס הראויים כשיב על המסקנא שהעלה זל כי לזה ולזה כוונתינו לשמים כדי שתעלם הלכ' צמרים
 וכן יהי רצון וזה ל'טרמבם בריס פ'בתרא מס'ללו כיוון שכתבנו בצמר עם פשתן בד' חז' בעול' הרי
 זה כלאים מן התורה כיצד צמר וכשתן שטרפן זה עם זה יפע אותם ועשה מהם לבדים הרי לו כלאים
 מרפן וטוויי הותן בא' ארוג בגד מטווי זה. הרי זה כלאים. תפר בגד צמר בשל פשתן הפי'תפרן במוטי או
 שתפר בגד למר בחוטי פשתן או בגד פשת'בחוטי צמר או קשר חוטי צמר בחוטי פשתים או גדלן אפי'
 כתן צמר או פשתים דבסק ובקופה וכרכן הרי לו כלאי'א"כ 'קשר גדול של צמר בגדול של פשתן אע"פ
 שטרעוה באמצע וכן אם כשל בגדי צמר ופשתן וקשרן הרי לו כלאים שכל צמר ופשתים יחדו הכל
 מקו' כיוון שכתאחד כאשר ומכ'ן שכל אסורין לו של תור' וכו' ככל' בסוף דעתה הא' והכח סר' זל אחר
 שקיים גרמא זו שלענין והסרית שיהי האמתית חזר והקסם עליה ותירץ זל וכו' לי שרבינו סוב' דכסה
 דבשוע בלבד הוי כלאי' בטווי לא הוי כלאי' א"כ היא ארוג ומלשכא דמתכ'א"כ למידק סבי' דקתכו הין
 אקו' שמים כלאים לא טווי וארוג. שכל לא תלכס שעטנא דבר שמו' שוע טווי וכו' פתח בטווי וארוג וכו'
 בשוע טווי וכו' והיינו לומר רבדי' דבשוע בלבד אסו' מן התורה וכדקתני בהם בסמוך הלבדים אסורין מכחי
 ססס שועין מ"מ בטווי בלבד לא מחייב א"כ ארוג ואפשר דעמ' מסו' דכתיבת שעטנא כתו' בר"ת תיבת
 שע בהדיה משמע דב' לחודה מני'. ואפס' דסוד דקין דבאר'ו לחוד'אגי כיוון דכתיב' תיבת כז' בהדיה
 אע"פ שהיא סוף תיבה הכל תיבת טווי שאינה כתובה בהדיה משמע שהיא עקלה לאריג. לומר שאינו
 חייב על הטווי א"כ ארוג. ויתר בר' לומר דכיון שאינו בראש תיבה לא מחייב' עליה אם לא טוואן יחד
 ג'כ' ומ' עד סיהי שוע טווי וכו' כפי' שיער סיהי שע או עד סיהי טווי וכו' ובלאו סבי' זל כן לדעתו
 זל שהרי כת' כפי' שמנסה דשע הוא הטרוף הממחיק פני הסגד ור"כ הכי מלאכות שלא כסדרן דכוס ליה
 למכתב שע בטר טווי וכו' ומדאקדמי' משמע שמו' ענין בפני עצמו דהיינו עשיית לבדים שאין בהם לא
 טוויים ולא אריג'. ודייק' פ"ה דבדברי רבינו דגב' טוואן יחד וארגן לא כתב שען ושעמ' כדפרישית ומס'
 שדמו בחס' יבדס דלא אמרינן או שוע או טווי או כח מדאפקיכוו רחמנא בחד לי' שכל לא למעוטי שע
 אמרו לא טווי וארוג כדפרישית : ורובצ'ו לרצונו שכת' כפי' שמנסה על מה ששינו דבר שהוא טווי
 וכו' זהו כלאי' של תור' והוא שלא יהיו כלאי'עד שלא יהיו נכבדים או סו' ענינים כולם וכל מה שאינו כך
 הוא כלאי' מדברי סופרי' והו' הלכ' פסוק' באמת וכן אמרו בגמ' ואם מצאת לאחד דב'חולק' ל' יכנס בלבד
 פסק שמו' שכל' ככל' הסיא האמורה במסכ' יד'עכ"ל וכל' כעב'תו' בהפק' שאצל מה שכל' וכל' שאינו כך

פוא כלאים מדכרי סופרים כד אמרו מקצת הגאונים ז"ל אמרתי לא שכל אי' מסס
 פלאים של תורה ומס סז' בגמרא נידה אינו לשון הגמרא אבל הוא לשון חכם מפרס עכל' ודברני פס
 בחבור אי' ליטבם כפי הכוונת שכתב שאינם כלאים דאורייתא עד שיבאו נחברים בג' ענינים דא'
 לאסוק ליה למיב כלבדים ולפי הכוונת אחרת ק' גם כן דא' לא כוס ליה לכבוד ערפן ועווס אותו
 כא' וחרג בגד מטווי ז' שרי זה כלאים דמשמע דלא מחייב אלא' טווי וחרג וקודם ערפן זאיין לומר
 דאו או קתני ספרי כתב וחרג בגד מטווי זה ודוחק לומר דכפי קאמר צמר ופסטים סטרפן ושע
 אותן ועס' מסס לבדים הרי לו כלאים כלו ערפן וטוואן כא' וחרג בגד מאתו אריג שפטיטא סטוא
 חייב משום כלאים כן הדין כשערפן ושע אותן ועס' מסס לבדים וכן דוחק לומר שמה שמצא
 בכונסא אחרת שכל' א' מהם כלאים של תורה לא אתא לאפוקי שע דעלם לחודס חייב אבל טווי וחרג
 אינו חייב על א' מהם בלא חברה דלישא דשכל א' מהם כלאים של תורה לא משמע כפי ועוד דא' כ'
 למס הוצרך לומר דמש' שמכר בגמ' נידה אינו לשון הגמרא אפי' את' ל' שהוא לשון הגמרא אתי
 ספיר לפרו' ז' וסמא י' שדעתו לומר דכפי דעל טווי אינו חייב לא אם כן ארוג אבל על ארוג
 לבד חייב דלפי זה לישא דשכל א' מהם כלאים של תורה קאי בין אשוע' בין אריג וסוצרך לומר
 דסמיא דנידה אינו לשון הגמרא משום אריג דקאמר התם דלא הוי דאורייתא ולפי זה מה שכתב פס
 בחבור וחרג בגד מטווי זה סיינו לומר דעל טווי זה אע"פ שהוא ערוף אינו חייב אלא' ארוג
 אבל אה"כ פעל האריג לחודים חייב אפי' לא טוואן דלא גרע משיעם לבדים ובלסון הראשון
 שכתבתי לעיל בשם רבנו פס עכ"ל סרז ז' ויש להשיב על פי' זה תשובות תחלה סז' דוחק לומר
 שפי' לא שכל א' מהם כלאים של תורה שכתב הח"מ' בפ' לא קאי לא אשוע' ואריג עוד שתהילת
 לטוכו וסופו בחבורו מוכיח כמו שכתב הרב שבא"ח עינין שיתחבר הגמ' עם הפשתן בד חבור בעולם
 שרי הוא אסור מן התורה וא"כ מאי שכל טווי שלא יהיה אסור אלא' ארוג אשוע' וחרג שכל אי' לא לבד
 אסור וחייבין עליו ועוד כר' ר' ק' וסוא מדין דכתן צמר ופסטים בשק וצוקוס וכרבן שכתב עליו
 מהם כלאים מן התורה ומס התם שאין הגמ' ופסטים מחוברים לא ע"י הכריכה מבחין חסובי' כלאים
 באין שהגמ' ופסטים עצמן ערופין ועוין כא' אינו דין שיסוי משובין כמחבורין לעמן כלאים ועוד
 מתני' דקתני אינו אסור משום כלאים אלא טווי וחרג שריכים אינו לומר כמו בפ' אריג סרז ז' בעצמו
 דכפי דשוע בלבד או ארוג בלבד אסור מן התורה מכל מקום כל שהוא טווי אינו אסור עד שיבי' ארוג
 וסו דוחק ועוד אם מטווי לחודים אינו אסור אלא' ארוג טווי דכתב רחמכא' ל' ונעסו לזה י' דאי לאו
 כתובים ה"א דס' ד' אסור דעאי שכל משמע שחייבין עליו ואדרבא כר' סקוא יותר חבור משע לפי' כתבים
 רחמכא בלסון קטיעא לומר שאין חייבין עליו לחודים כמו שדקדק סרז ז' אבל היותר קסס שבכולם
 היא שאחר שלסון המסס הוא לא תלבס-שעטח דבר שהוא שוע טווי ונוו סיאך אפסר לומר שפי' או
 שוע או כ' ז' לבד או טווי בסדי כוז דכלמא לומר דכלסו בעוכן למר כדאית ליה ומר כדאית ליה או לומ'
 דכל חד וחד לחודים אסור ביחא אבל לחלק ביניהם מכין דאי מטעמ' דקייבית שע וכז כתובים בסדי
 מה שאין כן בתיבת טווי דמשמע שהיא טפלה לאריג' מ"ח דבר ידוע שאין זה כדאי לטוביא המסס
 מפשטע ולעקור ממרא סמגמרא בעבדים ואע"פ שהיא דרשא וסמסרס ככוסם עד מאד לא ניתן כח
 זה לכלאים אחרים לכנוע בה אסו' כמלא כימא וכמו שכתב סארבנו צוז בפ' אחרון מחברון סקודס
 עלבד שהרז ז' בעצמו כתב בעמילס שיותר כראס לומ' דכיוון דתיבת נז אינה כראס תיבס לא חייבין

עליה לזכר אר"על ידי טעויו ודווקא שוב שהיא בראש תיבת חייבים עליה לחודס . וזכה ראיתו
לרב כעל בית חדש שצדק לקיים גרסת הטור שסרב דחאס וזו היא והרמב"ם ז"ל כתב צמר ופסתיים
סערפן ביתד ושב אותן ועשה לזכרים אין זה כלאים טרפן וטוים אותן כאחד וארג בגד מטויו זה כריזס
כלאים ע"כ וכתב דמ"ל לומר ז"ל דסכרס שלימית הוא דלא ברמ"י ודלא כר"ת והוא דכל שכתבסר סכמ
עם ספסותן כשהוא בגוף אחד אם היה שוב בלבד כמו לזכרים אין זה כלאים . ואם היה טווי וארות
ארמ"י שאינם שועין ותלקין מתחלה הרי זה כלאים והא דכתבי ששעבז דבר שהוא שוב טווי וכו' .
דאלמא דבעינן כלסו סמ"י אם היה ש"ע אינו חייב עד שיביא וכו' טווי וכו' ודקדק לטון המשנה בכך
דפתח בטווי וארות וסיים בשוע עווי וכו' . לא לומר דאם היה שוב אינו חייב . אלא"כ הוי כמו טווי וכו'
ולעולם דטווי וכו' חייב ארמ"י שאינו שוב וכתב דכך צריך לפרש גם הסוגיא בכיזס לדעתיו ועוד כתב
פ"קטי כלאים דאורייתא לפי דעת הרמב"ם והעלה ז"ל לזכרים אינם חסורים מן התורה אפי' לדעת
הרמב"ם ובמחילתיהם מ"ת קפ"יא מוכח כפי"ז . חדא שא"ז לא ראייתו שתרין כלום לרק דוקי סרב
שמהם סוכ"ח שא"ז שפיהם גרסת הרמב"ם כמו שהיא בתובס בטור שלפנינו . ובמקום אין זה כלאים
ז"ל הרי זה כלאים וראיותיו מתחלת עד וסוף לטון הרמב"ם בעצמו במ"ם שכתב התחלה כיוון שכתבסר
סכמ עם הפשתן בד חבור בעולם . הרי זה כלאים מן התורה וכתב בסוף תפר בגד צמר בשל פשתן
וכו' הרי ז"ל כלאים שבה' צמר ופסתיים יחדו ע"ס . כיוון שכתב אחד . כאשר משמע דבאזס ענין שיתבחר
סכמ עם הפשתן בד חבור . בעולם הרי הוא חסור מן התורה עוד כתב ז"ל בכ"ז דאם הגרסא היא
אין זה כלאים מאי קאמר הרי שכיב לזכרים חסורין מפני שהם שועים ואין לומר דאין זה כלאים
דאורייתא קאמר דאין זה במשמע זכר"פ שוב דעמא הוי א"כ כפי היל"ל אין זה כלאים מן התורה או
הרי זה כלאים מדברי סופרים או מדבריהם כדרכו ז"ל עוד הביא זכר לדבר מוכסח הראב"ד שהיא
כמוסחיתו שכתב א"ל לזכרים אינם מן התורה שאינם טוויים לא שוב בלבד ע"כ זהו משל סרב ז"ל ועוד
כ"ל לקסות על גרסא זו קושיא א"ז היא דכיון שכתב הרמב"ם סכמסר שכתבסר עם הפשתן בד חבור
בעולם הרי זה כלאים מן התורה ונ"ל לפרש אחרתו כד . היאך יזכור בתחילת אפי' בדרך שלילת . פ"ק
שאינו כלאים מן התורה לא מדברין וסקום היה לו לסתורו אחר כך אצל מה שהוא מותר מן התורה
ואסור מדברי סופרים וגם פי' הגרסא שפירם ז"ל קסס לסולמו . חדא מדין דכתבן צמר ופסתיים בשק וכו'
סקסינו ג"כ ממנו לפי' סרב"ב ז"ל ועוד אם שוב לחודים אין זו חסור כלל מן התורה וסכל סולך אחר
טווי וכו' שוב דכתב רחמנ"ל ל"ל ואין לומר בזה מה שאמרו גבי טווי לשיטת סרב דאצטריך קרא
למכתוב כלטון קטיע"ל ללמדנו שאין חייבים עליו לחודים . דשאבי סתם דלדידיה ז"ל שוב וכו' כל חז
ואסור מן התורה ולפי' אצטריך למעטוי טווי כדאמרן לעיל מה שאין כן שבה דבעינן תרויכו טווי
וכו' ועוד דשוע תיבס שלמה היא ובראש תיבת ששעבז כמו סדקדק סרב ז"ל ובמאי אמעיש לומר דצריך
שיביס כסדי טווי וכו' . ועוד שהיא דסוגיא דכידס אינו יודע למכס כלל לסי פי"ז . דהא אמרינן
סתם דמדאורייתא ששעבז כתוב עד שיביס שוב טווי וכו' וא"כ מכא לן דבטווי וכו' לחודים חייב
ולומר דכפי קאמר עד שיביס שוב או עד שיביס טווי וכו' כדבעי למימר סרב ככר כתב דשוע לא הוי
מן התורה וכ"ש דלא מצינו לומר דכפי קאמר עד שיביס שוב וטווי או עד שיסוס כוז לחודים דלדידיס
אין ארמ"י שכלאים מן התורה . אשר ע"כ אחר כטילת הרשות מאת יקר תפארת חכמתם וחסידותם
בר" לומר סררמ"ס סובר סכרס תורס כל שהוא שוב או טווי או כוז הרי הוא כלאים וס הוא שכתוב

בפי' ככ"א שכל ה"מסם כלאים של תורה חס הוא שכתב בחכורו כיון שכתתבר שמתר עם הפשתן צד
חבור בעולם הרי זה כלאים מן התורה זמ"ם טרפן ועווס אותן כח' זכר"ג בגד מעווי זה או ח' קתני ומ"מ
כתב זכר"ג בגד מעווי זה משום דסתם אריגס בחר עוויס בתחלה היא וחכ"כ דחייב מס' כוז כל מס'א
זכר"ג בחר ונס' תן כח' חכ"כ טלח היו שועים ועוויס בתחלה - לא לפי מסדבר רחוק כדאמרן כתב סרב
מעווי זה ולומר מס'אורג בחר ונס' י"ס כל א' מעווי בפ'י עצמו יהא אסו' לדבר מבואר ממה שכתב בסמוך
שסתפירס וקספירס הוי חבור בכלאים ומכ"ס האריגס כדברי התודלעיל ומתכ"י דקתני אין אסו' משום
כלאים לא עווי ואורג או זה או זה קאמר וס'א דלח קתני מעווי כדריסו מפלטולו של הרב כלמד תשובס
לזה והוא שסתכא קנע דוקא לו ספתיס משום דס'א דריסו מעווי אע"פ שמשמע ידוע איכס מפורשת
בתיבת שפענכ וספתיס דריסו כוז אע"פ ספ"א מפורשת אין משמע ידוע סעוד היום יש מפרסיס
אותס מלשון שזירס כדאמרן אבל תיבת ש' הרי היא מפורשת וגם משמעס היא ידוע . אמכס מס
ספתיס הרמכס לזס אחר שכתב ספ"ו לן בודאי סרבס ראויס ראויס חלו וסיטוט מצא כוונתיס דמר .
אמכנו בשס ס'א קינו כזכיר פתיס שלס אולי הן מקבתס ולו הן . דז"א מס'א דקיימא לן ככולא תלמודא
סלכס פסוקס וברורס - דכלאים סותרו בניבית - בתכאים סמוריס במקומס כדאי בפ' ק' די' ובס' סתכלת
ובס' ר' ליעזר דמילס ובס' שכי כזיריס ואין בזס ספק כלל וכפ' א לן ס'א סתירס בפ"ק דבמות דאמרינן
סתס במסקנא כד מהדרינן בחר - קרא למשמע מיכיס דאתי עשס ודחי לא תעסס גרידס חלל לעולם
סקרא קמ' וכו' א"כ לכתוב רחמכא לא תלבס בחר וספתיס יחדו שפענכ ל"ל מ"מ לאפכווי - כלן למדרס
סמוכין דנדליס תעסס לך כדאיתא סתם - ואקשינן עלס ואכתי מבעי ליה עד שיסיס שוע עווי וכז
ומסדרינן לא כולס משעטכו כפ'א ופרס' ז' בולס משעטכו כפ'א דאי לאפכווי אחד לכתוב לא תלבס
כלאים בחר וספתיס - ומדאפיק רחמכא כלשון שפענכ דרוס ביה כמו ס'א ע"כ ולכזורס פ"זס צ"ע .
דכוף סוף כימא דתיבת שפענכ כולס לזעו עווי וכז את' ואכתי ספכאס למדרס סמוכיס מכא לן .
סס לא סכדחוק ולומר דכפ'א ליה מדלא כתי' אשוע עווי וכז כדריס כדכתי' סת' ז' ורטי ז' לא חסיק
למילתיס דאי לי כל' פטיט' ח"ל סת' כלס משעטכו כפ'א מדכתיב שפענכ ולא כתיב כלאים שמעינן
שוע עווי וכז ומדלא כתיב שוע עווי וכז כדריס שמעינן לאפכווי קאתי למדרס סמוכין וכז כלן
דסוס ליה כעין מדשכי קרא בדרגיס . דא"כ סיכי אמרינן סתס צ"ע סאסס דכלכס כמר זוטרא
דמאורייתא כלסו בעינן שוע עווי וכז וסיב - טעמא מדאפיקכוו רחמכא בחר' ליסכא דלעולם אימא
לך דכל חד ומד למודיא אסור ומ"מ אפיקכוו רחמכא בחר' ליסכא לאפכווי ולמדרס סמוכין
כדאמרינן סכא ומס'א דן סרמכ"ס דליתיס לסת' אמר'א . סראיס ספתיס מהיא כדריית' דתו ת ככיס
דסיכ' רס' ז' צ"ע בפ' קדוסיס סכין סכיכו סס ובגד כלאיס מס ת' לפי שכתב לא תלבס שפענכ בחר
ופסתיס ומדו יכול לא ולכס גמי בחר ואכתי פסתן ת' בחר - אין לי חלל בגד מכין לרבות את
סלכדין ת' שפענכ דבר סס א שוע עווי וכז וכז וככס פסתיס כדריית' משמע דשוע או עווי או כוז
הוי מן סתורס כדכתיב סרב מזרחי ז' וכרב אסי דאותיב סכי למר זוטרא צ"ע סאסס ולפיכך סלכדיס
אסוריס מפכי ססס שועים ואף כי סרמכ"ן ז' פירסס - באופן אחר דאית' חליבא דכלכתא דסתס דמן
סתורס בעינן כלסו מ"מ פ' רחוק ואין לשון כדריית' סובלת אותו כדריסו כמו שכתב סרב ל ולכן
כעלס פ' כדריית' כדאמרן דאו או קתני . וסכי' ראיס מרבינו סלל סגס הוא ז' סדין כך
וסקס' עליס מהיא דפ' סאסס וסכי' קוסי'א כתיקו . גם סוכיס ססמ' ז' סכי ס"ל מדלא סכי'א

בפפרו לפרשה כפי' סרמ' בן שלח תראה כחולקת על מר זוטרא דהלכתא כוותיה ע"ש. ולפי דרכו למדב
מגם סרמב"ם סובר בן וכן פסק ועם כי דבדר פשוט מאד שאין להסרס אחר פסק דין דגמיר לא ממימרא
ולא מצרייתא ולא ממסכה כי כל יקר ראתה עינך מ"מ ראה רמב"ם שאין בדיוכו לפרם תיבת שעטנז
דכתב רחמנא אבל לא יעלה עליך לא כפי' סברייתא ועמס ראיא זו סניף לקודמת וקעלם דקאיא דידיה
איכו ולשון גמירא לא לשון איזה מפרם וזה לשון סרב מזרחי בזו. ויש"פני שזאת סברייתא איכא חליבא
דהלכתא. סברי' סעלו בגמר בפי' אשחש דהלכתא כמר זוטרא מדאפקיכו רחמנא בחדא ליטכא דאלמא
בלטו בעיני ת"מ דמ"י ז"ל סברייתא שזאת כפי' מפני שלא מצא ברייתא אחרת לפרם. למס בא
סקראא הזו וסלא כמר כאמר לא תלכס שעטנז לא זו וכו'. וסרמב"ם ס"ל דלככה סיא מהאי טעמא
גופא כדאמרן כלו' דאי לא הוה כתי' שעטנז לא חדא זמכא ס"א דכלטו בעיני מדאפקיכו רחמנ' בחדא
ליטכא כתב ידיו זמכי לומר דאפי' כל חד וחד להודיע אסור. ואין לומר דאבתי אנערין תרוויכו חד
לסעלאה וחד ללבישא כדאמרין בפ"ק דיבמות לעיקרא דאסורא סא ליתא סברי' מלבישא דכפיס
סבייתא. כדאית' סתם ואפי' איכו אסור לפי קס"ד לא שוע טוויכוו כאחד. כשמע במכ"ס דה"ס לכלאים
דכתי' בעל' אס. דלא כפישא סבייתא. וכמס שבלישא אין אסיר משום כלאים לא צמר ופשתים ולא
אחר מיכיס ס"ס כסעלאה כמי. לא ודאי דלדרשא זו הוה דאתא לומר דכל חד וחד אסור ולשון סברייתא
דייק דקתיבונגד כלאים למס כאמר לפי שבאמר. לא תלכס שעטנז צמר ופשתים יחדו וכו' ולכאורה
יש לתמום על קושיא זו שאין דרך המקסן לשאול יתור מקרא קמא דהא לנופיס סא דאתא לא מקרא
ב' כדאיתא בגמרא בכידון זה. ואב"א משום דמופסה. מכדי בתי' צנגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך
לא תלכס שעטנז ל' וכו' אלף דלפי מ"ס יפס שאל יפס דורס דמסתמא אן השתי תיבות דנגד ושעטנז
אי בכתבו להביא קולות האמורות בלבישא לא בריכי כדאמרן ואי לפחמיר עליה אין זו סברא כלל. דזו
כפישא סבייתא וזו לא כפישא סבייתא. ותירין מה שתירין: דהר"א יד' הג'מן סירוטלמי סבייא רבינו
שמסון ז"ל כפי' סמכס דקאמר עלה. כתיבי שוע ולא כיתבי טווי. אילו תכן שוע ולא תכיא טווי. הויכן
אמרין טווי מותר מתבי. לא אמרס כן. לא אין אסור משום כלאים לא טווי וארינ כיתבי שוע ולא כיתבי
כח אילו כן אמרין כח מותר מתבי. לא אמרס כן לא פיו של צמר ושל פשתן אס' מפני ספק חזרו לילארנ
בתבי כח ולא כיתבי שוע אילו כן סויכין אמרין שוע מותר מתבי. לא אמרס כן לא לבדים אסור' מפני סקן
שועים ע"כ ולכאורה מדתקשי כיתבי כך ולא כיתבי כך משמע שכל אילא אסור בפני עצמו מן סתור' סברי'
מתבי בשל תורה מייירי. ואם איתא לאר ספירוטס ז"ל דבעינן כלסו למר כדאית' ליהומר כדאית' ליה. -
מאי קושי' וכלל. א"א לשכות זה בלא זה שאם חסר א' מהם אין כאן כלאי' מן סתור' וכן מפירוקא משמע
דכל חד וחד אסור' מדאמרין בתבי כך ולא כיתבי כך ומהדרין דסוס אמיכא סאור מותר מן סתור' דכס
משתעי מתבי' כדאמרן ואיכו כן סאור אסור דאסור' בעינן טות' סאור דהייכו מן סתור' ואפי' א"ק' דאסור
וסר אים מן סבדים שאין בהם לא טוויס ולא אריגה. וקא' מתכיו כח ולא כיתבי שוע אילו כ. סויכין אמרין
שוע מותר' מתבי' לא אמרס כן לא לבדים אסורים מפני ספס שועין אבל לרעת סרמב"ם כר' דהתי שפיר
דסאול וכל חד וחד לחודים סוי כלאי' סס מדיכן למיעמר בדרך היקס וסכר' חד מחבריה ולמס ל' למתכ' -
כלטו מחד' דבריבי למתכ' בלכו דאם לא כן סאור דלא סוס סכוי במתכ' סאור אמיכא דמות' ואיכו כן ואמכס
דרך לימוד סאור' זה מזה וסעטכס עליו סתם בגמ' שני סבדין כי סאור דבר קל למצאם ואין להאריך בו
ויש לתמום על רבינו שמסון ז"ל. סברי' סירוטלמי זה ולא פיו כלום ולכאורה גם לפי קס"ס קושי' ופירוקס

בדאמרן וגם בראיה זו זריכין אנו לומר מה שאמרנו בממוך על הסיף ברייתא דת"כ . ויש עוד כדמות
דאיה לדעת הרמב"ם ז"ל וסיף שממקו הסתחלה מסכתיו לפרס אסור כלאיסמן התור' עד סוף הפרק
כלשו בנות בשל תורה הולכות ועוסקות כמו שהוא כקל להבין ממה שכתב הרמב"ם בחבורו ופי' הרב
ז"ל בכ"מ מה שאין כן לשאר הפוסקים ז"ל דפתח בשל תורה והולך ומסיים בשל סופרים ויש דברי' לומר
דלדידיה קצת בנות הם של תורה וקצתן מדברי סופרים ואע"פ שאין מזה קושיא והכרח הא מיהא דקדוק
פי' זה הוא מה שבראה לע"ד לדעת הרמב"ם ז"ל . וא"כ מתכוין גמרא דלין וגמרא דכני מער בא זביות'
דתי"ב עם שאר ראיותיו מזכות ונכוחות שלא הוציאו אליהם הכיאו לפסוק מה שפסק ז"ל . הכלל שהולך
דלרש"י ז"ל לא מצאנו לו חכר לא הרשב"ץ בלבד . שהביאו התו' ביבמות בד"ה עד שיהי' שיש וכו' ומ"מ כר'
שחזר בו בפ"על התורה שכתב עם ז"ל ואומר אבי כח לשון דבר הכלל ואמר זה עם זה וכו' ז"ל הרב
מזרחי . הרמב"ן ז"ל סובר שפי' הרב מה במלת כון הוא כפי' שפי' בגמרא כח ארוג . שכן כתב בהדים וכפי'
הוא כתב עוד בפירושו בגמרא ולפי' טען עליו ואמר כבר הסיכו עליו בגמ' שאין פי' עולם וכו' אבל
אם כפרם דברי הרב שכתב שהוא מדבר על חומי הגמרא והפסחים טעוים שצריך שיסוי שזור' זה עם
זה אין שום א' הסתעבות מופלת עליו . וכך בראה מדברי הסמ"ג בנזירות לא תלכס שעמך שכתב
תחלה . ופר"סי בפ"ק דיבמות דמן התורה אין חייב משום כלאים עד שיהיה הגמרא והפסחים יחד
מתקנים במסרק שוע לשון חלק ומתרגמין שיעי' טווי שיכיו שיהיה טוויים יחד וכוח שיכיו שיהיה
ארוגים יחד והביאו כל הקטנות שהקשו עליו ואל"כ הביאו מה שפירש ר"ת ואמר ופי' ר"ת דכח הוא מושג
כדתכן כלח ומלח . דכלח מעוקל כמו חוט מושג וכתב אחר זה וכן פרש"י בפ"ה התומט' ב"צ חזין לכאזי
דאית בהו משמע דל' דפי' בפ"ה התומט' איכא כמו שפי' בגמרא כח' ארוג לא מושג כפי' ר"ת וכך בר'
מלשון רשי בעצמו שכתב שזור זה עם זה . והתימא מהרמ"בן ז"ל שאך תשב שיהיה מה שפי' לפי כפי'
בגמרא עד שטען עליו מה שבעטן עליו בפ"ה בגמרא וכי יעלה על הדעת שיהיה פירו' שזור זה עם זה
ארוג ועוד אפי' את"ל שמה שפי' כאן הוא כמו שפי' בגמרא עדן יכולין אנו לפרש שאין שום אחד
מסתעמות שטען הוא עליו עם ופטעכו עליו שום טעכה וכו' ואף כי הוא ז"ל הלך בעד פירוש הא"כ כבר
קודם שפי' בחומט איכא כן . וגם לפי חלוקתו עדין לא מצאנו מי סובר כוותיה . וגם מה שפירש בכתוב
דלח תלכס מעטח דחוק הוא וע"פ . ולרבינו תם ז"ל מצאנו סוברים כוותיה . הרמב"ן בפ"ה התורס'
וכן בר' מדברי הרשב"א בריס סימן ס"ט . וסמ"ג בלאוין רפ"ג והרא"ש במידה פ' שאשם בר' שהוא מסכים
ג"כ לכך כמו שכתב הרב בכ"י בריס סי' ט" . וסמ"ג לרבינו שמשון ז"ל מצאנו לו חכר רמב"ם שהביאו
רבינו ירוחם זכ"ל ע"ת"כ כמו שכתב הרב ז"ל שם בב"י ואין צריך לומר הרמב"ם דס"ל כוותיה לעכין
דיכא שהוא היותו מחמיר ואתי בכלשו האמנם להרמב"ם ז"ל לא מצאנו לו חכר איכרא דלפי' הרב
מזרחי דעת רש"י כל שהגמרא והפשתן ניכרים ועומדים בעינינו וחוצרו שיהיה יחד מ"מ איזה חכור
שיהיה כראה שפסידם ז"ל מודים בזה שהוא כלאים מן התורס' . יע"ש . וכל המתלוקות הללו בכלאים
של תורס' הם נכוות אבל מדרבנן כל שהוא שוע או עווי או מוז הרי זה אסור . וכן פסקו כל הפוסקים ז"ל
והיא משפס פטועס הלכדים אסורים מפני שהם שועים וגמרא ערוכ' דפי' שאשם שכתב הזכרכו כמה
פעמים כמו שכתבו ז"ל ואין בזה מחלוקת כלל מעתה נחזינו למדין שהגמרא והפשתן סהיו שועים יחד
ואח"כ טוויין יחד ואח"כ ארוגין יחד הרי אלו כלאים מן התורס' לכ"ע . לא היה בהם כי אם דב' י'
אן שועין יחד או טוויין יחד או ארוגין יחד להרמב"ם אסור מן התורס' ולכ"ע מדרבנן . הים הגמרא שוע

עווי ושוור לכדו וכן הפשתן וסוד חזברו יהוה ע"י אריגה או קליעה או פמירה או קסירה וכיוצא לכ"ע
 זאפי' לרשו' ז"ל אחר התורה . אסור מן התורה . וקודם החזרה מודם בכל זה חוץ מבארניגס מעטם
 שכתב הרב ז"ל לא הים הצמר שזור אלא שוע ועווי בלבד וכן הפשתן וכתבברו זה עכ"ז להרמב"ם
 ורבנו שמסון ופרט"ל ורש"י אסור מן התורה ולרבנו תם וביעתו מדרבנן הים כצמר שוג או עווי
 בלבד וכתבברו זה עם זה להרמב"ם ורש"י כפי"ר ב אסור מן התורה ולפאר המכרטים ז"ל מדרבנן .
 ועתה אחר שכתבברו חלוקי הדין שלפנינו יש לתמוס מאד מאד על דמס מקומות שבעו"ה אין חוששים
 לאסור זה של מעטנו . ויהי בעיני רובם בחומרא בעלמא וכדבר שרשות שכל הרובת ליה' ויהי ושאבו
 רובם אין עליו עוון אשר חטא ואין אדם יכול לעמוד על עקר בטול זה ומאין בא והכס בסיתר שכתבו
 לתפור סעורות הספורים בפשתן תחת בגדי צמר אע"ג דלהרמב"ם הוי בלאים מן התורה וס"ל לרש"י
 כפי"מ שפי"ב הרב מזרחי ז"ל אין עליהם תלוכה בזה . ט"ס להם חכמי ישראל על מי שישמכו . כדבר
 שבאים הרב ז"ל בס"מ . ומ"ט אי איפשי שלא לדון בעקר הדבר במקומו . וראו שו' בכו במסון ז"ל
 כפי' המסכה שממנו למדו כל הבאים אחריו לא מצאתי לו ראיס מכור שת בסיתר הזה לא שכן כתפסט
 המכה . וכסתייע ממנו והוא תמוס בעיני . וכן ראייתי בשראס ז"ל שכתב עליו בתשובה כלל ב' סימן
 ס' ז"ל כירבכו שמסון פי' וכו' וכל זה פי' בשביל המכה שכתב בעורות הספורין בחושי פשתן
 לחברן תחת בגדי צמר וכו' וז"ל כמו שכתתיק הרב ז"ל לא יקשור סרט של צמר בשל פשתן שלא יעשה
 אדם חגורו של צמר וחגורו של פשתן ויקשרם זה בזה זאפי' הים ביביסם רצועה של עור אסור בגון
 רצועה של עור שמיטיות של פשתן בראשה אחד . ומשיחות של צמר בראשה האחר וכסחוגר זה קושר
 ב' ראשיה של צמר ושל פשתן ביחד . דאי' לאו הכי פשיטא דשרי . וכוח חזי מאי עמא דבר . הסרבלין
 שכלו של צמר וים בהם עורות של טלאים או של מפכים תפור בפשתן וסאי דתיכי בתוספתא דאחר חלוק
 של צמר גמלים וארבים וארג' בו חוט"ה של צמר בצד זה וחוט"ה של פשתן בצד זה . לא קבס
 מידי כדפרישית לעיל והוא בסוף משנה ראשונה ז"ל ט"ס פי' כששני החוטיין של צמר ושל פשתן זה אצל
 זה אבל אם זה בצד א' של חלוק שכלו צמר גמלים זה בצד אחר מותר ע"כ ופי' צין במסכה צין
 בתוספתא מתמיה . א"ת במסכה מאי אע"פי דקתני . אע"פי שרצועה באמצע ומה בכך אם בראשה סא'
 יש צמר ובראשה סב' יש פשתן והוא קושר שני הראשים ביחד מה ספרם יש שתסא הרצועה באמצע או
 לא כדי שכולל לומר לא מיבע אדדרך כל אע"פי סוף סוף צמר ופשתים יחדו ישכן כאן ווא"ת בתוספתא
 סיאך אפטר לומר דחוט א' בצד זה וחוט א' בצד זה דקאמר פי"ה אצל זה דאין הלסון משמע כן וחלו
 סרמב"ם מפרש שתיין משנה ותוספתא כפססון וכמו שכתב סראש וסרב צבית יוסף ומינה כדדון
 דידן דחבור' עורו' של פשתן סהוא אסור מן התורה וכבר הביא סם הרב לטון ת"ס שכתב אמנם מצאתי
 תשובת מהר"ם שכתב דברי ר' שמסון ומסיק עלם . דהוא הים מחמיר בדבר וכן סוגד לו מסס ס"ר
 תוקים סהיס מחמיר כמו כן ע"כ וז"ל סטור וסרמב"ם כתב גדיל של צמר בגדיל של פשתן אסור אע"פי
 שרצועה באמצע וכתב א"ה סרא"ש ז"ל על דבריו ולא תלס סעעם מפכי סקושר ב' ראשיה כא' וכראס
 מדבריו סהוא אסור אפי"ל קשר ב' ראשה כא' וכן כתב סעושה בגד כלו מצמר גמלים או קכנס
 וארג' בו חוט של צמר מצד זה וחוט של פשתן מצד זה אסור ולא סשב על דבריו וסיה סוכך להחמיר
 בדבר ולכך הים מחמיר על עצמו ולא הים תופר עור הסצור בפשתן תחת בגד של צמר לפי ססתפירס
 ססברת סעור . ובגד הצמר ביחד אבל לא הים מורס לאחרים . וסרא"ש צ"ן סתירו לסדיא וכן כוכגין ע"כ

וא"כ מצונו לומר שכל המאמר תבא עליו ברכה . וכל המיקל אם ישמע בקול מוריו . טוב ללמדו לתקן
חלוצטו חליבא דכ"ע בדבר קבל כזה וכמעט שאין בו חסרון כים . ואם לאו מוטב שיהיה כזה . בסתם
בדבר הרבבי המתייר ז"ל ולא יהיה מזיר בדבריו האושרים . אבל אשמים אכזבו על כמה קולות שלא בדין
אשר ראינו בעיני כי הם יאמרו התופרים בגדי פשתן ממש . תחת בגדי צמר של דעת כל חכמי ישראל
יש אימור בדבר מהם של תורה בהתחבס ורבינו שמשון וסיעתם . ומעם משל דבריהם כ"ת והרמ"ב
וסיעתם . אם היו שזורים לכ"ע היו אסורו משל תורה כמו שאמרו ומי ידברו . התופרים בגדי צמר
בחזקי פשתן שאסורו כאסורו סקורס למר כדאית ליה . ולמר כדאית ליה לא שנוו הדבר קרוב ל אסור
תורה יותר לכ"ע דסתם חזקין שזורים הם . ומי יצטרקו סקוקחים בגדי צמר מן הגוים שחזקתן
תפורים בפשתן . וצריכים בדיקס ולבשים אותם כאות שהם . ומזכרים אותם למשל כך . ועובדים
משום ולפני עור לא תתן מכשול . ומעם בעלי חכויף שיש להם חדרים מלאים מכנדים באו כקנחים מן
הגוים ופעמים לובשים זה . ופעמים זה הם וכשיהם וצביהם וכנותיהם ואם צריכים לנחת לשון אינם
חוששין ליתול גליהם מהם וכיזא . ולהעלותה עליהם ומשנה שלימה שכיבו אין ערזו לכל אים . וכל הטור
בסוף ס"ש"ב כל המקומות שהפשתן מצוי בהם . הלוקח הם בגדי צמר מן הגוים לא לבשם עד שיבדקם
אם תפורים בפשתן . ואפי"אם הגוי מטיח לפי תומו שתפרן בקכבוס אינו באמת וכתב א"א הראש
ז"ל . והאיזרא פשתן מצוי בכל הארצות שלכך סקובה בגדים מן הגוים צריך להתייר תפירתם ולהוטרן
בקכבוס . ע"כ גם הרב העתיק דברי הרמב"ם . שכתב שהם הלוקח כלי צמר מן הגוים . צריך לבדוק
יפה יפה שמא אין תפורים בפשתן ע"כ וסוף דין כש ט . ומה יטענו הכז רים מכל אלה הדברים . אבל
כותבים הבגדים לגוי ואומרים לו שיתפרם בחזקי קכבוס . ואמירה כזו . מסוגרת הדין איבה דים למוציא
מדי ספק אכור כמו שהיא פשוט בפריהם ז"ל ואכי מעיד על צ"ח חכמים שהיו דרים ב"ב מקומות . ראויים
לכתרה של תורה ומדקדקים במעשיהם שפעם א' בעל כרחם ולכי צורך שפעם כתוב בגדי משי להיות
כותי לתופרים כסתמם בחזקי משי . שלא היה ג"כ כזה לא חששה רחוקי וטוב בדין אחריהם וכל א' מצא
בשלו חתיכות קטנות של בגד צמר תפורות זו כזו בחוט פשתן שפירן חייט בגדים ליותר חזק . אי
כדברו יראי ס'כטאו ק"ו בעצמם אם בכלים שאין דרכם בכך ואין לחוש לחזקי פשתן כמצא כזה .
בגדי צמר שהחששה קרובה ע"אכ"ו . שהרי החייטים יושבים ולפניהם כמה מיני בגדים . שלי ישראלים
ושל כותים ועל הרוב רובא דכותים הם ולוקחין חוט של פשתן בעד של קכבוס . ותופרים בו כי מה איכפת
להם . וידוע שח' א' מפסיד את הכל וק"כ"ב כמה שכתב הרב בעל הסגסא בשם הרשב"א ז"ל . שאע"פ שהפשתן
יותר ביוקר מקכבוס אין הכותי נאמן לפי שנקל לתפור בפשתן מקכבוס ויזא שבר קכבוס בפסגו
ויותר ממה שמרויח החייט בדמי הקכבוס יפסיד בעמל תפירתו כי יתפור בפשתן בשעה מה שלא יתפור
בקכבוס בשעה אחי עיין שם בתשובתו ז"ל גם הכסיון שכתב בשם ט"ה דחוט של פשתן כשידלוקו כזה
מיד ושל קכבוס סולך וכסרף אין זה כמו שאין ז"ל בעצמו כתב לא בנותן לבותי חזקי קכבוס לא באומר
לו שיתפר בהם לכ"ע אסור ואפי"א כזה כתוב שהרשב"א ז"ל לא ס"ל הכי . והוא בעצמו מטיים בה .
ובעל פסם יחיש בדבר מלבד כי אין הכסיון סוס בחזקת בדוק . שכמה פעמים נמצא הדבר להפך
של פשתן סולך וסרף ושל קכבוס כזה מיד והכל כפי שזירת החוט והצבע . כמו שביטאו כמה וכמה
גם החייטים ישראל בעו כותיכו הרבים יש שחטורים על הכלאים ומקלקלים בתפירתן במתכוון . ושלא
במתכוון יצריך לחוש ולתקור אחר חייט כשר וירא חטא סוף דבר עונותינו הטור אלה שמצא כזה

בעדת ישראל שא' המוכר וא' הלוקח וא' החייט המכילה הזאת תחת ידיהם . ולא חששו לחוק גמור
 מנ דלי שתורה אשר עליו כאמר שהוראה כלליתם של תורה על חזירו וחפיו היה מלך בשוק ואפי' היה
 רבו שלמדו חכמה קופץ לו וקדעו מעליו מיד כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לגדל ה כל מקו' שיט
 הלול הסם אין חולקין בכדור לרב . ואם היה עליו שעטנף של דבריהם ממתין לו עד שמוע לביתו
 ועיכו הראות מה ומזה ואין סולח יד ואין סובס פס . לכן אליכם מורי ורבותי . לבאת לזה וכל מי
 שיש בידו למחית יבא ומחה ביה הסם שכרו אתי ופעולתו לפניו ידבר בא כל א' וי' דברים מרובין ועוזבים
 בענין סובסאת הכללים מעם ה' וישמיעו בריבים את אם ורו החמור ולא יראה ולא מצא עוד בעדה
 הקדושה וחמרי הסתריות והאחריות הראויות אם ח' יראה עוד בגדד ישראל עמוש יעבשו אותן לפי
 ראות עיניהם הפונות למעלה אל ה אלקינו . ובכן כל העם ישמעו ויראו . ויבוא באם שכיבו בריש
 שקלים בא' באדר שמייעין על השקלים ועל הכללים וכו' . אמר ר' יהודה בראשון ס' עוקרים ומשליכים
 לפניהם משרבו עוברי עבירה היו עוקרים ומשליכים על הררבים התקיבו שיהו מפקירין כל השם
 כולם . גם במכוון מלאכתו במועד שכיבו דפ' דמועד קטן וכולן אם כוונו מלאכתן במועד יאבדו .
 וטרשו בו ז' ס' מאבדין אותו מלאכה סמוכו . ומפקירין אותה לכל ואם היה עושה מלאכת אחרים
 כגון חייט או סופר משמתן אותו ומחלקין אותו וכבר כפסק הדין בעונם המוכר דברים האבירים
 וזה לשון הטור ז' בס' ק"ט המוכר דברים האסורין מעבירין אותו ומשמתין אותו ואין לו תק' ליתק
 מחכו עד שילך למקום שאין מכירין אותו . ויחזיר אבירם בדבר חשוב או ישחוט לעצמו וימצא
 טריפה לעצמו בדבר חשוב שודאי עשה תשובה בלא הערמה כיוון שאינו חס על ממוכו ע"כ ולדעת
 תקון החייט הוא תיקון גדול לעשות מצוה זו כתיקנה ראוי לומר שכל מקום שיהיה בו חייט ישראל
 יתנו לו הסגדים לתופרם על ידו . וילמדו אותו הדינים הצריכים לכך כדי שלא יבטל בדבר הלכה .
 כי סוף סוף שארית ישראל לא יעשו עולה ולא תבא תקלה מתחת ידיהם ואחין ששמעם לא תלכש
 שעטנו . תוכחת חיים נשמע ונסבוב ולעם ככרי לא ירגילו עצמם ליתן את בגדיהם כי הם מחליפין
 ומג' לן ואינם כאמנים ותקבתם למרא' הענין ביופי החתוך זו היא קלקלתם לבני הכשמה בעבור
 התפירה הא סורה . ואם האדם יראה לעינים ה' יראה ללבב . ואליו אנו חייבים לנשוא את כפשינו
 ולשעלות מחשבותינו בכל דרכינו . ומצוה גוררת מצוה כי המסכה אחיו העני העומד על מלאכתו
 לסשתכר ולזון עצמו וכו' ביתו מוניע כפיו ומחזיק בידו הרי זו מעלה ראשונה . שאין למעלה ממכה
 טעולות ממכה שבדק' כמו שמראן הרמב"ם ז' בסלפי מתנות עניים . ועוד כת' שם ז' דו חכמי' שישין
 דב ביתו של א' עניים ויתומים במקו' העבדים מעב לו להשתמש כלא יכחו בני אברהם יצחק ויעקב
 פוככטיו ולא יכחו בהם זרע חם שכל המרבה עבדים בכל יום ויום מוכיף חטא ועוון בעולם . ואם
 יהיו עניים בני ביתו בכל שעה ושעה ה סיף זכיות ומצוות . וידוע מה סכתב רש"י ז' בשם המדרש
 דפ' הר סיני אכל וכו' תמכרו ממכר לעמיתך וכו' ז' כפי פשוטו כמשמעו ועוד יש בו דרשה . מכין
 כשאתה מוכר מכור לישראל חבירך ת"ל וכו' תמכרו ממכר לעמיתך מוכר ומכין שמה באת לקנות
 קנה מישראל חבירך ת"ל או קנה מיד ע"כ ובמקום שאין חייט ישראל מצוי יהא זרין במצוה ויבא החייט
 הכותי לביתו ויפקח על מלאכתו וכו' ראיתי רבותי כוהנין וכן היינו כוהנים בפניהם ואם גם תקון זה אי
 אפשר לו לעשותו לפחות יועט בעון ויתפור בגדו במשי . ויהי מיירא את הכותי על זה שם
 ומצא דבר שלא כרצונו לא יתן לו עוד בגד לתפור וכיוצא וכל מעשהו יסיו לט' .

גם ראוי לתקן ענין הקובעים שסוהגים בכמ' מקומות לתפור תחתיהם בגד משי או חתיכים'ל עור ואין
 הרבה כזכרון בחוט שתופרין בו סייהם כשר לכך. ועל סרוב הכי' בעי' היום רכין הם ואסור לכ'ע מדרבנן
 ולפרט'ם זל דסבירא ליה דהלכדין אסורין מדאורייתא אין חלוק בין משי קטין או רכין . כמו
 שכתב סרוב ז'ל אליבא דבשם הפוז'סרא' ז'ל סגיא רחיה מוכרחת דכ' לאוים של תורה לא שכי לן בין
 קטין לרכין וסכה תקון הדבר קל ומצוי לכל אדם כי בפרוט'ס א' מיקחה מחוטי משי ד' ודותר לתפור בהם
 קובע א'ומי הוא עש'ר'ל של' ונציא'ס לכוזיא עצמו מאסור ודחי או ספק וכסרי גיש. סכותי המוכר
 שישראל סקוכים מקפידים בדבר וסא' אותו על כך ומכיה'ס לפכים' לקח ת ממנו בעבור כך . כי כן
 ראוי לעשות אע"פ שכל א' יכול לתקכו בביתו בעבור תיקון סרכוים . הוא משם והלאה יתפרס בחוטי
 משי וישתדל להיות רצוי לקוכים וכרכות לראש דיקי' ברך אל תקיכו אשר קדשכו במצותיו וסוד חוקיו
 סודיע ליראיו לכפי כסא כבודו אחלי יוכחו דרכיכו . לסומרם לעשות רצונו כאשר חפץ וכן כסלם
 ספ' סס . וסתלה לאל המאורכו חילכו ממכו כל טוב סלם .

❖ פרק ב' בענין לאו רלא יהיה בלי גבר על אשה וגו' ❖

כל ימיכו כנענעו בדברי פגס' א'סבאס כסוף א"ס ס'ס תר'כו . בשם מסר' מיכן ז'ל זל מה
 סכסגו ללבוש פרצופין כפורים וגבר לוכס שמלת אשה ואסא כלי גבר אין אסור בדבר מאחר
 שאין מכווכין אל לשמחה בעלמא וכן כלבישת כלאים דרכין וי'א דאסור אבל סמכסו כסברא סראסוכס
 וכן כני אדם סחועטין זס מזה דרך שמחס אין זסס משום לאתגזול הוא לו וכסגו כך ובלבד שלא יעשו
 דבר של' כסונן ע'פ ז'טובי סעיר ע'כ וכו' אי דכרבים תמוהים סס סיעקר לאו גמורתן סתור'עעכס
 שאין מכווכין אל לשמחה בעלמא וגע'ס תחת כוונס יס כווכות לא עוכות ומעשים קשים כמו סיד'ע
 ויבא כסמוך בע'ס וראיכו לחז'ל סתכא'ס ואמורא'ס אשר סיס כח בהם לכנוע בנופי תורה סתמיד
 בכל זמן סיו גזורים גזרות ומכעלים מצוות עשה בשכ ואל תעסע מדאגס מדבר שלא יבאו לעבור
 על מל'ת בקים עשה כסופר ולולב כסחלו לסיות כיום סבת וסרבה כיוצא בהם ולעתים רחוקים סיו
 עובדים על מל'ת משום עת לעשות לה' ולא סיובאים לדי' מדס זו ליעול את הרשות סכיתן להם מאת
 ארון סכל אל'א בדוחק גדול וכססעסע כריכה לכך כמו שעשו סכנאי' ז'כ' בחמלת ס' עליסם לפי שעס
 כמו ססוף פסוט כספדים וכבר כתככו בזכרון סקודס תמצית דברי סרובס זל כזה ואס לאיזס רב
 מוכסק לגדול סכמתו וכקיאיותו כסכרר לו בדברים אלו וכוצ'א בהם איזס סתר כר' דראוי לו לסתירתו
 בלבוכו כי כזס הדבר טוב אר שלא יחטא ולא עוד אל סזכות סתפס לו וסרי סוף קרוב לסכר וכחוק מן
 סספסד כי דברים כאלו יס לסס פכים לכאן ולכאן . ואס היום כגלס א' לסיתר אולי לתמר וגל' סכים
 לאסור כמו סראיכו ככזון דידן סיבא בסמוך בע'ס והמעלה אותס על ספר ממילא מתפסשים וסולכים
 סס והתקלס שלא תבא סל'א הוי' פסועס כי מאז ערס יביאת דכריו לחון ככוכגים סיתר בדבר אולי
 לפכים יסרסרו תכוכס ויהי' לכס כ קפת ויזיס מהס יפרוש מעבירסמה שאין כן כסיראס סרויאס שאין
 סקסוק דכרר לא ע'ד אל' שח' וכל סוף סיתוסספו עליהם כראותם פטימות ססתר גם לבישת כלאים
 דרכין סיתר בל' עעם סוף כי לא כמצא בתפוכס ואין בו אלא מכסו בעלמא כמו סכר' מדברי
 סרב בעל סלכוסים זל וסוף דבר זר ורחוק ממכסו של רבותיכו סקדוסים ססיו מתקמים על

גזירותיהם ועל תקנותיהם לכל יכירו ועשו חזק לדבריהם יותר משל תורה וסע עצמם לא סתירו
כי אם בטעם ובמקום שראיה להם להטיר . ודבר פשוט הוא שהביא ללבוש בגד כלאים בשום מורים
לא ילך ויבטחין אם הוא מדרבנן או מדאורייתא . ולא יעריח עצמו לטאול לחכם על זה . כאשר הוא
ידוע למי שראה סמיה"כך . שעל הרוב זה הולך אבל גוי ושואל ממנו בגד אוזן הולך אבל גוי אחר ושואל
ממנו בגד אחר וכן על זה הדרך ולבזים אותם ומתחפשים בהם . ורובן ככולם יש בהם כלאים מהם
מדבריהם ומהם מן סתורה ואמנם בענין חמיפת המאכלים איש מאד רעהו . אע"פ שהדבר קשה אין עלינו
להסיב עליו מאחר שהנבונים כך ויתרו על ממונם והפקר ב"ד הפקר . כמו שמצאתי כתוב ואזכירנו
בסמוך בע"ה ומ"מ כתב הרב ז"ל ע"ז במ"ת ר"ב . ז"ל ובר"ל דסימו ליהידו שהיו נבונים שבחורים כך
אבל אלו שלא נבגנו כן אין חלוק בין שורים לשאר ימות השנה לענין זה ע"כ והנה זככי' ית' וקרה
לפני מה שכתב בזה סרוב בעל בית חרם בטור י"ד ס"מ קפ"ב וחיוב אמי לכבוד ה' לפעתיק דבריו גם
הלשון שהביא מהר"בעל ס' רי"א ללענין לאו דלא יהיה כלי גבר על אשה וכו' אעתיקו באחרונה אולי
יראו וישמעו ויהלל כי רב גדול מהקדמונים היה ויצא שמו וטעמו בעולם וז"ל הרב בעל בית חרם ויש
לתת לב על מה שכתבם בפורים לשנות בגדיהם מאיש לאשה . ומאשה לאיש ואין מוחה . ולפי מה
שאמרנו בדברי'השעם יש לנו ולקטוהו אסור לדברי הכל להטכיון כדי להקדמות וכבר הסיב הר"ר יהודה
מיינ"ל על זה כמדובר בתשובתו ואמר דכיוון שאינו עושה כן לא משום שמחת פורים אין בו
איסור ודמה להעברת שער בית הסחי וערוה כדי שלא להטעור או ראית מראה כדי שלא יחבול בו
במסתפר בעצמו ולפ"ד דדבריו בזה דחויים מה מה שכתב הר"ר אליעזר ממיץ בחדים דאף
במסתאות של חתן וכלה איבא אסורא אלמא דעל מה שעושים משום שמחת מצוה . אינו דומה לעושה
כדי להכביל מן הסער . וכן ברין דליכביל מן הסער א"א בענין אחר אבל לשמחת חתן וכלה ולשמחת
במור'כבר אפשר בהרבה מיני שמחה . ולא יעבור על לאו דלא ילבש ואין ספק שאלו לא היו בעלמים
מה שכתב רב ממיץ . בזה מסר"ר יהודה מיינ"ל לא היה כותב כן עוד כתב מהר"ר מינץ כיוון שיש סתירה
במורים לחטוף המאכל ואין בו משום גזל ה"כ לענין שיכוו לבישת בגדים . ותי' דבדבר שבחמון ודאי
אמרינן דהפקר ב"ד הפקר וכדכתבו האחרונים דאין להזמירם לב"ד על ככה אם לא עשו שלא כסוג
כפי מצוה העיר ע"פ טובי העיר וסימו טעמא משום דאין סתירה לא בהם שהפקירו טובי העיר אבל
בדבר איסור אין כח בשום ב"ד להטיר משום שמחת מצוה בפורים דבדבר שהיה אסור מן התורה או
מדבריהם וא"כ מה שמשנים בגדיהם בפורים מאשה לאיש ומאיש לאשה כדי להקדמות ובדברים שהיה
לכבו ולקטוהו אסור מדאורייתא לר' אליעזר בן יעקב וכל המוסקים מוסקים כראב"ז . ואף לת"ק דהעברת
שער מדברי סופרים ובפ"ד הוא דאין ש"א תקויה אשה לכבו ולצופי כמי מד"ם . וקרא דלא ילבש אינו א"א
שלא יבשה איש ללבוש בגדי אשה וליך בין שנים מ"א איבא אסורא מדבריהם בהם שהיה לכבו ולקטו
וכ"ה הוא מהעברת שער שאינו כיכר ואסור מד"ם כ"ה בדבר הכיכר וגלוי ועוד דגם לובטין שעטת .
ועוד דבמשך מוס סילוכוהאיש בין הנשים והאשה בין האנשים לכיארף ועוד הדבר שהיה אסור הרע ביות' הוא
שמכסים פניהם בפדופים שלא יכירו . ואין עלינו לומר בזה אלא הכח להסלימ"ש מוטב שיכיו שוגין
ול יהיו מזידין כדאמרינן במסכת שבת ריש פ' שואל ואף באיסור דאורייתא אמרינן ככה וכו' אבל כל
ירא שמים יסור לאכסו ביתו ולקטוהו בקולו שלא יעברו על איסור לאו לא בפורים ולא במסכת
חתן וכלה ותבא עליו כרעה להרים משאלות מדרך עמינו ומכאנים לא טובים לא יבטו עוד ע"ל ומ"מ

במה שכתב ז"ל דאף באם ורא דאורייתא אמרינן הכחוכו לאו מלתא פסיקתא היא שלא כ' מרזח חלא
 דיוקא במידי דאתי מדרשא כגון תוספת עיכוי דל"ה אבל בדבר שהוא מפורש בכתוב לא יצריך למחות
 להעביר עד שיפרשו כמו שכתב הרא"ש ז"ל ביום פ' סמביא בשם בעל העיטור ז"ל וכן כתב הרב המגיד
 ובספ' א' מה' שביתת עמור ושיכו זה דבגדים תאים לחשם ומאשה לחשם מפורש בכתוב בסדיא . וז"ל
 סר"א מתי"ן ז"ל בס' יריאים ז"ו . הלכך זהר אדם שלא יתקן עצמו בתקוה כשים וסכל במכסג
 המקום לתקן ולסיו' מלבושים חלוקים ממלבושי כשים מכולן מוזכר אדם שלא לתקן . ואשה במלבושי
 האים . שאין כיבודא בהם במלבושי אשה . וללבוש אפי' עראי ודרך שחוק אסור שהרי לא חלק . סכתא
 בין קבע לעראי ולפי שראיתי בני אדם שלובשים במלבושי אשה עראי . גם האשה במלבושי האים עראי
 במשתאות של חתן וכלה . וגם בעינים הרבה . כתבתיו כן עכ"ל זכות הרב ז"ל תעזור לכל שומע
 דבריו לקטט עצמו ולא יהיה עוד שיכו' למוקה ולמכשול . וככן כולם פ' זו והתהלך לחל חיכו' השם
 כפשיכו בחיים וכתן לנו את תורתו וסדר הדורות ודרך תבניות סודיע לעם סגולתו :

פרק בענין מצות ציצית

דבר ברור הוא שאע"פ שיש קצת מצוות עשה שאין אדם חייב על כל פנים לעשותם כגון ציצית
 ומזוזת . שאין אדם חייב לקנות לו עליית בת ד'כספות להטעמך בה כדי להטיל בה צניעות ולא
 לדור צנית חייב במזוזת כדי שיעשה בו מזוזת י"מ בכר כתוב בספרי השם קי' ז"ל ומרגלך בשמים
 דאיכסי שהוא סימנא דהמלאך דפ' התכלת ראיתא שהם מלאכא אשכמיה לרב קטיבא דמכסי סדינא ח"ל
 קטיבא קטיבא סדינא דקיימא סרבי"א בתימא ציצית מה תשא עליה . ח"ל בעשיתו אע"פ א"ל בזמן דאיכ'
 ריתא עבשינן דאמרינן עליה אי אמרת וכו' לא תאי חובת גברא הוא כפי דשייבים רחמנא כי מכסי
 עלית דבת תיובא כי מכסי עלית דלאו בת תיוב' הוא מהיב' רחמנא' א"ל ס"ק ליה . טעמך למפטר כפטיך
 מצניצית ע"כ ומדברי מלאך ה"בצאות למדו וכמו כל ישראל קדושי' בכל מקומו' מושבותיה' כ'אשר שמענו
 כן ראינו לחזור אחר מצוה זו של ציצית ולסיות לכל א' ו'א' עליות מיוחדת לפחות להטעמך . בה צנתי
 כנסיות בשעת תפיל' ולא עוד א"ל שרוב בני ישראל מחבבים את המצוה . ולובשין עליות קטן כל סיו' כדי
 לזכור מצות ס' בכל שעה ובכל רגע וכן ראוי לכל א' לכתוב בעצמו כי השכר גדול ויראת המוכס בעת
 פרה שלא תבא איכו קטן והסודא אין בה חסרון כ"כ . וכבר הביא הטור ז"ל בסוף סלבו' סללו כמה
 מאמרום לר"ז' סודיעים גורל שכל לזכור במצוה זו ח"ל סרמ' בה ג"כ בסוף סלבו' סללו . אע"פ שאין אדם
 מחוייב לקנות עליית ולהטעמך בה כדי שיעש' בה צניצית אין ראוי לאדם חסיד שיטעור עצמו במצוה זו
 א"ל לעולם ישתדל לסיות עמוך בכסות המחוייבת בצניצית . כדי שיקיים מצוה א' ובשעת התפילה צריך
 לזכור כיותר גבאי גדול הוא לת"ח שיתפללו והם איכס' עטופים לעולם יהא אדם זכיר במצות ציצית
 ספרי כתוב . שקלס ותלה בה כל המצוות כלן שח' אוראיתם אותם וזכרתם את כל מצוות ס' :

וגם דבר פשוט הוא שכל סרובה להטכמות בכסות בת ד'כספות צרי' להטיל בה צניצית בתחילת ואח"כ
 יתכסה בה' וחוייב זה מוס לכל אדם בכל מצוות סתור' וז"ל סרמב"ם במקו' הכוזב היאך חייב המצות
 ציצית כל אדם שחייב לעשות מצוה זו אם יתכסה בכסות הראוי לצניצית יטיל לה צניצית ואח' כיוצא בה
 ואם יתכסה בלא צניצית סרי בטל מצוות עשה וכ' וזכר בכדון זה דקדוק גדול וכמון לרב צבי"ס י'
 על המלבושים שלבו למס הם טעורים מצניצית ח"ל יש לדקדק במלבושים שלבו שהם פתומים מלפנים
 מלמעלה

מלמעלה למטה שהרי יש להם ד' כפופות שכי' סמוך לבואר ושנים למטה סמוך לארץ להם אין מטילין בסם
 צינית וכ' וצדקה עם הרב לסעמיד המכונן - בין במלבושים שלמטה ובין במלבושים של מעלה דסייכו
 סגולמות וע"ם כי הדברי' אמרין שלא כתבונו הרב ז"ל בהם לא להלין קצת בעד המכונן לא שסדון כך
 ובפרט במ"ם ז"ל ז"ל ומיהו במלבושים שלמטה יש לרחוק ולומר דכיוון שאבו חוגרין אותן ה"ל כסתומים
 משם למעלה ודמו לקט"א וגו' לא שכתבו הרשב"א ורבינו שמחה שהם פטורים ומהם סעעם יש לפטור
 גלימות שפ"י אים בארץ מצרים שהם כתומות מלפניהן שלמעלה ומלמטה ובחמשה הם כתומות וכו' הרי
 שדקדק בלשונו לומר יש לרחוק ועעם גדול היה לו ז"ל לכתוב כן דכשיט"א הוא שאין הסגורה משיבם
 סתימה מעליה לפטור מצצית ואין זה דומה לקוט"א וגו' ה"ל שהם בגדים פטורים ומחוברי' ע"י תפירה -
 והיו להם סתימ' מעליה גם הסגודי שלמו שאבו מחברין אותם ע"י קרסים וכיוצ' בהם לאו סתימ' א"י ואין
 זה חכור לבטל הבכמות כמ"ם הרב ז"ל בעור יד' ס"י' כשם בעל תרומת הדשן דחבור דקרסים כזה אינו
 חבור לענין פלאים וימ"ם כדון רידן ועוד דמיד שארם לובם בגדיו עובר על המצוה אם אינם מצוינים
 כהלכתם וזה סכת' הר"ם ז"ל אש"י תכנסת הרשו' לצני' טייל להצצית ואח"כ תכנס בה - ואם
 בתכ"ם בה בלא צצית הרי בטל מצוות עשה וא"כ בעוד שאד' חגור עצמו ועובק להציא הקרבים בלולאות
 כבר עבר על המצו' באופן שכל בתי בגדי' עליוכ"י ותחתונים שהם פתוחי' מלפניהם מלמעלה למטה אעפ"י
 שיהיה רובם הכר' לעינים מן הסדדין ומאחר' רי' פטור ומהם כמו שראינו הרב' בהגהם וזה הריס דבדר
 עדין מן הדין לא יצאו מדי חובת צצית גם סגולמות אין בהם טעם ברור לפטורן וא"כ תקון קצת זקני
 ספרד ז"ל סכת' הרב ז"ל ששמע עליה' סתיו כוהנן לעשו' סתי קרבות עגולים דכל שאינם מרובעים לא
 חסי' כנפי' הוא הישר וסראוי לכחון בו כל ישר' כפ"ל מלבושיהם - ומקצתם כתבונן ועליה' כשמע הלכה
 למעט' ואין מי שיכול לעמוד דכ' כפגד המכהג הטוב סוף לרבנן קשישי' לפטור עצמו ממנו שכל אד' רובם
 לנקות עצמו מספק שכו' קרוב לודאי בטול מצות עשה בדב' שאין בו חכרון כים כלל ועקר וכבר שמענו
 בהגו' כן אכסים השומים אשר בטוב טעם ודעת למדוללכת אחרי הזקני' אומדי' הראשונ' מיהו בגלימות
 סכוהנן באסככו ובאיטליה וכיוצ' בהן שיש עליהן סרה כמול מאמוריהם הטול על כפתפיים המעגלו
 כמ"ם הריזה מסוכה והתפרי' צצית קצתו ע"ם סגלימה כרא' שלא הפסיד אבל תקון כזה כראש שאינ
 מועיל לכל סגולמות שיש סגורתן מסוכה מהל' ואין התוכן סוף וס' סגורה לתקון סאמו' והגדה כשם
 שיש לתקן סגוד שאין מטילין בו צצית עד שיהיה פטור ומקום מכל כדודו עבירה כן יש לתקן סגוד
 שמטילין בו צצית עד שיהיה חתון כדון וכלכ' דאם לא כן הדין פשוט שהלבוש כמז' מברך ברב' לבטל
 ומבטל מצות עשה בכל רגע והיוצ' בו ברשו' הרב' צצית ח' חטאת ואין יוצאין בו בכרמלת לכתחילה
 וא"כ מצוה עלינו לדקדק בכל תכאיו שכתבו הפוסקי' ז"ל כשיעור שיתכנסו לפחות באורך וברוח ראשו
 ורובו של קטן המתהלך לבדו בסוק ואיכו צרי' אחר לשמרו ואין בזה ספרם בין טלית גדול שמתעטפ' בו
 באית הכנס' לטלית קטן שלובש' כל יום דאידי ואידי חד סעורה סוף ולא כמו סכוהנן רוב' דרוב' דיש
 להם טליתות קטני' אחד וכמז' שמצרכים בכל יום צרכה לבטל' ואינם יכולי' לצאת בהם בשב"ל לרשות
 סרכי' ולא לברמלית ומדי כוונתם הטוב לקיים מצו' תמיד אינם יוצאי' חל' מתסב'ן כפי' ר"ם טלי' קטן
 כשמתעטף עצמו אם לא היה סח בין טלי' קטן לטלית וז' איכו צרי' לברך כמו לענין טליתין - וסעורו
 שיכול להתעטף בו ראשו ורובו וכו' גם כדון לדקדק במקו' עשיית הכקב בטלית שמכתיב בו הצצות
 שיהיה עשוי בתוך שעורו הראוי לא למעלה ולא למטה גם באורך סתומים שיהיה כפי המכנה יצ'
 גדולים - מהם ארבעה לכרוך ושמה לעקף

ולא

וזוהי ראייתו מדקדקים לעשות הכריכות בדרך חוליות כל חוליה מג' כריכות ואויר בין חוליה לחוליה
 וראיתם מהרמ"ב ז"ל שכתב בפ"א מהלכות ביצית שכן היה מנהגם וזוהי הכריכות וסקשרים עם אותה
 יעלו לד' גדולים שהוא מעור סגדיל גם כריך להספיד הסופים זה מזה ולפקח עליהם שיכו שלמים ולא
 יסקו בדיכום גם יש להם זה יראת העם על דהין הספוט דחוטין כריך שיכו טוויין ושזרין לשמן שיש
 כפי אדם הסולכים לחכות ולוקחין מהם חוטי משי להשיל בבגד משי ואיך בהם לא טווייה ולא שזירה לשמן
 ומכניחין אותן כמות סהם ועוד שכל שמתחילם לא כטוו לשמן קשה מדבר לתקן על ידי שזירה לשמה
 מסרי כתב הרב בב"י ברי"ד ז"ל וכתב הראש בסוף הלכות ביצית גבי סדר עשיית הביצית כתב
 בעל העטור ומסתבר אם עו אן בתי ושזרין ושאל לשמן בשמים ולא מסתבר לי דהא אמר שמואל מן
 סמיסין פסולס ומיסין היינו פקעיות שכטוו שלא לשמן . וסתם פקעיות אינם שזרין וכריך
 לשזרם לביצית ופסולין משום שכטוו שלא לשמן . ואין מועיל להם אם שזרן לשמן עכ"ל . ועוד לרז"ל
 כטס דקדוקי מצוה וכוויס אשר כללם הרב ז"ל בספריו הטובים כלם גלויס לכבוים זידועים
 למכמים ועליהם ללמדס את העם הסולכים ברגליה' כדי שיהיו מהודרין במצות ויהי
 בגדיהם מצוים בכל פקודי ה' אשרים משמחי לב . ודומין למלאכי ה' בבחות

וזוהי כולם הזכרון הזה ועלינו להזכיר קמדי
 ה' הטוב והמטיב
 לכל לעולם
 ועד :

זכרון ג' בענין שחיטה ומאכלות אסורות ובו ג' פרקים

הפרק הא' בשיעור פגימת הסכין שפוסלת את השחיטה

אחר שזכרון סקודם התעסקו בתיאור הלכות בגדים ראינו חובה עלינו לסמר סמוך לו בקצת תקלו' אסורות שבעולם כתפשטו בכמה מקומות . בענין שחיטה ומאכלות אסורות . ועל פרואים הרועים בעם איש איש ממלאכתו אשר המה עושים . לחזק את הדק בטרם יראה עוד ולעשות משמרת למשמרת עי הדברים צריכים תיקון גדול . ויהי בא' ה' אלקיבו עמכו לכוון את מחשבותיכו ומעשיכו אל רצונו הטוב ולא ככשל בדבר הלכה ולא תבא שום תקלה על ידינו למען רחמי הרבים :

והנה מכל דיני שחיטה ובדיקת הגם כי רבים הם ויש לחפש הרבה אחר קיום דקדוקיהם ולפקח על עסקיהם שיטב מאד תפסכו לכו' א' לכד להעמיר דבורנו עליו ביחוד . ואלו אנכי ריהטא לא נמנע עמנו להזכיר את סגוליים לנו שיהיה שם דקדוק והוא לידע שיעור פגימת הסכין לפי שהוא עקר גדול וראשון להכשר השחיטה . וממה ששמענו וראינו ככל בו מיעוט הקפדה . וראוי לחוש לבדוק אחר כוב המבוין אצל שחיטה . כי כבר איתרע חזקתיהו . בעולם טכמה שנים כאשר יתבאר לפנינו בע"ס :

גרסינן בפ"ק בחולין גבי בדיקת סכין במערבא דדקי לה בשמטא בכהרדעא דדקי לה במיא . רב שמת דקדוק לה בריש ליטכני . רב אחא בר יעקב דקדוק לה בחוט השערה כבורא אמרי בישראל אכלא בישרא ליבדקה . אמר רב פפא צריכה בדיקא אבישרא ואטופרא ואתלת רוחתה והכי פסקו כל הסוקים ז"ל כדכתיב הרב בגי' בטור י"ד סי' י"ח . והטעם כתבנו התו' ז"ל אבישרא משום וטט ואטופרא משום קפה . ותו' איתא התם בגמרא אמר רב פנחס בר רב קטיבא ארש' כלב' ג' פגימת הן פגימת עבם בפגמת אונן בזכור . פגימת מוס' בקדשים ורב חסדא אמר אף פגימת סכין ואיך בחולין לח קמיירי . וכולן פגימתן כפגימת המזבח וכמה פגימת המזבח כדי שתהגור בה צפורן ע"כ . וכתב ע"ז הרשב"א ז"ל בתורת הבית שלו ז"ל יש מי שאומר דהלכה כרב חסד' דמי סכין בהכי פגומות דפגימתן כפגימת המזבח ותדע לך דסכין הלכתא מדק' מתמש גמרא ר"ל מ"ט לא מני אישו מני פגימת סכין בהדי הכך דפגימתן כפגימת המזבח . דאלמא פשי' להו דהלכתא רב חסדא ואהדרין דר"ל משום דלא איירי בחולין לא מני לה . הא לאו הכי הוה מני לה . אלמא בלשו רב חסדא ס' לואין ממור . דהא בעא מיניה רב אחא בריה דרב אבהו דמיא לביה לביה חוגרת ופירן ואפי' חוט השערה איכה חוגרת . ואי פשי' דפגימת סכין כפגימת המזבח מאי קא מיבעיא ליה דמיא לביה חוגרת ורב אשי' מני דאסדר ליה מאן יהיב לן מבישרים ואכליבין דעדן מיכה הוה ליה למימר ולימא ליה הא רמ' רב חסדא דפגימת סכין כפגימת המזבח ואיני דמיא לביה חוגרת ופשי' מיכה בכל! היתר זה ועוד דהא אמריבן במערבא דדקי לה בשמטא בכהרדעא דדקי לה במיא רב אחא בר יעקב דדקי לה בחוט השערה רב שמת דקדוק לה בריש ליטכני . וכל כפי ודאי לכאורה לית ליה דרב חסדא דאם איתא . אמאי בדקילם סכין ובה אפי' סכין אי לא חוגרת בה צפורן כשרה לא ודאי בלשו רב חסדא כיכא ופא דאקשנבן לר"ל אמאי לא מני אישו פגימת הסכין בדמי רב חסדא בהדי הכך ה"ק כיוון דאינו מכיף בלשו פגימת אמאי לא מני מני פגימת סכין .

ואי משום דל' דפגימת סכין אין שעורא כשיעורא דאיכך לימא ד' פגימות הם וכולן פגימתן פגימת
 סמזבה ופגימת סכין בכל שהוא ולכך ק"ל דפגימת סכין בכל שהוא וכן כר' מדעת טרב אלפסי ז"ל
 ומיאו לאו דחוקא כל שהוא דהא אגרת קרינן לט ואוגר' כשמה שאוגרת שום דבר ואפילו הוה השערס
 אבל כשאינה אגרת שום דבר כשרה וסיימו דומ' למאסא ע"כ וכן דעת הר"ם במזל סכתב כפ"א
 פס"ל שמיטה ז"ל ובאיזה דבר שוחטין בכל בין בסכין וכו' והוא שישיה פיה חד שלח יהיה בה פגם אבל
 אם היה כמו תלה בחורו של דבר ששוחטין בו ואפילו היה פתלם קטן ביותר שמיטתו פסולת ע"כ וכן
 דעת הרמב"ן ז"ל וה"כ ל' שהוא דעת טרב אלפסי ז"ל לדייק לה מדל"א הוכיח אגרת ציפורן כפ"א
 כדמייתי לה סר"ן ז"ל כפי' וכיבא בזה כתוב במשמרת הבית . הרמב"ן ז"ל כתב ז"ל כר' ל' דאמורא
 ביבאו דלמאן דאמר אבישרא ואטופרא וחוט השערה ושימשא ומיאי אפי' פגימ' קטנה שבקטכות שאין
 הציפורן חגור בה פוסלת בשמיטה ובלכד שתחגור בה ציפורן או בשאר או אפילו הוה השערס אבל אם
 אינה חוגרת כלום ה' דומה למאסא . ורש"י ז"ל פי' דומה למאסא שאין פיה חלק אבל פגם אין בה .
 ומדאבעיאלן הא שאין בה פגם שמע מינה כל פגם פוסל בה . והק"ל דהא רבנן בתראי סבי' ס"ל
 ורבינו גדול ז"ל כמי לא כתבה להא דרב חסדא וכן בעל הלכות ראשונות לא הזכירם כלל וכת' היבני
 בדקינן בשמשא ובימיא וחוט השערה ובריכא בשרא ואטופרא ע"כ מעתה פסוט הוא מדבריהם
 ז"ל שהבשר הוא יותר דק בהרגשה ממה שהוא הציפורן וכבר אפשר שהבשר ירגיש פגימה קטנה מה
 שלא תרגיש הציפורן ולפיכך פסקו דלא כרב חסדא . והכי כתב רש"י ז"ל בפ"א ב' גיטרא אכלא
 גיטרא לבידקסא ז"ל הוא באה לחתוך בשר לפי עיקר דייקתה בבשר או בריש ליטכא או בבשר אצבעו
 אם בשר זה פוגע בפגם כן יפגע בו בשר הסומן אבל בדבר אחר לא הויה דייקת שמה דבר קשה
 עובר על פגם קטן ואינו חוגר וכו' וכן כתב הר"ן וכן הועתק לשונו דרש"י ז"ל במשמרת הבית וה"כ
 שאחר דכלהו סכי רבויאתא ז"ל פסקו דפגימת כל שהוא פוסלת ופסקו כמי לטאי דרב פפא דסכין דריב"כ
 בדיקא אבישרא ואטופרא וסכי בהוה עלמא צריכין אבו לומר דאע"ג דציפורן דבר קשה מקרי ואין
 פגימה כל שהוא אגרתה ואינה ככנסת לתוכה . מ"מ מהכיא בדיקתא בכל פגימה דתרגיש בה הציפורן
 אע"פ שאינה ככנסת לתוכה מסתמא הבשר או חוט השערה שהם יותר דקים יכנסו בה . וכימי פגימה
 אגרת ופוסלת וכן כחו' כפי' במשמרת הבית בתשובתו על הרא"ה ז"ל שפי' אגרת תלשון חגורה . כמו
 ויחגורו מתגרותיהם כל' שתרגיש בה הציפורן כמ"ם כפמוך בע"ז ז"ל שחילו תחגור כמו תרגיש
 אם כן חזר לומר שפגימת סכין בכל שהוא ששציפורן מרגשת היא אפי' בכל שהוא ע"כ
 ובזה יובנו על כהן דברי הרא"ה ז"ל סכתב גבי הא דרב חסדא ז"ל רב אלפס לא סביא הא
 דרב חסדא יש מפרש דעתו שהוא סובר דהכך דבדקי כשימשא וכמיא ורב פפא דבדק
 אבישרא ואטופרא פלגי אדרב חסדא וסבירי דפגימה כל שהוא טריפינן ואפילו אין הציפורן חוגרת
 בו . ולכ' כר' באוון דפסק דבעינן לבדוק אבישרא ואטופרא היינו כדי שתחגור בה הציפורן
 וכל פגימה שהוא מרגיש בצפורן סימנו שתחגור בה הציפורן . הילכך לא הוה רב לחזיר שהיא
 דרב חסדא ע"כ . האריך בלשון ז"ל לומר וכל פגימה שהוא מרגיש בצפורן סימנו שתחגור בה
 הציפורן דאם לא כן אחתי תיקטי ודאך אפשר לומר דרב חסדא אידי ואידי מד שיעורא
 הוא דכסי דרב פפא בעי אטופרא מ"ם אבישרא כמי בעי . וה"כ פגימ' דלא ס"ל כדב חסדא
 פשו' שכתבו ז"ל דאם כן אבישרא ל"ל סוף סוף כי לא הגרס בה ציפורן כשרה לפי' פי' ז"ל

דתחננהו פ' שתרגיש וספקא א"ס כמה שכתבנו דכל פגימה אפי' קטנה שנאחזה בנשר או בשער מסתמא
 הציפורן תרגיש בה ופוסלת וא"כ נמצא דרב פפא ורב חסדא תרתימי כדא' שיעתא קיימי ומאחר
 דרב הלכא פסק לה' דרב פפא לא הוצרך להזכיר הדין דרב חסדא כדכתב ז"ל ולמדנו ממנו ב' דברים
 הא' לפי שנתן את המלכות והשתא לפי דבריו ז"ל במצאו כולסו אמוראי שווין לפסול אפי' בפגימה קטנה
 ביותר ומר בדיק לה הכי ו ער בדיק לה הכי ולא פליגי . ולמדנו שאין פי' כדי שתחננהו בה ציפורן
 מלשון חננה . לא מלשון חנינה כמו ויחננו ממסגרותיהם כמו שכתבנו בשם הרא"ש ז"ל כלומר
 שתרגיש בה צפורן וכ"כ בעל הערוך ז"ל בערך חנן ז"ל בהשגח וכל ב"פ' דחולין בגמרא חוץ
 ממגל קציר כדי שתחננהו בה את הציפורן פי' חנינה מלשון פסח שהוא כמו חנן והוא כמו רגל
 המסלכת במישור כשמגיעת בחריץ כחגרת י וצריכה בדיקא אעופרא ואכשרא של אצבע ואתלת
 רוחתא בסכיבא שהן חידושה וצדדיה . ע"כ מוכרח הוא לומר שפי' הרא"ש כן דאם לא כן הלא
 לומר שתחננהו היינו שתרגישו ופירש' ז"ל כן טעם לדבר מדקדוק הלשון דקחמר כדי שתחננהו
 בה ציפורן ואם מלשון חננה הוא כדי שתחננהו את הציפורן מבעי ליה שהפגימה היא החננה
 ואף על פי שמשמרת הבית השיב לזה ז"ל שהן ז"ל לא ימנעו בדבר שזה מועיל בזה וזה כפועל מזה
 מלאזכיר הכפועל בלשון הפועל שכן אמרו החולץ את יבמתו ואף ע"פ שהוא כחלץ והיא חולצת וכו'
 מ"מ כל היכא דאיכא למידק דייקין ועוד בלע"ד לומר דלכאורה אין לשון חננה מופלת שפיר לא
 בדבר שדרכו של אדם להיות חנן בו כאצבע ושק ודומיהם לא בדבר המתעבד ונאחז בדבר
 אחר כציפורן בפגימה כדון דין ויהי פי' מה שיהיה לענין דיכא לא כפקא לן ולא מדי כי כבר
 ביאר הרא"ש ז"ל דעתו שכל פגימה שהציפורן מרגשת בה שמה פגימה ופוסלת והיינו כדעת
 הרבנים ז"ל הכוזבים ומעתה יש לתמוה על הטור ז"ל שכתב בריש פי' יח ז"ל השוחט בסכין בדוק'
 ונמצאת פגומה וכו' וכתב הרמב"ם אפי' הוא קטנה ביותר ולא הזכיר חנינה ציפורן וכן כתב
 הרשב"א שיעור הפגימה כל שהוא וכל בד שתחננהו בה כל שהוא אפי' בחוט השער והוא ז"ל פסק
 כדי שתחננהו בה הציפורן ע"כ . ממעט דמ"ל דהרא"ש פליגי אהרמב"ם והרשב"א ולכאורה יש לשאול
 דאע"ג דבפי' דברי הר"ף ז"ל חלוק הוא על הרשב"א מ"מ לענין דיכא לא פליגי בדאמרן בפסוק ובפי'
 כתב שתחננהו היינו שתרגישו וכבר כתבנו שכל הכשר או השע' יאחז ובאסף בפגימה מסתמא ציפורן
 תרגיש בה ששאיפה של א' הרגשה היא לפחות אצל זו וכיחא לי לומר שהטור ז"ל באל' לא סבירא ליה
 הכי דזכיר לומר דלא פסקא ליה מלתא דכל פגימה האוחזת את הכשר תהא רגשת ציפורן ולפי' בחד
 שאביו הרא"ש ז"ל פסק כדי שתחננהו בה את הציפורן שאע"פ שפי' שתרגישו כמו שכת' בפשיטות מ"מ
 לדעתו ז"ל עדין הרמב"ם והרשב"א מחמירים שלדעתם חנינה שער בפגימה היא חנינה ופוסלת אע"פ
 שאין הציפורן מרגשת בה ולדידיה ס' מישא איכא כוסלת עד שתרגיש אע"ג דלא בעי שתהא כאחזה
 וכת' אר"ב בפי' הכי' הכל' ז"ל ובא' ז' כתוב מעט' בא לפני רש"י בא' שדק' לאחר שחיינו' לו שם פגימה
 קטנ' גבא לפני רש"י ולא רצה לאושרה מפני שאין צפורן חוננהו ע"כ ויש להסתפק בדעת רש"י ז"ל מה
 הוא דיל' דמ"ל דהלכה כרב חסדא דהיינו כדי שתחננהו בו הציפורן ופי' מלשון חננה . וי"ל כמו דלעולם
 מ"ל דרב חסדא בכלסו אמוראי קאי ופי' תחננהו מלשון חנינה בלו' שתרגיש כדכתבנו ואפי' כשאיירע
 המעשה שהוא שררחה הפגימה קטנה שמשמעות הלשון טורה שררחה לו לעין השמש
 בא לבדקה בציפורן ולא רש' לאושרה לפי שלא הרגישה בה דכבר כתבנו ז"ל דאגרת בשמש

ואפי' כל שהוא והרגשת הציפורן אהגרת מיקרי כמ"ס כמה פעמים וז"ל משמרת סבית לא ודאי מנסה
 דפגמת הסבין בכל שהוא ומיוס' לא שתהא פגומה כל דהו ממש הכראית לשמש פוכלת דהא הוגרת
 אמרי' לא שאילו היתה כר"שס היו בודקין אותה לאחר מכאן אם תתגורסום דבר . ואפי' חוט
 הסערה ובכך היו פוסלים אילו כמצאת פגומה . אפי' כך אחר שחיטה ע"כ והיינו ממש שהוא מעשה
 פבא לפני רש"י ז"ל כמצא שסתא פסקן של דברי ים כך דפגימה כל שהוא פוכלת לכל רבותינו הראשונים
 אשר בית ישראל כהן עליהם זהם בסי' בעל הערוך הרי"ף הרמב"ם הרא"ש והטור ר' בני הרמב"ן
 והרשב"א זל"ס וגם רש"י ז"ל אפס' דכוותיהו ס"ל אפס' אמרה בפ"ל להפך לא היינו יכולים לשמוע לו להקל
 בגד רוב גדולים ישראל כ"ש דיש במשמע המעשה הוא מ"ש ושפיר מצי סביר . ככלהו הכיר דרוואתא
 דאפשי במחלוקת לא מפשיין וכן מצאתי לרב בעל בית חדש שהבין דבריו כך בפשיטות :

ואם ימצא תמצא פגימה דקה מן הדקס הכראית לעין השמש בודקין אותה אבשרא ואטופרא כריכה
 ואם הנשר או הספורן ירגישו בה אע"פ שאין ככוכבים לתובה כלל אליבא דכל בני אבות
 העולם ואליבא דכלהו פירושי הויא פגימה ופוכלת אפי' בדיעבד ואם הינם מרגישים בה יבדקנה ע"י
 שער אם באחו בה הא חייבן דכאחו . והויא פגימה לכלהו רב רב וואתא חוץ מרש"י ז"ל לפי סכר' והראש
 לפי מה שהבין ממנו הטור ז"ל ואם אפי' השער אינו באחו בה אין הפגימה והיינו דומה לכאסא שפרשו
 ז"ל שמועתה דומה למגע ראש הסבולת ואין בה פגם כלל שיהי' חסות' שבדואי לראות בספר
 בית ישראל . ראיתי שכתובותי לדעת הרב ז"ל במה שהקפתי בדברי הטור וז"ל ווא' ז"ל כתב כדי
 שתתגור בה ציפורן מתוך לשון רבינו משמ' שהרא"ש חולק על הרמב"ם והרשב"א ולפי' שאין שום פלוגת'
 ביניהם כי זה לשון הגמרא בפ"ק דחולין וכו' ועד ואין שום חלוק בנ"ף דין יע"ס . והמנס' יש להתישב
 במה שכתב אחר כך ז"ל וז"ל שבצפורן אין מרגישים לא דווקא פגימה גדולה שתתגור בה ציפורן ולכן
 כתב הרא"ש וכל פגימה שהוא מרגיש ציפורן היינו שתתגור בה הציפורן והיינו פגימה גדולה וא"כ
 שאין מרגישי' בצפורן לא פגימה גדולה היא קשה להרשב"א והר"ן דכ"ל דפגימה כל שהוא פוכלת ז"ל
 למבדקא אבישרא ואטופרא ואין סברא לומר שהן סבירים דאפי' פגימה קטנה מרגישים הצפורן
 שאין זה סברא שיחלוקו בהם . איזה פגימה מרגישים בצפורן דכתי' סבין וכחו' . לא ודאי כ"ע כ"ל
 דאפי' פגימה קטנה מרגישי' בציפורן ופליגי בפו' חגירת הצפורן וכמ"ס ומינה הואיל ורבו שהביא
 דברי הרא"ש כתב שתמא כדי שתתגור בה את הצפורן ולא הזכיר כל שהוא כר"ש שהוא מפ' דברי הרא"ש
 שאין מרגישים בצפורן לא פגימה גדולה שתתגור בה את הצפורן דווקא ולא פגימה קטנה וזה פלוגי'
 לפי סברתו שהרשב"א והר"ן סבירים שאפי' פגימה קטנה מרגישים בצפורן והו' דוחק כמו שכתבנו ודוק
 ע"כ ויש להקשות עוד אקס"ד . זה כוסף על מה שהקשה הרב ז"ל דאם איתא דהראש ס"ל דפ' דתתגור
 את הצפורן היינו תאגור א"כ מו' סברתו לפרש וכל פגימה שהוא מרגיש בצפורן היינו שתתגור בה
 ציפורן יבית הדברים במקומם כמות שהם דלכאורה משמעות הלשון מורה על אהיה וכמו ולא יאמר
 דבר שקרוב מאד לבין ממנו הפך סברתו ממש שהכרם גדול יש בין הרגשה בין סכנסה . כדכתבו
 ז"ל . ועוד אחר סבין כתב . ובודאי אין לשנות את פשיטות לימצא דמרגיש והסבין מוכנה דהצפורן
 מרגשת פגימה קטנה מכיון לכו' לומר דאכנה מרגשת לא בגדולה שאחזית והוא בגד' כלשון והכסיון לפי'
 שפיר מסיק הרב ז"ל דאפי' פגימה קטנה מרגישים בצפורן ופליגי בפ' חגיבת הצפורן . אבל מה שיש
 לתמוה עליו הוא הא דמסי' לומר שהטור ז"ל הכי מפרש דברי הרא"ש שאין מרגישים בצפורן לא פגימה

גדולה והרשעה וסר' סברי דאפי' קטנה וכתב עליו שהוא דוחק שמלבד שנספלו על סכסכו הקושיות
 הסאמרות בסמוך ביותר קשה היאך אפשר לפרש כן שסרי ע"י פיזה דביכין אנו לומר לדברי הראש
 דרב פפא דקאמר דריכא דדיקס אבשרא ואעופרא ורב חסדא דקאמר כדי שתתגור בה כפורן תרוויחו
 חסדא שיטתא קיימי דבפליכתא זל דכיוון דפסק רב אלפס הוה דרב פפא לא הוצרך להזכיר הוה דרב
 חסדא ואיך תליא מימרא זו בזו שלא להזכיר איך בשביל שהזכיר חזרתא ופלא מדברי רב פפא כלמוד
 דבדיקת כפורן לאודא לא מהכיא ולא מידי דאם איתא דבדיקת תליא מלתא אבשרא דבדיקתא יותר
 דק ל' סוף סוף כי ירגיש וירגיש הכשר כי לא ירגיש הכפורן לית לן ב' וסדברי רב חסדא כלמוד
 שאין לנו עם בדיקת הכשר הדק כלל לא הכל תלוי בבדיקת הכפורן הקשה וא"כ איך יצדק לומר
 שלא הוצרך להזכיר הוה דרב חסדא והאיך הוה יכול להזכירם בבדיקתא דרב פפא הוה עתין
 הלכתא דסברי אדדי ועוד אם זו היתה דעת רב אלפס להקל מה לו' לסב' הכוונה אמוראי דבדיקת
 בשמשה ובמיואכו' דכלסו להחמיר ודלא כרב חסדא כמו שכבר כתבנו כל זה לעיל בשם הרמ"ב
 והרשב"א ז"ל ואם באנו לומר כדברי הראש ז"ל דלעולם הני אמוראי כרב חסדא ס"ל . לא דמין בדיק
 הכי ומר בדיק הכי לחזור אחר בדיקתא יפה אבל לעכש אין לנו לא כדי שתתגור בה הכפורן ולומר
 דסרי"ף ז"ל למדת חסידות מיימו לנו כדכתב רב בעל בית חרם כמו שאמר בסמוך בסיעתא דשמיא
 ליתא הכמה תשובות שהשיבו עליו במסמרת הבית . וחדא מייבשו מרב ששת דבדיק לה בריש
 לישכיה ואמרי' היתם כבורא אמרו בשרא אכלם בשרא לבדקא ופרסי' ז"ל היא באה לחתוך בשר לפיכך
 עיקר בדיקתו בבשר או בריש לישכיהו בבשר אבדעו'כו' אלמא מדינא עניד הכי וע"ש ואפי' את'ל
 דרובא מדת חסידות הוה ע"כ לא אמרם הרמ"ס ז"ל לא לענין סוכאת דין מן סומרא לדעת הלכה
 בדברי מו' . אבל כדדון דין דסרי"ף ז"ל דמיימי לנו לא קמיירי . שאין לומר בזו על מריה דכלסו
 פוסקים ז"ל דדייק בשמעתיים לכרור לו את היתה ולא תווי מסקנא דהלכתא שיזכיר חסידים ואנשי
 מעשה סהו מחמירים על עצמם ויביה מנחון לגמרי רב חסדא אי ס"ל דלכתא כמ תו ואי הוה מיימי
 לכו בסדיה ללמד זריות וחסירות כיוח וכן הוא הסנהג כי הוה דמוכנת שהזכירוהו ז"ל וזל הרשב"ס
 בפ"ד מה' מאכלות אסורות בהמה שהיא חולה מחמת שתשם בהה ובעל למות הואיל ולא אירעס מכה
 באבר מאברי' הסמיתין אותה הרי זו מותרת שלא אכרם תורה לא בעין ערופת חית היער סברי יעשה
 בה מכה המייתת אותה אע"פ שהיא מותרת גדולי' הסכמי' לא היו אוכלים מבהמה שמסרוין ושחטין
 אותה כדי שלא תמות ואע"פ שפרכהם בסוף השמיטה ודבר זה אין בו אסור לא כל הרוצה להחמיר על
 עצמו בדבר זה הרי זה משובח ע"כ . אבל לסב' דברי' הבדיקים סתומים ועיקר ההלכה לא בפ"ל בהתם
 אין לנו . לא ודאי' כבוד הרב הוה במקומו ויהי מוכח דבהא לא מודינא ליה לפי שאי אפשר אפ"ל על ד
 הדוחק לסבין כן בדברי' הראש ז"ל . כלעז היטוב שכתבתי לעיל לדעת הטור ובסודי חוזר אחר
 תירוף דבריו ז"ל כי הית' והאיתי שנתכוונתי בו לדעת הרב בעל בית חרם בין במ"ס שבכ"ס בין במ"ס
 בקובטרים אחרון שעשה שכתב . שכל מודים בפנימה כל שהוא שהיא פוסלת לא סהרמנ'ס והרשב"א
 סברי שאפי' איכס כרגשת כפורן לא בשערה ובפחות מאן כגון שפראש בשמש פוסלת ובהה סבר
 עד שרגיש בה הכפורן וכדאמרן וכן פסק הו' ז"ל האמנם בהה שכתב שלי' הרמנ'ס והרשב"א ז"ל אפי'
 פנימה סר' את בשמש פוסלת ולסר' אש ליתא'וע"פ הכהן זו כתב ז"ל ודלא כמו שכתב מהרש"ל דין
 קטנה בבדיק דכשרא ועופרא כגו' אבל אי אשתכח פנימה בכל שהוא בשמשה ובמיא אסו' אפי' כדיעבד

ופירש' ופרש' כ"א עכ"ל וכו' עוד כתב ודלא כמ"ש בש"ע מעור פנימה כל שהוא ובלבד שתחזור בה
 פ"ל שהוא אפי' חוט השערה ע"כ וכתב עליו וכיוון דאפי' ארבע אונות לא כל שהוא בחוט השערה
 פשוט ה"ה כמי אפי' מתחזי בשמטא ונמיא נמי פסלה ולא ק"ל הכי וכו' יע"ש הרבה תמתי ממנו
 ז"ל סדרי הרשב"א ב"ר דעתו בעני' בתורת הכותב כמ"ש לעיל ז"ל ומיני לאו דוקא כל שהוא דהא אונות
 קריבין לה ואונות בשמה שאונות שום דבר ואפי' חוט השערה אבל כשאונות אונות שום דבר כשרה
 וכ"כ בחדושי חולין שלו וכ"כ במשמרת הבית כפי' כמו שכבר העתקנו דאין פנימה כל שהוא הכראית
 לשמש פוסלת לא שאם היתה כראית היו בודקין אותה לאחר מכן . אם תחזור דבר כל שהוא .
 איברא דמסרטי' ז"ל ביום שלמה שלו קצר בלשונו ולא ביאר כל הסודר ובודאי מי מסיים פוסק סדין ע"פ
 ספרו בלי ראיות הדברים במקומן הים פוסק לאסור בכל גוויי האמנם מוהר"ק ז"ל בין בדין בין בש"ע
 הניח הדברים מפורשים ואין להסתפק בהם כלל . דאילו כפי' כתב דברי הרשב"א וסרן' בשם הרמב"ם
 דאונות כל רחוק בעיניו ועוד כתב שם ז"ל ומתוך דברים או שכתבתי יתבאר לך שאע"פ שסרמב"ם
 פסל בפנימה קטנה ביותר ט"מ בריך שתפא אונות כל שהוא וכמ"ש הרמב"ן והרשב"א לדעת הר"ף ז"ל
 וז"ל מ"ש רבינו בשם הרשב"א ובלבד שתחזור בה כל שהוא אפי' בחוט השערה לדעת שרמב"ם כמי איתיה
 ע"כ ואילו בש"ע כתב כוונ' בזה כמו שהר"ב ז"ל בעל בית חדש בעצמו הביא לשונו וכיוון דכן איני יודע
 מה מקום הכנה לעשות אוקמתא בדבריו . לחלוק עליו ולומר בשם שפוסל בחגור חוט השערה ה"כ פוסל
 כשתראה בשמש או במים ומדעה ליתיה הו' נמי ליתא דלא הו' בדיעה כן הו' לו ז"ל לתפוס את היותה
 קל לאסור דהיינו שמטא אומיא ומק'ו בשמע החמור ממנו להחמיר עליו דהיינו חוט השערה ומו"ש עוד
 הרב סג"א שמה שהבי' הר"ף לכהני אמוראי דמר בדיק לה בשמטא וכו' אינו לא אמת חסידות שהיו מחמירין
 על עצמם . ומחן' דבעי' לאסור חסידא למעבד הכי דמדוכא בעינין הרגשת הכפורן כדאמ' רב פפא ברי' כ'
 בדיקא אבשרא ואטופרא וכו' שפיר דייק ז"ל וליכא לאקשויי עליה הו' קושיא דלעיל דכבר כתבנו שם
 שכל מקום שמוק' לדין גמור באה להביא דברי חסידים הראשונים וזכרון מעשיהם הסגונים למען
 כלך בדרך טובים וארחות בדיקים כשומר וע"פ דרכו גם לדין לא יקשה לדעת הרשב"א וכיעתו הו'
 קושיא בעצמה . דל' להדי' ז"ל להביא הו' דשמטא ומיא דאפי' לדידו לאו דיכא הו' כדאמרן לא
 דעדיפא לכו ז"ל דהא סכסא אמוראי בדדקי בלישכא ובשערה ובסורה דאמרי בישרא אבלא בישרא
 ל' בדקה . ורב פפא דמצריך אינישרא ואטופרא כלסו הלבכתא כיבשו . וסו לסו ארבע להלכה וז' לחסידות
 וכתב הר"ב ז"ל בפי' ז"ל ולענין הלכה כגון העולם לפסל בפנימה קטנה כל שהו' וכדברי סרמ"ם . וכן דין
 להחמיר באמורי תורה וכ"ש דהריף הכי כ"ל לפי דברי הרמב"ן והרשב"א ז"ל ע"כ . והר"ב בעל הסג"ם כר'
 דהכי קביל וסביר בש"ע שלא דבר בו מאומה . וטרה עליו תלמודו מהר"ם ז"ל . בעל הלבושים שכתב ז"ל
 ושעור הפנימה הפוסלת היא אפי' כל שהוא ובלבד שתחזור בה דבר מועט אפי' בחוט השערה וסג"ם
 להרגיל ולבדוק בצפורן ובשמרגיטין פנימה בצפורן אפי' אין בצפורן כהגר בתוכה לא שאינה עוברת
 עליוס אוסרין ע"כ . ומרמז'ם ז"ל בש"ת דשייכי לטור י' ד' כתב בסי' י"ח ז"ל ושעור הפגומ' כל שתחזור בה
 כל שהוא ויא' חגירת צפורן וספקא דאור' יתא לחמורא ע"כ ומר"ר שלמה ליריא ז"ל בים של שלמה שלו
 כתב מה שכבר העתקנו לעיל וכתאר להעתיק מה דבריו כמו סקס כתובים שם בס"ם ל"ח ז"ל אמר רב
 חסד' וכו' ומה שכת' סר"א שם מאחר שכת' סר"ף דבעי בדיקא אבשרא ואטופרא היינו כדי שתתג' בצפורן
 וכל פנימה שתרגיש בצפורן היינו שתחזור בה בצפורן בודאי מן הסת' כך הוא דלא הייסינן טפי למדק

חזקתה בשרא ומופרא וזוקמוס אחזקה שאין בה אפי' פגימה קטנה ככל ססוא וסמי אמוראוי ודקתי
 לה בשמא ובמיא חומרא שסחמירו לכדוק אחרי כל הספקות ואכן ק"ל הלכה דכמי דדיקות דבשרא
 ומופרא סגי . אבל כודאי אי אשתכח פגימה בכל שפוא בשמא ובמיא עדיפה היא אפי' בדיעבד
 כדברי הרמב"ן וסר פבא ע"כ וסרז בעל בית ישראל מצוא לעיל מדעתו לפסוק בסרמב"ס וסרשבא סואיל
 וססוא לפן דעת סר"א לא שכתב בדוחק לדעת סמור כמו ססו ז"ל בעצמו סעיד וכדכתיבא גם סרז
 בעל בית חדש פסק בפי' שכל פגימה שצפורן תרגיש בה הויא פגימה כדריב פפא דזריבא דדיקס
 אבשרא ואמופרא . כמצא איכ סכלל סעלא לפסק הלכה שאלין אמו מת כוונים אע"פ שכ"ז סזכרמוס
 לגיל כל ססוא סלכות לא ספסיד סלדעת רבותינו סראסוכים ואחרונים בה ז' ערוך סרי"ף וסרמב"ס
 סר"י סר"א וסמור בנו הרמב"ן וסרמב"א בית יוסף סרמב"ס בעל סה"ט ובעל סלכותים יס סלמה בית
 ישראל בית חדש ז"ל אסריס ואשרי חלקס בארץ סחיים כמצוינו למדין מו' פגימות סס סברגשת צצפורן
 אז כבשר כפי דדיקס ססואוס סיום אע"פ סהיא קטנה ביותר ואין סבשר ואצפורן ככסוס לתוס
 כלל . הרי סיא פגימה וסולת לכ"ע . סדקה מן סדקה וסיא סר' לעין סשמש ואינה כרגשת לא מן
 סבשר ולא מן הצפורן ואי' אוחזת סוס דבר ואפי' אוחזת סעפרא אינה אוחזת לכ"ע מנע ראס ססבולת
 סקרו ואינה פגימה לא כחלקו לא כפגימה סאוחזת חוט סעפרא ואינה כרגשת לא מן סבשר ולא מן
 הצפורן דלכלהו דברוואתא מוסלת חוף מ"ס ז"ל לפי סר' וסר"א לפי מה ססבין סמנו סמור ז"ל
 ומן סאחרונים בית חדש לכדו וסעו סוא ססלכה כרבים דהא רוב כמין רוב מכין סס . וכ"ס באסורי
 תורה כמו סכת סרז ז"ל בבית יוסף וזס כסלס זס ספרק סראשון ססלס לאל סיינו :

הפרק הב' בענין הוצרות וחזירות בבדיקת הסבין

באחר סכתבאר שסיעור ספגימה סגי כל ססוא ומסנע סלימה סכינו צפ"ב דחולון כלל אחר
 רבי יסבז מסוס ר' יסוע כל סכסלס כסחיטס ככלס כל ססחיטס כראוי ודבר אחר
 גרס לס ליטסל טרפה וסודס לור' עקיבא . מומילא כשמע עד סיכן מנעת חוצת דיקת ססבין
 סכל ססרבה כדיקות דישוב דעת וכויון סלב סז' מוסבחה ואסוב למעלס . ולפי יס עלינו
 לסעתיק קצת לסוכות צעקין זס סמצאכו לרבותינו סראסוכים ז"ל סבבר סוכירס סרז ז"ל סמא"ס
 מחכות סדייכים ככיתו סגדול בית יוסף כמור י"ד סימן ח' וסימן י"א . גם לא כחנע עצמנו לסביא
 קצת לרבותינו סאחרונים אסר באו אחריו ז"ל ומתוך דבריס סתברר אמתת חומר דדון דידן ומכל
 סעוסקין בו יהיו עוסקין לסס סמים באיטס וכיראת חטא כתוב בספר מחזיק סדק . כסס רב עמרם
 גאון ז"ל כל טכח סאינו יודע סלכות דיקס אסור לאכול מדיקתו וכל סאינו מאכיל לאחרים אינו
 חותר לסאכיל את עצמו ויס לבו לסכותס ולסלקותס ולכדותס . כל אותס ססוחטים וסנדוקים לעצמס
 עד סיקבלו עליסס סלא לעס' עוד עד ססיסו כקיאין כב"ד ספרי קרס ובתלמוד ככמס פריקס ויודעים
 סלכות סחיטס וגם ססרכות סתלוות כריאס אסור לאכול ססחיטתס עד ססיסו כקיאין ככל
 סטרפות סמנו חז"ל וכתוב עוד סס ססבא לכדוק כריק ססיסו כקי ככל סטרפות . סאס
 לא כן סמאיבאו לידו . וסוא לא ידע ואסס וכסא עוונו מכני ססוא מאכיל מרפיות
 לישראל על כן בתנ סרמב"ס צ"ל ישראל סיודע סלכות סחיטס

יצאו זה לא ישחוט בינו לבין עצמו עד שיסחוט בפני חכם פעמים רבות עד שיהיה רגיל וזריח . וכן
 כתב הרב החסיד הר יונה בשערי תשובה שלו ז"ל ולמוכיחים יבטל . העד בעם ויחירו תורת
 השחיטה ובדקדוקים ויבחרו להם שוחט ירא חטא כי עם רב מישראל תלוים עליו במצוות השחיטה
 והבדיקה . וגם חמס אמרו ז"ל רוב מצווים אבל שחיטה מומחים הם . יש מקומות מבלי משים
 ואין תוכחת מצווים עם רבים מן העם המצאוי אבל שחיטה בלתי מומחים . ועוד ראינו במקצתם
 שערוריה כי רבים מן המומחים דחקו לכם מיראת חטא ואשר איכזבו ירא לבו לא יבין לרקדק לבדיקת
 הסכין . כי צריך לכוין את לבו במחד עוהר בבדיקתו שלא תראה כי יבדוק אדם פעמים שלוש ולא
 ירגיש בפגימה דקה אחר כן ימצאנה כי הסכין לבו באחרונה ובחינת חוש המשוש כפי כוונת סלח מלבד
 כי ישמע גבר מבלי יראה בבדיקת הסכינים ויתר ררכים וזרדים ע"כ . כתב הטור בשם הרא"ש ז"ל
 ז"ל והאידרא כוסג בכל גלות ישראל שאין מאמני' לקצבים וממכים אכס ס ידועים על השחיטה ועל
 הבדיקה . ולהם מחלו חכמים כבודם כי הם זריו וחסירים . ומתוך כך כתבטל בבדיקת החכם לגמרי .
 גם למי שסוחט בביתו אף כי אינו כהן כי הרבה צריך ישוב הדעת ויראת שמים לבדיקת הסכין ע"כ .
 וקודם לכן כתב עוד ז"ל ובענין בדיקת הסכין . אסיקא והלכתא אבשרא ויאופרא ואתלת רוחתא
 פישט צריך טיעבור עליו צפורנו . לראות אם יחגור בה בשר אצבעות בתלת רוחתא פי' על פיה וצ'
 צדדים . הלכך בודק בחולכה ובטובאה על חודה בנשר לאט ובכוונת סלח שלא יפנה לבו לדברים
 בטלים . ואח"כ בחולכה ובטובאה . בצפורן שאינו יכול להרגיש ופה אם יבדוק בנשר או בצפורן
 ביחד וכן יעשה ב"ב הסדדין והס י"ב ואמכתא ושחטת' בזה ע"כ . ומטעם זה כתב הרב בעל הסגול'
 ז"ל בשם מהרי"ז ז"ל . שלא יבדוק ב' צדדי הסכין ביחד לא כל א' בפני עצמו ע"כ . ומטעם זה כתב
 הרב בב"י בשם הראב"ד ז"ל שצריך לשכות הצפורן אחר קצת הבדיקות שמה כגם הצפורן בחודו של
 הסכין ואולי יש פגימה בצדדין שלא ירגיש בה לפי שבעברת בתוך פגימת הצפורן ע"כ וזה מה דקדוקי
 הבדיקה . כתב הרשב"א סי' תקצ"ד . שאלת ראובן ושמעון שהיו מוסכרים מן הקהל לשחוט בהמות
 הכשחיות במקולנין ואמר ראובן לשמעון בדוק סכין זה וביקו שמעון צ' פעמים מהי'ב שצריך לבדוק
 הסכין וכתבו לראובן וראובן היה הולך לשחוט ולא בדק הסכין ובה לוי וראה שכך היו מזלזלין בבדיקת
 הסכין לקחו הוח ובדקו והיו צ' אנשים עמו ומצאו בסכין ב' פגימות וימנעו להם הברורים שלא ישחטו
 וראובן מתבצל ואומר שאע"פי שהיה הולך לשחוט דעתו היה לבדוק קודם שיסחוט והשיב באמת כך
 בראון הדברים שזם מקל בבדיקת הסכין כי בודאי בשכתבו לשמעון לא לבדוק לחצאין כתבו לו לא
 לבדוק כיון כתבו לו ובשראש שלא בדקו כדינו קיבלו מידו והלך לשחוט מעשו מוכיחים עליו שהיה לו די
 בבדיקות הללו ומיקל הוא בבדיקות ולפיכך מעבירין אותו כדאמרין בפ' דמולין גבי טבחא דלא
 פר סכינא קמי חכם היבא דלא במצאת סכינא ופה מעבירין אותו ופי' בפעם הראשונה משמו' אמרינן
 כמו בפ' גירסא' בטבח שמצא אחריו חלב . והלכתא להלקותו בכזית ולהעבירו בכשעורה ומשמע אף
 בפעם הראשונה ומיאו אפ כר' בעינייהם שהיה כעין שגה ושואו אדם כשר מחזירין אותו . ובלבד
 בקבלת דברי חברו דמיאו סיקבל עליו לפני ג' חכמים והסכרים שבעיר שלא ישוב עוד לדברים או לא
 סיבדוק בדוקא ופה . אבל אם כר' בעיניכם במקל ופושע ראוי שלא להחזירו אפי' בקבלת דברי חברו
 ע"כ כת' שרי"ב ש' בסמין ת'ק ז' לטא' א'ם עשו סמוקדמים כראוי וכהונו כמה שהכריחו בקיום שלא ישחוט
 ויבדוק שום אדם במקולנין ולתי' ס"ב בודקין סמוקדמים והמומים מטעם הקהל או אם היה להם לסמנע

מזה באש' הקהל מכרול' יבואע שהש"ח' ככבוז ולפי דבריו היה ככבוז לשחוט ולבדוק אחרים בזולת
 הממוני' בזה כדבר ברור שהמוקדמים עשו כראוי להרחיק האדם מן העברה ומן החשד. ולסמוך הקהל
 מחש' ספק איסור ושלא יבאו לסמוך על מי שאיזו ראוי לסמוך עליו וכל הכי מלי מעליית' ראוי להס' ומן
 הכל' ה' איך עד עתה הכיחו לשחוט ולבדוק לשום אדם צעול' זולת' לבדוקים הממוני'. וזבל קהילות
 ישראל שיש בודקים שכורים מהקהל. לא ירים אים את ידו לשחוט ולבדוק במקולן מבלעד' כס'. וכו'
 כתב מסרריו' ז'ל בס' ז'ל ו' ואחרים אם הם בקיאים בהלכות שמיטה ובידיקס. עתה שלחתי גברא
 דמאימין למדינת יעק'ר. ולכל פרוכא סיבדוק שמוחטים והבדוקי' ואלמלא דריתית לאתריך הייתי משלח
 ג'כ לשכותך ועתה פרצה היא באחריותך ג'דור ע"כ. כתב מהר"ם ז'ל בפ"ס שלמה הנז'. בס' ח"ל
 אחר שסביא דברי הראש' כי הרבה בריך ישוב הדעת ויראת שמים לבדוק. סכין כתב עליו ז'ל ויפה
 כתב ואני הנבר אשר ראיתי את עניי. פעם א' הייתי נועד בקיבוץ הכמים ראשי ישיבות וצא שוחט
 דמת' אוסכינו ג'דור והיה כמעשה צערב י"כ. ושחט בו כפרות ולקחתי הסכין מידו. ושאלתי אותו
 אם בדוק הוא וסביב לי בדוק ואני בדקתי בה בעצמי ומצאתי בה חגורת הנפ' וז' אמרתי לו הסכין
 פגום חזר הוא ולקח הסכין מידו ובדקו בה רגלו בהסירות ושחך בי ואמר כשר הוא ובדוק חזרתי
 ולקחתי הסכין מידו ובדקתי ומצאתי בה פגומה כבראשונה. ומקצת אלופים ג'ערו בי ואמרו מה לך
 בבטירות ואמרתי גלויות הם כי לא בהיכס כתב הראש' הרבה בריך ישוב הדעת ביראת' לבדוקת
 הסכין. עד שהיה להם זקן א' בעל הוראס. ולקח הסכין מידו ובדקו בבחת כמוני. ומצא בה
 פגומה בחגורת הנפ' ומרתי א"כ מסנה אבי את המתים שכבר מתו שאמר הרבה צרי' שוב הדעת
 ויראת' לבדוקת הסכין. ולכן ראוי להזהיר השוחטים ולפקיד' עליהם בדבר זה ע"כ :

בלשון חסידים ואכסי מעשה רבותיו הקדושים אשר זכינו לעלות שמום הטובים ולסנוחם
 במקומתם בפ"ס מבואר באר היטב כמה קטין דקדוקי' בדיקת הסכין ושברוך לשי' לב
 אלוה' בכל כח הכוונה ושלא להסיח הדעת ממנה. וכו'ל' האי' ואולי להסלים בשלמות את הוקס. ומעתה
 גברו עלינו המתיםיות מאד מאד בראותים רבו השוחטים המצויים בכל עיר ועיר. וכיני קהילות
 בישראל כמעט אין בית אשר אין שם שוחט באו אומכות זו מביאה את האדם לחיי הע'ב' והלואי לא
 יביאכו ח' לדי כמה מכשולות ותקלות רבות הכמצאות בידיים ריקניות מן הזירות ויראת הטא
 הצריכים לכך וזתימה הגדול חממה כותמי רעות לשחוט שכל הרובה ליטלה יבא ויעול ויש לתמוה על
 זה על ש'ס' דברים שה'מצד הכותן והוא שלא כל חכם ומכובד הוא אומן בקי בבדיקת הסכין והרגשת
 הפגומות כי זו אומנו' בפני עצמה היא ומי שאינו רגיל בה מאד היאך יכול להורות לאחר' איסמכו עליו
 ושחטו ויחכלו. וכי היש בזה טעם חסרון דעת ומשיגנו חרפה וכלימה. אם יודה שאינו מרגיש
 ואינו רגיל בדבר והלא אין מתבאי ההכס להיות שוחט ובדוק. וגדול מזה מצבנו במשנתנו בסוף
 פ' דוגטין דתנ' ה'תם אמר לשלמה תנו ג' לחשתי הרי א' ואמרנו לאחרים ויבתנו מפני ששאן ב"ד דברי
 ר' מ' וז' הלכה העל' ר' הניבא איש אונו מבית האמורים תקובל אבי באומר לשלמה תנו ג' לאשתי
 שיאמרנו לאחרים ויבתנו מפני ששאן ב"ד אמר ר' יוסי כומונו לשליח אף אנו מקובלים. שאפי' אמר
 לב"ד הגדול שצירושלם שילמדו ויכתבו ויהנו וכו' וכתב ע"ז הרמב"ם ז'ל אינו מן הכמכע שב"ד הגדול
 שצירושלם ל' היו בקי'אין בכתובה לפי שהתבאי בב"ד שיכוו חכמים ולא שיכוו סופרים ע"כ :

דב' מצד הכנת המן'כל והוא כי הכסיון הוכיח שלא כל היר' ראוי לבדוק ולא כל אדם מרגיש הרגש
 הצריכה

הצריכה לבדיק' סמכין ואין סדרת תלוי כלבד בידיעת סדיכים והלכות שמיטה ע"פ כ"י העקר הוא בדיקת
 סמכין כאשר הוא יודע והבדיקה הראויה והשכורה תלויה ביראת חטא כאשר כתבו כל חכמינו וזכרנו
 זל"ה וא"כ א"א א היראה והרעש. כבמה נערים בעורים. נעו"ס מוכס אשר פסמו את ידם לקבל
 סרסות הסכונה והסגוה. ורוב עסקיהם בעסקי אבילה וסתיה ובתיקון השערות ובקטנות סמלכותיהם
 ובחלכות הגנות והפרדסים מקומות מוכנים לפורענות ופתחים פתוחים לשונן או מוסכים לסם מדות
 כללו וגו' מושפ' לסם מדות כללו וכולם שוין לרעה ועל ספק הרשות אשר בידם מעלים עוד רש' לעצמן
 לשחוט בכל מקו' בסכין אש' מצ' שם ויתפארו בבדיק'. ועיני ראו בחו' א' ולו הכנה מעו' זלא היה יודע
 לבדיק' אחר רוב הסקירה עמו והטורח הגדול בין מותר לאסור בין העמא לטורח ומן המדות הקודמות
 שתתלו ליראות בו והלך למקום א' ונפץ לשחוט וקצר אחרי שרשות והפניה שבדאי הגמור לא ידע ולא
 סבין על מתכותם סד כ"ס הצריכים לכל שחוט לידע אותם והרגשתו איכ"מ מכיר לקבוע הוא אצל הכל
 הדין שבדיכיו שכל מי שוודעין בו שאינו יודע הלכות שמיטה אפי"ט. ט לפסיכו"ד ד' טעמי' שמיט' הנוכ'
 וראויה ואח"כ שחט בינו לבין עצמו שחיתו פמולס ואסורה לג' לאחרים לפי שלא ידע לפזר אפי'
 שאלכו מחכו. דרך שחיתו וסמיכ על סן קו ועל לא' לא. שרי ליש מריס למקל לעצמו ומקל לאחרים
 בדברים חמורין כלא. ואיני יודע להסיק מרגיש כלבו ומה מחשבתו להרבות שוחטים בישראל כי המעט
 מהם בחכמה וביראת חטא הוא הנכון ולא היתה סבבור יכולם לעמוד בלי' בסר כפר היו רבותיו מבטל
 ומתכותם לגמרי ומה גם כי הן עתה רבים הסכמי' למדס. וקרוב הדבר מאד כאשר כתבו להרבות
 ח'ז' מכשולות ואבילות בגלות ליחיד ולרבים ונקולר הגמור תלוי בצוארי כותבי שרשות רחמנא לז' ב' :
 דג' לו כונס בקיאות בותן הרשו' והסכנת המקבל אינו מן הראוי להרחיב ולשהליט את הרשו' כל הימ'
 אשר הוא ח' כי לא כל האדם ולא כל המקום וג' כל השעות שוין ואם אדם כשר יוצא בשירת או פרס
 בים למרחוק אם אחר סד דיק' הראוים כבון לבב החכם ומצנחן הוא בו שמרגיש יפה בפגניות וראוי
 לשחוט ולא תצא תקלה מתחת ידו אז יתן לו רשות עד שיגיע למחן חכמים כתבאי גמור ומשורש סלא
 יוכיף לשחוט עוד כי אין הרשות כתובס לו לא משום שהשעה צריכה לבך אפי"כ שסוא ראו לך. וכן
 ראיתי כוהנ' לרבותי הסדק דיק' במצוות ומלאים חכמת ה' ל' הרמב"ם צ"ד מס' ספסדרין וכן יש לסמוכין
 ליתן רשות עד זמן ולומר לכסמך יש לך רשו' לדון או להורות עד שיבא הכסאי לבאן או כל זמן שאין
 אתה עמכו במדינה. או כל יוצא בזה ע"כ יוכ' ס' בנדון ידן בדבר הרגשה וכו' כ"ס ספי' משמית ואיכ'
 עומרת על דקותה לא הולכת ומתמעט וכבר כפר י' א' מן' הבקי אין ירא' לקים על זקן א' שיהיה רגיל
 לשחוט ופעם אחת בעמדו לשחוט אחר שצדק הסכין בק' ממכונס בדקקס גם הוא וכן עפס ומצא בה
 ב' פגומות ואפי"כ שמי' לו את מקומן לא מרגיש בהן כלל ואם יגיע אדם אצל א' אלא כוטי' לרשות
 והיה מראה לו ברור שאינו מרגיש בפגומות ואינו ראו' לשחיתה שבוטו בצדו בל' החכם בקן לי
 רשות ואינו חושש למראה עיניו. איצרא שכבר ראינו זקנים עם נערים שסודו על האמת ולא בושו
 וחזרו בהם ממכונס ולא כוטי' לעשו' עוד כי מה היתר יוס' כעילת הרשו' למי סה' עוז בעצמו שאינו
 מרגיש ואם יבא א' סלא כמו ססוא מעשים בכלי יום וסכוכו בידו וכדוק אולי' טוב כאל' ל' בדוקים את'
 כשא' ממנו פגומה היא אם לאו והוא ישיב איכ' פגומה בחזר וכאשר לו תשחט בה כמות שיהי הוא ישיב
 סן ואחר שבדיקות כללו כאמר לו ראה בסכין זו דרך משל'ס ג' או ד' פגומות א' הכה וא' הכס והוא חוזר
 ובדח עד שלשעמים מרגיש ככולם ופעמים אינו מרגיש לא בקצתם מס' יעשה האיש האם בשביל סלא

ויפתח ואמס בוראיל כל מעקס ה' וירודף האמית' את כודאי טראס בעצמו שאינו מרגיש ולא יבטח על
 כטילת רשותו כי עי ידע בדבר יות' ממנו א"כ איפס בואו רכות' לעמוד' לכער כל קון וקון מכרם ה'
 בבאות בית ישראל באו וראו איזוהי דרך יסרה שתבדורו לפדיון כמה כפסות התלויות על כל הרות' להני'
 שוחט ובודק לדעתי סקצרה ולכס רבותי גמר ההכמה ויתרון הכשר המעשס הים כ"ל בתחלה להסוד
 א' כל תלמידיכם הסותים מומיכם וסריס א' מהמעט עבס יסיוו מתונים במאד מאד בעיני כתיבת זאת
 הרשות כהנהגה בין בכתב בין בעל פה - ג' ודלוים וכדדים המכשלים הכמזאים בק בעו"ה וכבר סכרנו
 קצתם - וכל המוסך ידו ממכה - לבלתי נתון אותה - אחי' לכשר שנכשרי' כי אם בעטת סדחק באש' ככתבו
 וכתבא ס שאמרנו - כריזס מטובח וסכרו כפול מן הסמים - ואחר התיקון הזס כי רב פוא יבחרו לזס
 כפי המקום ב' או' ג' שומטים יראי אקי' ואכסיהם בקיאים באומותם יסיו אומוזונים ומזויים תמיד בכל
 עת לשחוט את אשר יביאו להס' מהעפובות ואין ז"ל כפקולין - פאשר עושים זס וזס כמה קטילות
 מישראל ומכס' ומיקין הוא ובלעדס לא יריום איס את ידו לטיות שוחט לא לו ולא לאחרים - כי זס
 סבתלק אדם מן הספק וסומך דעתו על שוחט כזס שברדוים ומיכויו על כל סקבל כחוקתו ספוא
 מומחה לרבים שאין דומה סשוחט תמיד לזכרי עם רב וסחייעתו אומוזותו לשוחט פעם א' בשבוע לו או
 לשכנו סקרוב אליו וראיתי לרבותי סכיו כוכים ליעול ככתע פתאום ככסין מידי סטוחמים בעט
 סשמיטס לראות מה היא וכן סיו מהלמי' בעדם וסואלין ודורסין מכס הלכו' סחיטס ונדיקת הריאה איס
 איס כפי עבודתו לידע אם כפלה בהס סכחה וכל או דברי דיקים מזרזין את הרזזים ומזוכיפין בהס
 כח הזס רס ודקות סהרגסה - וכדבר הקסס שראוי להזיו בתוך הכאים הוא מכסג בני סכפרים כי יס
 שאין דרים בהס א' ב' או' ג' בעלי בתים ועל הרוב בעו"ס אין כמזא בהס יודע ספר כי המקום זר לזא
 לדור בתוכו ומזויאים מתחה ידיהס כשר שחוט ותרנגולים ואוזים למאות ולאליפס - כלזי כיוס זיכוס
 שוחט בקי ומומחה - וידעכו זברור כזוא להסך בעו"ס - וכל העס כמגס קובים מהס ואוכלים אותס
 ו אין מקפיד - לבר סספכלים יראי ה' אשר כדקו אחריהס ואשר ידעו את דרך שחייעתס ונדיקתס
 ולכן כרז או סמורה סקרוב סקרוב א' מסכפרים אפי' רחוק ומתקרז ככתב ידו ס' קרוב עליו סדב'
 לתקן ולגזור ספרצס להסיר סכסול מדרך העס כי רזים סככשלים ככמו אלס כדברים בעו"ס מהס
 כלי' מהכוון ומכס סמכסג סרע ככר עשאן כעיכוס כסתר ואין חושמין לו - ומכלל תפלות ענין
 זס הוא סצריך להזכיר את סקצבס - ולזרזס על דבר ססימכים שעושים ככשר ככסחר ככית
 סמטכחיים סיהיו עשוים כתקנן סלא יוכלו לזימס להחליף את סטכור כטמא ס' ומלא להסאיר
 סס כלל וכלל סוטן וכני מיעים וכיוצא אפי' עי' סימן סכדבר ידוע שאין אלס סדברים וכיוצא
 בהס ראיס' נקבלת סימן יפס ומתקיים ואין לכמוך עליו גם בעת סכאת סכשר ככית
 סטכחיים לכית ישראל עי' כותי סיתכו עין יפס לראות דרך כלוכו ולא יבא לכלל כשר
 סכתעלס מן סעין :

ויש קצת מקומות סכוכגין להתוך את סכשר בעודו ככית סמטכחיים להתיכות גדולות ואח"כ
 כביאין אותו לכית ישראל לסכור ואין דרך זס כקי מחסס איכור קרוב למע סידוש
 הוא ססתגרא גרמי סמיוחרת לקצב עליוס כשר כבלות וככמות סמאות א"ח בלא סירי כשר
 וסומן ומלב כדבקים כס - וכטעת חיתוך דחתיכות סעלין אותס ולא טוב סדבר - כי
 סככיים ככר אכשר לקנחם כדוחק מה סאס כן ככלי עץ אלא חריבין עלוין ויורדין
 ולכן

ולכן ראוי למנוע ממנו. וזה ולתקנה. כפי רוב ישראל שזכרון הרעיונות שלמים כמות שהם לכית ושם
בסמך כשר ועל כלי כשר חותמים אותם. לחתיכות גדולות וקטנות כרצונם :

ג יש לבדוק אחרים על טיב הסקור - שפשוט הוא ששם שאין ממנו טעם לחוש עד שיבדקו
אותו אם הוא מומחה ויודע הלכות שמיטה ובדיקה כראוי כן וק"ו הוא שאין ממנו ספק ואין
מכחין לכל אדם לסקור עד שיבדוק יפה יפה אם הוא בקי בדבר שהרי יש בו משום כרת וצריך לחוש
עליו ולזה ולעמוד על מי שזמנתו בכך - כדי שלא תבא תקלה מתחת ידו שחא שחא או שחא לא
למד או שחא מזמר למכור השער אשר לפניו ואינו כותן לב לעשו הסקור בדקדוק כראוי ולכן משבח
אחי אותם המקומות שספק סמוכר את השער אינו המכר לא יש שם סוף לחכות א' או שתים
ובזה ישנים אכסים בקיאים לבקר וקובץ מהם השער ומביאין אותו לזה לבקר ולבסמורו כדרכו וזה
כר' הגון והכשר כשר ללמוד שימנו גם' ראיתי בקצת מקומות שאין כותלים חוט של דם שתחת שורש
הלשון ולא ידעתי למה הוא כגד הדין שפשוט וגם הוא פשוט שאין מוליין את השער קודם שיסירו
ממנו את הקרומות ואת החוטין האפורים ואם מלא ולא כעל בתולה כולל אחר שכלחו ויש מצויכי
כדי קליפה וכזה דברי אחרים מחסרון השער הראוי וא"כ צריכים המבקרים לאזהרה אחר אזהרה
ובדיקה אחר בדיקה ולא יחלו באסורין אחר שיכו בקיאים בתחלה בדון ובסלסל כטעילת החוטין
והקרומות סין אפורים מהם משום דם ומהם משום חלב ואין צ"ל באותם מהם חלב משם ומייבין עליהם
כרת - שכל אדם צריך שיהיה לו חרד על האסורין והמוציא את הרבים ו"ח ביותר שלא יהיה
מכשילן ח' והם סומכין עצמן עליו וגם כי לפעמים יראו איזה דבר בלתי מחוקק ח' אינ' מרמישים בו
כי לא יוכי' דינא גמירי ומס' גם בדיוני כ"ר כי אין יודע אותם לא הרגיל בהם היטב שאין זה דבר
סלמד לא בתראית העין ומפי המומחה הבקי בנקור כמו שכתב הרב בעל הסגנו' ז"ל זה פעמים ולכן
כל איש הזכיר במלאכו שזכרו מרובם כי כמציא זוכה ומזכה את הרבים :

ג יש לשים לב ולפקח על ענין החתולים שלנו הסולכים בבית עם התרגולים ופעמים הרבה
שקופצים עליהם ומכין אותם בפרע עלי אוכל מהם רוצה ללקוט וזה עומד עליו לדרוס ודין
פשוט הוא בעור ובב' ז"ל ביד' ה' כ"ו סבל שבאין לירי מידה זול"ג חיישינן ואש' כשנכנסין בלול
של תרגולים כתבו ז"ל שאין טעם ברור להפיר ומסיים הרשב"א שיש לחוש להם - ולומר שהם בני
תרבות וזקן הוא כמ"ס בת' ה' סב"י הריב ז"ל ולומר שאין לחוש כל שאין אינו רואים ארמימות מבחון
באנו לירי מחלוקת רש"י ותוספות עם הרשב"א ז"ל דנדידמו לעולם צריך בדיקה אש' אינו כ"ר
מבחון ולהרשב"א צריך בדיקה מבחון. וכל ישראל אדמוס צריך בדיקה כנגדו כמ"ס הרב ז"ל
בב"י בס' סנ' ולכן אין צורך להעתיק לשום ואם באין אבולגין ולפסח הלכה הדבר יודע. שכלכה
רבים מהם רש"י וכו' ז"ל וכו' באשור תורה וגם להרשב"א ז"ל לעולם צריך בדיקה מבחון והיום
כבר בעלו דיני בדיקות הללו כמ"ס ז"ל וא"כ כל ח' ראוי לחוש לעצמו וללמוד לחברו להסור
בדבר ואם אירע דריסה החתול יתבא בה בדיקה - סוף דבר השומרים רבו ה' לא
יחסרובל עוב לרבותי השר' כאוס תחלת הדבר העוב הזה וסוף המעשה
ודעתם הרבה תמצא קוצר דרכיו מעט זכרוני נעים להם ולמו והוא
ל' רחמינו יעזרנו הלל על דבר כבוד שמו
וכזה בשלם הפרק הזה :

דבר ברור הוא ששם שיש מיני ירקות ומירות שהתולעים מצויים יותר משאר המינים כן יש מקומות שפירותיהם ומאכליהם עלולים יותר לקבל התולעים משאר המקומות ואמנם אסור אכלתם מבואר הוא בספרים שכל אוכל שדרכו להטלע במחזור הרי אותה התולעת אסורה שבוטס הסרץ הסורץ על הארץ ולוקחין עליה הואיל ועל הארץ נכרחת וכל תולעת הנמצאת באוכל כל שאינו ידוע בודאי שלא התליע לא אחר שבעקר מן הארץ ושלא זזה ממקומה אין התר לאוכלה כלל . גם דין פשוט הוא . שכל אוכל שדרכו להתליע צריך לנדות כלו א' לאילא די בדדיקת רובן ואין צ' לקחו דקל דחיישינן למעוט השכיח כמו שכתב'רבי ז'ל דיבי'אללו בטור י'ד בסו'פ'ד בשם הרמב"ם ופרש"א וסר'ן ז'ל וכ' בשמו ובשם הרמב"ן רב'ו'ס'ב'ב מה'מאכלות אסורות וכ"כ הריב"ם ז'ל בש"ס קס"ג וכן כר'כפי' מדברי הרא"ם והטור ז'ל ואין חולק וא"כ צריך הוא לדרוש ברבים ולהודיע לעם אסור הדבר בין לאכול בין למכור ולכתי שמה יחזור וימכרו לישראל כמו שכתבו ז'ל בכאן ואצל ספק טרפות כי מה בבע להביא אדם עצמו לדי ספק אסור תורה המעמא והמעמ' את הכסף כדחז'ל ובידו לתקן הדבר ע"י בדיקה בטוב'ולפי'דיקות התולעים או רובן כל אילמוד עצמו מה הוא בדיקת שלא תצא תקלה מתחת ידו . ושאר כפסו ירחק מהם . וכבר אמרונו שיש מיני פירות שדרכן להתליע חסו מעט בכל המקומות כגון הפלוג והעדשים והזנים שהזכיר הרשב"א ז'ל ואמרונו והאגסים והתפוחים ונודגדניות וקמח ומלח וכשר ודגים וכיוצא בהם שלא כל המאכלין שוין גם לא כל המקומות שוין במ"ם וכבר שמענו שדרכו מקומות איטאליה העולשין שקורין איכרי"ה' בלעז יש בתוכו תולעים דקים ושהודיעם בדבר מושכין ידיהם מתנה . כתב הרמב"ם בש"פ ז'ל ז'ל בש"ס האוכל כזית כשאכל כזית מצריה גדולה או שצריך מעט מצריה זנושע מצריה ז'ל שכתבנו עד שיאכל כזית אבל האוכל בריו טמאה בפני עצמה כולה ה' לוקח מן התורה ואפי'יתם פחותה מן הסדרל . בין שאכלה מתה בין שאכלה חיה ואפי'סרה סב'רים וכשתנית דורתה הואיל ואכלה כולה לוקח ע"כ . וא"כ פשוט ה' א' שכל שהכנין כוחים שיש תולעים הן רבתי מעט . בין בירקות בין בפירות בין במאכלים בין המסקים האוכל מהם בלא בדיקה ה' עובר וכן'מוט' ואם בדיק כראוי ששלים חוקו ובריו יאמ' לו ולבאת י"ח צריכי'אנו להביא בנדון זה בקצרה ב' דקדוקין להיתם כוגעים לענין סדין הא' הוא שפרש ז'ל פסק בנ'י וכ"כ בשלחנו שהתולעי'הגדלים בעורם במחזור חשוב כרוחם על הארץ ואסור אע"פ שלא פירש והוא שריחם ולפי' כתב שהתולעים הנמצא' בפלוגין ואפוכים תחת הקליפה והקליפה משפחת עליהן מבחון והמשמירים הקליפה מוצאים שיבחושים תחתיה מותרים לפי שם מובחים במקום בר ולא קרין ביה הסורץ על הארץ כל זמן שלא רחם אבל הנמצאים בשרביטים אסורי' שיש להם מקום לרחוש ע"כ . והנה מה שהביא לו ז'ל לכסוק בין להקלהו בשראה בת המתירין יתרה על של הא' שרי' שהביא ז'ל בנ"י והם הרשב"א וסר'ן . ורבו יחז'ל וכתב שם ז'ל . ולענין הלכה כיון שהתו' והראש ורש"י והר"ם מסכימים לשתר הכי בקטיון ע"כ ומי' הוא אך לא עלה על לבו לעיין בזה בהרמב"ם ז'ל ששם כתב שר' הסוגר בסד"ם אלו המינין הנכראין וכו' ז'ל שפדעת הרמ"בין והרשב"א ז'ל ועקר והסכימו הם שאף על פי שהסור קטן ואין הסרץ יכול ללך בו אסור חס דעת רבנוכו' . ואם כן הרי כיוחספון על שלשת הנבזרים שני אלס ראשיהם וממילא גם הרב הסוגר ז'ל בלוח עמם ורבו האסורים על המתירי'ומשתמא אחרירבים לטעות וכ"ש באסור תורה ועו' דסתתכר עעמייהו כמו שכתב הרב ז'ל בשם סר'ן ז'ל :

דדקדוק

הנה הוא מה שפסק הרב ג"כ בס"מ ק"ד ובס"מ ק"ז על הענין פליטת דברי המאוסים האסורים
 ח"ל בשלחמו דברים המאוסין שנשמו של אדם קצת בהם ככמלך וחכמים ויתושים שכל אדם
 בודל מהם למחוקן אפ"ל תערכו בתבטיל ובמחה גופן לתוכו אם היתר רבה עליו מותרין . ומ"מ כל
 האפשר לבדוק ולסעודו במסכת זרדק ומסכן ע"כ . בס"מ ק"ח ובס"מ ק"ד כתב ז"ל זכוב וכיוצא בו
 מהדברים המאוסים שנשמו של אדם קצת בהם שנמצא בתבטיל זרדק ותבטיל מותר . שאין פליטת
 דברים או הפגומים אסורת ע"כ והכס לענין היתר הפליטה סוכי ז"ל ב"י הרשב"א . סמ"ג והמדרכי
 והרוקח והר"פ והר"ן והריב"ם ז"ל דסברי הכי גם כפיא בני פלוגייתו והם סר"ם והר"ח"ם ורבינו ירוחם
 ובערי דורא ז"ל . דס"ל דכל האסורים בעינן ששים ולענין היתר אפי' כשנחמה גופן לא מצאתי לו ז"ל
 בזה לא הרשב"א והר"ן ז"ל והתי' שיש לי בדבר הוא שלא נזכר הרמב"ם עליו והוא ז"ל כתב לאסור זה
 פעמים בפי' בפ"ט . ע"מ' אכלות אסורות וס"ל ככת האסורים ז"ל גם' יו' שאר אסורין שבתורה כולן
 כגון בשר שקצים ורמשים ומלב ודם וכיוצא בהם שעורן בששים כד וכו' וכו' כס' בהלכה ל' וזה הוא
 בשר כחלב או יין כסך ויין ערלם וכלאי סכסם שנפלו לדבש או בשר שקצים ורמשים שבתבטיל עם
 הירק וכיוצא בהם טועם אותם סכותי ומוכינן על פני אם חמר אינן בו טעם או שאמר יש בו טעם
 ומטעם רע הוא וסרי פגמו הכל מותר והוא שלא יסיה סופו להסביח כס"ם ואם אינן עם כותי' לטעום
 משערין אותו בשעורו בששים או במאה או במאתים ע"כ הרי בדברי רור' דס"ל שלא כדעה הרשב"א ז"ל
 וסיעתו לדיריה סתם שקצים ורמשים לאפוקי עכברא דדברא דנותן טעם לשבח הוא ודכוותיה איכסי
 בדילי' חיכיוו ופסילא פוגמין בעעמן ולא בעו ס' לבטלו עד שמצאנו לו שכתב בתשובה כדכאס הרב
 ז"ל כס"סו' על ענין כחן דדין על קדיש של מרק שנפל בה יתום וכו' . ז"ל ולפי שאמרת שפליטת
 אינס אסורת לא בה' וכמומה שאמרת . כן מדתבן גיד כס' שכתבטיל עם סגידים וכז' כרוטב בנ"ט ועל
 בדעתך שאפ"ל סתום חזוב צריך ס' לבטל עעמו ואמר אני שלא אמרו כן לא בדרים שאינם מאוסים ולא
 בדילי' אפ"י סיכה כניד ונפיר' אסורה וכיוצא באלו אבל כל דבר הנמצא וכו' סרי' דלא קצט לסימכא עם
 גוד כנסה לא כפור אסורה וחילו שקצים ורמשים דדומם לימות וחזוב לא סביא ולע"ד לא ידעתי לכוין
 בדבר הסתמש על סלכ' דעת הרמב"ם עם דעת הרשב"א ז"ל וכו' ואי' שאין אבו צריכין לדהוק עצמו
 לכך ולסוביא סדברים שפסען אחר שיש כמה דברוואתס . סהכיר הרב ז"ל בעצמו בת"ם בסמוך סביררו
 דברים כדן זכוב וברין במלה וכיוצ' והצריכו ששים ולא היה כז' הרמב"ם ז"ל כסדיס לפחות לענין דינא'
 סוס מסתפק בוסרב ז"ל גם מ"ם ב"י כס"ק"ז ז"ל ואע"פ סריכינו כ"ל כן דין חזוב וחלק על סמצריכי
 ס' כנגד כל סכף ומשמע חכנגד חזוב מוסה ס'ל דבעו ס' אפטר דל' דברים קאמר אבל איסו כסרסב"א
 ס'ל . דכיון שסיתר רבה על האסור שרי בכל גוונא ע"כ כר' דוחק לומר דפליג' אסברת סראס אביו ז"ל
 דסא כל כמס דמצנין לומר דכוותיה ס'ל אמרינן וא"כ י"ל דכ"ס ק"ד כתב דעת הרשב"א ז"ל בסתם ולא
 גילס שס דעתו וסמך על מס סיכוח' ב"ס ק"ד . ברין דזכוב או כמלה שנמצא בקדרס לפי סראס ז"ל שסכו'
 ססוא סיס סקומו כר או לו . ולפי זס אינן לשאל' לסס לא סבי' ב"ס ק"ד דין זס חזוב לחלוק עליו או לתמוס
 בו וא"כ גם ססור ז"ל סוי סכלל האסורים וראוים סס להכיח לפחות סדין בספק סמ"ס סוב ראיחי לרב
 בעל בית חדס . שפסק בפ"ל סכריך ששים וכת' סכן פסק מסרס'ל בפג"ס ס' מ"ט לא דמסיק דמקו' ספסד
 פרוכס יס לסמוך אדברי סמקילין ואע"פ ס ססוכי' להכניא לאסור ססיא דעת ר"ת וסן ססחו וכו' מסרס'
 וססור וסטר ססרוך וססרס'ל ס"מ לא ראיחי לו ז"ל ססביא ססיא דעת הרמב"ם ז"ל וכדכתובנא :

כל ישראל יש להם לב טוב ומעשי מרובים לקיים מצות בעור חמץ ושתי האסורות שבאו בעיני דכל
יראה וכל ומצויו זרוזים להוציאו מן כבית החוב' - בכל לבבם ובכל נפשם ובכל מאדם -
איכם חסים על ממונם ואיכם חוששי למורח גופם כי הכל הכל לעומת עשות רצון קונם עד שכת' הסור
זל ב'אח' ס' תמ'ב בשם הרא"ם אביו זל לכוונ' על הזריות והסור' הכתובת במצו' זו זל ואל' הראש
זל כת' לה הארתי לבאר הא במקו' לישם הא שלא במקו' לישם ולכתו' פרש' ופ'רי לפי שישראל קדושים
הם וגורין כל החמץ הכמז' אפי' כל סה'אפי' מדבק בכותלי בדי' ע"כ וכן עוד סו' מחזיקין זה ברוב עת
ותעצמות ברוך לקים וכל עוד שמוסיפ' לה בעצמם וידם פתוח' להוציא הוצאו' לקיים מצות בעור חמץ
ושתי האסורות כתיקוב' - אע"פ שאין בן משום כרת כי כן חונת כל איש חסר בשם ישראל יבונם הם
מוסיפים תימ' על תימה על מיעוט ההקפדה שיש בקצת מקומות בעיני הנוגע לאסו' אכילת חמץ אשר
עליו עבש ככתו' בפ' ר' זכריה לומר בעשי' המצו' - כמשפט הראוי לה כי ראינו גם שמענו מכהנה' דבות בדב'
הלישם והקטף והעריב' והאפי' לה ראוי זה בראוי זה ולא ראוי זה בראוי זה ויש בהם שדברי' מתיקון להרים
מכסול מדרך העם והבס' בתחיל' לעמין הלישם לכללו' או' לנו פירכ' אעיקר' דיבא מהא דפסקו זל שאין
לשין לפסח לכתחיל' עי'ס' גדול' מסעור' חלה וכן סו' כוונ' אכסי מעש' כ"ס הרב זל בסי' תו' בס' סנה'ו
מיימון בס' ד' וכת' סר' בר' יהודה וכו' אמנם הר"ם אינו סומך על זה וסובר שלא ללוש בפעם א' יותר
משעו' חלה ואי' תשמעון ע"כ עוד שם בהגור ואי' המחזר ראיתי כוונ' בעלי כפס באסכח ללוש
כדי שער חלה לבד אפי' בתכור' גדולים ע"כ ואל' דברי הרב מיכו לכתחיל' ש' לכל בעל כפס לחס' שלא
ללוש יות' מעשרו' אפי' בתכור גדול ואפי' יש הרב' כפי' אדם עוזרין ע"כ איברא דעוד סו' יש בעלי כפס
בזרין בדב' שומעין לעצת זקנים ופ' מהאחר שכעו'ם לאו כע' דיבא גמירי וכל הפעם אין להם מקו' ראוי
ובלוי' הזרוב' לכך דין שלא להתרחק משורת הדין כפי רוב הפוסקי' סביכר ולתפוס בדע' המקילים בזה
לא במדת סנוך הגמור ולא יותר מסר' ר' בן יהוד' מן המקילים כתבו עליו סביה רגיל' בזיתו' ללוש ב'
עומרין או ג' אחד כדאית' אתם בבי' ולא כמו שאומרי' שמוסי' בקצת מקומו' שלשין בבת א' עי'ס' גדולה
שחבי טק קטח וכיוצא' שם אפי' ש'ק מלא בבת א' ובאד' א' וכו' דבר זר ורחוק במצו' רב' ומפורס' כזו
שבא' לפרקי' מדי שנה בשנה - ולמ' לא תתחלק עי'ס' גדולה בזו - הואיל והתנ' ראוי להכילם לעיסות
קטנות בין ד'או ס'בני אד' ויתעסק כל א' בתלכו' כראוי ולא יסי' מונח בקרן זוית חלק ממנה זמן מרוב'
צלי עסק וכניעה ב' אין ציד א' לג' ג' כולם כהוג' אם לא בששים רב' - וכי שלא להוסי' על השער כפי
המספת העמלים והעוסקי' יבחתו מחובתו קסל ישראל תליל' כי תפארת וכחלת אבו' סיא לו לסו' צומלים
חסד לנפשם ושלא לחוש על ממונם בדב' מצוה וכלל סגור כפי הכל אין צו' עמי' ואל' המקו' - בר גורם
מה שאינו בכל מקו' זה בכלל החמו' בסמוך וכשם שאד' מחזר אחר דירה כאם לרוחתו ולבנת רוחו כן
זב' סו' אס' צבוי'ם להם למאו' אחר מקלסגון וככו' לעש' צו' סמכ' בכל תכא' ועמלקין ראוין ועמיל' יפס
והתנור כיוצ' בהם לקיים ושמת' את המצות כי לא כל סכס' לאל' כל העצ' ואל' כל התנורין שוין בדברי'
ה' עקיב' כמשכ' בפ' לעוברין ולענין הקטוף כבר כהגו' כל ישראל בכל מקומו' מושבותי' כפי מה שראינו
ושמענו לקטף עי' עמיל' - לכו שמסרת להשלי' מלאכתם כמ' סר' בשם האגור ומז' לעדו ג' כלומדי'
פיתר לעשיית עשות גדול' ומ' אותם שבושי' עי'ס' גדול' וית' מן הראוי כמ' בסמוך ודומים כר'
דעכם זו דעמיל' איכ' מצילתם מקל כבוד עבירה שסרי גם ידי פעוסקין עם העם בעודם פתחיל'
עוסקי' עמ' ומספכים ב' ומחמת גדול' ועבד' אינם יכולי' לעלט'לם מצד א' בד' בזריות וכבר כתבו זל
שאין להכתי' הפעם בלא עסק אפי' רגע א' ולא עוד לא סכתו סה'אפי' עסקו ב' -

וכתובת

וכתחמסו בידים אם יביחוס בלי עסק מיד תחמיץ ואמכס בענין העמילה עצמה המכנה הוא לעשותם
מען לא יפס טעמין אותם בטעם של מתכת כדי שתהא טעימה עומדת בקרירותה ולא תמהר להסתחמן
ויש טעמוספיץ לעשותם מעיקרא מאכן חלקם לפי מהיא מוספת קרירות וסבחו אותם חכמים שדוד :
דל ענין העריכה ממה שכתבנו בסמוך וכבר רמז לה דמזו ערב ז'ל בפי' יש להסגר בעת כטילת
בדק מהעושים טעמודין ומקטפין בעמילה . שלא ליטול בבת א' כי אם כחות משעור חלה .
שהרי א'הטעמו הולך ומתכוו לחתיכות קטנות לעורכין ולמרדדי הרקיקין וכמה פעם מ שדרך טיחוס
הוא לכדו וישב ומקטף הכשאר אוסבא בידו מתחילה שלא כל טעה ושעה העוסקי' פנויים ואם הוא יותר
תבשעור איכה לתיחם שלא יבא לידי חמוץ ולא באותם שנוסגין לשים לפניה' חלק גדול מסעסה הגדולה
לחלק ומכניסים עצמן בכמה ספקות של פקוח כפש . ומאד צריך להסגר שלא להסתחול להסריך ולרדד
עד שיגרבו הסבור בתחילה כדי שיוכלו ליתן בו מזהת המצות ולא יעמדו בחוץ ולא ישהו אפי' רגע א'
כי זה הוא עקר גדול בהכש' המצוה . וכן ראיתי עשין ועדקדוקי' האפיים מה שכתבו ז'ל שלא יגעו
המצות זו בזו בתכור . בעודן לחות ועבין המצוה כפולה . והכפופה והסוככת זו על זו בתכו' ושלא ליטולן
ממכו בשעה שאם יפרסו אותם ימסכו חוטי'ן מוכה . ואם כטלה כך לא יחזירנה לתכור גם שלא ליתן את
המצות במפה או בכלי שיש בו קמח ממא' ידבק הקמח במפה . ואח'כ' ישרם המצה במרק עם הקמח
שעליה ויבא לידי חמוץ כמ'ם הרב ז'ל בשם המרדכי' בהגדו' מיימון וכן ראיתי מהזרנים את הכש' העושות
מצה . של מי ביצים ומי טירות שלא תגע כלל בקמח בין קודם אפייס בין לאחר אפייס . והנה מנהג ישראל
הוא להוסי' שומר על עשיית המצות לעמוד על עשייתן ולחז' העוסקים בהם . ואמכס פשוט הוא שיש
למצות איש ככון ומכס וירא חלקים כמו שכוהנים בכמ' קטילות הקדש כדי שיהיה מתקן כראוי גם
העוסקים ילמד ממנו וישמעו אליו וממילא בשמע שיש למחות במקום שהולכות ד' אוס' נשים ל תכור
אוס'ם עם חבורת קטנים וגדול עמם אם יודמן עומדת המצות ואין זה ככון כלל כי לדברים כאלו אין
עושין חבורת נשים וקטנים לא של גדולים זרתי'ן ועוד ללמד לעם . טעושים מצות מין בעת שהולכין
ומלאין' הכזית שעושין ממנה המצות בשבועות הראשונים כנגדע שהיין תוסם שצריך ליזכר שלא
יהיה מין שיש בו מים . וסכה הלכות פסח מרובות ותהלות לא כולן ברורות במקומן ולא ייה עסקיכו
לא בענין אפייית מצה וכל המרבה לברוק ולהאיר בכל הלכה והלכה הרי זה מסובח :

אמת כתוב בספרים ששמה דמרת דטעם אכור חלב שחלבו גוי ואין ישראל ראוהו משום שמה
עירב בו חלב בהמה טמאה הוא וגם אמנה כמו שכת' מדבריהם ז'ל לא בשביל זה בלבד נגעו
באכור זה וכיוצא בו בעין שכתב הרב המגיד בפ'ג מס' מאכלות אסורות בשם ראב"ד הרמב"ן והרשב"א
ז'ל שפרשו והוכיחו שאין הולכי' באכורים או של כותים אחר כתיבת טעם ולכן איכס מתבטלים בשמים
ואפי' א' באלף לא בטיל כל שרדכן של כותים לתת לתוך הדבר שהוא שום דבר של אכור שחכמים רבו
להרחיק מאכליהם וכי' הרב בב"י בטור ז'ל בסי' קע"ו ובס' קל"ד הזכירו הרב בעל הסג' ס'ס' קכ"ה .
וסדין עמם שהרי דרך משל' האכור זה של חלב שלפניו ספק יש אם יש בו תערובת חלב טמא אם לא
דכלא תערובת כבר אמרי'ן בגמרא טמא חיוור טמא ירוק . כלו' וכיכר כוח לעין ולהחליף בדך לא
חייט' כדאיתא התם ואת'ל' יש בו תערובת שמה דבר מועט הוא ובעל במעטו ואפי' אכורוהו לפי שכל
כובתם היתה להיות ישראל עם קדוש לה' לקימו כאשר דבר למ וכאשר כשבע לאבותינו בשם האכור
פתן וסמכן וכסוליתן אפי' בשמיכו ובכלים שלמו ואין בדברים הללו חשם אכור מבהוץ כמ'ם ז'ל ולא

שכחלכ לפי גודל דעתם הקלו כל ישראל רואהין בלבד. וכדמות ראיס לדבר מדמנה ר' במסכתנו האי
אסור דחלב בתחילת הקודם ג' האיטורין סאמורין ולא לכסוף פסס היס סקומו וז' סמסנה צפ"ב דע"ן
ולו דברים של גוים אסורים ואין אסורין אסור הכאה חלב שחלכו גוי ואין ישראל רואהו וספת וסממן
סלסן ר' ובית דיכו סתירו בשמן וספסקות וכססים סדרבן לתת לתוכן ויין וסוזן וסרית ערופס וכו' וחס
איסא דכל עבמו של חלב לא כסאר לא משום חסם דתערובת חלב עמא דתר ספסקות סוס לילמתכניס
גבי כסשין וסרית ערופס וסכנוים אצלן דעעמא דכלסו מסוס חססא דתערובת אסור סוי . לא ודאי
לסכי איתכניס בתחילת לומר כי גס סכאסר מחמת חסס איסור גס יש דו טעמס סכולל ככל סאסורין
של עכ"ס דסיכו לסתרחק מסס כגון סכנויים אסריו פת וסמן וסלקות . סאין כסס לא טעס זס
צלבד וכדאמרן בסמוך וכלע"ד דאפ"ל סרמכ"ס ז'ל ס' דכל סאין דו כותן טעס מותר ויש במחלכי
כותים בטול כמו כסאר סאסורים כמו סכתב סרב סמוי. באסור זס של חלב יודס דגזרת חכמים היא
עליו מעקרה לאוסרו אע"ג דספק ספקא סוי . אס ישכו וחס יש דו כ"ט. כ"ס. כסמך דאין לומר דו
טעס סכאמר בגבינה לפי סמעמידן אותה בדבר סאיסור ואין לו צו ליעולמית דס לא סייך גבי חלב
כלל וא"כ יפס דין יפס חייב לטעות סמרדי ז"ל. סס ססיו רובין קצת לסוכים דאס ברור סוי דאין כסמס
טמאס בעדר סגוי דמותר ליקח ממנו. ואפ"י אין ישראל רואכו וכתב עליוס ז'ל דטעות סוי בידס כמו
ססוכיכא יפס מן סגמרא דמ"ס לא סכא וכ"כ סמ"ק וכ"כ סרי"ף כמו סכתב סרב ז'ל כס"קט"ו סכאכר .
וכן סוי מכסג כלי ישראל וולתי בקצת מקומות סאין אכו וודעין . על סס סס סומכין לילך כס כנגד סדין
וכנגד מכסגן של ישראל כי תורס היא גס כי יטעכו טענה מעין סקודמת לומר סאין מצוי במקומו ססס
חלב טמאגס כסאר סקמוות איכו מצוי לא סכר' דבר זכ ורחק סלא ימצא סס סוכיאו או סמורתא או
סזירתא וססתא כ"ס סוי מדין עדר דכסמוך סאסור ליעול מסס אע"פ סידע כודאי סאין דו דבר
עמא כל ישראל איכו רואהו ורוז'ל גזרי גזירה זו על ספק תערובת מועט עמאוס סאס סיס סספק
בתערובת מרוכס גזרס למס סלא מן סתורס סוי אסור ככל ספקא דאורייתא אפ"ס גזרו עליו כמ"ס
בסמוך דעקר סכוונס סיס להרחיק מחלכיס . ואין לומר דלעולם לא גזרו עליו לא דאסור מן סדין
מחמת חסס אסור מדבריס דא"כ סוס בטיל כס' כסאר איסורי לכ"ע ואילו כראכ"ד וסרמכ"ן וסרמכ"א
ז'ל ס"ל דאפ"א בחלף לא בטיל א' ודאי דמסוס דגזרו עליו סוי וכדאמרן ואפ"י מצא מקום סלא תמצא
דו ככל כסמס טמאס . איכו מציל על ססוקרות מכל סאמור ועוד להיות אסור זס מן סדברים סכאסרו
במכין ואע"פ סבעל סעעס גזרס במקומס עומדת . וכמו סכתבו ז'ל לענין גביכות סמעמידין
אותס גביצי פרחיס כמו סיבא לפכיו בע"ס ועוד איני סאמר סאס באין אכו לומר כך אף אכו אומרים
סכזמן סגזרס מקומות סוי סלא סיתס כסס כסמס עמאס ככל . ומסתמא סגזרס גס עליוס חלס .
סכלל גדיל סוי בידיו לא כתבו חכמים דבריס לסיעוריס וא"כ מ"ס סיוס מייסם סראסוכיס . סוף
דבר תקון סכרפס סואת קל סוי וישבו מגמילות חסדים לסעמיד על סחליכס מראס עד סוף מחסינו
סדריכין לסרכסס וטוב לסס ולמוכיחס יכעס י' ולסומרים יטב ולאוכלס יערב ולכל ישראל יהיס

דין א' ומכסג א' וחס סטוב וסיסר כעיוי ס' :

ורגה לענין גביכות סגויס ססיך לכדון דיין כולן טוין לאסור ואין כמיכס סיתר דאי אותן
סמעמידין בעור קיבת ככלס זס סיס מעקרי אסורים כדאיסא בגמרא ומסקוס כל
ספוסקי ז'ל וסעעס סאע"פ סדבר מועט סוי לגבי סחלב איכו בטל כמעונו מסוס דסוי מעמיד

דאס ר וכל הולך שמעמיד כמ'ס הרב זל בשם המוסקים זל בשם פ"ז . וסוף פסוק ומוסבם :
 ואי אותם שמעמידין בחלב הקיבה שמלמס בקיבתה או שמעיד בה יום א' אפי' בשלבו פסק סם הרב
 זל דלכתחילה אין לעשות כן כי רבו האוסרים ואם בעמיד דדיעבד כתב זל כמתפק כראס
 דים לממוך על דברי המתירים ומחילא כמעט מה יטיה דינו בשל עבו'ם לא שים בתן מה שאין בשל
 ישראל והוא שהיום כוונתם לקיים חלב קיבה על ידי חומץ יין שנותנים בו כדי שיתקיים יפס . וז"ל
 לדעת הראב"ד וסרמב"ן וסרשב"א זל שכתבו בממוך בשם הרב המגיד והרב זל אפי' שיהיה המומץ דבר
 מועט לדעת זל יור' שאסור הוא ואין לו בטול . כמו שמבאר יפס בדברי הרשב"א זל בתשובה
 הפוכת שבא' כמ'ס קל"ד ואפי' לדעת אחרת שיש לסת' בטול במ'ס לרוב על הדבר הנכנס כמו שראיתי
 דכין לא שאין אנו צריכין לכך . אחר שלדעת שלשת הגבורים דהוי כ' אסור . ובר מן דין עוד יש
 בהם טעם לאסור ויתבאר ממש שכתוב בממוך בע"ס . ומעטם הנזכר יש להוסיף שלא ליעול גביעות
 שמי שאיכו נזכר מהם יינם עד שיעזבו בהם מקיים ח'ל' קיבה וגם יש להוסיף שלא למלקו
 בקיבתה . ושלא לעמוד בה יום א' :

ואי אותם שמעמידים בעשבים או במי פירות כבר כתב הרמב"ם זל בשם מהב"ט גאונים שהיא
 אסורה . ומשמע שבדריסה הוא סוכר שאם לא כן היה לו להביא דברי החולקים עליהם כמו
 סדק הרב זל גם הרב המגיד קלם דעת הגאונים וכתב עליו דעת הגאונים זל הוא דעת ככון וכו'
 סעור זל הביא לטון הרמב"ם בזה ולא חלק עליו כלל וכבר רמז לה הרב זל במ"ס וכך הם דברי הרמב"ם
 וכו' וכתב רבינו דבריו בממוך וכו' והוא היא דעת הרשב"א וסרמ"ג וסרמ"ק זל כמו שהביא סם זל זה הו"ק
 לטון תשובתו בדבר זה וכו' במקום שסרמב"ם וסרשב"א שהם עמודי עולם אוסרים וגם כי בכל שאר
 מקומות ישראל ששמעו טעמם מוטגים לאסור ואינם מבחינים בין מעמידים בפרת' למעמידים בקיבה
 שאסור לפרוש מכלל ישראל ולפרוץ גדרן של ישראל קדושים אשר גדרו אבות העולם חכמי המשנה על
 ע"ב חוסיא תשובה' כוללת לכל גביעות הנעשות ע' עבו'ם גם הר"ן זל הביא דברי הרמב"ם במי' הלכות
 וכתב עליהן זל וכן מהכים הראב"ד זל בהשגות שהיא אסורה ואפי' מן הדין וכמ'ס הוא זל וכתב עוד
 סרמב"ן זל דאפי' למ'ד משום ניקור אסורה לעולם ואפי' במקור' דאין חוששין לגלו' לפי שהגביעה בארס
 במי' וצריך מנין אחר להתיירו . אבל שאר המוגליק' לא חושבו ב' עליהם ולא באשרו במי'ן לא שהיו
 אוסרי' עליהן שכתבתם מצויה להם וכן שביד רבינו יצחק הזקן זל ס' בתשובה לחכמי פרוני' זכ"א וכו'
 ועדין אנו צריכין להביא פה אם יש תקנה לחלב שחלבו גוי ואין ישראל רואו לעשות היטבו
 גביעה ומחאה . והנה עיכבו הרוחות מ"ס הרב זל בפי' בשם הרשב"א לאסור כדעת
 סיעתו . וסם הוא זל סבר כמותו ודחה בשתי ידיים מברת ס'ס . להתייר בחמאה לדעת הרמב"ם .
 ובלבד שיבש'לם עד שילכו לטן בתחומי החלב . והגביעה ג"כ בתקון סם כמתפק כי בלעזו מפי' דאסור'
 כמ'ס זל דבמתקבא בגמרא אמרן . גביעה במי קאי ביבי אישמי . פי' החלב הטמא כשאר בין
 גאומות וכו' הרב בעל הסג"ס בשם שמרדכי לאסור אסור גמור . וכל אלס הדברים וכיוצא בהם כולם
 סמוכים על העקר האמור בתחילת דבריו הוא עמוד לקדשה ולתהרס . ברוב שסכמילה לנו וכוונתו
 עליהם להרבות טעוב הצפון למחזיקים בה . ונתמכס מאושר להעמיד יראי האלקים ורזיזים . על כל דבר
 ודבר בין בעיני ראיית החליבה מראש ועד סוף . בין בשכ' חלב קיבה שמוגבין בו בין בשכר הכי'ם
 צריכה ישל' ס' שעלו ופאי משכרתו שלפס מעט ססם אלדי ישראל אשר בא לזכות את סרבי' לשמו' ולעשו' :

כתב הרב ז"ל בבי' במ"ק ל' דסם הרשב"א על ענין תכלין הכלועים מיין של גוים ז"ל וכת' בתם צם
 אחרת על גוים ששמימין שק פלפלים וזכביל בתוך קקכקי היין לתת טעם ביין אם מותר
 לשום אותם בתבשיל ז"ל בודאי אם היין כותן טעם לפגם בתכלין מותרין התכלין אבל אם אין היין
 פוגם את התכלין כרי התכלין אסורין באכיל' לא שמתרים בהכאם חוץ מדמי י"ב שפכן וכיוון שאסורין
 באכיל' אסור ליתן מהם בתבשיל דאע"פ שסיין שבהם כותן טעם לפגם בתבשיל אפי' לכתחיל' אסור
 דודאי אין כותבים לכתחילה חומץ לתוך גריסין וכיוצא בהן אבל בדעבד מותר ואפי' בתבשיל שאין
 היין פוגמו לפי שסיין בעל בטשום ואע"פ שטעם התכלין כיכר בתבשיל והתכלין באחרין מחמת בליעת
 היין וטעמא לא בעיל אפי' מותר לפי שהתכלין אינם אסורים מחמת עצמן וכן הן שמתנים טעם ואילו
 סיו תכלין של עז' ושל ערל' ושל כלאי הכרם לא היה לכן בעול כל שטעמן כיכר אבל לו הרי הם כמלח
 ששלמו בו את הכשר שהרי היא כאחרת מחמת בליעת הרם והכשר מותר אע"פ שיש טעם מלח בכשר
 וכשמשערין משערין בכמות התכלין . ולא בשעור היין הכלוע בתוכם דלא ידעינן כמה הוא ע"כ .
 ומכאן כראש ברור שטענות סופר כפל בדברי הרב בעל הסוגיא ז"ל שכתב ז"ל ובשמים הכלועים מיין
 כסף . וכתבם לתבשיל אם יש ס' כגד היין דכלוע בהן הכל שרי וכו' והרשב"א ז"ל כתב בפ' שמשערין
 בתכלין ולא ביין ואין אנו יכולין לדמוק עצמנו ולומר דלעולם דברי הרב הם והכי מילי . דענין שידוע
 שיעור היין שב' זע שהרי הוא ז"ל פסק כמאן דל' דבכל האסורין אמרינן תפוסה עצמה כעשת ככלם
 כמו שכתב בס' ז' וכו' ב"ט . וא"כ צריך הוא לומר בדודן היין שמשערין בכמות השמים ולא
 בשעור היין הכלוע בהם וכמ"ש הרב בבי' . במ"ק ס' גבי מלח הכלוע מדם וכתמוהו בקדירס וכו' יע"ש
 ואף הוא ז"ל כתב שם בש"ע טעם הדבר . וא"כ כר' פשיטא שטענות סופר הוא צריך לשער בשמים .
 וכתב לכוונתו שצריך להזכיר בהם וכו' וכו' כי שם מקומו שאומרינן עליהם שכוהנין לזלף יין על התכלין
 כדי שיתקיימו יפה . ויש עוד מקומות שאומנים השמים כוסנין לעשות ערוב תכלין מכמה מיני
 בשמים ביחד וזה ע"י כרכום שמכתיב בתולה בתוך יין או חומץ חזק . ואח"כ מתקבץ על ידו
 הסערות הסוף וזה ידוע וזכור במקומות שהם ויש להזכיר דבר כי אין שמים בכל השמים
 כגד היין ואפי' יסוים ס' לדעת הראב"ד והרמב"ן והרשב"א ז"ל שכתבו לעיל מ"מ אסורין
 וכו' בודאי דלכ"ע דינא הכי סוי דלא גרעי מכשנין שדרך לפעמים לתת לתוכן יין
 ואין בהן כמותן טעם ואפי' הן אסורין כמ"ש ז"ל ולא עוד לא שאפי' בהכאם
 אסורין כדין ככשנין שידוע שכל כוהנין בהן יין אע"פ שאינו ידוע אם
 בתו לתוך או כמ"ש הסור ז"ל במ"ק ק"ד ובכן כולם ספרק
 וככלל הזכרון הזה . ברוך ה' המאכילנו

בקדומה הזנינו

בטורס

משכני אחריו נרצה הביא המלך חדרו וגילה ונשמחה בך

זכורה דודך מין משרים אהבוך

הזביון חד' בענין גזירות אסור-תם יגם וכו' שלשה פרקים

הפרק הא' בעקר הגזרה משום יחוד בנותיהם והטעם

שאסרוהו בהנאה

אחר אשר התעסקו בשני זכרונות קודמים בהכשר הכמות ומאכל הטמור כי הכל דברים אליהם בכל יום . חל עליהם חובת באור השתייה כדת משה וישראל וכאמר בע"ס . כי דבר ברור הוא בתורם במשכס ובמרא כי כל יין שכתבסך לעכו"ם כרי זה אסור מן הסתור . ואפי' בהכאס ואפי' בכל סהוא . בתורם דכתוב אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין כמיכס וכתוב ולא ידבק בידך מאומה מן הסרס כדברי הרמב"ם ז"ל בריש פרק א' מה' מאכלות אסורות במשכס ובמרא פסוק הוא כפ' אין מעמידין ובפ' סמור כיו שחומר במקור בע"ס ועדין כתם ייכס מותר ואפי' בשתייה עד שעמד דכאל גזר עליו בעיר דתלוישם דכאל על לבו אשר לא יתאל בשת בנ . המלך וביין משתיו ועדין הוא מותר בשם עד שבאו תלמידי שמי וסלל וגזרו עליו בכל מקום ואז מיל' דברים שעליהם שכיבו בפ"ק דשבת שחאמרו בעליה חכמים בן מקיס בן גרון כשעלו לבקריו וכתבארו אלא' סס בגמ' ועליהם כאמר בפ' אין מעמידין אמר רבס בר כחא אמר ר' יוחנן בכל ים לבית דין לבטל דברו ב"ד חבירו חזן מיל' דברים שאפי' בא אליהם וב"ד אין שומעין לו . ועבואר סס דעעם סגורס מסום בנותיהם . ובנותיהם משום דבר אחר . ופרש"י ז"ל הטעם שסיין בוער בנ ומבואר לדי' בנותיהם ובנותיהם אחרים משום דבר אחר ע"ז :

וזה לשון הרשב"א ז"ל בתורת הבית פלו בריש בית היין דבר תורה יין שכתבסך לעכו"ם וכן מיס שכתבסכו לעכו"ם אסורין ואפי' בהכאס . דתכן בפ' אין מעמידין לו דברים של גוים אסורין ואסורין אסור הכאס היין וסחומן ססיס מתחילתו יין וחרס הדרייכי . ותכן בפ' סמוכר יין כסך אסור ואסור בכל סהוא יין ביין ומיס במיס בכל ססס . ואמר' בגמרא בפ' אין מעמידין יין מכלן דאסור בהכאס . דאמר קרא אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין כמיכס . מקיס יין לזבח . מה זבח אסור בהכאס אף יין כסך אסור בהכאס . וזבח גופים מכלן רכתיב ויצמדו לבטל פעור ויאכלו זבחי מתים . מקיס זבח למת מה סת אסור בהכאס אף זבח אסור בהכאס ועדין סתם ייכס . וסתם מימיהם מותרין עמדו ב"ד וגזרו על סתם ייכס כדי להרחיק מהם וממס בנותיהם שמבינותיהם מביאות לדי' חתנות ולזכות עם בנותיהם וזכות בנותיהם מביאות לדי' עכו"ם כדרך שפעם בשמים דכתיב ותקראין לעם לזבחי אלדיהם וכתיב ויחל טעם לזכות אל בזות מואב . ולפיכך גזרו על סתם ייכס משום יחוד בנותיהם ועל יחוד בנותיהם משום עכו"ם דגרסי' בפ' אין מעמידין אמר גביה טמסיס דרב כלסו משום עכו"ם גזרו בכן דבי אתא רב אחא בר אדא אמר רבי יצחק גזרו על פתן ועל סמכן . משום ייכס ועל ייכס משום בנותיהם ועל בנותיהם משום דבר אחר ופרשו סתם משום יחוד בנותיהם . ולפי' כל שאסור בבחו אסור לסתות סתם ייכס כדרך שאסור בשלקות שלו משום בחו . ב"ד של אחריהם ראו ססורגלו סרבס לכסך . ולפיכך ססיפו אסור על סיין וגזרו על סתם אסור הכאס סמוס' ודאי ייכס . וזה שסיכנו סתם בפ' אין מעמידין לו דברים של גוים אסורין ואסורי' אסור סכאס סיין וסחומן מלהם ואפי' בסתם ייכס איירי ואפי' קתני אסורין אסור הכאס ע"כ . וסתו' ז"ל כתבו בזה ב"ד' יין מכלן תרון אחר קרוב לזכ

זל תימא מאי קצני מכלן הא מתני' טירי' בהתם ייבם וזוירה דרבנן היא מגזרו על ייבם משום
 צנותיהם . ויל' דודאי עקר גזירת סתתם ייבם משום צנותיהן הוא מיהו לאו הוא אחרון אותו בהכאס
 מטעם זה . מדי דהו אפתן ושמן לא עבדו רבנן כיון כסך גמור שאסור מן התורה משו' דדמי ליה
 ועל יין כסך שואל סתלמוד מכלן ע"ב . וכיוצא בזה בתבן זל כפ' רבי ישמעל' בסד'ס' לחבוקי מדרב
 וכו' וכ"כ סם סר'א"ס זל וכ"כ סעור בריוס הלכות אווכן כתב סר'ן כפ' אין מעמידן בר'ס' כפרס סתיב
 בק' זל ור'ת דהכא משמע דסתם ייבם כאשר משום ליתא דלי' ואלו לקטן בגמרא אמרינן דמשו' גזרת
 צנותיהם כאשר . יל' דאי לאו משום ליתא דין נסך מיסתייהם למסריהם בשתייהם משום צנותיהם דומייה
 דפתן ושמןכס אכל כיון דין סתתסך ודאי אסור בהכאס סוכרננו לאסור אף סתם ייבם אף בהכאס
 אע"פ דלא כאשר לא משום צנותיהן שאם לא היוו אסורים אותו כי אם בשתייהם סרוויץ סוכרין לומר
 שמסום כיוסך כאשר רובאול להסיר יין כסך ודאי בהכאס ולפי' דצו לססות יכות שלהן ומשום ככי אמרינן
 עלס דמתני' מנפ' מכלן דאיכא טום חומרא ואפי' בתכסך ודאי סיהיה אסור בהכאס סאו משום צנותיהן
 לתוד דיו לאסורו בשתייהם ולא בהכאס וכדכתיבנא . ור'ת א"כ גזרת צנותיהן לל' תירץ רבנו סמואל
 יין סתתסך לעכום מיעוטא הוא ולמעוטא לא חיישינן והרמב"ן זל סוסיף דלשמח כתבסך לא חיישי'
 דאם איתא דכס' לא סוס מוצין ליה . וכדאמרינן בריוס פרקין בגמרא אם איתא דאקציה לא כום
 מוצין ליה ואע"ג דמשמע ככולה מכלסין דטרסי וסאיפי לכוכי כמי'ל ישראל סתם משום דחסיבא לסו
 מלת' להכות עכום שלסם בשל' ישראל אבל בחאי דמכסכי לסו לעכום שלהן אינם מוכריים ואינם כותבים
 אותו לישראל ולסי' אצטרירך למגור משום צנותיהם ע"כ כמצינו למודין מדברי קדושים אשר בארץ
 סתייהם ססס ב' דברים ססס דריכיהם מאד כבדו דין דין סא' שעקר סגורה באסור סתם ייבם משום יימוד
 צנותיהם סיתת דכלל גדול מסר בדיכיו סרס'א זל כל שאתא אסור בבחו אתא אסר בייכו . ס'כ
 סכוסיוכו בו לאסורו אפי' בהכאס מה סא"כ בשאר אסורי סהרחקס מהטעם סתתבכו בשמן זל וסשוט
 סוא בספריהם זל שכל מין הכאס אסור בו לפיכך אין סוכרין לגוי לעשות לו מלאכה בהתם ייבם ואין
 משכירין לו בהמה ולא ספוסה להציאו ולא מרתף לסכוחו ולא סום כלי להסתמש בו . ואפי' לטוית
 תורגמן לכותי למוכרו אסור וגדולה מזו אמרו שאם היה עושה עמו צנתם ייבם כחנם ממשכנין
 מוכסיו כגוד סכרו ואם כהנה ממנו אם מעות סוא סתת' לו שותק זוורס לרוח או ממיל ליה ואם
 פיורת וליכס ליה סמלת או ישרעס ויקבור סעפר בבית סהברות ולא תפא לו בהכאס ממנו כלל ועקר
 סדבר בריוס ססוכר כמ"ס זל דאמרי' סתם איבעיא להו סכרו להתם ייבם מסו מי אמרי' כיון
 דאיסוריהם חמור כיון כסך סכרו כמו אסור או דילתא כיון דעומאתו קיל אף סכרו כמו קיל .
 ת"ס דסווא גברא דאגר ארביס לסתם ייבו יסכו ליה חייטו באגריה אתא לקמיה דרב ססדא א"ל
 זל קליכסו וקבריכסו בקברי ולימא ליה בדריכסו אתו כסו לידו תקלס . ולקליכסו ולבדריכסו
 דילתא מוצל כסו ולקבריכסו בעיכויכסו מי לא תנן א' אבן סכסל' בס' זא' עץ סתתלס עליו וא'
 סייף סכסרג בו ור' סודר סתתכנ בו . כולם בקברים עמו סתם דקא קברי' כבי דינא סוכסא
 מלתא דהרוגי כ"ד כיכסו סכ' לא מוכסס מלתא אמור חייבס גכב ואייית' קברין סכא ע"כ .
 וסרס' זל דאסורו חמור כיון כסך דאסור בהכאס כיון כסך ממסוק'ל כרב ססדא ככל סדכריס
 סאמוריס סערק סוס בדין אסור סתם ייבם אין כסס מחלקת כלל כאשר יראס סמעין סמקומן וצא

בשלם ספרק בעזרת סמכדיל בין קדס לחול וכין ישראל לעמים :

אחר כפי' סקודים' הים עסקו בחומרי סתם ייגם ואיך עלה חומרו עד שעמד על אסור ככאס
 בכל מקום עכמו כפי' זה ייגם עסקיו בקולי סתם ייגם ואיך כתגלגל וירד עד שבעונותינו
 שרבו במצאו מקומות מרובן אין חוששין להם כלל וכלו לא גזרו עליו מעולם והנה לא בככים במכין כוס
 מה שסמכינו עליו סמוקים ז'ל בטם טגאוכים שכל גוי שאיכו עובד עבוס' ייגם איכו אסור לא בשתיים
 ומותר בהכאס והי' למגעו ביין שלכו שאסור בשתיים לפי שיש להם בזה ראיה ברורות מן הגמרא על
 מה שיסמכו כמ'ס ז'ל וע' דרכה לעולם יבא הדין לאסתו . ולא יפירח משפט מעוקל ח'ו האמנם כמס
 לקולא ראמכוס פ'ס רשכ'ס בטם רש' ז'ל שכת' בטם טגאוכים דגוים בזמן הזה אין אסורים יין במגע
 בהכאס ודינם כתיכוכ בן יומו שאיכו אסור לא בשתיים ועל זה סמכו בהרבה מקומות ליקח יי' מן
 הגוים בחובותיהן וסוראס זו בטם קולא אקרנוס לפי שרוב חכמי ישראל בהכמס ובמכין לא קבלו ולא
 סלקו בזה בין זמן לזמן כאשר הוא פשוט בהפריסם והרשב"א ז'ל מסיים בסי . וכבר נגזרו בו אסור בכל
 סדרות סאן ואפי' בהכאס ע"כ וכו' הריב"ם ז'ל כמ'ס רכו' ז'ל וגם אין לתלות מכה. הסיתר מפכי מס
 שמצ'ל רבינו שמש ז'ל שמתם ייגם בזמן הזה מותר בהכאס לפי שאין גוים בקיאיין בעיב כסוך . וכווי
 כתיכוכ בן יומו שאיכו עופס יין ככך לאסור בהכאס לא בשתיים לכד . ספרי כבר נזכרו כל הספריסם
 על זה סתם ייגם אין להסירו כלל מפכי טעם זה . שכיוון שחאמר בהכאס מתחלה בכל ענין אפי' אם
 בעל טעמו לא בעלס הגזירה . ואם יש להסיר טעמו זה . זהו במגע; לפי שתלו אסור מגעו בכוכס דכל
 שאיכו בכוכס יסוך איכו אום' בהכאס ואף בזה לא סתיר סרמב'ן ז'ל לא מגע שיסמעל'ס וכן פרשב"א
 וכל האחרונים ז'ל גם סרמב'ס ז'ל כתב פ' יא' מס' מאכלות אסורות . שהכריים ייגם אסור בהכאס .
 וכל המקומות כסנו איסור הכאס בהתם ייגם ואף המקומ' שכתנו להסיר מגעו בהכאס ע"כ וז'ל הרא"ש
 סביאו סקור בנו ז'ל ברם סלכות לו והיא ז'ל סהריך בו ומס' דברי וטעמים סללו מספיקי' במגע גוי
 סלכו אבל סתם ייגם שאסרו בהכאס . משום כנותיה; אין טעם להסירו ומיכו י'ל סמתחיל'ל לא אסרו סתם
 ייגם לא בשתיים . מדי דסוס אפת סתן וסלקות לא משום שהיו רגילין לככך אסרוסו בהכאס ביין
 שכתכסך לעבוס' והאידיכ שאין מכסכין דין הוא שכעס סתם ייגם כפת וסלקות זמכל מקום ראים
 ברורס אין לבו להסירו בהכאס ע"כ . וכו' סרב ז'ל סס ככ' בטם סר'ן וכן דעת הרא"ש ז'ל ייגם מס שיסם
 למקל יותר בהוראס זו עדין אין לבו סתם ייגם סלח ייגם אסור בשתיים אליכא דכ'ע ומגעם ביין סלכו
 בהתם ייגם : הקולא ס' שאין אחרים עור קולס . וסיח סריסס גמורס לגזרס בכלל ופרט הוא
 סמכסו פרט סכסו בקצת מקומות לסתות סתם ייגם ואין ז'ל שאין כסריס סמגען ביין סלכו ולא זו
 כלכד לא על סכסריס ממנו אומריס סמדת סמריס ואכפי טעמס סיח ולא מן סדי' כגעו כדכד . אי כח
 לבו כי חעאלכו וגרמו סעונות סלדכר חובסיקראו כסס רשות ולדין פשוט יסיו סכיס בטס ססידות
 לא יאמין כי סופר כמצא מי סספיל את כפסו לפרוך גדר גבוה ומזק מאד לסתחיל בעצירס גדולס כזו .
 וסדא מחזיקים כס כגד סתורס וסמכסו וסגמרא וכלא מקרא מלא קא כזוח ואומר לא ססור מן כדכר
 אסר יגידו לך ימין וסחל' ועוכסו מסורס ככתוב והאים אסר יעסס כזרון וגו' וכתס מסכיות סלמות
 ותמימות וגמרות בכל ערובות . בקרן זוית מוכחו' וכסכחות ואין רואס זאין מכתס על מס הוא עומד
 ומה סמעסס סזס אסר סזס עוסס אס טוב ואס רע לפכי' סלקים אסר לפכיו הוא עתיד ליתן דין ומסנון
 ועל כל א'ס יביאסו במשפט אוי' לסס לכריות מעל כוכס סל תורס אסר ביד רמס טעביריס עין כלא איכס
 רואים ואיגם יערעס עמוס . וסללות לל ספריס עמוס וסדכריס כסס ברוריס כסוס סקודים

בצרות החיים אשר בעמל מלאכתם מלאכת יומים יומם ולילם הכינו דב' דבור על אופניו ותקנו סגל
על עניויו ועל ידיה' גלגל לנו המזב והמטיב כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת מפיהם אנו חיים ומימים
מתוקים מרוב אנו סתים ולסם אכזבו חייבים לשמוע הרחית מיוחד בספרים ז' דבר קטן או גדול
מודם ברמז היתר רצועת דין זה ח' יש תקע הדבר ולא יאמר הן עוד כיום אחר האסף המאורים
הגדולים והנבאים המופלאים הביאונו המלך מלכו של עולם אל חדרי בתים מלאים כל טוב לבי' המפה
בית ישראל בית מדם אש' כנו ארבעתם ארבעת אבירי הרועים אים אים ממקומו אשר ישב בקרבו על
עדת ה' כל ה' מתכבד לטעמוד דברי ראשונים על מקומם כי זה הוא כבוד כל אים ירא אקים וכבון
ומשכיל . ועקם מי זה ואיזה הוא אשר מלאו לנו לכרון גדרן של ראשונים ואחרונים מבלי ראיה כלל
גמלא היא גזרה ישבה מפניהם קדמוניות אשר בכל דור ודור דורשו ומכניגו עליהם קימה וקבלה
במשפט האכמים השלמים עשו לה . יקחו בא צידים טהורות כל התבוא' הכריכי' לנטולת רשות לבטל
דברי ב"ד הכריזו אשר ה' לה' הגמום כפר' האחרון מן סזכרון הראשון וכראש בעינים יפות אם המצא
ימצא בכדון דידן אפי' א'מסם . אסם כביט אל חכמת ומיין גחרי הגזירה הזאת אשר היו ב'ס ובה ידוע
הוא שאחרים לא קם ב"ר בשותם בתכמה ובמכין ומה גם בדורות כללו שאין ערך עמסם ואם א הגזיר'
בשים עינינו לטובה לעיין בה אילא פרושי מאסורא ועמית עינינו הרואות כי עקר הגזיר' משו'סתכות
היא כאשר הארכנו בה הקודם וממילא אין בה ביד שום ב"ד לבטלם כאשר כתבנו בזכרון הנזכר ואם
שאנו לבדוק אם פשטם בכל ישראל או לא גמרא ערוכה היא ב'לאין מעמידין כבר סעתקו תחילתם
אמר רבא בר בר חמא אמר ר' יוחנן בכל יכול . בד לבטל דברי ב"ד הגזירו מן ע'ית דבר שאפי' יבא
אליו וב"ד אין שומעין לו ואמר רב משרשיא מ"ט סואיל ומפט אסורו ברוב ישראל הרי שבפי'א'מ'סטעמ
חומר זה משו' דפשט איסורו ברוב ישראל ושמן שיטבו ובדקו שלא פשט סתירה ועדין סום הסבס לא
הסודאות סתקכת כבוד יביאו בתן לה אחרית טוב והכתי אחרים ברכה סכרי הוא פושטת בכל ישראל
כאשר אנו עתידין לומר בפרקים הבאים בע"ה ואם כרצה לדקדק אם בטל סעמם שבטבילו גזרו אף
שדבר זה לא מעלס ולא מוריד כמו שכתבנו' בזכרון הנזכר מי לא ידע שלא בטל ועדין קיים ועומד
כאשר בתחילת א"ב איפוא במפשינו כל דדי בטול אין גם א'שיעמוד מצד סטבטלים אדרבא כולם כא'
עומדים וקיימם מצד מקיימי הגזרם . לכונכס ולהסערס על סדין ועל האמת כחה או כחה שתה לא ככל
דבר מכל חזרה ותקפה ויאם לא הים בידינו לזכותם . אל דברי רבי יוחנן הכאחרים בסמוך שאפי' יבא
אליו וב"ד לבטל א'מ'ית דבר אין שומעין לו הים די וסותר לכל מי שתופס עצמו לחכם ומכלכל דבריו
במשפט ומ'לא לא כמעט עצמונו לסאריך בדברים פשוטים במקום שאמרו לקצר וכנגדם ב'פ'כפי עצמו
סעמכות אשר סמענו בכדון זה זה טוען ככה זה טוען ככה . וכסיב עליכם כיד ס' סטובס עלינו

ברוב רחמינו וברוב חסדיו ונשלם הפרק הזה :

פרק ג' בשענות המתירין סתם ינים אפי' בשתייה והשוכוח עליהן

המענה ה'ס'יא לומ'דנכרים בזמן הזה אינן מכסכים ועקר סגור'מכו' עכו"ס סית'סו תורף דבריה':
השובה סרי'לס מרים למאן דלא חס לקמחיס . הוא בדב'אשר דברנו שתכלות לא סספרים מצויין
וסדברים בהם כדורים סאמנס הרובס לקפון ולפסוק הלכס מלכו קופון ואינו חושס לעבסו
לפתוח סספרים ולעיין בהם סעיון הראוי לכל סורס סוראק . ואבותינו הקדושים

אכמי כנסת הגדולה ביו אותכו הוו מתוכים בדק ובמידה זו כשתבחו בכו כל גדולי הדורות לומר מיראי
 סוראס אכי ורחמי להעלות פס המעשים דירושלמי אשר סביאם הרב ב'י בטור י'ד ס' רמ"ז ז'ל גרסינן
 בירושלמי פ"ב ס' ה' א"ר ר' אחיבא הוה שרי בצמורי וסוון אתן קמיה עובדין ומטיק מן תרתין זמכין וסוון
 רבי יוחנן ור' שרן תמן . ולא היה מצרף לון עמיס אמרי חכים הוא הסווא סבא דפרזלוסי חריבין חד
 זמן צרפון עמיס . אמרי תס חמא רבי משום עלן חמא דין אמר לון ייתי עלי אם כל מעסה ומעסה
 שהייתי מוציא אם לא שמעתי אותו מדבי להלכס כשערות ראשי ולמעסה ג' פעמים וכן עובדא
 לא אתי קומי רבי לא תרין זמכין בגין כך צרפיתכון עמי מכאן יש ללמוד כמה יש להסיר מלהורות
 בדבר שאיכו ברור לו מאד עד שיצרף עמו חכמי העיר וכתב עוד ס' גרסי' בירושלמי ספ"ק דמ"ק .
 ר' מנא איתבר עוקא דכולמא שאל לר' וזכר אבוהי ושאל ליה ואפ"ה אל פוק מני חד סב וסמך עלוסי
 כפך ואשכח ר' בון בר כסנא ושאל ליה ושאל ליה וכתבתי גס זה ללמד שלא יהא אדם גם לבו כהוראס
 ע"כ עוד כתב בטור אורח חיים ס' י"ו דברי מוסר"ר י' חביב ז"ל . וזכו סוים דכרוי לא שרביכו
 רבה להסתחיל בלשון סר"ם ולמיס בלשון הכרי תא וזכר כתן מכשול לפכיו ללכלל חוץ מן האמת ע"כ
 וע"כ כתב הרב ז"ל וכתבתי זה ללמד דעת לתלמידים שלא ימהרו ללכלל בדברי הסוסק עד שיראו
 מקום מוצא סוין ע"כ וכאלס אזהרות רבות בתלמוד ובפוסקים ז"ל ואין מקומן כסת וזכר לעיקר :

זהתשובה וכאמר כי בפרק הראשון מהזכרון שאנו בו העתקנו מהקדמונים ומהאחרונים רוב
 השייך לתשובת טענה זו שלפנינו עכ"ל זכרנו עמנו להחזיר ולהניח בקצור הדברי'
 האמורים ולפוסקי עליהם לפי מהם מועילי'ס מאד לענינו . תלמוד ערוך הוא כשבת וצ"ל אין מעמידין
 גזרו על פתן זעל שמכן משום ייכין ועל ייכין משום בכותיהן ועל בכותיהן משום עכו"ם ופרס"י ז"ל משום
 ייכין שהיין בוער בו ומציאו לדי בכותיהן ואמאי דאיבעי'ה לן בגמרא אמתני' דאו דברים של גוים
 אסורין ואסורין אסור הכאס סוין והחומץ וכו' יין מכא לן וכו' כתבו סת' ז"ל תימא מאי קא בעי מ"ל הא
 מתכ' מוירי בפתם ייכס וגזירת דרבנן היא שגזרו על ייכס סת' בכותיהם וי"ל דדאי עקר גזרס דסתם
 ייכס משום בכותיהם היא מיהו לא היו אוסרים אותו בהכאס . מטעם זה מדי דכוס אפתן ושמן לא
 עבדו רבנן כיון כסך גמור שכתבסך לכבי עכו"ם שאסור מן התורה משום דמיו ליה ועל יין כסך מול
 התלמוד מ"ל ע"כ . וכ"כ בפ' ר' ישמעל בסד"ס לאפוקי מדרב ז"ל מיהו קשיא סתם ייכס היאך כתיב
 בהכאס . כיון דגזרו על סתם ייכס משום בכותיהן והא גם עתה שייך זה הטעם וי"ל דמאי דגזרו
 על סתם ייכס לאסור בהכאס . ויתר מפתן ושמן . סיימו משום דשכיח לנכוכי אבל עתה שבעל
 הססוך שאיכס יודעים בטיב עכו"ם דיו להיתת כפתן ושמן . או כבשול גוים לאסור בשתיס ולא בהכאס .
 ומהחמור תבא עליו ברכה ע"כ . וז"ל סוור בריס סלכות לו יין שכתבסך לעכו"ם אסור בהכאס .
 וחכמים גזרו על סתם ייכס משום בכותיהן ואסורו אף בהכאס . אע"פ שלא עשו כן בשאר דברים
 דגזרו עליהן והטעם כיוון שיון כסך גמור אסור בהכאס עשו סתם ייכס כלא ודאי ככתבסך והחמירו בו
 לאסור אפי' מנע גוי ביין שלכו ע"כ . וסמוך לזה הביא מ"ס הרא"ש אביו ז"ל על גבי היתר דהכאס
 במנע גוי ביין שלכו שכתב רש"ס ז"ל וטעמים הללו מספיקין למנע גוי ביין שלכו אבל סתם ייכס
 כאסור מהכאס משום בכותיהן אין טעם להסירו ומיהו י"ל וכו' . ותייך כמו שתיירכו הסוספות ז"ל
 וכ"כ הראש"א פעמים הרבה בתורת הבית שלו וכלל מסר בידינו בריס בית סוין סכל שאסור בבחו
 והור לשתות סתם ייכס בדרך שאסור בכתוב עוד שם ומכאן סמוכו סגולוסי ז"ל להסיר מנען של ישמעל'ס

הללו בהכרח ששרי אינם עובדין עב"ם וכל שאינו עובד עב"ם יזנו אסור בשתייה מסום כמותין
 והגזירה הראשונה לאסור שתייה בלבד הישם ומסום גזרת כמותין וכמ"ס למעלה עוד שם אלמא כל
 שידעבדו שאינו עובד עב"ם אינו בכלל גזרות הללו ולא הפזיריכוו לקבל בפני ג' חבירי'ם לא להחיות
 בלבד ומ"מ כל שאסרו מסום חתנות אף הוא אסור בו שפרי בכלל חתנות הוא ולפי' אף יינו אסור
 בשתייה. וכ"כ ה"ם במו"ל משמן של גאוזי' ז"ל. עוד בשער בג' על הסוד היתר שכתב הרמב"ם ז"ן
 שכתערב בו מיעט דבש כתב והרמב"ן ז"ל הקשה וכו' עוד דכל שלא נשתבש שמו וריחו וסם יין סתם
 עליו אסרו מסום כמותין והומץ ויין מבושל שיינו טעמא מסום שאין טעמן מין ויין שסן יין סתם ולפי'
 לא גזרו בהם וכו' וכ"כ סר"ן ז"ל אמתי' דאז דברים של גוים וכו' ב"ה כפרה בתיב בהם קדושים ז"ל וא"ת
 דהכא משמע דסתם יינם כאשר מסום ליתא דיין כסך וזאלו לקמן בגמ' אימרינן דמסום גזרת כמותין
 באסור ז"ל דאי' לאו מסום ליתא דיין כסך מיסתייא למסריה בשתייה מסום כמותין דומיא דפתן ושסכך
 אבל כיוון דיין שכתבסך דהוא אסור בהכרח כוצרכו לאסור אף בתיים יינם אף בהכא' אע"פ שלא
 באסור לא מסום כמותין וכו' מעתה מי יראה לו גאוני עולם יצאיה ולא יצא לקראתם לפתאבן
 בעפר רגליהם ולקיים בהמחה את דבריהם המבוארים תכלית שבאור ולו הוכח דכריים בזמן הזה
 לא מוכסין מה בכך יהיה דינם שום ליסמעאליים ולכ"ע יינם אסור בשתייה כדאמרין פסרי בכלל חתנות
 הם. ור"ס ז"ל וחבירו שכתבו טעם זה לסודי'אם מאסור הכא כתבדו ולא להכביסם לכלל היתר שתייה
 מ"ו כמו שכתבתי בפ' בשמן ז"ל. ור"ת סווא מהמתירין בהכא. כעם על רבינו משולם לפי שהתיר
 באכילת מגע גוי בחומץ שלכו כדאיתא בפ' אין מעמידין ב"ה אי מסום מוכסוי וכו' וכתבו בו
 הפוסקים ז"ל ופשוט הוא שטעם כעסם ז"ל הוה לפי שהתיר הכא התירו היתר שתייה וזכ"ה לא עלה
 על לבם להתיר. שלא מצינו דבר שגזרו עליו מסום חתנות שהתירו אותו חוץ מן כסמן לפי שבדקו
 ומצאו שלא פשט ברוב ישראל שאפי' הפת שבקצת מקומות סקלו בו. מהטעמים שכתבו ז"ל מ"ה סבל
 כוונתן אסור' הפת של בעלי בתיים ז"ל הרמב"ם בפ' אחרון מה' מאכלות אסורות אע"פ שאסרו פת כותים
 יש מקומות שמקילים הדבר ולוקחין פת כהתוס' סבתי. במקום שאין שם כהתוס' ישראל וצדקס מפני
 שהיא טענת סדמק. אבל פת של בעלי בתיים אין שם מי שמורה בה לסקל שיקר הגזרה משה' התנוע
 ואם יאכל פת בעלי בתיים יבא לטעוד הנה' ע"כ הרי שיקר הגזירה במקומו מונח זכך בשול גוים
 שבאסרו מסום חתנות תסלות לא לא שטעמו ולא ראינו מי שירש בהם לסקל כי אחר חתימת סגמרא
 אין כח ביד שום ב"ד לסקל. כמה שם גזרו בעוב טעם ודעת באסור כתבדו וא"כ מ"ס יין משאר
 גזרות סהרחה וכי בשביל שהחמירו עליו לאסרו אפי' בהכא יבא לידי סת' גזר חלילה. וזכ"ה
 שאם לרין כנא ביטוב ובמתן אעקרא דדיכא פרכא ואזי לעיני' סכך רואות כמה גלולים ושקוצים
 שיבא לחון וסארן גלתה את ערותה ובצמיחה קוצים כסוחים באט יבתו בהרה בימינו ומזמן גאוני'ם
 שסקלו בהכא' עד עתה כל יום ויום קללתו מרובה מחבירו באט' הוא מודע וכו' שיש די' בהם לכל משכיל

רודף האמת ומודע עליה :

הטענה

ה"כ היא דבשלמא לשמות יין חביתם איכא ביה אסור מסום חתנות אטעם לקנות פיין
 מסם ולשתותו כל א' בביתו אין בו מסום חתנות :

התשובה

כמה כוחים הסלוקים לימצא אם טובים ואם רעים. לכל מצדקטיהם כדברי גאון מפרש"ה
 מזכ"ה ז"ל שכתב לקמן בע"ה והלא דבר הלמד מענינו הוא פסרי הפת באסור מסום

שתכות וכתבו זל' בסמימות שפת של בעל הבית אמרה לעולם אפי' קאה הפלטר ממנו ואפי' סלחה
 לישראל לביטוי ואפי' סלחה אותו ישראל לאחר חסור לעולם וכבר כתבנו במדוך דברי הר"ם במזל סופם
 ואם יחל פת בעלי בתים יבא למעור אגלם ע"כ הרי סאפי' בבית ישראל חסור וכן בשולי גוים סכאסרו
 משום חתמות ר' אברהם סים מתירם בכליו של ישראל ובבית ישראל לפי שאין בו משום חתכות וחלק עליו
 ר"ת ז"ל וכל הסמוקי' סתמו דברי סדכרי ר"ת עזכי קי' לכמ' סמו' וסרב בכ"י בריס ס' קי' א' סא שמענו
 בדבור שדבר סכאסר משום חתכות. לא סכא לן מדינתם לבתינו ואין ספרם בין מקום למקום ולמען לא
 יבאו עלינו בחלוקים סוכים בכל פעם ופעם שיחצו בהם ולא יתבטא כל א' בגזרות דרבנן לדמות דברי
 לדבר מדעתו. ואין זל' סלח ויבא ויפרס מסברתו העולה על רוחו סאפי' סראסוכים סלכס כפתחו סל'
 אולם סיו אמרים וכי כשכיל סאכו מדמין כעסם מעשה. כעתיק פה תשובה א' לסרסב"א זל' סולכס
 סוכבת כדון ידון אולי יראו. סרואים ויחדלו. להיות מקילין על עצמן ועל כל ישראל בכל מלוק כדא
 צידם ויראו לכפסם לבלתי לבת אחרי ראית לבם ודעתם. וזל' הרב סגדול אסר שאיר עיני ישראל
 בבקיאותו ובפלולו בה' רמ"ה סאלת פה סכומרים אסר אין לבם כבים ולא ככות אס מות' סואיל וליכ'
 למגור משום ככותיהן. ואסרת סכבר סאלתכי פעם אסרת ואסרת וסארת וסארת וסארת וסארת וסארת
 שאין לזס יש לזה ואסרת סעכסו כתחדסם לך ראיס לסתיר ססאיס ד"פ סמוצא תפילין דגריסין סתם
 אסומר סרא לסמלל בגלילס כמחא אומר טעמא מאי גזרו רבנן משום גיבוס וסרבתו סכא לא גיבס
 איכא ולא חורבס איכא. ואסרת דקוטעא דמלתס ראיס אז ראיס לסתיר פת סל כומרים.

תשובה ראיס אז איני מכיר מכסם כדדין חדא דלא כל האיסורין וסגזרות אסדים ואין למדין מזו לזו
 ודע לך כשככות סזאת דרבנן פעמים מקילין בו כמק' מנזס מועטת כגון לקכות קרקע
 בא"י סמעלס בערכאות ומכתי' כשבת משום ייסוב א"י. וכן כמק' חולי שאין בו סכסס. סתירו אסריס
 לגוי סיס בו משום סבות ופעמים סמירו וסעמו דוסו אפי' כמקום מנזס סיס בו כרת כאחמל וסזאס.
 ועוד סגע עצמן טלעול כשבת משום ס זאס כדאיסא בס' כל סכלים וז"כ ב"ט יסוס מותר למ"ד אין
 ערוכ וסזאס ל"ע וז"ף כשבת כסיר בעיר ססיא מעורבת כלס. ולזקן וחולס סאיכס יכולים לבזת
 כרגיסי ומי ססולך כספיכס. או ססא ככוס בבית סאסורים וכמו ססתירו קצת ססבותים כמקדס
 וכמקדס בעצמו יסירו כל ססבותים זס כזס וכבר ראיס סס בס' סמוצא תפילין סיס סגותין ססתירו
 זאס סלא סתירו ועוד אס אתס כז לסתיר פת סכומרין לפי שאין לבם בני' אף את' סתיר פת סל פי
 סאין לו כבים כפת סל כמורי' סאיכס סואיל' סל כערים וסל סריכים וכן כספיכס שאין סס נסיס וכן
 יסח ישראל זס ויביא כבזרת ישראל ויאלכו סקרו אין לבם ססרי סלוקס איכו אוכל וסקרו אין לא לקחו
 מני ואין סס משום ככותיהן באותס כבורס ור' למס סתיר משום פת דחוקס מקום רחב איני רוחס לו
 באן ואלכו וסבענו ומכפס אכי בידי סראיס וזאלס. לסגס סכומרים פעמים סיס לבם כבים או ככות
 סת חילס קודס ככיסתן לכמריי וסגדולים סכסם בין יש לבם גס סאחרים אין לבם אפטרופוס ועוד
 משום ככזויסן סאמרו לאו דוקא משו כתוסל מוכר או סל כותן אמרו אז משום ככות גוים סאס
 אין לזס יש לזס. וסרחקס עשו משום ככות גוים כמו על סמכן משום ייסכ סאע"פי שאין לכעל ססתין
 יין אין אומרים סיסיס מותר כשמן וכמזא. סתקכות לפי סמוכר זס אסור זס מות' וסויתוכס למילי
 דרבנן ולתקכותיס ככוכא. סוף דבר לדכריך סאלו אין סוף ולסיתין או אין מספר סעבר קולמוס על
 פראיס וסעזר ובמקומי אכי עומד לאסור ואין כזס כד ספק עוד דעז סאותן סכמסכת אין מעמידין

זרות קדושות היו ייכן ושלקות שלכן וגבינה אע"פ שבעל הטעם גזרה לא בעלם שסיין אע"פ שאין
מבסכין עכסו אסור אפי' ברכאה ותיכון גוי עושה יין בסך אע"פ שאיכו יודע בעיב עכו"ם ואין לו
זכיה וגבינה אפי' במקום שאין מעמידין בעור קיבה אלא בפרחים וכן כולם זולתי סמו יים שמצאו לו
היתר במקום שסיין ביוקר וזמה סכאמר איתמר הכל ששאר דלא איתמר לח איתמר ע"כ כיכרים
דברי אמת וראויים ג רבינו מאור עיכיו מאן יהיב לן מעפרים ומליכין עינין מוכיה דכמה הלכתא
דברוואתא ולפיכן מהני מילי מעלייתא דיבאתרא סדי ודי בכל אתר ואתר ישלם ס' פעלו ותסי' משכורתו
שלמה מעם ס' לקי ישראל העושה חסד לאלפים לא סביו ולסומרי מצותיו :

הטענה הג' הוא מדמחית הנמרא פתן שמכן וייכן בלכו בחדא מחתא משמע דכולן שוין קן וכסם
סאותרו פתן ומכן כן יש לומר בייכן :

השובה והוא רחום יספר עוון ולא ישהית למי שהוציא מלכו דברים כיוצא בלגוואל כא יפול בגומץ
אשר חפר ולא כא יכשל בתקלה אשר גרם לרבים וזתחילת כשא מחת המדקקים כן
אכס ראו בנמרא הני תלתא איסורי בלכו שוין כהדרי . לחומר ולומר כסם דהכך דפתושמן ליתנהו
כמי דיין לתיבי . דהא בפ"ק דשבת ובפ"אין מעמידין איסיוו דגזרו על פתן ועל שמכן משום ייכן מכלל
דלאו שקלים סס . והומר יש בייך מנפת ובסמן הואיל וחסור שכיסם תלוי בו דכבר אפשר שאסור
שכיסם יתבשל ושל יין יעמוד במקומו ולא היה בדבר להסך שאסורו של יין כתבטל כדין היה עמם
דמילא של פת ושל שמן היו מתבטלים עמו כמשפט כל דבר התלוי בהצרו ועוד דאעקרא דויכא
פרכא דפת מי התירו שריפת של בעלי בתים שעלם היתה עקר הגזרה כדכתיבנא עדין היא חסורה
בכל מקום כדברי הפוסקים ז' יבי סס ס' מצורף . ואם בעוה' כמנא איזס מקום שלא שמענו ולא
ראינו שכהו כס היתר הלזס כקרא מכתב של ותיקין או היתר כשר להרום ולכתן אחריו כנין של
מלכים להסויף פשע על פשע חלילה לעדת ס' ועוד לפי דיוקיהו ה' מוכא מפשטא דנמרא
שמעינן דפת ושמן תרויהו כי סדרי כיככו ואפ"ס שמן מצונו כהותר כה לא מצונו סאותרס -
דגרסינן התם בפ' אין מעמדן מוסתמך ואזיל ר' יהודה נפישא אכתפיס דר' שמלאי כמעיה אמר
ליס שמלאי לא היית חמס בצ"ס כשהסתרו את הפסן אמר ליה דימיכו תתיר את הכת ח"ל אכ כן
קרו לן בית דינא שריא דתנן וכו' ומכא שמעינן בפ' טאם ספת טוה לשמן לא הותרה בהתירו
ק"ו ליין שאינו טוה להס ואליס חומרו שלא יותר בהיתרם ואף ר' שמלאי דק בליסיס לומר
דימיכו תתיר אף את הפת . ואילו אף את הפת ואת היין לא קאמר . וכל זה כדאס פשוט
וסמוך אל סדין ואל האמת :

הטענה סד' היא דים לחום משום חיבה :

השובה גם גזס חנו זריכין לתשובה שלמה להרשב"א ז' הכל בתשובה ב' שאין טענות הללו
ובינא כנן מסורות ביד טוס אדם לו ותר ח"ו על דברי חכמים ו: בטל אסור ודאי
לכתחילס שאפי' רב יוכף בגמרא מצונו משמעס זה היס רוצה להתיר ג' דברים ועל כולם
קאפס לו אביי וקי"ל כוותיה לאסור כ"ס אכן יתמי דיתמי שאין כנו כח להתור כח אסורם
כמה קסס' עצמן לא ראו לחום ולא חססו לחיבה בכמו אלס הדברים ועוד כססר
יוכיט שמעשים בכל יום שהינו הולכים למקו: ין שלכן לשחוט ולבדוק
ואכו

ואבו מוכרים' איתו כפרסאי ואין מוצאם מה ומצפץ ואף אם לפעמים ימתיצו צמטם לא איכפת לן ולא
 יירי . ויבוא בן גשאר מאכלות' אסורות בחלב ובבינה ודומיין ואפי' על ביוסולסין וגיעולסין שאבו
 מן סדין מרחיקין ענתו סתן אינם מקפידים והם מורגלים כ"ב על הדבר שאין מואילין עליו לא בעיר
 ולא בחוצה לה לעזכרים . ושבס' בדרכים מדי יום ביומו כאשר הם רואים . ושותקים שמירת תורתיו
 מקדושה בכללם כל הימים והכל מרוב גדולת רועבו וסומרכו מוטרי ישראל וכן סו סוללים ואין מדבר על
 הרחקת סיין כמו שאמרו . לא שאני רואה שמחמת צעבם זו הים לפס לעונבים איתם שלא לשתות
 פתם יינם כלל סהרי כמעט אין לך מקום שישראל יושבים בו שלא יסיס לפחות מעוטו מקפיד על
 אסורו ויש אפי' רובו ויש אפי' כולו הסבח לאלקינו ופשוט הוא שמחזיקים בצדו או ומתנגנים ע"פ
 סלכס ששים ושפתים לעשות רצון קונם שלא ישנו את תפקידם בעבור דברי' שאין בהם שום ואין לך
 דבר שסבב איבס וימעט דרכי שלום כהרמת המחלוקת בשוכאיסם של ישראל וסינוי בעות זס עושם
 ככה זס עושם ככה סהוא סגורם סגורל לחלו' עם ססס ח' ורועיון הוה כמסך בין שאמות כל סכאס
 ותחרות וא"כ יש להם לתקלין ליכנס תחת מסורת הדין כי בזה בודאי ב' אלקינו בעתכו תמלק למרני
 כל איבס ומחשכס רעס ותאלמכס שפתי סקר כהיותם בל ישראל לא' מבירים ובדרך ישר אלוכלי וסביס
 ואין כוטה ישיין ושטל ועל סכל כבוד אלקינו ב"פ יתגדל ויתקדש וכזכר לפאמר כביאו ישראל אשר כך
 אתפאר : ועורר רוב תפוצות ישראל וישימו אשר בכל צרתם ודחקם שומרים את מסמרת ס' ואין
 כושים כחבור זס אפי' כמלא כי מא' . כאשר סווא ידוע ומפורסם ואין חושמין לעענות כללו' . גדול
 אדוכיו ורב כתי' סווא סבות' את מן אוסבוו בעיני העם בכל דור ודור ומכבדיו יכבד . וחולק להם
 סכבדו מן לכו גדול מאכבדסם אבינו אשר הוה סולך ופצקס את סס ס' בכל מקום נגר רצון סלך וסרים
 ומכבים עבמו בסכות גלויות לסודיע ברכים כי כל אלקי העמים ח' לים ואין קדוים כס' אשר לו לנדו
 יאתם סעבודם וכל תפילה וכל תחינ' . סווא אלקינו ואין עוד אחר אשר כל יכול נתן את' מן אבינו זס
 בעיני כל רואיו וסומעין את דברו כסס כסאי א' זים סינו קוראין אותו ומכ' שאין את עבודתו וסחשונים
 מהם מושבים לו בכינוי ואבטי ביתו לפכבים . תחת ככפי ססביכס ולסודיעם את חקי האלקים ואת
 סורגותי ככדמ' כי זס סוף כל האדם ליסא עימו למרום ולסיס כס' מעכחו כי ברצות ס' דרכי איס זס
 אויבו וסלים אתו ומסיכן זכס פתחם לברית שלום כי אם מתוך שלא חפס למחלוקת ואיבס וקבאת ס'
 כבאות אשר סביאיתו כסככה עזומס . לססליך את כססו ממר . סווא עשתס לו סס סעשתס כחיים
 וססלום עד עולם ודכ'א ומכיריו ברכי' ס' כאשר ססנו על לבס אשר לא יתגאלו כפת בג סמלך וביון
 שפתיו כתי' ס' אותם לחסד ולרחמים לפני סר ססריסם . וסביא את ראשו ככסיון לתת את סאלתם
 ולעשות את כפתם ע"י זרעובים . ומיס ומקצת ימים מועטים כראס מרואיס מוב ובירואי כסר מכל
 סילרסם סוואכל' את פת בג סמלך כאשר סכל כמות ככתב חזת ולפניסם ולאחריסם אין מספר אשר
 בקשו וסשתדלו לסגדל כבוד אלקינו בכל סמאבי כחם וסכלימו וכן עוה סוים יאר ס' זרס כדורוטינו
 אלס ככיו' כסס עימינו ראו ולא זר כי אין מעבור לס' אלקינו בכל קראנו חלו' לורזמו ולקרבונו לעבודתו
 לסויע כרב או כמעט ככל מקום וככל זמן ובמקום איבס סס סהיס ססבי' רוב סלו' ובמקו' רפדס סס
 תסא גילס וחדו' כי לב סלך כיד ס' על כל אס' אפסון יטכו ומכני' סלמות סכינו כפרקי אבו' ר' כחופיס
 בן סקכס אומ' כל סקבל עליו על תורס מעבירין ממכו עול מלכות ועול דרך ארץ עוד סס רבי וסי
 אומר כל סככד את סתורס גופו מכובד על סבריות וסילומיסן כסוכאיסם של ישראל :

חטענה
תשובה

ס' הוא שפוקה כפס הוא שאין אדם יכול לחיות בלא יין :

מי ישמע בדברים האלה ולא יחס לבכו ומעיו לא יתכונכי דל' אסרו כל יין בין שלכו
 בין שלכם כיוצא בן רכב לבניו אשר קיימו וקבלו עליהם עד שיבדק על גזרם לומר
 אין אדם יכול לחיות בלא יין ואלה הרמות בתוכם ביד כל אדם ותבא עליו ברכה לעשות יין כסלכתו
 ולקדש עליו עם שמים בקדושה ובטהרה . . . ולחיות בן את כפשו די שפוקו אשר יחסר לו וראינו שרוב
 המקילים בדבר בהיתם מרובים חולשת עעכהזו ושאין בה ממש מחזירין אותם בלמי עוברי דרכים
 מקום אשר אין יין ישראל מצוי ואף כי לפי דבריהם הא עשה עודו שבער אשו' ואין אנו רואים שיכנסו
 בו אסור משום מקומים לבו עוד להשיב עליהם שדבר ידוע הוא שאין האדם ככנס בגדר פקוח כפס
 שחמת חסרו יין וכל לזכות דורס' ואלו היו אומרים כדבר הזה . למי אשר לא ביסתה כף רגלו הכג
 על הדרכים בים וביבשה אולי הים הסבל מודס' א מאמר זר ורחוק מכם כל מי סמך וסבב יותר ויותר
 שמה שעל הרוב סולכין המקילין ושומע מעכס' א לא יאמין בה ולא ימית לב עליה ועדין לא כשמע ולא
 בראס' השבב לא אשר בידו כפס כל חי א' מן הסהרים שסכן בעבורו וכבר אמר שלמה סמך ע' . שומר
 מצוה לא ידע דבר רע וכלל אמרו רז"ל . שנוחי מצוה אינן חזקין מלכד כי דבר נקל הוא למי שחוסס
 לעצמו כ' לקולין עמו לדרוכאד של יין ופיוצא ויסתפק בהכרחי עד שיגיעו למחוז חפצו בדרך כל
 הרובה ומחור לעשות רצון קומו ודבריו היטרים ישמור ככל מקום ועליהם כאמר אשרי תמימי דרך
 הסולכים בתורת ה' . . . ולענין הדון פשוט הוא כמ' הר' בשם סרמב"ן בשם ר' סורב' בני
 צמ' ס' קס' בשם הרשב"א והרב בעל הפגס' בשם קר' סכל אסורין דרבנן אסורין באכילה ובשתים
 לחולש שאין בו סכנס . וסריבס' ז' כשה סס לאסור בהתם ייכס אפי' בחולה שיש בו סכנס . והרשב"א
 ז' אסר לעשות שרצח מתם ייכס לחולה שאין בו סכנס . אע"פ שאין בו לא אכילה ולא שתים אלא
 שיתר הכאס בלבד וכן פסק סרב בשלחכות' ס' ס' בפ' מה' מאכלות אסורות זה ג' פעמים בשם הר' אבד
 והרמב"ן והרשב"א ז' שלא הלכו חכמים באסורין או של עכו"ם אחר כתיבת טעם לפי שרבו להרחיק
 מאכליהם ואף בלא כתיבת טעם אסור וכן הביא סרב ז' בני' ס' קל' ד' תשובה לרשב"א וכיוצא בזה
 תחילתה ברובאים שאמרת ראית שעוררים . שכותבין לחול אותם המסקים כעששים ביד גוים בהומן
 שלסם ודבס' או פכו ולא ידעתי להם מקו' סוספכו בו וכו' יע' וסוספ' וח' לא יעשה כן במקומו לא בכל
 מקומו יס' א ששמענו שמעם וכל העושה כן למס יבדל מקסל סגולס יסתקע סדבר לא יאמר ע"כ
 וסזכירס סרב בעל סהס' בשם קר' סכל מעתס כל בעל כפס יאוס לעצמו סהרי לכ'ע בחולו ימס כן
 שאין בו סכנס אסור בהתם ייכס ולא יתיר סרבוטס לומר סכל סדרבים בחזקת סכנס סס כי סיאך
 יחסב לקוח וכפס מקום שס' חולי כלל אין בו א' נא אלו ירעו לעצמם ומה בצע כי יגבדו את דעתם
 ויחלוק קנתם על קנתם אין זה דרך סחרית ישראל לעשות מעשים אשר לא סן סלב ועל סכל בוחן
 לבות וכליות סוד סער סוד סדיין סוד עתיד לדון וכפס עבדו יסמור וראיתי לסעתיק פס מעטס א'
 סרבינו סקדוס כמו ססוד סמי בדרייתא בש"פ אין מעמידין ז' ת' ר פעס א' חס' ר' כמיעיו אמר כלום
 יש אדם שיודע יין תפוחים של גוים אסור או מותר אמר לכבו ר' יסמעאל בר' יוסי פעס א' חס' אבא
 כמיעיו וסביאולו יין תפוחים של גוים סל ע' סכס . וסתס ובתרפא אל' כ"כ הים בידך ואתס מצערני
 בדקומו כחוגו א' ססיהלו שלם מאות גרבי יין של תפוחים סל ע' סכס וסתס ובתרפא אמר ברוך
 שמקום שססר עולמו לסוטרים ע"כ ואס' איתא סאי סוס קא בעי חולס הים . ואמאי סוס מצער

לא ס'מ דלא הוה תר למול ולפיכך הים מחזר לידע אם יש אדם שיודע שיהיה מותר ואל' דמדת חכמה
 שבו כאן שאין זה חסידות כלל ולא פרישות של כלום שיצטרך אדם עצמו בעת חולי וצרת כפשו מהמותר
 הגמור והוא דבר פשוט . גם שמענו ממכסים בתוך טענה זו הטורה והסודאס שצריך לעשות סנין
 טוב ופ'ריות טעם אין צום ולוידעום ידוע . כי מלבד שאין הדבר ככד ויקר למי שהרגל בו כמו שהם
 טוענים אכחו כלם נשבעו לס'אלקינו . וכלל יום תמיד אבו מקיימים השבעים פעמים בזהבם
 לעבדו בכל לבבינו ובכל כפפנו ובכל מאדנו ובאמן הוא אלקינו וכאמרים דבריו ליתן שכר טוב
 לאלוהים עמו בתמים וכמה דרכים טובים לפניו בקיים וקלים מזמכין ומתוקנים לעושה רצונו ורודפי
 מצותיו וסבא לעשר משיעין אותו . מן השמים אורח לרגליו יסקלו לידע את הדרך אשר ילך בה זאת
 שמעשה אשר יעשה :

הטענה ה'ו היא שהרוב שותין סתם ייבס ואינן מקפידין בדבר והטורה אמרה אחרי רבים להטות:
תשובה חילו הים חוזר לרישים דקר'הטוען כזס הים חוזר מדבריו רישים מהו אומר לא תהיה אחרי
 רבים לרעות ואין מכה בטעות מכעל ס'כ'ברורה ופשוטה ולא עוד לא שרוב העול'ברכות
 והודאות לאדון הכל עדין מחזיק'בה ומקיימין אותה בדקדוק בכל כחם לכו בא וראו במזרח ובמערב
 ובצד ירכתי כפון באשכנו ופולין ושכניהם אם יש איש מיימין או משמאל בפרטי המזג זו ארבעה יש
 בסן מקומות שמוציאין כמה סודאות להביא סחביות אצלם על גבי העגלות לעשות מצות ד' כוסות
 של פסח כאשר יבא לפנינו בע'ה' ברדוש הרב הגדול ר'יסורה ליווא זל'ס' ואחינו אשר מגלות ספרד לא
 ממנה יבאו בעבור עוון זה כי כולם היו נאשרים ממנו מאד בכל מקומות מושבותיהם . כאשר העידו
 עליהם הרשב'א וסר'ב'ש ז'ל'ודריהם השתקנו כבר שבכל המקומות כהו אסור סכאס בסתם ייבס .ומה
 יקר חסד ס'אקיטו עלינו שכמעט אין לנו מקום שישראל דרי'בו . שאין סם א'לפמות כזס בדב'זכר רב
 עשה לגזירות יריאיו חנון ורחום ס'לטוב לנו כל הימים . וא'כ מה הוא הרוב הזה שטוענים ממנו אשר
 לגבי רוב העול' ס'הי הוא מעוטא דמעוט'בודאי ולמי כמעט כי אם למרובן העושים את המזג ומחבבין
 אותה משנים קדמונית ומקומות יש במזרח ובמערב שמועטין סהן יחזיקו מרובין מהמקילין בדבר .
 ויש לחוש למניכס ולחכמתם ול'שנכס משנים רבות חשריהם ואשרי חלקם :

הטענה ה'ז היא דברי מוהר' ר' אליה מזרחי ז'ל' בתשובותיו ס'י' כ'ו ואוסן מכל סני משמע אסור ויך
 כסך קל מאד כסמך על משעבת סקנה הרצון זסו כלע'ד ועל דא אכא סמיכא וסמחמיר
 תבא עליו ברכס . ויש לחוש מפני חסרוך כיס ע'כ :

תשובה גם אס לחכמים לאחוז בעלס חילן גדול ולסכית סשרשים לא טובזכמס קשים בעיניהם
 הסולכים ומחפשים מפיכס לפיכס ומזוילזוית תיבס מבאין תיבס מכאין וחוזרים על דקדוקי
 דברים לא מעלין ולא מורידין ומדלגין על סעביכים ומקפנים על השמועות ועל סהלכות כאלו לא היו
 ולא ככתבו ולא כיתנו לראות וכזס מתפארים לפני העם אש'ד אין להם עסק עם העיון ומשיעים
 בסתם דברי רב מוכסך וגדל בישראל כמו סרר'א מזרחי ז'ל' וחביריו . וכל המועט אינו בורק אחריו
 שחזקתו ברוך וכל יחכמי הדור חבובים לפניו כקלפת הסוס אם יאמרו לפניו דבריו באמת ובתמים
 כי הטעם קל מאד לרדוף בקולות ולכנס בסתח קטן למשוע כלכס מפי המקלחה כל פרי סכוכה במרס
 סזו כי מאר מאד צריך אדם לסתכוכן בדבור סמות לו יקוד'סיוצני אנה מפיו או מתחת ידו ק'סלא לסתיר
 את לסוכולרכר בכל לשון ססוף ססן סו . חלילה סחם לכר ישראל פטיס סחוק שיפרק אפי'סיהם קלס

סל' חכמים ויקבע' זכין סל' ראשונים ותמה' עצמך איך' העזיחו עיניכם מדעת הרב זל' סהרי' צב'
 תשובות כ"ד ומ"ה הקדמות למסופים לז' מסזכירו זרז' עצמו בקבאת' ה' והשמיש' בחזקו קו' ו' על ענין
 מעשה שהיה דחייב' יין שנסמט' הכרזא ממכה ונא' גוי' והכיח ידו על הכבד וסורס' לאסו' כל' סיי' צסתיה
 כסו' סכעתיק' סכמוך' בע"ש' ונכל' כחו דבר קשות' עו' סחכס' המתיר' ו' א' ים' אש' אלס' לו חכס' ירא' אקים
 זכר' סכע' יכא' לתלות' בו כדברים' הלס' ומתוך דבריו סכאמר' סככסס' וזיראת' סילמדו' לקלל' וחס'
 קרא' בסס' קל' לאסור' מע' סיי' סעל' סמוע' סוד' דן' ואפי' סיסס' ליי'ן עצמו' וסיס' לו כל' סמות' קולות'
 ספעולס' סס' סכך' אחר' שגלה' דעתו' בפיר' חכ' לאסור' אפי' כמעשה' ססוד' אף' כי קל' ולכן' יס' לבו לסכזית'
 מדבריו' זל' סנועיס' אפי' ס'ס' צסתס' ומתוכס' סרודס' יראס' חס' סניית' אחריו' מקום' לסזיאי' מסס' קולא'
 ולפקס' כדעתו' סיסרס' כלל' וסגז' גרר' כגמור' לעניניו' ולענין' כל' דין' איך' יתכס' סמוס' כדעותיו'
 וכתקון' סדוותיו' וסכרותיו' וסלא' ילך' בהס' אחריו' ראות' עיניו' זל' ברית' ס' כ"ד' חלובס' איסיס' אקרא' וקולי'
 א' לומדי' תורס' א' כ'א' ססא' פני' איס' ופני' גדולים' א' תסדרו' פס' כסאן' אירע' פעס' צימיו' סכזיר' כחזית'
 יין' סכסמט' סכרזא' מן' סחכזית' וסחכזית' הים' קצת' רחכ' כמו' שסוסגין' פס' ככזיר' ונא' גוי' וכניח' ידו' על'
 סכקב' ונא' סמעסס' ליסאל' צב'ס' לכני' ואמרתי' סכ' סכל' סיי'ן' אסו' צסתיס' כפי' מכוס' המקום' הים' ססאין'
 אומרים' ססתס' יכס' אלא' כסתיהס' ואמר' סעסס' ססאין' סוס' גואן' או' פוסק' סיתיר' סס' סלמעלס' ססכרזא'
 וסוד' דוחק' לופר' ססעליון' יכיס' אסור' וססתתון' מותר' צסתיס' וכ"ס' למד' כיצוק' סכזר' כסשר' סכסון'
 רוב' ספוסקים' וכ"ס' סזס' ויתר' מכוזב' ואפי' סאין' דפליג' ככזוק' יל' דמודס' כסאי' כסשר' ככזו' סג' וליס'
 ועוד' סכקב' סיס' רחכ' וקרוב' סדבר' סככיס' סגוי' ודלמלל' סחכזית' אולחלל' סקכס' ססיהס' תחוב'
 כחכזית' ועוד' מלא' הים' ספכד' כמעט' כלל' למכרו' לגויס' וכמעט' לסתותו' אחר' כ' סקצת' סס' ומדיס'
 סחזן' לעיר' סזס' סתירו' כל' סיי'ן' צסתיס' ואפי' סס' סלמעלס' מסכקב' וסתו' סיי'ן' ואפי' ססמוך' לכקב' .
 וכסמעו' רעדס' אחרתיו' מכהס' עעמי' כמו' ססכתוב' ולא' ססמכתי' כי' אחרתי' כלני' מיזס' אחר' יעלס' על'
 לבו' לחלוק' על' כל' אבותיו' ורבותיו' סקדוסיס' . וכ"ס' לסורות' סלכס' למעסס' כדבריו' לסתיר' וכסס'
 פעמים' מכונו' סר'ת' לא' רכס' לסמוך' על' דבריו' ול' הים' מתיר' סס' סלמעס' מן' סכקב' סיייתי' סוחק' סמעס'
 זס' מאחריו' סיס' גכרי' רכרבי' מתירין' אע"פ' ססוייתי' חולק' עליו' מעסס' חכס' ססכסר' איך' סניירו' רסאי'
 לסתיר' וכ"ס' ססידע' סכסר' כסשר' אוכיח' אכל' לסתיר' ככל' צסתיה' לא' עלס' על' כניעד' סעמד' ארתו'
 כ"ס' ודרס' ססנא' מותר' לגמרי' וסמכר' יסודס' סל' יצ' סתיר' לו' וסכך' קבל' ממכו' ועדין' לא' סקט'
 לבי' עד' ססלכתי' אכל' סרוב' סכ"ל' וסאלתיו' ואל' פעמים' כדרך' א' ופעמים' כדרך' אחרת' עד' סספצרתס'
 כווסגיד' לי' כי' דעתו' לסתיר' סאלתיו' סאיזס' עעס' אחר' כי' סוד' סובג' כל' כליסכא' קמא' דרב' פסא' וסע"ג'
 דרס' זל' פסק' דלא' כרב' פפא' ודחס' כ' סוסכזות' מ"מ' סאלפסו' וכסס' כוסקים' פסקו' כרב' פפא' וסוכר'
 דר' ל' כליסכא' קמא' וסכזיא' ראיס' לדבריו' ססאלפסו' לא' סכזיר' כי' אס' לסון' ראסון' ודרך' סאלכסטי'
 לכניח' סס' סאיז' כל' סוף' דבר' סרובס' ססמא' וסמתן' כיוניו' ועדין' עומד' כדעתו' א"ל' איך' יעלס'
 על' לבו' לסמוך' ע' דבריו' לעסות' סלכס' למעסס' כווד' כל' אבות' העולס' מאחר' ססאין' לו' סוס' גדול'
 סיתיר' כסדיס' וכ"ס' סכל' ספוסקים' אסר' סכזכירו' דכרי' סאלכסס' אמרו' כי' כווד' פסק' כלסון' אחרון'
 וסוד' ססיב' כי' סוד' מכוין' כך' ולפי' דבריו' כ"ל' ספוסקים' לא' כזינו' דכרי' סאלכסס' ואכני' לא'
 אוכל' לסתפסק' מלכתוב' דבר' זס' לכל' רבותיו' אסר' ככל' גליות' ישראל' וס' מדע' כי' לא' לקנות' מעוסי'
 או' לחלוק' אפי' עוסס' אכל' לס"ס' סלא' יקום' א' ויחלוק' על' כל' נוסדי' סתורס' כחזק' סיעלס' על' לבו' כי' א"ל'

תפסך ח"ו תתורה כי פני האדם הפצין אשר לא ידע למצוא חלוקים וא"כ תתורה מה תבא עליה. ומעתה
 כעצוב ח"ו כל הפוסקים וספרותם ויפתים כל אחד כאשר יעלה במוחו וראיתי שחכמי לובלי תמחו על
 שרמב"ם ז"ל על ספספ בביטל לחי העליון טרפס. ושאלו איך עלה בלבו לאכזר מה שלא אמר טוס
 גדול וסטיב כי סיי פשוט לאסור כל הגדולים ואם לרמב"ם אמרו זה שסיס גדול מאד וכדי לחלוק וסיס
 מחמיר ג"כ ויס לו סבר' חדקט לחי התחתון כשרה כי הוא ז"ל הוכיח שפניות תלוי בלחי העליון ולא חלוק
 עליו הראשונים בפ"א לא שלא הזכירו דבר זה סיי תימא כ"ס בן ק' בן בכו"ש ק"ו שאין לעלות בלב אדם
 בזמן הזה. לחלוק על כל גדולי ישראל. רבותינו הגדולים ז"ל לעשות מעשה בדבריו ולקבל וצתו' הזכירו
 בשם ר"י גבי תינוק איכו עשה מעשה יין כסך וכו' וכיוון שמימיס קדמוכס סייס אסור בהכאס איך יעלה
 בלבו להטירו וכו' ואכו רואים כמה סייס קשה לר"ל שיחלוק יחיד על רבים ואח"כ יעם חכמי זמנו והראיס
 מרבי א"עזר הגדול בפ"סס כ"ס שיהיסי קשה שיחלוק עם כל הגדולים שקדמוכס ואל סייס מכוון לפלפל
 לבד ולסראות דרך בהלכס שבילתי אבל לעשות מעשה בדבריו הוא קשה מאד וכ"ס ספר הראשונים סבינו כל
 שתלמוד וידעו לתקן את הלכות וספסוכס ממה סראו במקומות אחרים אבל אכחו באמת כמעט אין
 אכו מזכירים על דרך פלס כ"ס מה שלא ראינו לא אוכל לחשוב איך עלה בלבו דבר זה :

ס"ה דבר מאחר שהוא מחזיק בדעתו בריך אחי לפלפל בדברי תלמודו וגם בדברי רב אלפס ז"ל
 וכו' עוד טס ואף אם ימצא איזס דעת ז"ל או הגהס' שמתיר עי ידקס כ"כ גברי דגברי ררבי .
 אשר פטס גדולתס וספרים' בכל ישראל וילך אחר איזס דעת זר וב"ס שמהתלמוד כרהס להסך ופסע
 אסורו בכל מקום וכו' עוד טס גם אין לי להסגיב על כל התלוקים וסדחויים אשר אפסר שיאמרו בזה . כי
 פלומדיס יודעים כהכס וככהס ובלבד שיהיסי לבו לשמים ואס ירצו לומר שלא בן סייס המעשה לא אמוש
 כי ידוע לכמה פני אדם . ואסם רבותי אכסי אמת אוכסי תורה וגורי פרוץ סיתו לבדכס לתקן פן
 תסאר סלכ' לדורות כי בחארית סימים אולי יאמרו קצת בני אדם שרוצים לפתיר כי כבר היתיר ססר' י'
 ולא חמלקו עליו חכמי דורו וכ"ס דגברא רבא הוא ואין לחלוק כבוד לרבר זה . וכ"ס ססכאמר אלי כי
 אע"פ סדעתו להטיר לא סורס עדין סלכס למעשה לסתות ואע"פ סאתו ב"ס שרס אותו וכזה לא
 אלאריך כי הוא חוכס על כל האדם ופן השמים יסיעו אתכס ואכי הכל לפי קוצר דעתי מספיק כתיבתי
 אחר כן כאמר לי סאותו סרב סתיר מעמס' סגוי ערוד במלאכתו סייס . ונבאמת אין לי לדבר בזה כי
 בדברים ידועים אפי' לבר ברב דמר יומא . ואין אומר דברים אלס לא מי שדומק עצמו . וסתייר את
 האסו' בדברים קשים וכו' וסמעתי אומרים ססרב ססכר אמר סייס לקבל בפוע גוי בזמן הזה אף אם
 בודס לו אין לבו להטיר מה סאמר שתלמוד סבדיס ורוב סתכאים ואמוראים וכדחה לגמרי דברי שתלמוד
 וכל הפוסקים לא איב' ח"ו כרצס לחדס תורה ואף אם סייס ר' יהודס תכא וכליין אין לסמוע לו וכו' .
 וסייס דבריו בתשובה זו באמרו ז"ל ובאמת דבר זר אכי רואס כאן ואת הכלע"ד כתבתי ואס יסיס באדם
 ח"ו סיכוין להטיר את האסו' בדברים רשעים וקלים בלתי שנגס מן השמים יקבל גמולו ע"כ ע"ד כתב
 סמוך לזה בריס סיי' כ"ס ז"ל ואחר זה סגייע לדידי סקובערים אשר כתב ססרר' י' יצ' ולא כל' להאריך
 ולכסיב על כל דבר ודבר כי הדברים סבורים ואין כח בידינו מטעמים חדשים גם אם סייס
 טובים לסתור מסקנת התלמוד כ"ס שסס דברים שאין בהם ממש וכו' אלו סן קצת דברי סרב ז"ל דסייכי
 לכוכותכו לסודיע מכו דעתו כסתס ייכס בזמן הזה ואפי' סכנגדו המתיר במוע וכומעס ססיה . מכמה
 מעמי סכמכאבו היתיר וכל זה סלכס ולא למעסס כמו ססעיד סרב ז"ל סכן אמר לו וא"כ איך יקס

דבריו היקרים! מלאים קנאת ה' צדאות ומחבתו אשר חלק לו ויביתם בקרן זוית ויתפסו ז' או ג'
 מלות אשר אינן מעילות כלל דבר קטן מדבריו המזוהרים הכלית הזכור לכזיאים לחן ולפסמיעם
 לרבים השומעים . ועושין תכף ומיד ואין חוססין לעצמן כלום . וסוד אחר שסתמולו בדבר קטם
 הוא לאסור את המות בעיני העם ויען אהבת האמת ובקשתם הביאתו לחפץ צמטם הראוי לכל רודף
 אחרים בסייעת' דשמיא אחיבא ולא מסתפיכא . דאע"ג דכשנייכם הדברים הכל' א דעת הרב אינן
 עושינן בה רומם כדאמרן מ' לרומה ולקוטטא דמלתא בלע"ד שרצ' ז"ל מעולם לא כתיבם מתחת ידו
 ולאמר חתים עליהו ויש בזה ב' תשובות שאיני רואה עליהן תשובה כלל ה' שמאחר שכרצ' ז"ל חגר
 את עצמו בקנאתו לה' בכל מיני כלי מלחמת מצוה כנגד הרב המתי' כמו שסעת קבולא שהמחור ראוי'
 סדין' לאסור במקומן שאין לכוועסק בהם וכוונתינו וכתב שלא יוכל להתאפק מלכתוב דבר זה לכל
 הרבנים אשר בכל גליות ישראל לתקן את המעוות ופן תשאיר הלכה להורות ודברים רבים הזכרים
 ביוצא בן של רצו והתלשבות לב לבדוד ה' יתברך דאורייתא היא דקא מרתחא לנו היאך יעלה על
 הלב שמור בו לסיח' בתשובתו בה' כ"ו אל החכם הכולל כסר' גרשון שבקם ממנו להגיד לו את לבו
 בדון המעשה ההוא ושם סינה את טעמו וסתר את דעתו בלא שבה את כל אשר קדם לו בענין ההוא
 וסופי' תימא על תימא בסימון את דבריו באשר ביים ועל דא אבא סמיכא והמחמיר תבא עליו
 ברכה בלא הים הוא מוקל וכלא כמה זכרות יחולו על ראשו שהמחיר בכל כמו ויע וצא להעמיד
 הסאור על' עמדו ומע זה הים לו להחליף את דבורו מהין ללאו אין זה לא מן המחמירין וכן לא יעסס
 אפי' לתיכנות שדעתן קלקאיין הדברים הללו כראין לא בחובב וואעלולא ומליה וחס ליחסם אל
 מאור הגולה מתוקן במדותיו וישר בדעותיו :

והתשובה ה' ה' מעין הראשונה וגדולה הימנה . והוא שבאשר הוסיף כסר' גרשון הכל' לשלוח
 לו ז' קונטרסים' כדון זה בבקשה ממנו דעתו עליהם סנה בעמרו לראות של מי הם
 מצאו שה' הוא מהרב המתיר כמחרי' כל ז' והא' מהרב האוסר כמחרי' אליה מזרחי ז' ועליו הוא
 דן ועורך מערכות טענותיו בכל מקום אשר ימצא בו טענה ומי האים אשר ירצה לראות שיכני סדרי
 הדעת וארחות עקלקלות יבא ויראה הדברים במקומן אם זכו כמות שכן כראים לכאורה . כי מי זה
 ויחזה הוא הסניג על עצמו ותופס על דבריו ומצוה את מאמריו ושדי בהו כרגא להעבירם מן העולם
 וסיוכלא היו . פטיטא לן סמי שיבא מתחת ידו דבר בלתי מתוקן ח' ויודע שלא דבר כבוזה ולא בזם
 זלא בקם להעמיד דעתו בחלוקים רעים ורעועים הרי זה מירא ה' וחוששי שמו ויבא חלקי עמו וסלרו
 בסול מן השמים כי כל המרבה לרין ולרדוף אחרי האמת לזדה הרי זה מסובח שהיא מן המדות
 השעולות ומן הראשונות בזמן לכל דבר שבקדוש' האמנם אין לחזרת הרב רמז כלל בהשונה הכיא
 לא מיכס ולא מקצתה והלסון בעצמו ויכחי שכולו לנסתר גם כדרך אשר דרך בה יורה באצבע שאינה
 כתיבת ידו ועוד מס זו שליחות הקונטרסים' אשר סלח סרר' ז"ל א' יד מסרר' ז"ל וכי כריך היה בעל
 המימרא לקונטרסים' מסתמא שמור הים אחת ויותר קטס עדין בקשתו של סרר' ז"ל משליחותו כי מי
 רחם לשאל ולבקם מאת רב מורס . אינו סורא דעת מי תופס לעצמו שלי או של חבירו שמולק עליו
 הלום שיק' שאלה אוים בורך תשובה בלא הוא דבר בטל מעצמו הוף דבר האמת יורה דרכו ויודע
 לרבים ססי' שלמו בכלל אינו מדברי הרב מוהר"ר אליה מזרחי ז"ל לא מא' מבני סלונותיה נמצא
 לרב ב'ן תשובותיו וספתיםהו יחד אהפוס בעעות חתים שמו כסופו וא' תתמה כי כמעט מעשות

הם המורות שלא כפלה בהם איזה טעות ובהם שבעתקנו לא רצונו לשלוח יד לתקן לא כתבנו הדברי
 כמות סגן כתובים לפנינו וכבר מצאנו כי יוצא בו מחילוף חותמות בה' כפי שמואל לרב שמואל חיון
 באשר כתוב במפתחות השאלות סימן מ"ז וז"ל והנה בטעות המדפיסים החכם השלם כמסר"י חיים ו'
 ברוך חפוס של התשובה הזאת אמנם אכתבו כרואים ידענו כי תשובה זו מתורת רב המהבר ז"ל
 שסגיג לחכם הנזכר ובתב החכם כמסר"י חיים ו' ברוך שעל ו באה התשובה לא ראונו להביאו אל
 הדפוס ע"כ מעתה ע"כ יבאר רצונו בקי המדברים מהעלו על שמו כי מציגם לא עלו על לבנו ושרי לטו
 מרינו לממחרים לסטוק הלכה ולפירות אוראה בהעברת עין בספר כי הרבה צריך לעיין ואשנות
 ולשלם עיקר הדברים ושרטן במקומן ולהשיב עליהם קודם שיזכירם מלכו כדי שלא לבא לידי תקלה
 ה' וזכולי האי וזלוי כי כספ דברים יש בעוה המובעים השגת אמתת הדין ולכוון אליה ברוב רחמי השם
 שבעה א האמת לשם ה' בלבד הוא העקר הגדול ובמ"ה בה כראה שיש בו די לכל תמימי דרך הסוללים
 בתורת ה' בשלום ובמיסור .

הטענה הח' היא שחכמינו וזקנינו אשר הגדלנו ואשר בחיים חיותם כסגן לשמות סתם
 ייבט ואלהם שומעין :

תשובה כמה שנארת טענה זו ליראי' הספרדים את דברו ובהכנס מזיו חכמתו ואם היא משוכחת
 מאד במקום שהלכה רופפת צדיים לילך אחר המכה ושל לא לזוז מדברי הזקנים ממת
 לימים ביותר היא מנוכח לנצואים מן הפס דבר שאין צדק כלל באוראומים הסודס גזירה זו עד
 ה' וס'ס אם במצא פוסק שפקק בה לעקרה מכל וכל תלילס אדרבא כל הפ סקי' כלם ראסוכי ואחרוני'
 חדשים גסימנים מחזיקין בה ומחזיקין עליה . למטה בכל תוקף ככל תיקון חז"ל ומה גם גדר זה אשר
 גדרו אבות העולם להגדיל בין קדש לחול כי כל המקיימו זכות תחשב לזרחה המקום כוחם הימנו כי
 קיים עשה ולא תעשה כמו שכתבנו ורוח פירה ככנהס בו . אי' איפה מו יתן כדע מי הם אלה החכמים
 והזקנים אשר היו לפניו ומה שהם הראוי' אשר הביאו בידם לעמוד לפני עדת כל חכמי ישראל לאלפים
 גרבות לנעלה הסכמתן ולפרוץ גדרן בטוע ועומד בהם מרו' דיין והאמת זה כמה ואחר שכתבר לכל
 מנקהים כי כל סומני' שוים לענין זה ואין צדי' ה' הלוק ב'ל האם יטעון הטוען להעמיד מכהנו כן כסגן
 קדמוני וזקני וכן הוא כוהג אחרים. הזאת טענת חכם ואם האבות אכלו בוסר שיני' בליס תקייכס .
 וכבר כתב הריב"ש ז"ל בה"י כ"ו ס"ל על שאל' ממנו אם במקום שכתבו היתר במים שקורים אקו'ס
 ארדיכט' אם יש למחות בידם ולאבור אותם לגמרי ז"ל באמצע התשובה אבל הדברים האסורים עלי
 תחלוקת שכתבו בהם היתר קצת מקומות מכי' שלא ידעו שהם אסורים זה מכה טעות הוא וזינו
 כלום שהרי אפי' אם כסגן אסור בדברים העותרין מפני שלא ידעו שהם מותרים ואח' כודע להם
 האמת אין צריך שיכסגו בהם איסור ואין צריכין שאלס לחכם דמכה בטעות הוא כדאי' בירושלמי
 שהביא הרב אל פני ז"ל כ' פרק מקום שכתבו כ"ס אם הדבר בסיפך ואין ז"ל בנוסגים היתר בדברים
 שכודעים להם שהם אסורים . אין שאין זה מכה וחלילה לא כחמד הגבור על כך ות'ס'ום דבריו . לא
 שהיו סבורין כיוון שכתבה הין . ויהי' למוס מותר ולא הסכימו לסלכס כפי מ"ס ע"כ . וכל דבריו
 מוסכמים לסלכס בספר הפוסקים ז"ל כמו שהוא מפורסם ועם כי אין בדעתנו לילך ולספור
 הפוסקים כולם א' לא' כי אין מספר בדרון דידן כי כבר כתבנו זה פעמים התלס לאקינו מהספרים
 ענינים וידועים ואין אדם יכול להכתיב אמתתם ע"ס לקיום התשובה שאנו בה יש לנו לספיר

קצת מהם ז"ל . ויסו לכו ממקום מכותם לעזור . וזכרון דבריכם הטובים יעשה פרי טוב ויכנסו
 בלב כל רואיהם הלא מהר"י קולון ז"ל בשורש ל"ב . בקם סמך למכסו סדרפתים שהיו כהג"ל לקנות
 גיגאות כדמות עריכות מלאות עכבים דרוכים מן הגוים וזעמו לפי שאין עשויות למשוך מהם סיני
 בסאר הגויניות ולא שייך בסו למגור . קודם המטבה אטו אחר המטכה וכו' יע"ש ואם היה סובר ז"ל
 שאסור סיני בזמן הזה כתבטל וחלף והלך לו אין לך טעם יפה מזה לעקור השאלה מעיקרא
 ולמסקינע לבשואלים אלא שלא עלה על לבו דבר כזה ואין ז"ל שלא עשה מעשה חלילה ולא
 סורה לעשות כי כמד הדבר מאד . גם ה"ב המזכק ה"ם מפאדו"ה בתשובותיו מ'ע"ז הלך
 ובה לכדד בדדים לסיתר על מכירת יין לאים א' אשר בשגגה התחיל להתעסק בו ולא היה יכול
 להפטר ממנו לא בפספס מרובס יע"ש והכמים עצמו ז"ל בקצת דוחקים אשר אם היתה דעתו
 כותם לדעת הסקלים וכסו כמותם לא היה צריך לכך בודאי גם לא היה אוסר לולעשות בו
 כחורה משם והלאה לא סתא ז"ל בירר דעתו בפירוט בריש התשובה שהיא שכתב שבעו"ס
 רבים הקונים אותו מערלים בשוק לשתותו והפרושים מעירים לעצמם לקבלו בחובס גם מעלת
 הרב סתיק מוה"ר מנחם עזריה מפאנו ז"ל . אף כי בתשובותיו המודפסות אין לנו
 בהם דבר בענין זה . לא תהא סודאת פיו גדולה מהעדאת עידי ראייה . אכר ראונו בו
 כזר רזי וכסכר . וחכמת אלקים אשר היתה בקרבו כאשר מעידו ספריו אשר זכה העולם
 לאורם מיעוטן בדמוס ורובן בכתב ידו . הלא היא תניד ותודיע קיים דברי חכמים ודקדוקי
 סופרים . והרבה שתפסו להם דרך החיים כסגו לפניו ולאחריו כמותו ועצמם שינא בעולם
 ישיב לטובים ולישרים בלבנותם ולכל הבאים לידבק במדותם גם הרב החסיד מוה"ר אהרן
 זרכיה ז"ל ממודיבא ז"ל . בספרו הנקרא מעבר וכוך אשר כולו יראת ה' מלא כצטער על
 הדבר במאמר ב' בפ' כ"ח ז"ל שם בענין הסקאת יין לאכל ואין להסקותו מהם יינם של עכו"ם
 פי שובר לתקן ומקלקל ודאי כי מוגבר כח הטרא אחרא ועיין חומר ועונש עבירה זו שבעטית
 בעוונותינו בהיתר בפ' כשא ואיך הוא פוגם ומטמא האדם בעפ"ז ובעפ"ב ובודאי יבש בשריך
 פלגות וכתב סהייט במערכת שמות המדות דף ז' א' עמוד ב' ס"א דף ע"ה ח"ל והשתה יין הנעשה
 ע"י עכו"ם חו שכונע בו אפי' יהיה מלא מצות כרמון סורו טמא קראו למו סורו סורו אל
 תגעו בעפ"ב ע"כ וכונתו מלא יזכה לכוטם הניכס הנקרא עולם הבא ויין המשומר אף אם
 יכנס בג' בשכר שאר מצותיו יע"ש גם בס' נחלת יעקב בס' ל' כתב ששאל לרב הגדול
 כמוה"ר אבנדרר זיויד"ל ז"ל מוכיבי"הם אם מותר לשלוח ע"י גוי הבית של יין התומס
 וחתומס והשיב לו שאסור ואין לו תקנס . אלא להכניס החנית בשק וכו' . וכבר ידוע
 הכתב אשר שלחו מתם מראש גליל העליון עיר ואם בישאל בפת תעב"ב להסיר ולקנס
 את סעוברים על איסור זה ועל החתום ששה עשמות הרבנים המזוייכים בהכנסה ונחסידות
 ובר' אטם הרב המופלא המזכה את הרבים מרנא ורנבא יוסף קאר"ז זכר צדיקים וקדושים לחיי
 פעפ"ב הן הם תקיפי דארעא דישראל אשריהם ואשרי חלקם אשר בחייהם ונמותם לא כפרדו
 מארצות סחיים ומטם מצודתם היתה פרוסה על אחיהם שכונלה לפקה על עסקי ההורס
 והמצותית ולגזור פצרות ביתו דת' תורת אמת היתה בהם ובלבבם ללמוד וללמד לשמור

ולעשות :

זכר מצאנו וקסלות קדושות מושאל . אשר כתווערו יחד וסתו לכנס להרים כל פוקס
 ומכסול מדרך היין סראו והכסר לכל יפול בו שום דר נמוס ופקסוק ולא יהיה בו ספק
 אסור ח' ולבו של אדם מוקסו בשעת הכאתו וקבלו עליהם דברים הראוים לכל ירא ה' במצבותיו חפץ
 מאד . וכפשו אחרים תרדוף כמ'ס מסרשבים ז'ל בש'ת סמיכות לעור יד סיל'ג ז'ל מעשה סהים כך
 יים כי ק'ק רור'ג י'א בסוית כ'הסו מכנס לע'ת היין חוץ לעור וכו' מביאין היין בכרות ע'ל חמרים
 גוים והיו המכסולות מתרבים אם מצע גוי ככונס ושלל ככונס גם מעטין הנודות שלא היו עושין
 הסכסר כראוי להם כפי הדיוגם כי סו' אכמים בלתי כזכרים בערוי היין מן הסאד לחבית וסיונא חכס
 גוי כסידע סגוי ססו' יין אסור וכו' ע'ב על כל סדברים הכזכרים הסרדים אשר כגע יראת ה' על לבם
 וראו סקיע' כי רכסו סרסרס כי גדלה ראו לעוות עמנו א' סקסס סאסר לסרסח עמסם סכלית ססרסח
 מן סאסור עד סססכיסוועלת סססכסס . מצד כל סקסל גדולים וקעכים סלל לעשות יין חוץ לעור
 וסלל לסתות יין סכעסס חוץ מן סעיר מוים פלו' עד כ' סכס רכופים וכמו כן גזרו וססרו היין סכס
 מקבד'הס ומסיל'ו אכס קסיהס אס לא יסס עסו' על סאופן סכזכר וכו' יע'ג ג' ססר' סלסס לור'ס
 ז'ל כ' יס סלסס כסכ ס'ס לו' ססס' דכסר סר'ס ז'ל על ססס' דפ'ק דחולגן בע'ר ר' רמסס איכרי כסר
 כסירס סככיסו עמסס לררן יסר'ל מ'סו דכ'מ ל'אום סאסר עכמו וכו'אי כמי כגון סר'או כ'ד ל'ססור
 דבר אחר כמו סאסרו גביכות סגוים וסלקות וכיונא כסס אס אסור מ'ס שיש לו ממנו מאותו סמין ע'כ .
 ססיק סו' ז'ל ז'ל אכל אס גזרו כ'ר כמקיס כ'ד כהרס וסרור סלל ל'אכל דבר זס ס'כ סוי ד'אוריית' דים
 כח כיד כ'ד להסרים ולכרות אפי' סלל מן הדיון אס דעתן למגדר מילתא דא'כ ככס'ג סוי ספס'א
 ד'אוריית' ול'סמר'א ולפי זס מ'ס סכעסס כמי סגורו סכמו מדיכר רוס'א . בקכון רוב סעס סלל
 לסתות סתס יוכס סל יסר'ל כי אס שיש לו עדים ססוב' סכעסו על כסרותו וסגבילו זמן לגרססם כל
 מ'ס סכיתותר ככר כידו ג'כ אסור דספס'א ד'אוריית' סו' ע'כ :

ואלה דברי הרב הגדול רבי יודל ליו"ה זל"ס ב"ס דרוס סתור סוהספסות סלו ככדון זס וכנס
 מועתקים כמו ססס ר'אום סס ל'ו אסרוי וסר'ו סלקו כג' ע'ל מעלס ז'ל אקים מסמיוכו' .
 כ'ס כ'אן דברי הרב סגדול סזס סכזכ'ס ועור לו בקכאתו א'ת קכאת ס'דברים עונים בעכנון כ'ס'
 גכרות ס' וככוף סכור כ'ר סכוס . יע'ס :

אחר סדברים סאלס וסמתסם אסר כע'ס סתכרכו וססדלכו להכיס'א ח' ל'א' על מקומו חכיו
 להכניס היין לסמתו סוית סתס יכס ומגעס כיון סלכו עדין סוים אסור לסחות כסתי' חליכ'א
 דפ'ע . ל'א סכר לנו עתס א' להכיס'א לפני כתי סדק ר'אסיו וסופעיוכו אשר כספסות יסר'אל
 ולכקס מ'סס כראוי לרוב סכמתס וגדל ססידותס חליו יסניהו חליו יככוכו הל'א אס קטן סו' מצד
 סמיו גדול סו' מצד מצד עכמו כעכוי סכמסס מל'אס מצות א' יודעי כ'כס לעתים . ועתס חליכס
 גחול' יסר'ל סכזוס סז'ת סיתו לכככס עליס . להכזיר עקרת וספוס ל'ונכסס סז'יאוס סהזוס סכגו
 ארמכותיו ור'או כל סעס סזס כ'י סס'ס' בקר'א עליכס וספזו כודכס יגלח . חזקו וסמזנו ו'א'ס א'ת
 רעסו יעזר כ'י לכס עכוי סעדה עומדים כפרן ומחוקים כל כדק כ'אס לסתחל ולגמור . ול'מי ד'א'י לסקס
 על עסקי אכיוכו אסר כגולס ול'ידע מ'ס עיכס ומיסס ומדותס מכית ומחוק כ'י אס לר'א'ס ימדיס ומדיכס
 ועיר ועיר לתקן א'ת סעשות ול'יסר א'ת סעשוקס כדרך יסר ל'א יכסלו עור כ'י כל סעס סמתכלסס
 כרגלסס . וסר' א' מסמעתס כקל לסס לסתוירס למוטכ פעס כספס רפס ובמעס רך וככרים
 מתוקים

פתחים וכעומים כי זה היא הדרך הראשון וסיותר ככון להמשיך הלכנות ולקבל את הנהיגות למורס
 פעם בהרמת קול והוראת פנים אע"פ האמנם בלב טבור וככון לפס ס' באזהרת החסידים אשר
 הסירונו . פעם ברצועה לוקח ומכת מרדות ופעם בזרכות וקללות ומסיבת בח"ס חי' . הכל לפי
 ראות הדיון ולפי הזמן והכס ידוע מאמרם ז"ל אפשר בא אהא ולא בער וכו' לא מקום הביחולו אבותיו
 להגדרנו . ומעתה אתם רבותינו גררי גדר וסותמי כל פרצם אל כא תשא פני איש וא תחשו כי
 אם לכבודו ס' נבי מלאכתכם מלאכת שמים היא ומאת תופסי 'תורה ות"מ תהלו זאם יש בכם חולם
 בדבר עמדו למכין ויבא וטענותיו בידו ותגלו לו את טעותו . וכאזנה המוטלת עליו להחזרו בו שידוע
 הוא כי עיקר קיום המצוות ושמירת האזהרות בעם תלוי בכלעת שלא תפא מחלוקת ח'ו מצויס בתיח
 כי אין דבר גורם הרית כבוד התורה ושמייתם כמותה כי אז הרשות נתונם לכל אל'אמר כר' פלוני
 אני סופר וכפלוני אני כוסג כמ"ס כבר וזמן שהראש לא יראה בו שום חולי והלב יעמוד בריס וחזק
 אחרים שאר האיברים ימשכו בריאים וטובים לא יעברו את חקם קטן כגדול אליסם ישמעון .
 ואחרי תקון כתר תורה וכל סעם ישמעו ויראו ככס ס' עוז למו ובטובם ובחתי יתכו שתחלס אל תקון
 המעשה בהנאת יין א בית האור למכרו בחכות ובזמן קרוב כל א' וא' יערה את כליו או יחליסם
 ישכס בהרסים ברבונם והרובע לעשות סיון לעצמו יעשה ורובע לקנותו סן בחכות או שאין ספק
 בידו לעשותו ילך ויקס ויסס מכוו אגלו בכל עת באורה וכעובר וסב כולם יסיו ככסס בו כאס' שמענת
 מבחם תקימות אשר עשו כן והגלחיו וגם כי הדבר סיס קספ' לים בהחילה ס' לא כסו וידעו שכל
 ההתחלות קשות ולפיכך רובם היו סולכים א החכות ומעוטס רציס א הכרמים לעשותו ברוך סכס או
 שכתים כתחלפס השיטס ורובס דרובס עשו סיון על ידיסם או ע"י שלוחס זריס ומוחזק לעשותו בכפרות
 בותנים הודאס לפס יתברך עליו אשר הכתם בדרך אמת להחזיק בם וצועקים ומתחרטים לשבער על
 קשיות עורפס . ופתחין פס ססיס לפס כנגד הזריזין ומזריזין . וכסס מעלות טובות למקום עליו
 ודרכים רבים פתוחים לפכיו קיים וקלים לכל סכא לטטר להסדר ולתמכו להטויל לאור בוונתו הישרס
 ולהביא לידו מעשה מחשבתו הטובה . סוד ס' ליריאינו ראשונו וקסיכו לסודיעס דרבי סנוו וילמד עניס
 דרכו לסדר ר'בים בדרך ישר ואורה בדיקים לילך כנגד רוחו של כל א'וא' גערס למבין סכס למי שצריך
 לה רכות וקשות מתחלפות כפי הכתות ולמוכיחים יכעס ועליכס תבא ברכת טוב . אסס רבותינו
 מה כאמר ומס כדבר על סתעאים ועל השוכות ועל הפסעים שהמאו וטעו ושפטעו לפני אלקיכו
 שבשמים מאותם סקלו באסור זה וכבר כתקימו בעו"ס . דברי חז" סקדוסיס גזרו על יכס
 משום בנותיהס ועל בנותיהס משום דבר אחר . כי הטרברו זרע קדש בחלו וספסור בטמא סיכו את
 בורתם וסמירו את כבודם . ועזבו מקורמים הוים את ס' . להבזז לפס בורות כסברים . אוי לכסס
 בכיס רואים והגונים סגלו מעל סלחן הסכור וילכו אחרי ס הכל אוי לכמה בנות ישראל שסעברס
 בולתן ומחייבת בבעיות גירשתן לזכות' ולחטכות ואוי וחבוי לכמה כפסות כידחות ורמות בעות
 ובדות ממקום קדוש סלכו א תחתית סאולה . מי גרם לפס כל' זס . זו לעגס ורדיפת התחבאותם
 על ר' ול' אבו לסודות ססס אמת ותורתם אמת וכל דבריסם דברי קבלס ודבר ס' סיס בסיס ככון
 וברוח קדש דברו מגידים את סתיד לבא סחמת סיבת מסיבותיהס של גרס ויין מסתיכס .
 ובכס מסברה וסיגון ימצא ללב האכות והאמכות הרואים במתת ביכיסם ובנותיהס בעס' ובעס"ב
 ומסו דיון וסחטבון אשר יתן לפני שופט כל סארץ הרב שלא רדס את תלמידו אדרבא סתיר לו

את הרצועה בפניו למתות כרצונו ולמלאות את תאוותו עד שיבא לתרבות רעה ומשכח את ה'
 אלקים אמת . ומה יעבס לפניו בקומו למשפט . סחורה לעם וסדורם לרבים על אשר לא ימחה
 בידם כראוי ולא כיסה בהם שלא לעבור בשאט בנפש על סדוינים שכל איש ישראל חייבים בהם .
 גדול סקולר סתלי בצוארו . ואוי לעינים סראו ולאזנים שמשעו כמה דברים רעים סחורים שכולרו
 ונבררו מתוך שבירה סגדולה הזאת ססתתיקס יפה בהם לכבוד חלקיכו ולכבוד שמו סגדול ססחולל
 בעולם לכן רבותינו ססרידים אשר ס' קורא לפקדם על עם מרעיתו קומו באו איש מחדרו לקבאות
 את קבאת ס' אשר חלק לכם מחמתו וכבודו . שיעו איש חרבו עלי רבו . עברו וסובו משער
 לסער . וסונואו את סאסור מן סבית וססירו את סבלים סנואים מעל קפל עדת כני ישראל אשר
 עליכם סם סמוכים אלכא תתססמכו וס' תאריכו את סמועד כל סקודם זכס . וכל סרזיו מסוכח
 ומבורך יהי ס . כי סוף סוף כל סעדה כלם קדושים יעזרם ס' וישמעו סקעבים לגדולים כי אין אב
 ואם סמרנוכס ירבו לסורים ח' סקר לזכיהם וכפעם . כסלס וסמחה כאשר עיניהם תחזיק אותם
 בטעי כאמנים סתולים בבית ס' בחברות אלטיכו יסריחו . ומי סוא סרב סמלמד שלא יסמח לכו גם
 סוא כראותו ילדיו מעשי ידיו עומדים בבית ס' בלילות ובימים . מסכימים ומעריבים . בבתי
 ככסיית ובבתי מדרשות ומיחדים את סם ס' סככדו וסכורא ככל יום תמיד פעמים באהבה .
 ואיח סוא אשר זכס . לפסחיכו ככו של מקום ולהיות מסוכס על סעדה סקדושה שלא ימלא פיו
 תסלתו כל סיום תפירתו כססכאן בארו יסיו סולכים סלוך בדרך ישר א' מסס לא כוסס ימין וסמא
 מסורת ס' תמימה מסיבת נפש וכל כתיבותיה סלום סלא רוחו וכסחתו תעלוזו וכל כלי ביתו
 יסמחו יעלכו לפני אקים ויסיטו בסמחה סוף דבר ס' עמכס גבורי סחיל כי מה אזכיר עוד
 ולא אתכס סוא תכו כבוד לס' לקיכו פי סטאכו לו אל תחמיכו את סמנוס וס' תערכו
 מפכי כל . כי סוא ילחם לכם מן עזרכס וחוזק ידכס אשר עליס וגלגל תמיד
 פנוות רבות . סוא ברחמי סרבים יסעצלב כל א' וס' מישראל אהבתו קוראתו
 לעשות רצונו ולעבדו בלבב סלם ויחזירני בתשובה סלמה לפניו ובכן
 אשים קבצי למלין וכסלם ספרק וככלל סזכרון סזס . בעזרת

ס' לכו יהי שמו מאד מסולל
 ב'תשכחות
 אמן :

זכרון ה' על ענין טהרה וקרושה ואין בו לא פרק אחד

ישראל קרושים הם הולכים בתורת ה' כחמפה וגם כלתם כפסם לטעם בחזרותיו ארזים יעמדו
עולם לפני אלהים אז הבנים הזרזים כפסם של אדם אשר בשם ישראל יכנס מתאום לכן
ומחמתן לעשות עמם כחת רוח לזכרו לעמוד ולשרת לפני ה' שתולים בזיתו על פלגי מי קטורט
ומחנות אשר פרים יתנו בעתם וכל אשר יעשו יבליחו וידוע הוא שאין לנו דבר המביא לירי מחנה
* כפרישות וכקדושה הראויה במחשבה דבור ומעשה כאשר ספרו לנו אבותינו הראשונים והאחרונים
מחמפי ישראל הם ונשיאין אשר כגון עזמן בזכיעית יתירס וכו' לזרע קדם מטעם ה' לשתפאר
מלכים וזכריהם וזכריהם גדולים וחמדים ואנשו מעשה וסכה אין ספק בחמ' עוד היום כל איש
נושא לבו להיות לו בנים הנונים ומזיני מדע ואשר כח בהם לקבל כל מדע טובה האמנם אין
כל אדם חוזר לדעת את הדברים הנריכים לדבר להסתכסג על פניהם ולא יעם חשורו מני הדרך הישרם
ים שאינו שול' בסבור הוא טקכל ככלל במעל הפתם איש וזיתו יודעים שצריך לפרוש בזימי
העומאס עד שתספור ותעזוב ומשתמק בכך ויש ששול' פעם א' וכשכח לזיודשכית המעמס
ההוא או אחר דומם לו מדמם מלתא למלתא ודן בעצמו לומר מה ליה מה לי זה וזו רעם חולס
כמחאת לא בדבר זה כלבר לא בכמה דברים ולא כיתכס רשות זוכי אם לחממים היודעים שרמם
הדברים וטעמם ואפי' הם בעצמם לא כעלו שם זה תמיד כאמרם ז"ל וכי כשכיל שאנו מדמין כעמם
טעמם שידוע שכל סיני וחלוק אפי' קטן יכול לשכות את הענין ולחלוק את הסוין ויש
שהכיעות מהקתו מלכא לשאל ופעם יושב ופעם עומד והוא אינו יודע קזה או זכ יכשר ו נפשוט
הוא שאלס סג' ביתת וכיוצא בהם אין רוח חכמים מוחס בהם שמוסתים מרובם על עיקר
הכרמס ומי שאינו בקי בדנין אך יעמס דין לעצמו או יורם לאשרים ואזכר כזוע זה השול'
ומזכר עצמו כדומם טמאים וכל המרבה לדבוק ולשאל הרי זה מפנח שפרי מורס באזכר
מרובם לעשות הניג לעצמו ולדקדק ולסוכר :

והרהר מדקדוקי סוסירית כמעמס הוא שלא לזלזל ח' בענין ככתמים בין הכמחאים כגוף
בין הכמחאים כגודים ויש כום מקום עיון בדברי הרב ז"ל בש"ע כפי' ק"ן סעיף
פ"ז ז"ל חלק שלבשתו בימי בידתה וכתכנס וחזרם ולבשתו בזמן ספיא עטורס בלא בדיקס אם
כתכנס על ידי ישראלית וחין כפניו לשאל חזקה בדקתו בשעת ככום ואיכס תולס בה ואם
היא כפניו ואומרת שלא בדקתו תולס לומר שמתחלם היא ולא עבר על ידי הככום ואם כתכנס
ע"י שפסח או כפרית אפי' איכס לפניו תולס לומר שמתחלם בים ואם אפשר לעמוד על
הברור כגון שמכרת במראיתו אם מקדיר דהיינו שככס לתוך כנגד בידוע שקודם ככום סיס
ואם מליד דהיינו שאינו ככס לתוך כנגד בידוע שאחר הככום אם ואם איכס בקיאס בכך
חוששת להחמיר עד כאן :

וקשה לי בו שתיים א' סיכי מחכים פסק זה עם מה שכתב בסמוך סעיף ט"ז חק האמס
טמאס ממום בתם שמשפס בחלוקס לא א"כ סיס בדוק לס קודם מלבשתו וכו' ויותר
דפי' כתבו כנ"י בשם הרשב"א והרב המודר ז"ל ובשלמא ללשון הטור ז"ל אין קושיא שהוא כתב ז"ל
אין האמס טמאס ממום כתב וכו' אבל אם לקחם חלק מן הסוק ולבשתו בלא בדיקס ומחאס
בו כתם עטורס ע"כ כראס שסוף ז"ל מחלק בין לקחם חלק מן הסוק לחלוק שמתכנסם

ואת ועוד פניית אם סיים לומר מצריך לעמוד על סברור ואם אינה בקיאה חוששם להחמיר א"כ מ"ל
 שכתבם ע"י ישראלית או ע"י ככרית שחלק בתחלה סוף לעולם בדיקס בעיני ומיאו לראשונה י"ל שלא
 ככתובן סבר ז"ל באינה בחוק לא לכוזיא הלוקח מן השוק או כלסו סכסו גוויי דמפרש לסו ואייל או
 שלקחמו וכו' שכתב בנ"י בשם הרשב"א ז"ל צריך לומר כגון או כיצד בלסון רבי הרמב"ן ז"ל מסב"א ס"ה
 דינו בדין עד שאינו בחוק . גם יש לאשה לחוש ולבדוק . על הסמות קבועות ושאינן קבועות
 באמין וביניהן כי יש מצריכה לחוש ליום ה' ויש לב' ימים יש לב' כל הדי סמדר בה לבדוק בשמים משוובות
 ובשעת מעשה לטיות זכרין שלא יסיה לאור סכר זאע"פי שאפיל בטליתו אסור ויש בה סיתר לרב
 בעל הסנה"ל ב"ח סימן רס"ו תמוס מאד שכתב שאם הפסיק במדין גבוה עשרה לפני סכר אע"פי
 שסאור כראש דרך שם שרי ודקדק כן מדבר ירמ"י בפ"ב דיניס ובמחילס הראיניס מכ"ח ועבותו סוף
 דבר זה סימיה סאור כראש לעיניס וססדין יחשב כחוצץ בפניו ועוד מדין סאפלתן סטלית כר"ק סוף
 דאם זה אסור אע"פי שמאפיל ממנו כמו סוכיכו יפה סתור סרסב"ד ז"ל . במ"ס סרב ז"ל בשמס כ"ס
 דיסא אסור ע"י מחיצת ססדין סאין שם אפילס א"א אור . וזאין לומר סכוונתו ז"ל לומר דעל ידי זה
 חס מאפיל בטליתו ומחיצת ססדין שרי . חזא דסיתר זה לא כתב ר מקומו ועוד דלסכילס למשמע כן
 ומסקוס שסא מוכרח סוף שם בגמרא שסמחיס לכדה מתרת . זאין שם זכר כלל . מאפיל בטליתו
 ומזה למדו סתו וסרסב"ד ז"ל מה סלמדוכ"ס ז"ל ומ"ס דס"י ז"ל בסדין לא כתבו א"א לאורוי סיתר
 דעשיית מחיצת ב"ט וקחמר דרך מסל כגון מדין סמותר לתלותו דרך לולאות סכוונתו וזאין בו
 אסור וכלכר שלא יעשה בגג טפח כמ"ס ז"ל . בסלכות סבת זלס סתתא לענין אסור סמעס
 לאור סכר :

ג דימי סעמס וסלכנו יש להסור משחוק וקלות ראש סמרנין אתלססרס לערוס . ולא יגע
 בה אפי' באצבע קטנה ולא יוסיע לידס שום דבר ולא יקבלו מידס וכו' ע"י זריקס מיד ליד
 יש אסריס כמ"ס בעל ססג"ל ז"ל וזסיר סתב עלי' כרכס . ולא יבא עצמן לידס סכסו כמו סידוע
 מועסס ססוס :

ג ביום ספוסקת בעסרס וככ"ז ימי סספסרס צריכס ליזאר ולדקדק בכל סדבריס סצריכיין לס
 בין בזמן סבדיקס בין בסעורו בין בדבר סבדוקיין בו בין בעקר סבדיקס כי יסויס בכל אס
 סדבריס זריזות וסדרות ויש שאינן גונות אותן כתיקונין וצריך סוף ללמדן ולספריסן מוסור ויש לנו
 לומר ככאן דבר א' שסמענו סוף נכח וסוף דסא דק"ל תבעוס ליכסא ופתיסס צריכס ליד סצכייס
 בין גדולס בין קטנס . וזאכס צריכס לספסיק בעסרס . אין דבר זה סל ספסן אסור א"א בקטנס
 ובגדולס ספסרס עצמס לססרות כמו ססיו כוכיין סדורות סרסשוניס אכל אס ראתס וסוף טמאס
 בודאי צריכס סוף לספסיק סבדיקס ובססרס ידועס ססרי סוף בחזקת עמאס וצריך ספסן לסוניאס
 מחזקת . כמו ספסוט סבור צריס ס' קצ"ו ז"ל . לא בדקס עצמס ביום ספסרס מ ראות ובדקס
 לאחר ג' או ד' ימיס ומזמס ספורס סרי זו בחזקת עמאס עד ספסוק בעסרס שלעולם אינס סופרת
 עד סתבדיק אס ססס . וזו מוכס למחרתו כ"ח סרב ז"ל סכן כתב סרסב"א ז"ל סתרת סבית וססוף
 ספוט מסמסס סכח בסמוך ז"ל כפרק סתרא דכידס . בדקס עצמס ביום ז' בסחרית ומזמאס
 עמאס ובין ססמולס ספריסס ולאחר זמן בדקס ומזמאס ספורס סרי זו בחזקת עמאס ע"כ וכ"כ
 עוד שם סרב ז"ל כריס ססומן ז"ל . ומ"ס וכן מספסס וכו' כן כתבו ספוסקים וכו' וכן מסמע ממכ"ל

שאלתו בסמוך שאע"פ שהרגישה שפסקו דמיה לעולם היא צהזקת עומאה עד שתברוק והמצא טהורם
 וכו' והדבר מוכרח ואין בו פקפוק כלל . ואע"פ שאין צריך עוד ראייה לו כביא לאחר מ"ט הרב במי
 קצב בענין זה . ז"ל והגהות מיומן כתבו בשם ראב"ה . כר' שמש שאבו אומרים שמה מחמת
 חימוד ראתה פי' מחמת חימוד ראתה טיפת דם ולא ארעתה אבל קודם שתבעוס להספא לא
 חימיסין לחמוד ולפי זה אם אומרת ברוא לי וגם בדתיעצמי ביום שתביעה ולא ראיתי לא היתה
 צריכה ז' קניים לא תבעל לאלתר ע"כ . ואע"פ שאין הדין כמותו כמו שסוכיח הרב ז"ל מכל מקום
 מדבריו למדנו דבטהורם עסקינן שהיה שלא ראתה מעולם תהיה גדולה שראתה וטורה עצמה .
גם צליל טבילה צריכה היא להזהר שלא תלך לא בהסתער ובהכחא בפעה שלא ירגישו בה בני
 אדם ולכן במקומות שאין הם אכזם והולכת סוּך לחשיכה ולפעמים קודם לכן . צריך למחות
 בידם שזה הוא כוד הכניעות האסורה לכבוד ישראל וירושם היא לכן מחמתו הקדושות ועיון מה
 שכתב הרב בעל הסג"ם ז"ל בזה בסוף סימן קצ"ח גם בקדומה זו אפי' שהיה מיום השמיני והלאה
 ואע"פ שלא תבא לבייתה לא משתחשך יש בדבר משום כדוד אסור לדעת רש"ב ז"ל שכתב עליו סמ"ג
 שרבו ז"ל כתב שכחן להחמיר כותיה . וכפי מה שפירם בו הרב בב"י קצ"א יע"ש :

גם בדין חוצצי טבילה צריכה לזהר ובכללם שתסור מעליה כל מיני תכשיטין כגון השיריים .
 והזמרים והטבעות והקטלאות ואע"פ שהיו רפויים והטעם כמ"ס הרב ז"ל בטור אורח חיים
 סי' קס"א בהלכות טבילה ג"י טבעת ז"ל וכרחא דאפי' טבעת רפוייה צריך להסיר אי משום דלא בקאינן
 בשעור רפיון זה . ואי משום דלא ליחו להסיר אף במהירות ע"כ וכ"כ ג"כ הרב בעל הסג"ם ז"ל וכן
 נהגות רוב הספים כפי מה ששמענו ויש ללמד למעוט לילך אחר הרוב ולנהוג כן שהוא מחדברים
 שאין בהן ערוא יתירה ומציאין בפסם מדי ספק וב"ש אחר שהדבר יבא מפי אלה שם הרב צבי
 שמונהקים ז"ל שצריך לחוש להם :

והגה צבאן ראוי להזכיר ג"כ בענין טבילת כלים הכקאים מן הסותי כיצד דברים והכללם א' שהוא
 תמוה עד מאד כבר תמחו עליו השומעים . והוא מה שכוונתן קצת קצת מקומות
 שטובלין את הכלים בתוך כלי א' מלא מים והוא היתר שלא אמרו אדם מעולם . מדין פשוט הוא
 שצריכין טבילה במקוה הכשר של מ' סאה ואפי' במעין ספק הרב שצריך מ' סאה . ולא סגי שהיה
 גוף כלי עולם בו ומכאן תבונה ג"כ לטובלים אותם בצורות שכתב פעמים אין בהם מ' סאה .
 ועוד שיש מהם הרבה שאינם מעיין ולכ"ע לא עלתה שם טבילה בכמות מארבעים סאה ויש
 למחות בידם :

גם צריך להזהירם שלא להטבילה ע"י קטן שהיה טבילת כ"ס דאורייתא ואין הטקנים באמנים
 עליהם לומר הטבילנו ואין צ"ל ע"כותיבי ים קורים לבתי א' ומשלחין בידו כלים לטבול
 והוא אינו בר ברבס . ולא בר המכא לביית הכלי רכבו בידו בשעת טבילה וכיוצא בדקדוקי טבילה .
 וסוף דבר אינו כאמן עליהם :

גם יש להודיעם שכל כלי צריך שיזמלאו כולו במים ואם לאו לא עלתה לו טבילה . ולכן בלי
 שפיו בר כגון כלים שמכניסין לכולן יין לשתות ושאר משקין וכיוצא בהן מהכלים צריך
 הסתותם . במים עד שיתמלאו או . ומלאים קודה שיכנסום למקוה וע"י שנסקו מומיהם למימי
 נטקוה תעלה להם טבילה ואו דברים וכיוצא בהם כגון להטביל ידות ככלים ולהעביר מהם הסודם

קדום עבילם ואם היו כלים יפנים להכשירם בתחילה בהכשר הראוי לכל א' ואח"כ יעבילם ושלח ליתן
לאומן כלים לתקנם אם לא ילך ישראל לראות תקון ולהביאם עמו ביום מצוים הם ומעשים בכל יום
וזריך לזרים ולהעמידם על הדין הפשוט ועל האמת :

והזכרון לעניניו וכאמר שמה סתתנו סרי הם דברים פשוטים ומפורשים במקומן והן חלק
קטן מכל הדיבון ודרכי הספרה והמקיות של ישראל חייבין בהן . והזהירים והמזהירים
יזהירו כוזהר הרקיע ויבאו ויביאו ליד קדושה ונטעי נעמנים קדושים יהיו נוטעים כישראל חכות
הרבים תלוי בהם . ואם במה שמוחר לנו זריכין אנו לקדם עצמנו לטוב לנו מכאן הודעה פשוטה
וק' גלוי כמה תהיה רחוקה מלפניהם הפריצות כי תועבה היא לפכוו והדרכים והדברים המביאים אליה .
כי הוא אלקינו ואין זולתו הקדים את עמו ישראל בקדושתו וזוהי והזהיר שלח למלך ח' כי זה אנו
מוכילים מן העמים להיות לו עם קדום . וא"כ מה כאמר על מה שעינים רואות ואזנים שומעות בעינים
דברים לא טובים ודרכים מקולקלים ומעשי' מבושרים מלאים הטאים ועוונות ופסעים של חלקיות
ובריות ומתות ב"ד בעדת ה' איש עם אדם על מקומו אם יבא לראות את המעשים ירעע לאחריו מן
מראש עיניו ואם יעם אונן לשמוע ממקומות אחרים לא יאמין לקול השמועה כי שמעו ושמע בקצתם
לסוסיף פסע ולגדל חוכה קדשות ופריצות ובעזות מצח לפתעלל עלילות הית'ר ברשע ופיתעורר
גדולים וקטנים לדבר עבירה . לעבור קן והם בשאט בנפש על דברי תנ"ך והסתוב אומר וכרתו
הכפשות העוונות האליהם וא' האשה במשמע כמו שאמרנו ז"ל וכלל בדיכוי פסוק סתוב אשה לאיש לכל
עובשין שבתורה ושלח לאו מפורש בכחוב לא תהיה קדשה מכבות ישראל וא"כ סככס בבית מקודשת
ומומת לזכות ובא ליד מעשה אפי' היא עשורה שביסם עובדים על לאו זה לדברי הכל . ואפי' היא
פלגשו מיוחדת אליו . הדין כך לגדולי המורים . הרמב"ם והרא"ם והטור ז"ל כמ"ס הרצ בעל הסגס' באין
עזר בפי' כ"ו ואם היא כידם דמסתמא אינן מעשרות עצמן סרי מתחלה עברו על סיחוד שהוא אסור מן
התורה בכל עריות והכרה מכללן . סתחיל לקרב איה קריבה של הכאה בגון חבוק וכסוק . סרי עברו בלא
תקרב . ולה"ס במז"ל לוקין על לאזום מן התורה . עשה מעשה סרי בלאזין בלא תהיה קדשה ואל אשה
סכדת עמאת' לא תקרב באין כא' ועוכס כרת עשהם וחיבי' עליו על כל ביאה וביאה וכל זה אמת וכמ"ס
סריב'ס ז"ל ועדין יש עליהם משום א' תחלל את בתך לסכנתה . ולא תזנה סררץ ומלאה סררץ זימה .
שפי' ע"ע' סבאין עליהם כמה בני אד' אם תתעבר וחלד לא יודע בן מי הוא וכמ"ס סריב'ס כוסא בתו וסאח
כוסא אחותו וזה גורם שתמלא סררץ זימה . כדאית' בפ' סחולץ סביאו הרמב"ם בס"פ כמ"ס כערס בתולס
וכמ"ס הרצ מזרחי אבל לא תהיה קדשה יע"ס והרובה לראות עוד קצת דקדוקים בענין זה . יראה בסוף
הקובטרים סזה אבל ואל אשה בכדת עמאתה וכו' . גם הבאים אבל ככריות . ומחללין קדושתן ומטמאין
עצמם גדול עובכס ח"ל הרמב"ם בריש ס' ל"ב מה' איסורי פיאה . כל סכועל כותית בין דרך סתכות בין
דרך זכות אם בא עליו בפרס' וואו סיבעול לעיני עשרה מישראל או יתר אם פגעו בו קבאין וסרוסו
סרו או מטובחים וזריון ודבר זה הלכה למסס מסיכוי סוא . ראיס לדבר זה מעשה פיתכס עם זמרי וכו'
לא פגעו בו קבאין ולא כל קוסו ב"ד סרי עוכסו מפורס דבדברי קבלה ססו' בכת' סכא' כי חלליהו קד' ס' ב'
אש' אסכ . ובעל בת' לא ככר וברת ס' לאיש אשר יעשה . ער ועוכס אס ישראל סוא לא יסיה לו ער בחכמים
ולא עוכס בתלמידים . יואס כסן סוא . לא יסיה לו פוגס מכס לס' בדאות הכס למדת סכועל כותית כלן
כתחתן לעכו"ם סכאס' ובעל בת' לא ככר . וכקרא מחלל קדם עוון זה אע"פ סאין בו סיתת ב"ד אליה

קל בעיניך לא יש בו הסדר שאין בכל העריות שאותו הדין מן העריות בכוהן לכל דבר ובכלל ישראל כחשב אע"פ שהוא ממזר. והבן מן הכותית אינו כמו שבא' ב' כיסור את בכך מחרי. מסיר אותו מלשונות אחריו ודבר זה גורם להסתדבק בכותית מהדילכו שב' מסס ולשוב מאחרי ה' ולמעול בו ע"פ. והעבירות שגוררת או העבירות הקשות והרעות במינם ושלא במינם קצתם ידועות וגלויות ורובן אין לבו של אדם יכול לשער אותן. מנתול תפילת ותלמוד תורה. ומאכלות אסורות וכיווי אב ואב ומלמדים וחקים ואבוד ממון וכליון בשר ודאבון כפס בעס"ו ובעס"ב :

לזאת

יחדר כל לב החדר א דבר ה' ויחד ממקומו כל שסוף חם על כבוד קומו והלא התוכחה היא חוצה גדולה על כל איש בכלל ועל הגדולים בפרט וזאת אשר יחסה בהם האבות שדואים את בכיהם או שדואים עליהם שלא יגלו מעל שלחנם לילך לאכול ולשמות בבתי קברם ושלא יאבדו את ממונם. דבזו את כבודם ויעמידו את טבעם שלא יבא בשם טוב בעולם. ובעבורם לא שליון ולא שקטין ולא כחין ויבא רוגז. כן לא יעשה בישראל. וזאת החומאים עצמם אין מחסור כל דבר בע"ס. לתופם קפאתו בלבנו ובכפשו ליקח מאתם אחד או שנים. ולדבר עמהם בשפת סראוי להם. כשפה רפה ולשון רכה כאשר ידברו החסידים המוכיחים עוד טיום בתכונות ועין בופס. לשבור גרם העבירה כי סוף סוף זרעי ישראל יש להם בית קבול להחזיק ברכה ותוכחה הכאמרת באהבה ובפנים יפות. ועל דרך זה אחד לא יהיו בכבדים במסורת הכרית יראו תשובת הריעים יקחו מוסר וישיתו על לבם רעתם ישכילו ויבינו לאחריתם :

והנה

כאם המזרים ירגישו שדאש לעיר אשה רעה ומשכלת שכולי תכף ומיד ישתדלון לגרשה ולא יסקומו עד הוציאה משם בעדם. תמצא אכסים ריקים יחזיקו בה. ואם כאשר הגיעם השמועה לאזניהם כבר הסבירה בית וישנה בה. ימרו להוציאה החוצה קודם שתביא לתקלה לה ולאחרים. ויפצרו ויתנו למשכיר ויתנה ויגזרו עליו. הכל לפי מה שהוא אדם. עד יטלים הפנים ואם אין שומע להם ויהו תקיפה ועדרן קשה. יגזרו ברבי' שלא יקרב איש א פתח ביתה. ושא' לדבר עמה דבור קטן אונדול. ושלא לישא וליתן עמה אפי' בשתיקה וע' אחרים. וזו היא גזרה ששבור יכולין לעמוד בה. וכאם היא להם וכאם לעול'. ואין דלתי התוכחה כנעלון לפני החכמים יודעי העתים וזידם מפתחות אסורים. לפתוח ולסגור כאשר בלבנם להקדים את שם ה' ברבים כי הוא כותן עוז ותעצמות והכמה וכן בכבוד וכל טוב לכולים עמו בתמים. דנכב על זה מ"ש בשם הרמב"ן ז"ל הריב"ש והרב בעל החינוך דלאו דא' תמים קדשה. הו אזכרה ג"כ לנ"ב. שלא ייחזא אדם מופקרת ביניהם ויפצרו הרע בקרבם. ומרימו ממשול מדרך העם. ולכן אין לחכם לב ומה גם לבית ועד של החכמים לומר זה הדרך כפסוק פל'ים בוחה וגמגום פל' יש בו שאם יבא אדם לדון כך בדרכי ה' יסירי' לא יחז לעולם ממקומו ולא ימוט לעשות פרי. ויבא ח' לימנע מסטוב סגמור ויהיה יושב ובטל. וסבאי מכריז ואומר. כי ישראלים רבים ה' ובדיקים ילכו בה. ודוד המלך אמר ברוח הקדש. שלום רב לאהבי תור רתך ואין למנו משול ובדברי רבותיכו הקדושי' שלוחי מנוס אינן כזוקי. וברית כרותה ה' לנחלת ה' לא תשך ריקם ירוע סואכי אין דבר בעולם כפי תכל פגע ואין דרך ערוכה וסמורה בכל מסוקלת ומסולקת מפתים קטנים ואשר היא באחת בטוחה ונקייה. ויעיבי ה' לקינו בה. היא למדס דרך הטובה והישרה. אשר ציונו ללכת בה. ואם העוונות גרמו קצת דקדוקי' בה' שלא כשור' הן הם המציא' את האדם לירי השכר אטיתי והטוב הכפון לנדיקי' שאין זה מושג. כי אם לפי רוב הטוהר בעטול המוכעים והמדבילי' מסיגי

גבול האמת והצדק ולפנים נערא אגרא - וערמא זו היא שעמדס לאנתיכונו . וקרבתם לפני א עליון
אשר סראם צרות רבות ורעות . ובכולם עמדו עבדים כאמנים . מחזיקים בדקתם ואוחזים
באמונתם . ויהיו באזכורים לאלהי . ברכות רבותיו אשר בעיר אֶקינו סר קרסו . כי במספר
דרכי סגנותם . ושומת עיכם על אחיכו בית ישראל ספר ליה' מתלמידים א' חכמה . לסם
כדברס . וראויה היא להעלותה על ספר . והיא שתקנו ביניהם תקנו גדול לחזור מקצתם בק
וכך פעמים בשכס לאמנים קבועי' בנתיים ובחדרים לחקור ולדרוש אשר סדרים סם מי סם ומי
סכניסם ומי מוציאסם ומי מוציאסם ואם רואים בעיניהם סם לחוש לאיזס קרוב דעת סהוא
אסור ומגנס . מוציאין סמס את סכראס לסם . לאפרוסי מאסורא ומולכיין אותו למקום
אחר . וכס משפטם כל סימים סידועין לסם . ובאמוכס כס עושים נש"ס לתקן את סדברים
קודם סיקרא עליסם סם פסול : כך היא דרך סל חכמים . לראות את סכולר ולא יבאו לראות
ככלע את סקדס . כקיס היא וקלס דרך זו להסכסג כס בכל מקום . וביחוד במקומות אשר
יש לנו חזר מיוחד לדירתיכו ובכמה סמס סמקום כר וזס גורם ליקרב זס אל זס יותר מדאי ולאן
כל סקריבות רצויות גם לא כולם סוכרות וסרנצס לתקן יש בידו לתקן וס' ירטיב את גבולו .
פתי סממ'ס בסוף סלכות אסורי' ביאס ז'ל לכיכך ראוי לז' לרדס לכוף יכרו בדבר זס ולסרנו' .
עצמו בקדוסי יתירס ובמחשכס סטורס . ובדעת ככוס כדי להככל סקן . ויזכר מן סיחוד
סחא סגורס סגדול . גדולי סחכמים סו אמרים לתלמודיסם סהרדו בי מפני כתי סוסרו כי
מפני כלתי כדי ללמד לתלמידים סלח' יתביישו בדבר זס ויתרחקו מן סיחוד ע"כ ובכ"ס מס'
תשובה גבי כ"ד דברים סמעכנין את סתשובה . כתב ז'ל ומסס ס' דברים סעוסי אותן אינן
חזקתו לסוב מסן לפי ססס דברים קלים בעיני רוב סרדס . וכמנא חוטא וסוא ידמס סאינן
זס חטא ולא סן סאוכל וכו' וסממכל בעריות מעלס על דעתו סאינן בכך כלום סחא אומר וכפ'
בעלתי או קרבתו אכלס וסוא איכו יודע סראיית סעינים עוון גדול סהיא גורמת לגופן סל
עריות סכאמר ולא סתורו אחרי לכככס ואחרי עיכוכס ובפ' כמס אסס אמרינן ויקצוף
מסס על פקודי סחיל' אמר רב כחמן אמר רבא בר אבוס אמר לסם מסס לישראל
סמא חזרתם לקלולוכס כראשון אמרו ולא כפקד ממנו איס ז'ל א"כ כפרס למס
א"ל אס מדי עבירס יבאנו מדי סרסור לא יבאנו מיד ונקרב את קרבן ס'
תבא דבי ר' שמעל מפני מס סורכנו ישראל שבאותו סדור כפרס מפני סזכו
ועיניסם מן סערוס ופר ס' ז'ל סכסכו במראית סעינ ע"כ . וזכס
בכלל ונשלס סוכרון סוס ברוך ס' חלקי ישראל סוא כרמנין
מקדסנו במנותינו ויטסר לנו לעבדו באמת

אמן כן יסי
רבון :

98 זכרון ו' בענין השחתת פאות הזקן וחקפת פאת הראש 98
98 וגידול ציצית הראש ואין בו לא פרק אחר 98

אחר מדברים אשר כל רוחו תרדנה עיניהם . רמעה ועפעפם ולו מים וכל שומעו תכלתם
שתי אזכרו וחולי לא יאמין לקול השמועם סרעם . הוא המכנה סרע ומר כי כוע עד כפס
אשר נמצא בקצת קבלות מישראל להיותם מקצתם כערים גם כער גם ושי"ם עובדים על מצוה כתוב'
ומזרשת בתורה וקרא ולא תשחית את פאת וקניך . הסמיחו וכרעו האכסים האלה לעבור עבירה
גדולה כזו בגלוי שאין להסתיר ממנה כי הכרת פניהם עתה הם . ויהי עוננם על עצמן לעיני כל
העם ואין מכלים בזו ולא חששו לרשות אבותינו הקדושים אשר הסמילינו הכושת כמים המביאה את
האדם לג'ע ולקיי שעה"ב ופכי זקנים שקנו חכמה ויראת ה' ולכינו מדאג' מדבר והם אינן מתלכדין
ואינן מקפידים . ועגמת כפס יביאו לכל בעל כפס הרואה את מצות ה' ברה בזויה ומחוללת וחס אינן
דואגין וזריא אולם . והיה להם להסתכל שעדיין ליתן את הדין לפני מלך מלכי המלכים הקב"ם .
גם עוננם גדול וחטאתם כבדה מאד . לעבול בדבר שאין היצר מרגש את האדם עליו והכאתו איכס
כרגשת ולא דיון להם לאכסים הללו לימות עצמן כדין וכהכלה להסתפר במספרי' בעין תער אשר גם
מזה נזכר סירא אש דבר ה' לפי מה שכתוב בהג"ס ב"ס ק"ס . לא שמדקמים עלילות לעקור מקרא
מלא מן התורה ולגמול לכפסם רעיועליהם יצדק מה שכתבנו בהם ס' ט"ב בזכרון הקודם אבל כלום
כלאים שמרמיק רחמי הקב"ם ממנו לעברו מצוה בדבר שאין בו אהבה שתכריחהו ע"כ אינרא הן אחת
כי בע"ס לא כודע לנו בחוד מקום בחמש פאות מכו כי מנחנו לראשונים ז"ל ג' מחלוקות בדבר במ"ס
בספרי הסופרים ז"ל ומ"מ אין מחלוקת רחוק כ"כ שלא כובל לקרבה ולהשוותה בנ' פאות מהמשם דב"ע
שוין בהם כמו שבראה פשוט מדבריהם והם מקום חבור פלמי לדעשים מימין וכנודו משמאל ושבות
הזקן . והשנים האור רות שכלם בהם המחלקת לר"ח הוא שני גבולי הסכה מימין ומשמאל . ולפי' א'
של רש"י ז"ל בעצם הלמי המחובר לדעשים שהוא רוחם הפנים יש עוד פאה א' מחאן ופאה א' מחאן
ונמצא שיש בו שתי פאות מכל צד ולפי' אחר הוא סב' פאות אחרות בלמי התחתון מקום חבור הסכער
לעצם א' מימין וא' משמאל וכ"כ הרמב"ם בפרק אחרון מכלכות עכו"ם ומקתיהם וכ"כ סמ"ג בלחין כ"ח
ובתב' העור ז"ל על זה ביד' ה' ס' כ"א ז"ל וכתב' א' א' א' א' ז"ל וירא שמים יבא ידי כלם ולא יעביר תער
על כל זקנו כלל ולא באותם שמכתיבו חוט כל שהוא על הפאות כי לפעמים אינן מכוונין על הפאות ע"כ
עור הביא סם לשון הרמב"ם שכתב ז"ל הספס מותרת לגלחו בתער וכוא הסער שעל גבי הספס
העליונה וכן הסער המדולדל מן הספה התחוכס ואע"פ שהוא מותר לא כגון ישראל לא לגלח קצתו
עד שלא תעטב האכילה והסתייה ע"כ וכתב עליו הרב ז"ל ז"ל וכתב' א' א' הראש ז' לכו' . וכ"כ ס' ר'
יונה בשערי תשוב' וכתב עור באגרת הסמוכה הסדקין במצוות אפי' תחת גרוכס מגלחים במספרים
וכן כוהנים בכל גלות ההל' חז"ל אשר בצרפת אמנם תחת כגרון אינו אסור מן התורה לפי שאין סם
פאה . אבל אחר' חז"ל להעביר שער בתער בכל מקום בגוף ואפי' על זרועותיו לפי שזוהי לתקון
האכסים אבל מותר להעבירו במספרים עכ"ל עוד הביא לשון סמ"ק טוב שלא להעביר שום תער על הזקן
ואפי' תחת הסכער שקורין מוכטון' אחר ר"ת בתער לפי שפעמים מושך אליו העור של הפאה .
אבל במספרים מותר והמועילים מתיחסים חוט השער ועקר פרקי הפאות לא כודע מקומם ושכס בניס

משחיתים בעקר פשיא ע"כ לזמן סרב ז'ל ופשתא ביקום אכן וכהוי מאן תרי גברי רברבי סהרמנ'ם
 וסר' ונס ז'ל דמסרו על יתרון דקדוק סדורות סהס במזבס זו שלח לבח למנוע בקבס האסור מן
 סתורס . גם מתלוכות סרל'ם וסמ'ק ז'ל סמעכו סאות' שלח סיו מחמירין כ"כ על עצמן סא מיהא סיו
 מכיחין חוט סער על ספאות שלח לעבור על ד'ת ס'ו סאמכס לסעביר סער על כל סזקן סלמעלס
 למטס לססחית סכל וסלח לסכיה כלל ועקר אפי' חוט א' מן סבדדין . לזכר סמצוס זס לא סמעכו ולא
 ראיכו כי אס בקנת מקומות וזין יודע מאין למדו ליטטר עצמס מחזבוס זו סלח סיא כתובס על ספר
 סתורס סכל סמנוות סלן ולכא סכלל חיוב מלקות על כל פלס ופלס כמו ססור סכוי במסנס . אס
 יאמרו סמקוס ספאות איכו ידוע ויבא מזה למיכקט קולי דמר וקולי דמר אין טענתס טענס כלל
 וטעות סור בידס . דאטו סבסיל סאיכו ידוע יבאו לסקל באסור תורס ארברק ק'ל סכל מקוס סעק
 דאורייתא לחומר אכן פסקו כל הפוסקים ז'ל כ"ס דלשלס מהס אין אכו בריכיין לזס . סכבר כתבנו
 דאליבא דב"ע שתי ספאות סעליכות במקוס סבור סלחי לזדעיס א' מימין וא' משמל' ספן סרל'סוכות
 לססחיתס בדי סעזרי'עליהס בעל'ס סכל מודיס כסס ולא ככס כסס ספן וס'ס לסבולת סזקן גם ל"ב
 סתחתכות א' מימין ססנער וא' משמאלו סג'כ משחיתים אוקס . כן פי' רש"י ז'ל כפי' א' סהרמנ'ם וסמ'ג
 כ"כ בפסיקות . ומי לא יחוס לאלס סמאורות סנדוליס באסור תורס ונדבר שלח מצינו עליהס חולק
 לא ר"ח ז'ל סלבריו ראי לסמוע לסחמיר . אכל לא לסקלכנגד רביס בודאי גם כמה ספי' רש"י ז'ל
 כפי' אחרת סבענכ סלחי סמחוב' לזדעיס ססור רוחב הפכיס יסכס ד'פאות סתיס מכל ד' יוס לסזכר
 ואין לבו לזוז מזואת סאחרוכיס ז'ל סקרוביס לראסובי' ז'ל בזמן כחכמה וכיראת ס'אשר סהס סזכירנו
 לחוס לכל ספירושיס שלח להכסל ס'ו באסור חמור דאורייתא ווס סעידו על בני דורס סכן סיו כוסגיס
 וכל סעס סכללו סיו כוסרין ממכו א' סמרבסו' סממעיע וראייתו בספר בית חדש סכתב סס סרב סקבל
 מרכו ססמיד ססרר'ס בן סמר' ר'ב מלוב' לין ז'ל דלרבינו סככאל ספאס סחמית סיא סבולת סזקן
 סיוצא מתחת מפיקס סל גרגרת וכראס לעין באותס סמולאיס בזקן סרבס ומילח סעלס סכל
 דין פלס יס לס . ולכן סזכיר וכתב סזריך למחות ולגזור בעוכס חמור שלח לגלח כלל . אף תחת
 סגרון . לא כתער מן סדין סגמור ולא במספריס כעין סער ליראי סמיס שלח לפנוע בעקר פלס זו
 לפי סדבר ידוע סור סזין מגלחין סס לסחזין לא כוסגין לגלח סכל וכזס יסכב סס סקוסקס לרב ז'ל
 כפי' כדברי סטור ז'ל יע"ס ואין סדלת כעגלת כפכי כל סחור אחר דקדוקי תקון זקנו לססתפר
 במספריס כעין סער כמ"ס . וסגס כי לא מצינו סיתר זס מפורס כדברי סרל'סוכיס ולא כתיב
 לא סרב ז'ל יע"ס לכאורס לדעת סתו וסראס ססביא ז'ל אולי סברי דסוי אסור מדכריהס ופיחת
 סראס סיו מדאורייתא וסס חומר ברלס מבזקן גם לא מצינו אסור מביאר לסרמנ'ם ז'ל כמו
 ססוכיס סרב כראס ססור מותר לכתיולס וי"כ סרזס לסחמיר על עצמו שלח לססתפר במספריס
 כעין סער לחוס ג'כ למ"ס כתי' סרי זס משובח ונתח עליו ברבס . וכבר ראינו סינוס שלח
 לססתפר לא ע'ג ססרק סל ספריס סכזס אין סמספריס כוועיס כנטר כלל וכדרך זס ירא סמיס
 וצא די כל סספקות כלס . וסרזס לסורות לחאריס סזין מחמירין על עצמן כ"כ כדברי סרב ז'ל
 כראס שלח סססיד וכח"ס די לבעל טעכס זו סיא בטלס מעצמס :

אם ישובו ויאמרו שאין הכתוב מדבר לא בספר לא במספתר סא מיהא מודו דסספר
 עובר אלח שגס סמספריס לא פלטו את עצמס סא' סספר וא' סמספר במסמע
 כמ"ס

כח"ט הרמב"ם ז"ל כפי' כפי' הכזכר בתו' בריש שבועות וברא"ט בשלהי מכות ואין בזה מחלוקת כלל :
אם ישיבו הסתפרים שאין הדברים אמורים לא במשיע לא במי שאינו משייע כדאיתא בגמרא
גבי ניקף גם בזה לא דקדוק כלל דהא דאטו איכחו מידעי דבבר כדו להזכיר ביה ומלתא
דלא רמיז עליה דאיניש לאו אדעתיה . ועוד דכתיב דבשאינו משייע אין בו מלקות או כורא מיהא
איבא במש' הטור בשם סמ"ג וכ"כ סמ"ק וכתב הרב שכן כתבו סתו' בפ"ק דמציעא וז"ל התם במ"ד
סמ"חיל מקמי לי קטן . וה"ה דהוה מצי למימר מקמי לי גדול לא שגדול לא יביה עצמו לסיקף כדאמר
פ"א לי לוקין . א' סניקף וז' המקיף חייב וזע"ג דמוקי לה כי כיקף משייע ליש בדהי ייינו מסוס
דבעינן אחר לא לקי דהוי לאו שאין בו מעשה אבל הלאו עובר לעולם ע"כ וכ"כ הראב"ד ז"ל בפ"י בריש
פ' הכזכר ז"ל אבל סתמל בשאינו לוקה לא א"כ מיייע למגלה א"ל אע"פ שאינו לוקה . כיוון שמדעתו עשה
עובר בלאו ע"כ ולכאורא לא באל למלוק לא לפרש ודברי הרב סתב פ"מ . שיותר גרסא לו דלא
סייך לומר שהוא עובר בלאו . כיוון דלא עבד מעשה כלל . לכאורא סתמא דמאי שנא לאו
זס"חכל שאר לאוין שאין בהם מעשה ואע"פ הוא עובר ע"י וכו' ואינו לוקה ועוד לדברי הסתפרים
הבא למדע זו . הרי זה מכניס עצמו בדב' שבקל יכול לבא לידי אסור תורה אם יטה עצמו מעט לכאן
או לכאן . והדברים הללו בעליהם הם . מעצמן לגבי העוברים בעו"פ . אם ישעון איזה מהם שהוא כולך
לסתפר מהכרי ולא מישראל לא הועיל בזה לעצמו כלום לא שלא באה תקלה על ידו שהכל את
הספר ישראל . מבוא בחיוב כחם מלקיות כי לגבי הסתפר ל"ש בין שיהיה הספר . ישראל או גוי דלעיל הוא
חייב כמו שהוא פשוט בספרי הספוקי ז"ל ואין חלוק בזה כלל בין סקפת פאות הראש לססתת פאות
סוקן וכן כתבו בסדיה סתו' בריש מסכת שבועות סמוכין הרב ז"ל וכוא פשוט ואין להאריך עוד בדברי'
הללו . כי מושגחו לנו מחטאת . לצדד בצדדים של היתר באסור ואסור בזה . לא שפשעו בריבם
לכך להראות כי אין קצת ספק ואפי' זכר בעלמא למכהו סרע בזה . ומעתה מה יש לי עוד לדבר
ולצעוק לפני מלכי רבנן . למחר ולגודל פרצה רבה וגדולה מעל עם ישראל אשר פרצו הסעאיזעוונות
וגמי כלי מלחמת סמ"קל ורצועה וספרות התרועה להרעיד ולהחריד כל איש אשר ה"ו ימרה את פיהם .
לקבוע ולמדוד להחרים ולרדוף בכל מיני הרעות עד שזכו בשלום לחטות תחת כנפי מסורת סברית
להקים את כל וברי התורה . כי אם גידי רכבים הגבורים אשר הרעות כחונס בידם מאת אלקינן
שבשמים . בכל מקום ובכל זמן לקפת את שוקי הסוזר לבקש עלילות דברים לגרוע מהוקן ולפטר
עצמו ממה שהוא חייב בו . המעט החוטאים הסזונים כי יבאו לסופיף עליהם פשע רב .
בפרהסיא ובאפקירותא באסור בתוב ומפורס בתורה . שאין בו לא מסוס חסרון בים . ולא
מסוס תלוה סכרחת כדאמרן . הלא לכם מורי ורבתי התקון ידוע לדרוש בתחילת דברים .
במה חמור עוונתו וכמה מלקיות חייבין עליו א' הספרים וא' הסתפרים ואח"כ לשלום ולקרא
לספרים כי ידם ראשונה במעל כי אם אין ספר אין מסתפר . ולחזור ולסודיעם חומרי'
הלאו הזה וכמה מלקיות חייבין עליו בכל פעם ופעם שמספרין באסור ועוברים מסוס
בל תשחית ומסוס ולפני עור לא תתן מכשול ואם הם מספרים לעצמם כמו שכוהנין
רוב הספרים . חייבין מסוס משחית ומסוס נשחת כדאמר רבא בגמרא גבי מקיף
לעצמו וללמדו הסקוונות אשר לא יעבור בהם תעה כלל ועקר וכלל סלמוד פאות סראש

גם כן ושעור רחב מקומן כמ"ט

ספר

פ"ב ז' ואם טוב בעיני לאסור להם שלא ישתמשו בתער כלל בכל סוקן סכס מה טוב מה נעים
 כי הבקעה גדולה ובריק לגדרה ככל תיקויו חז"ל ואולי תהיה להם ספריסות לעזור לכפרתן על מה
 שחדס להם מן העבירה כי לתשובה הם צריכין כ"ס כי מן הדין אין דרך לכסות ימין ושמאל כאשר
 כתבנו ואפי' תחת הגרון כבר העיד רבינו יוסף . שבכל גלות צרפת לא היו מעבירין בו תער .
 וכ"כ סמ"ק שאמר ר"ת . סוף דבר הנס צדיקה כעוב וכישר בעיני ה' יעשו להם וחיוי זאם ח"ו אחר
 הסתרה והאזרה . וראש עוד א' מישראל וראשו צדיק או זקנו כשחת יבאו הספרים לפני ב"ד
 אם המצא תמצא המכסלה הזאת תחת ידם יעשו אותם בתחילה ונחומרא כפי שורת הדין ואחריוסם
 המסתפרים מכל מקו' כפי דינם הדין וכל המוסיף לבדוק ולחפש ולתקן את המעוות אורך ימים ושנות
 חיים ושלוש ויסימו לו . גם קודם גמר דין זה יש להסמוך לו מעבירו ולהזכיר מקרא שכתוב בתורה
 ובחקתיהם לא תלכו אשר בכלל האזהרה הזאת שאין הולכין בחקות עבלים ולא מדעים להם הוא שלא
 יגדל אדם ביצית ראשו כמו ציבת ראשם וגם בזה הדור פרוץ בכמה מקומות בעו"ס והוא עליה לדבר
 עבירה ולחלול שבתות זימים טובים כמו שהוא ידוע ויבא בחקומו בע"ס זכרון המיוחד להם
 ובמדרש פיר השירים רבה באנה זראכה ציון בנים המצויינים לי בתגלחת במילה ובציצית
 ע"כ . ותקן הדבר מוטל ביחוד על ראשי העם הממונים על בתי כנסיות ובתי מדרשות
 לפקח ליתר הדברים . על תיכונות של בית רבן ועל כל אשר תחת ידם שלא יבאו ל' הקדש
 פכימה הגדול פגע אשר טבא ה' . ועל אבות הבנים ועל מלמדיהם . חובת זו מוטלת ביותר
 וציותר . ואיש את רעהו יעזור להדריכם בדרך הכבושה גם כי חקינו לא יסורו ממנו וזכורכי
 בכתי מדרשות שבהם כתגלתי כך היה מנהגן של הספרנים היו באים בבית המדרש
 ומסתפרים בידיהם . וכל השער סיקר שלא בדין היו מנלחין אותו ולא היה אצ
 שוכס פה ומצפצף א' רואה ושמה במשפט שארית ישראל ופכין הקטנים עם
 הגדולים כל ישראל כא' חבירים כבוד ליראות את פני הארון ה' לקינו
 בפנים חדושות ובראשי עם קדש ויעבור מלכנו לפכימוז' בראשנו
 אשר לו אבו מורים בכל לבנו זככל כפסנו ואשר

עזרנו להתחיל ולגמור
זכרון הזה :

זכרון ז על ענין רבית ואין בו אא פרק אחד

שאין אדם חוטא ואלא לו . ויבאו לפרוש : גם שמעתי תקון ופס למופתים הסוף א' א' א' א'
 ליעול מעות מהכותי ברבית להסבון הסותפו' כדי שלא יבאו ליכסל . באיבורו . והוא
 סילסל לכתי מוד חמעות הסותפו' רבית המעות שנוטל ממנו ומעתה כמא' שלא כשאר עליו להוב
 כ'א הקרן בלבד ולמאן הפדעון איכבודל מסותפים כ'א חלקו של כל א' וא' מסקרן ואין כאן רבית
 ולא נד אכור . וראוי היה הדבר ללמדו לבני ישראל . ונקל לכבו' זו יהודים גם המרובים רבני
 לומר כאמרי ומכיוו הק"ק כשיערכו ללות ברבית מהכותי מחמת כל הקבל . מכבר ידוע מה
 שכתב הרב בב"י בס"ם קס"ט . בשם רשב"א זצ"ל שלא היה רואה היתר לענין ההלוואה מסיו כוונתו
 הכאמים בעד כל הקבל . ולא תקררס דעתו כלל בטעם א' שאמרו לו יע"ם ובע"ה זה סדרך כר'
 יסר לא יבטלו בו :

אחד מן האסורי' החמורים שבעו"ס הקלו חומרו והתישו כמו ונתפשט היתירו כמעט בכל המקומות
 זה בכך זה בכך הלא הוא אסור הריבית אם יקרן לרוב ויצא חוץ מהמדינות אשר גדרו גדולי
 שבוים בין באבן רבית בין בהערמת רבית בין ברבית דברים . עד שמדא' נד הניע הדב' לעבור
 על עיקר רבית מן התורה באופן שא' סוגג ואח' מיד זה במתכוון ושלא במתכוון בפס מיכיתחבולות
 וערמוניות מבקשים עלילות דברים להסיר את האסור ולקבל את החמור והכס גודל חומר הרביע
 מתבאר היטב מכמה דרוין שראינו שהכתוב הזהיר ושם עליה עוד הרבה עליון האויז הרבה . למלוג
 וללוה . וכל העוסקים עמם אחד הערב ואחד העדים וא' כוסר וא' הסכור ומסייע לא' מהם כולם
 עוברים ואע"פ שבשאר דברים ק"ל . שהמזיק את ממונו אע"פ שאינו רשאי פטור כדאבן במשנתנו
 גבי הקובץ את כעושותיו היות זה דרבית אינו רשאי ומייב עליו כמו שיפס דקדק הטור ז' דאין סוס
 מחילס מועלת זו כמא' המלוה ברבית עובר על ו'לאויז וא' הן לא תהיה לו כנופה . את כספך לא
 תזן לו כסף . ובמרבית לא תתן אכלך . תקח מאתו כסף ותרבית לא תשימון עליו כסף . ולמבי
 עור לא תתן מכסול . ואע"פ שאם כעמוד למזין הלאויז הסנוין במשנתנו לכאורה לא כמא' לא
 חמסס . דתבן בשלמי דאזו כסף ואלו עוברין בל"ת וכו' עוברים משום לא תתן ומשום כל תקח ממנו
 ומשום לא תהיה לו כנופה ומשום לא תשימון עליו כסף . משום ולמבי עור לא תתן מכסול וירא
 מאלך אבי כ' הדבר מבוא' דמתב' בלסון קרבה היא סנוים . ושכי לאויז הכאמרים ברבית בלסון
 לא תתן באין כא' . ולכך לא קתבי עוברין משום את כספך לא תתן ובמרבית לא תתן . לא עוברים
 משום לא תתן לכלל סנוים כא' והוא פשוט :

הלורה עובר בשלס משום לא תשיך לחאיך ולא תשיך לא תשיך ולמבי עור לא תתן מכסול הערב
 וסעדים וסספר לעולם עוברין משום לא תשימון עליו כסף . וכעמים כמי משום ולמבי
 עור לא תתן מכסול כגון אם לא היה מלוה בלא כס' במ"ס התו' ז'ל . וכן סטיב לדקדק בסופר הרב
 בעל תוספת ל"ט כר"ו ספרסור או המסייע או המורה לא' מהם . עובר משום ולמבי עור לא תתן
 מכסול וכל או הדברים ברורים הם בחברי רבותינו שראאכזים והאחרוכי' עוד מצינו לרז"ל שאמרו
 בגמרא אמר רבי יוסי בא ראה סמיות עיניסם של מלוי ברבית אדם קורא לחבירו רשע וורד עמו
 לקויו והם מניאים עדים ולכלל וקולמוס ודיו . וכותבין וחותמין סלו' זה כסר באלקי ישראל .

י' הרמב"ם בריש פ"ד מהלכות מלוה כתב אחר זה . כל הלוה וזמנה ברבית ביני לביני עממן הרי הם
 כמפריזין באלפי ישראל ובפרט כיצאית מזכירין שאמר את כספך לאתתן לו בכסף וגו' אביה' לקיבם
 כמזיבא אתכם מארץ זכרון ע"כ עוד בסוף פ"א איזוהו כסף בתנאי ד' ל' קבעין תבא רבי' שמעון אומר מלוי
 ברבית יותר ממה שמרווחין מפסדין ולא עוד לא שמימינן משה רבינו חכם והורטו אמת ואזורים
 יאלו הים ודע מרע"ה סתם ריוח בדבר לא הוה כותבו ע"כ . ועוד מילכו גדולה בכל מ"ע שצריך
 להסיר בה וית' משנות הדקס כח"ם הר"ם ב"ם ז"ל בריש פ' אחרון מתבנות עינים ברת טוינו עליהם כמה
 פעמים . ובה אבו הולכים אחרי דרכי עיבוב של אדון הכל כ"ה הסבג עולמו בחסד ובריותו ברהמים
 ועוסק דקס בכל עת עם כל א' וא' שכולן בריבין אליות וא"כ שעיני או הכשרך שבא לדפוק על
 פתחי כדביבם להחזיק בו שלא יבא לידי כפילה הרי שלא רבס או שלא רחם . הסול או המשאיל ליתנו
 לזיו לקבל ממנו דרך דקס או דרך מתנה . או בא' מדרכי הסתבאות : שכתבו ז"ל לא דרך הלוה
 איך יחטא ואם זה המלוה להגיל עליו רבית וסרי הוא מכיר באונס הלוה . וידע שפיו אומר הן
 וכלנו אומר לאו לא שבע"כ בריך הוא ליעול כי כל אשר לאיש יתן וחי' א' בפשו ופשו כנו וזכותיו וה'
 יסיו מועלין ברעב ובערום ולא יבטרכו לבריות ולא יסיס כבזס בעיני' ואפי' הוא עשיר גומר וצריך
 ליעול עני' וסיס באותה שעה ואם זה מכבוד עליו עול רבית בראות ססוד צריך למעות וסעסע דחוקס
 לו . יוסיף על חטאתו פשע וסרי הוא דועס לגזל בדאמרי' בגמרא בראש הפרק בכל התם רבית
 ומתנתו איכס מתנה כי אונס וכיכר וצריך היודע ועד אשר לפכחו בלבד גלוי וידוע סוד כל הדברים
 כלם . כי הוא כותן סתורס יסתנה ויתעלה שמו לעולמי עד . וא"כ אחר שנתבאר במקצת חומר
 הרבית שמילא כשמע לאן יסלכו ככסי המתעסקים בה ומה יסיס אחרים וסוסס . כי איך תחול
 ברכס במזון הבא ככסה חפאים ועוונות בעשי' ובלאזין ובאכסים הרבס ולפתות בנתי' וסס מלוה ולוה
 כמ"ס וכבר כתבו דברי סתא ר' שמעון מלנה ברבית יותר ממה שמרווחין מפסדין . ועוד סס באותו
 הפרק תביא ר"ם בן אעזר אומר כל מי שיש לו מעות ומלוה אותם שלא ברבית עליו הכתוב אומר כספו
 לא כתן בכסף ושחר על כפי' לא לקח עוסס אלה לא ימוט לעולם סא למדת סכל' המלוה ברבית ככסיו
 שתמוטטין ומקשיבין עלס וסא קא חזינן דלא מחסי ברבית ומתמוטטין ומשכיבין א"ר אעזר הללו
 שתמוטטין ועולין וסללו מתמוטטין ואיכס עולין . וכתב רש"י ז"ל דדיק לה . פדקאמר קרא
 עוסס אלה לא ימוט לעולם ועוד לרז"ל בהרבה מקומות . קיים שעבין סזס . ומסס בארוכס בשמות
 רבס אבל אם כסף תלוס את עמי וגו' דברים ראויס לקרות ולכנות ולכסמיעם ברבים להסיר בהם
 את סעס וסרי סס להס ככל שאר דבריהם ככיס ונאחבים ולא כפל ססס כחוט ססערס ארצס ולפי
 ססספר מזני' תסלות לא אין לבו להעתיק ססססס כמות ססיא לאחלק קטן ממנה סני' דברים בלבד
 שבאים סמוכים סז לזה . ולא סס כלשוכס ז"ל . ד"א אם כסף תלוס את עמי סס"ד כספו לא כתן
 בכסף באורס כל מי שיש לו עשור וכותן דקס לעבדים ואיזו מלוה ברבית מעלין עליו כאלו
 קיים כל המצוות כן שאמר כספו לא כתן בכסף וסחר על' כפי' לא לקח עוסס אלה לא ימוט
 לעולם ומי סיס סז עובדיס ססיס עשיר ואסטרופוס של אחב שאמר ויקרא אחב אל עובדיס
 אשר על סכית וסיס . עשיר יותר מדאי וסזיבא כל מזונו לדקס ססיס ז' את הכזיאים .
 פיון סבא כל אותו סרעב הוה לוס בכסף עם יארס בן אחב עס ססיס מספין לכזיאים

זה קיים כספולא בתן כנסך אבל יסורים שהלוה ברבית אמר האלקים עד עכשו זה קיים
 יבא יסוף ויכרונו אותו כפאמר ומלא את ידו בקשת ויך את יסורים בן זרועיו ויבא הכזי מלבו
 ולמה בין זרועיו ויבא מלבו לפי מהקסה את לבו ופשט את ידיו לקבל רבית לקיים מה כפאמר
 בכסף בתן ותרבית לקח וחי לא יסיה לכך מזכיר להם אם כסף תלוו את עמי ואף בירושלם
 הו' עושין בן כפאמר כספך היה לבינים ומה כעשה להם כסף כמאם קראו להם וכן כספם
 בחזנות יסליכו להם על טעברו על זה שכתוב בתורה את כספך לא תתן לו כנסך וגו' הם
 אמת ותורתם אמת' הן עוד היום בעינינו ראינו ובאזכרו שמענו מפי זקנים עם נערים שכל
 שמתעסק ברבית ככסיו הולכים ומתמוטט' ומדי יום ביומו מתמעטין והוא אינו מכיר בדעתו
 ואינו מרגיש במכתו עד שסיוס כאן עשיר ושבע ומחר עמי מוטל ברעב ששכיבתה כשיכת נחם
 כדבריהם ז"ל ואחר כל אלה הדברים והכסיונות עדין כמה וכמה מבקשים לילך בלא זו הדרך
 ובארחות עקלקלות וכל א' מהם מתנשא לאמר זה מותר וזה אין בו דראיסור ורבים תשובות
 לדבר וכלם רבות דעות סנספאות בענין נגד האמת הנמור אשר דבריו דרכי כועם אלו חייבין
 לילך בכל מקום ובכל זמן ולכן לבאת ידי שמים במקצת כעבור בקצרה בזמון קצת ענינים
 אשר היגיעו בענין רבית שהם שהיותר כוללים ומתכבדים אלה הם ואלה הם . כי בעו"ס רבו
 כמו רבו ואי אפשר נאדם לקבצם ולדבר עליהם וכל א' זה אחר זה יבא במקומו מפני עצמו ואולי
 מתוכם בהמלת ס' ועזרתו התמימה יודעו כמה פרטים שצריך כל אדם לזכר בהם ולהיות זריז
 וכספר לפתבחה כרצון קובו מהם שחכנו כי ממנו הכל ומידו כתנו לו :

יש מקומות שהאלמנות בפרט כוונות להלוות ברבית קצונה לפדיח בכך וכך לשבת ולחדש
 ובראי היתר זה אין לו לא שורם ולא ענף וכל שעסקה כך צריכה לתשובה ולסליחה
 ולכפרה ואולי דמו מלתא' זולתא' ושמעו רבית דרבנן מותר במעות של יתומים וחסנו לומר
 מה לי יתומים מה לי אלמנות וטוב אחר מדרגה זו כרעועה . ירדו במדרגה אחרת רעם
 שימכם שבאו לכתיר עצמן רבית קצונה וגמורה מן התורה וסבה הראשון יסוד רעוע ואין ז"ל
 ס"ב והטעם דרוקא יתומים שכיבו ולא אלמנות כמ"ס סרז ז"ל בסי' ק"ם ז"ל . כתוב בת"ם וכו'
 ולפי זה הטעם היה אפשר לעלות על סודות דמעות אלמנות מותר להלוותן ברבית דרבנן
 במעות יתומים . דהא סתם אלמנות אין יודעות להתעסק בסלפן וזה תימא' דלא אישתמיש מד
 מהפוסקים קהאי ובתראי לכתיר בכך . ושמא ז"ל דשיי אלמנות ספן מתעסקות כשאר
 נשים . ולא בעינן סיכוי מתעסקות כאנשים . ואסור להלוות מעותיהן אפי' באבק רבית
 וסבי כקטיבין עכ"ל . סרי מפורש שאפי' באבק רבית אסורות כ"ס ברבית קצונה .
 שזה לא עלם על סודות וטעות גמור הוא ואולי מתקום אחר באו לירי כך ומזכר עלינו
 לגלות מעותין והוא שהגיע לחובם שחזר ללוות ברבית מפני פקוח כפס כמ"ס סרז ז"ל
 כפס התו' כמ"ס סכ"ל וכן מחשבין עצמן כאלו הניעו לגדר זה ולוות או מאז וסגיאה גדולה
 ומפורסמת היא תמילא מדד הלווין וסיו יתומים ואלמנות יהיה מי שיכיר . וכי כל
 דקדוקי עניות ודוחק השעם פיקוח כפס מקרי לוכסל . ולכסל בכמס
 לאוין מן התורה .

אלה השם בעצמו דפקוח כשם יוכיח לאלו הכי הוא וכמעט הוא קסם המציאות שיבא א' מישראל
 ליה מרה ז' שיהיה ענין מתחילתו ברעף ולא יסור מהחמין עליו ובכיתו אין להם דר ומים לחץ להשיב
 את כפשו או כלי למכור בדמים מועטים אם לא ימצא ללות עליו חליה וחם לזרע אברהם . וא"כ
 הדבר מפורד שאין לו קיום ומציאות והרי הוא בעל מעצמו וכן לו ישי מה שאינו אם הלוה בשביל
 פקוח כפשו הוה לו ללות ברבית כלסוף הרב ז"ל ששעתקנו מן היתר לאלמנא המלוה ללוות
 ברבית וליעלה סימו . והרי יש לה לאכול ולשתות ועוד לה לללות . וראינו לומר בכאן דבר
 שלוב פשיטותו לא היה צריך לאמר . והוא שלא מפני שאמר ללות ברבית . במקום פקוח כפשו הוה
 לישראל ללוות ברבית חליה . דא"כ לקתה מדת הדין דאטו מפנין סם פקוח כפשו המלוה עובר
 כששם לאוין האמורין . כשים שם פקוח כפשו יהא מותר בשביל כך ה"ל לא עלה זה בדעתו שום
 חדם . וא"ת א"כ היכי משכחת לה דמותר ללוות ברבית מפני פקוח כפשו דהי מכותי אפי' בלא
 פקוח כפשו מותר ואי מישראל הוא אמרת דאסור . תשובתך כגון שלא ימצא מי שיכיר לוטלו בלא
 רבית או הלוה מותר והמלוה לברו עומס האסור ועובר על כל הלאוין וזה היה נמשך ההוא מעשה
 דמזכירנו עם יסורם בן אחאב שמתנו למרו התוספות ז"ל הכיור האמור ולפי' כפרע הק"ם מיוסרם
 פמ"ס לעול כשם שנות רבא . הרי יש לברו ראיס ברורה אע"פ שלא היינו צריכים לחזור אחרים
 כי הדבר פשוט ומפורד ולא ימצא חדם שיחלוק עליו וא"כ חזרנו לדון הדין בענין היתר שלקחו
 לעצמן האלמנות ללוות ברבית קצובה . שאפי' באופן אסורין כ"ס בקצובה . וכל כי האז ב"ה
 מייבם ככל מקום להפריטן מאכורה ולמחות צדן ולהעביטן עד סובן מדרך הרעש האת כמו שהול
 הדין בכל דבר המכורם בכתוב כמ"ס בשם השופטים כמס פעמים . והאסור הם כתוב ומכורם ושנוי
 ומשולם בתורם :

י"ב תקומות סכוסגים . מנופל אדם כלי בידו והולך לבית חבירו הרגיל בכך ומוכרו לו כפחות
 אמשוויין וסוד חקם סימוהו וימכרו לו והוא אומר הן אבל כתבאי שאמרי' על הדמים
 שכתן בעדו כך וכך וסרי' זה הערמת רבית המציאה לדי אסור תורה תתם שעליה שמעתי מתערים
 ודנין כמה פעמים ואפי' בעיבי העם דעק' בעיבי החבמים . ובכאן אפרס בקצרה . הרי שהסכמו
 בני מריבא א' סבל המלוה את חבירו אפי' כסתם יתן לו כך וכך למדע או שהסכמו כך בכי אוננות
 א' או ב' בני אדם ובא א' ולוה מחבירו בפתם ובשעת התרעון סומף על מעותיו רבית כפי התבאי
 שצדיקם האם באחרו ששכיל שלא הירשם דברים ותבאי בשעת הכלואה ללוסי' שאין בו ממש אסור
 תורה פשיטא דלא אריבין הכי ואסור גמור הוא שמאחר שהתבאי עשוי ונמשך כיהם מקודם מה לי
 אם הוציאו כפה בשעת הכלואה . או לא הרי הוא מוצא ועומד ושתיקה זו כדבור דמאי . הא להם זה
 דומה למ"ס הרם במ"ל בריס"פ דכדריס ז"ל מי שהתכה קודם שירוח והארי כל דבר שאדור מכאן ועד
 עשר שנים הריבוי תתם כפי' או הכי הן בעלים וכו' וצא בדברים אלו ואה"כ כדור אע"פ שזכרם התבאי
 בשעת סכרו הריבוי קיים סרי . בעל התבאי כדור זה ואם לא זכר התבאי לא אחר סכרו אע"פ
 שקבל התבאי כלבו וקיימו סרי סכרו בעל ואע"פ שלא הוציא עתם סחורם צפוי ככר הקדים סחורם
 לסדר והוציאה בניו מקודם ויש סחורם לכתחילה והומר וסוף שישאור התבאי אחר סכרו בתוך כדי דבור
 ע"כ הרי שכתן הרב טעם למס אינו צריך להוציא סחורם צפוי אע"פ דחזרם סבלל לאו כלום הוא כמ"ס
 ז"ל כסריא פס"כ דשכונות ז"ל כשכע וחזר בו תוך כדי דבור כלבו אין זה כלום וכנ"ל יאמר סכ"כ הקדים

חזרה לכרד והוציאם בפני מקורם וחסיד כלו עתה מוציאם והוא דיין לבדן דידן אחר טוס מנחם
 וסם רגילים ככך אם ישיבו שאין המסל דומה למסל י לענין רבית קבוצה . דהתם כלואה הכא
 פכירם . ומסתמא אין רבית קבוצה במקום ובמסכר מעתה סוזקקנו לבא לדי סלון אחר ישר ואמתי
 שכתם הרב ז"ל בלי סם י קצו כסם הריב"ס ז"ל ספי וסוז לכל מעשה סים בו רבית אין תקון וסיווי
 סלסון מוציא מדו אסור סים בו דרך מסל אם יאמר אדם לחבירו מכור לי ד' סלעים ואתן לך ס'
 בחנם סכא אשפי ספסב סלסון סמלואה למכירם וצקוק סהים לו לומר סלויב ד' סלעים סדוי דאורייתא
 לתי תכור אין מכור לי לוא תקבוצה כלום וסרי סוז אסור מן סתורם מכל מקום י ח"ל סרב כ' הריב"ס
 של סאי עובדא דרב חמא כולאי סים עובר על רבית של תורם פיון ספיתם סלואה גמורם . לא
 ס'ים משה סלסון ופיתוספות סיארו עור ודאי רב חמא לא סים עועם כסם . סיסוס סמפכי
 ס'אמר בלסון ספירות יסם סותר דא' כעלת תורת רבית לא סהים פוערו רב מטא מן סאוכסין כל'
 ס'ג זמן ספית סמעות ס'ה סלוא ולא סוסיאו אם כחכור סים ספוד מלסל סמו אם סים סוכר וכו'
 ס סעועל רב חמא ס'סיה זס כספירות כלי וספטר רב ענין זס סה דרב חמא סוי אפק רבית וס'ס
 כ'ס כן כ' סרסוי אפק רבית ואין ספק סלסו כיוון אכל אם סים ס'ואה גמורס אע"פי סאומר בלסון
 ס'ירות א בלסון מכירם . ודאי רבית קבוצה סיאן סלסון גורם עכל סרב ז"ל ספתיס יסן
 ד' סייב' רוככות כ'סופס סל מעלה . וס'ס'ואה ס'סעס בענין סערסס אז כ' סיס יגרע וסס יסחות
 ססססור ס'סכור כלום סכלי וססור ויקכור סוז או סלסון מיד סמלסו כ'סופס דמים ואין כ'אן לפי
 ס'סמת לא קוכס ולא סוכר לא לוס וסלוס . על ססססון ססחור וסודרו כעסס סים לו מעות וכותן
 ס'רבית לפי ססון ס'סיתר ספדותו סכל כססאי וסססיקס ועל דברים או כ'ס'ס'ס' ססס סססורין ללכ כ'סמר
 ויר את ס'א'ק'ק' וסוז יסברך סססס'ן ויודע ססר דבר סכל כדח"ל אם עוד יסבו דעדין יס לחקן כין
 סמסל כמסל וסוז דססס סמלסו גופס בעל כסרו סל לוס קרן ורבית כפי סתכאי סביכוס וכ'אן כ'כרון
 דידן פעמים סמלסו סייכו סקוכה . ואס ירסס סלא לססור את סכלי סרסות כידן זס סים מעסס כפי
 סס ססעכו סאורע פעס א' כ'ס'כל ואין כ'ס'אין ר'א'ס ממכר וסדבר ידוע סמו ס'סיה כ'ס'ג לעסות כן
 לעכס סכלים וסססס'ס'ס' כידן ולססס'ק' כסם לא יס'א אדם סולך עור אכלו למכור או ללוות ויכרחו ממכו
 סכורח מן סססס וססורח סדוך זס לא יתן מקוס לכך . וסוי יודיע אם מעסס ס'סיה כ' ס'ס ססמלסו
 סתפס סכלי ר'ס כ' סססונו כפי אורך זמן סס'ס' מעסויו כעלות . סכך סים עולס קרן וסרבית כפי
 סוזי סכלו ולא רבס לססורו כסחות וכזס לא סים ססס'ד כלום ל'כ'י סלויס כ'אופן סס'ס'ר זס כ'ס'קומות
 סים בו אין לא סורס וכל סוועיו יס'ס'ו יד על סס . ואין ל'כ'ר ססוכס א' סכך כסו . ומכ'רע
 כ'ס ר'או לסססדל לסלקו ולכעלו ולא יס'ס עוד סקלק ליחי' ולרפי' וכל סקופך כ'ר'אס כסס יאמר לו

מן ססס'ס יס'ס'ס'ו :

יס' מקומות ססס'ס'ן סנותן אדם סך מעות לכעלי סכויית לסלותם כרבית על ססכוכות ובעלו
 סככויית מקבלים עלסם אחריות סמעות וקוצנין ליתן כעדם כך וכך למ'ס ועוסים סטר
 עס סקורין אותן סטר עסקא ולא כ'ר'א'ך ל'כ'ר בו ולא כ'ר'כ'ים אחרים פסס אסור כרוו כל
 סכן כ'כרון זס סס'יא סלואה גמורס . וסוי רבית קבוצה מן סתורס ואין כ'כוי ססס'ר
 סטר עסקא סכילו מן ס'ס'סור סים בו . וכמו סכס'סו כסמון
 כסם סריב"ס ז"ל :

מקומות שבוטגין הסוחרים ליקח מעות בהלואה • ע'מ'ליתן למלוה כ"ב ריוח בתבוא
 שהמלוה יקבל על עצמו אחריות הסחורות ששולחין עד סגנועם למקום פלו' וסס יפרעו מן
 הדמים מס'ו וענין סריוח הוא דרך משל שאם יבא השער יבטור לקבל אחריות הסחורות בעד ד'
 לחאה או ס' למאה • הם כותבין עשרה למאה וכיוצא • וססס לא בככים עצמנו לפרש בהם מיני
 חלוקין סלואה • וכמה מינו חלוקין קבלת אחריות יש בענין כי רבים ססס זה למעלה מזה ססס
 ססס סססס כפי מה ש'למדנו מדברי רז"ל סססס ססססס כי ססיות סססד רשע'כל סססין ססססל דמי
 ולכן דרך קצרה סלך וס'אמר סססר ידוע סססלוקו בענין ססס גאוני עולם מוסר'כל ומוסר'סס ז"ל
 בתשובתיהם ססססר'ס ז"ל סססר סס' ע' דסוי רבית קצונה ומוסר'ל כל סססר בתשובות כלל ס' סימן
 כ"ב דסוי אבק רבית ומכל מקום סססר בדבר וכתב דספי' ססססי יתומים לא סססר ססס' מוסר'סס
 ז"ל ז"ל אמנם סססדון דירין כ"ל ע"ד כי כלי ססס הוא סססג דסוי ורוע וסין לסיס עליו לב אחר סססנו
 רואים דכל אפי' סין סססר זה סססר וסור וספי' סססל לא אינו אומר לא ססין לו דין רבית קצונה
 ססססס דסויים • אמנם אבק רבית גמור קרוב לשל תורה הוא סספי' ססס ססס חלוקים באבק
 רבית וכו' יש ססססס דססרי דלא סססר ליתומים לא קרוב לססר וכו' • אחרים אומרים סכל
 אבק רבית מותר ליתומים מ"מ סססל כזה אומר דלכ"ע אפי' ליתומים סססר וכו' וסוא ז"ל סססס
 כמ"ס דסוי רבית קצונה • וסעסס מוסר'כל ז"ל סססך עליו לומר דכרסס דסין זה רבית קצונה ז"ל
 דלא מוכחא טובא וכססיל סלואת מעות סס סעליס סססריות בותר מדדי דמיו דלמח לא עבדי לא
 מסוס סלכס בעוה על אות' סססדים כי לא יבאו עליסם בעקיסין כמו סעסין ססססס וסמא
 דספי' סלס סיו מליון אלהס מעות סיו כותבים בעד סססריות לכד סססס או עסר למח סססס
 וסססס כסוח באכסיס כסריס יסדיס • ולא לסססס יסס ססססס כסיו יוכל לדון עס ססססין
 וססו • ולא לקח סססס לא כדי ססססו מססון כידו ססס ססס יסכדו סססרות בים סלס ללכת אחריו
 לסססס ססון סססו ע"כ • יש לנמוד מדבריו ז"ל כפי ססססס חלוקים ססססס כרסל' לעיסיס •
 ועוד יש לחלק כמו סססססס כסוב דע'כ לא קססר סרס ז"ל ולא סיו רבית קצונה מטעמא דכתב
 לא כמעלה עליו כסוי על סססר יבא אכל כמעלה כפלי כפלס כמו סססר רחיתי סססס סססר
 סולך על ג' למח וסססס קצן כ"ח למח • כל כיוסאי לא דבר הרב כו בודאי סססר מכוור
 וכסר לכל • כי כססיל מעוה סססססו זה כותב'ס כסל תיספת מרובס • וסססס מן סססס
 סססס ססר • ועוד י"ל דרך קלל ככל ענין דעסס גדול כרסס ססס בדבר • לומר ססס קרוב
 יותר ליססר תורה משל סססרים וסוא ססססס אחר סקצן עם ססס • כ"כ למח יותר על כססס
 סוא סולך כסר אחר וקוצן על ססססס עכס • כססס כפי סססר כססס סכל סססר סן סססר סן
 מרוסין לא עליו אחריות כלל דסוי זה כסין רבית גמור סוף דבר לדברי סכל כסר כססע
 ססססר ססס כו וספי' סס' יתומים לא הותר וכל סססס וכותן כקסין כפיס וכלכ' סססר וסורס
 מאססר ענסיס אלה לא ימוט לעולם :

יש מקומות שסולך אדם אכל סססרו וסומר לו רססוך סססל' סס דרך משל כ"ב דיכרין וספי'
 אסין לך בעדס ק' דיכרין במקום פלו' • זססו אומר סן ועסססו סססר חלופין
 סקורין ליטר'ח ד"י קססס'ו וכותבו כידו וסוא סלסל'סס ליד סקידו סעסיס ססססס כסרובס •
 לסין ג' סססס וכיוצא סעס סעס סססר וסעסיס ססססס כקצרה סכף כואו סכל
 לפי

לפי תכאול . וכמה עיני כל יראו מה הוא אסור ברור לא שטועבין לומר דעני המלוס לומר
 בלוס . אילו היית רוצה לכתוב אליך בק' דמכרין כללו לא היית כותב ח' למי שיבטיחם מאחריות
 בדרך אמת תן לי והרי לך כחאין צ"ב דיכרית . וסדרה תסובות בדבר חזק שלא כל כדברים
 סוף וספיתר שיבדק בא' לא יבדק בחברו ואפי' בשוין יתחלף הענין ספיתר לאיקור בפתח
 אופן תכאול . וסדר הכתיב סרז'ל כמ"ס קס"א תסובת סרז'ס ז"ל ספוכיה לא' על ענין כזה ז"ל :
 תיזכרה מתוך לשון הספר כראה . ספוא רבית קצונה וסרבה שנית לעשותה הספר בלשון
 זה . סכרי הסלואה זאת לא היס בה רבית וכו' . וסיוס לשונו וסיוס לך לעשות
 סוד מוצ' וכו' ולא לעשות לו סטר מקרן ורבית ספרי אפי' בא לפני כ"ד לא יגבולו בסטר זה .
 פי' אם ת' דיכרין לבד ע"כ וכן הכתיב עוד ז"ל בשם תלמידי סרמ' בא כמ"ס קס"ו וס' למ' כרבה כיוצא
 בהס' וא"כ מה טעמה היא זו לומר תן לי מה ספיתת כותב למי שיבטיחם סאס בדרך סכעמה סותר
 בדרך סלואה סו איסור גמור ומע' זו כאמר עוד סמיס סכיו בענין א' סיאמר א' לחכירו לספיר
 לו רבית בלוס אם היית סולך אבל סגויס לא היית כותב כך וכך . גם עתה תתן לי . חלילה
 וחס סאס לגבי גוי סותר רבית לגבי ישראל לא סותר ודכוותה משל סכעמה עם סלואה . ועוד
 סו סגיד לו שסמכס דיכרין סיה צריק' ליתן למי שיבטיח לו ק' ולא פחות פרוטה וא"כ ס"ל רבית קצונה
 ממש . ומסוס אגר כטר סוף מוסיק' ליעול סמכו ביותר . ואפי' בכל ספוא אסור מן סתורה
 כמ"ס סטור בשם סרמ"ס בריס ס' קס"א . ועוד כמה פעמים אירע שססס סלסוס כדרך למעות
 סתקומו כן סללוה סוהך למעות סמקוס ספוא ססתלס כו' וא"כ סני למימר סלוס סלסוס . מה ראות
 סאבי אתן לך מסלי בעבור סשבון סכעמת סכבאס . גם אתה סתן צדי' בעבור סשבון סכעמת
 סכולכס ססיה לך לסוויא וכסוויס סכיו ככין ולא ססרין ואין כאן טעמה כלל . ועוד סק"ל דאין
 קבלת סאחריות סתרת רבית כדאיתא כמ"ס קע"ו ובמ"ס קע"ו וסרין סדכריס ק"ו כדכדון דינן ספרי
 סללוס אין לו עליון אחריות כלל אדרבא על סלוס אחריות סמעות . עד סיקבלס סקירו של מלוס
 נכמו ססמעתי טועבין וס סודיס כזה כל סספטר איכו ססתלס סכף כוואו מסוס דסוי אגר כטר
 אבל אם סוא ססתלס סוד חוסבין סדבר למותר ואיכו יודע למס לא יקטב לאגר כטר כל ימי
 סליכת ספטר בדרך אטו סו גרע סביאת ככו או סביאת ספתח דככיו עליסם בסתני' לא
 יאמר אדם לחכירו סלויכו כור סמיס ואיכו אתן לך נגזן אבל אומר לו סלויכו עד סביא ככו או
 עד סאמנא ספתח וע"כ לא סותר זה . אלא דווקא סאס בסאס דסוי סדכריסם אבל סאס
 בסאסיה! דסוי בסל תורה לא כמ"ס סהו' ז"ל כפי' זה פעמים ככאי פרקא דג"ס סכו דתימס
 סעד סביא ככו דסו וכו' ובפ"י סזסס כד'ס' כעסס כאומר לו סלויכו עד סביא ככו וכו' וכ"כ
 סס סראס ז"ל :

גם יש מקומות סכוסין כסטר חליפין כיוצא בלו וכפי תוספת סכסועות לסלסוסיין כן מוסמיין
 עליסם רבית גמורה ואסור לדרבה כסס וככיוצא כסס :
 וקומות סיס לסס יריה מדי זמן כזמן סמכסס ד' פעמים כסכס וכוסגיס ססוהריס
 לקצו ערך לסכעס של זכס ידוע כיוס' לערך כ"כ מטעמות ס' כספ' דרך משל
 סאס כסולג' למאס וסמכיס דוקא ס' פעמים מעלין פעמים מורידין כפי רחוקקרוב זמן סירוק
 אין לדרק קצנה וסמכסו סוא כך ססולך אדם אבל סכירו ואומר לו תן לי ק"פ דוקא ס' ואיכו אתן לך
 כעסס

צעדם ביריד ק' כפולות כמו שפעם הסערו ועוסקו מהם סער חליפין ויש צעטרות הללו ב' מינים
 הא' חסור מחזירו המין הא' הוא אותם שמסתלמים ביריד כפי . סדר הלאה זוזאין עוד למלוה על
 הלום כלום ואע"פ כן כראש ריש לפקפק בדבר ולמו' עליו הוא דאע"ג דדיכר זכב דין פרי יש לו כמ"ס
 סעור ול ברש"י סי' קס"ב ח"ט לא כל האמנים ולא כל המקומות . שוין סערי כמס' מקומות יש בזמן זה
 מסוכסכ חריף בשם מאד ויבא במעט של כסף ועוד בראש דאליבא דכ"ע לא סותר ללוות בלאה כמ"ס
 וס"ס לפסוק על הפירות כמ"ס כשקבלו זמן ונתקאי שלא יקבל הפדעון עד זמן קצוב כמ"ס הרב
 ז"ל ב"ב בסיומן המוכר בשם הרא"ש וכן מדברי הרשב"א ז"ל שם ובדברי"ס בפירושו . וגם בשם
 המ"ק והכל בו כתב ז"ל סכתבו דאסור ללוות בת כאי שלא יוכל לפרוע עד זמן סוקר וכדון דידן כה"ג
 הר . ואין צ"ל לדעת הרמב"ם ורבינו ירוחם שכטעם לו כמ"ס שם הרב דמ"ל דאפי' הלוה רשאי לפרוע
 תוך זמנו סרי זה אסור כל שקובע לזמן וכבר דרשתי א' מן המדקדקים שהיה הולך ומוטף ידו לכלתי
 שכנס כחשא ומתן זה וכיבא בנסיח אימר לבי שפסם ערמות של איסור כתלפין בו . המין השני הוא
 שאין סער החליפין משתלם ביריד לא בחזרתו לפי שאין ללוה שום כפולות שהתכו עלים דתחילת כלל
 סחא וסמלו משקרא יודעים בדבר ומערימין עליו ויש בו מהאסור מ"ס בסמוך ועוד כוסף עליו
 אסור ברור וגלוי וסא דאע"ג דק"ל מס' לי בן מה לי דמוסן אמריכון היינו כפוסק על כבירות וסוב
 בתיקרו בשעת פדעון שריאין איז מה שסם שוין וכותלו בעדם אם ורשם פירות אחרים לדעת הרשב"ם
 והרא"ש ז"ל או אפי' תועות בשין לדעת ר"ת ז"ל כמ"ס סעור במ"ק ש"ס אכל לפסוק מעיקרא על הפירות
 בתכאי שבשעת הפדעון יתן לו דמיא זה אסור לכל"ע כמ"ס רש"י ז"ל על הסוף סוגיא דאמריכון בתם
 דשמואל אמר סא סנו דבי יסודה היא דאמר דד"א רבית מותר ח"ל דבי יהודה זכר רבית שאיכס על ידי
 בלוה לא ע"י מכר ופעמי' שפאס ליה רבית כגון זה אם יקורו הפירות ויסלם דמים יש כאן רבית ואם
 לא יסלם דמים לא פירות שפסק עמו אין כאן רבית היינו בד' ארבעית פעמים יש רבית ופעמים אין
 רבית סרי אינו פוסק עמו ע"מ לסלם דמים לא פירות עכ"ל הרי סכתב בפ"י סערי אינו פוסק עמו ע"מ
 לסלם דמים לא פירות ככלל האין לפסוק בפס"ג אפי' למאן דכ"ל דעוסיין אמכב דמיס' דמ"ל הן מ"ל
 דמיסין ועמא מחס דזוי יסיב זזוי מסי סק"ל ובכדון דידן הוי כפוסק עמו בפ"י סיסלם לו את דמיסין
 סכיוון שאינו מסלם לו ביריד כי ע"י חזרת הסט' חליפין המכבא הוא שלא לסלם אז כפ"י על עליהם
 פסקו מתחילת סק"ל דוקא ח"מי לא כותבין את דעיהן דרך משל ק"ן חוקאט' וכפוצא וכל רואה דבר זה
 יורה דין שאין בו דר סיתר סלל שאיכפוער לכתוף כפולות כי אם דעיהן כפי המכבא איגלאי מלתא
 למפרע ולאו פוסק על ספירו' כוה לא מלוה ממם מעות כמעות יסירות ודומה הוא לרבית קצוב .
 שאם בשכ"ל שאיזה פעם אירע סרבי' יסאיים יודי סכסב עליהו חזרת הסער הרי הוא כטל כמעומ
 וכבר רובא רובא אוליין שגם כפוסק שבעולם שאדם טלוה את חזירו וכלוה כעבי דעניות סביחא
 במ"ס ז"ל דלא הוי כולל גבי כדמים או יש לו ואינו יכול לגבוי' סידו או הולך לו לארץ מחקי' וכיבא
 מאו הסאורעות סמתרנסות לכא בעולם ולא בשבולם מותר לגבולות כפכות ומ"מ הפוסק לא יפחות
 בכדון דידן מאבק רבית ואמר פסו ירחק ממנו ומפינא בו שבעו"ס כמעט בכל המקומות יש מיכיס
 מיכיס סוכס ואמורס כראש לעינים ולכן לא האינו למתבם ולא על עליהם פי אמילא סל אדם יודס בו :
 ויש לנו לדבר בענין האיסור שיש לפיות ישראל ערב לזכרם כשכ"ל ושרא חזירו סלום הוחמו
 ברבית ואין לנו לא דברים כפודים שפנת ארב ז"ל בצ"ב בסי' ק"ע בשם הפוסקים ז"ל והעולם

ממס הוא שכל שהוא ערב סוף דין. כלו שאין דין סמלונעם פלוס כלל שהוא יכול לדחותו אבל הערב
 אליבא דכ"ע אי איסור גמור וכל שהוא ערב סתם בלעזר שאמר שיתבע המלוה את הלוה ולא ימצא
 לגבות ממנו אז הוא. יפרע בעדו כמו שנוהגין היום מסתמא אז אליבא דכ"ע מותר לה בחלקו לא
 בערב קבלן כלו שהמלוה יכול לגבות מן הלוה ומן הערב. מא' משכיסה תחילה רבה מזה גובה רבה
 מזה גובה. שלדעת רמ"ז ובייעתו כל שיכול לתבוע את הערב תחילה אסור ולכרסב"א וביעתו
 אפ"ס מותר. וכתב שם הרב ז"ל שראש חבמי הדור פוסקים בדין זה להסמיך כדברי רמ"ז ובהו ז"ל
 העלה ז"ל. והכחון בעיני דלכתחילה מורין בדעת רמ"ז ובדיעבד היבא דקיימי זוחיס. שצדיקין
 להו כדין הספקות שהמע"ס. ואם כותי לוח מישראל ברבית הר"ן ז"ל אוסר לכיות ישראל ערב קבלן
 בעד הכותי. טעמם שכתב הרב ז"ל שם והרמ"בן מתיר וא"כ אפי' אחר הכרעת הרב בדין הקודם
 כראש דים להסתפק בזה. והוי יותר חמור וממנו כמו שהוא ברור שם בדברי הר"ן ז"ל ובעל העיטור ז"ל.
 ויש להחזיר את העם בכל זה כדי שישמעו ויחדלו מן האיסור ומעין הכרזת ששמעתי גדולי מצעערין על
 הדבר שכתבתי בו כפי אדם שלא צמתכוין הוא ששולח אדם לחבירו בפיט מקום למקום שיקנה לו
 חמורס פלונית ויקח המעות בהלוואה. מכותי ברבית בסבורין מזה מותר והוא אסור גמור שכרי כתב
 הטור ז"ל בפסיקות בס"י קט"ט וכוא מוסכם שאין היתר לכך לא בא' מ"ב דרכים וא"ן כמו שכתבם
 הר"ב ז"ל בשלחנו ז"ל ישראל שאמר לחבירו לוח לי מעות מכותי ברבית אם נתן מסכון ללוות עליו אם
 אחריות הכותי על המסכון בלבד ולא על השלמים כלל מותר לשלוח ליקח הרבית וליתכנו לכותי ואם לא
 נתן לו מסכון אסור לא א"כ א"ל לוח לי מעות ברבית מכותי על שמי והאמינו הכותי והוא פומך על
 הלוה ולא על השלמים ע"כ וידוע הוא דבבית דין זה שאמרו אין פס לא מסכון מהלוה ולא הזכרת שמו כי
 אין הכותי מכירו כ"ס שיתן מעותיו על שמו ואם הכירו אינו רוצה למסוך עליו וא"כ במצא השלוח
 והמסלה שניהם עוזרים בלא מתכוון על שמות הרבית זה משום מלוה זה משום לוח. ולכן ככון
 הוא להשמיע את הדבר ברבים כדי שיבאו לפרוש. ותחת מין אסור זה יש מיני משא ומתן הכעשים
 בעו"ס באיסור גמור ובפרסמיהו ושלוחות וערבנות ושלוחות בחבות. וכיוצא בנגד הדיונים הפסוקים
 היוצאים ממחשבי תורתינו הקדושה ופי לא יירא כי ה' אלקים דבר והזכיר כמה אזהרות ברורות על
 הדבר וכ"ס שכתבתי לשלם שכל טוב להולכים עמו בתמו' כך עתיד ליתרע מהעובר על דבריו והולך
 אחר תהבולות וערמומיות ולא ידע כי בנפשו היא להפוז מחשבות להתיר מה שאסרה תורס. ולא
 שמע בקול מורים ולמלמדים לא הסס אצו ועליו לבקש מאת אביו שבשמים ופתח לב כל עמו ישראל
 בתורתו הסתיימה לשפות רצונו ולעבדו בלבד שלם :

דין פשוט הוא שמוכר אדם טעותיו וכלווחותיו פיס לו ע"פ א' ללוה וא"לכל אדם. בפחות
 ואיכו חוסס. וה"ל למי שמכר חמורס דרך משל ב"ב ע"מ לפורעו לאחר זמן שיכול לומר
 לו תפרע לי מיד. ולא אקח ממך לא עפרס ודווקא שכבר נגמר המקח חכס בו הלקוח אבל קודם
 קודם שנגמר אסור והיינו דתכן מרבין על הסבר ואין מרבין על המכר כמ"ס סכל בפי' בדבכ"י
 הטור והרב ז"ל בריס ס' קט"ו וא"כ תמילא כשמע מה ששמעתי. שאותן המקומות שנוהגים
 בהם הסוחרים להטבות בתחילת המקח שכל זמן שיהיה לו מעות שינכס לו מן פדמים ח' למאס
 או ע' למאס. סכל כמנסה המדיכס הרי הוא אסור גמור דהוא ליה כמכרס מעט אם מעכשין
 פרי הוא לך בעשר שלשים ואם לגורן ב"ב בהאסור. גם במוכר טעותיו וכלווחותיו לאו בכל

ענין שרי והדבר ידוע ומפורש שם ואין צורך להביאו וראוי לכתב המכנה שהוא כפנה הכללה ולפענורו מן העולם :

בני אדם שנוהגין להטות איש את רעשו ולומר לו סילך עבדתי זו וכיוצא בה ע"מ שתתן לי בעדה לכתכתשא כך וכך ומרבה עליו את הדמים ואע"פ שיזהיר דבר שאין לו מעור ידוע גם אין שומתי ידועים . מ"מ כבר כתב העור ז"ל בריש סי' ס"ל ז"ל ונראה שאפי' אינן מפרש בהדיא אין היתר לא במעלהו מעט אבל אם העלכו הרבה עד שביכר לכל . שגשגיל הטתכת המעות הוא מעלהו ס"ל כמפרש ע"כ וקלם טרב ז"ל דעתו ומעתה באמר דכל מהתכאי הוא לכשתבא שרי זה איסור גמור שרוב בני אדם לכשוזין קיימי י ואם התכאי הוא לכשוילד לו בן או בת גם זה אסור דרוב נשים מתעברות ויולדות כדאית"כ בריש פרק האשה בתרא . ואם התכאי הוא ללידת הבן הזכר הראשון גם זה אסור דק"ל התם כמי דכל היולדות מחצה זכרים ומחצה נקבות . וככל התכאים הללו קרוב לשכר ורחוק מן הספקד הוי אבל אם התכאי הוא אם יולד לו בכור זה כראש שהוא מותר לפי שאין לנו בלידת הבכור לא רוב ולא מחצה והוא ליה קרוב לשכר ולהפסד ומותר ואפי' היה התכאי על דיכר של זכר בדיכר של זכר במקום דהוי פירי . דק"ל דאסור כמ"ס העור ז"ל בריש סי' קס"ב דה"ל כהאם בהא . מ"מ בכדון זה משום לתא דרבית כראש שהוא מותר גמור דהא לא אסרו איהם בהאם אע"פ דקרוב לבכר ולהפסד הוי דכאם שאפסד שיתקרו סתנין וגם אפסד שיוזלו לא משום דהוי דרך הלואה כמ"ס סת' ז"ל בפ' איתא כשך ובפ' בני העיר בד"ס ר"י סבר וכו' דהכלואה שכי הוואל היא של תורה . אסרו בה אפי' דר' א' ברבית אבל סכא איכא ב' דרדין והוא ליה ספק ספיקא דמתהסקי טיעב ומותר לא דככל הסדדים מושגמי לסם מדין אסמכתא :

יש בני אדם יראי אלים ואנשי חסד ומשתדלים להייע ולהחזיק ביד עני ואביון וכפרע יתומים ואלמנות ות"ח וכיוצא אשמקבלי' ומובנים על עצמן ומסתחרים ומרויחי' במונוזיאין ומכביסין . איתו וכסוף כל סבה ומכסותבין לסם ריוח כשעור שאע"פ שהסו כ"כ למאה וכו' וזה הוואה גמורה כמו ששמעתי דווים על הדבר לפי שאחריות המעות על המקב' ומשתמש בהם כבשלו . והריוח רביל צמוד הוא ואין ראוי שתהא חזו מצדוק האשה בעבירה . ולכן הסכונו כמו ששמעתי כוונתן חסידים ואנשי מעשה להכדיל אותן המעו' שיהיו ככרות בפני עצמן רצונו שלא להשתמש בהם בערבוביא פ"בשלו ואחר היחוד וההיכר קזה שהוא עוקר הדבר יש שני דרכים להסולכים בתמים נקיים וטובים או שתהיה אחריות והריוח על המתן אם מעט ואם הרבה כדברת ה' אשר יתן לו . או שמרויח יהיה שלו לכותין והאחריות על המקבל כי כזה יהיה זכיר יותר בהוצאת המעות ע"י אנשים ובמקומות היותר בטוחים אשר תשיג ידו . בטרתו ומכרו יהיה כמול מן השמים ובהו אין ריוח רבית כלל . מאחר שאין לו ריוח כל עקר כמ"ס הרב ז"ל בב"י בריש סי' קע"ו ועוד אחרת יש לא שלא אותרה לא במעות של יתומים בלבד ואפי' של אלמנות לא הותר לסם לפי שהוא אבק רבית ואסור לסם כמ"ס לעיל בשם הרב ז"ל במ"ק"ם והיא שמתר ליתומי' ליתן מעותיהם בתורת שאין ברזל דהיינו כל האחריות על המקבל והריוח חולקין ואע"פ שזה קרוב לשכר ורחוק מן הספקד הוא לא הוי לא אבק רבית ובשל יתומים הותר כמו שהוא דרין הפשוט והביאו הרמב"ם בהפ"ד מס' מלוה ובריש פרק ה' מהלכות כהלות ויש לנו להביא פה תשוב' הרשב"ה שביאו הרב בסי' הסוכר מקיימת עיקר האמור בכדון זה ז"ל כתב הרשב"ה דתשובה סא דמעות יתומים מותר לליתתם קרוב לשכר ורחוק להפסד פרטו בירושלמי כגון סהלוס

מתנה מאם יהיה עם ריוח שיקבלו יתומים מהצד אותו ריוח ואם יוצא סוף הפסד לא יקבלו יתומים כלום לא הקרן קיימת להם וכגון שהתנו שיעמדו כל המעות מיוחדים ושיקבלו יתומים מן הריוח הכמנא עם טמא אבל לא שיזיחם הלוה לזכרו ושיפרע לאחר מכאן כלום כי זה רבית גמורה היא ע"כ וזכך כולם וככלל בזכרון הזה וכבר נשמע משרשי רבותי' הקדושים ראשוני' עם אחרוני' חומר איסור הרבית וגורל עובשו ולכן כל א' חייב ללמדו את בני ישראל ע"י דבור ומעשה לפני' משורת דין וכמו שזכינו בגמרא כמה זמנין בכל דבר ודבר אדם חסוד שאבי . וגם בענין זה באמר כן . בפי' פרקא כמו שפסוט עם . ועלינו לשבח לארון הכל כותף ליעף כחושעושר וסכנדו מלפניו ובידו לגדל ולחזק לכל :

עזרנו אפי' ישענו על רב כבוד שמך והצילנו ובפ' על חטאתינו להסען שמך זכרון ה' ובו ב' פרקים ו ה' הא' בנדרים ובנשבעים ובמוציאין שם שמים לבטלה בשו"ח

לא מועטים הם הכסלים בדבר . ויש לנו להביא פה לכבוד הדר עם לסינו לטון א' ממגילת תענית סב' בפ"א דר"ס דף י"ח בתלמוד בתשרי בטילת אדכרתא מן טעריא . שגזר מלכות יון גזרם שלא להזכיר ש"ס על פיהם וכסגברם מלכות השמוכחי וכצחום . התקינו שיכיו מזכירין ש"ס חגי' בשטרות . וכך היו כותבין בשבת כך וכך לזיחן כ"ג לא עליון וכששמעו חכמי' בדבר אמרו למחר זה פורע חובו וכמנא סטר מוטל באספה ובטלום . ואתו היום עשאורו י"ט ע"כ וככתב רמ"ז ל' ובקושי יכלו לבטל סכבר כהנו העם . וכששמעו חכמים ובעלום הוכשר הדבר בעיניהם וכחשב להם לנס ועשאורו י"ט ע"כ . הרי שחשבו הדבר לכם ועשאורו י"ט לזכרון כמשפט ליראי' החושבי' שמו :

לא הירעים הקב"ה את עולמו ביום חתוכו זן מתן תורה . לא בשעה שאמר בסיני . לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא באמרם ז"ל בריש שבועת הדייכין ויש להשתקיו בלשוכו מהם לפי ספוא צריך מאד לעיניו . והכי איתא התם . ת"ר שבועת הדייכין אף היא בלשוכה באמרם אומרים לו הו יודע סכל העולם כלו בזרעזעה בשעה שאמר הקב"ה בסיני לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא וכל עבירות שבתורה כאמר בהם ובקס וכתן כאמר לא יבקה . כלל' סכל שאר עבירות חקקה לשבשים וכאן אף לשבים אינו חקקה בלא פירעון . הכי מפרש לה בגמרא כל עבירות שבתורה כפרעין ממנו וכאן מחמו ומחשפתחו סכא' ל' תתן את פיך לחטוא את בשרך וחי' ונשרו לא קרובו סכא' ומשךך לא תתעלם וכל העבירות שבתורה כפרעין מחמו וכאן מחמו ומכל העולם כלו . סכאמר ל' וכחם וגו' ואימא עד דעביד להו לבלטו לא ס"ד דכתי' מפני' אם . אבלס סארץ וכתי' על כן תבל סארץ אומלל כל יושב בה . וכל עבירות שבתורה אם יש לו זכות תולין לו ב' או ג' דריות וכאן כפרעין מחמו לאלתר סכאמר סוכאתיה כחם ס' בזאות ובאם אל בית הוכב ואל בית הכסבוע בסמי' לסקר . ולכס בתוך ביתו וכילתו ואת עציזות אכניו סוכאתיה לאלתר ובאם אל בית הוכב זה הוכב דעת סכריות שאין לו ממון אבל סכירו וטוענו ומסביעו ואל בית הכסבוע בסמי' לסקר כמשמעו . ולכס בתוך ביתו וכילתו את עציזו ואת אכניו סא למדת דבריהם שאין אם ומים מכלון

מכלין אותן שבועת סקר מכלין אותן אם אמר אינו כסביע פוטריין אותו מיד ואם אמר הריני כסביע
 העומדים עם אומרים סורו כל מעל אלהי האכסים הרשעים האלה וגו' ועוד עם דבריות' ובגמ' מפרש
 לה כולם לא לא לא לא לא העתקו יותר ומסתמא היא היא תורה תורה מה הוא חומר כסביע
 ועוד לר"ל הרבה מאתרים בענין אחרת כדרים ושבועות ועוכסן אמרו בפ' במה מדליקין תניא רבי
 בתן אמר בעוון הכדרים מהם אשתו של אדם שבאמר אם אין לך לללם למה יקח משכבך מתחתך
 רבי אמר בעוון כדרים כמים מתים כמים קטנים שבאמר א תתן סיד למטיא את כשרך . וגו' למה
 יקבוצ האלקים על קולך וחסל את מעשה ידך אזו סן מעשה ידו של אדם היו אמר בגי' ובמתי' של
 אדם וכסהו מעשה דגשין פ' הסולח דאיתא התם א"ר יודן אמר רב . מעשה בראש א' כשמי בצורת
 ששפיד ריכר זכב אצל אלנסנס . וכוניחמו ככד של קסח ואכאמו כפת וכתכו לעמי לימים בא בעל
 פדיכר נא"ל הכי לי דיכרי אמר לי לריכס סס' סמות בא' מוכים שלאותה אשה אם כסכיתי מדכרך כלום
 אמרו לא היו ימים מועטים עד שמת א' שכים וכספסמינו כחמים בדכך אמרו מי מי שסככע באמת
 כך כסככע על סקר עכ"ל ומאי עמא איעכשא דאישתמי לה מקום דיכר ומאי מי כסככע באמת
 כמי שסככע באמת וברט"ל ז"ל כסתכסס פו סעיסס בעוני דיכר סאם לא סיה דיכר . סתס כותכת
 עוד סייס כככר כמי שסככע באמת דסא סוונת סויל ומכמי סעוכס שבוועס סרוכס כסככו מלכסכיעס
 ע"כ וק"ו סז כעכמו וגדל מככו כסאו על אלסי סעיירות סהיו לו וכאי סמלך וכלן ככרכו על
 שבועת אמת כיכד אמר אדם לככירו סככועס סאכי סולך אוכל כך וכך כמקום פלו' וסאסס כך וכך
 כמקום פלו' והיו סולכי' ומקיימין שבועות וככרכו וכריגס סלכות כדרים סכיא סעוכ ז"ל ורסלמי מוקס
 אדם ילע קסס . ואחר' כדרים לכקר מתחיל אדם לככור פכקסו מתבקרת . דא ואחר כדרים לכקר
 ואיחור כדרים לכקר . איחר אדם ככרו פכקסו כפתחת . מעסס אדם א' סככר עולס ואיחר' עלים
 וטעסס ספיככו כים . וכן דרסו ז"ל ככראשית רכס על יעקב אביכו שסככיל סאיחר ככר ככקרה
 פכקסו כככת רבי' ז"ל אצל קוס עלס בית א' . עוד כככרים פ"ג כתיב ר' בתן אמר סככר כאיילו
 ככס כמס וסמקיימו כאיילו סקריב עליו קרבן עוד סס אמר סמוא' כל סככר אע"פי סמקיימו בקרא רכע
 ובפ"ג כתיב לעולם אלתסיריגיל כככרים סמוכך למעול כסבועות . ובפ"ג כמס מדליקין בעוון שבועת
 שו' וסבועת סקר וכלול ססס וכלול שבת חיס רכס רכס . וכתסס כלס וככי אדם מתמעטין וסככרים
 גמטומים וסכיאולסס סקר איות מן סתורס . ובפ"ג כככרים אמרינן אמר ר' כחיין אמר רבי ססמו ע
 אזכרת ססס כמי כחיו כריך לככדו וסס לאיכידו סו' עכמו יכיה ככדיו . סכל מקום סאזכרת ססס
 מכוים סס עכיות טכוים ועכיות כמיות סכא' כי מתו כל סאכמיס סמכקסיס את כפסך ואזכרת למזכיר
 ס' ס לבעלס כפאין לן כגמרא חכתיב את ס' א' קיך תירא ומדקדוקן יראת ס' סכככד וככובא ס' דק"ל
 כחומר סמכרך כרכס סאיכס כריכס וז"ל סרמנ"ס ז"ל כפ"א מ"ס כככות כל סמכרך כרכס סאיכס
 כריכס . סרי זס כושא סס סמיס לשוא וסרי סויל ככככע לשוא ואסור לעככות אמרו אמין . כמ"ס
 מוסר' ס' גא' חלאכטי' זלס"ס כמי' לח' ככעיכין למיחר לקמן כע"ס עוד כתב סרמנ"ס ' ככוכן סלכות אן
 זלעולס וסר אדם ככרכס סאיכס כריכס וירכס ככככות סכריכות וכך דוד אמר ככל יוס אככרכך ועוד
 לו כעיכין זס ככוכן סלכות סבועות כמי סככעתיך לקמן כע"ס וכימא פרק בא לו על סהיו דתכן וכעסור
 ס' ככוכס ספוקים קורא על פס אמרו . כגמרא סתי סבוכות כככר למה איך מביאין ספר אחר ואחת
 יתכסס סיא ממוס כרכס סאיכס כריכס . וכתב רבי' ז"ל סהיוס כריך כמזור ולכרך ומזס למרו

הזוסי' ז'ל כמה יש לו לאדם לחסר שלא לברך במקום שאין צריך כגון אם סיו לפניו מים פירות הדבס
 שברכותיהן שוות או שמוטט חיות ועופות הרבה וכיוצא שמברך ברכה א' לכולן בין בראשונה בין
 באחרונה . והאחרונה בפירות לפי שהיא יותר כוללת פעמים שאפי' פתיחם טובים כוללן בברכה א'
 כמ"ס ז'ל באוכל מיני מזונות ופירות מזמינים ושותה יין שיאמר על המחיה ועל הכלכלה על הגפן ועל
 פרי הגפן על הענף ועל פרי הענף . וחמתם על הארץ ועל המחיה ועל פרי הגפן ועל הפירות . ולא
 יברך ברכה לכל א' וא' והוא העצום כמו שפרשו ז'ל סח בין תפילה לתפילה עבירה היא לבידו וחזר עליו
 מערכי המלחמה . ועבירה היא לפי שגם לברך ברכה שאינה צריכה . ומפואן למדו לכל הדברים
 שמברכין עליהם שלא להפסיק בדבור במקום שגורם לחזור ולברך . וכבר בשל ספר'ם גאלאכ' מי .
 ז'ל בסיון ז'ל על מי שהיו לבידו פירות הרבה בשבתות ובי"ט וברכותיהן שוות אם מותר לברך על
 כל אחד בפני עצמו כדי להשלים סק' ברכות וספי' ז'ל זה תחילת לשונו . אין מי שייעלה בדעתו
 בשביל להשלים מאה ברכות לאפסו ברכות שאינן צריכות דשוין כמו ברכת לבטלה שלא בחלקו
 במחשבה וכו' ולא ממוס שהיא שפת וליט' ברך ברכות לבטלה והיא דאמר בגמרא ממלא לבו בזמני פירי
 כל א' כדכיה אהל לאו הו' בברכות שאינן צריכות ומסיק הוא ז'ל דהרובע להשלים בדרך זה דעתו
 שיביא כל פרי ופרי לפניו זה אחר זה . ובכן יכול לברך על כל א' וא' שע"פ שברכותיהן שוות ודקדק
 בין מלשון המשכה דקתי . היו לפניו מינים הרבה . ועם שדבריו כולל טובים וכמומים והוסי' יתא
 ברורה לכוונתו מ"מ בעיקר סדן המחילה מכת' וחסידותו כר' דהרובע לברך ברכות הרבה בדרך זה
 עדין לא יצא ח' מדי ספק קרוב לודאי ברכות לבטלה שהרי כל שכונתו לאכול מיני פירות מרובים
 שברכותיהן שוות זה אחר זה מה העייל בתקופה זו שלא יהיו כולם לפניו והרי בידו להביאם לפניו
 ולטעור את כלן בברכה א' וסדרן לכללין שלעולם יזהר אדם בברכה שאינה צריכה . ודיקא דלפני'
 דמכני' סדרה מבוחר דלא מוכרעא דאפי' כימא דהו' כך ומורה ר' להכמיס דכל שאינן לפניו סמין
 ז' אף כי בדעתו לאכול ממוס אין מחייבין אותו להביאו לפניו . ולברך עליו בתחילה . היינו דלענין
 קדמו' דלא חמירא מלתא כי האי אבל להתייר מכאן לאפסוי ברכות דחמירא מלתא טובא עדין לא
 שמענו . ולעולם דלא מצו לברוכי . לא ברכה א' לפטור את הכל . ואין להפסיק מהא דכת' כר"ם
 במז'ל כפ"ב והעורר ז'ל כפי' ר"ו דאין מברכין לא על אוכל ולא על משקס . עד שיביאוהו לפניו . ואם
 בירך והא"כ הביאוהו לפניו . צריך לחזור ולברך . ויודוק מיכה דס"ה לבידן דירן לברך על זה
 שלא בפניו זה . דילי דע"כ לא אמרי הכי לא בדבר שאפשר שלא יבאוהו לו והוא תלוי בדעת אחרים
 כמו שבראש מדברי הרב ז'ל בבי' שכתב וה"מ מ"ט מדין אמת המים דבסמוך . ואפשר דמי סבא
 שאפשר שלא יבאו לו אבל המים סופן לבא ע"כ דקדק הרב ז'ל תיבת הביאוהו סמומה על דבר שתלוי
 בדעת אחרים דאם לא כן הביאה לו לומר אין מברכין לא על האוכל ולא על משקס עד שיהיה לפניו
 ואם ברך ואינו לפניו חוזר ומברך אח"כ . וכן הדעת מוזנת דאטו מי שהביח כרי בתוכו ויסגור
 אותה לא יוכל לברך עליו אע"פ שאינו לפניו ואינו רואהו דלמאי כיוסו ומאי חסר וסי' כגון זה סובל
 ושחייב לפטורו בברכת פרי אחר שטוס לו בברכתו וא"כ תקמי ביתר למוסררמ"ג זלס"ה ומ"מ קוסיא
 הראשונה בנקומה עומדת ומתני' אורחא דמלת' כקט ולא כמית' שהיא אדוקא . ואין בדינו כעת
 דרך כהן וכטוח שכולל להשלימותו על ספר בלי חסם איסור כדון שפאלה היא ולכן הרובע להסתבב
 כך . טוב שיתיישב תחילה היטב בדבר וס' ולא תעסה עדיכא . וכלל כבוד לריבו ויראהו שלפניו

סכל סברות שנסתפק אדם בהם אם צריך אם לאו או אם ידבר הכוא טעון ברכה אם לאו. לא
 יצרך שלא לבא חי' לידי ברכה לבעל חזן מברכת המזון מפני שהיא מן התורה. וברכות ק"ט למכיס
 ולאחרים. כשהוא מסתפק אם קרא ק"ט או לא כדאיתא בסי' מ"ז ובריש סי' ר"ט ובשביל כך כל
 מקום שיש מחלוקת בין הפוסקי' ז"ל אם צריך לברך לדבר זה אם לאו סולכי' להקל בל' ועשין בלא
 ברכה ולפעמים אומרים ז"ל שאמרו אותם בלא אזהרת השם. וכל הדברים הללו פסוטים וברורים
 הם בפוסקים ז"ל אין צריך לסעיף ולשוכחם במקומותם. ומעתה כמה וכמה ים להסלח על אחיבו
 בני ישראל ברוב המקומות בעו"ט הלא ביותר ולאם בפחות על החטאים ועל העוונות ועל הפסעים
 שחטאו ושעונו ומפסעו בהזכרת השם הנכבד והכורא לבעלה ורבו למעלה הסבועות שהוא והספר
 בדבר הירוע לאדם שהוא כן ודבר הירוע שאיבו כן. ואשמתיכו גב' עד לשמים שהיו התמונות
 ילדים וילדות זקנים עם כערים מרגלין את לשוכם בדברים ובשבועות לבלי צורך כלל בדברי הבאי
 ודין פסוע הוא שמחזיר עם שמים לבעלם ואין צריך לומר שכשבע לשוא הוא אחד מכ"ד דברים
 שמזדין עליהם בין איש בין אשה. כמ"ס לעילומטמא דגמרא ועוד יתבאר בע"ה ויש מי לדבר דבור א'
 כשבע לכבו ולאחריו פעמים אוי לאשים סכך שומעות. עד סכמה פעמים בלי מתכוין להסון מלמד
 כ"כ בדבר שהוא נשבע ולא ידע ויש שחושבים לתקן כמה שמחליפין אותיות ה' קדם באותיות אחרות
 וחוזרים אחר כחיים אים וגם הם מרעים והם דברים שאסור לשומעיהם לכתבן להסיב עליהם וכמה
 מיני גופי עבירות כנררים אחר העבירה זו החמורה. בגזל ועדות סקר וכיבא אין קולר תלוי לא
 בצואר האבות והמלמדים והרודים בעם אשר בידם לחקור ולהכות ולעשות דין לעצמם כי הרשות
 כתובה בידם ומתקן כי כל ישראל חייבין לכבוד ה' הגדול הכקרא עליהם ואין מי שיכול לפטר מחובתו
 גם בשעת תפילה בעת עביות קדיש וקדושה. ובהזרת י"ח במקום שהיה להם לכונן ולעבוד דבר
 בעתו זה מפיח דעתו וזה יושב ומדב' עם חכירו וכבר ידוע כפרע בהזרת שתפילה שאל אין ע' מכוונין
 לברכות שמכרך החזן ואומרי' ברוך הוא וברוך שו' ועובין אמן אחרים קרוב להיות ברכותיו לבעלם
 ולכן בעת זקנים הוא שכל אדם יעשה עצמו כאו אי' תשעס וזולתו ויכין לברכות החזן בכל כמו. ואם
 לא זו בלבד עשה שמתק או הים קורא ולא חיון לא שהוכיף לשוח סיחת חולין בעתות ה' אמרו
 עליו שהוא חוטא וגרע עונו ומטא וגוערין בו. גם דין פסוע הוא שאסור לספר בעת קריאת ה"ת
 והפטרה ואפי' בדברי תורה. ואפי' בין גברא לגברא ואם ביום קצת מתזירים בקצת ענינים
 כבר כתב הרב ז"ל בשלחנו באל' ס' קמ"ו ז"ל והכונן שכל הפרשיות ראוי לתדקק בדבריו לכונן
 דעתו ולשמעה מפי הקורא ע"כ ודבריה חול' לבע' בכל ענין אסור וכמה מעילות למקום על הסדר
 בכבוד שמו וירא להזכירו מפי כי אם בקדושה ובטהרה. ועל דרך זו מתאזהר וכנסף לשומעו. מפי
 אחרים לענות אחרים אמן בכל כמו ולקיים בו כי שם ה' הקרא הכו גודל להלקיבו וכבר ידוע מה
 שאמרו חז"ל בע"מ דכדריש ז"ל ה"ר חייבא אמר רבי. ומטו בה משמיה דר' יהודה בר' אלעאי
 מ"ד זרחה לבס יראי ממי לו בני אדם שהם יראים להזכיר את שמי לבע' גם מתורבם שהוא מעשה
 דריב' בה' המדיר כשהגיע זמנו ליסער מ' העולם שכנס וכשאר חי' בג'ע בעבור שמעולם לא נשבע
 שבעה וכשא' עליה להסירה פדאית' הסם ומעיקרי' כבוד שם ה' יתברך הוא ליתן כבוד לתורתו
 הקדושה רצונו שלא יהיו כתבי הקדם ועיביהם מושלכים בסווקים וברחובות וכגוררים בכתים
 כמו שלמדנו מפי ספרים ומפי סופרים. ואין ז"ל שאסור להורכס או לאגדס ואין ז"ל אם

יש בהם שמות הקדש וז"ל הר"ם ב"ס בסמ"ו מהלאנו יסודי התור' כתבי הקדש כולן ופירושו
 וביאוריהן אסור לשורטן או לאבדן ביד . והמאבדן ביד . מכין אותו מכת מרדות וכו' עוד הם
 וכן כתבי הקדש שכלו או שכתבן כותי יבאו ע"כ וכמה יפס שיסיה לכל א' וא' בביתו מקום
 פשוט לגביה כל דבר שיסיה בו רוטם של קדושה . בין בעיני בין בכתב עצמו כמ"ש וילומכלל
 זה . האצ"ר' הכתוב' בלשון לעזוכן כל כתב שיש בו אצורת השם בכל לשון שיסיה רע
 המעשה מאד לשורטן . ולאבדו ביד ולהשתמש בו . תשמש שאינו ראוי לא בריוך לכהן בו
 כבוד . ואדבר ברור ומוכרח בעצמו וראוי להזכירם על זה כילא מועטים הם הכתובים בדבר
 ולכן המרדום לכבודם ס' בזהרין שלא לגמור כתיבתו בכל כתב ובכל לשון שיסיה כי אם
 ענין ראשיתו באות רומות לו וכעין שכתב הרב בעל הסג"ס כמ"ר רע"ו שבזכרון בזה אפי'
 במלת שלו' . ולפי שדברי חכמים כשמשים ועושים רוטם ראיתי לתוס' הפרק הזה בדברי
 הר"ם במ"ל והאחרונים בהלכות שבעות וכדריש ראוב"ם הם אליו ולכודיע שבכלל דבריו דבריו
 וז"ל ב"ס שבעות בריש פ' אחרון אע"פ שלוקח הכשבע לשוא וישקר . וכן הכשבע שבעת העדות
 או שבעת הפיקדון ומביא קרבן אין כתבפר להם עוון הכשבע כלו שאמר לא יקח ס' אין
 לה קיון מדין שמים עד שיתפרע מזכו על השם ס' הגדול שחלל שאמר וחללת את שם אלוקי
 אבי' לפיכך בריך אדם להזכיר מעוון' איתר מכל העבירות עוון זה מן החמורות הוא כמו שבארכו
 בהלכות תשובה אע"פ שאין בו לא כרת ולא מיתת ב"ד יש בו חלול ס' המקורש שהוא גדול מכל
 העונות . עוד הם בסוף הפרק קטנים שכשבעו וכן יודעים מעם הכשבע אע"פ שאינם
 מייכים כופין אותן לעמוד בדבריהם כדי להכנס עליהם כדי שלא יבא קלות ראש
 בשבעות ואם היה הדבר שכשבעו עליו דבר שאין מקטן יכול לעמוד בו לא אי"כ בזה כגון שכשבע
 שיכנס או שלא יחלל בשר זמן מרובה מכס אותו אביו או רבו וגוער בו ומראין לו שסותר שבעות
 כדי שלא יסא רגיל לסקל ראש בשבעות . בריך להזכיר בקטנים הרבה וללמד לשונם דברי אמת
 בלא שבעה כדי שלא יהיו רגילים להשבע תמיד ככותים . וזה הדבר כמוחבב על אבותיהם
 ועל מלאכי תכונות השומע הזכרת השם מפי חבירו לשוא או כשכשע לפניו לשקר . או שברך
 ברכה שאינה צריכה . שהוא עובר משום כוונת ס' ס' לשוא כמו שביארנו בהלכות ברכות שרי
 זה חייב לכדוהו ואם לא נודעו הוא עצמו יסא בידיו . וברוך לשתיר אותו מיד כדי שלא
 יסיה מכשול לאחרים שהרי אינו יודעו ווא"ת יודעו כמבואר כל העולם בידיו שהרי לימד
 לשונם העוס . ושבעה תמיד ב"א כפייה הכשבע הזה . או המדרך לבעל מיד אבל אם
 היה סגור ולא ידע מזה אסור אינו חייב לכדוהו ואכי אומר שאסור לכדוהו לא עכש הכתוב סגור
 לא מחבירו ושתרה בו שלא יחזור ולא שבעה לשוא בלבד היא שאמירם . לא אפי' להזכיר
 שם מן השמות המיוחדין לבעל אסור ואע"פ שלא כשבע לבעל אסור שהרי הכתוב מצוה
 ואמר ליראה את השם הכבוד והכבוד וכלל יראתו שלא יזכירו לבעל לפיכך אם עשה
 בלשון וכוונתו שם לבעל . ימחר מיד וישבח ויפאר ויגדיר לו כדי שלא יזכר
 לבעל כיצד אמר ס' אומר ברוך הוא לעולם ועד או גדול הוא ומאולל מאד וכינתן

בזה כדי שלא יסא לבעל ע"כ לשון הרב ז"ל כנוע

שכתב למרן זה סמכו בו . וכבר כתב בפ' מהלכות ברכות שהמברך ברכה שלא עלתה לו כגון
שכח אוכל וזיכר עליו וכפל מידו וכשרף או שספדו כבר . שהרי היא כמו ברכה לבעל שצריך
לומר בשמח'ו כדי שלא לטוביא עם שמים לבעל . וכתב גם הרב ז"ל וזכ"י סי' ר"ו בשם הפוסקים
ז"ל שזה הוא דיוקא לאחר שאמר לדינו מלך העולם אבל אם לא אמר לא באי יסיים ויאמר למדכו
חוקך כדי שיסא בקורא פשוט ולא יהא מזכיר עם שמים לבעל ע"כ :

וזה לשון הר"ם במז"ל בשלמי כדרים . מי שכר כדרים כדי לכוון דעותיו . ולתקן מעשיו
הרי זה זריז ומשובח . כיצד כגון מי שהיה זולל ואמר עליו השם שנה או שתים או מי
שהיה שוגג בנין ואמר סייג על עצמו זמן מרובה . או אשר הספרות לעולם וכן מי שהיה רודף
שלמונים וכבשל לשון ואמר על עצמו המתנות או הכיית אנשי מדינתו . וכן מי שהיה מתגאה ביופיו .
ופדר בצחור וכיצד בכדרים או כולן דרך עבודה לשם הם . וככדרים או וכיצד כגון אמרו חכמים
כדרי סיג לבריאות ואע"פ שהם עבודה לא ירבה אדם בכדרי אסור ולא ירגיל עצמו בהם . לא
יפרוש מדברים שראוי לפרוש מהם בלא נדר אמרו חכמים כל הכור בלא נכה בכה . ואם עבר ונדר
מצוה לשם על כדור כדי שלא יהיה מוכסול לפכיו כד"א בכדרי איסור אבל בכדרי הקדש מצוה לקיימן
ולא יס' לעיסן לא מדומק . שנאמר כדרי לס' אשלם ע"כ . וכתב עוד העור ז"ל כריש הלכות או שאפי'
בדקס אין טוב לידור לא אם ישנו בידו יתן מידואם לאו ימתין עד שיהיה לו ויתן ואם פסקי' בדקס
וצריך לפסוק עשהם יאמר בלא נדר . ובפ"ק דתענית אמריכון א"ר יוחנן . אין הגשמים בעצרים
לא בשביל פוסקי' בדקס כרבים ואין מתבין שכל כשיאים ורוח גשם אין איש מתבלל במתן סקר .
כלל הדברים פני מ"ט סעוד ז"ל עוד עם סכל הכדרי' ואין ז"ל שבעות בחזקת הככה הם לנוף ולכפש
וכנ' פרקים מתירים בעת כרה . ובמזבא עצמו על כל קיום מצוות עשה . וסירא מיצרו שמה יתקפנו
על מצות נ"ט . אבל מכל סאר הגדרים צריך אדם להרחק מאד מאד ובכן בשלם ספ' הזה יהי עם ה'
מכורך מעתה ועד עולם ומרומם על כל ברכה ותהלה :

הפרק ה' בענין המתירים והמפירים גוררים ושבועות ומגהגים

קבלה היא בידו חז"ל הקדושי' ורובה משורשת בכתוב ששלשה מתירין הם . החכם האב והבעל'
וה' אין פהם שום . ויש בהם מה שאין בהם . ומרוב חלוקתם ושינויים כמשכים דברים
הרבה שצריך המתיר לדעתם כדי שיזכר בהם ולא יבא ח"ו להתיר במקום שאין לו רשות וכמצא מכתוב
את המותר הכפוף על התרתו ועכשו גדול ומפורש בתורה . ואם יסר יסר אותם אחרי שמעו וכשא
עוזבם ואחרו בשפרי שביאו רש"י ז"ל בפירושו ז"ל אחרי שמעו אחרי ששמע וקיום . שאמר אפסי בו
וא"ר וספר לס' אפי' בו ביום וכשא את עושה הוא מוככם תחתי למדכו מכאן שהגורם תקלס לחבירו כו'
ככנס תחתיו לכל עושה ע"כ וא"כ ראוי שכל א' יכיר את שלו ויעמוד בו ולא יכנס בגבול חבירו
להסתמש בהם שלא זכתה לו התורה . לפיכך אכתבתי חייבין להזכיר בקבלת קצת דברים שיש ביניהם
ואין כל אדם כי הכל משורש יש בכדרי הרב ז"ל בהלכות או חסיו ומפי סופרים ישנים גם הדינים זל"ה
ומהם יראם בבירור שלא כל האנשים אבות ובעלי נשים ראויין להתיר . ולהכר כדרים . שלא כתבה
התורה רשות להם לא לגרעים הדכרי' על כור"ן ועתה בעו"ה מועטין הם וכמעט אין גם א' מהמון העם

שידע אותם ולמס' ח' יחטא ויחטא . פתרי אין אומרים דאכ' ובעל נדר סבחר מקצתו
 הותר כלו . כדאיתא במי' רכ"ד ובמי' רל"ד גם אין עוקרין את סבדר מעיקרו לפיכך אם עברס
 על הנדר האשה או הנתן אין כחם יפה להפטר על מה שעבר לא מכאן ולכאן דק"ל סבעל וס"ס
 האב מינו גיין ואין עוקרין מעקרן במ"ס הרב ז"ל בכ"ס ברפ"ג גם אינם יכולים להטיר לא ביום
 שומעם וים בזה כחם פרטום לסקל ולהמיר . אם טעו בידיעתת יפוי כחם עד היכן הוא מגיע
 גם בלשונות ונתיקת הדיקום והסיפר . ומסם סאם סיפר בלבו יכול לחזור ולקיים קיים בלבו
 אינו יכול סוד לחזור ולהפטר . ולא כ"ע דיבא גמירי גם ים זמנים חלוקים להסרת סאב והבעל
 וסוא סאב פעמים סבוא לבדו מיפר פעמים בשותפות סארום . ופעמים סאין לו עוד רשות .
 סארום לעולם אינו מפר לבדו לא בשותפות סאב . סבעל לעולם מיפר לבדו . סיבס אפי' אין
 סם לא ביים א' ואפי' עשס מאמר ביבמתו אין לו רשות כלל על ספרת נדרים . זלו חלוקי
 זמנים גורמין חלוקים הרבס בולם נדרים למדין כולם קדושים לעדת ס' נרוך סכתן לכו סודת אמת
 גם אין מתירין כל מיני נדרים ונרוך לדעת מה סם הנדרים שיש בהם עיניו כפס וסבינו לביבס .
 ומס דין לו לאו וסכלל שיש נדרים ססבעל יכול להפטר . וסאינו יכול וסאינו נרוך ומס סאב
 באלס עיניים סשייכים לו מחלוקת בין ספוקים כדכתבו סטור וסרצ ז"ל ועדין ישנס הרבס
 חלוקים וספילו בין סאב לבעל ים לא סאין להאריך ומסס סבדר כרמזו בקדושים . ולכן סוס
 כראס לעד ים יראס טוב בעיני עשירי סרעתי ויראת כ'איא אונרס סמאחר שבעונותינו כתמעטו
 לבבות סחכמים ספוקים על סלימוד ומס גם לבבות סמון סעם סילמרו אותם סלא יכנו קלות
 ראס בהסרת נדרים וסבועות וסכל אב סיפר לבתו ובעל להסרו' ויבא ויגיד להכס ויספטר לו נדרים
 כסווייתן מעבין סכות סנת וסנדר וססרתס . ככל אשר ישאל ממנו סחכס ואם סתך תו סתרה סרי
 טוב ולא סססיד כלום א'ררבא סכר מרובס יטול ססנציא את עצמו מדי ספק חומר נדרים וסבועות
 ואם סתרתו איכס סתרה . כל סכן שיפס עשס . סלא תבא תקלס על ידו וסדין פסוט
 סוא כי אפי' אחר סיקס סכסס מתיר וזו סיא דרך בקיס וק"ל אין כס ססרון כיס ולא עורר כלל .
 וסעוסס כן קרוב לסכר וסרוק מן סססכד גם בהסרת סחכס ים לכל א' וא' לומר לתלמידו סלא
 יקפצו וימסרו לכתיר . סדין פסוט סוא סאין לחדס להטיר לכתחילס במקום רבו . ולא
 במקום שיש גדול ממנו . לא סאס כן כתיב לו רשות ועוד סנרוך לידע עסק סנדרים וסלוקיין .
 סאינו די סיבא סנדר או סכסבע ויאמר כן נדרתי וכן כסבעתי . זאיני מתסרע סתירו לי שיש
 לידע כסונן אינו סיא ססרעס סראויס . זס איכס סראויס ואם אין סם סרעס מעיקרו סנרוך
 פתח כמס פותחין זכמס אין פותחין ונפרטו' סנדר או ספסועס וססיבס ספסבילס נדר או כסבע
 ואם לא פרע אפי' בדיעבד אין סתרתו סתרה כדכתבו ז"ל ססכוא מעפס דירושלמי ודכוותיס .
 וסיגע זמן סנדר או ספסועס . להול ואם כסבע על דעת סקום נרוך סוא או ע'ד רביס או
 ע'ד סנירו . וסנדר בעת זרס . זסמכדס עצמו בעס' כל א"לס סנדרים ורקוקיין ויבוא
 כסן נרוך לרע אוק' בע"פ סככס להטיר זכולי סאי וזולי . כי כמס ס"ת ים ככל עבין ועבין מסס
 מורות אכבע כמס סוא גודל סקוסי סכופל כסם ולא כל נדר וסבועס ראוי להטירו סכפ' וסוד .
 כבוא סנדר או סכסבע לפכו כי ים סנרוך יסוד ועוין גדול כי לא כל נדר סכסאל בע"פ קל
 להשיב עליו גם לא כל סאלס סכאס ככתב קסס ספוכתס וממילא סלא יכא כדון להכיא סכסל בע"פ

ואומר לו לך וסוף ער . שפעין כסות ארבע ראו הוא לשבת ובעדון ידיו בניו ראינו כזה
החמירו הגאונים הראשונים בהזרת כדריש ובעשות כמ"ס טעור ומרז ז"ל כמ"ס ר"ל ואף בזמן הזה
ראינו לקבת רבנו כר"ו בעזם שיש ארזים ראוים לרצו שמכמים לבא לידי התרות ואינם
בזקק"ל לדבר . לא מצורף גדול ומסר ראו ללמוד . וז"ל רבב צמ"ס סכ"ו צמ"ס רביב"ס ומ"ט
כתב ה"יב"ס בח"א מ"י פ"ס הספרו בסיתה השבועות והכדריש שאין ראו' הסתורם בזמן הזה . כ"א
להבה מצוס . כי כן כתבו הגאונים כגון מלתא דאית בה תקנתא אומצוס . כגון עשית שלו' בין
איש לאשתו וכגון שלמא דבבירא והרמב"ם כתב וז"ל אע"פ סמותר לסתאל על השבועה ואין בזה
דופי ומי שלבו כוקפו לדבר זה שמך מיכות במצא צו אע"פ כן ראו' לסתיר בו ואין בזקקין
להיתר לא לדבר מצוס או סוף צורך גדול ע"פ וכלל הדברים פקדור שאין סדר כיתר ע"פ חכם
עד סתיו סם שבועה תכאים ולא סם שיבא סמור בעצמו ולכני' דגמרי לבו וסכרי . וגם יודעי'
לפתח"ו צתח . ויפרטו לא' סמם בפתות סדר וסיתו . ושלח יסיע על דבר איסור .
ויסיע סם חרטה מעקרו או פתח הראוי . ויגיע זמנו לחול . ולא יסיע סתיתר כעשה בזאבם .
סכל כדאית במ" רכ"ו ויש מי שמצריך שכיסם פתח וגם חרטה וכתב הרב בעל סה"ס ז"ל וכגון
להחמיר ולעשות מן חרטה פתח שלאחר שאומר שמתחרט מעיקרו אומרים לגאילו ידעת שמתחרט
כלום כדרת וקוא אומר לא וואז מתירין לו ע"כ ועדין צריכין אבו לכניא פס דברי סאחרובים ז"ל
בענין התרת תעניות וכיוצא למי שרגיל להשתעבות דרך משל שבי וחמשי וסוף אינו יכול לילך
ולמשו' במסגרו או מצריך להפסיק איש יום מלאו ימים וסוף יחזור לכנסו ולאחז בדקרתו וכן ע"פ
סדר סך תעניות וסתחול להשתעבות מקצתן וכדחק בנתים ואינו יכול להשלים ולקיים את כדרתו
כיבד יעשה להתחרט חרטה גמורה ושלא יפסיד את העשו וראיתי לרב ז"ל סבביא במ" רכ"ו לטון
סר"ן ז"ל בזה ז"ל וכתב סר"ן על עובדא דרב סחורס עם רבנחמן האי דלא פתח ליה בחרטא לפו
סרב כחמן סיס מכיר ברב סחורס ססיה מחמיר על עצמו שלא לסיות ביתר בחרט' וי"ו סאות
סכדר סיס כעין דבר מצוס כגון סכדר להשתעבו' זמן ידוע וסשתעבס מקצת אותה זמן ואילו סיס מתחרט
על עיקר סכדר יאבד סכר תעניותו סשתעבס . אם סיס תוסו על סראשכות לפי' לא סיס
מתחרט אדעתא דאקפד רב כחמן לא כדרי . ובכס"ג לא מקרי כולד . דסכית דלרתת גבירא
רבא על כדר חוק כ"כ אדעתא דכל סכי מלי' ע"כ וגופא דעובדא ככר סביאו סם הרב וסכי סוס .
רב סחורס ס"ל כדרא למשרי אחא לקמיה דרב כחמן א"ל כדרת אדעת' דסכי אל סין אדעתא
דסכי סין כמס זמנין . אקפד רב כחמן כפק רב סחורס ופתח פתח' לכפטיס . אמר ססתא
דאקפד רב כחמן אדעתא דסכי לא כדרי . ולע"ד עדין לא יבאנו מדי ספק סחמור כ"י סדברים
באו סתומים וסרב לרוחב דעתו לא בחר וסוא דמוף סוף כשאקפד רב כחמן ומצא רב סחורס
פתח . לכנסו אם כתחרט מעקרו חור למס סברתו סמנו ומס סועיל כפתתו יתיר מתרעתו וסם
לא כתחרט מעקרו ספתח לא מעלס ולא מוריד . כי לא כיתנו ספתח' במקום שאין חרטה
מעקרו . לא לבא על ידיס לירי חרטה גמורה מעקרו כמ"ס ז"ל כפטיטות חס סוח לטון
טעור ז"ל בריס ס' סכזכר . וסא דכסאלין מעומד דווקא כסמתירין בחרטה בלא פתח . אכל
מי שאינו מתחרט מעקרו וצריך למצא לו פתח צריך לסתושב בדבר וצריך עיון גדול דמס
פאינו מתחרט מעקרו סיינו משום שסיה לותועלת כבדר כגון ססיו וסכרי' וצוים לסעבירי על

דעתו כגון זיחבל עמכם או שישיא בנו ונחלו לבי דעתם וכיחא בזה . ובשבל ככר כמלט
 מכם ולא היה רוצה עדין שלא כדר . סילכך צריך למצוא לו פתח שאו היה יודע שיבא לידי כך .
 היה כמכע מלידו' אע"פ שהיה צריך לשמוע לקול אהבנו ולעבוד על דעתו ואם הוא משקר לחכם
 אין התרתו כלום וכיוון שצריך ייסוב הדעת צריך שיהיה מיושב עוד כתב בשמוך מי שכתהרט
 בעקר הכדר אין צריך פתח לא שישאלנו הסכם אתה הפץ בכדר זה . וסוף אומר איני חפץ
 בו ומתהרט אבי שכדתי ומתיר לו ומיוו צריך שיתהרט בעקר הכדר שהיה רוצה שלא כדר
 מעולם אבל אם אחר עתה הוא מתהרט ועד עתה הוא חפץ בהם שכדר לא הוי חרטה . שצריך
 שיעקור הכדר מעקרו וכתב א"א הרא"ש ז"ל שיחבר הכודר שלא יאמר שמתהרט מעקרו לא א"כ
 הוא כדור לו שהיה רוצה שלא כדר מעולם שאם לא כן אין הסתרה סתרה והוא באיבוד כדר
 כל ימיו ואם אינו מתהרט צריך לנקט לו פתח לומר לו אילו היה יודע דבר זה לא היה כודר
 ונמצא שכדר בעקר מעקרו וכיבד הוא הפתח כגון שכדר על דבר אחד ומצנידו בו הרבה שישל
 עליו אומרים לו אילו ידעת שישנירו בו כ"כ ולא תוכל לסמוך פניהם לא היית כודר והוא
 אומר כן ע"כ .

ועל הדברים האלה הניח לו הרב ז"ל ראיות ברורות מן הגמרא ומן הסופרים ז"ל וא"כ הדרא
 קושיא לדוכתא . ולכאורה הכראש בזה הוא שסר"ן ז"ל כתבון בקצור למאי דכתב
 מוכר"רין' הניב ז"ל בסי' קכ"ד על הכודר או כשבע ליתן גט לאשתו העיר הוא ז"ל בענין
 הספק הזה בעצמותו ותרץ וכתב בשמוך לו דברים שהטובה הניח ז"ל ולמדתי זה ממה שכתבו קצת
 מהמוסקים ז"ל במי שכדר להטעות סך ימים והתחיל להטעות בקצתם . ובתוך הזמן נדחק
 כי לא יכול להסלים לקיים כדור . והוכרח להסיר אותו שקשה לים ז"ל שאך יתירו לובי אם
 לא יתהרט בעקר הכדר אי אפשר להתיר ואם יתהרט חרטה מעקרה כראש כתובה על
 הראשונות דקתויו ותעביותי שעשה ח"ו ולכן כתבו ז"ל שיאמר סוף רוצה וחפץ בתעביות
 שעשה ואינו מתהרט כלל כמה שעשאה אבל סוף מתהרט על שעשאה בסבת שבעה כי הוא
 היה רוצה לעשות אותם בלא שבעה . ועל שכתב לעשותם הוא מתהרט חרטה גמורה ע"כ
 תורף דבריהם ז"ל וכראש סעוד ללמוד משה לכוסה שלפניו וכו' מתוך דרך הזה יוכל כל א'
 ואחר ללמוד כפי הענין שפתח הראוי לקיים שיהיה חרטה גמורה . ושלא יהיה שם
 הספר . וס' אדם אמת יכחון תמיד בדרך אמת ויגילו מדי כדרים ושבעות
 שלא כרצונו כדי שלא כצורך לבא לידי דקדוקי סתרות והפרות החמורים
 ונמרוסין ובכך כולם סזכרון הזה יגדל ויתקדם שמים רבא .

עזרנו בשם ה' עושה שמים
 וארץ :

זכרון ט' בענין אותות של קדושה שבת ומילה ותפילין וזכו של ש' פרק'

הפרק הא' ברקדוקי כיצד מלאכות ושבוחין של שבת ו'ט

חביבין ישראל ספקראו כמים למקום חכם יתירה כודעת לכו מאת אביכונ שבסמים על הראסוכים ועל האחרונים שממר לכו יומכית סלסס סחה כלפלים ובטובו הגדול העיד עדים

באמנים על האסבה רבה אשר בינו ובינינו בהם חזקת עולם תסיה לכו שבראין לכבודו ולא יעזב סמחו ואמתו מעמכו אבותיכו ספרו לנו סאותות של קדושה סללנו סה סה וסח מעשיסס . אשר סם

אכו סכנין סזון ססכיכס ועטרת תפארת בראסכו ועל שברכותי של הייס ואלס סמותס סנת תפילין ומילה לסס ולתפארת ולתסלס אותות סחון תרוכס ברחובות תפן קולס לסססיע ולסודיעס רבים כיה

לסיכו סמר סכו סכל סעמיס . וסכסכו סעע סעסועין כל הימיס . א"כ איפס ראיוות סיו לסמרס בצינוות וקניות על מקכוכתס ועל סציוכס כאשר כתכו לכו בקדושה ובספרס אכלן סעאכו וסעווכות

גרמו ספרוכות סלסמותס וכתכו פנס ססכסס וכיוסיס אשר ע"כ סדרך קצרה ססס אכסכו ססס א' לסיכו סכיר סס סעכוכו יכירכו לתקון סמועל עליוכו ובעזרתו כתיחלובס כרת וסבתות ס' וסועדי קדס וכל

סללוס אליסס יען כל ישראל א' אכסיס וא' כסיס חייכיס בהם ירוע סכל מלאכס סאסורס ססכס אסורס כלי"ט חוץ ממלאכת אוכל כסס וסודאס וסבערס . ואין ספאר מלאכות בין סבת ליי"ט א' סזס זדוכו

ססקילס חס זדוכו סמלקות ואפי' דברים סאסוריס סכסת סמוס סבות סבורי כיי"ט ולא עוד א' סיס סוקכס סמותר סכסת ואסור כיי"ט וכל זס מבורך כדכרי סעור וסבי' ז"ל כ"א ס' תצ"ס ובדכרי סרטכס

דריס סלכות י"ט וא"כ ממילה כסמע סכל סכאס' לגבי סבת ס' ליי"ט חוץ מן סדברים סאסוריס ססתירן סכתוכ ולפיכך כצנע בראסכס סע"ל מלאכות סכללן כמו ססן סנויות סססכתיכו ס' כלל ג' ו' וא"כ

א"ל לא' תכא על מקומס סראו לס כיחוד אס יס לדבר עליס . ואס אין ככית אותס סמקומס . וכעתיק עצמכו ממכס א' חכרתס סיותר סמוכס לס וא"ן :

אבות מלאכות ארבעים סמר א' סורע סמורס סקוצר וסמעמר סדס וסורס סבורר סעוהן וסמרקר סלס וסאופס סגונ' את סמר סמלכו וסמככו וסכצעו סעוקו וסמיסך סעוש' סתי

כתי כירין וסאורג סבי חועין וסבועע סבי חועין סקופס וסממיר סתופר סתי ספירות וסקורע על סכת לתפור סתי ספירות סכד כבי סמוחטו וסספטיטו וסמולחו וסמעכד את עורו סמוחקו וסמחכו סכותב

סתי אותיות וסמוחק על סכת לבתובסתי אותיות סכוכס וססותר סמככס וסמכער סמכס סכטיס סמוציא מרסות לרסות סרי א' אבות מלאכות ארבעים סמר אחת :

חזורע יש לסחיר לסולכיס לעייל בנכות ובפרדסיס סלח יעלו סס ידיגס אס ירצו לאכול או יצטרכו לכך על גבי סעסכיס סכסכזו מסקיס אותס ואפי' סאיכס מכווכיס פסיק

ריסיס סוא כמ"ס סעור ס' סל"ו וידוע סוא דכל פסיק ריסיס סמדי' דאורייתא אסור וסייב סוא וא"כ פריק לפרס כדון זס סאס' סגיכס או ספרדס סל ישראל לא מיכעיא אס' בעליו יעול סס ידיו סחייב סוא

מן סמורס א' אפי' כל א' וא' מן סכועליס חייכיס סס ססרי מסתמא כל סכככס לסס' סרי סוא אוסכו סל בעל ספרדס וא"כ סוי פסיק ריסיס דנחא ליה וסייב עליו זס כריסס פסוט כתוספות ז"ל כריס ס'

סכוכס כד' סל"א כריכא דעכיד בארעא דחכריס דפי"ס סערוך ז"ל כגון כ"א סאינו אוסכו וספרדס מוכרס בעכמו ואס סגיכס או ספרדס סל כתי א' מסתמא אין סס לישראל סכועל ידיו סיוכ סכיתת מסוס

דקו פסי רישית דלא כחא ליה ומ' איסור גמור דרבנן איכא כמו שפסק הרב בע"מ ש"ב ובסי' של
כתב בשם בעל ספר - סתרומה ז' ועוד לשמור עצמו בשבת מלאכול במקום עשבים מחזרבים שכתב
שקדושי יכול לזרז שלא יפלו מים עליהם בשעת שתיה אולם בשעת טעם ידום ע"כ :

וה"ש עוד ז' בשמור בשם מוסקים אחרים דין אין לחוש לנלפי ששורף ואינו מצמיח לכאורה -
תמוהא לי' מלחא - שהמטין טובים מצמיח שהרי בימות החורף מצמיחין על ידו כמה
מיני פרחים וסוסים ואולי יש להשיב ומ' מצינו שרא"ם ז"ל היה אומר - כמ"ס שם הרב וה"ב כראה
דעוב לזרז בכל מקום - ועוד בדבר עלם בסמוך בע"מ וכתב הרב בעל ההגה"ה ז"ל שאין ליתן במים
עכבי אילנות שיהיו בהם פרחים ושם כ"י שהם כפתחים מלחוחות המים :

החורש יש למחות בידי המוקים ע"ג קרקע באוונים ותפוחים וכיוצא בהם כדי שלא יבאו
לשנות גומות - כמ"ס הטור סימן של"ח לפי שכן בדין בין בשדה - מיביס
עליו לא שכיח הוי מסוס כוכס ובשדה מסוס חורש כמ"ס הרב המגיד בריש פרק כ"א חזק זהו ששורם
סוף דהיינו בכל שהוא וכן מציינת שלמות הביאום הפוסק' ז' שבוכס כמה יבכה ויהא חייב שבוכס כל
שהוא החורש כל שהוא וכו' חייב - ולכן ראוי לחכות לבערים כפרע הסולכים לטעם כפרדסים שהם
המקומות המזמינים לשחוק שלא יתכבדו ע"ג קרקע כלל - וגבי הכותב יתבאר בע"מ תשלום ענין
זה והרב ז"ל כפי' שלו שהזכירו בסמוך כתב עוד שיותר להטיל מי רגלים על העשבים וכו' הטור ז' ו'
וה"ס לין כמ"ס בסמוך - ולע"מ לתמוה על היתר זה - שהרי בודאי המטיל מ"ג רגלים במקום שיש
עשבים עושה גומא בקרקע וה"ס המטיל יין וכל חסקה - כל שהוא בקל הוא נעשה וכו' ראוי נו מסוס
זורע הא מיהא שמים חורש איתא ואע"ג דמקלקל הוא מ"מ פטור הוא ולא מותר כדתבין כל המקלקלין
פטורין כמ"ס הר"ן ז"ל כיוצא בהם - שבאזו הרב ז"ל בבי' בריש סי' ס"ד - ולא עוד לא אם הוא
במקום שאינו מקלקלא ע"פ שאיכות רבין - לגומא חייב עליה למח' דפסק כ"י דאמרי מלאכה שאיכה
בריכה לגומא חייב עליה כמ"ס ה"ס בספ"א ז' ומכאן שאם היתה הגומא במקום שאין בו קלקול אע"פ
שאינו בדיק לה חייב עליה לדעת רבינו ז"ל שפ"י כ"י חזק פשוט ע"כ : **ובבר** כתב הרב במז' **ב**
ב"ש שפרק שאין לגרור טעם כסא וספסל לא במקום שאפשר שלא יעשה חרין לא במקום שבדאי
יעשה ואם כן סדר ברין לי הצעיר עיין וכבר כתבנו שרא"ם ז"ל אומר בכל :

הקוצר ג להולכים בננות ובפרדסים יש להודיע דריכים הפשוטים שאין עולין באלן בין לח בין
יבם ואין כותלין בו ואין כסמבין בו וכל דבר הראוי לאכילה - אין מרחיין בו
במחזר ואין אוכלין ספרות שכשר מן האילן וכלו לחרץ הכל כמ"ס הר"ם במז' בפ"א ולכל לו
פאזרות עם שקדומות ריבוא בהם בריבין להם המצויין במקומות הללו לפי שהם מוכנים לכמה מיני
פורעניות ה' יצולנו ובאותם המקומות שכונגין לנאת לחן לטעם אגסים וכשים ביותר בריכים המורים
שעם לזרז ז"ל הר"ם במז' בספ"ו מה' י"ט חייבין ב"ד להעמיד שוטרים ברגלים שיהיו סבבין ומחפשיין
בננות ובפרדסים ועל הסהרות כדי שלא יתקבצו ולאכול ולשתות שם אגסים וכשים ויבאו לירי עבירה
וכן יזכרו בדבר זה לכל שעם כדי שלא יתערבו אגסים וכשים בנתיבים ולשמחה ולא ימסכו ביון
שחא יבאו לידי עבירה ע"כ :

הרש יש להסיר על ענין שחיעת הפירות שיש מהם מן התורסין ומסם מדבריהם ועל המסקין
היוצאין מהם מעבטן אימתי הסמנתרין ואימתי הם אסורין גם בימות החורף - שלא
ליטול

ליטול את הידים במים קטנים בהם שלג או ברד ואם יעול חסר שלא ירחוק בין ידיו שלא יסיה מרחק וכף
שלא יתפסמו את הידים במלח משום כולד הכל כמ"ס סעורין זבדו"ט כ"ב וכס"י סכ"ו קרב בעל הסגס'
ז"ל בשם הפוסקים דכ"ס טוח בבורית או בשאר דברים שכימוחים על ידו מהאי טעמא גופיה דכולד גם
שלא ליטול את הידים בדבר המסיר את השער אפי' מעורב בדברים אחרים שאינם מוסרים הני זה
אסור כל שיש ממנו טרוב כדאיתא שם ביעור ובכ"י ז"ל ואע"פ דבר זה ראוי היה לבא אצל הגוזז ששם
מתקומא כתבנו אותו פה לתשלום ענין זה של רחיצה ומטעם זה נכתוב ג"כ פה שהכוונת ידיו טוב לכוננם
יפה בכח זו כזו ולהסיר מהם המים כפי יכלתו קודם שינגנס בהם. כמ"ס הרב בס"י ט"ב :

חבורר מלאכה זו היא מן הקשות ששבת לסוזה בכל דקדוקים והלוקים שרובם יש בהם
איסור גמור מן התורה. כמו שיראה המעיין בהרמב"ם פ"ח ועבור ובכ"י

ז"ל בס"י ט"ס שחפ"י בלא כלי שאין לחוש לזה כלל לישראל קדושים יש ביד ברירות שחייבין עליהם חטאת
וקשה לעם לעמוד עליהם כראוי כי בריך זריזות גדולה וחכרון הפרטים על מתכנתם ולא ניתנה
שמירתן ביחוד לא למעיני וחוזר עליהם תמיד ועדין יבא לבו כוספו שהרי כבורר אוכל מתוך פסולת
או שהיו לעיניו ב' מיני אוכלין ובורר מין ממין אחר והכיחן לאוכלו לאחר זמן ואפי' לבו ביום מוצ'
בתעורה שהיא מוסב בה ואפי' בירד בידו חייב וכבורר פסולת מתוך אוכל מיוז ואפי' לאכול לחלתר
ואי' כאמר דהך משל אדם שהביאו לפניו כלי שיש בו ב' מיני אוכלין מעורבין והוא רוצה לאכול מה'
המסויכים אם טוח אוזן בו ואוכל. וחוזר ואוזן פרי שבי ממנו ואוכל. הרי זה מותר שהרי זה
כבורר בידו אוכל מתוך פסולת לאכול לחלתר דמותר. אבל אם בירר יותר ממה שאכל. כבר
הביא עצמו להיזיב חטאת ואם יפגע במין השני וימליכו מידו וימליכו לבדדיון הרי זה כבורר פסולת
מתוך אוכל. שאפי' לחלתר חייב לפי שהאוכל שאין לו חפץ בו כידיון כפסון ת כמ"ס כפי' העור וכו' ז"ל
ודבר זה דבר הסוזה טוח ואין אדם יוצא מדי ספק חטאת ואין צ"ל אם הולך ובורר בידו האוכל שאינו
רוצה בו עד שמצא לבדו בזוית א' האוכל שהוא רוצה בו שיש ממש בורר פסולת מתוך אוכל גם אם
בירר והכית אפי' לבו ביום חייב. כמ"ס ז"ל וספקות אחרים הנזכרים בענין ככל יום ויום ואין הדברים
הללו אמורים במיני פירות וקטניות וכיוצא בהם בלבד. וכמשל דערוב שבי מיני אוכלין שהסכחנו
לא אפי' בשני מיני דגים ששם כיכרים בהפרדתם חתיכות גדולות כסתפק הרב בעל תרומת הדטן אי
שיך בהן ברירה וכטעם להחמיר משום דספק חיוב חטאת הוא כמ"ס הרב בב"י וסרב בעל הסנה"ת
וכראה דה"ס בשני מיני בשר דמ"ט ופשיטא הוא דכל שאין כיכרין בהם ברירה. גם אם האוכל
מרוצה על הפסולת או הפסולת מרוצה על האוכל יש בהם ב' דעות מחלימו' ואי' לקיים את שתיין לא
בשכח' תעשה ובראה דמחלקותם טוח ג"כ ב' מיני אוכלין בדרך שאמרו בהמוך אשר על כן בראה.
שהדרך הישר לפני כל איש ואיש וממקום מכל עון בע"ה הוא שלעולם ולמד אדם בתוך ביתו להכית
טע"ס כל פרי אוכל בכלי כפי עצמו בלי פסולת שהוא דבר כקל לעשות ולהתקנה בו. וכזה יסתלק
עצמו ממה שספקות חמורים וקרובים לחטאת ואולי ודאין שיש בענין ותתעב דטן כשמו לאכול
לכבוד שבת בלי ספקות וחסם עבירה ח' והעצם דבמין אחד לא שיך ברירה. ויאכל ויכח כרצונו
כמ"ס ז"ל בשם תרומת הדטן ז"ל :

חבורר ישי לחסור דאע"ג דק"ל דכל דרכי חולה שאין בו סכנה. כעפים עלי כותי. זה הוא
דווקא כפי שפסל מחמת חלויו למשכב או שראוי ליטול. וחש"פ שהולך על רגליו
כמ"ס

פתח ארבע בעל הסנה' כפי שכתב בשם ה'ס' אבל מי שאין לו לא' אחס' מוחס' לא סותר לו לעשות ע"י
 כותי דבר . ואפי' שבות על דבריהם שאין בן ארץ מלאכה אסור . כמ"ס סרוב כצ"י ברים סמויין ונס
 אינו יכול . לאכול ולא לשתות לרפואה כל מאכל ומקדש שאינו של בריאים סדבר זה לא סותר לא
 לחולה ורואי או לבר' ורואי . ועוד יש לסודיע שאותם בני אדם שיש להם בגופם כעין סכורה סמויאה
 לחס' תמיד סאסור לסחליף את סכנה . או את סמיר סמויין ליתן עלים . כל א' לפי דרכו סכרי זה
 מתיבון לרפואה סדבר שאין בו סכנה כלל . ואפי' מכה לא מיקרי ועוד סרי כתב סרוב כמ"ס סכל' בשם
 ססנהות ז"ל לא יתן ע"ג סמכס . דבר סמויף להס ודם . דסוי ספרק ע"כ . וזו סיא ממש סכלית
 רפואת ססכורה זו . גם סרוב סעמים סמוייה סדם סמילא . ית"י דתיקס ונכנס את סכנה . וכתב סם
 סרוב ססכור בסבולי סלקט בשם ס' יריאים . אסור לסכיה סנה על מכה סיוצא ממכה דם מפני ססרם
 יצבע אותה ואסור לסכיה דם מן סמכה סדאסרי' ואם לסכיה דם כאן וכאן אסור ויאכל ססכוח יתבאר
 ע"ס ססמוייה דם מן סמכה . ע"י דתיקתו סרי זה סייב עליו מן ססורה . וא"כ מכל סני כרואה סיש
 לסודיר למי סיש לו סוכס' א"ל לסכיה וספוסה לרפוסה מע"ס וסוסף עלים סגדים אס ירצה כ"י סיו' סבת וסוסם
 עובים אין סכיהין ספילין ויכול אדם לסרבות סגדים סרובו אע"פ ססססססס ססס וסכ"י אין ז"ל אס
 סיא בסוקו . וכסו ראייתו כוסגן לרובע בני אדם וסומר כפשו יכנס כיוצא בסם . ויש לסודיע לחומרים
 סמקיים דם וסרפאים סבורות סלא יעשו רעים בסבת ולא יפסו את סמור סות לרסריב פי ססכה .
 סדרך ססרפוא' עוסין ודברים כיוצא באלו ססן מלאכות סמורות ססחייבים עלים מן ססורה . כמ"ס
 ססור ז"ל כפי' סכ"ס ועוד כסרים בע"ס ססרי כ"ע אין סחללין את ססבת סאס' דאורייתא לא בסככת
 כפס . ואפי' בסככת אבר לא סותר בו לא עשייה ססבות בלא סיכו . וסרוב ז"ל גם כוס סיס ססמיר
 סדבר . סיש בו סרך מלאכה מן ססורה לא סכבר סעלם ז"ל וסר' סבן ז"ל ואם סואסולי' שאין בו סכנה
 לא סותר ססבות לא ע"י סיכו וכלאסר יד . וכל סאסור לעסותו ע"י יסר' אפי' על ידי סחולה עכסו
 אסור וסיוס אס סגני עוסס לו סרפואה . רסאי לסיינו סיוע קלן כנון דעסין וססח' עסין סכוח' סנוו
 ועליו כאסר ססיוע אין בו ממש סכל כמ"ס סרוב ז"ל סם . וססעוררתי לכתוב ס . ממש ססיוע ל
 אומן א' ותיק סרוב ז"ל סססרו על זה ועל כל סגריף לוסמר ממנו בסלכת אומנות זו וכססיה סעס
 סדק . וסגורף סרובס סיס אומר לגוי סיעסס . סו א רואס וסעולם לא סכל סבת סדבר קסן או
 סדול . לא בעת פיקוח כפס סיא מנוס סמס לו :

עין סכ"י
 ססססס
 ס' סכל' סס
 סססס
 סססס
 סססס
 סססס

האופה רוב קהלות ישראל כאשר סמענו כוסגן בסעמכת סמין מע"ס סכורה או סבורים
 מוסחיים לכך . וסרובס לסעמין סביתו סעמין כל א' כאסר י"טכ לו
 וסדואי סוס סדרך קדמון וכוכן ססלק כמס מוכי סקלות וקולות סיס בסקומות מועטין סאין כוסגן
 כן ססוכס בעלמים מעיב כל רואיהם כין סדלקת סאס כקין וסחורף . כין כסמוס ססכלים
 וסדברים סללו אע"פ ססס כעסין ע"י כותי . לא סותרו מן סדין כמו סיבא בע"ס לפכיו אצל
 ססכעיר בעכין סדלקת סכרות סגס סגנו כה סרובס קולות סרובס מקומות וססיד' לכוון ידדן
 סו . סרואי לסססגולתן סססס בכל קסילס וקסילס מיסר' . סמור מיוחד או לכל א'
 סביתו סקוס מיוחד לסעמכת סמין סכוס ירימו כל ססכסולות כמ"ס ויש לססיר על זה
 סאסר סלון סמין סתוך ססמר וכיוצא סלא יעסכו אותו בסבת אפי' סדבר סאינו מוסף
 סכל וספילו כסכסל כל סרובו וסעססס ודע לו ולכן אין לכסותו סגדים ולא לסכיתו

בתוך ברים וכסמות כמ"ט סרד צ"י כמ"י רכ"ו גם בשעת ערוי סמך לא יתן פת צקערס תחלה לא
יערס סמך בתחילה ונכ ימתין עד שלא תפא סיד סולדת צוואו יתן הפת ססרי כתב סרד ז"ל זה מלכו
יש ממשאומר דדבר שחפס או סכבלס אם כסלו אח"כ במסקסיס בו משום כסול ואסור ליתן פת אפי'
ככלי שני כל זמן ססיד סולדת בו ויש מתירין ע"כ סרי ססקר' ז"ל סכרת האופר לסכרת סמתיר וסרד
בעל סקג"ל כתב שסכר כסגו לזכר לכתחילס כזס :

דגונו את העמר עריך לתרים מכסלה גדולה ועבירה גמורה שבעויותינו יש בראס מקומות
ביר קתס לסרוק בסנת ובי"ט במסך את ראסיס א' אסיס וא'
כסיס גדונים וקטוכיס חס אפי' רבי שמעון מרס צו דאסור ומייב דוראי מכיר שער הוא כמו ססוכיס יפס
סרד צ"י כמ"י מ"ג וכתב סכר אס בתסנת סרי"כ"ט . ססאריך ז"ל לסביא ראות לזס . וא"כ חובס
סוא לסמות ביד סמקילין באסור גמור מל תורה . וכתב עוד סרד ז"ל כסס סכל צו וכן סביא כס"ע
סלו סאין לסרוק אפי' במסך שגוסי מסער חזר סאין לחוס לעקירת סערות וכיוצא בו . גם ראי
לסודיע לרביס איסור כעילת סשער וסתיפוזכיס ויבלת וציני ספורסות מעור האצבע סביב סספורן .
לא סיבשיא בכלי סיס צו איסור תורס לא אפי' ביד וכסיניס . בין לו בין לאחר ואפילו פרסורובן
ומצערות אותו בין ספרסו כלפי אצבעותיו בין כלפי סרוק אסור ליטלס מ"ט כמ"ט סטור וסרד ז"ל כמ"י
סכ"ד ובריס סי' ס"ט :

המרבנו יש לסויר מאד שלא לזכר בגד חדש סחור מן סטל סעליו ססרי סמקפיר שלא ללכסו
בלא יעור חייב ויש סקפוריס . כמ"ט סטור בריס ס"ל ס"ב ורובא רובא ליכסיס
בגד סחור . וכסרס מלמעלס דהייכו סלימא וכובע ססחור כסרס מקומות דדיכו סוס לכד בדימא
במרא . ולא עוד לא ססרד ז"ל כתב צ"י וצ"כ' גבי ליקוט יכולת סע"ג בגדים דאמרינן עלס דחייב
והוא דאקפיד עליהם דכראס מדברי סר"ט ב"ט דכל סמסירס בכוכס אפי' שלא היס נכמע מלכסו אס
לא היס מסירס חייב וכספק אס סוא מפרס כן גבי קפיד דכיעור ויש להספק אס על דכתבו ז"ל הו
דווקא אן באמר דה"ט למיס ומסום ססוא מעסס דכובע דר"ב יוסף דכוס עליה על כתבו כן כי לכאורס
סרס קסס לומר דסכו רכבן דעומב דיתא דחז"ל עולא דסכו מכסצי גלומייכו ואמר קא מחללנן רכבן
סכתא דקוא על ככלו או על דכייכו על . סאיכו דבר מצוי כמו סמיס ולע"ד לכל סמפרסיס דחייב
דכיעור סוי משום ככום דסו רובא רובא כמ"ט סרד ז"ל כראס דאין חלק בין על למיס . גם צ"י
חדס . כתב סרד לכאורס ממשע דחדס מקרי כל זמן שלא כתכסו אבל מדברי סר"ט ב"ט משמע .
דחדס הייכו סלא כסמטמו צו כ"כ לא עדין סוא בחדוסי כמו בשעס סלומינן מתקנין אותו ע"כ וכתב
סרד בעל סגס' בשם רס"י זאור זרוע . דאסור לזכר בגד מן סאבן שעליו סראוי לחוס לדכדיסס ז"ל
וכתב עוד סאסור לזכר בגד סכסר במיס או סיררו עליו גסמיס כסכיל סלא יבא לידי סמיס . ואסור
זס סייך בין בבגד ססור בין בבגד לבן ומכל מראס סיסיס כי אין סמיטיס תלויס במראס כמו סכראס
מדברי סכל צו ססביא סרד בסיומן ס"ל מהודס י"ו ואצל מכה בפטיס יתבאר בע"ד דין לקוט ססמר
הכאן כבגדים ומ"ט ככו להביא סס דעת סרמז"ס בדין זס שלכייכו כפי סכראס מלסכו סכתב סמכער
טלית חדס ססורכ בדי לכאורס ולססיר ססמר כלכן . הנתלס בה בדרך סלומינן עושין מייב חז"ל
ואס אין מקפיד מותר ע כוראיתו בסלמי סגבוריס דכמקום להכיר ססמר סלבן סעתיק ססכו סלבן
ויסא סיא גרסס סרד כמ"י ודברי ס"ס כן מכיין סכתב סססוא מעסס דאכ"י דסיס חוסס מכי על ססוא

מזכיר ע"ג הכגד הכחור לכן ע"כ מכלל דאין גרמנו נצמר הלכן לא הככזו סלכן כנרסתן זל וקילם
 ס'ס הרמז'ס זל נמצאו א"כ שלסס פירוט'ס בענין כיעור . לרוב ספוקים כוי כעור מן סטל ולעד
 ס'ס מים . לרס' וזור זרוע הוי מן סהבן לרמז'ס וס'ס הוי סכל דבר סמכזב ע"ג ססחור וא"כ מ'ס
 סרז בעל ססס'ס בסס אור זרוע סמותר לססיר סמזות מן סכגד כסנת אס ססלכזות לדבריס זל
 כרסס סססור ססרי כזוב לכן מקרי זכבר ראיטי מי סדקדק כזס . וכרסס דרסוי לססמיר כדברי
 כולס זל וספך סטסית סר' דמססמטס סרוב מקפיריס וסדכר בעצמו כקל לקייס כז סז ול סעסס גס
 צריך לססיר לענין סססיעס סיססס ככסס דברים ססוויס כזון סלס לסתוס פיי סכזות או פיי ספך
 כמטלית או מוך וכיוצא כסס וסלס לכסות סת סכזית של מים וכיוצא כס כגד סאינו מוכן לס ומקוס
 כסכגו לסתוס כקב סכזית סמוציסין כז סיינ כפקס של כססין סוסייל וסין סיתר כרור כדבר כמ'ס סרז
 זל כס'ס ס'כ טוב לסכסגו כמו ססו' זל מלמד . סלס יס' כלי סתת סכזית כשער סמוקקין כקב
 זכנכסו סתסס סרז'ס ארוכס חון לכעורת וסין יד מוגעת לכעורת ואכיי סעעיר ראיטי מי סכגו סלס
 לסכית כעורת כלל כצרוזת לכזת מדי ססס איסור זס . לגדולי ורובי כסמי יסרל וסין סיינ כוטף
 סזוסס . כי סען מתלהלח וכדכ יסס ככזירו . ומעכזו מלכזת לחון וככסס מקומות מסתמסיס
 כצרוזת סל כספת כלי כעורת כלל . וסו' סו' סו' סו' כיוצא כסס מסל עץ . גס סלס לקב כסמו סאינ
 לס בית אכסס . כי כקל יומיו כססטיס וסלס לכגד כמסס כלי ססיס כז מים או יין ומכס סאינ
 לקב כסליס כספת סדחתי ע"ג כגד כמו סעוסיין כחול . וסלס לקב את סמכעל סכת לחלח כסיס
 וכזכוסס ע"סיס ולכססף כרו זס על כרו זס . ל' כותכי עליו מים עד סיכלס מאליו ססניף כזו וס'ס
 לכר ולכסס של עור . או סיסרכו כמעט חרס סרז'ו לסלעל ולקמן גבי מוסק דעור יתכזר כע'ס סיס
 ליזכר מסססוף דעור ע"ג כגד . וככגד סכת לכלך ל' יתן עליו מים כלל ל' סקכחו כסמרטוט כזת
 זלס כדוק . סיס עליו טייט מסססמו מככסיס ול' מכתחן ומגדרו ככפורן ו"ו דסיי מילי ל' אכל יכס
 אסור כדוו סוחן . וסכעל ידיו טוב לכגד יסס ככח ז' כזו ולססיר ססס ססיס ככיי יכלתו . קודס
 סיכגס כמסס וכבר כזכר זס למעלס וכל זס סכזור כס'ס ס'כ וס'ך וכענין קמול סכגדיס סרזס
 תכסיס כריכיס לו . וכולס ללכסן כז כיוס ולכן סרובס קפל ולכזת מדי אסור . יקפל סלס כסדר
 קפולו כרססון סדרך זס כרסס ככון כמו סככב סרז זל כשלחן ערוך :

העובעו יש ללמד לכסיס סלס ללכזע פסיס ודיסס כמיני כעעוכין כמ'ס ססור כס'ס ס'כ כזון
 לסעציר סרך על פניס וכחול על עיניס וכן ל' תדכין את סככז על פניס .
 וככעולתו מרדיס סכסר וכיוצא כמ'ס סרז סס וכבר כמגו סרזס מסכוסגות כמיני כעעוכין . לסכוס
 מ'ס וכסלכס כן עוסות ומקן ראיך ללמד כי דבר קל הוי כל א'ו' יכולה לכסגו כז וסו סכוד כזות
 יסרל גס יס לססיר לזוכל תוחיס או סחר פירות סכזעיס סלס יגע כידוי כזעוית ככגדיו או כמסס .
 כמ'ס סרז כס'ס ס'כ כססס' וריסוס ולכזורס לע'ד יס לתמוס . למס ססיר זל על סכגדיס ועל סמסס
 זלס על הדיס ול' עור ל' סככב סרז זל ככ' סל' יגע כידוי כזעוית כלו' סכדייס אינ חסס איסור
 ולמס ומ'ס היד מן סכגד וסל' גבי כתיכס סכיו ככותב ע' כסרו חיי . ועוד סכיו כתב כמססין וכמי
 פירות וכז'טור וכל סטור דסכת פסו' אכל אסור וככיעס וכתיכס ככדרי ככסו וכן למדות ז' מזו כמ'ס
 ס'ס כע'ס וסדכר כריך לי עיון איכיי מוצ' לו דרך כרור לזוכליס כסיתר וס'ע'י מסס סאיכס כקובס
 וכיוצא כדון סוף גס סו' סקכלת ארמונית סאוכל :

דקושר ה'תתיר יש להזיר על מלאכת מקשרים וסתרתם לפי שיש בהם חלוקים רבים ורבי
 ירעוב בפרוסם לדעת מי הם מן התורה וסיי בהם מדרבנן ולכן ראוי לכל א' להיות זריז מאד שלא לבא
 לירי מידו מלא לקטור ולא להתיר מלא ליכסל מ' ועצת חכמים היא כאשר שמענו לתקן אדם מע"ס
 הראוי לתקן בעיניו זה להרים מכסול ח' ערב בעל ההגה ב' ש' ס' ו' א' שיש להזהר שלא להסתיר
 שום קשר שהוא ב' מקשרים זה על זה. ד' ראיכם בקיאים איזה מקרי קשר של אותן דפי' צ' א' יב' של קיימא
 אסור לקשרו וס' להסתירו וכן כוונתו הנסות הלפני פ' א' קשרים ומ' כראש ד' במקום צערא און לחום
 ומותר להסתירו דאינו אלא היסור דרבנן ובמקום צערא לא גזר. והא דבעינן ד' קשרים זה על זה. היינו
 כשקושר שני דברים ביחד אבל אם עשה קשר בראש א' מל חוץ. או משיחה דינו כשני קשרים. סמ"ג
 עב"ל וכלע"ד ד' על מ"ס ז' ד' במקו' צערא לא גזרו וס' שאין לו' כ' א' במקומו' שחול' בעצמ' פרסו
 וכן או שיש ראיס ברורים לזה. דאם לא כך בכל רב' מדברי' הם יאמרו במקו' צערא לא גזרו ובכמה דברים
 כתבו ז' סמ"ג לדמות אין לכו' רשות א' מ"ס אמרו ואין להוסיף. וכתב ס' בהם שרש"א ב' מ' מהלכות
 הללו שאין מדמין דבר לדבר. בעינינו הסבותין ואין לך בהם להתיר אלא מה שהתירו חכמים וכו' :
 דקורע יש לעורר את העם על ענין ברור כתבו הר"ם במז' כמה פעמים בכלכות הללו. והוא
 דאע"ג דק"ל דכל המקלקלין פטורין מ' כל שהוא דרך חימה וכעס. כרי' או חייבין. לפי שעי' הקלקול
 הסו' חמתן סוככת ומצאן מתקבין הן אבל יצרם. ו' פ' הקור' או החובל או המבעיר וכיוצא מקלקל בחמתו
 הרי זה חייב. ודבר זה איך בחול אסור גמור הוא כמ"ס מז' בהכי' סוגיא דהאורג' שבי' ס' כ' פ' רש"א
 אומר מטום חלפא בר אגרא שאמר משו' ר' יוחנן בן כורי המקרע בגדין בחמתו והמסבך כליו בחמתו
 המפזר מעותיו בחמתו והא דבעינן כעובד עבו' סך אומנתו של יצר' היום אומר לו עשה כך ולמחר
 אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע' ז'. והולך ועובד א' א' א' א' קראש לא יהיה כך א' ז' ולא
 תשתחוה לאל ככר איזה הוא א' ז' שיש בגופו של אדם היו אומ' יצר' ע' ג' וגם יש בו משום כל תשחית
 א' א' ששכחת דרך לקזזר ביותר שחייבין בו על כל ק' קול דמלאכה הנעשה על ידי כעס. כדאמרן :
 הער צבי יש להזהר שלא לסתור תיבה ומגדל. ל' אמרי' ל' מזובין כומסום דהיו פסוק רישי' שכבודין
 בחובו ואסור. אלא יתן פסין או שאר דבר בין ככסוי לתיבה בעיני שיוכלו לבאת
 משם כמו שפסק הרב ז' ב' ב' ס' ו' ג' מיה ועוף שברשותו של אדם כגון אותן ותרנגולין וכיתא
 אסור לצודן כגון לכביסם לתוך הלול או לתוך חדר ח' לא מובעיא אם מכדו שאסור מן התורה כמ"ס
 ז' א' אפי' לא מרדו כל! אסור מדברי' הם כגון ששכינו חיה ועוף שברשותו הדגן פטור ומסתמא כעו'
 ואסור קאמר. ככל' פ' טורו דשבת וכן בלשון הזה בהב' הר"ם במז' בסכ' וכתב עליו ס' דמסכה היא
 וא"כ יש לתמום. על הרב ז' סכת ב' ס' ז' תכן ב' ח' שרצים חיה ועוף שברשותו הדגן פטור
 וכל פ' טורו דשבת פטור אבל אסור בר מהכך תלת וכ"כ בהגהות פ' וכו' כראש דס"ל ז' דמותר לצודן
 וכ"כ בע"פ ג' הכעור תמיהא חלתא ססרי בר מהכך מלת לא באמרו דמ' א' על מתני' דב' א' שכי ויסב
 בצדו וכו' דפטר ומותר ק' ו' א' על מתני' דחיה ועוף שברשותו והלך תרי הוו הפכים מורכב בסכ' וכו'
 ואיך הדך כחם בסכ' וכו' ד' איתא סתם וגם בריש מבלתי' אמרי'ן והא ח' ח' שמו' כל פ' טורי דשכ' פטור
 אבל אסור בר' מסכי תלת דפטור' וסותר צידת צבי וצידת כחם ומסיס מורסא וכו' ז' הקפו' ס' למה לא
 מבה ב' אחרי' וחילוני חיה ועוף שברשותו לא ק' אמרי' ור' איתי' בהגהו' שלכעין וכו' ומתא' שם הוא ז' סכי' א'
 שתני' וכת' ז' וכל פ' טורי' דשכ' פטור' אבל אסור. והא דתכן אבל דגון חיה ועוף שיוכו' ב' ט' שדן ל' בתהיל'.
 כדי למחצן ואלתכן ע"כ ו' פ' עי' לי דעשות סופ' כעל כספרי' וכתב הרב בעל הסג' כספ' סג' א' פ'

דחתול דיכו בשאר חיה. ואסו לתפסו בשכ'והוא פשוט ואם כן צרי' לטודיע כל זה כד' שכל או' א' יספר
 ומטעם זה אותם כבי אדם שיש להם בלוב מלא עוף אם באולי יפתח החלון שלםם ויבא העוף לחזק .
 אינם יכולים לחזור ולסבכיסו בכלוב. ואם יש דלת או חלון פתוח באותו בית. יסבכלוב בתוכו מכ' ש' שאין
 להחזיר העוף לתוכו גם אסו' לסגור החלון או הפתח ואין צ'ל' אם נכנס עוף מבחוץ לתוך הבית וכל א'ן
 דכרי' ברורים הם בפוסקי' ז'ל' ואסו' מדין תורה. שהרי עופות שכלוב. אינם נחשבים באוונים ומרנולי'
 סגדלי' בבתים שמסתמ' כל העופות הללו מותרים הם. והסמיון הוכיח. ויש להביא פס מאסורי הכי בנון
 ה' דק'ל' שאין רוכבין ע'ו' בהמה. ואין כולין בה ואין כסמכין בה . כמ"ס ב"מ' ש"ס' ושלח למדוד את
 המאכל' ליתן לפני הבהמ' והעופות לא כועל באומד וכותן לפני' ושלח לגבל את המורסן להאכילן כיצד
 יעש' כותן מים לתוכו ולא יהא ממרים ביד או מסבב במקל ובתרוד. לא וילך בו את המקל ואת התרוד
 שתי וערב ואם לא כתערב מעשרו מכלו לכל' עד שיתערב ויש אוסר' ליתן מים ע'ג' מורסן בשבת ולא
 אמרו שמולך בו המקל לא כשהיו המים כתובי' עליו מצעוד יום. ושלח יאכיל אותם כדרך שעושים בחול
 לפיכך לא יכניסו המאכל לתוך פיהם במקו' שאינם יכולים להחזירו. ושלח לטרוח בדבר שראוי לאכלם
 להכשירו ולפקחו וית' או לחתכו לחתיכות וכוז'. ושלח ליתן מזונות ואפי' מים לפני מי שאין מזונותיו
 עליו בנון כלב וחתול שאיבו שלו וכיוצא בכל כמ"ס בזור ובב' ז'ל' במ' סב' ד וסרמב"ם וס' ב"מ' פ'
 כ"א ושלח לטלטל בהמה חיה ועוף דמוקבין הם כמ"ס ב"מ' ס"ח :

דשורחזרו יש לטודיע את העם לפי שה' דבר הכוס כמה פעמי' במי שיש לו מכה או שמתקך באצבעו
 וכיוצ' מלא דחוק את המכה לפי' ומכה דם. גם לא יסיה מוצן אותו בפיו. שמ"מ מתקן הוא כבונתו
 וחיי' עליו ופעמי' יסיה חיי' כמו מסו' מכה בפטיש דהיינו שהי' דמפיה מורסם בשכ'ו' כמ"ס הר"ם ב"מ' פ'
 ופתו' ז'ל' ב"מ' שמכה שרציה' עלו דעקר חייבו דחובל הוי מסו' בטולת כשמה שצאותו מקו'. וסכי איתא
 בטהי' בירושלמי שבת ס"ה' ב"מ' פ"ה' בשם סר' מך. וא"כ שיעור המז' דם מן המכה הוי בכל שהוא. גם
 לפי' אחר של ר"ט' ז'ל' דהוי מסו' צובע. שעורו מועט ולהרס כחז' דהוי מסוס דם שעורו בגרוגרת הכל
 כמ"ס ס"ה' שם. וצריכין שם. דמתו' דפ' בתרא דערובין דקתבי כסן שלקס באצבעו מורך עליו גמי
 במקדש (שמ' תקן מכלל מלאכ' גמורה הוי ולא שבות וסר' מוכרח בעצמו ושל' עור שם בגמ' דמקסיכן
 על הדיא ברית' דאין חותכין הא מתקן מלא ושל' הוה בעצמו אית' כפ' סמב"א כדי יין עלה דמתב' אין
 שוכרין את החרס ואין חותכין את כויר לבלות בו מליח וצגמ"מ' ע' מסו' דקא מתקן מלא וז' מסו' דמחז'
 כמתקן מלא או גזרה שמ' יתקן מלא לא אמרי' דאמריכין בפ' משילין עלה דמתב' כל שחייבי' עליו. משו'
 שג' וכו' וסר' ז'ל' גם בהם כתב ל' זה מפני שה' כמתקן כלי' לא מדקדק שלא לכתו גזרה או אסו' באותם
 שכתמוך למע' ולמטע שם אסורי' מדבריה' כלב' ד ורש"י ז'ל' כתב להלן בגמ' בב' ת"י אין מניבעין את
 הקסס לבלות בו מליח ז'ל' אין מצעין את רחקה לתת את קרמיותו תחת המליח על האפכלס שעוטה
 כלי דכל מדי' רעבי' לשתתם בו הוי תקון כלי' ע"כ ומזרבו לעניניכו שום דכלל וכו'. אבל לא במדיכס.
 ואם לסו' דר"ם כאן ובאן אסו' סוכיר' ס"ה' בפ"א אסו' וחייב קא' וכן כר' א' בפ"י ז'ל' בברור ז'ל' כאן
 ובאן אסו' שאין זה בורך עבודה ועוד דס' מכל' . ואב' מלאכ' ה' א' חסמרי' לגביהו ע"כ וא"כ בדין הוא
 דלתבי חייב לא אגב דקתבי כסן ס' לקס באצבעו בורך עליו גמי במקדש אבל לא במדיכס. דהיינו מות'
 במקדש ואסו' במדיכס תבי כמו אסור. דומיא דאסור דאמריכין בפ' במה מדליקין גבי המכה את הכר
 וכו' ואם בשביל החולה שישן פשו' דתבי פשו' בתקו' מות' אגב' חיי' דבעי' למתכו בסוף ומצונו בהכרח אסו'
 בסקו' חיי' במס' אסו' לכו' שלפנינו דקתבי חותכין ובלת במקד' אבל לא במדיכ' ואם בכלי' כאן ובאן אסו'

ואיכא מאן דמפרש ס' בגמרא דר' אחא עסקינן וזיך מותרת דווקא במקדש ובכלי מעמידי יע"ש עוד
 סבירינן ס' נמשכס סלמכס קושרין כיטא במקדש אנל לא כדרינן . נאז בתחילת כ"א וכאן אכור
 ופסוק הוא ס' בגמ' דאסור ותיב הוא כדפ"י סי' ז"ל כדריא כהם פעמים . וס' לגמ' סמוכא דתיבין
 סתם דכ"א וכאן אסור כדפ"י וכו' ז"ל ואל"כ דר"י ז"ל גם הסווא דכ"ר סעלין סכי סוי . ומעתה
 אין לסתפק בד"ן זה ממש סה"ס במז"ל סביאו בתוך פרקי הסבות . סכרי מבינו לו כיצד צו סלח
 סוס אפסר לפעמים סלח להזכירן כדרייו . כגון סהוא דפכ"ב דקד"ס רותחת אע"פ סהזכיר סעל
 סאם לא יתן לתוכס תכלין וסענע כמ"ס ז"ל מפני דכלי ראשון מפסלי וא"כ סכות תכלין לתוכס חייב .
 ודע"פ כי לא כמעט סר"מ במז"ל לכותבו סם לתפלוס אות' סרייני ודכווס מבינו לו עוד כפ"ר סכת'
 סס ז"ל אין מותיבן ספוסרת סל קכס . מפני סהוא כמתקן כלי וכו' ולעיל מיניס כתב ז"ל כל דכר סהוא
 גמר מלאכס חייב עליס : מסוס מכס בפטיס מפניס סגורר כל סהוא או סמתקן כלי . כזיס דכר
 סיתקן חייב ע"כ . ואין לך מתקן כלי כמות זס . סמותך ספוסרת ליתכס בתכית . כד"ס ס' לט
 צו סיון . וכן כר"ס מפסס סגמרא סהרי כספוסרת ססיא חתוכס ככר רב אכר וסמוט סרי וסמריבין
 סחן דאסר גזריבן דילמא אתי למחתך . ומאן דסרי לא גזריבן אלמא דמותך לכתחילס מלאכס סוי
 וסרס כמז"ל עצמו ספסק כסמוט כתב נמי ואין מוססין עיין כר"ס סדף סגס ככלל אסרס וז' למי
 סכחתך באצבעו או סיבא דס מוטעמו סל יגע צו כבגד מרא מפני . מ"ס כסמוך סלח יבא לדי
 דחיקס וסוכאת דס ועוד מפני ססדס יבנע את סנגד ואסור . כיצד יעסס ירחוץ סככס צמוס מרוביס .
 או ביין תחלס להעביר סדס סעליס . וחת"כ יתן עליס כגד ככחת כמ"ס סרצ כס"ס סכ"ס ודכריס סללו
 וכיצד כסס כל סאפסר לעשותם ע"ל וכו' וכתקון סאמוט סווא יותר טוב סלח לנח"ו לדי חלול סכת
 כמ"ס ז"ל גם כגון לפרסס דבר ססרכס כני אדם ככסלין צו . וסווא סספרעוס לא סתר ליעלו
 ולנודו לא אכסווא על כסכר ועוקן ואפ"ס אסור לכרונו כמ"ס סרצ כסי"ו ודא"ל ימללנו בידו סמא
 סכרנו לא יעלנו ויזרקנו כמ"ס סרצ בעל ססגס' כסס רככו ירוחס . גם לא סותר למפלס את
 פליו לכרונו את סככיס לא מוללין וזורקן ולא סותר לא לכוטל כינכס פעל כסרו או מעל כגדיו וכן
 למפלס את ראשו לא סאין זס כנודו ואפ"י במז"ל כמ"ס סטור וכו' סס :

המזחקו יש להסיר שלא לסתפק את המכעלים בסבת בידו או ע"ג כגד וכיצד לנחצח ולהכניס
 את הטור שזס כקרא מחליק ומייב' עליו מסוס ממחק כמ"ס סרס במז"ל כפ"י .
 גם סלח למסמס כשעוס וכיצד מדכריס סמתמריס סלח יבא למרח אפי' כל סהוא כהס סאין לאסור
 זס סטור ותיחייב ואין צ"ל סלח ימרח רמיס כמ"ס סס סרס במז"ל וסטור סו' סכ"ח ולפי' אין סותמין
 סכקכ סמותר לסתמו . כשעוס וכיצד ואפ"י כמתן עב מפני סהוא ממרח כמ"ס ס"ס ס' ר' :
המזחכו יש להסיר סלח יעול אדם קיסס סל עץ מלפניו ויקעמנו לחנות צו את סכיניו או לפתוח
 צו את סדלת וכיצד סכרי זס איסור גמור מן סתורס . כמ"ס סר"מ במז"ל כפ' ככוכר :
הכותב והמזחק לא מצינו שזס סותר כתיבס . לא לרמוז באצבעו לסולוכו כסויר כעין
 כתיבת אותיות כמ"ס סרצ כסי' ס"ס ססרי אפי' לכתוב באצק דרכיס
 סכיניו כמסכתו סאסור ושס סרושס וסרסוס איכס סל קיימא ודא"ל אסור וכתב רס"י ז"ל ססרט
 באצבעו כמו אותיות כעפר כגוב ולפיכך כתב עוד סס סרצ סאין לכתוב באצבעו כמסקין על ססלחן
 וסרס כמז"ל כפ"י דקאמר אכל סכותב כדכר סאין רסמוט עומד כגון ססקין ועי פירות או סכתב

כדאמרינן בן עזאי וכל עליו ירקות ועל כל דבר שאינו עומד פטור וכו' לאו למימרא דכל שמכיס אינו
 עומדים מותר דמתני' סוס תיובתים לא כח דהיתרא אלא לאשמעינן דאפי' כשא' סוס עומד
 אינו אסור לא מדברי רס"ס . אי בני על עלי ירקות דקאמר קאי בני אשקין מי פירות . ואי דבר
 שאינו מתקיים על גבי דבר שאינו מתקיים וזו שלא כתב בגון אשקין ומי פירות ע"ג דבר שעומד והוא
 פטור ולא שאל בכתב אומיות בחול ובאבק . ובמסקין לא שאל רוסם רשמים וזרות דין א' לסם .
 סהרי רוסם רשמים תולדת כותב הוא כמ"ס הר"ם ב"ם גם ומעתה נראה שיצדק סרוב בעל כלבוטין
 ז"ל במה שאמר לפתוח ולסגור אותם הספרים שכתובות על חודי דרפיין אומיות ותיבות כמו סכוסגין
 קצת . סהרי יש בו משום מוחק כמעט שהוא פותח ומסום . כותב כמעט שהוא סוגר דלא גרע
 מסכותב . ומסמוחק בחול . שכל מיטכו בכותב ישנו במוחק . ואסור משום שבות . ואין סם לא
 תכור ופירוד כמו דרפי סספר איברא דתם הויא איכא דפירוד בחול גורם סכתיבס . והאיכורי
 גורם סמחיקס . וכאן פירוד דרפיין גורם סמחיקס והאיכור גורם סכתיבס . ע"פ ברור הוא ששינוי
 זה בין סמל לכמסל לא שעלם ולא מוריד לא שעדין יש להשיב קצת ומ"מ כזכור לא ספסיד גם יש
 לחזק שלא לפרום ולסגר עוגות סכתובות עליהם אומיות כמ"ס קרוב בעל סגוס' כמ"ס הר"ם ב"ם סכזכור
 וסלא ליעול את סעשוס סכפלא' על כקס כמ"ס סם גם על מס סכוסגין בקצת מקומות לפתוח ע"פ
 כותי אגרת סבאס בשבת סמעתי שלא יפה סם עושים סמס ססותר אפי' למתירין סעיון וסראי' באגרת
 סטלוסס . כל זה כראש דלא מייירי . לא דוקא באגרת סבאס פתוחס סכלי חותם . אבל אגרת
 סבאס סתוחס ומסוגרת כמו סכוסגין היום אסור הוא מדברי רס"ס . לכותבס ע"י כותי . וסעס סכא
 דכתיב הר"ם ב"ם בפ"י ססמפרק כירות דנוקין ולא בתכוון לקלקל סכי' זה תולדת קורע ע"פ ובפתיחת
 סאגרת יש מפרק וקורע . שלא לקלקל . ולא סותרס סלאכס דאורייתא ע"י כותי בכ"ג . וככלל
 סכותין דכתיבס שאין סמחקין לסרויח לא מיבעיא סמוק בקרקע שיש בו משום אסוויי גומות כמו
 סככר כתבו אבל סחורס לא אפי' במקום שאין לחוש לזס אסור כמ"ס הר"ם ב"ם' סלא' כמס הר"ם ב"ם
 ואגור . ולכן ראוי לכל ירא' וסוקר על דלתותיו לסמות ביד סכוסגים כן כי כל דברי חז"ל אמת וכמס
 סמסוס גוררת מצוה . כך עבירס גוררת עבירס חו גוררת אחרים . עוון כיטול חורס ותפילס וסכועות
 סזא ומחלוקות גדולות וכמס . צרות רבות ורעות ולא כאמרן דברי סרוב בעל סכוסג' ז"ל שלא לסמות
 לא כמס' וקטנים כמס' בפ"י לפי סדעתן קלקלא בני שיש בו דעת ולפיכך כל סמרבס להשיב סרי' זה
 סטובח וכמו כעשים דברי פי חכס חן סרוב כמסר' מסי אלסוך זלס' כס' סור' מסי סלו צפ' ויקסל'
 אבל לא תבערו אס' ככל מוסבותיכס ביום ססבת ראויס וטוביס לס סמיעס ברבים :

חבונה והסותר יש לסודיע לרבים . שכל סועל או סחזיר דלתות סמחוכרות לקרקע כגון
 סל כור וסל דות וסל יציע ומלכות סכתיס . וכל סידי דמח' צד לקרקע
 סרין זה אסור מן סחורס . וסל כלים כגון דלת סידס תיבס ומגדל וסאר דלתות סכלים כוטלין אבל
 לא מחזירין ואס' יבא ציר סתחתן סלסס סמקומו אפי' סעלין עומד אסור לסחזירו ואס' סתחתן עומד
 ויבא מקצת סעלין אין דוחקין אותו למקומו אין מותר לא כתיבא מקצת סתחתן וסעלין עומד לפי
 סבקל וכלי סיתקע . יכול לסחזירו סכל סמ"ס הר"ם ב"ם בפ"י סרוב סמגיד כמ"כ וסרוב בני' סמ"ס
 ס"ג וסעיון כהרן ז"ל בפ"ל סכלים וצריך לסחורס סזר על זס . כי בנקל יוכל אדם חז' לבא לזרי כך
 וסזא לא ירע ואס' וספסל סכמסע א' סרגז' ויין סחזירין אותו למקומו ולכניח צד סמסוע על ספסל

אחד יום מ'ס'אומר כמו שכת' הרב ז'ל כמ'ם ס'ג ואין לכתיב כובע המתפשט לכן מן הראש טעם ואפי'
בבית-כל שפתוקסם מ'ס'אחיל-כמ'ם הטו' וז'י ז'ל כמ'ם ס'א ויש כובעים ששפתם קשה וזכרנו כמ'ם בלו
סחורין ומתקנין ומקנין אותם ויש לחזק זה לכתיבם תחיל' בתוך השבוע כדי שתהא השפה כשפתת-
זמכבה והמבעיר יש לזהיר שלא לעשות כמ'ם דברי' באסורים לאור הכר אכר של שמן וח'כר
של שיעה וזמל וכיוצ' מ'ם הרב-צ'ר'ם הע'ר וסם מפסו' והיות מדני-
כוא הקרי'אם כמ'ם אע"פ שהכוונ' רצויה לטיות המע' רצוי צרי' שיסא עם אותם הפכאים שכתבו חז"ל
ומסם שיאמ' אדם לחזירו'או לאשתו תן דעתך עלי שלא אטע-בעוד שאני קורא גם יזהר שלא לפתוח
את הדלת או את החלון כנגד המדורה או כנגד הכר שקרובים קצת א הדלת או א החלון ואפי' אין שם
א רוח מצוים ואם היה כר מוכח אחרי הדלת בין שפוח קבוע בכותל בין שאינו קבוע אין מוחזין
ואין כוענין הדלת כדריכו ואם היה קבוע בדלת עזמו אפי' לפתוח ולכועלו בכתח' אסו' הכל כמ'ם כס'י
רע'ז-ושלא ליתן כלי עם מים תחת הכר כדי לקבל מ'תות ואפי' מ'ע'ם ולא כלי כמ'ם לקבל את הסמן
סכועף אבל כותנין כלי מים אפי' בשעת לקבל את הכבוצות לפי שאין בהם מ'ס' ושל' ליעבד כר דולק
כמ'ס'תלוי ועומד הכל כמ'ם כס'י ר'ס' וזה מהמע' לדברי' הנעשים ע'י ישראל האמנם מהנעשים ע'י
פתי רבים הם וסרבה קולת-כהנו בהם בעו'ם בין בהדלקת כירות בין בכתיבת שמן כר דולק בין
במחיתת וחתיבת ראש הפתילה ומסכה שלמם שכיבו כותי שהדליק את הכר משעתם לאורו ושר' אס
בשביל ישראל אסו' ואפי' למי שלא דולק בשבילו כמ'ם הטור וב' ז'ל בר'ם רע'ז ואין הרב'ם בני אדם
כמ'ס'ין לומר לעבדו אס רובה לך לחון- שילך עמו והילך ומדליק את הכר-ומולכו לכבויו וגם זה הסוד
כמ'ם שם-שלא הותר א לא יטול כר דולק כר ואפי' אס כר של שמן כוא כרא' שאין להקל בו כי בקבל
השמן מתקרב ומתרחק ויש בו משום איסור' תורה לישראל ולא איתר על ידי גוי וכבר כתבער הרב בעל
הסנה' ז'ל על מה שסאנו להקל בדבר שרוב חכמי ישראל זה מחמיר יותר מזה-לומר לכותי להדליק כרות
לצורך העוד ועברט בשעור'ת חתוכם ומילה גם הרב כס'ם על עכין עשית האם ע'י כותי כתב ז'ל-
וס'ס' בארצות סקרות-ביותר אס אינו עוש' קור גדול ביום השבת שאסור' כיוון שאינם חולים אבל הקור
באותו יום ע"כ ועוד כתב כס'ם ז'ל ורע שאין-מדמין דבר לדבר בעיניו שפתיין ואין לך בה להעיר
לא מה שהעירו חכמים ולגבי מילה לא העירו שבות גמור וגבי לוקח בית בח'י התיירו וכן כתבו ז'ל ע"כ
וסן הם דברי הרשב"א ז'ל בשתוכת רח"ח שהשתקבו כולם בזכרון הרביעי שראויים לזכור אותם המוד-
וכיבא כס כתב כס'י ת"ט על איסור לקחת פת חמה בשבת מהפלטר וס'אין לומר דמזוה ים דב' שלא
לכל מצוה התיירו אמירה לגוי-גם היא ראוייה לאיס עין עליה הזכירה הרב ז'ל כס'י ס'ו'סם הביא הטור
דעת הרמ"ם כדכזן זה ז'ל כס'י דבר שאינו מלאכ' ואין אסור' לעשותו בשבת אא טמוס שבות מות' לישראל
לומר לכותי לעשותו בשבת והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר בדרך הרבה או מכני מצוה
כיבד אומ' ישראל לכותי בשבת-לעלות כהילן או לשוט על פני המים כדי להביא לו סופר או סיון למילס
או מכיא לו מחצר לחצר שאין עירוב ביניהם מים חמין להרחיץ בהם קטן ומצטעני יכן-כל כיוצא בזה
ע"כ וכתב ע"ז הטור ז'ל אכל תנו' כתבו שאסור' לומר לו להביא סוס דבר אפ' צריך ברמלית חמ'ספר
ללומר בו שיש בו מצוה שלא התיירו אמירה לגוי אל לצורך מילה שיא נופס דומה את השבת ע"כ וכו
דעתו כמ'ם הרב ז'ל וכתב סכן ס'ס וסר'ן הביאו שתי'ם כרות אן ועדכרו למדכו שאין מי שמתי' אמירה

לגוי במקום מצות - בדב' ט"ז בו מלאכה גמורה - הוץ ממכשירי מילס לא בעל העטור ז"ל לכדו ואל' קס'
 הדבר שזכרתי הוא ז"ל את כל הממון ישראל ולא עוד לא שכל הרובה לסקל - ממכס ס' בר' סטו' בס' מצות
 וע"י דברי דודי' אין לך דב' שלא יוכל וטול את המס - גם יש נהגין לעשות מעו' שלימית קרוב לליס'
 ומפני כך האמרים לגוי לסדליק את הכר ע"ק ולא שרתב הרב בעל הכהנ' ז"ל וכמעט שהם דברים
 ודבריו חסדי' שאם הוא כ"כ מסודר לליס' עד שצריכי' לאח"כר ח"כ כמצא שאין יונאים מדי חובת מצות
 מעודה שלימית דיום כתיב בקרא' ואם הוא יום ה"חך יתירו לעצמם הסדלק הכירות ונדאי שתקון דב'
 זה קל מאד לסקדים כל א' עצמו למצוה כדרך הזרעים כמו שעושין רוב ישראל ולא לשתעבד ולהבי' עצמן
 בעסק השבוע ולא תפא' חז' מצוה שבאם בעבדים - וכן כל שאר דברים האמורים פס' תקנתם קלס'
 ומסרין מרובה אשרי כל הוכה לשמור מצת ככלכתן :

המורה בפ"ט יש' ללודיע מהנולד מן הכנז' קמים וקסמים וקסרי' ככשארים בו מן האריגס'
 המקפיד עליהם הייב כמ"ס העור ברים סו' ס"ב ואם אינו מקפיד מ"מ פטור אבל אסור - כמו שבר' פס'
 מדקדוק דב'יו שבידי' חיסור' דביעור שצבר בתבוכוהו אבל המלכנו ואיסו' זה דכעילת קסמין גבי סודי'
 וביעור כתב דסרי' אם אין בו התכאים שזכיר ז"ל לאסור וכעילת קסמין לא הזכיר היתר כלל לא
 מייב העלת במקפיד וכן כרס במז' כתב בו פטור וכביעור מותר וכן הרי"ף ז"ל הביא המירא' בהם
 ועטם הדבר כרא' מבואר דס' אינו קסמי' וקסרים דהוי דבר דבוק ועומד בצוף הכנז' לפי' הקמירו' בו ז"ל
 אפי' כי לא קפיד מן הביעור - סו' מדב' הוץ לבגד כותלס כול' כר"ס במז' ויהי' מעל' או אבק או צמר וכו'
 וכינז' למר כדאיליס - ולמר כדאיליס ג' יש' לסודי' דבר הכוס וסאי' שמחט שאיכס נקוצס - שם הדבר
 מצוי יותר וכינז' שנתעקפה אפי' מעט אין לפסס' לפסיכס' יפרס חס' כלמוד מסכוד שנתעקס בי"ט
 שאפי' שמתריבין בו דברים שאם אוכל כפס ומכשיריו אסור לפססו א"ע שיכול לפססו בידו כפס'
 העור ברים סו' תק"מ: יש' מקומו' כסוכנין לרקוד' לפסמי' קול' בתפס' ובמחולות וידוע שכל א' המדברי'
 עללו אסור בפני עצמו כ"ס מכיכס כ'אוי' עוד בהוכיכס איסור' אחר מוזרות הסרבן סגזרו חזל' שלא לשמוח
 בכל משמיעי' קול' שלשיר ודברים אחרים הנמצאין בקנתין כינז' בלו' גם יש' מקוסי' בגודל' ובאמס'
 שקורין קאשטי' אצל' עו' ויש' שעושין אתי' מעצמות סכר' אין כך וקוסרין איותן באבז' עו' ויתכן בהם
 וארס' במז' כפ"ב' כתב שאפי' לכות נאצבע על הקרקע או על סלוח או א' כנז' א' כדרך המסורין
 או לקפס' את המינז' או לפסח' בו באוג כד' סיפתוק כל ז' וכינז' בו אסור' כומו' שעתיק ופי' דבריו
 הרב ז"ל כפי' סל' ואל' אם לא יסוי' מזדין כל המוחס' הזכות בידו גם הבכיס' הווצאין בזוגין כתב הרב
 בעל הכנס' בהם הגאות אלפס' כפי' סל' דדוקא' שאין בהם עכב' ואיכס' משמיעים קול' ועוד דין
 פטוט הוא כתבו סטור ז"ל שצריך טיבו ארוגין כסותם :

המוצי' מרשות לרשו' - צענין כל שאפרו לחמיל' צאת בו לר"ס דרך מלכוס ויתכסי' אנו שאין לנו
 רשות הרבים גמור אם מותר לצאת בו בכרמילת או בחצר שאיכס' מעורבת או צמערבת ואפי' בבית
 בכל ז' אם אומרים ויש' מתירין כמ"ס העור ובי' ז' כמ"ס ט"ג וזרמב"ן וזרמב"ן מהאוסרין אפי' בבית
 וכתב ס' פ"ס לחוס' לדבריס' ומו' מהו הכמים לצאת אפי' בכרמילת' בכל תכטי' וכבר כתב שם הרב
 ז"ל כשם שהו' וזרמב"ן והרן דמדינא' אכור' לא דכיון' שלא יסמעו מוטב שיסיו' שונות' וליסוי' מידות ומ"ס
 כתב שם חז"ל' כמ"ע' שלו ומ"מ צריך לסוסר' לכמים' שלא תצאכס' לא במחמים' סקן צריכיס' לכעמיד
 קסריכס' ולא יותר כי בזס' שאין להם תועלת בו יסמעו לנו ע' כ' ומכאן יש' לרין כמ"ס' שאין לאצטע'

בזה משום תכפית כלל . ואין דבר גד שית' לכל הפרושים כולם ח'ל' הרב ז'ל' ברים ה'ס'א מונס
כראוי כעצמו שלם מחלוקות בדבר לדברי הריף והרמב"ם איש סיוצא במחט בכקובס פטור וסאיכס
כקובס חייב ולדברי סראש בין בכקובס בין שאינו כקובס פטור ולדברי ה'ס'ם באיכס כקובס פטור .
ובכקובס חייב ע"כ עוד כתב הרב נב"י ז'ל' דריך להסיר לכסיס שלא יעל'טלו מחט שביטל חודס או
עוקבס לסיס בצעמיכס לא א"כ יעל' מע"ס חודס ועוקבס ויחדס לסס כך ע"כ ומשטס סוף דבס' דקכט
לאו לאפוקי אכסיס שגס סס אסורין כמ"ס כס' ס"ח לא שדבר בסווס גס דעסינ סכצעת סאכסיס שאין
עליס'חותם אין סיתר ברור לצאת בזה אדרבא כתב הר"ם במז'ל' מצגסו כל כעמ סלה לצאת בטצעת
כלל כמו סכביא סרב ז'ל' משמו וכתב עליו ה"ס ז'ל' ומכסו סחידים סווא באותן ארצות ואילו סיס אפסר
להחזיר כל סמקומות לאותו מכסו סיס טוב מאד ע"כ :

והגח אחר שדברנו בענין ט"ל מלאכות וסבותינן סס פסורוכו מן ססמיס רחוי לסמוך לסס זכרון
סמקבס סאסרו חכמים לעל'טל ולא כזכיר ממנו כי אס שרסיו מועמיס י ועצמי מרזיני
ווכחו בסקומן כי אין סכווכס להאריך כמ"ס כמס פעמיס וראינו כי טוב להעתיק דברי הרב ז'ל' בר"ש
ס'ס'ח כי סס כלל כל פרטי סמקבס וסביא טעמו ז'ל' והטעם איכור מעל' דברים סמוקבס כתב
סרמב"ם בספ' כד חז'ל' אסרו חכמי' לעל'טל מקצת דברים כסב' בדרך ששנ'ס' כחול ומכסי סס כגעו באיסו'
זס אסרו ומס אס סהירו כביאס סלא יסיס סלובך בסבת כסלובך סל חול ולא יסחת סל סבת כסחת
סחול סכא'ודכר דכר קל'זומטר סלא יסיס מעל'טל בסבת כעל'טול כחול כדי סלא יסא כיוס חול בעצמו
ויבא לסגביס ולתקן כלס ספיכס לפיכס או סכית לבית או . להצביע אכביס וכיוצא מוס ספרי סווא
כעל' ויסב כנינו ויבכס דכר סיתעסק בו וכמצא סלא סבת וכסל' הטעם סכנאר כתרס . למען
יכוח ועוד כסיבכס לעל'טל כלס סמלאכתן לאיסור אפסר סיתעסק בזה טעם ויבא לידי מלאכס .
ועוד סמקבס טעם איכס בעלי' אומניות לא כעל'ין כל ימיסן כגון סעיליני ויוסבי קרנות סכל ימיסן
סס סוכתינ' סמלאכס . ואס יכיס סותר לסך ולדבר ולעל'טל' כסאר ימיסס כמצא סלא סבת סכיתס
סכיכרית לפיכך סניכס מד' ריס או סיא סכיתס סמוס ככל אדם ומכסי סדכריס או כגעו באיסו' כעל'טול
ואסרו סלא יעל'טל אדם בסבת לא כלס סכריך לסס כמו סית'באר עכ"ל' והראב"ד כתב סס טעם אחר
סעל'טול' דברים סמוקבין כאמר מפלי' דר סכווצאס כמ"ס כס' כס' כל ככלס אטו מעל'טול לאו דורך סווא עוד
כתב סרב ז'ל' ז'ל' וסכס כלל סדכריס סמוקבין סאסורין לעל'טל מתחלקין לסמס חלקין :

ס'א' בלי ססווא מוקבס סחמת ססרון כיס דסינו כלי סארכ מקפיד עליו סלא יפגס כגון כנין
סל סחיטס ומילס וסל ספריס :

בלי סמלאכתו לאיסור :
סו בל דבר שאינו כלי ולא מאכל אדם ולא מאכל בהמה כגון אכנים ומעות וקנים ועצים
וקורות ועפר ומת ובעלי חיים ונרות ונרות וצמחין ססס מוכיכס כמקום סמיכסינ אותס
וכל כיוצא בדברים או דלא חו' וסו מוקבס סחמת גומ' :

סו' בלי סמלאכתו לסיתר וסוכו עליו א' מן סדכריס סמוקבין סחמת גומס כגון סכית' סיס עליס
אבן וכר סיס עליו ומעות ואפי' סוסרו א"כ' כיוון ססיו עליו ב'ין ססמסות סנו דאי תקצו
לבני ססמסות איתקצו לכולי וסח' :

סס' דבר ססיס בין ססמסות סמוכר או סמוכר צידס :

יסו' מוקצה מחמת מצותו כגון עצי סוכה וכיוצא . ע"כ לשון סרס ז"ל בכללי המוקצה וסמוך
 לשם כתיב דרכי הסיתר למי שיטלו ומצואר היא דבריו סטור ודבריו ז"ל סס וסוף
 יסוכרם שאין דבר כעל לא לא מד' דברים או לצורך גופו של אדם להשתמש בו או לצורך מקומו ליטב
 יסם או בשביל עצמו של כלי שלא יגבז ופלא ישבר וכן בחמס מפני חמס . שלא יתייבש ובגמשים
 יספני בגמשים שלא יפסד או שלא לצורך כלל כמתעסק בעלמא . וכס פסוט סם שמוקצה מחמת
 יסדרון כיס אין לו צד סיתר לעלמלו וס' למוקצה סחמת גופו . לא שזכר סותרו בו קצת דברים
 יסדרכים כמכוס הזכירים סרס ז"ל . ומס לעלמל סמת ע"ככר או תמוק שמכיחין עליו ודברים מלא
 יסיד לסכנים לכית הכסא לקחם בסס . וקוצ סמוכז במקום סרבים דורסים בו לסלקו כדכינו אס דרס"ר
 יסחות מד' אמות אס ככרמלית אפי' יותר כרי שלא יוקרו ודברים אחרים כיצא דכס' שכלן כתבארו סם
 יסיב וס' למוקצה סחמת מצותו ולמוקצה סחמת מחובר או מכוכר צידס . כדכיל וסוקצו לבין
 יסשמות אין לפס . סיתר ודין בסים סלסס כדין סמוקס בעצמו לפיכך כתב סרס במזל כפי'ס ז"ל כל
 יסלי סמוקס סחמת סאיסור אסור לעלמלו כגון כר ססדליון בו בסבת וסמזרס ססיס סכר עליוסלסן
 יססיו עליו מעות אע"פי סכסס סכר . או ספסלו סמעות אסור לעלמלן שכל כלי ססיס אסור לעלמלו
 יססשמות כסר לעלמלו כל סבת כולס אע"פי סהלך סכר סגרס לו סאיסור ע"כל וסעתיקו סרס
 יסכיל' ע"ט . ומוקצה סחמת סמלאכתו לאיסור יס בו ספי כדדי סיתר לצורך גופו וצורך מקומו כיכד
 יסעל ארס קורכס סל זכסיס או סל כססיס לפצוע בו אפוחיס אכל לא קורכס סל כססיס וכן כועל
 יסורום לסתקן בו דכילס וכיוצא כסס ו' סיתר ספליסי לא בא דכינו כשכיל עצמו סל כלי וס' לכלי
 יסמוקס סחמת סיאוס כגון עץ סקולין בו דגיס וגרף סל רעיו ועביט סל מימי רגליס ומ' אס סוכיאן
 יסלספס או לבי' כססא אין לסחזירס לא א"כ בתן לתוכו מיס יס ספרסיס דכנדקן לו עסיקיכין וס'ס
 יכל סיס אסור דאי סלא לצורך אפי' יס בתוכו מיס פסי' דאסור ויס סלא מילק כמ' סרס ז"ל כסי'
 יס' וכרעת סר'ס כמ' יס לסתייב סכתב אכל כלי סמוקס סחמת סיאוסו כגון כר יסן סל כסס וכלי
 יסכוס וכיוצא כסן מותר לעלמלן כסבת אס סוכרך לסן ע"כ ולא סוכרי כלל לא כפרק ססוף ולא כפרק
 יס אחריו סאי' דכתיבת מיס וסוף . כסר א'ס ז"ל ס'ל וכתירוז סגאן מוכרר' אכוס ז"ל דכסר דלעולם
 יסלא לצורך עסיקיכין וס'ס סתירו לו לסחזירו ע"י מיס . סאל"כ לא סיס מוציאן לספס כרי ס'ס
 יססיד את כליו ויסיכרו ססס וס'כ מצינו לומר שכל סכוס ככית ובמקום סססתמר יס לו דין מוס מכלי
 יסלאכתו לאיסור וכדאמרן ומ' סדכריס סתומים וצ"ע למס ססמיט סרסכ'ס סאי' דין דכתיבת מיס
 ולמס לא סירס סחילוק אס יסכו בין כית לאספס :

וכלי סמלאכתו לסיתר כגון כוס וכף וקערה וסכין סחוטכין בו כסר ופת וכיוצא כסס יס בו צווד
 כד סליסי לסיתר וסוף כשכיל עצמו סל כלי ומ' סכד סרביעי סלא לצורך כלל אין בו וסיכו
 סותר לא ככתיבי סקדס ואוכלין כלבד ומחומרי מוקס סמוקסב לעסיריס סוי מוקס לכל וספי' עייסם
 אין סעלמלן אותו ומקולי מוקס סמותר ליגע בו וכלכד סלא יסא סכעכע אפי' מקצתו . וככר
 כככאר אכל מככס ומכעיר סחי' ליגע ככר דולק כסס'תלוי ועוסד פן יכתכר קצת סכניעתו ויטס ולא
 יכא לירי אכס' תורס ומות' לעלמל מוקס ע"י כפיסס גס דכר ססיס ראיין בין ססססות וסל"כ כדמ' אכסר
 סזר וכתקן סזר לסתירו דאין מוקס לחכי סבת בין כאיסור אכילס בין כאיסור טעמול וככר סקדסנו
 כי לא באכו לסעתיק ככאן לא כלי סדכריס ולא פרטיכין כי רכיס סס :

ומה שהיה יכול כופל לסעתיק ענמינו מעמנו זה לעמנו הולו של מועד לנוש בו שדבור א' בלכר אחר
 סקדים ש' צרה עד סימן מגיע חומרנו . פתח הר"ם בחול' בהלכות י"ט ב"רס"ז' ז' חול'
 של מוצר א' ע"י שלא באנו בו שבתון סואלו וכקרא מקרא קדם וסרי הוא זמן חגיגה במקדש אסור
 בעשיית מלאכה כדי שלא יהיה כפאר ימי החול שאין בהן קדושה כלל ועומס בו מלאכה אסורה מכין
 או נזמכת מדרות מפני שאיסורו מד' ולאכל מלאכת עבודה אסורה כי"ט ססוף שענין בדברים
 שבאשרו בו כדי שלא יהיה כיום חול לכל דבר לפיכך יש מלאכות אסורות בו ויש מלאכות מותרות בו
 עכ"ל . קורס ז'ל של דעתו חס"ט אינו אסור במלאכה לא מדרבנא ובין דעת הסוסימות והרא"ש
 וזמר דבי שאינו אסור מן הנזרע לא מעט אסמכתא ועיקרו מד' כמ"ס הרב ז'ל ב"רס הלכות א'
 אמנם עגדולי הסורים הרמב"ן והרשב"א ז'ל דס"ל שכל מלאכה שאינה לצורך המועד ואינו דבר שאבד
 אסורה מן התורה כמ"ס ס' ב"ש"מם וכ"כ במוקיי יוסף כמו שביא הרב שם בכ"י וכתבו דשטח הסוגיא
 דפ' אין דורסין סבי משמע ובין במקומות אחרים ולזה כנס הרב ז'ל לא שכתב מהתורה ספרן לחכמים
 לומר אינו מלאכה אסורה ואינו מותרת והטור ז'ל בס' תקל"ו כתב בפסיקות דה"ק ז'ל דס"ל דמלאכת
 חול המועד הוי מן התורה . ועם כ"י הרב ז'ל כתב עליו שלא ידע מנין לו מ"מ כל שלא נודע בספר יש
 להחמין לדבריו ולקבל בסדר פנים עדותו עור כתב בשם ספרדני ב"רס סלכות דהכי ס"ל כמי לרא"ש
 ואם כן יש לנו מן הראשונים שה"ק והר"ם ז"ס והרשב"א ז'ל וכן . פאחחוכיס הרב ז'ל דכלסו
 ס"ל ריש איסור מלאכה בח"ט דבר תורה . וס"ס ז'ל כתב שאפשר שדעת הר"ם שם הוא שיש לו עיקר
 בדאורייתא מקרבן מוסף ומזבח שמה יהיה מה שיאסר אין לכוזב לפרוע לא להזכיר ולהביא למנין
 המחמירים והמקילים . וכבוא לכוזבתינו וכו' שבראש דבר זה עד מאד מה שנהגין בקצת מקומות
 בענין מאא ומתן לפתוח כל א' חנות ולסיות יושב ומוכר כמנהג החול ומימרא סמוטם שבינו בנמרא
 אמר רבס פרקמטיא כל שהוא אסורה ופסקוה הסוסקים ז'ל וכאן החכמי יושב וסקיף לכל הרואס
 בעיניו לסקיף . וכותב בספר בכתב ידו וכשמובאר אנה או אנתים או מה סק'מן הסגד הכומר בהכרת
 צריף ש"א לחתכו לשנים והכתיבה וחתיכה בזו מלאכות נמורות הן לכ"ע מן התורה . ואנס מנינו
 שותרו שלא לצורך המועד . ושלא במלאכת האבד שאם סתירו לאדם לכתוב חסבותיו ולחשוב
 יציאותיו סיניו בדברים שבעשו בהיתר אם מסוס צורך המועד כמ"ס הרוב הי' מסוס דבר שאבד כפי
 מה שכתבו המעוט ז'ל משא"כ כדון דידן שאין בו לא זה ולא זה עוד לא שכל המרבה בהחורס
 ומותו פתוחה לרופס . הריבוא מרבה בעמרות האמורות וכיובא בהן יפי שאין לו צורך למעות
 להוציא למחת חתו ואינו יכול למעון כי דבר האבד הוא אצלו שלא בארז זה לא בדבר שאינו סגוי
 תמוד לאחר המועד כגון פסיות או שיירות שבאו או שסם מנקשים לבית ומזכרים בזול או לוקחים
 ביותר או בהחורה שאם לא יסכרפס עתה יסמיד מהקרן . אבל אם לא יסמיד לא ובין מקומות פים
 לסם יום סאוק וסם א' כשבעו אינו מותר לחזור ולקנות ביום סאוק שבתוך המועד שאין זה דבר
 שאבד שאם אינו מוכרו ביום הרי הוא מוכרו לאחר המועד הכל כמו שכתב ז'ל בפ"י שאם טענה זו
 דדבר שאבד בשתם הוי טענה א"כ בעלת כל איסור פרקמטיא ומה הועילו חכמים להאסרה ולהתיר
 סמוך לס דבר שאבד וכן מצאתי שכתב הרב ז'ל בזה בס' תקל"ט בשם ריב"א והגהות מיימוניות
 וגם רי"ת ז'ל שם כותייו ס"ל להחמיר בדבר שהוא כראש אבד כ"ס וק"ו בעמשים שכתבו . ח"ל ס"ס
 גספ"א ומכאן יבא לסס שמוחר לכלות לכותים ברבית בחס"ט וסעעם בזה לפי שאין בכל א'
 מלאכה

מלאכה גמורה שהיה אסור אפי' ב"ט ואין כאן לא ספק ומחבר שאסור מדברים ב"ט גזירם
 שם יכתוב וכתבם התיירו משום העברת הריח אבל הרשב"א ז"ל כתב וכו' הרי שכתב בפי' שאין
 כאן לא ספק ומחבר שאסור מדברים ב"ט גזירם שם יכתוב וכו' כותבין ועוברים ג"כ משום קורע
 ע"מ לתפור רצוני בהתיבת הגדלים שמוכרין שאין בזה דמא מקלקל וחליצה דכ"ע האסור בהתיבת
 תליא ובח"ט גם בשם ר"מ כתבו טעם אחר לענין הלואה ברבית לגוים והוא דלא תקרי פרקטיא
 שאסורה בגמרא לא משא ומתן של הסוחר ולא הלואה וגם זה כנגד הוסיפים ומוכרים בחנות וקיינא
 זו . וז"ל הרב ב"ב בסי' הסוחר לענין טעמת דבר האבד וכו' שאם יש לו מעות הרבה ואומר לחבור
 סחורתי ואוציא לשמחת י"ט יותר ממה שהיה בדעתי לסווגא דלא שריבן לים . דלא באמרו סדברים
 הללו בירושלמי לא בסי' ל"ט מעות מועטים וחס עליוסם מלכוזיא כ"כ לשמחת י"ט כ"כ מלא יערך
 ללות או לסאלו מהבריות ואילו היו לו מעות בריות הוסיף מוציא יותר ובכ"ג שריבן לים למכור כדי
 שימחה ב"ט כהפסדו אבל מי שיש לו מעות בריות לסווגא לשמחת י"ט בכל אשר יתאוס . ואין דעתו
 לכוזיא כ"כ לא תקיר לו למכור כדי לסווגא יותר ע"כ . דבריו סבורי' וראויים פס ל"ט ואם זה
 ב"ט שרונה לכוזיא יותר ב"ט שאינו רוצה לכוזיא ובין כך ובין כך אינו מוסיף עיב"ו ומצינו
 כפי הסמירו רז"ל בדבר עד שאמרו שכל שאסור לעשותו אסור לומר לכותי לעשותו כ"ט ז"ל
 ב"ט ובריייתא שלימה היא :

והנה

לתשלום הפרק הזהים לנו לדבר ג"כ בענין אסור עשיית מלאכה בערבי שבתות
 ימים טובים ובערבי פסחים מהצות ולמעלה שהוא חזי יום שבתה זכר לקרבן פסח
 שהיה בעשה בזמן שבת המקדש קיים טעם בו יש מקומות שאין עושין חלוק בין קודם הצות
 לאחר הצות רצוני בענין פתיחת חנויות כדאמרן בסמוך גבי חולו של מועד מרי לכו מריבו :
כתב העור בסי' רכ"א העושה מלאכה בע"ט מן המכה ולמעלה דסיכו משש שעות וממנה
 ומעלה אינו רואה סימן ברכה . כתב אבי העזרי דוקא העושה מלאכה להסתכר
 אבל מתקן הוא בגדיו וכליו לצורך שבת וי"ט ומשמע ממוך דבריו שאפי' אם אינו עושה להסתכר
 אם אינו עושה לצורך שבת אסור ע"כ : גם הרא"ש והסגות מיימוניות ורבינו ירוחם הביאו
 לשון זה : כ"ט שם הרב ז"ל . ומדקדוק לשונו שכתב אבל מתקן הוא בגדיו וכליו לצורך
 שבת וי"ט כלומר דלא הוי מלאכה גמורה ואפי' לצורך שבת אין שלא לצורך לא . אכן שמועט
 מסן בלאווכן כתב הרב ז"ל ב"ב ח"ט מועט כי הר"ם ז"ל כתב דהאידידא דליכא קרבן פסח
 לא שכי לן בין ערבי פסחים לשער ערבי י"ט כבר הסיכו עליו דכיון שנאמר אע"פ שבעל
 הפסח לא בעל האסור כ"ט הרב ז"ל ב"ב ח"ט וכו' הנה' וכו' הנה' דר"ם מקום שכתבו וכו' ה"פ ב"פ
 אחרון מה' י"ט וז"ל הר"ם ב"ט שם אסור לעשות מלאכה בערב . י"ט מן המכה ולמעלה כמו
 ערבי שבתות וכל העושה מלאכה בהם אינו רואה סימן ברכה לעולם וגוערין בו ומבעלין
 אותו בעל כרחו אבל אין תבין אותו מבת מרדות ואין צריך לומר שאין מנדין אותו מוז
 בערב הפסח אחר הצות שהעושה בו מלאכה אחר הצות מנדין אותו ואין צריך לומר
 שמתין אותו מבת מרדות אם לא כיוצא לפי שיום י"ד כיוסן אינו כשאר ערבי י"ט מפני

ש"ט בו חגיגה ושמיטת קרבן לפיכך יום

אם יד בניסן אסור בעשיית מלאכה מד'ס כמו חולו של מועד . . . וכוא קל מחולו של מועד ואינו אסור
לא מחזי היום ולמעלה שהוא זמן הקמיצה אבל מסך החמה עד חצות תלוין במכסו מקום שכתבו
לעשות עושין מקום שכתבו שלא לעשות אין עושין ע"כ עד הכה הניע זכרון דכרי שבתות ו"ט והלויים
אליהם וידענו בודאי שקברנו בנס ועדין לא סגעכו להעלות על כפר הראוי לקדושתם . . . האמנם על
רבותינו החובים סביבי להלל מועד בית ועד לחכמים ומתקמים על עסקי צבור למלאות את חסרונן
ולתקן את המעוות ועליהם תבא ברכת טוב כפרים המכסולות מדרך העם וכמה קולות שאין להם
סמך ואשען לא שפעוונות גרסום וסביאום . לעולם ט' לדינו זכנו ברחמי למחמה שלטם שהוא רתם
בס ויחילנו ויום שכלו שבת שכלו מכותה לחי עולמים בזן כסלה הפרק הזה יסי סס' מבורך מעתה
ועד עולם . ומרוסם על כל ברכת ותכלה :

נכספח וגם כלתה גפשי לחצרות ה' לבני ובשרי ירגנו א' ח' ז'
חפרק הב' באות ב' ה'ה אות ברית קדש

דבריו חכמים ומורתם אחת וסס אחת אמר כידו כל מצום שקבלו עליהם ישראל במחמה כגון מילס
דכתיב טס אככי על אחרתך כמוצא שלל רב עדין עושין אותם במחמה . עיני כל יעידון
יגידון כן הוא וכן יסיס תמיד ברב עוז ושלום בקול שמון ובקול שמחה סגללים לה' ואומרים סודו לה'
כי טוב כי לעולם סחדו ואמנם לא כוכל לסתעלם מזכרון דקדוק סבי דברים במצום ז' אשר ראינו
חובס עלינו להעלותם על ספ' כי תקוכם קל וסרגלם קשה ס' כי ס' אספת בני ישראל את המצום ומגדל
מקם אליה כלם רודפים בזריות וססתדלות אחרים וכל סקורם את חבירו לספיגה קן בדברי רבוי
ופנים קן ברבי כסף סריזים זרית ומסובח זכס כס ואין כסף כחשב למאומה אשרי העם שכס לו . אלל
לא כל האדם ולא כל הסעות סוין כי עיכנו סרואות כערים בן חמש שנה ומעל' רעים לפני זקנים
בקייאם ומומתים להעוף את סעבום מידם ומקדישין אותם ב' א' מהדרב' ס' אמרנו וכיוצא בנס ובכמסך
מזה סוא כ' ב' א' אחת על סרוב כל' סתמוליים אין עושין את סמילס לא בפני א' לפחות בקי ומומתם
למלאות את חסרונן ולתקן את המעוות אם יסכו ס' אמנם מיד סוחזק למוכל וקנס סס טוב לעצמו ומס' י'
סוואוסללס סן מצד קורבס סן מצד סכאס : סן במקום סאין סס אדשים כגון כמס כפרים קורין
אותו וסוא סולך ועושם מעם מחזיק טובס ופעס כותן מסלו כמ"ס וכן לא יעסס במצום כבודס וחמורס
סיתעסקו בס כערים מעדין לא כתקדדס דעתם ולא כתישב לכס לדעת את כל אשר יעסס ויחושן
לעצמן שלא תבא ח' תקלס מתחת ידו גם לא יחושג לכבודס למסר לסמים לגמור את המצום ולא
יבאו לקלקל וסלא למרוע את סמילס כראוי בנחת ובמתן ורובס ככולם אינם יודעים שעור חתיכת
עור סערלס וסיעו' ספריעם מכל סס' זככי וסורעין קן מעט סן קרסס סם מתרדין וסמחין בכך וסוברין
סגמרו את סמצום כמקונס ואין ז'ל' ס' איכס יודעים לסכח' על דינין סמעכבין וסאיכין מעכבין וסס בין
או לאו וסס בין וסם שבת קדש לחול לעדין ז' יודוע סוא ססס יס כימא אחת של עור סחופס רוב נוכסס
סל עטרה ספי' במקום א' סרי סוא כ' לא סמול וכן אם סבסר ח' ז' כינן ממנו חופס רוב סקפו של חוט
סגנוס ססוכ אסר בין סבסר וסגוד' אע"פ סאינו חופס רוב נוכסס של עטרת כמ"ס סרב כנ"י
בס' רפ"ד וכתב סעיקר ענות סעללס לגלות כל מעטרת עם ססוע ססוכב ססוא עיקרס :

והדברים הללו וכוונתו בהן טראוי לידע אותן אינם יודעים לקצת גדולים ורוב הקטנים או כלם לא שמעו מהם מאומה :

דבר השני טראוי לדרקק בו הוא שבתא פעמים אירע או סחרון בקיאות המוקל שמתחילס לא מל בראוי או שמיאר ומל ופרע כמו טעוין הרבס בלי יסוב בראוי והכרדך לכך או בסיבת הכחת האיסתלמית שלא חסמו לכיחו במקום טראוי שלא יחזור ויפול עור הערלס או טעמו הכקב רחב וכוונתו או טענע הכימול שכסרוך ומדולרל או שכחל בעל בשר הרבס עד שחמת כדברים הללו וכוונתו בהם כר' כהילו איבן כימול ואני מעיד שאמר רולי אנשי אמת ויראי הטא ובקיאים ומכא מדרבנן . ובודאי שאבחנו חייבים . לסיית לבא לעכניזים הללו אשר ראינו שהתורה הקפידה כל על מצות עשה זו וקיא א' מסתמים שחייבה עליהן כרת ואין לנו לספר בגדולתה כי לכל העם גלוים ומודעת יולכך בתיקון שבי הדברים כאמר שאם בכל מקום התקון מוטל על לב ב"ד וראשי העם ביותר במקום זה סב"ד איביס מל תיחוקות הם שחתת איביס ככסבים למולס . כמו שהדקן פסוע ומחילא שעליהם לפקח על עיניהם ולא יסיח מ'ו מעל מצות עשה בכל יום ויום שמיגדל מי שאינו כמול בראוי סוף סוף לא ימות והוא ערל ואין דרך בני ישראל קדושים לטעו בכרית מילס מלכם ואפי' הכא לידע כך בקוים רבויס לשמים . מאי דעבר עבר וכמנאו עובדים סאב והבן והסוהיל והב"ד מהם בטננס ומסס קרוב למחזר רחמנא ליצילן וסבס התיקון קל מאר ובראש לעיני העדס :

אם בדבר הראשון שלא יביס אדם רשאי למול עד שיטעול רשות סב"ד בתחילס כמו שפסעו בסתקס בכל ישראל בעבן שפטיס וק"ו שראוי להסתפט לענין מילס . כדי שצ"ע יתבדך יתבעלו פמכסולות סאמורים וכלך בדרכי יוסר . ומלא לכו בנת סחוקות ה' בישראל סיס כראס לטום קצבס לטכס מעד כ"ס או סלסיס שסס לא ויפן רשות לבוס אדם ומול לבד סאב את צמו וסרר את עבדו דמננס ביהור עלי דידסו רמויא ומס שזכת להם הורס אין ליעלס מהם וסס סתנאים מלסס סא' מיעטום בפני אנשים חכמים ובקיאים בדבר בני סלא . יבאו לקלקל ה' סב' שאם באולי ירצו לעשות את המננס ע"י אחרים כי לא יאמינו את עצמם יהי ע"י אנשי' שכבר כעלו רשות מב"ד והגיעו לטכיס אשר בהם חפן זכות זו תלוי ועומד . כנ' שסבגיע חור קצבת סכמים לא יכיו בכלל כמוחזקים והמומחים בסביל סמלו נביס סרנע או עבדים סרבס עד שיתכו להם ב"ד רשות וסרי הם לנבי אחרים כסאר כל אדם . כי מי יתן את כל איס ישראל ירא הטא וזרח ראוי ובקי לסרנות מצוות וששחות כי זה כל האדם . וכסס טן סאמור כשקע בדירור ספסכיס בלכד אפי' זקן וכל עובד בידו איכס מעלים למילס בלי כעילת רשות סב"ד ואזי עובים סכמים כא' יעלו לעובס ולברכס :

אם בדבר השני שיסימולחונוס . על כל מוכל לבקר את הכימול קטן וגדול פעמים סלס כפי ראות עיני סב"ד אין פוהתינ מסס אבל מוסיפי עליהם ויהי סזמן ססס קבוע ולא יעבור במו שמעתי אומרים עושים בקצת מקומות ויולך לפחות מוכל אחר עמו לראות אם צריך איס תיקון כי כל דבר . בעתו מתקון מה טוב וסכל להמזורי למוטב וכמיצערך עם או סכני דברים הודעת סריכי' סראויס וסבדיפיים לידע אותם כל מוכל כי בסמון העם . סורגנו קצת קולות סלא ע"פ הדין כסמור וכוון . לסעמידת על סחמת או כסיס בטוחים יהי כועס ס' ליקיו עלינו ומעסס ידינו יכוון ולא תצא תקלס סתחתיסס כן יסי רצון וכבר כתבנו מדרס

לדוד בשר השרים רבה באבה וראכה בנות ציון כיום המזוויכים לי בתולדות במלך ובצביות ע"כ
ובכן כולם הפרק הזה יתגדל שמו על טומו הגדול שלא חסר לנו ואל יחסר לנו תמיד לעולם ועד :

עזרנו בשם ה' עושה שמים וארץ
הפרק הג' באות ג' שהוא אות תפילין קדש

כי הפרק הזה מיוחד לאות הסליסי שהוא אות תפילין קדש מ"מ זכור ג"כ בו הראוי לכל
כתבי קדש ספרים תפילין ומזוזות יען כי ברוב הדברים הם מפותמים ושונים . וראוי זה
בראוי זה כמ"ט ז"ל . והנה בעלי ממש מראינו ושמענו גברו הפיסולים מאד מאד ויכסו רוב הדפין
מקלוקלין וטעויות . אשר באו בספרים כתובים ואשר לא יכתבו לכתב ובמקום שהיה להם
לספרים להזכר במלאכת שמים . לטות בקיה ומקום מכל שגיאה ערוכה בכל ותימיהם בלי מוס קטן
וגדול לזכות את הרבים שתולין עיניהם בהם היתה לספק ואכזרם חזקתם וכמעט אדם אין להסתך עליו
בלי בדיקה אחריו בכל פעם ופעם . וכבר ידוע מה שאמר ר' ישמעאל לר' מאיר כששאל ממנו מה
מלאכתך וסעיב לו ר' מאיר לבלר אני אמר לו בני סוף זמיר שמלאכתך מלאכת שמים היא שמה
תחסיר אות א' או תתיר אות א' ומבאית אתה מחריב את כל העולם כלו וממנו למדו לכתוב כן
רבותינו האחרונים וז"ל שגור ז"ל לקוח מהרא"ש אביו ז"ל בסי' ל"ב וצריך לרקוק בחסירות ויתרות
שאל חסר או יתר א' מן פסולין ומבאית הסופר מרובה ולכן צריך לסיית מאד ירא שמים וחרד לדבר ה'
זום בלא מנות תפילין ומבאית עולם הסופר מרובה ולכן צריך לסיית מאד ירא שמים וחרד לדבר ה'
יתברך שמתעסק בכתובת תפילין ותקובכו' ובעוונותינו שרבו חסירות ויתרות וכל מיני פסולין
במבוא וכודעו ויש להפלא הפלא על מכינס ועינים . וצריך כלל מציד וכתחיל מן הקדומי'
לצאת בקצת ידי מונתו לטות כקיים מה' . בסודיע לרבים מה שהזכירו ושמענו בערכים או כדי
שכל א' לא ימוך על החזקות ואין צ"ל על מי שאין לו חזקה כלל ויפספס טוב אחרית דבר וראשיתו
לדעת אופן הכשרו ותקנו וכל המרבה לדקוק סרי זה מנוצה :

הנהגה בענין עבוד העורות לפי קדושת אותם בני אדם שמעבדים אותם ע"י כותי ומסייעין
אותו במלאכתו יום שאינן עושין כן בתחילת העבוד כשמסימין אותו בתוך הסיד לא
כמעט בסופו אחר שיעקר העבוד כבר נעשה ופדני הפטוט הוא מצריך שהיה בתחילה ואפי' בישראל
שעבד אינו מועיל כי אם בשיאמר כן בתחילת העבוד . ויש שמסריין בזה האמנם שלא להטריח את
עבדן אינם מסמכין העורות כפי הדין הגמור אלא ממלאין גומא א' או שתיים מהם . ממכין ידוע
ואמרום שיש די בזה ואין צריך עוד סימן ואין לדבר זה עיקר ואסור לסמוך עליו כי לא נמצא כתוב
בשפטים וגם אין הדעת בכתב ודי לנו לומר שאין להם שם כותי וזוין את הכותמות ויחליף את העורות
המסומכים משום דמירתת שמה יכיר ישראל בעבוע עין ולא להוסיף עליהם קולא גדולה באת . וזהו
שכעתיק עצמנו מדבר העבוד יש להודיע כי בקצת מקומות נהגו שלא להקפיד בר צויות התפילין
סימיו שיעור מעבוד לשמו וזהו כנגד הדין שסרי . הר"ם ב"ס וס' התרומה וס"ג והרא"ש וספור ז"ל בולם
כתבו בפסימות מצריך שהיה העור שלפני מעבוד לשמו כמ"ט הרב ז"ל בסי' ל"ב וכן פסק בסי' ל"ג וכן
כהגו ישראל קדושים כרוב המקומות :

וְאֵלֶּם - עֲנִינִן הַכְּתִיבָנוּ כְּמוֹ רַבְּנוּ פְּסוּלֵי הַכְּמַצְאוֹ כְּמוֹ שְׁאִמְרֵנוּ וְיֵאָדָּם לְפָרֶעַס אֲבָל בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּאֵם
 תְּחִלָּה בְּרַב' כִּדְיוֹ סְכּוּתֵיךְ כּוֹ שֵׁים שְׂאִיכֵם יוֹרְעִים לְעַסְתוֹ כְּהוֹן וְאִיכּוֹ עוֹלָם בְּיָדֶם שְׁחֹר
 כְּרֵאָה וּלְפָן בַּעַת הַכְּתִיבֶם עוֹשִׂין כּוֹ אֲתוּיֹת מוֹסָבוֹת מְכַסֵּה גּוֹזִיכִים כּוֹעִים לִירוֹן וְלִדְרוֹם וּלְכָן סְכּוּסֶס
 מִתְּרֵאֵיבּוֹ וְאֵלֶּם קַכְר' דְּרוֹ שְׁחֹר כְּדִינוֹ וְלִכְעִבֵר עֲלֵיכֶם קוֹלָמוֹם שְׂדַעַת כּוֹטֵס שְׂאִיכּוֹ מוֹעִיל דַּעַד כְּאֵן
 לֹא הִתְר' זֶה בְּשֵׁרֵי שְׁמוֹן כִּיכ' וְלֹא חֲשִׁיב שְׂלֵא כְּסֶדְרֵן לֹא בְּאֲתוּיֹת סְכּוּתֵנוּ בְּתְחִלָּה בְּכַסְרוֹת - וּבְדִינֵי
 שְׁחֹר וְסוֹב כְּמִדְרֵן קַצַּת אֲבָל כְּכֶרֶן דִּירוֹן לֹא הֵיט וְלֹא כְּרֵאָה בְּסֵם שְׁחֹר מוֹעִיל וְלִפְעִיבֵר עֲלֵיכֶם קוֹלָמוֹם הֵיט
 כְּכֹתוּבִין מְחַסֵּה וְשֵׁלֵא כְּסֶדְרֵן חֲשִׁיב - וְהֵם סְכַמְצָה מְדַבּוֹק הַאֲתוּיֹת לְמֵאוֹת וְלֹא יֵפִים בַּעֲצָן וְהֵאָל חֲכַרְתֶּם
 גַּם פְּרוּרֵי צִמְלֻקוֹת בַּעֲצָן כְּגוֹן חֲתוּיֹן וְעֵיכִיכֵן וְבְדִי וְסִיכֵיכֵן דּוּמִיכֵן וְיָדוּעַ שְׂכַל הַאֲתוּיֹת כְּרִיבוֹל לְסוּת
 גּוֹלֵם אֶחָד מִן הַקּוֹף יִתִּיבֵךְ כְּרֵאָת כְּסִתִּי תִיכּוֹת וְשֵׁתִי תִיכּוֹת כְּרֵאָת בְּתִיבֵךְ א' הַמֵּלֵא חֶסֶד וְהֵסֶר עֲלֵיךְ
 צוֹרֵת כְּפֶרֶסִיּוֹת מְסוּכֶה גַם שִׁעוֹלֵסְרִיחַ הֵרֵאָל לֶסֶן קַעֲן מִהֲכִיל כּוֹ אֲתוּיֹת כְּדִינוֹ - וְכִכְר' רֵאִיתִי תְּפִילִין
 שְׂלֵא הֵיט לֶסֶן חֲלֹק פְּרִסוֹן כָּלֵל וְכַל הַסִּיעוּת הֵיט מְעִיעוּת עַד סוֹף הַסִּיעוּת - וְכֵלֵא דְכֵרִים זְרִים כְּמִלּוֹף
 צוֹרֵת הַאֲתוּיֹת וְהֵיחֵד מִנּוּן בֵּית בְּמָקוֹם כֵּף כֵּף בְּמָקוֹם ב' זֶה מִן הַמוֹעֵט יוֹד בְּמָקוֹרְאוֹ וְהֵאָל בְּמָקוֹם
 יוֹד לְדִלִּית בְּמָקוֹם רִי"ש רִי"ש בְּמָקוֹם לְדִילִית וְכֵן עַל זֶה סֶדְרֵךְ גַּם כְּמַצְאוֹ שְׂאִית הַסִּלְמֶס לֹא הֵיט לֶסֶן עוֹקֵן
 פְּכִי הֵרֵאָה מִסַּךְ מַעַט לְמוֹכּוֹ וְהוּא כְּכַנֵּר סְדִין הַגּוֹמֹר וְהוּא חֶסְרוֹן פּוֹסֵל לְכִי' עֲלֵי מַחְלֻקַּת כָּלֵל כְּמִ"ס
 הֶרֶב ז"ל כְּסִלְ"ו בְּסֵם מְסַכֵּה מְסִיכֵ"ל זְרוּבֵן כְּכּוֹלֵן שֶׁל הַשֶּׁסְכָּזִים יֵט בְּסֵם פְּסוּל זֶה וְלֹא יוֹדַעְמוֹ עַל מֵס
 הֵם מוֹתִיכִים גַּם אוֹת הַיּוֹד כְּמַצְאֵת - הֶסְרֵבֵה בְּלֹא הַסְכִּי קִצּוֹת מְלַמֶּסֶה א' מִימִין וְה' מִשְׁמַל שְׂלֵא כְּדִבְרֵי
 רִמ' וְכִכְר' כִּתֵּב מֵס הֶרֶב בְּסֵם מְהַרְרֵי קוֹלֵן ז"ל שֵׁים לְחֹם לְדַכְרֵיו גַּשְׂכַּל הַסּוֹקִים הַאֲחֵרוֹנִים הַכִּיאוֹס
 לְפֶסֶק סֶלֶ' וּכֵן כְּהֵסֶן רֹבֵא דְרִוּבָה גַם מֵס סְכַתֵּב הֶרֶב ז"ל מְסַכְ' סְכֵסֵס מִיִּמּוֹכּוֹת ז"ל מְעַמֵּת - סְקוֹף
 הַיּוֹד הַעֲכֵב לְרִמ' מְכַל בְּתִפְלִין וּמִזְחָה - אֵם לֹא עֲשֵׂאֵל לֹא פֶסֶל וְכוֹ' כְּסוּכָה הֵיט לֹא פֶסֶל כְּסִיכֵתֵכֵנוּ
 מַעַט שְׂלֵא כְּסֶדְרֵן כְּמוֹ שְׁפִירֵם הֶרֶב ז"ל בְּסִמּוֹךְ מֵס שְׂאֵן כֵּן בְּרַגְלֵי שֶׁל יִמִּין כְּמוֹ הַהוּא עַצְמוֹ כִּתֵּב דֵּאֵם
 לֹא כֵן מֵס וְעַעֲכֵב רַתְּךָ וְעוֹד מֵסוֹ תְּפִילִין וּמִזְחָה דְקֵאֲמַר לֹא וְדֵאֵי לְעוֹלָם פְּסוּל עַד סִיכֵתֵכֵנוּ כְּדֵאֲמַרְךָ
 וְכֵאֲמֹר מֵס אֵף בְּקוֹן שֶׁל מַעַל פּוֹסֵל מְסוֹם כִּתְבֵן שְׂלֵא כְּסֶדְרֵן יַעֲמֵם - גַּם כְּמַצְאֵת תְּפִילִין וּמִזְחָת כְּכֹרֵס
 וְהֵם אִיכֵם מְרוֹכִים אִיכֵם מוֹעֲטִין בְּלִי תִיּוֹן אֲתוּיֹת וְאֵפִי שְׁעַעֲכוּ וְגוֹן וְרַעֲמַעֲמַסֵּה שְׂאֵעִי שֵׁי הַסֶּרֶס ב"ס
 ז"ל כִּתֵּב מְסַחְרוֹם אִיכּוֹ פּוֹסֵל - מ' מ' כְּדֵי הֵם מְסוּכָה רְבִאֲזוֹרִית וְס' הַתְּרוּמָה וְהֵרֵאָל וְהַסֶּרֶר ז"ל דְּכֵלֵטוֹ
 מֵל לְפִיחֹת כְּעַעֲכוּ וְגוֹן פּוֹסֵל וְכִכְר' פֶּסֶק הֶרֶב ז"ל בְּסֵם ל"ו דְּרוּקֵא בַּעֲמַת סוֹחֵק כְּקִטְיִין כְּדִבְרֵי
 הֶרֶס ב"ס הֵיכֵא דֵּאֵן כְּעֵבֵא מִי שִׁירַע לְעַסוֹת תְּגִין וְפִסּוֹט הוּא שְׂאֵן דְּכִרֵי הֶרֶב ז"ל אֲמֹרִים לֹא
 בְּתִפְלִין סִיבֵא מִתְּתַח יוֹד הַסּוֹפֵר בְּלִי תְּגִין וּבְמָקוֹם שִׁשְׁכֵם אִין יוֹדַע לְעַסוֹת - כִּי מִתְּתַח כָּל סוֹפֵר
 יוֹדַע לְתִיּוֹ וְהֵ"כ רֵאִיו לְחֹם לְעַצְמוֹ בְּדִבְרֵי מוֹעֵט וְכָל שְׂלֵא תִנְא ח'וֹ תִקְלַס מִתְּתַח יוֹד לְרַבִּים - גַּם
 יֵט לְסִזֵּר כְּחוֹתֵן עֲשִׂיתֶם כְּמִס מוֹחֲרַרְמַע זְלֵה"ס בְּסוֹף תְּסוּכָה ל"ה בְּסֵם כְּמוֹסִים שִׁיכֵם כָּל תְּגוֹתֵךְ
 מְגִיעַ לְגוֹף הַאֲוֵת - וְכַל א' וְה' כְּעֶרֶד מְחִבְרֵוֹ בְּמָקוֹם דְּבוּקוֹ בְּאוֹת גַּם שְׂלֵא יִדְבִיקוֹם בְּסוֹף הַאֲוֵת כִּי
 אֵם בְּאֲמַעֲשִׂיתֶם כְּמוֹ סְכּוּסֵינֵן כָּל שְׁעוֹלֵם שְׁלַפְעִמִי הַתָּן שַׁעַל נְבִי סוֹלִילִית וְסֶרֶס בְּסוֹטֵן יִסְכֵה צוֹרֵת
 הַאֲוֵת וְתִרְאֵה כְּעִין ל' גַּם יֵט לְסִזֵּר כְּעַעֲמַת דְּבוּקוֹן לֹא יִפְסִידוֹ צוֹרֵת הַאֲוֵת ע'וֹ דְּבוּק פּוֹסֵל כְּעַמְצָה אוֹ
 בְּסֶדְרֵךְ אֵל חֲזִירוֹת - גַּם כְּמַצְאוֹ בְּמִסּוֹךְ פְּסוּקִים רְכּוּבִי בְּאוּרֵן בֵּין פְּסוֹךְ לְפְסוֹךְ בְּלִי דִיּוֹ וְאִיכְרֵא
 כִּי בְּדִיעַבֵּד כְּסָרִים הֵם כְּמִס ז"ל בְּסֵם הַרְיב'ם אֲבָל לְתְחִלָּה רֵאִיתִי לְגַדְלִים מוֹחִים וְכִכְר'
 מְסוֹ עַל מֵס סְכַתֵּב הֶרֶב כְּעַל הַסֶּגֶס ז"ל מְכֻרֵךְ לְסִכֵּה מַעַט חֲלֵק בֵּין פְּסוֹךְ לְפְסוֹךְ שֵׁם

למד בן מדבריה הריב'ם במ'ר'ו כר'ם כד'ענדר דווקא' הסמיר ולא שר'אוי לעשות בן לכתחילה . וכן
מבואר מדבריו והרב ז"ל בעצמו העתיקם . על כוונת זו זכ"ר ס"ס רע"ד . וחס קצת מכרחא
לענינים . אמנם טעם שאיכו כראש הוא בעשית הסג' מסומרים בעצמם מודים שבדיק זריזות ובקיאיות
לבלתי הסבל בעמול דחק תוכות' מדבר קבל הוא למי' שלא ידע דיכנים על דוריי ושרסן לכסבל ח'ז
גם בו גם בדברים אחרים ולא ארעתיא וכו' טוב לכל כתיב הקד'ם . כמו סוף פשוט בספרים .
ובתפילין ומזוזות יש עוד . בסג' שאיכס ראוי' מסוס כתבם שלא כסדרן כ'ם ז"ל ולפעמים זה וזה
דחק תיכות' ולא כסדרן כראש לעינים' וד'ים מוכיחות דשלא בעתכוון קלקל המג'ים . וכן אלה קצות
הפסולים המרובים המזויני' בכת'ב' זכ'ן מעשה התפילין לא פלע בעתאיתכו מסס זכרעט בענין דבועז
שכמה וכמה מסס חיי'לקסם סר'נע סר'אוי וס'וא א'מסמכס דכרי'ם סמכעכנין כמו שכתב סר'ם במול ברפ"ג
ח"ל שסכס הלכות יש במעשה התפילין כלן הלכס למסס מסיכו ולפי'כולן מעככות . ואם סיכס ב'א'
מסן פסל ואן סן סיס'ו מרובעות וכן תפירתן ברובע . א'לכסוכן ברובע עד סיכס לכס ד'זויזת סוות וכו'
זכתב סר'ב דב'י' ג'ס'ם סר'ם' ג'ס' עצמו וסר'ה'ס' וסיעתם ז"ל שבדיק לרבע מקום מושכן וגם' הדת'ים
וכמה דקדוקים אחרים שבדיק לסזסר כסס כגון שער סכתי' המתפשט מלמעט סנס וסכס . יס'ס
תפור סיטע עם התיזורא וכ'ס' גם מוס'ר רמ"ע זל"ס' כס'י' הכו'כוינע' כלן כתב'רו בדברי סעו'סר'ב
ז"ל ג'ט כס' סכחת ספרשיות בכת'ים ככר כמכ'או מחו'מות שלא כדברי רס'י' ושלא כדברי ר"ת . זכסס
מניכו לא'סן ס'אחרונים סר'ב בעל' סלכוסי'ם ז"ל סכתב בענין זה כס'י' ז"ל סעיף ג' ז"ל זכר'ן לדקדק
בספירות ויתרות שאם חסר או יתר אות ה' וכו' כדלעיל ולא כמו שגוסי'ן עכסו כסס כופר'י' סמכ'י'ן
בערים סמתלמודים לכת'ו תפילין כדי שיגלוס ברת'ב ואח"כ ר'ז'ס' הסופר אס ככתבו סלסלתן . בססירות
ויתרות וכו' ל'ס' כס'י' ואח"כ מביחן אותן בכת'ים ומזכרים אותם ומשגבים לכס סוספרי'ס אותם
סמעות לסכר סלימוד ומראים לכס פס'ס סיתר לומר סרי' אכו ג'ס' כגושלי' ספדי'ם עם סכערי'ס סעיני'ם
ללמד לכס מלאכת סכתיכס כסכס זס'וא מלאכת ס'אכל אי'ס' אומר' יוצא סכרס כספסדס' . ואדרב'א לא
סוב ססס עוס'ים בעמס . כי סככר גער ואינו יודע ב'ן ימיכו לסל'ו ואין לו סוס כוונס בעולם רק
סס כמתעסק'ם . בתיכ'ס ל'ישות סכתב ולא לס'ס קדוסס' . ואסס כוכת מוכס בעולם וכרי' עוכס
ססופר מרובס מאד סמכסיל א'ת סכריות סמביחן אותן סתפילין סססולין ולא עוד א'ל כדי לס שכס את
מקחו יאמר ססופר לכל אכו בכת'ים וככוונס בכת'ים תפח רוחס סל עושין כן . וכוד'א עתידין
ליתן את דנין ולקבל עוכסס סר'כס מאד . ועלכס כ'אמר ארור עושס מלאכת ס' רמיס וגו' ע"כ יסכר
כל סופר ויתרחק סזס ועוב לו . עוד ראיתי לכס לסופרי'ס וסמעתי כסס פעמים מוכיס סספלו
בעעות זסינ'ס אחר ואופסר רמד בורות גרמס לכס כל זס וכוא שאיכס סכניכס מ'י' סס ס'אמר חז"ל
שבדיק לכותבן לשמן . וסס סכסס פעמים סמעתי מפי' סר'כס מופרי'ס שיאמרו ללוקח'ס' מסס תפילין
קכס לך תפילין ואכתוב לשמן . וכן עוד סמעתי מפי' אכסי'ס הקוכיס מסס יעסו עצמם למדקדקים
ססידי'ס סל סוטות ויאמרו לכן כתוב תפילין לסמי' וחק'ס אותם ממך דמסמע סתוך לסונס זס סכס
סכניכס לשמס דגני' תפילין כמו למסס דגני' ג'ר'ל דגני' ג'ט מ'י' דלסמס סיכתככו לכס סבעל ומ'אסס
כך מ'י' דלסמס דגני' תפילין ג'כ' סיכתוב לסס סבעל סרובס לכוכחס ולא ידעו ולא יכינו דפי' לסמס
דתפילין סיכתמס לסס קדוסת תפילין וכוא ג'כ' סעעס סל סוספרי'ס ס'אין מקפידין ומביחן ככערין
לכותבן וסס סכערי'ס ונ'י' סכמו' וסכילו זכ'כו' מ'י' דלסמן דתפילין ס'ו כוכרין ומרחיקין מן סעעות

והכנסתם כלנו ע"כ ודאי' הוא מן הראוי למו"ש כח בידו ולמכות כותבי הפילין מכוונים אכסי אמת
 שוכאי נבע בעלי תורה יראי לקים והררים על דברו בכל עיר ועיר וכל פלך ופלך כמו שמחכים
 שוחטים ובדוקים ולא יאמינו לכל הסופרי' שאין כוונתם לא לברויה ממון ע' כתיבה ותקין יפה בעסק
 בעשיית הפילין ואף כי גם זאת כוונה טובה היתה ליפות המצוות בזויה אם היה לכם כוונה קדושה
 ג"כ . אשר בזה אינם מזהירי' בזה וכחזור לדבריו ע"כ עד פה דברנו בענין הסופרים ומלאכתן .
 עכשיו ש' לזכר ג"כ על עושין השורש בתפילין לקנות ולמכור וכו' כי אחר שכתברר חזקת רוב הסופרים
 במקום שהיה להם לקונים לחז' אחר טופר מהיר זירא חטא אף שימכרם ביוקר מחביריו יען מדקדק
 בהם ביותר וכותבין לאט לאט . אינם עושי' כן לא סולבים אחר המוכרים בזול . לקנות אותם
 בדמים מועטים לפרויה בהם הרבה כי המון העם הקונים אותם אינם מחכימים בן אלו ולא מראים
 עיניהם יש מוטו לומר לו תפילין ולא תפילין ומה ביניהם ואח' בעת פקודתם והסודתם בראותם שהם
 פסולים ופסיתאנו מתחרטים לשעבר וצועקים על הסופרים ועל המוכרים לומר כי הם אינם יודעין
 מאומה בדיונם ומאמינים אותם ואת מקחם ולא יעשה כן בישראל שמצאו בכל יום מצרכין ברכם
 לבעלי השורשים בלא מצוה זו בכל יום וכמה מהם בעוונות שרוב שכונתם לא הכיחו זון של תפילין
 כשר ומי יודע אם כפטר ופלך לעולמו היו שכל ימיו לא קיים מצוה זו ונמצא ערים ממכם וזוהו לא ידע
 שרי ליה מריה לחמן דעביד הוא והו' גרמא בנאקי הכפס ג' יש מהם שעושי' רעם חולס וקאי שסולבין
 אצל הגבחות ובוררין מהם הפרשיות הבראות לעיניהם יודר הדשות ועובות כי אינם בקיאים
 מעשייתיהם ומקרבין א' לא' עד שישבין וממלאין מהם הרבה בחים ותופרין אותם ואח' הולכין
 וחסבין בכפרים ובעשרות לחורבם והדבר חוזר להם שאמרו כי מה יעשה מי שלא למד וידע הדברים
 שלא לקנות מיד כל הפושט ידו למכור והנה הדבר ידוע ופשוט לכל כי סתם תפילין ומצוות המיומנות
 והכחצאות הגביות פשו' ות כן אין דרך בני אדם להיות מוכיחין כשר אצל פטול ומלבד הפיכול או
 פסולין אש' שפסולם הוכחו לגביהם . מי יוכל לבוין את השעה אימתה בכתבה ערשה זו ואימתה בכתבה
 ערשה זו בדי שלא יבא לנגוע בפסול שלא נסדרן כמו שכתבו וסגירו ז' שאבוי' בשל סופר א' כופל זה
 הספק בעצמו כמה וכמה פעמים עאל' בשל סופרים הרבה שלא ראם ולא ידעם וזה עומד במרחק
 זה במערב והוא סולך ומערב בצ' הפרשיות או בלאו אשר בשביל זה כוונת המדקדקי' שכל תפילה וכל
 מחזה פסול קודם שמוציאין אותה לגביהם מוכיחין אותה במקום הראוי כי בהם מסתמא לא יבא אדם
 ליטות ממנה עוד או מוכיחין אותה בצ' במקום שמתמחר מעבד' ומכל דבר רע . על דברים או
 וכיוצא בהם יתעורר כל חסוד לשים כדר למלין ויבא כל ירא שמים מחדרו לזכות את הרבים במצות
 רבה כליל הפארת בראשנו שהיא מהדרת ומתוקנת בהכנתה דאיהם להכניח על ראשי עם קדם ועל
 מזוהו יתינו ובשעריכו . והנה כ' מהלכו פתח הרב בעל הלבושים ז' ומה שכתב ז' דרך כלל בכתוב
 דרך פרט ובכ' דבריו דבריו והוא על האופן שהמור אצל את ברית קדם הקודם . תהילה שלא
 יבא אדם ראשי לכתוב כתב לבאת בו אדם י"ח א"ס פרים תפילין . מוזות מגילות וטעין עד סימול רשות
 מנ"ד שמסת' יבדוקה בתחלה מעמם הרבה לראות אם הוא בקי בדיונים כי רבים הם וזכרי' הסופרים
 לכלם והואלין ממנו שאלות בענין הקון והסגל' הסעיות שלא לבא לנדי חק תוכות וכיוצא בהן ומלמדן
 לכל א' וא' ראויין לידע כפי ראות גורל חכמתם כדי שתבא מלאכת שמים נקיה וברה ועמם תלין
 אותם ודקתם תעמוד לער וכשימצאו אותן בקי בדיונים עונם על הן ועל לאו לאו יבדקוהו

צמיעה הכתיבם אם חסכים עם המדרס והסלכות הסגורות כפיו שים לפת סב בדבר ואם זה וזה יכשר
 וכו' אדם כשר וגון לכתבו הקדש ולסמוך על באמונתו מברזין אותו בנתי ככפיות לסופר מהיר
 בתורת ה' ובין כך ובין כך טוב וישר כדי שיהיה חרד לדבר ה' שלפעמים בפתע פתאום יבדקו הכתיב
 אשר הוא עשה כעין שכתבנו בסכין של שחיטה ואשר הוא מוציא מתחת ידו לראות האם הוא הולך
 ומתחזק בכל דקדוקיות כתיבה גם ישאלוהו על פלכותיה ובהם על מקומו יעמוד ויסיף להדגיש מדאגה
 מדבר לכל יסא כתבם וענינו יעשנו אותו וכל אשר בדבס רמו אותו לקרבה ה' המלאכה יגזרו עליהם
 שלא להסתחיל בכתיב' תפילין ומחזות כי לטות דמיס יקריס חוסכין לטרויה בכתיבתם ויזא סכרם
 בהפסדם כי מי שאינו בקיכל בדברו או תזא ח'תקלה מתחת ידו שיבא אדם לזאת ידי חובתו בכתב
 פכול והוא לא ידע או ימלא את הגביות ממה מיני פיסולין סמועט ה"א שלא להסכל בהם מי שאינו
 מורגל בכתיבה יפה . וכמזאו בהם שמות קדש מוחזין הם ואין זה כבוד שמים ולכן בראה כי טוב
 לסרגיל ענחם בתחיל' בכתיבת מולות כי אין הם שמו'סקדם גם כי ילכו לגניזה מרוב טעיות המתחיל'
 גם תקוין קל מחמת שאין בהם משום שלא כסדרן באשר ידוע וטוב בכתת רוח יעלו בקדם . ומעתה
 באשר מלאכת הכתיבה תהיה מסודרת בהכרה מפורשת ובהסכמה מקובלת שכל כתב קדש שיבא
 מחמת איזה סופר שיהיה קטן וגדול קודם כעילת רשות מנ"ד הרי הוא מעשנו דרך כפסול ה'ע"פ שיהא
 עשוי ככל תקוין חז' ואין לו תקבס עולמית לא לכוזאו לגביהם . נקל לטות להחזיר הדבר ליושנו
 ולהוסיכם על מתבוכתם כמעולם ומזה ימאך שהקובין הרבה זוגת תפילין ביחד וכן הרבה מחזות
 למכור יד על יד ה' לא לטרויה מתמטא ילכו ה'הסופר הכי' ומחזק במלאכתו כדי שלא יפסידו ב"ד
 את ממוכו ומ' לאי' כי גדול הקולו שכל בדב' ב'מ' כראה כי עדין אנו צריכין לשמירם מעולה וכו'.
 כי כל הכא מעיר לעיר ותפילין ומחזות בודו למכ' לא יקבס אדם טעמו דבר עד שיהיה לו רשות מנ"ד
 ולא יותן לו עד שיביאום תמו' בחותם ב"ד שבעיר ווכתב בידו חתום בחותמו מודיע טניס ועיכס אה
 הם בדוקים כלם או מקבתם ומו הוא הסופר ומה הם וכיזא וכל זה עדין לא יכראו על כשרותם
 בנתי ככסיות עד שיבדקו . מסס כתחילה הואיל ובעו' איתרע חזקת הסופרים . שלם קצינות
 שאו שמים של ראש וא' של יד או שמים של ידוא' של ראש וכן לכל צבת וצבת אם הם מאכסים הרבה
 מסכת מנ"ד יודיע כל זה ואם אח"כ המסיד המדקדק צמעשו ירצה לבדוק עוד לעצמו הרשות בידו
 לחוס ולברר ועוד לו ובדרך זה יעשו תקון למוכרים הקבועים במקומות מסס בין למוכרם בעיר אשר
 הם יושבי' בין לטוב' בין מחז' לעיר הסה כי כן יבורכו המתים גם מה' והסופרים ידררו והקובים יממט
 כי טוב סחרם . וכל העם יסון מוכעמים שיהיה להם תפילין בראשם ובזרעם ומחזות בפתחיה' כתובין
 בשלכתן ועשוין בתקוין ועם ציבית שכתבניהם לא ימטאו ועליהם באמר וסחוט המטולג לא במסרה
 יכתק ואומר חוכס מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם מדחול' . וראוי להביא פה דברי ה' ריב"ט ז"ל בס"ם
 קמ' וזכורכי סכבר שמעתים סולכים וסוככים על הכדון מחבור ופרוד אותיות ופסולים הכמזאי' בס"ת
 שפילין ומחזות ז"ל בהתכומו עליהם ואשר אמרת שזה זר בעיני הסקל מפני שסגנו בהם תכסם שנים
 ורוב הספרים כתובים הן אבי מה' אעסם להם אם סופריהם לא היו מומחים להמעבם תעזב הסלכס
 ויסתבס הרין שלא סביבו במעבת סוכס פ'סין שכתב' לכו זקבי ב"ם חקמי ב"ם לבקר את ר' יוחנן בן
 ספורי ומזאוסו סהיס יוסב ראשו ירובו בהסס ושלחנו בתוך הבית ואמר' . לנ' ה"כ סיית כוסנ' לא
 קייטת סגנות סוכס מיסוך ואם סיס סמזאתם סתלוקת לראשוכים ז"ל בדבר זה הללו פוסלים והללו

ארבעים אף אם היו דברי הסוסי' יותר נכונים היה אמת' לומר כדי הם המכשרין לכמוך עליכם בשעת
 הדחק אבל אחר שלא נמצא א' מן הראשונים ז"ל שיכתוב זאת לכסבור ובהגור' דגולי האחרונים ז"ל
 ותשובותיהם נמצא בדבור לפסול - וגם הענין בעצמו מוכיח כן שלא חזן לנו על מי לסמוך לכסבור
 זמנה גם בדבר שאפשר לתקן גם להחליף הפרטיות שבהכלילן ומחזות פטולות כבשרות למען תכבד
 כעבודה הזאת להם וכל א' וא' בזה א' או בשנים יהיה לו די לכל ימי חייו ולסורים לזרעו אחריו ואולם
 בשכר זאת יבזלו מחזות עוכסי אלפי זכב המעליילין עליהם הפרים תמיד בלחישת כולכי רכיל וכשמע
 יומם לבזבו כמו שדרשו רז"ל על כבוד כספי יוכל כחם ככסף מה יוכל זה כחם מגינות עליהם אף
 ישראל מצות מגיבו עליהן ובנתיים טוב שלא להניחן מלסניחן במקול ולכרך עליהן ואם לא תרצו לקבל
 דעתי אתם רשאים ולא אני ע"כ - יקודם גמר זכרון זה עדיין בריבין אנו למור בענין המזוזה דבר
 א' שכבר קדמונו בו רבנן בתראי הרב בעל הסגס' ז"ל והרב בעל צאר שבע ז"ל וסוף על מה שזכרנו
 בקצת מקומות שאין מניחין מזוזה בכל פתח התיבה - לא סומכין על מזוזה א' שמניחין על פתח הבית
 ויש מוסיפין א' או ב' ואינן מטלמין והיא מחזות עשה גדולה שנותנת חיים לעושים בעולם הזה ובעו"ב
 כדאמרינן בגמ' גברי בעו חיי כשי לא בעו חיי ודין פטוט הוא שאפי' בית א' או חדר א' שיש לו פתחים
 הרבה אע"פ שאינו רגיל לבאת ולבא לא בא' מהן כל שבעשו לכניסה וליציאה חייב לעשות מזוזה
 בכל פתח ופתח ק"ו שצריך לעשותה בכל חדר וחדר הרואי לה כפי תבוא' החיוב ומשפטיו שכתבארו
 היטב בדברי הסופקים ז"ל והדין בעצמו דין גמור הוא הרב הרד"א זה לכנס מהו בולם חייבם במזוזה
 ע"כ וז"ל הרב בעל הסגס' ז"ל בס"ם רפ"א המכה כחפסע במדינות או דרוז עולם סומכין על מזוזה א'
 שעושין על פתח בתיהם - ואינו ככון ואין להם על מה שימכומו לכן כל ירא שמים יתקן ביתו
 כדינו וכל הפתחים החייבין כמו שכתבאר ע"כ וז"ל הרב בעל צאר שבע בבאר מים חיי' שלו מ"ג ז'
 ועוד אחרת שלא יכולתי לעמוד בעעם המכה ושא"תי לחכמים ואין מגיד לי על מה שמכו העולם
 שסומכין על מזוזה א' שעושין על פתח הבית או לכל היותר על ד' וג' אף שיש לבית פתחים
 הרבה החייבין במזוזה ואבי תמוה היאך כתפסע המכה הרע הזה להקל במצוה גדולה כזאת שהיא
 יחוד השם של הקב"ה והקבתו ועבודתו שלא כדורא שנינו בפ' סקומץ בית שיש לו פתחים הרבה
 וכו' ומסיק בתשובת סהר"ם מרובע ברוך ז"ל ז"ל - ואילו היו יודעים כמה המזוזה טובה היא להם
 שמה לא היו עוברים עליה מונעיה' אכן סבל בית שמתוקן במזוזה בהלכתה אין סוס מזיק יכול
 לטלוט בו ובבית שלנו סבורי שיש בו קרוב לכ"ד מזוזה עשיתי מזוזה לבית המדרש ואף לבית המורף
 שלי ולפתח הבית ולשער הקצר הפתוח לרס"ר ולפתח הבית הפתוח להצר ולעלית המקרה שאני אוכל
 בה בקיץ וכל חדר וחדר של כל בחור ובחור עכ"ל וכן חייבין לעשות כל אדם ואשה דבעו חיי לעבוד
 את ה' ובמזוזה חכמים מאד ואף לקטנים טמכין אותם לעבות מזוזה לפתחים כמו שכתב דין
 הפטוט והיא חכמה שלמה בפ' מי שמתו כדכתב הרב ז"ל :

גם יש לעיין אם מותר לכנות המזוזה במקומה כמות שהיא בלי שיכניסה בתחילה בשפתרת
 של קצה וכיוצא בה או לא להכניסה כראש שיש לדקדק בדבר שהרי כדמות ראים יש
 מהם ששנינו בכלים דקה היו עושין לבנות בו המזוזה דבפ' י"ו תכן המלקוט של כשר וכו'
 ובית המזוזה ופי' שם הר"ם במז"ל בית טעץ כמין קנה וכניחו בו המזוזה וישמחו אותו בשער ותו
 איתא התם בפ' י"ו וסקל שיש בו בית קבול מזוזה ומרגלית כראש דרגילין היו בכך ובפ' סקומץ
 גרסינן

גריסין תבא העמיד לה מלבן של קנים תיתך שפופרת ומיכה אמר רב אחא ברבי ארבה לא שכו
לא ששעו ולבסוף חתך והכית אבל חתך והכית ולבסוף העמיד פסולה משום תעשה ולא מן העשוי ע"כ
ופכ"ט ז"ל מלבן של קנים שלא מצא מוחות עץ . ועשה צורת פתח של קנים מלבן מוחו ופסקו
הפוסקים ז"ל ומיכה כראש דג לדרקק בכדון דידן דמוחה כריכה לקנס דאם לא כן כרייתא זו מה באם
להשזיעבו אי דיכא דתעשה ולא מן העשוי אין זה שפופרת ביה . עד שפופרת רב אחא ברבי ארבה דרבי
לחלק ולפרט ועוד אי להכי הוא דא"ת מלבן של קנים דקעץ להם והלא כל המוחות סוף בפסול דתעשה
ולא מן העשוי וכי היה לו לומר הכיחה בעודם תלושה וא"כ הברס לפתח פסולה כלסוף העור ז"ל
ועם שמעין מיכה הדבר כפי' לא כר' דא"ת לא שמועין דמו כפי' חתך קנס א' מוחותם שעו' מס' מוחות
מוחות הפתח . ויכנים המוחה הכתובה באותו מקום חתך כדפרס' ז"ל דבר' דבי סיכ' דאי סוף מוחות
ככית מעץ או מחבן מוחה המוחה הכתובה בתוך קנס וכיוצא בדבר הוצא לבקובעם מס' . ה"ס ככא
דבריק סיכמכה דברך חוץ ממוחות הפתח קמ"ל דמו' כפי' דיכניסם בקב"א מסקבים וכמו' הקנס
הסוף כדון לשכים לחלק מוחות ככית גם בית המוחה יקרא לו . ועיקר הדבר מקובל בין חכמי ישראל
ואולי מסהוא סיקס דוק שרתם וכתבתם שממנו למדו כמה דברים למדו ג"כ דין זה . דכסס שכתפולין
צעינן בית כך במוחה בעינן בית מיסו מצינו לרב בעל בית שרם ז"ל אהא שכתב סמור בר' רפ"ט
ז"ל בא לקובעם יכניסה בשפופרת של קנס או של כל דבר ניכמסה במקומה שכתב ז"ל כ"כ סר"ס צמ"ל
פ"ס וכר' רלמדוס מהא דאית' ס"פ בשא' ריש דף ק"ב אפסר הוא בגובתא דקביא ולבאורס כר' דים
לרקדק מכהן היכך מהם שכתבנו מדקאמ' אפסר הוא בגובתא דקביא משמע דאילו היה נקב . חור
במוחות ככית סוף סוף בוס בלאו הכי דאם לא כן מאי גובתא דקביא דקאמר הוא כלסוף מוחות קביא
צעו ולמה תלה הדבר בקנה הסוף לכל הכי הי"ל אפ"י הוא כסיד וכמסמר כלומר אפסר לקובעם ע"ג
המוחה ע"ז או זה כדפי' כמקוי יום וכן כר' מרבר' סתו' ז"ל סביבא שם הרב כנז' ואם כן כוונ' כריכין
אכו לומר דסביא כרייתא דקמון כל עמה לא אהא לא לא שמועין פסול דתעשה ולא מן העשוי
ודקדוק לשוכה כפי' משמע דקתיבי העמיד לה מלבן של קנס חותך שפופרת ומיכה ג"כ אהא אהא לומר
דדוקא קתיבי העמיד ולבסוף חתך והכית ולא תימא דה"ס איפכא ותכא אורחא דמלתא כקע קמ"ל והא
דקוט לה במלבן של קנים אולי מלתא אגב אורחיה אהא לא שמועין דכפי' שפיר דמי לכנים המוחה
כמות סביא בתוך מוחות ככית אבל כשל אבן ואפי' בשל עץ לאו שפיר דמי עד סיכמכה בתוך קנס
בפחילסוהכפי' יקבעם יפס ותקיים היעב וא"כ ריקוא דכרייתא למכוס הוא דא"ת וההוא מימרא
דשאל בעקר דיכא מיירי ומי' לא דים לאחות במצוה לעשותם כקובעם ולמי' כתבוהם הפוסקים ז"ל גם
שכפון של ישראל תורה היא ויש לומר בדבר שלא להכוע מוחה בין על גבי מוחות ככית בין בתוכה עד
סיכמכה בתהלה לתוך קנס כמכסה :

ויש' לומר מאד מאד על עבין הכחת היד על ס' סר' הכתוב במוחות ממוחה שלא תהא ח"ו
מוחתו לפי סה' עון גמור ולקוין עלי' מן התורה כמ"ס סר"ס צמ"ל ברכ"ו מה' סורי התורס
והדבר כר' לעיכוס שמחת הכחת היד בכל יום תמיד כמה פעמים עם עזר' הקרום והעסור סולך
וכממך בכל שעה ודקדוק זה שמעתי מפי' מדקדקים במוחות גם בקשו להם דרכי' ישרים לתקן הדבר
ובדקיים ילכו גם הסס שאין כוקבין חור כלל בקנס שמכניסין בו המוחה . ומס' שמועין קנס של
זכוכית שכתבא עם שרי' כראס טכפכים והיד כונע מנחון ואינו מוחץ כלל . ומס' שמקיים שתיס' ג"כ

עמין ספור של קנה צר וכמעט חלל ומהם שעל דרך זה עומין בעין בית יפה למזחם באופן שצרות
ספור גם עובי העץ . מוכעין את היד מנגיעה וכל הדרכי' סללו וכיוצא בזה כולם ככוחם לעבין
וישרים ליראי' ה' ולחשבי' שמו . וראויים הם לדורסין דברים :

גם חובה עלינו כפי הדין | דרוק כל מזחם ומזחם ב' פעמים בשבע שנים שמה אירע בזה ארבע
פסול מהמת טעטוט או רקבון וכיוצא כמ"ס זל וכל שעה ושעה שאיכה מתוקת כהלכתה
נמצא עובר במצוות עשה כיון שהיא חובת הכל תמיד שפרי מזחם מצבות עשה שלא הזמן גרמה היא
כדאיתא בזהים דבריי' בפ"ק קדושין בפסקא דכל מצוות עשה מסזמן גרמא היא וכו' סר"ס במז"ל
בכוף הלכות או זל חיוב אדם להסיר במזחם מפני שהיא חובת הכל תמיד וכל זמן שיכנס ויצא יפגע
בימוד השם שמו של הקב"ה ויזכור אהבתו ויעור משבתו . ושיאיתו בהכלי העולם וירע שאין דב' שעומד
לעולם ולעולמי עולמים לא ידיעת צור העולם ומיד הוא חוזר לדעתו וסולך בדברי' משרים . אמרו
בשמים הראשונים כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וכו' כל העל . ומה טוב לתפלים עבין זה להזכיר
דמאחר דק"ל כמ"ס זל דפ' וסיה את שמע' מצוה לעשותה שתומה ככון הדבר לעשות צורתה אינדיא
דב'ע דסינו שמתה מחאן ומכאן והריוח באמצע ע"ד התקון שכתב הרב זל לגבי ס'ת ב'ד בס'הע"ד
ובמזחם דבר בקל הוא עד מאד לעשותו וכבר ראיתי מי שנסב בן וסוף מכסג ישר ובכון וסוף סוף י"ל
סה ששמעתי אחרים שמתוילס אין לס' דין דחק תוכות ואינו פוסל . בס והוא דבר תמוה וכמ"ס מתמים
ועמו בידו ספרי' כתיבה בעיני דכתיבתה אסתה סמלכה ומינה לפינן בגמ' שצריכה שתהא כתוב'
על הספר ונדיו דכתיב ויאמר להם ברוך וגו' וח"כ כתיבה בעיני ולא חקיקה כדאמר וכתב ולא חקק
ולא מיבעיא לדעת ר"ת שהיה הסוד זל בר"ס תרצ"א זל ור"ת כתב כיון דנקראת ספר נותקין לס כל
דין ס'ת חוץ ממה שמתרס בזהים דסינו שאם העול בה ג' חוטי גידין כשרס אבל לכל שאר סודרי' רי
פיה כס"ת לעבין עבוד לשמה וכו' וכמו שמתרס ואז"ל לא אפי' לדעת הרמב"ם דלא סביר ליה סכי כדאית'
סתם ופירשו סרב בנ'י בשם ס"ה מ"מ לעבין כתיבה ת"א לחלוק מעטם דכתיבא וכל כתיבי קדש שיון
בדין זה וסוף פסוט . ובכן יעלו לרצון לפני ה' איניו איותותיו קדש כהיותם באכרים וכעמים בעמו
ישראל באהבה כדכונ סעוב וזהו כסלם הפרק וככלל הזכרון סה חכון ורחום ה' שחכנו משלו ובעובו
גדול עזרנו להשתילו ולקטלמו :

ואני תפילתי לך ה' עת רצון אהים ברב הסודך ענני באמת ישעך
זכרון עשירי על ששה דברים אשר עליהם העולם עומד ובו גיפרקים
הפרק הא' ברבר העבורה

ע"ד כסע עזרבו ה' ימי שמו וצורך וסכה אחר הדברים הקודמין בעזרתו ראינו מה טוב ומה נעים
לחתום סקובערים סזה בזכרון ועמודים אשר עליהם העולם עומד ביחוד פרק לכל אול' וכנס
מן הראויים ה' א' לסמות את הסדר . שכנוי מפני עמודי עולם שמעון סדריק ורסב"ג בריש ובסלסי
פ"ק דלכות סאמכס לפי שתלמוד תורס מוכה עלינו ותמיד שלא ימוש מפניו ומזכרוכו אפי' רגע א'
יומש ולילס אחר מוכו לנסוף כדו' ספיקא אחרון אחרון חכיו ובחמד כי תלמוד תורס כבוד כלם כמו ססוף
שניו ג"כ בעבור זה באחרונה ברי' פסס גני או דברים סאדם אוכל פירותיהם בעי' וסקרין קיימת ל
לעכ"ז

לעשר גם כפי שתהא חתימת הסוכות שהם מעין הפתיחה שעיני העדה וזמניהם ומוכריהם ואם לא
 יעלה לכוונתה לעמוד העבודה הלאחר התורה וכו' יהיה עסקינו בפי' אלה ולפניו א' אשמוך שמי' וסוף
 כא דברי לשמור ולעשות רצונו באהבה כאשר חפץ :

בין התורה מן הכתיובים ומן הכתובים מצינו שהעבודה שכלל זו היא שתפילם שכבוד תמיד תקדוש
 היא העולה למעלה לצד ליראות לפני מלך הכבוד יושב תהלת ישראל. יותר על כל הזכויות ועל
 כל המעשים טובים כדחז"ל ואין מהיבט אפי' אל ברזל מפסקת לפניו כי ראינו שכל חזוננו סקודים
 ונביאנו וחקינו ראשונים ואחרונים בכל דור ודור גם אמותנו סקודים. ונבניאיות כולם תפשו אומנות
 זו רוממות א' בגרום וקול תחמנים כשמע בפייה אשר בהם ככנסו לפני ולפניהם לנקם על זרכיהם
 ולסוציא עצמן מכל צרה וצוקה הבאה עליהם ולא מצאו כל אנשי חיל ידיהם בעמות כל כי אם בכח
 התפילה בקיה כי אין שער כנעל לפניו ובה שמינו מאת ה' לקינו בכל קראם לוי שאלותיהם ונקשותיהם
 ועוד כוסף עליהם כי טובו רב ויש לו לתת לצריותיו יותר ויותר ממה שפסע וכולם לדבר. כמה חולית
 ברפאו על ידם כמה מתים היו בכחה כמה אסירי עבי וברזל צד למורו כמה עקרות כפקודו בשבילי
 וכמה גשמי ברכ' ומי טובה והצלחה באו לעול' בתקפה סוף דב' כמה גדול וטוב לכל בך ולכל צרה שלא
 תצ' בכל מק' ובכל זמן וירוש' היא לנו מאבותינו סקול קול יעקב אשרי העם שכ' לו אשרי העם' א' סוף :
ואמנם להשתקובל ותעשה פירות צריכה היא להכנות ימות שנתפרשו כבר מהמים קדמוניות ע"י
 סכויאם סקודים כפי טעם סקבלו ופרשו לנו רז' אחרים בכח התפילה בדקדוקיה
 ובתבאיה ובכל אשר יש לה וסע' להם בכל זה לא מאמר א' ולא שנים לא סרבת מאד בתלמוד ובמדרש'
 כאשר מובאו בספרי הכתמים השלמים חסדיהם ואנשי העשה במוסקי ובמפרשים ז' ועל ידיהם זכינו
 לכן ולכן מסתמא כל אשר ככתוב בענין טעם למדנו וכתחיל בזכרון קצת דברים שראינו חובס
 עליהם להעלותם על ספר כפי כוונתנו :

א' הוא ששלם דברים צריך אדם לעשותם בתחילה ואח"כ יכנס לב"ה להתפלל והם :
א' שיברוק עצמו ופה ופה אם צריך לברכו' שדין פשוט הוא שהכרך לנקבו והסתפלל תפלתו
 תועבט וצריך לחזור ולהסתפלל ואם יכול לעמוד על עצמו שיעור סוף פרסם יבא
 בדיעבד וכן יסוד כיוון וכיעו וכל דבר הטורדו :

סב' שיתקן מלבושיו ויש' אלהם למטה דרך כבוד ויעיין בהם שיסיו ממוקים מאבק מעפר וכונות
 וקמנים וכיוצא בהם יקנה טעם שעל גבי רגליו ומכעליו הכל כדי לקיים ככון לקראת
 א' א' ישראל כדחז"ל וראוים להבט אותן שיש להן מלבוש העליון מיוחד לתפילה וטוב ככון עד מאד
 וכדכתב הטורף א' ה"ס צ"ח ומכלל זה שלא יבא אדם להתפלל בלבוש שאין דרך בכו המקום הסוף לעמוד
 עמו בפני הגדולים ויש להסיר על זה וזה הוא לשון הרם כדחז"ל בפי' א' תפילה תקון המלבושים יבד
 מתקן מלבושיו תחלה ומציין עצמו ומהדר סכ' א' שתחמו לה בהדרת קדם ולא יעמוד בתפיל' בא' מוכדותו
 ולא בראש מגולס ולא בגלי' מגולית אם דרך אנשי המק' שלא יעמדו בפני הגדול' א' א' בבתי רגלי' ע"כ :
סג' שיסור ידיו לכל תפלה אם יש לו מים ואע"פ שאינו יודע להם שום כלוק' א' לא יבדק על
 שכיילה ואפי' היו ידיו מלוכלכות ולכן מכהג כשר הוא מה שכוננין בקיסול' ישראל להיות
 להם כלי מלא מים בעצרת ד"ה כדי שיטלו ומכו ידיהם הבאים להתפלל ואם יסמוך אדם לאלה סג' דברי'
 עוד שלשה אחרים הרי הוא אסוב למעל' וכאחד למטה והם הליכת והסכמת בית הסכמת להיות כמנס מן
 העשרה

מן העשר' ר' פוקים שאין תבילתו של אדם נשמעת לא בב' כדמ' וכתנית דדקס קודם התפילה לקיים
ואני בדרך אחת פריך כמאמרם ז"ל וכזה במצא המלך הזה ראשון מהכנסת קרוב לסוית שלם ומלא
בעיקר תכאיו :

בבל טעם שיכנס אדם לב' עד שיצא בריך לכבודו כבוד כי הלא מקדש מעט
הוא בגלותו ושיכנה שריו בתוכו ודון פשוט הוא שבעי ככסוית ובהי מדרשת
אין כוסמן בהם קלות ראש כגון סמוק והיתול ושיחה בטלים ואין מטיילין בהן ואין ככנסין בהן
במה מפני המום ובגמשים מפני הסומים וכל הכבוד הזה אפי' שלא בשעת התפילה כי סמוק
קודם גורם וכ"ש בשעת תפילה ולכן ראוי להזכיר על הדבר שלא יסיה זה יושב ומוטט את רגלו
ואם יושב וכמעט על ידו וזה עומד נשולך וזה לנוח שתומדבר עם חבירו דברים בטלים וזה
עשירו דעתו ופוכס אכסו ואגס ודברים אחרים לא הנוכחים ולכן כסומים בבית אקיס אשר
בכדורו סומץ עליו כל היום :

אחר כל אלה הסככות יכין לבו ויעיר את רוחו בקדושה ובטהרה לדעת לפני
הוא עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ויסים פיו ולבו סוין בדקדוק שבהי
ומיריו ושיכנסו לסוית א' מעבדיו יורש תורתו אחת ועומ' לפניו בהיכל קדש וידוע שהתפלה
הרבוים והמסובחת היא האמורה בדבור מדקדק ובכוונה בכל מלה ומלה ואמנם הדבור המדקדק
כפי מה שכתבו ז"ל תלן בשמי דברים כפרע סא' שתהא התפילה בכללה שהאדם מתפלל לפני
המקום מתוקנת ומסודרת ע"פ האמת והצדק בלי שבוסים וגמגומים בעיניו ובלסון שתהא זו
שולכת ע"ד דקדוק לסוכנו הקדוש ככל תכאיו וכלל משפטים וזה לסון הר"ס במ"ז בפי' א'
שסרה ברכות על הסדר שלם ראשונית טבה לה' שלם אחרונות כודאס ואמצעיות יש בהם
שאלת כל הדברים סהם כמו אבות לכל תפני אים ואים ולצרכי הסבור כולן וכדי שיכיו
ערוכות בפי הכל וילמדו אותן ויהי תפילת אלו העלגים תפילת שלמה כתפילת בעל לסון
שנחס ומפני זה תקנו כל הסברות והתפילות הסודרות בפי כל ישראל כדי שיהי עפין כל
דרכה ערוך בפי העלג ע"כ עוד כתב ברפ"א ספ' צרכות ז"ל כוספ כל הסברות עזרא ובית
דיכו תקום ואין ראוי לסככות ולא למוסיף על א' מהם ולא לרע טמנה וכל המשנה ממטבע
שטבעו חכמים בברכות אינו לא טועה וכו' וקץ סיקרא טועה המשנה מהם שכתוב
צקורה ואם כן ראוי לומר בבאן לכבוד ס' אלקינו כמס קהס לראות מלאכת ס'
סכאס דפוס מלאס טעוית הבות ומטויות לא כיתנו ליכתב כי כל שהוצג לראות יבא ויראס
אין ספר אשר אין עם מוים ממיכים טוכים וקסום ואע"פי שאומרים שאי אפשר לדפוס
בלי טעות כבר אפשר ואפשר למעט בהם ושיסיו ככרים במעוטם ולא להסברות ולסגדיל
שמשכה ומטעמוס בנותיות ובנקודות וכמס וכמס אותיות שאין כראית בהן נקודס כלל
ואם ישנה אין אדם יכול לעמוד עליס לדעת מה היא וצריך להיות סקורא בקי במס
סקורס כדי שלא לספסיק וסלא ליכסל בקריאתו ועל הכל רע המשנה לעמוד במעוש
סקות דברי אקיס חיים שמוכיפין גורעין ומסכין כמדורין ובכתבי סקדס מהס ססוא כתוב

ומפני כבודי וכתובים כי כדבר הכונע לבקשות ומצומים שחברו האחרונים ז"ל אין סמיכות
 פונם בהם כל ששכנין והלשון במקומם עומדים כאמור אבל במקראי קדם שבאמרו ברוח הקדש אינו
 פן כי אפי' כחוט השערה צריך לדקדק בהם וממין זה הטעות שהיא החמור יש ויש כמה וכמה באשר
 יראה כל סבא לכדוק אחריהם וכמה ששכר המגיה המפסח על מלאכת שמים ביראת חשא של תבא
 תקלס מתחת ידו הרבה מאד חכות הרבים תלוי בו כך עובש המוציא ח' ספרים מתחת ידו בלתי
 שונאים כל הצורך אינו קטן לפי מהם באים לרי רמים • וככאלו ח' בהם חשאו תלוי בנורם ומס
 יעם גדול לפי גדלו של זכס ללמוד בקטנותו לא מעט מצער וסקטן לפי קטנו שלא שמש עדין כל
 צרכו ולוקח ספר לקרות וללמוד בו או סדור לסתפלל בו לפי ס' ב"ס • זכאשר יפגע בטעות גדולה או
 קטנה והוא לא ידע לפרוש ממנה ויחשא ואשם ויש מהם שהמגיה אכלם במצא ח' במחקר וכמנהג ובהם
 ימים כוראים באים ל' וכנסם יום אדיר בשכס יום וידוי ותחיכה ובקפס ורממים אשר בו כשלמס פרים
 שפתיבו ותפולתיו הוא שעמדה לנו במקום קרבות ועולות • ואם זאת באס מלאס עומי הסהרון
 והתוספת והשכוי שלא תפגום ותפסול במחלס ובסליחה המבוקשת על ידס' מאת אבינו ששמים וכמציא
 העני אשר עיניו תלויים בקריאה אשר הוא קורא קרה מן הכוונס ומן הסדור הסלס • וכן לא יעמס
 צנשא • ובסדורי המיום הללו בפרט יש דברים זרים שאין לכן לא סבבם ולא קשר ומסס בגד הלשון
 והענין מהם וצריך כל אדם לשמוע תקונם מפי רבו ולספדיר תפילותיו כראוי קודם סתפלל כדי
 שתהיכס מתוקנות וסגורות יפס בפיו כמו שהוא הדין • וכמקרה הוס בלתי עסוד קרס ביתר הספרים
 כמעט אין בקי וראוי לאצירי הרועים לכבוד ס' ותורתו נעמוד על הדב' להרים מבטול מאת העם
 ולגזור על כל הרובס לסדפים איחס ספר שיהיה מילך בתחילס לפי ב"ד שבעירו ויאמר להם ספר זה איני
 רובס לסדפים אם טוב בעיניכם שיצא לאורס או אם הוא ספר שכבר דבסם שישובו לסדפיו יתנו לו
 רשות ואם יש צולתקן ולקדש איחס דבר ולמדוהו ויבנו עליו לבקש מגיה זריח וסוקד על הסגסס באיחס
 וביראס כראוי ואז נמצא הסדפים הוס זוכס ומצכס ועוב לו בעס' זכובס"כ כי כל ספר סידוע לרבי' סהוא
 סוגס בתקובו כל א' א' מסחר לקמותו ולסביאו א' תוך ביתו ומכלל טעיות סדפוס סביכרי' לעיניס סס
 סכפלו במשקל שירי ססידוס סאחרונים ז'לומ"מ לע"ר כרא' שאין לתלות בו כל שיכוי סכר אס להם זכבר
 דקדקתי וראיתי מהם ז'ל לפי רוב ססידותם וסכמתם לא חססו בתקום סראו לויטי מוכן וסדיר יתדות
 ויתבועס ססור סהוא או סתוכסס ססיא ועשו עיקר מהענין ומצוכת סדבר ובפרט אס סיס ספוק' ומכונן
 לעיניס אחשו בו ולא ססימוסו ומלא לסהריך לא כביא ראיות לרבר ולכן סבא לתקן ולקגיס א' דבר
 ססיר סכראי בלתי מתוקנין לפי מהם נ' כל שלא ירחוק הלשון ולא יחשא סכווכס לא זיק אבל אס
 לכוון יתדות ותכועות יצא סדקדיק סלשון סככוון ומכוון הענין סזקון גדול ואין כוס חלוק בין סמתבר
 עבדו למתקן אחריו • כי לא כעטוויכו מאת ס' אקיכו לסתפלל לסמו ע"י יהדות ותכועות ולא מצינו
 לעבדיו סכביאים ולא לתכאים וסמוראים אחרים • רמז כוס כחפול רס חמירו סס ואין עלינו אחריות
 תקונם וכוונם וכל זה כבר כתוב בספרי סאחרונים • ולכן עליכו ליקח עמכו דברים צרורים וסרים
 ולסוכ ס' א' אקיכו אשר צח' ככביאים טובים ורבה בדבריהם סכאחרים באמת :

דבר השני שבו תלוי סדברו סמדוקדיק הוא סתפס כל איות ואיות כקראת בקריאה יפס ומצוארת
 שלא סתפס סמלפת באות אחרת ולא כקודס בנקודס אחרת ולא ירפס סחזק ולא יחזק
 פרפס ולא יכית ספד ולא יכיר סכח סללן סל' דבר וסרן כבי' תפילס וככלל יתהיב בכל מה סכסזרכונו
 קול

יחזיק לומר בו בק"ם וכן כתבו ז"ל בפי' שלא עלינו נלכד דברו לא על כל קריאה וקריאה אפי' בשם
 שאדם קורא בתורה כדאיס וכתובי' כמו כפתוב דה"ח ס"ס ס"א לא שכתבו שהזכרון חז"ל על ק"ם
 ביותר לפי שיש בה יחוד השם וקבלת עול מלכות שמים וכי ישרא' חייבין בה פעמים בכל יום בקריאים
 בקריאה ושאובם בקריאים הם . ופחת הרב ז"ל עם ז"ל ארוסלמי אמר רב כחמון בר יצחק ובלכד שידגים
 בד' וכו' ובראש שעל פי זה הירושלמי כותבין העולם להדגים שדלית זיתר מדאי ואין צריך לא כל
 שמדגים בה קצת בני דתו לא דמיא לריש . ומעקרי הדקדוק שלא יציאו סדר טבעיים כפרט להכליק
 את המלעיל במלרע ולא את המלרע במלעיל גם שלא להכניע האותיות ויזכר בקשר התיבות שלא
 להקדים את הראוי ולאחר וסלא לאחר את הראוי להקדים כי כל א' מהדברים הללו מביא לירי הפסד
 הכוונה וכל זה דקדוקי סופרים וחסידים עליון כאשר ראינו והכנס דרך מ"ל לענין קשר התיבות והענין
 נחזיר הריא בקשה דמחוייבם דכחו עלמא לאמרם צלילי אשמורת ולפי כוונת א' טבעיים שלה יאמר
 אותם . האדם מראש ועד סוף ויתן לב בתיבה שהוא מתחיל בה ובתיבה שהוא גומר בה ויבחון היאך
 הם קשורות זו עם זו . ואם ראוי וגדור כנועם אחר הכוונה או לפסיד הכוונה כשכיל שלא
 לדחוק הכוונת :

ואמנם צעיקר הכוונה כבר רמזו שהכחות הראיות אשר נתעסקו בהם בעוררות מאד
 את לבו של אדם לקדושה ולטהרה וכל אשר יוסיף הכנס יוסיף כוונה ראויה וסוף היא
 כשמת התפילה ורוח כל דבור ודבור כמו שכתבו ז"ל וצ"ל עדה הרי היא כנוף בלי רוח ואינה יכולה
 להסתובב ולעלות למעלה . וסתימתן לא לבו כשה צריך לחזור אחר כל דקדוק ודקדוק קטון וגדול סמכיא
 לירי כוון הלב מדכיל איס חמורות . אשר סעיד הכתוב עליו שאשר ידע נחתם כתי' הוא הידוע
 ככנס לביתו להתפלל כמכנה ולא סביח אפי' דבר קטון שלא עשה כמו שהיה עושה מקודם לכן ויכול
 היה לסגור הלוכות ביתו . באופן שלא יורגש לא שחם לעצמו ולא רצה למכוע הטוב שהוא מכנס
 אפי' למן קצוב וקצר לחיות בדעות א' מרחוק ולבקר בהיכל . מן הטקום סוף ולאשתעשע דרך ההלוכות
 בצדקו אדמת קדם ירושלים שאכונה ועפרה טעור . היא שמעדה לו ואסכיא ליה שיטתו ומכנה
 שביצ' חשי אריות . ועל הכל שכתבם ש"ס עליהו בכל העולם כלו . וא' מן הדברים שעוררים
 מאד לעוב סכונם הוא השכמת בית הכנסת כי דבר ידוע הוא שבה' שלא בעתו לתפילה הוא ככסל
 ונחמ' להתפלל עם סבבור זמרוב מרובתו א"א לו לבין כראוי ולא לחתוך האותיות כמשפט וכבר סכיני
 חסידים הראשונים היו מוסיף שעה א' ומתפללין כדי שיכוונו לכה' למקום . גם ככון ליסר שלא להביא
 תכונת לבית הכנסת בשעת תפילה כי אין סבאה זו כותבת סכר למכיא וס' כי אם צמץ הראוי כל א'
 ואלפי חריותו ודעתו לעמוד בבית אקים מחכבין אותו . וכבר הותר וכהו להביאם לשמוע מקרא
 מוילה כמו שכתוב בטור בס"ס תרפ"ט ודבר בעתו מה טוב . אבל בסאר ימות השנה לא טוב הדבר
 שהם הולכי ארצים לכאן ולכאן גם בזכים וצועקים ומערידים את מביאו הם זאת רואים זאת שומעים
 וכמה פעמים כי תערים סתם מטילים מים וזה מפסיק מפילתו ושוקת חס טול בעד מים להטיל לשם .
 וזה הולך ומתפלל . ואין גם א' כפי מאחו שניא ולאו כ"ע ריבא צמירי . וכבר כתב הרב ז"ל דינו
 בס"ס דג' ולכ' ראוי למחות בירי הכוונת בן . וכבר ראינו מו סכסר ככך זריזות סכסריא לירי כקיות
 גם שמעתי סכסר בעל שפי ידות ז"ל גם כזה כתב יפה בדרך חיים שלו . וז"ל סטור ז"ל בר"ס ב"ה
 אטמורים בענין הכוונה מהשבתו כיבד . דתכיא סמתפלל צריך סיכוון לבו סכסר תכין לבס

וקטיב ואסך פי' שיכוון פי' המלות שמוציא בפתיחו ויחשוב כלו שכינס כנגדו סכא' שותי' ס' לנגדו
 תמיד ועליו הכוונה וימיר כל המחשבו' סעודות אותו עד שתסאר מהשבתו וכוונתו זכס בתפלתו
 ויחשוב כאילו היה מדבר בכמי מלך כשר ודם שסוים כאן ומחר בקבר סיה מסדר דבריו ומכוון בהם
 יפה לכל יכסל קו' לפני מלך מ'י המלכים סקב' סכר' לכוון אף מחשבתו כי לכבו המחשבה כדבור
 פי כל המחשבות הוא חוקר י וכן סיו עומים חסידים ואנסי מעסה ססיו מתבודדים ומכוונים בתפלתם
 עד ססיו מניעין לפתשעות סנסמות זלסנתברות רוח הסכלית עד ססיו מניעין קרוב למעלה ככוונס
 ואם תכל לו מחשבה אחרת בתוך תפילה יסתוק עד יצטבל המחשבה וכתב הרב פסס א"ף סכר'ך
 שניחשוב כדברים סמכביעין את סלב ומכווין אותו לאכטו שססמים ולא יחשוב כדברים סיש בהם
 קלות ראש ע"כ עוד כתב סטור זל ולא יתפלל לא במקום שיש בו דבר שמכסל כוונתו וכו' . ויש
 ללמוד מכאן אף לזמן הזס . אסכו המקום הככוון שיפור לו סאדם לתפלתו כל ססוף מועט סטרוד
 ובלתי נורס לסיסח סדעת . עוד כתב זל . יתפלל דרך תכונים כרס במתקם בפתח ונכחת וסלל
 תראה עליו כססוף ומקסס ליסער ממכה וכ"כ סר"ס במז"ל בספ"ד זל כיצד היא סכוונס שיפסס את
 לבו מכל המחשבות ויראה עצמו כלו סוף עומד לפני ספסינס . ולא יעסה תפלתו במי ססיה
 כנא' מסוף ומסלכו וסולך לו לפני' כר'ך לושב מעט אחר התפילה . ואח"כ יסער . חסידים
 סראסונים וכו' ומדבריהם זל למדכו שאין ראוי להתפלל במרובס אל בשונס וכחת וכל סכן תפלת י"ח
 שאדם סוף זכסו חפציו וכרכי בתינו מאת ס' יתברך . ואין דרך לסאול במסירות ותיביות וכן סמעתי
 למורי רבתי מוכיחים בטענה זו לכוסנס כן ומתעבות סכוונס עוד מה סכתבו כי איך יפליס אדם
 תפילותיו במרנוסיו לרבוץ ארצי פי סגנין זלכי לסמך ס' כורי וגואלי וסוף לא בתכוון כראוי וסגנין
 לבו סלך אכס ואכס וסלל יכלס לכקס בקסס בלתי סגונס ולסוציא כפיו דבר ססוף בעצמו אינו חפץ צו
 וראיתי לסלסס ספרק הזס כסעתיק רובו סל סיסן ס' ממאמר ססליסי לחבר זלס"ס ססוף סכוון וכאות
 מאד למה סאנו בו ורבריו איכס כר'כים סוף . כי ידוע ומפורסס אמתתם ועומק חכמתם וכל
 מעשיו ל"ס . וזל קרוב לאמצע ססנין ססוף ואחר זאת ססגעס יכסו סכת סחפני כל סאכריס
 סעססין אותו כזריות וקריבות וססחה ויעמדו בעת סעמידתו ככלי עצלס וססתחו עד שיזננס
 לססתחות ויסבו בעת ססינס . ומכועות סעיכים ספעת סעבר ל ארוכו . ויעמדו יודיס
 ממעסיה' ותסויכס סרגלים לעמידס . ויעמדו כל סאכריס ככסלסס ויראס לעשות מצות מכהינס .
 לא ירגשו על מיתוס ולא על ספסד אס יסיה לסס . ויסוס סלסון ססכיס על סמחשכס לא יוספי עליו
 ולא יכסר בתפלתו ע"ך סמכס וסעבע כסוזרזיר אל עם כל אלס מחשבה וככוונס בא . וקסיה סעת
 ססוף לכוונס ופריו . ויסו סאר עתותיו כדרכים סגניסיס אל סעת ססוף יתאנס קרבנו סכו מתדמה
 כרוככים ויתרחק מהסכמיס ויהיס פרי ימו ולינו סג' עתות סל תפילה ! ופרי סכסוע יוס ססכת
 מפני ססוף מעמד לסתדבק בעיני סלקי ועבודתו כסמחה לא ככיעס כאסר סתכאר . וססדר הזס
 מהכסס כסדר סמוץ מהגוף מתפלל לכפשו וסמוץ לנפשו ומתמדת עליו כרכת סתפילה עד עת תפילה
 אחרת כסתמדת כס סעודת סיוס עד סיסעוד כלינס . וכל אסר תרחק עת סתפילה מהכסס סוף
 סול כת וקודרת כסס ספגע איתס מעסקי . סעולם כל סכן אס יביאסו סצורך לחכרת כעריס וכסיס
 זריעיס ויסמע מה שיסעיר זכות כספו מדכריסס כעוריס וכינוגיס סתעס סכפס אליהם ולא יוכל
 למסול כס . ובעת סתפילה מעסר כעסו מכל זוס סקדס ויתקכס לעמיד עד סלל יעבור סבו

על זה הסדר עד שיתקן הכתם והגוף - וכבר בקצו מותרים מקדירים עם אורך השבוע לא יתכן
 לעסרם ולקפותם לא כהעמדת עבודת יום עם מכות הגוף ואז ירצה הגוף שבבת את אשר חסר לו
 חשבת היתום והים ככון לעתיד וכן הכתם תזכור מה שחסרה עם ערדת הגוף וכלו היא ביום שהוא
 מתרפא מחולי שקדם ומתעדת למע שידחס ממכה החולי לעתיד דומה למע שהיה עושה איזו ככל
 שזע בכיוו כמו שהוא חומר אולי עתיד בני ואחר כן יהיה עתיד לרפואה שהרשים שיהיה זמן כפרס
 לכל תולדות ר"ל תולדות החדשים ומדושי היתומים שאמ"כ לא תדע מה ילד יום ואחרי כן יהיה עתיד
 לג' רגלים - ואחרי כן א' היום הכבוד אשר בו יקרא מכל עוון שקדם וישג' בו מה שחסר לו בימים
 ובשבועים ובחדשים ותיקיהם הכתם מהכלולים הממשיים והכעשיים והתאוים ותשוב פרעות אליהם
 תשובה גמורה בין במחשבה - בין במעשה - ואם לא תתכן שתשובה מהמחשבה בעבור גבורות
 הרעיונים כמה שקדם לה מזכרון מה שמעשה יומי שבעורים משירים ומדות וזולתם חכמה מהמעשה
 ותתורה על הרעיונים ותקבל עליה תזכרה כל שמה שכתבם וכמו שכתבתי זמתי כל יעבור פי -
 וזכרו ביום שהוא בום שהוא קרוב לו להסדרות כמלאכים מכני שהוא גמורו בכניעה ובספלות
 ובעמורה ובקריאות ותושבחות ותכלות וכל כחותיו הגופיים צמים מעיניים סעשיים מתעסקים
 בתוריים כלו איך בו טבע כחיו ורין יהיה בום החפיר בכל עת שיבזם שיעכס בו הראות והשמע והלשון
 ולא יעירדם בזולת מה שקרב אותו א' סלקים וכן הכחות המכניים דמיון ומחשבה וזולתו ועם זה
 יהיו המעשים הטובים הידועים ע"כ ברוך שחלק ממחמתו ליהיו משרתיו עובדי רבונו הוא ברחמי
 הרבים יכוון מחשבות לבניו אליו ויעזרו לידע את דרכיו ולעבדו כלבד שלם - ובכן כולם הפרק
 הזה בעזרת השם המרום על כל ברכה ותכלה :

דרכי ה' חזרתיני אורחותיך למדני
 פ"ב בדבר גמילות חסדים

יסוד
 עולם ועמוד חזק הוא לקיומו דבר גמילות חסדים אשר בו נכרה ועליו הוא עומד וזוין לך
 בריה שאינה צריכה לו כדחז"ל בפ' לולב וערב ס' - ת"ר בני דברים גדולים גמילות
 חסדים וזמן כדקדק שהדקק במוכו גמ' בין בממוכו בין בגופו - בדיקה לעניים - גמילות חסדים
 בין לעניים בין לעשירים - בדיקה לחיים וגמילות חסדים בין לחיים בין למתים ובסמות רבה פרסם
 לא"כ וראש כל בראותו של סק"ט לזין זה חס ס' לזין חן הליה וכלילת חן סיוס וכו' גדולה גמ' שכל
 העוסק בתורה ובגמ' מרביחין לו ימיו וסנותיו בענין דאביי דמכית עליה וחי ששים שנה כדאיתא
 בפ"ק דר"ה גם המחזיק בשתתן יצרו מסור בידו והוא אינו מסור ביד יצרו כדחז"ל אשריכם זרעי על
 כל מים וגו' אין זריעה אלא בדיקה ואין מים אלא תורה - חכמה גמילות חסדים שעליו דרש ר' שמלאי
 בפ"ק דטוטה - תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים - תחילתה גמילות חסדים דכתי'
 ויעם ס' אקים לאדם ולא יתנו עור וילבישם עור וסופה גמילות חסדים ויקבור אותו בגוף -
 ועל כל מעלה גדולה כמה מעלות טובות לה שבה כעסק ונכבחה מי שאחרוהים העולם כדאית' הסם
 סתם א"ר חמא בר חנינא מ"ד אחרי ס' אליהם תלכו וכי אפשר לו לאדם לסלק אחר סביבה - והלא כבר
 כאמר ס' חלקיך אם אוכלס הוא אל קבא אלה הלך אחר מדותיו של סק"ט מה סוף הלבים ערומים
 דכתיב

דכתיב ויעש כ' אקים לאדם ולאשה וכתנת עור וילבשם אף אתם כלכם ערומים. הקב"ה בקר הוליס
דכתי' וירא אלו' ב' בא' וכי ממרא אף אתם בקר הוליס. הקב"ה קבר מתים דכתי' ויקבור אותם בגיא ארץ
אתם קבור מתים הקב"ה ביחם הכלים. דכתי' ויסי. אחרי מות אברהם ויכרך אהים את זבחה כתי'
אף אתם כחם הכלים ע"כ אשרי איש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שאין לך מדה טובה בלבד. אחרי-
מדותיו של הקב"ה הטוב והמטיב לכל :

ואתכם מה הוא גמילות חסדים כבר פרשנו לכו רז"ל בהסוף אמרם דכוכה כמו שהעתיקו וכתב:
הר"ם במז"ל כרים פאס דתמיכן שת' לז' דכרים סאדס אוכל פירותיהן בעש"ו וסקרן קיימת
לו להע"כ פיבוד אב ואם. וגמילות חסדים וכו' ול' וגמילות חסדים. הוא שם כופל על שני עניינים.
הממנות. סא' שיעזור אדם לישראל כממנו כגון דקמס ופדיון שבויים ופסיי שיעזור אותו בגופו כגון
ביחום הכלים וללוות את המתים ולבא לחופת חתנים וזומה לזה וכו' וא"כ יסיה עסקו. כפ' זה בקצרה
על שני עניינים הללו בע"סוכת חיל' מקבור הוליס סכוא חלק א' מהענין שבגופו של אדם וידוע הוא
תכסה מאמרי חז"ל כפ' אין סמודר גודל סכר סמבקר' ושם פרשו סהיא דקבור הוליס אין לו' שנו' לוסר-
שאפי' גדול כריך לילך אצל קטון ואפי' מאס פעמים ביום ואין באן פמס סנס כבודו כאשר יבא לפניו
בע"ס ועוד שם על תלמוד א' תלמודי ר' עקיבא סהלא ולא ככנסו חכמים לבקרו וככנס ר' עקיבא
ובשביל סכבדו ורכבו לפניו חיס. אל רבי סהעתיכו יבא ר' עקיבא ודרס כל שאינו מבקר הוליס כל
סופר דמים ובהסר רבות במזוס זו ודבר פסוע הוא שלא כל החוליס. ולא כל הסעות סות ודברי חכמים
לא כאמרו לא בני סצריך אפי' מאס פעמים ביום אבל יש שלפי כבוד הוליו אפי' פיעס א' ביום אין ראוי-
ליכנס לפנים לבקרו לא שול בשלמו מבחון ויראס אם כריך לאחס דבר וסוסע צערו ומבקם עליו
רחמים וכל אדם יסער בעצמו ספעס סיותר ראויס וסל כחת רוח לחולס לילך לבקרו וסעור סקבור
כרי סתס סעותו רבויס ומקובלת לפני הקב"ה וס' למסא על סחולה כמו סכתוב כל זה בעור יד'
סימן של'ס. וכסס סמזוס על סמבקר לססתדל ולפקח בצרכי סחולה בצריות גדולס כן מצוס מוטלת
עליו לענין בצרכי כספו שאין לאיס ככבר סמכס ועיקר סגדו אז הוא לסעירו על אמרת סידוי כזמן
סיסי מוסב דרעתו וכוכן בעיניו בלא סימתינו לספעס דתקיף לעלמא וכבר סמעתי מצטערים על
סכוסגים כן ומקוס עסס כ' סי' אך וכל אז סחולה סמסוכן ומוטל על ערס דיו לבוון ולסחודות כראוי
לפני ס'. ויס מקוסות סריוון מקדמי' לסצנות וסחולה מתודס מתחן בעוד כח בו ודעמו מוסבת
עליו והוא מכסר ותיקון כסר וסגון וראוי לכל ישראל לאחס בו. כ' אין סידוי מוית אדרבא כותן
פייס כסע"ו חלק טוב כתי' סע"כ כרתכן במסכתנו כסכסדרין ובסימן ב"ה מנאר אופן סקדסתי
לחולה כרי סיקכלכו בסכר פכים יפות :

גם חובס על סרובא סיסור לחולה על סתרפות אס יש ככן ד' איסיר כרי סתיעסכס בכסרות
כגון סתס יוכס ומוץ סלסס וכיוצא. כ' כן סמעתי מחזיר על זה על פי סתוסת סרסב"א
ז' סכוסס סרס בעל סוס' ס' מ' קב"ס סס' כ' . בס"ס קל"ד ז' סס. ונתסוכס אחרת כתב
דרופאיים סאמרת ראייתי סערוריים סכוסתין לחולה אותם סספקין סכעסיס כיד גויס. ומוץ סלסס
ודכס וסכג' ולא ידעתי על סס. סיססוכו כו וכו' . וראויס לשיס לכ' אליס. וכבר
סזכרנוס. וסרס בעל ססנ' סעתיק ממכס בס' סכג"ג ז' ואין סתירין סוס דבר איסור
לחולה אס יוכל לעשות סרופוס כסיתר כמו באיסור. אע"פ סצריך לססות קנת קודם
סכמכא

שחטתם את ה' ואת אלהיכם ואת כל ביתיכם ואת כל ארצותיכם ואת כל עמלקיכם ואת כל עמי כנעניכם ואת כל עמי חיתים ואת כל עמי כנענים ואת כל עמי כנענייכם ואת כל עמי כנענייכם ואת כל עמי כנענייכם ואת כל עמי כנענייכם

גמ' ים לסוסיר על כל העומד בשעת יציאת כשמה של חים או איש קטן וגדול מישראל שהי' לקרוע עליו כמו שהיה הדין הספוט ואין אדם יוצא י"ח לא בשעור קריעה מתם דכוי טכס ולה כחותם

גמ' כשעשו שמהין לטוב קרם א"מ קרסום במקום קריעה שלא קיימו דזה כלום והוא ברור : בעינו סמירת החולם ושמירת סמת וכלוייתו וכשייתו על הכתף והסירת הקצר וכיוצא אשר בכל קהלות ישראל יש חבורות מיוחדות לכל זה ראוי לכל א' וא' מהיוצאים ע"פ הגורל או כפי

הסדר של כל חברה ותברס קדושה להיות זריח וכשבר במלה פתו רצוני להיות כוא' עצמו זוכס ומתעבך בצמחם ולא ע"י מלוחו אם לא יהיה שכ איזס חולי או מוכע מכריח שלא יוכל לילך לעשותה כי זה כל האדם לעשות בגופו סחד של אמת וכבר ידוע ושמענו כי הוא עיקר גדול בכל המצוות כלן שיעם אותם האדם וחי כסם . ופי' אמרו בגמ' כרים שהי' מקדש בו וגם ומו השתא בשלוחו מקדש בו מיצביא אמר

רב יוסף מצוס בו יותר ממשלוחו ופרס' ז"ל דבי עסקי גופו במצוה מקדל סכר עפי . וכן יש ללמוד בפשיטות כדאית' סתם כמי מכל אותם חכמים סמירי עליון סכזכרו דפי' כל בתצ' סבע'ם כל א' וא' הי' סכין ועומק לכבוד סבת בדבר שלא כדרכו בכל ימות הסצוע דכהת' סטוק ז"ל בא"מ סיה'ן ומכיים בו ומסס ילמוד כל אדם ולא יאח' לא אפני' כדורי כי זה הוא כבודו סמכד את סכז'ו'ס כדברי' של מיתס

כי טוב מאד סמחי יתן א' לבו בבית אכל כוכ' אדם למות ובעיניו יראה מס איכו מס חיובו ובזאנוני ישמע קול יללס ויסוב א' ה' וירחמכו וא' א' סיכו כי ירבה לסלוח סהין דומס סרוא' וסומע ממס לבומע ספי אחר' נסו סכוי ידוע מדח' ז"ל וזה הוא מס סבידונו דבד' צקור חולים בעיכו . ולענין סמתת הקן וכלס ידוע היא

מרבירי רז"ל גדול סכר סססמתן בלב עטור גם גדול עונס סמכבל פיו וכו'ס עיכו וכת' סטור בזאן סעזר בז' ס"ס בסס סרוא' ז"ל סססל לססתכל זה ספי' כיוס ראסון כדי לסכסע על . בעלס כיי אסם בתכסטיס סעלס ומכאי' ס' לרונ' בקי' על קצת מנהג' סיס בקצת מקומות בעינין זה לא טוב' . וכסס יפס סיס סדב' לסלקס ולבעלס לסריס בסס מכסלול לקיים ולא סתורו אחרי לבכסס ואחרי עיניכס :

ואמנם בעינין ססכי של נ"ח סנווע לממון כגון דקסס ופדיון סכוייס כל ישראל קדוסיס סס וככל מקו' ססלס לא סחזיקו במצוה זו סל דקסס סכונתת חיים לעוסיס עיקר ותוסכת בעינ' וכע"כ

ומ' לסעיר סלכנות במצוה רכס כחלת אבותינו סקדוסיס מורסס קסילת יעקב אעתיק פס לסון א"סל סר"ס כמז' בס"ס ממתכות עניים . וכל ספרק סאחרון כי בו כלל ז"ל כסס סאמרי רז"ל ורואי לסמוע אותם ואשרי ססחזיק בסס . וכבר סמעתי חכס א' ותיק מחוכס סקרא אותו לפני רביס לסעיר את רוח סמתכדניס וככלתי סתכדניס עסס אז ליתן וא' לסוסקי וסיס זה דרכו לס"ס ולכן ראיתי לכביא פס וסס

סוא סלסון בעיני פדיון סכוייס פדיון סכוייס קודס לפרכסת עניים ולכסותס ואין לך מצוה גדול' כפדיון סכוייס סססכוי סרי סוא ככלל סרעביס וכסמאיוס וסערומוס ועומד בסככת כפסות וסמעלס עיכו מופדיונו סרי זה עובר על לא תאמ' את לבכך ולא תקפון את ידך ועל לא תעמוד על דס ריעיך ועל לא ירדכו ספרך לעיניך וכע"מ' מצו' פתוח ספתח את ידך לו ומצות ופי' אחיך עמך ואסכת לריעך כסוך וסכל לקוחוס למות וסרסס דברי' כאלו ואין לך מצוה רב' כפדיון סכוי' עכ' לווסו ספרק סאחרון כלו סראסו ועד סוכו חייבין איכו וכונ' ימתי' בע' ע"כ בו סעס לכו וכעזרתי ברוב סדיו עד סססלמתי את ספרק ססס

סוף ברחמי ועזרנו תמיד לסתחול ולגאור כל מצוה וסצוה כרצונו סטוב ללכת כדרכיו ולדבק בו :

דבר גדול דבר מעט בעת מינוי הסופרים לא תגור ומפני אים כי הספסע לאסים הוא כלנו' הוא
 שופט כל הארץ ודיין אמת ואתם שלוחיו של מקום ואין ברים יכולם לסווק אתכם ודוד סמלך
 ע'ם אמר א'ים נבד בערת א קרב אסים ישמעו. ועל גורל זריות וחרדת סדין נוטל סדין סכר גדול
 וקופס לו סם טוב לסיות אהבו של סקב'ס ומעלס עליו סכתוב כאילו נעסס סותף לו כל סדין רין אמת
 לאמתן אפי' טעס א'כדח'ל ב'פ' בכתב לפי מעוסק ביסונו ובקיומו של עולם אסר ברא אסים לסעדו
 ולכוכבו הוא תופס בידו אומותו של סבור א יתברך סמקיי' אבטובו מחדש בכל יום תמיד מעט' בראש'ל
 עור לסס לח'ל בספרי על סמוק בך בך תרדוף למען סחיס וירשת את הארץ וגו' סניאו רס' ז'ל
 בפירוטו. כדי סוא מינוי סדייכם סכ'סדים לסחיות את ישראל ולסוטי'ן על אדמתן גם כרי סוא לססיב
 את ישראל על אדמתן כימי עולם ובספיים קדמוניות ומקראות מלאין דבר סכניא ישעיהו כס אמר ס'
 סמרו סספט ועשו צדקס כי קרובס ישועתי לכא וצדקתי לסגלות ועור לו בתחילת כוואתו ואסיבה
 שופטך ככראסובס ויוצי'ך בכתחילה אחרי כן יקרא לך עיר סצדק קריש כאמכס ביון במספט סתס
 וססיס בצדקס. ועל סכילו סעמודים סיה בסא דוד עמוד וככ'ן לפי סייס עווסס מספט וצדקס לכל
 עמו ויואכ על סצבא יוסכ ולוחס מלחמות ס' ונצח ומצליח כדח'ל ואל סס מקצת סכמו של סעמוד
 ססס וכל רואיו יכירו. כי רכ חילו ובי כביר וזכות מרובס מצאס יר סמחיקס בו ולכ'ן רוב ישראל ככל
 מקומות מוצבותי' כפי סטעס אשר סמעכו ואסר ראיכו ועדות ברוסס סספריסס מוסיבס לסס דיכיס
 אשר כטילת סרסות סאת המלך או סטררס יר' ככל עמרו ועיר א' או ב' אז ויתר סגדולה לפי גדלס
 והקטנס לפי קטנס ועליס כל דבר סערה למספט ועל מיסס יסיס כל סס דין אשר ביון אדס לחכירו
 ובכ'ן כל סעס על מקומו יכא כסלום ויט מעוט מקומות סדיכ'ן אותס ספרכסי' ססממוסיס על סקל סכבר
 קבלים עלי' לכך וסס לס גמית כפי סעכיוס סתיעביס עם סרס סרבי'ן תורס ביביסס וסאלי'ן סמכו
 דעתו בדין ססוא ויפס סס עוסי'ן סוא מדת עכוס ויראת סעא. ויט ססרסות כתובס ביד סכעלי
 דיכיס ססס בורר לו א' וס בורר לו א' ויט סאחר סבאין לפני ספרכסי' ו'אנסי סעמד ורואיס
 ססעכין לא לוא ולא ליומיס סס בעצמס כותביס לסס רסות ככל א' יברור לו א' בתוך כך ימיס לדון
 ביביסס. וכל סרביס סללו ודומיסיס כולס סולכי' ע'פ סתורס סגס כי יט כסס מעלות לו מעלס מזו
 סאמכס חס סכוסגי' בקצת מקומות לילך כסדיא בערכאות של גויס זכו ככגו סתורס ממש ומחללין
 ס'ס כספרסי' ועתידין ליתן עליו את סדין וואלי א' סכוונת סכתוב לא תגורו מפני אים כי סמספט
 לאלים סוא סיא לומר סאחר סמפי עליון יכא סמספט סיסר. סיוכל אים למעון דבר ככגו סדיי'ן
 ולומר לו מדוע כסס עשית וככס גזרת וסלא לא מדעתו עסס א' מדעת סמקוס ב'ס. ואומר ומי גוי
 גדול אשר לו חקיס ומספטיס צדיקיס ככל סתורס סאת אשר אככי כותן לפכיס סיוס ספוס סכתוב
 לסדי חקיס ומספטיס לומר כסס סמספטיס בקצת טעמס סכתולה לנו צעיקו ראיכו ססס צדיקיס
 ועוביס כד סקיס סאין לסכל סארס מכוא כסס כי נכחו אין לא לסרסר אחריס כדח'ל א' לא סאחין
 אמוכס סלימס ססס צדיקיס ועוביס כי כולס כיתכו מרועס א' וכסס ססחקיס לאידעכו טעמס כי לא
 סורס כד סמספטיס אלמלא מקרא כתוב וקכלס מפרטת את סכתוב ואת סחתום ככתב אמת לא סיס
 אספר לכא עד סכותב סכתב סדיכיס על בורין כרצו מצי'ס יסכתבו ויתעלס סמו. ולכ'ן
 כולס סכרכו לכא ברויס מלתו ויתברך כותן סתורס אשר אין חקר לתוכותו וכל דבר ודבר בא
 מלתו סוגבל ומסוער א' לא' בדברי ססכבר ז'ל כסס מקומות סספרו סעוב וסס סוא מאמר סכתוב

ונודע דבריו ליעקב הקיו ומשפטיו לישראל י לא עשה כן לכל גון ומשפטים בלי ידעום סלונים
 פלופר לא מיבעיא דבריו . וחקיו לא אפי' המשפטים בלי ידעום ס'אין בכל אכוס לידע ולהסיג מעור
 וקטע הדברים על מכוונם כי לא כיתן ז'אל לאסי עולם ס' בוראקות הארץ לפיכך הוא לבדו
 שידע הוא המבין ומבין דבר דבר על אופניו . והא לבדו ברייתא שלימה לפי ענינו
 פסוקה מכל הפוסק' ז'ל כולם בלי מחלוקת כלל וס'א סבוים במלטי המורם תכיא ס'י רצי ערפון
 אומר כל מקום סאתה מוצא אגוריות של ככרים אע"פ ידעיהם כדיני ישראל אי אתה רשאי להזקק
 לשם . שבאמר ולא המחפשים אשר תמים לפניהם לפניהם ולא לפני ככרים . וזה לשון הרם במז"ל
 פסוק הלכות בסנהדרין כל הדין עכו"ם ובערכאות שלם אע"פ ס'הו דייקים כדיני ישראל ס'י זס
 רשע . וכאלו חרף וידיף והרים יד בתורת חסר רבינו שבאמר ולא המשפטים אשר תמים לפניכם
 לפניהם ולא לפני עכו"ם וכו' וכבר נעק מרס . על ענף מזה השורם הרשע"א ז'ל הזכירו הרב בב"ש ס"ם
 כ"ו ע"ס . ואפי' אם שכיבם רוצין בכך איבם יכולים לעבור על דברי תורה וכל תכאז בוס ס'י הוא
 בעל מעצמו כמו שפסקו ז'ל כפי' ס'א להם סדבר דומה לנוה דרבית ס'אפי' יאמר כמה פעמים שמרנבו
 סגמור הוא כותן הרבית למלוה וממל לו אינו מועיל כלום כמ"ס סס ס'אם הוא מחל סתורה לא מחלס
 וכו' . וק"ו הדברים להולכים בערכאות של גוים ס'אין דינין כדיני ישראל שסכביסין עצמם לכוביא אי
 לישראל בשל חבירו לפי משפטי תורתנו הקדושה שקבלנו בקביים במתנות בעוואות בירושות בחזקות
 בערים ומגו ופוצא מאלס הכללים ורובי פרטיים . והס"ס כשיסס בדנון ס'הוא צד אסור
 פשעוה ורביית וסעבירות סמתגלות עוד ע"י עבירה זו ממלסיות ורכילות והכנסה שבאס ומשפטים
 כלל סערכאות וכובא כלו ס'י סס גלויות ומפורסמות בעו"ס ועוד יס'ס משום מביעת ת"ת
 ותוספת . תפארתה סבכל המקומות שדיני דין תורה מעשים בכל יום סדיאוס לעיון ראוי להלכה
 למעשה וכמס'א וסמתן לתכלית זס . הוא משוכס להבחי בעע' ישר וככון מכל סאר מחלוקות לש"ס
 כמו ס'הוא ידוע וע"י כן סהלכה יוצאת מחוורת ומלובכת . נסבא בידס הלכות חדשות מרובות
 וצרות בכל יום . ומחלוקת כמו סבעלי דינים עליה יאמר ס'היס לש"ס ולפניה תורה ואת
 וקב בסוכס . וספרי ס'ת שיצאו לאורס מאלס המקומות כן יעידון וידענו כאסכס ספי מגידי אספ
 סוותר סס הבלתי כדפסות סמתת ססרון כיס והסרון הדפוס סאינו כמציא לשם סכדפסות . סן
 אלס קבות דרכי סעבירות סגולות סמתגלות ע"י מו ס'אל חס על כבוד קונו ומחלל את סמו
 סגדול כפרסויו ומרים יד בתורתו סתימס מלכד ס'הוא פוגע ופוגס בבסס עונות ססובות
 ומעלית רעות ככר כזכרו קצתם צריס ספ' ס'ה ס'כ איפוא מי ססלך בדרך סרעס סזאת
 ידאג על ססורין ססורין ס'אל יצאו עליו וידע כאסכס כי לא יקסס ס' את אשר סלל את
 סמו וביס את דברי קדשו . אם לא בתשובס גמורס ומלימס וכל חכס לכ חוכס עליו
 לבאת ססדרו לקבות את כבוד סאינו . ולא רוחו וססמנו יכוון ויסיס כוכס מכל עסקיו
 לעסוק ביסובו של עולם ולהחזיק את צדקו ולהעמיד עמודיו כי זס כל ס'אדם . וכאמין
 בעל מלאכתו סיסלס לו סכר פעולתו ססובאת זמנו וסיס כבודו בכמו ואינו מושס לעצמו
 לילך בחסס מפני חססו ובגסמים מפני בגסמים בוס וכלילס יוצא מבינת זס וככנס לבית
 זס לססדל לספי' אם מענו ואס סרביס וכוך בותר סדרכיס סעוביס סגנויים לחכמי לב
 לסלך ברות כל א' וז' ס'הוא עיקר גדול לסניא הדברים

א תכלית סמכונו יצטח בשם ה' לא יגע לריק ופניו ערמו ויראה בעתו צנסות כל דבר של קדושה צנס
סוף יקרא מעולין ולא מורידין כללו של דבר בריך התעוררות ויגיעה וכל אשר יגע ימצא טוב בכל
תוקף הכלל האמתי אשר בידיו מרבותיו הקדושים וכל הקדוש יזכה ויהא מזכה ושלם ה' פעלו
ותמי מעבורתו שלמים • ובכן בשלם הפרק הזה בעזרת ה' ישראל הוא כותב עמו ותעצמות לעם
ברוך לקים :

הדרובני באמתך ולמדני כי אתה אהי ישעי אותך קוית' כל היום
פ' דבר האמת

הכל מורים שאם אין אמת אין עולם יכול להקיים אפי' מעט א' ובלעדו אין האדם חי בעל' ואין
צ'ל בעפ' כי עליו כאשר דובר סקרים לא יכון לכבוד עיני כדחול' וכל שאין רוח המקום כוחם
סימנו אין רוח סברו' כוחם סימנו והכל בלין סמכו • כי מזה וזה הוא אשר יתחבר לרשע כי אין בפניו
כוכב ועוקר עמודו של עולם וא' כ כחור לו מות מחיים כדחול' או חבורת' או מיתות' :
אם האמת נעדרת בטל כל משא ומתן מכני אר' בשל החפצ' ונשל הכסף סבו' פכאיעיקר לז' ולז' •
עליו כל אדם נשאל בתחילת דינו כדאית' בשבת ובסכסדרין • בין בדברי תורה בין במילי
דעלמא כחוש פשוט ז' והוא שיא' מעכסי סחכסי סמלם במדותיו ומודם על האמת לז' יקרא אים
שום שאין לבו חלוק עליו ותוכו כדוד כרצ סתרא אשר קראו עליו בשלמי מכות ה' מי יגור
בא סלך מי יטבון כסר קדשך ודובר אמת בלבבו ז' רב ספרא • בשביל שהוא מעטס הידוע
סבא לידו סוף דבר ה' לקים אמת חותמו אמת כדחול' אשר בו חתם את כל העולם ב'ו וכתן
לבו תורת' אמת וכל תרי"ג מצוות' עליהם עומדות כדאית' מו' סתם ב'א חכוקו וסעמידם על
א' סכאמר וצדיק כאמתו ימים • יאחז בריך דרכס ועבור ידיס יוסוף אומץ להחזיק בה כי
זה כל ירא' ועבדו כאמן סדושא תמיד עליו חותם רבנו של עולם בסתד וצלוו בלבו
בדבורו ובמעשיו • וכל עיניו יסיו מתוקכים וחתומים ב'אית אמת קדש' זו היא מדס טובס
סידבק בה האדם מאד מאד ומוכס עליו לחכך וללמד את בניו ואת כל סבנוים אי' עליס שלא
יחליפו את דבורס בדבר קל או חמור ואפי' כחוש סעשרס כמו ססוסידינו רז'ל ראסוכים
ואחרונים כחאמריהם ובספריהם • של מוסר סעובים וסמפורסמים ובסכוה' מעשה ודב' ב' סבא
על יבמתו ססקפיד על חייה בנו על סספך את דבורו מפני אמו גם כי לסובס כתכוון כדאית'
סתס ואל' לא תעטס כן סכאמר למדו לסוכס דבר סקר סעוס כלאו • וכל סאוחו במדס זו
כראוי ומתכנס עמס כסורס מוכטס הוא לו סיסתלק עכמו סגול ז'אוכיס וסבועת סוף ועדות
סקר ומכמס סחלקיות קסות ורעות סכאות לעולם בעבור סעדר סאמת • וכבר ידוע מ"ס
ז' לא חרסס ירושלם ער ספסקו עמכס אכסי אמכס ולא ססעבירות סלנו בלבד ימלס
ויכלל סאוחו בה לא מכל' מין עכירס כעין סכתב סססיד בעל ראשית חכמס ז'לסס בסער
פקדוסס בסוף פסק' ב' ז' וכן תקון למי סרובס לסוב בתסובס הוא סידבר אמת שאס ירסס
לעשות דבר סאוכו כראוי אס יאמרו לו עשית כך וכך אס ידבר אמת מוכרס לומר כך
יעשית ויתפשים ופעמ אחרס לא יעשה י' יאמר' לו ליאזס סקוס אמת סולך אס סוף סולך
לעשות

לעשות עבירה אם יאמר אמת ומכע מעשותה מפני כנושה ע"כ וסיף ענת חכם ירא אלמים
ראויס אליו זל ועוד סס כמה דברים בעינין זס כולן אמת וסולת כקיס אשרי הזכיר בסס .
הי רצון אמת מארץ תכמה ונדק משמים כספק בדמ'ל בעתעבי' . וזכס כסלס ספ' סוף כרוך אשר ל'ל
עזב ססדו וסמטו סעס זל ואכיון מקוס לרסמיו ככל יוס תמיד :

ח' עזו לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום
פ"ה ברבר השלום

שלום אס' אינן קן למעלותיו ואין סוף לדרכיו דרכי כועס וכל כתיבותיו אסכס ואחוס וריעות
וחסס יתירס כככות מדוכ' כו ככל ספרי סקרס ואין מדרס כלא מידוס כגודל כחות ספארטו
וכסו ספוז ידוע ומפורסס סמסרי רזל ור"כ במקוס סאמרו לקצר בדכר פשוט לא סיס לנו לסארירך
לא לפטיר כרסס זו כלא כלום לא פסס ולכנעניס חלק א"ל ולכן בקבדס כנל לפרט מקצת סכמו
מן סכסס בדכרי חז'ל כסמור לסעיר לכניכו לכיות סתלמידיו סל אכרן אוכס סל' ורודף סלום . או
אוכס את סכריות ומקדבן לתורס :

גדול ססל' סכו כרל סקב"ס את עולמו וססוס את כריותיו כמעס' כרססות בעליוכיס כסתחוניס
סלל לסטיל קכסס כסס ויכר' ס' לסיס את סארס עכר מן סארדס ויכס כספיו כססת חייס
כדפסס' זל' זעליו סוז עומד עוטס סל' כמרסויו וכתת' סלום כארץ . כו זכיוו לסמתן תורתכו
סקרוסס . ויתן סס' ישרל כגד סכר . וכל כתיבותיס סלום . וכיתן לאוסכביס סל' רב לאוסכו תורתך
ואין לחו מכסול . וללומדיס וכל ככרך לטודת' ורב סל' ככרך כו סייכו כסכין מסיכנתס סל ארץ ישרל
סאלו סלום ירוסלס יסל' אוכסיך . וכסכיל ססלונקת גליכו מארצכו וכתרחקכו מעל ארסככו .
ס"ס סכר סכדיקיס ככני כותן לו את כרית' סל' . גם סעדרו עוכס סרסעס אין סלום אמר ס' לרסעיס
לא תדרוס סלומס ועוכתס . סוז מותס כרבותכו ותפילתכו ויפס' לך סלום ספורס סכת סל' . סמכרך
את עמו ישרל כסל' . ולא מצא סקב"ס כלי מחזיק כרסס לישרל לא ססל' ס' עזו לעמו יתן ס'
יכרך את עמו כסלום . אסמעס סס יכר' סל ס' כו יכר' סל' א' עמו זל ססדיו ולסטיל סלום כין
איס לאסתו סיכס בדכר וכגע בעמוד סאת' . סאף אמכס זל ואכיו זקכתי ואמר סימחס על סמיס
סמו סגדול סככתב כקרוסס . ומחס א' מי סמריס . גם סוז א' מסמותיו סקרוסיס . ויקר' לו ס' סל' .
וכו עתיד לכחס ולכשר את ירוסלס סיסיו כגאלין סכני כושס אליס ככסר סל' סס כסו על סכריס רגלו
מכשר מסעיס סלום מכשר מוז מסעיס יסועס אוס' לכוין מלך לסיך . סכס כו כן סס מוז סלקכו ומס
כעיס גרליוכו כו ככלך אחרי ס' לקינו לדכס כמדותיו וללמוד סעכותכו אשר כס סתכסג עם
כריותיו . וככר כסתכמו כזס כסס סכדי עליון זל סס' כזו לירוסס מעסיס אשר לא יעסו אפי' לקל
סכקלס ומסוס דרכי ס' ס' קכלום עליוס כזמחז' ולא ססזיקו כסלונקת כלל כדאיחל כסלסו פ'ט
מכרדיס מר' יסודס ורס'כג כסיף ישרל ור' סמעון כרבי ווסו ועוד סס כחדל דכרתל ר' ככח כן
כועף סככרס לו אסס א' על רסשו סני כרות כסומו דן את סדיו ככני קסל ועדס . ולא אמר לס
דכר רע אדרב' ככסל ממכס מוס זס סעסית ואמרס לו כן כזוכי כעלי אמר לס את עסית רצון כעליך
כסוקוס יכא סמך סני כניס כככזל כן כועס . גם ר' מאיר ע"ס סיכסס לס אסס א' סומעות דרוסו

וכתאחרת לכה לכתם ובעלם לא רבם לקבלת עד מתוך ותרוק בפניו וכתולם סדר לו ע"י א"י וזכור
 לטוב ועם ר' מאיר באופן שירקם בפניו ואמר לה לבי סדרני לבניך ואמרו לו שרי רקקת בפניו של
 ר' מאיר כדאית' במדבר רבם סוף ש'טופעים ובמסכת העביתאותם שכי בני אדם שאמר לסם אלגו
 אל לרב כדוקא חמוסם ספיו בני העולם סוף על סאומותם ומעשיםם לשמוח לב סדואנים ואחלני
 ובספיו רואים סכים סהיתם מחלוקת וסכאם ביכיסם סיו עורחין ועמלין עד סמזילין סלום ביכיסם
 וספלינוז'ל כעמלות ספלים עד ססגענו לומר וסביאלו מקרא סין סתורה סאפי' עוברין ע"ו וסלום
 ביכיסם כפיכול אמר סקב'ס אין ססטן כוגע בסם סכאמר סכור'עכבים אפרים סכח לו ויסס דין
 ויסס פירס אותו סרב בעל עוללות אפרים אל כי א"ל סל' ימנח בעדת ישראל סרבע ססידים וסכסי
 טעסס סתכך ומיר יחירו את אחיסם סיוסבים אתם כמלום למסור ולדרך טובס וכסביל'סכסס וספלוס
 סביכיסם כולס יתכו אזן לסמוע מאמר סאין סס לא קכאס לא סכאז לכעל דכר סכירוו סכאמ' ירס
 דרכו ובכין יסוכו ל ס'ורחם עליסם ולא יסאר לסטן מקום לססטין ולכוגע בסם מעתס יבורך ובר
 יר' ס' סמכסם סלום ורורף אחריו לסכיוו בין אים לכברו ובין אים לאסתו בין סספחס למספחס ובין
 עיר לעיר ואפרים סו סעמלו בו ואיכו סקפיד על בניכיו ואיכו וסס לככוד וכי די לעכד לסיות כרכו
 ובכין עוסס כחת רוח ליצרו וסרי סו ככלל ססידיו ועכדיו אמר כסליכו את ככודס סכנד בעכוד
 ככוד יערס לעסות רכוכו וכסס ססכר ססולך אחריו ותופס כמדת ססלוס כסול ומכוכל כך ת'ו
 עוכס ססרכס מחלוקות בישראל וגורס ריבות וסוכזאת דיכס רעס בין איסוכין אסיו קסס עד מאד
 ועדת קרת סהיס לעדס סמתו כמיתס סמוכס גדוליס וקטכיס גס עדת ססרגליס כך אירע לסס
 סמיתס סמוכס סכססרבע לסוכס עד סקורס ותולעים וזכאיס פלסוכס סדס ככוד סדס ובאין לתוך
 עקורס כדס'ל וסכירורס'י ז'ל כדקרוקו י אלל כמפנס למני ס' וסרכס כיוכז באו וסו דכר ססוס
 בעיני סכל ומורגל כפי כל :

ובבלל דרכי סלום ועיקר גדול בו סו לכוות תמיד כגד עיכיו מס סניומו מז'וכוו דין את
 כל סאדם לכף זכות כי ססכיר כדכר סזס יתן מקום לכוח רמיתס חמיסס סוככרת על
 סאדם כראותו או כסטעו דברים אסר לכאורס מכניסם את סאדם לרון את סכירו לכף חוכס ואין
 סמדס כך ור'וי לסתרחק מוס לא יסמע כראסוכס טעס סדכר וטעסס סכיס איך סיס וזו אס סו
 ממוער או ססיס קרוכ לוראי לא כיעורו סתחילס יעסס דין לככוד סמיס ולא יתסמסס וסחלס יאמר
 גכור אכי וכמס מוכיחיס יס לזס מסרכס מעסיס זריס עד סאד בין כגומו של אדם בין כממוכו
 ופולס כידומו לכף זכות מרוכ אסכתם ודיכיקותם כמדס זו וכאסר דכו כן סיס ועיקר סדכרים כריס פ'
 סכנין וראוייס סס לסעתיקס כולס כי תועליתם מרוכס וסכאתם גדולה עד מאד ולא סס ת'ר סדן את
 סכירו לכף זכות כדין אותו לזכות וטעסס כאדם א' סירד הנליל סעלין וכסכר אלל כ' לסבית א'
 כדרום ג' סכיס ערב יס א'ל תן לי סכרי ואלך ואזן את אסתו וככי א'ל אין לי טעות א'ל תן לי סירו'
 א'ל חן לי תן לי קרקע אין לי תן לי כסמס אין לי תן לי כסמס אין לי תן לי כריס וכסמות אין לי כספיל כליו
 לאחוריו וסלך לביתו כפסי כפס לאמר סרגל כעל כ'ס סכרו כידו ועמו ססאין ג' סמוריס א'ל סאכל
 זא' סל סקסס וז' סל מיכי סגדיס וסלך לו לכיתו אחר סאכלו וססוכתכו לו סכרו א'ל כעסס סאמרת
 לו תן לי סכרי וסאמרתו אין לי מעות כמס ססדתי אמת'י סמא סרקמטיא כזול כודמסלך ולקחת
 כפן וכעסס סאמרת לי תן לי כעסס וסאמרתו אין לי כעסס כמס ססדתי אמת'י סמא

עושפת' ביד אהרים . ונשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרת לי אין לי קרקע בזה חסדתי
 אמרתי שמא מוכרת ביד אהרים היא . ונשעה שאמרת לי אין לי ערות בזה חסדתי אמרתי
 שמא אינן מעשירין . ונשעה שאמרת לי אין לי כרים וכסתות בזה חסדתי אמרתי שמא הקדים
 כל כספי למסים . א"ל העבדס כך סיס דרתי כל כפי כסביל הורקום בני שלא עסק בתורס
 וכשבתי אל כל חבירי בדרום סתירו לי כל כדרי ואתס בשס מדתני לזכות סמקום . ידן אותך לזכות .
 עוד שס ת"ר טעסס בחסיד א' ספדס ריבס א' ב' ישרל ולמלון ססכיבס תחת מרגליותיו למחר ירד
 ועבל ושסס לתלמידיו א"ל בשסס סססכתיס תחת מרגלותי בסס חסדתימי אמרו סמא יס בני תלמיד
 סאינו כדוק לרבי בשסס סירדתי ועבלתי בסס חסדתימי אמרו סמא מפני טורח סדרך אירע קרי
 לרבי א"ל סעבדס כך סיס ואת כסס מדתומי לכף זכות סמקום ידן אתכס לכף זכות . עוד סס
 ת"ר פסס א' סדרך דבר א' לת"ח אל מטרוביתא א' סכל גדולי רומי טזויון אלס אמרו מי יבך
 א"ל ר' יסוטע אני אלך סלך ר' יסוטע ותלמידיו כיון סכניע לפתח ביתס . סלך תפילין ברחוק ד'
 אמות וככסס ועבל סרלט כפיכסס . אחר סיבא ירד ועבל ושכא לתלמידיו א"ל בשסס סמלתי תפילין
 בסס חסדתימי . אמרו כסכור רבי אל יכנסו דברי קדוסי סמקום טומאס בשסס סכעלתי בסס
 חסדתימי אמרו סמא דבר מלכות יס בינו לבינו . בשסס סירדתי ועבלתי בסס חסדתימי אמרו
 סמא כיתיס כיכורא מפיס על בנדיו סלר . א"ל סעבדס כך סיס . ואתס כסס מדתומי לזכות
 סמקום ידן אתכס לזכות ע"כ . גס סמא מעסס זר כפ"י דתענית עס אבא אומנא ז"ל כססלח אבוי
 לכסות מעסו גדולים בעד זוג א' סל ת"ח ראוי (כזיאו פס דסכי אית' איתס יומא חד סלח אביי זוגא
 דרבנן למדקיס אותס ביכסו ואכליכסו ואסקיכסו ומך לבו ביסמק' כנילס לזכר א כריכסו וסקניכסו
 וקמו וכפיו לסוקא ואסכתיכסו . א"ל לביימיס מר סיכי סו א"ל סיכי וכבי א"ל ודילמא סו טפי א"ל
 כסכי סקניכסו א"ל יודך כיסו וסקניכסו מיכך א"ל במטותא מיכך במאי חסדתיבן אמינא כדיון סכוייס
 איקלע נסו לרבנן ואכסימו למימר לי א"ל ססתא כסקלס מר ופרט'י ז"ל סלח סיינו רוביס א' לכסוהך
 א"ל סססו סעתא אסחתיכסו דעתיס לנדקס ע"כ . גס כזאתו סערך טזוג אחר דרבנן כסכלכו
 לנדקס את אבא חלקיס על עבן גסמיס ורזאו לו כסס מעסיס לכזורס כולס זריס לאחר ססימלל וירד
 לדבר עמסס וא"ל כיוך סמקום סלח סדרך אתכס לאבא חלקיס . כדי סלח לסחזיק טובכ לעצמו
 כדאי' איתס בנז' סס אמרו לו סיודעיס סיו סכגמסיס כסביל זכותו כזאו ושאלו חמנו בעכוס טעס כל
 דבר ודבר כזו סכזכר סס וסכל סככמיס סללו סלמיס וכך רביס . סס ותלמידוס יסוד כל
 אדם סלח יסיס ככסל לסכיב על כל דבר אמי' כראס לכזורס זר ורחוק כערס יסמע טעמו כי אולי
 דכריס יס כנו ומתוך כך יככל מעון כזושד כככריס ויקייס כו א' תחרום על ריעך רעס
 וכזאו יוסב לכעח איתך סמס רכי כנח בן כזעא סל' ז"ל כסככרס על ראסו סמסס ססיא
 סכי סנירות לא סיס טחזיק כמדס ז' ועסתמס כס . למסול לס מדוע עסיית ככס לכחות
 לפחות טוס מכדס אותס וסוב סיס מתחרט לסעתו וכמנח למחרע מלבין ככיס ופכיו
 כריכס . ואין לך דבר סמסלך דברי ריבית ומחלוקות מישראל זוגרס לזי סלום רב כזס
 וכזסו כו כזא קרוב לסכר ורחוק מן סכככר מישראל כזקת ככריס סס ואס כמטאתני
 סכביס יחברר סדבר רע כזו ססו ככסס לעיניס אין עליו מטא בסס סלח ססדו אדרבא
 כדקס סמסס לו ורוס סמקום כזסס סימנו ועליו כמכר כ"כ סס סמטרו מ"ל כזסא

עוון ועובר על פסע למו מוטא עוון למו מעובר על פסע ומ"ם כפר אמרו כי בדבר ברור או קרוב
 לו אין להחמיץ את מכות קבצת כבוד אקינו וזכריו הרי זה משובח . וסמוך כך עתיד לעלות בקדש
 בדרך כ"ט וק"ל אין מאפר א מדע רמב אמרי כוונתם להם כמזרם לקבל רין פמים על כל דבר שלא תבא
 בלב סלם ובכפס מיושנת ולברך על הרעע בשמחם כמס שהיא מברך על המוככ כפי הדין לקיי ואהבת
 את ה' אקיד ככל לבדך וככל נפשך וככל מאדך בכל מדע ועדס סקוה מודד לך הוי מודס לו במאד מאד
 ואחי' סוף כוהל את כפסך בדתנן במשכתננו בס"פ הרואס . סקוה את חבירו אדם לסבל דמוס
 וכשרודס כמוכו לכך זכות באין דמיון ואפס משל דיון בעצמו כי סופט פל הארץ סטוב והמעיב לכל .
 אין לפניו עולם . וכל ארחות ה' מסוד ואמת ולכן בלנו ינדק את דינו גם לסוכו תסגס דקתו כמאמר
 בכתוב סבור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט א אמוכס ואין עול דיק ויסר כוא . י ועין דרוס קבלת
 סיסורין סאהכס סוף מאד אהוב וכחמד לה כמעט עצמכו ואמר בו דבר ה' או מכיס . אולי סיוי כניף
 לכמס טובים וככוחים סכתיבים על ספריס גם שמעכו מאכסס כסריס . וכוה סכמקס פתרון
 סחלוס כן יקרה לפתרון סעוון סקן סן סיסוריס וסחוכחות . גם חלוס סאדס רואס פתרוןו לפעמו
 כעון גרעון כמחכס מדין כשמעט את ספסר סחלוס ואת סברו וספתמו וסכך ומיד בא עליסס כראס
 שאסמורת סתיכוכס ויתן ס' אותס כידו . ויס לבו כיוס או קרוב לו כעון בלסכאר סבו בליסס כסרן .
 ויס לימים מועטים בנן סר כמסקיס וסר סאופיס ליום סקלימי כאשר פתר לסס יוסף ויס ל"ב הדס
 כעון ככוכד כאדר ככסטרד סן בני אדם . ויס לסכע סכיס כסכני רעב סראס פרעס אחר סכע סכי
 סכע . ויס למסן מרובס ורחוק כחלוטות יוסף אשר עליסס כאמר ואכיו סמר את הדבר ועל עצמו
 סכחוב אומר ויזכור יוסף את סחלוטות אשר חלס לסס וסיס זס לאחר כ"כ סכס ואמרו סולל בס' רואס
 לעולם יכפס אדם לחלוס טוב עד ב"ב סכס סכ'ן מיוסף וכו' . ובכס דבר ידוע סוף סלפי רחוק וקרוב
 סזמן כן יסיס הרגסס פפתרון וכיוון סחלוס א"ו סאס סוף לסמן קרוב אדם זוכר עדין כל פרטי חלומו .
 וסולך וסותרו על כעון . ואס יתרחק מעט כדר כסכס מסכו אסיס פרט או דקדוק ואין כידו לסכיא
 פפתרון סדוקדק יפס וכל אשר יתרחק פפתרון לבא . פרטי סחלוס סולכיס ומסמעטיס ב"בו עד
 סאפי' רוסס סחלוס סכו' לא כותר בו וסוף רואס בעיכו פתרוןו מסס ואיכו זכ' כלום ואיכו יודע לספיע
 לסיון הרגריס כרמז . וכן סוף ככסל סחלוס כוא סעוון פפתרון סס סיסורין אדם סוטא סחיא ה'
 יס ססוף פורעו לסעתו ביאדס סראשון וכדכ ואכיוס וירבע' בעת ססלת את ידו ואמר סיתפסס את
 איס סל'קיס סיכסס ולא יכול לססיכס א"י וסככיא סוף עצמו סכמיהו אריס בדרך וכן רכיס . ויס
 אחר יסיט אס מעט ואס סרבע כקין ודור סככול ודור סכנגס וסגריס קרה וכל עדתו עדת סמרנוליס
 וסתי מדבר וכן ככל דור ודור לימד או לרביס בקרוב או ברחוק סכל לפי מס סקוה סעוון לפני סדיין
 סכאמן כי פלס וסאזכי משפט לס' . וסכס אס תסלומי סעוון לא כתרחקי מי סכוכס במכאוב סולך
 סולך סוככ . וספספס כמעטוי לכעון מדס ככנר מדס סמעולס לא כעלס כדחז' וסוזא יסורין סכוכיס
 א עווכו ויאז סמח סן' מאד לקראת' וסס כסס כעל מדס טובס סטוב לו לגבר סיתמרקו עווכוהו ביסורי
 וככעי סע"ו וסרוח סכזכ א סל'קיס אשר כתכס עסורס ובמספת אורס סמס סתסוב מלאת סומי
 ששכות ותחלכן לסס כריסס סל נסיכס ססס דיכיס קסיס וסריס . וככן פיו ולכו יסיו סוין לסודות
 לה' כי טוב ולעור דיק סוף ה' כי פיסו מריתי אכל כל אשר יתרחק תסלום סעוון מרוב רחמי ה' על
 גרויקויו לראות אס יסכוכי לא יסתק בעות רעע כי אס כסוכו מדרכו ופי' . סחמיד ססקיס כל

תעלה כדו תמיד כרוי אר"ו כיומו ושעתו • כמו שסעיד הכתוב על בני יעקב אהובי עליך ויאמר
 איש ל אחיו הכל אשמים אכתבו על אחיכו אשר ראינו צרת כפשו בהתחנכו לינו ולא שמענו על בן
 באסל'ינו הצרפס פזאק וסיוס זה לאחר כ"ב שנים כמ"ט וכל שאר בני אדם אים לפי יראת חטאו זס
 יות' מוס כונע בעיקר הדבר הגס כי כבר כסתבה ממנו פרטיו ודקדוקיו כמות סכיו ועיניו רואות מדת
 סדין מזוכות ואין לו פס להסיב ומורה ע' סאמ' ואם כבר כמתח זכרון בעון מלב חטוטא ולא כסאר
 בו רובם ממנו אזי כרי זס יופס ותמס על סדבר ועל'ס' יועץ לבו כדחל' • ומזס הדד יקסס על
 הארס הזוכחות על עון סבאות ע' יו' סאס סיס זוכר עובו כבא מדת סדין ליפרע ממנו חובו לא סיס לו
 פה לדבר לא לומר אככי חטאית ואככי סריעותי ואתס דדיק על כל סבא עלי כי אמת עמית ואני
 ארשעתי • ומ"ס סחסיד וממנו ילמוד כל אדם • כס'רואס סיסורין באי' עליו ומפספס כמעמיו כדחל'
 פדברי סכניס כחפסס דרכיו וכחקורס וכטובס עד ס' אין תבלית חפוטו ומקרתו פעס אחר פעס לא
 למבא עובו לעשות ממנו טובס שלימס ומיוחדת לא למעט ח' אס לא ימצא מובנת יסוב דעתו
 כדבוק סדין סיסר אפי' כמלא כימא • גס לא לתלות ביסורין סל אהכס מלא להחזיק עצמו להסיד
 גמור ולכן אס ימצא אחר פספוס מעסיו כראווי בדיק ויודס • אס לא ימצא לא ירע מחוקו כלום טוב
 ססדקס וססודאס • כי כבר כתיסבס דעתו כדוק ססוד תמים פעלו וככוו לבו כטוח בדיק ס' בכל
 דרכיו וחסיד בכל מעמיו • וכל ספספיו סס סחמד וסרחמים לירעיו ולסמורי בריתו ויחסבו גס סעלס
 סדבר לדן סמי ככוון עם סע' ס'ו מעובו עד עתס וכדרך זס יסורין סללו יחזרו ליסורין סל אהכס סל'
 כולם זוכין לסס זס • לא סמקוב יס בדעת ככוכס וככס ססח לא ח' סבועט כסס ומתקצף עליוס'
 כדחל' • יוכל אפי' לא קבל' מאהבס תל' אס תמים אסס ככסו מוס אסס כלומר קרבן כדפרס' י' ז'
 לרעת אף יסורין לרעת • וסיס לבו ססוך ע'ר אמש סכסס סקמלס סוה קיוס ככסר כך יסורין סס
 קיוס סכסס כדחל' באמר ברית כמלח ואמר ברית ביסורין סב ברית סאמורס כמלח • מלח סמתקת
 את ככסר אף ברית סאמורס ביסורין יסורין סמרקין עווכותיו סל אדם ועוד לסס ז' וליראי ס' אסריסס
 כספריסס כספריסס דברים בעיני ראוים לכל אדם לראותם בעון טובס ולפי סכס סדויס גס אין
 פוכותיו לסארין ססיס קכני למלין וסספסלס לאדון ססלוס וסרחס ס סופס כל כארץ סתכנג כסמידות
 סוה כרחסיו סרביס יעסס סל' עליכו ויחזירו כחטובס שלימס לפניו אמן :

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מבשול
 פ"ו בדבר תלמוד תורה

יטלל גבורות ס' ספלאית תמים דעים • ססס כפסכו כחיים ע' י' פורס תטימס מטיבת כפס' י
 יסמיע כל תסלחו כי גבר עליכו ססרו וכתן לכו סמסד גבוהס סססתעמע כס בכל יום כול'ס
 סמותיו סקדוסיס וסכוראים סוה • אין ספס וכולס לרבר גדו' סו סל סלך סלכי ססלכיס סקכ'ס
 ס ובע כל סעולמות ככבונכס ובקומתס כחיתס תורמו אמת • ואין כאזן יוכלס לסמוע סכסס ססיא
 סיתס דתות כל סעולמות כלס כך כולס סיו תלוין ועומדים עד יום ססי כסיון סיסרל יקבלו ועוד כל
 ימי עולס עליס סמוכי' וקיימים סכל כדחל' • וסס זס אסר יוכל סלכ וכלסון לחסוב מחשבות את
 סגדולות ואת סכוראות סקרי' מלאי כל סכמס רמי • וכל מדס עונס אסר כתוכס וכל עמוד עולס

שמו חכמים לא זכו לשבח סכר כי פירו קצתם . בפרקים סקודמין ולא ככנסו למכו לא בשל
 שמו שיש בהם שלמדו לפי דרכם . טרם וקצב לכל א' ו' כדברי החסיד סכר ו' וסם לנו לסאריך
 במקום שקצור יחסב . לנו באם לברך ולומר אשרי טעם סככס'נו אשרי טעם סכ' א'יו . מעתה
 כל אשר זכס להיות סכר'י עומד בביתו וסמול בהצרותיו וספלחן גבוה כיוון בכל יום להיות חכם
 וצדיק מרעתו . תכס יתירס כודעת לו וחובס כפונס חל' עליו כל טעם סאוכל לחם אקו לסאכיל
 לאחרים לחלק עם אחיהם בית ישראל מן הטוב סגדול ססוא אשר טעיב'ס לו בכל עת . כי זס כל סארס
 ללמוד ולמד לקבל ולחלק ובכנ תורתו תכיס משתמרת וכמעין ססתגבר סולכת וססתגברת וסוא יתן
 פירי פירות בעתו כן אוקב בהסונו'ו תכואס כרזח' צ' פ'ק' דמכות . ולכן סיום פניתכס תורס
 לישראל קיימווקבלו עליסם ועל זרעם אחרים לקיס סעס' ולזכות ולחיות לחיי סעס'ב כסכל תיכווקת
 סל בית רבן . וקצבו בתימדרסות ובכו מסככות מבטוחים ככל מדינס ומדינס וככל עיר ועיר ללמוד
 בהם סלכות בכל יום . לכל יחסר סמוג ולא תסתכח ח'ז תורס סיסרל . וסכס כסדר סלימוד מכסנות
 דבות כסנו כנו ישראל סכל לפי סמקום לפי סזמן וכוורותינו אלסי יט' סמוגיני סתלמידים ימיס רבים
 בלמוד סמקרא ויס סרצין מיד לגמרא ויס סלומדים בתחילס בהסכס בפירוט'ס גס בעל פס כמו
 שטושין כרצין ישראל ונמקוסות אחרים וסיא סדרך סכוכס ללכת אחרים כר'אטובים ססמרו מקר'אטכס
 וגמרא . וסכל לפי מס ססוא סתלמוד מעלין אותו סדרך סדרנס כטוב לו כי סכל כריכין לסמקרא
 לדעת את מצוות ס' אשרי יעסס סארס ומי בהס ולס כיר מתוך קרית ספרי סקד'ס את מי ססמר וסיס
 סעולם כסיירלס את מעסס סנורל'יס ועסונו וכפלאותיו אשר יעסס כט'ס ז' . גס סמסכס סיא מדי סוכס
 ואין לזון סתכס . זלא מצאו כל אכסי חיל עול ערב וסיעל לסנוקות כקבלת מלכות סמים טוב ממכו
 נפשוט סוא כי אחרים מקר'אי קדס אין לכודכר קדוס כמותס . וסיא יכוד סזכלס למסס ססיני לזאת
 יקר'א תורס סככתב לזאת תורס סכע'פ'ס גס כוכותס סגלויות מתקצבות כדחז'ל . גס כייטכו כגוייס
 עתס אקצכס כמ'ס סרב כ' יסורס ליוז'א זכס'ס כדרום סתורס סלו . ואחרים סנס' סקדוסס אשר
 דרכים דרכי כעסס ורוח ס' כוססס סס . ח'ל סר'ס כמח'ל כספ'י' מס' ת'ת' אחר סככתב על עכין לעולם
 יסלס' ארס סנותיו סליס כסמקרא זכו' . כד'א כתיחלת תלמודו סל אדס אכל כסיגדיל כסכסס . ולא
 יסיס כריך לח ללמוד תורס סככתב ולא לעסוק תמיד בתורס סכע'פ' יקר'א כעתיס מוככיס תורס
 סככתב ודברי ססמאעס כרי סל'א יסכח דבר מדברי דיני תורס . ויפכס כלימיו לגמרא כלכד לפי
 רוחס סיס כלבו ויסוב דעתו ע'כ סרי סל'א כסמרו סדכרים סללו לא כמי סנתגדל כככמו וככר יס' לו
 חלק טוב כס אכל תכווק סעדין לא קרא כל כדכוסיאך יעלס למסכס ואס קרא ולא סכס סיאך יעלס
 לגמ' לח או סדרך לא כריך לעלות כמעלות סדרג' אחר סדרנס ודרך סקד'ס יקר'א לס וככר דבר כזס
 יפס'סוכיע כמסור סרב סכ' כמקום סכ' כ'אסר סמעתי גס רחיתי ומגדולי עיקרי סמלמד ככאמן סוא
 לסיות זסיר מ'אד מ'אד כסעת לימודועס סזלמידים סל'א לסתכטל סמכו אפי' דע' א' ו'א יכ' סכיסס
 ויזכ' ולא ית'רל בלמודס ולא יעסס מלככס אחרת עממס כמו ססוא סרי'קספוט ספרי זס ככלל ארר
 עוס' מלככס ס' רמיס . גס סוכס עליו לסעריח עכשו ולסכיס לכל א' ו' א' כסיכחו טעס סדבר כדחז'ל
 ככיואר ס' ז'ל כריס פ'אספטי' ז'ל אשר תסיס לסכיסס אחר לו סקב'ס למסס לא תעלס על דע'הך לומר
 אכסיס לסס סמקרא ססלכס כ' אונ' עעמי' עד סתפס סדרס כפיסס כמכמתס ואיכ' סטריות עכמי
 לסכיסס עעמי סדבר וסי'רסו לכך כ' אשר קס'ס לכסיס כסלחן סעריך וסוכין לאכול לכסי סאר' ע'כ

ימן. שער על עצמו חסד רבנו במשפט תורה. ונאמן הוא שקיים סדרי יפה כאשר נצטוו מפי הכבוד
 ואמר להם לישא ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צווינו ה' אלקי כל'ם ונעמיים ופירושים
 וסכ' העוסק בן סרבה מאד כמו שידוע מהנאמר העם דר' פרידא עם תלמידו ה' מתלמידיו ב' כיצד
 מעברין וקבו איתא סת' ר' פרידס. הוה לה סתא תלמידא דכוס תני ליה. ארבע מאס זמני יומא חד
 בעייה למלתא דמזגא. תני ליה ולא גמר א"ל סאידינא מאי א"ל מדסאייה שעתא דאמרי ליה למד איכא
 מלתא דמזגא. אמאי לרעתא וכל שעתא אמייכא שעתא קאי מר שעתא קאי מר א"ל הכ דעתיד ואתני
 לך. סדרתני ליה ארבע מאס זמני כפאי בת קלא ואל כימא לך. גלימכו לך ד'מאס שני או דתזכו
 את וררך לעלמא דאתי אמר דכזכי אכי ורדי לעלמא דאתי א"ל הקב"ה תכו לזנו חו. ע"כ ולפי' לא
 המדרש הוא שיעקר לא המעשה חובה על כל המלומדים ללמד לתלמידים דרך ישרה שלכס כס. גם
 כי זקינו לא יצאו ממנו. ואינו הוא לחכמן במצוה כדחז"ל ועיק' החיובך בתנוקות ללמדם סבר'ו שהישיבין
 כסן כל אדם במאכל ובמשתה כפרע וזכו ירגילו עצמם מקטנותם לטויות לט'כי טוב על כל דבר ודבר
 בעתו. ואלא ושמע בפייה לא שבעה ולא כדור כלל וכלל'ה לילמדו לומר על סן סן ועל ללו לאו בלא
 בדרים ושכנו כמ' בזכרון הסיוח לזה בשם פרס במזל. גם יש לפרגלם לר'אמת בכל הענינים
 ולשמרם על כל מרס טובה. ועיקר גדול הוא ביראת ס'מכניא לנדי זריחות איראתה טא. הסכמת
 בית סכמת ומסניין בזמ מאד וזריך לקפיד ולהכות למאחר לכא כיבוא ראשית ידיעת דרכי א' ג"ס
 וכו' בעלוינים ובתחתונים ובי בידו לבדו לגדל ולחזק לכל ועובס בכל עת צרה וזקס לכל אשר יקראו
 באמת כמ' זל בגדולת התפילה ותועלתיה. ופי' סה'גולו ס'איו ורבו. לששים מקטנותו קל הוא לו
 להחזיק במכסו שלא נסבות את ענינו כמו סה'א קסה למי שלא ככו בן סככל'ים ויום דומס ט'יו
 כמא' כד'לכן פעמים סה'א בא בשלח סה'פילוסוסקר ועולם לומר אחס דבר עם הכבוד ומעמים
 סכבר התפילה כשפילוסוסקרת בידיד ופעמים שאינו חושש לבא לבית סככסת ובמס טובות הוא אינד
 במית בעלות וסתרלות ודי לעדות נאמנס מס סכבר. תתכנו בעמוד העבודה מר'ג שסחרר. אפ
 עברו כעניי סיס דבר עסס מסוס לעולם כסס תעבודו כדי להשלים בו סמנין וסיסה עסרס לתפילה
 וכוסנין התלמידים כמעט בכל סקומות טראינו. ומסמענו מככו. רע עד מאד והוא לבזת בכל עסס
 שירבו מצות המדרס באמנס סיס להם צורך לקטנים או לגדולים. וכדבר סוס מוציאין. כל היום א'
 לא' או ככסנין וזו יוצאין ודבר פסוע הוא שיעקר מככו זה ע"ה תנוקות סיס סכברו להם זה
 הדרך לברוח מסספר. איברא דלפעמים לפי שדעתן עדין קלס אין כח כסס להעמיד עצמם
 מדבר שלא יקרא צורך לגדולים. וסוז כססס סולכיס ומתגדלים ומוצאים עצמם על זה
 סככו יפה להם להחזיק בו. וסוז מכווער ומגוס עד סאד. ומלנד ביטול סלימוד
 יש דבר כדאי לכתלו כמו שידוע בעו' ולכן סכוס וחוסס ללמד לתלמידים סופכו עצמם
 בערס יבאו לבית המדרס ואס אירע ס'ה' ינטרך לבזת כיכרין דברי אמת. ויבא הוא
 לקדו ולא אחר עשו עד סוכו למקומו. וכבר ראיתי קצת סה'מלמידים וסרככום
 סעמדו על סכככו סרע סוס ובעלוסו כסכמתם. סכל תלמיד גדול או קטן ססיס רוסס
 לבזת סו סכין אותו כחזקס על כסו ואמ' יבא. וכוס התלמידים סו ככענין

מאליהם וישר כחם וכרוכס דרכם לס' וס קצת סככווע לר'כ

עם תלמידים :

ויען עיקר שלימוד הישר בתורה וסיקר דעיובי' הוא ללמוד וללמד לשמור ולעשות כמו שתקמו
 לנו אכשי בכסת הגדולה . לשתחנן לפניו בכל יום ויום תפילתו ותן בלבבו ביחס לסינין
 ולמטביל לשמור וללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תנמוד תורתך באהבה . וכפ' בן
 זמא מפסג שלימס מכינו בחלוק שים בין הלומד ע"מ ללמד ללומד ע"מ לעשות ר' ישמעל אומר הלומד
 ע"מ ללמד מספיקין בידו ללמוד וללמד וסלומד ע"מ לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות .
 ולא כקרא סתלמוד גדול לא לפי סמכיא לירי מעשה לפי שאין עם סארץ חסיד כמ"ס ז"ל . וכמה
 פעמים הזמירס סתרגס קחמס על עיקר הגדול סה סתמרון לעשות וסמרתס ועשייתס וסרבי' כיוצא
 בס . סמירס זו סמכס . ועשייתס כמסעסו כדח"ל וסזכירו רס"י ז"ל וסעבין כעמסו פשוט וסוקובל
 בישראל . וס סכתב סרס"בן ז"ל באגרת סמוסר טסלה לכבו וסווי סזיר סאר בתורה אשר סוכל לקיומס
 וכאשר תקום סן סספר סמס באשר למדת אס יש בו דבר ססוכל לקיומו וכו' לפיכך אכחכו סויבים
 לאחוס בו ולדבר בסס סכעוויכו עליו כמס מקוסות . מבוואר סדבר סכסס ססמלמדים חל עליוסס
 מובת שלימוד סטוב וסיסר עם תלמידים וסיקוח יפס ככל עסקיהם כן סיא חלס גם ככפסל על כל
 רב בעירו לפקח על עסקי סקסל או קסילות אשר פחת ידו בפרט ולפססס סס מעשיסס ססתר או
 בגלוי לסחיק כל אשר ימצא סם ברוך בערס יתפסע ולא יזיק לו ולסחרים ולתקן את סכעוועת בעתו כן
 ביקוד סן ברכים כי אב ורב סוא לכל כבי עירו או קסלו . וסרכי תורתס ועבודתס לסמיס עליו סם
 מוטלים . ועיזיד ליתן עליוסס את סדין . ודבר גדול דבר סכמוב כעמין כונס כסגס . סאמר
 וסכילו סעדיס את סרובס סיד גול סדס וססיכו אותו סעדיס א עיר סקלמו אשר כס סמס . ויס כפ' כפ'
 עד מות סכסן סגדול . סרי סתלס חזרתו סל רובת אף כי סוגג סיס כמיתתו סל ב"ג לפי ססיה לו
 לסתפל סלח תארע תקלס זו לישראל כדפרס"י ז"ל וסו סדרכי סגמדי כפ' א' סגולין גבי סו דתביבין
 סתם . לפי אסותיהן סל כסנים סספקות לסס מחיס וכסות כרי סלח יתפללו על כביסס סימותו
 וסמריבן כמי סתם ססאי טעמא סכוא גברא דאכלים ארוס כרחוק תלתא פרסא מיכיס דריב"ל ולא
 אסעיזי אלוס כס די תלתא יומי . ואס ככס כעכס גדול סדור או גדול סעיר על סכס תרות סמסו ק"ו
 על סגולות לו ססיה לו למחות . ומכינו ככבואס ראזוכס לשמוא סכביא על עלי על כיתו סאמר
 לו ס' יתברך כיום ססוא אקיס א עלי את כל אשר דברתי על כיתו סכל וכלס וסגדתי לו כי סופט אכי
 כיתו עד עולם בעון אשר ידע כי מקללים לסס ככו ולא ככס כס . ומקרא סלח סויל לעיל מיכיס
 פעלי סוכיכ את ככו סכאמר וסאמר יסס למס טעסון כדכריס סלסס אסר אכבי סומע את דכריכס
 רעום סאת כל סעס אלס א ככו כי לא עובס ססמועס אסר אכבי סומע מעביריס עם ס' אס
 יתעא חיס לויס . וגו' סרי ססוכיס ועכ"ז עלס עליו ססופט סכאמן כחילו לא דבר לסס לפי ססיה
 סתוכסס ססוי ככר חון לזכסס ססיס לו לעסותס מיד בתחילת עשותס סרעס וכו' לא כן עעסס גם לא
 כעססס כראוי לסס חס וס גרס סלח כתקלסס לפכי סקקום כ' ס' ס' ז"ל ופ'י כעכס . ואס ככס
 למכיס ק"ו לסאיכו מוכיס . וכסס גיכס סכתוב סערר סתוכחת לדוד עם ארוכיו וככתב עליו ולא
 עכבו אכיו מימיו ל זמר חרוץ ככס עזית ולר"ל כעבין זס דכריס מוזדקיס כריס סמות רכס יע"ס
 וכמסמ"ס סכסן גדול א"י יסודס אסר רב מפכי סס כעכס אכבר סכבי ססיה לו מחות כסאל ולא מיסס
 ופרס"י ז"ל למחות כסאל כסריגות כוב עיר סכסכיס . וכפ' לפני איריסן גביר ר' סכיכא כן תרדיון סגזרו
 עליו לסורעו וסמריבן טעמא סתם ססיס סוגס את ססס כ' אוקיותי כפרס"י א"ג' דלס תלמד עסס ועל

אשתו לפרגוס משום ולא מתתה בה סכאן אמרו כל שיש בידו למחות ואינו מוחס כענם עלה זכר
במה בטהם גבי סיפא דמסכה אחרונה . פרתו של ר' לעזר בן עזרים היתה יוצאת ברצועה שבין
קרחים שלא ברוב חכמים ומקסיבין ודא פרס בויס ליה וסא אמר רב ואמר ליה אמר רב יוחנן אמר
רב . תריסר אפי' עגלי סוס מעשר ר' לעזר בן עזרים מעדרים כל שתא ומתא ומסדריבין תבא לא
סלו היתה לא של סכמתו היתה ומתוך שלא מיחה בה בקראת על שמו . עוד הם סמוך לו מעביבין
רב ורבי חנינא ור' יוחנן ור' חביבא מתנו ככוליה דסדר מועד כל כי סאי זוגא חלוסי ר' יוחנן ומעיל
ר' יוכתן ופרס' ז' כל כי סאי זוגא ארבעתן יחד . חלוסי ר' יוחנן ים מחלפין ר' יוחנן ומעיל ר'
יוכתן ע"כ . כל מי שאספר למחות לאכסי ביתו ולא מיחה כתפם על אכסי ביתו . באכסי עירו
כתפם על אכסי עירו . בכל העולם כלו כתפם על כל העולם כלו אמר רב פפא וכו' דבי ריש גלותא
עתפם על כולי עלמא כי סא דאמר ר' חנינא מאי דכתיב' ב' מספט יבא עם זקני עמו וסרו . אם
פ'ים מעלו זקנים מה מעלו לא הויא על זקנים שלא מיתו בסרים ה' יודע סוס יתיב קמא דשמו
אזאי הויא אמתא קא בוחא קמיה ולא סוס משנה בה . ח'ל'l'
ל גס סא יקרא ולא יעבה ח'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'l'
אב כ"ד דכתי' בית דוד כס אמר ס' דינו לבקר משפט והנילו גזול מיד עושן פן תבא באם חמתו ובער
זיון מכסה מסכי רוע מעל יכס וג' ח'ל'ל'ל'ל'l'
מקבלי מיכא . ח'ל'ל'ל'l'
עובס מפי סקב' וחרז בה לרעס חוז מדבר זס דכתי' ויאמר ס' לוי עבדו בתוך העיר בתוך ירושלם
זסתות תיו על מצבות האכסים הכאכמים והכאכקים על כל התועבות סעעשות בתוכס זגו' ח'ל'ל'l'
לגבריא' לך ורשום על מצחם סל דזיקוס תיו ס' ל' דיו שלא יסלטו בהם מלאכי חבלה ועל מצחם סל
רשעים תיו סל דס כדו סילטו בהם מלאכי חבלה אמרס מרת דיון לפני הקב"ס רכס'ע מה כשתכו
אז סאו . ח'ל'ל'l'
מיוח . חל גלוי וידוע לפני סאם מיוח בהם לא יקבלו מסם אמרס לפני רכס'ע אם לכיך גלוי לסס מו
גלוי סייכו דכתי' זקן בחור ובתולס טף וכסים ססרנו למסחית ועל כל אים אשר עליו סתי . ח'l'
ומקדסי סתלו וכתי' ויחלו באכסים הזקבי אשר לפני סבית תני רב יוסף ל תקרא מקדסי לא מקודסי
אז כני אדם סקיימו סת סתורה בלס מח' עד תיו ומיד וככס ססס אכסים ס'ים מדרך סער סעלין
אשר ספסס כפוסס ואים כלי מפכו בידו זגו' . סעתיקו כל זס סלא יאמר אדם מס לי ולכרס סואת
דכר סלא יקבלו ממני סלא כאמר זס לא סוכס דודאי לא יקבלו עלינו כאמר סכס לסס ליסרל' מוטב
סיסיו סוגנין ול יכו מזודין דכתיב סתו' ז'ל' וכרס דס' למאי דאית בס' סכא על יבמתו סכסס
סעבוס על אדם לומר דכר סכסמע כך מנוס על אדם סלא לומר דכר סלא כסמע דסיינו דווקא דכרס
ליס סלא יקבלו ממנו לא סוכס דספס לו ודכר זס כריך יוסב גדול לסמור אדם חת עבמו ממכוס רכס
דכוכס טובים סכל גופי תורס תלוין כס . ומ' ככר כתיבו כסס ספוסקי' ז'ל' דכדכר סמפורס
כתורס אין אומרים עליו סכס לכס ליסרל' וכו' כח'ס דרס'ס כסס סעימור כר'פ אין דרון וכו' ס'ס
כספ' ס' סעימור זס סומר כסל תורס חכסל סופרים דכסל תורס אפי' סוכס דכרס לו דודאו לא יקבלו
כריך לסוכס סעמוס רבות ולמחות ולסעבים עד סיקבלו כח'ס ז'ל' וכס' כל כתיבי ח'ר סמעון כר אכס
אר' סוכס לא חרבס ירושלם לא כסביל סלא סוכימו זס חת זס . סכא' סיו סדיס כילים לא מצא'

מראה מה איל זה ראשו של זה כד זכנו על זה כך ישראל מצאותו סדור כבשו פניהם בקרקע . ולא
בזבוחו זה איתום וכבר ידוע מהסוד טעמה דיכאי סת'ך בפ' כסין גדול מה אירע לחכמים מהמת כביט
פניהם בקרקע . ואין לך ארוב לפניהם כמו שמוציא את חזירו לסתה כדאיתא בפ' ד' דמדר שבאמר
מוציא אדם אחריו . ומאן ולא עוד אלא שמוציא אחריו חוט של חסד סכא'ן ומאן כדמסיים סתם .
וזו היתה אומותו של אהרן קדוש ה' אהב שלום וירדף שלום אהב את חבריו וזקרחן לתורה ודרכי
שלום ותוכחתו להחזיר את הטועא למוטע ואת הסוכא לארוב הלא סתם כתובים בדברי חז"ל גם ירושים
זה היום כבודו אף כי אמו של מלך זכ"ל וכתיב טה . ומי לנו קבאי גדול מכתבם אשר קבא לא קיי
ולפי שם כפשו לבטו למחות ביד הטעא כיתב לו הכהונה גם זכא אחריו מות אכיו לכסוכס גדולם
ושב על ש"א מוח ביד העוברים על המצוות ולא הוכיחם חזר הקב"ס וכעל הכהונה גדולם ממנו
וכתבם לעלו כדאיתא במדרש סוכירוהו רבי ורד"ק ז"ל בריש ס' שמואל ח"ל רש"י ז"ל אמור אחרתי ביד
ובית אביך וגו' מתמולה כתיב הכהונה גדולה (להעזר כסין סכא' וספטי אהרן את בדין וגו' ובית
פלגם שיקרו ישראל ברוב המצוות ומי גרם וסם פתחם וכיוצא בו סתים להם לסכס סעיר לטייר ולהוכיחם
בעלתי סכהונה גדולם מהסוכותיהם לך שטכני איתמר אתה ואמרתי יתהלכו לפני עד עול' כספוסקים
לוגדולה לאדם פוסקים לו ולרוחותיו עד עולם . כי מכבדי אכבד את בני פתחם שפיכד אותי כשיטי'
ובקויתם בימי שלט' כסככס כ"ס ויגרם ש"ס את אביתר מסיית כסן לס' כדבר ס' אשר דבר על
בית עלי וכעסס דוק כ"ג תחתיו סתים מכני פיכתם . שכל כתייחסו בדברי סתים . וכוז יקלו .
פאלת'ן שפאלת'ן לק סתן ע"כ . וכבוד גדול כתכבד מאת מלך הכבוד שמואל כדדוק סוכסו להיות סקול
ככג סכי עמודי עולם כמו שבאמר עליו ברזח הקדש טסס ואשרן בכסכוו וסמיא בקוראי שמו .
כדאיתא בפ' דברכות ע"י סתים מחזר בכל מקומות ישראל וזן אותם בעריהם וטעמידם על הדון ועל
שאמת ועל הסלום סכא' וסלך קרי שסס כסס וס כב בית א' וסגולג וסמכס וספט את ישראל כדחז"ל
בספ' דטבת . ובסלטי פ' שו"א ח"ל אבי' לרבא כגון מר דכתי ליה כלסו פומכריתא תאן אחיס סספרא
ח"ל מסתתים אתורבא בר רב חנין . ופרס"י ז"ל דכתי ליה . טסוס דמאכא ליה כמילי דשמיא וכני'
פומכריות' רמאין סס כדאחרין בשחיטת חולין פומכריתאי לווייך כני אופייך . וזכו ריש כריתא
סכת הריף כפ' כרתא דומא גם הרמב"ם כתיב בפ' ד' מס סוכס ז"ל כ"ד דברים מעכני את כסוכס
ד' ססס עוון גדול . וסעוסס א' ססס אין סקכ"ס מספיק בידו לעשות סוכסס לפי גודל סטואו ולא סס
סטעטיא את סרביס וככלל עוון זס . סמעכ את סרביס פלעסות מצוס . וסמעס את סכירו סדרך
טוכס לרעס כגון מסית ומדיח . כרואס את בנו יוצא לתרבות רעס ואיאו מוחס בידו . סואיל וככו
בר סותו אילו מוחס כו הוס פורס וכטא' סמטעטאו וככלל עוון זס . כל שאכפר בידו למחות באחרים
בין יחיד בין רבים ולא מוחס א' יוחס ככסלוםס . וסואומר אטעא וסאטו וככלל זס סואמר אטעא
ו"ס מספר וכו' קרי סכעטי מוס סמכתי בדברי רז"ל בעבין סכר ועוטס סוכוסס ומכלל דברי סס
סטעכו סכל סגדול מחכירו חונת סוכוסס מועלת עליו כיתר ואין אדם סוכל לפטור עצמו ממכס
ספי' סתלמוד לרב חייב כדאיתא כככא מניעא . וכל ססוא סספק אס תושל תוכחתו ותעמס
פירות אס לא ח"ו אפי' כסל סופרים חייב ואין כ"ל כסל תורס . ואין כ"ל אס יודע סתועיל ותעמס
פירות . וכל דבר סכוא ספורס בתורס ידאו כספקו ול' עולם סוכיין וסרין וסוכין ומוחין ועוכסין
וכל מנדקי' דאסטר לעעכד לסעמיד סטפניו ס' אטת על טילס עגדיבן . גם סמעכו מכל הרעס

צדקה על עלי על ביתו שהתוכחתי בריבוי שתיא כעמית בעתה צדק: אראו וכל הקודם להוכיח הרי
 זה מוכח שמבא מוכח את חבירו מן העוון בעת שאינו אחו כי אם בחבלי הסוף וקל הוא לעקר
 מן העולם. גם ראוי חזרתו של רוצח בשגשג תלויה במיתתו של ל"ז וזו עוכמו על שלא התפלל
 על בני דורו שלא תארע תקלצו וק"ו אם ראה או ידע ולא מיתא כמ"ט. ואמנם סדר התוכחה
 כתב הר"ם במז"ל בפ"ו מה' דיעות ז"ל כשיחטא איש לאיש לא ישטמכו וישתוק כמו שכאמר בר שעים
 ולא דבר אצלנו את אמנו: מאומה למרע ועד טוב כי טבא אצלנו את אמנו: לא מצוה עליו
 להודיעו ולומר לו מה עשית לי כך וכך ולתקו חטאתי לי בדבר פלו' שכאמר הוכח תוכיח את עמיתך
 דאם חזר וביקש ממנו למחול לו בריך למחול ולא יהא המוחל אכזרי טבא' ויתפללא ברכס ל' האק"י
 הרואה את חבירו שחטא או שסלך בדרך לא עובד מצוה להחזירו למוטב ולמוריעו טבא מוטב
 על עצמו במעשים הרעים טבא' הוכח תוכיח את עמיתך ומוכיח את חבירו בין בדברים שבינו
 לבין בין בדברים שבינו לבין המקום צריך להוכיחו בינו לבין עצמו וידבר לו בכתת ובלשון רכס
 ויודיעו שאינו אומר לו לא לטובתו להביאו לחיי בע"כ אם קבל ממנו מוטב ואם לאו יוכיחו
 פעם שנים ושלשית וכן תמיד חייב אדם להוכיחו עד שיכפו החוטא ויאמר לו איני שומע וכל
 שאפשר בו ו למחות ואינו מוחה הוא כתפס בעו או כיוון שאפשר לו למחות בסם. המוכיח
 את חבירו תהיל' לא ידבר לו קמות עד שיצ' למנו שכאמר לא תשא עליו חטא. כך אמרו
 חכמים יכול אתה מוכיחו וכניו משתכות ת"ל ולא תשא עליו. חטא מוכאן שאמר לאדם להכלים
 את ישראל וכו' ברבים אע"פ שהכלים את חבירו אינו לוקה עליו עוון גדול הוא כך אמרו
 חכמים המלני; פני חבירו ברבים אין לו חלק ע"כ לפיכך צריך אדם להזהר שלא לבייש חבירו
 ברבים בין קטן בין גדול ולא יקרא לובסם טבא בום ממנו ולא יספר לפניו דבר טבא בום
 ממנו. נד"א ברבים שגין אדם לחבירו אבל בדברי שמים אם לא חרז'י בסתר מכלימין אותו
 ברבים ומפרסמין חטאו ומחריפין אותו לפניו ומצוין ומקללין אותו עד שיחזור למוטב כמו שעשו
 כל הכנאים בישראל. מי שחטא עליו חבירו ולא רצה להוכיחו ו' א' לדבר כלום מפני שנים
 החוטא הדיוט ביותר או שיתיה דעתו מפונסת ומרל לו לבבו ולא שטמו ולא הוכיחו הרי זה
 עדת חסידות לא הקפידה תורה לא על המשטמה ע"כ מעתה כל א' וא' ידון בעצמו עד שיכין
 כחה של תוכחה טגיע ולא יאמר כבר הוכחתי והוכחתי ומה יש עלי עוד לעשות ודבר ברור הוא
 שאין אדם יוצא י"ח במה שידרום ברבים כעם או שמים. בגנות עבירה א' או ב' כי לא כל
 אדם באין לטעו ולא כל הכאים שומעים ולא כל הכוונע מדין וא' כל המדין חזר בו מיד בעו"כ.
 סדרהם תידרם ולא תעקר ומקומה כי מוכיפה הוא ויכריס דרכיה' הכשמעים ברבים פעם
 צניחותא פעם בסוראת חיתה וכעם הכל לפי סעסא א' המרבה וא' המעט ובלבד שיכווין את
 דעתו לשמים. האמנם טוב לאחוז בתוכחת מוגלה וגם מן המסובב' ביחיד לא לכניח יד
 כאמר ראיתי לחסידים ואנשי מעטס טורי דק ומחזיקי דק בכל עת אשר הים סם צורך
 לקרוא אצלם או ללכת אצל בעבור ופני מה טבא אדם נהגין עמו עד שמחזירין אותו למוטב
 כי גדול כחה של חתה של תורה ואפי' ריקנין פנישאל כנספין ומתאון לתם בה.
 ופסיו מלאים מצות כרימון לא מלביעת דמחא צריבין הכמו סיביע אותם כאן מלמס.
 פשוט הוא שאין דומה המכמוע דכרי תכחה ומסר ברבים טעם א' או ב'

שאין כח בלב ובלשון לטוידע ביהוד סדרך לכל א' וא' ולסמך מלב המועד במענות המזוימות הנאות
 מצד שיבט'ר לסתיר את האסור . ליוסב נזאת וכזאת ויותר מהמה מעות וימים עם אדם א' לנסתרו
 ולפרו שומע פרטי עומו ומשיב ומעמידו על האמת ונותן תשובתו בידו וכי לו לשלום בשמחת לב
 והנה יש דברים כוללים שרוב בני אדם בעו'ם קרובים יבטל בהם לדבר בלשון בקי . מהם שכבר
 סוחרו בקושרים זה . והם כיוצא בהם שלא באו בתוכי סדולם בריקים חזק וחזקם זכרונם מרי
 חרם בחרמו מרי שבת בשבתו כי מי ששבת יחזור ויחזור ומי שלא שבת אין מדרגם בלא חידום וישמע
 ויוסיף קדושה ועשרה . ולפי שביני האדם מתחלקין לג' כיתות כמו שיודע מהשגשג דיבור ומעשה
 שלם לא יחזירו להם וחזו בהם בעו'ם ובעו'ם . ומכלל המחשבה לה' יתברך האמונה הנאמנה בכל
 דבריו הסתמרים באמת ע' עבדיו שקדושים אשר בראו בהם שומרי רומה טובה . והנהגה והיראה
 וכיוצא בהם ען המצוות שאין להם הפסק עילמית מלב כל אדם ישראל כמ'ם סר'ם בחו'ל כ'ם המצוות
 וברוך הדין בלבו בישוב הראוי על כל דבר שלא תבא . וממה שבין אדם לחבירו הזכירה לא תשכח את
 אחיך בלבבך . לא תחרוש על ריעך רעה וכיוצא . ומכלל הדיבור לה' ית' בכיוון סל'ם ויתפלא
 וברכות וזמירות ות' ויראת הזכרת שמו הסכבד והכבוד לבעלם ואין צ' להסיר ופדרים ושבעות
 והליכות ערכאות של גוים וממם שבין אדם לחבירו קללות . והנזאת שם רע והולכת רפילות והבערת
 אם המחלוקות והקטירה ובתיבת מפלגו לפני עור בדבר על ידי עשות רעות בחו'ל והנהגה רבות וכלל
 גדול בתורה בדברי ר' עקיבא והשבת לריעך כוונך . ומכלל המעשים לה' ית' תקון המילה שהיא אות
 ברית קדם בנושם של אדם הזכרת הקפת הראש והסתתת הזקן המורה ממאלכות אסורות הן בכל
 תורה כגון שחיטות ובידיקות וכל מיני טרפיות וכיוצא וסדקה ומליצה ומיני תולעים ומען כספה . כן
 בשל שוכרים . כגון פתם של כותים ויבם וחלבם וזבכותיהם . והספרים שהבגדים האסורים של
 כלאים ושל איש לאסור ושל אשה לאיש ומצוות ביבית על ד' כספות כסם ת זכירת ושחירת יום שבת
 קדם ומועדי ס' חמ'ם מכל אב מלאכה ומולרם ושבות האסורין כל א' כדינו . והשמחה בהם איש
 זכיתו ובניו וכל' הכלים לן כל א' ס' או לו כמ'ם חו'ל . והספר כתיבת ספר' תפילין ומצוות והנחת
 סתימן בזמן ובמקום הראוי בזרוע ובראש וממם שבין אדם לחבירו גדול הזריזות בענין קדושה
 והטהרה . וחזוק רוב השם עמודים אשר עליהם העולם עומד . ואיסור הרבית והסוכאה והגזל .
 והמרים יד על חבירו ואין צ'ל' המכסו ואין צ'ל' כוועל ח' את כפשו וכל זה כמעט שיו קצור מראשי
 זכרונם הקוטרים הסוגם ברי' הוא לקרות בזמנים לכל בעלי אומות שדבני עמנו איש איש ממלאכתו
 אשר מהם עושים כגון שוחטים ובודקים ומכירים ודואי סחליבים ועשיית סודיות וסין והמייטין
 והספרים ומעבדי עזרות לרצוי קדושה וכתיבי ספר' תפילין ומצוות ואשר להם המקואות וכיוצ' בהם
 זללמד לכל א' וא' עיקר חובתו ואיש לו צורך בולח' כ'י הם ממדויקי הרבים וכל שם שומכים עליהם
 יש להם לידע דיכי מלאכתם . לעשותם בקדושה ובטהרה . וידוע הוא כמו שכבר כתבנו כי עיקר
 גדול לזריזותם הוא סדיקת אחרים והחיפוש במעשיהם כי בזה כל א' וא' ישתדל שלא לגרוע מחקו
 דב' כדי שלא יענשו אותו ויורידום מאומותו כמירגישו בו חפרון בתוכו ומתוך שלא לטמא ברא לפניהם
 וסקדושה תשיב סולכת וממס' בעדם קדושה . ומס' יקרן המזמירים המבשרים את דבריהם לעם ס' או
 באחרים בכל לשון ובכל סדרך שיכנסו בכל הסומעים ויקבלום בבשר פנים יפות וזו היא מצוה רכס
 אין כמוה עושה כחת רוח לזכרו שיסא שמו שתאשכ על ידו בחו'ל ומקיים הכלל הנדון והשבת לריעך

כמוך כי לאו כ"ע דינא נמרי והסכמה מצוים בע"ס כפוקדים ובמתמורים על כתי הלימוד כ"ס בתי
סוף אומכותו בך ובדקס גדולס תחשב למזכירם ומורסם ביראת ס' כל' היום . וק'ו בארכינו כני
ישראל הכאים מחרצות הפיזור אשר לא ידעו ואשר לא ראו את סררך אשר ילך כס כל איס אשר בסס
ישראל יכנס . סכיותר צריכין למלמדיו ולמרחץ רבים . סיעמידו על כאמת וירוס את סדרך אשר
ילכו בה ואת ספעסה אשר יעסין וכבר סמעתו אכסים יראי ס' סכמים ובכמים ספעסעים על סעוע
סחיות בזס לעם סכס וכנון . כי סאמת כומת סתמים בכל סיר ועיר מישראל סבר סחיות סבר
ססס סיס סכס סיכי סחרות לכל דבר סנקרוסס גם לזאת לא תחסר וסיא סיא סכין סרססס סיס סס
יעו סכאים ססיעסוד לנאולת סכסס ומאפילס סכסס גדולס לאור סתורס ברס סחירת עינים יסססס
יספאר סעונס והסגיל וכסוים סין סס מי סילמסם כראוי עיקרי סאמונס ומסות סורת ס' . ססססס
וכיסוד סכירות סרסס סריך לסס סמיד ומסס אשר זכרו כסמוך סמאבלת סכורות ובר לכוט
וססרת סבת ומוער וסקרוסס והסכסס וכסכרו' עמסן . סן ודקרוקיסן סיותר סריכיס . וססול סול
מסכסו סקרוס' סכיתו סראוי לו וס'ס אסס ססכסס סראוי לס . וסן סן מסות אכסיס וכסי' מלומדות
וכסס פעמים סיס ספרס מעט כסקיאיות סככרים כין ססול לרס' ועוד סכסס וכסס דכריס יס ססס
סמיסס כסס וסכס יודעים לס' ססכוריס סס ססס מותריס כילס כסדלו' על סאיכור . וכבר
סמענו מסס סכביאים לרי כס' לכוט סכסס וססמגלס על זס סדרך וסולכס' ומזיקין כס . כוקין
לעכסס וסול' לא יזיקו לסחריס דעות לא טובות ומעסים אשר לא יעסו בעס ס' וסיסס אינס סיס .
וכדאי סעכסס סוא סמועט כל זמן סעוסיס כסגס . לא סראוי סיס לסס לררוס על' סול כל א' ספי
גדולי עירו כי כן סובת כל איס וס'ס מישראל . סאמס סעוכס סגדול מוטל וסקולר סלוי כדואר כל סי
סיס בירו ללמד ולרז וס'כו עוסס . ורואס וסומע וסולך ויוסכ לו ככיתו . ולסס לא תכיס סכסס
קרוסס סתלמידי סכמים ומססרדיס אשר ס' קורא כקיס סדעת לעזור לסדיון כסס אססס אס' סותסס
סכ' ס מעבדות סחירות וסיון לסמסס וסיס לסס עיקריס כסותיס כסכר א' ס' סוד סאמוס ככססס
ומכללי סדיכיס וספרטיס סכל ארס צרי' לסס לסכסס וללמסס איס כפי כסו יום ליום עד סיעמידו
על עיקרי סכריס . גם כסי ככס זוכיס כססו ז' וילמדו לכסים את כל כראוי לסס וסכ' כל איס
ויקרא וסכס כסרותו סחכיתת פתי . מלך' לסכמים וסכס כי אחר ססססלות ככסרות סעסו
רוסס טוב ככסס כל סון יקר ימסאו וסמלא עכסו כד יעות וכמעסיס סרצויס לפכי סאיכו כ"ס ואת
כל סמלאכס כסס' וכסס סחריס וסעעב כסס' גם סריך לסקן לכל א' וס' סססכסס סראויכו לופי רוב
סכסס ולפי מעוט סכסיס ולכי סקוקמות אשר יס' כסן סון לעדת ס' וס'ס ועוס וספע לא יס' א' ולא
יומיס לא פעס א' ולא סעמיס פעס ס' סאונס' סעס כרצון פעס כסגס פעס כסויד כי על כל ססססס
וכעויות וספעסיס יכיסו ס'ססס כספעס ועתידי ליתן לפכיו סת סדין וסס יסכ' סון יקבל ס' את
ססוכתו וסרססו . וכריך לססיר ססוכס דעת כססדת כוס סכספעס כמעט כרוב כני עככו סכאים
מעבדות סכסס וססי לסס לסוקס ולסכסול ססוסכיס כ' כל עוד סאים ערל ולא כסמול איכו מכלל
ישראל ועווכותיו יכיס עכות וספעסיס סססרדיס כלל סו . ומס כססך לסס כקיס גדוליס ומס
ססאריכו כפעסס ולא סיסרו לעמוד על כפעס וכבר ראיני מי סכבר סיס כסקום סירות וסכס סאלתו
כעעכס ססס סולך לס' יא את כיתו ולא רכס למול את עכסו ולא ספע כקול מוריס סחמת סעעכס

סוכרת מאסיתעא ואסם לא יסיו עליו עוון אס'חטא וסלך ולא בא וכטבע צים יזם סיו עונסו בעליו
 זכרי מסנס שלימס שכיכו כפ'ג כדדרי' קונס שאיכי סכנס לסוליס אכור צערלי ישרא ומותר במולי
 עבול'ס . ומסם כי יום סמילס הרי' הוא להס לפי דעתס יום ראשון לחסבון עונות ואין אים מתנסס
 פרעותיו ומכלמס אסר סכעס לפכיס' כמס שכיס לא א' מעור וב'מספסס ודעת זו הרי היא מסוכסת
 וכנגד עיקרי דתנו סקדוסס דק"ל אע"מי שחטא ישראל סוה לכל עוסקין וכלל איסורין כי סמילס מצוס
 סיא ככל שאר הסצות סכתורס ואף כי זכססער לס' דדיקיס יבאו בו . וסיא אות ברית קדס בעדת
 ס' אין סתורס תלוס צס וא"כ מי סהוא מזרע ישראל ואיכו חתום צס לא בשביל סהרונס יפער מכל שאר
 סצצות סכתורס וישראל ערל סמתו אחיו מחמת מילס ישראל גמור סוה וסרי סכתוב אומר בכניסת
 ארץ ישראל כי מוליס סיו כל סעס סיוצאים וכל סעס סילודיס במדבר דרך צבאתס מצדרי' לא מלו כי
 ארבעי'סכס סלכו בני ישראל במדב'גוג'הרי סכל סילודיס במדבר כל אותס ארבעי'סכס לא מלו וסכתו'
 קורא אותס בני ישראל סכא'כעס ססיא אסר ה'א יסוסע עסס לך חרות צורים וסוב מונ את בני ישראל
 סכית ומי ספוא בן ישראל צריך לעסות מעסס ישראל ואיכו בן כן ליפטר מחסס וסלילס וחס לאומר
 סיאחד כי אותס ארבעיס' סכס סיו אותס סכלודו במדבר ולא מלו כנויס . ויגדס לאכול מאכלת אסורות
 ולחלל סכתות לעסות את כל סתועבות יסתקע סדבר ולא יאמר . וסאריכות צוס אך למותסאן סדיבור
 צו אסור גם טעמית כי סגוגיס סיו ולא סיתס לסס ידיעס . באסור ובמותר ובטמא ובטסור . לו סומס
 צן כימן ויס בעול'ס סיודעיס ויוסכיס במקוס סיכוליס לידע ולסלטל על כפסס מ"מ סחופס בצנגס
 חוטא כקרא וסכתו' מחייבו סחטא כמ"ס ז'ל ואמרו מלס'ד למי סכפלס על בנדין סיפס סמן בלא כונס
 וצע"פי כן עססס כסס במקומס וז'ל סר"ס במול' דפ"כ סס' סגנות כל סמתוייב סחטא קבועס על
 סגנות ועסס בצנגס ומודע לו אחר סחטא אע"פי שלא סיתס לו ידיעס בתחילס . סוס חטא סוה הרי
 זס חייב סחטא כיצד תכוק סכסכס לכין סכותיס וגדל סוה איכו יודע מס סס ישראל ולא דתס ועסס
 מלאכס בסכת ואכל סלג ודס וכיוצא בסס כסיודע לו סהוא ישראל ומסוה על כל אייב לסכיא סחטא
 על כל עבירס ועבירס וכן כל כיוצא צס'כ וא"כ עכס סכתוב לסוגג וצריך סוה לכפרס ולתשוב'כמ"ס
 סר"ס במול' כריס ס'תשובס ק"ו . סמעכיס למי סהוא קרוב למיד ואין צ"ל מי ססוה מזיד ודאי ולכן
 סעוסקיס עמסס לס"ס צריך לסכין לכל א' וא' דרך סתשובס סרואו לו . ואומדין מקומו ודעתו וכתו
 לסעבר ובסווס וכן מס רב עוב ס' סכפון ליריאינו סחרחמיס על אחיסס ומסגימיס על כפסות'אוחזין
 צמדת אברסס אינינו וסרס אחכו' . לעסות כפסות לאור באור סחייס סתורס וסמסו'או דברים שאין
 סעור לסכרס ואדס אוכל סרותיסס בעל'ו וסקרן קיימת יו'לעס"כ סכלו טוב וכלו ארוך וכן דדיקיס
 וראו ויסמחו מעסס ידיסס מספריס כבוד א' וקדושתו ויסרסיס יעלחו כראותס תלמידים עומדי' פרוס
 עולס וסקדימו את קדוש יעזב ואת לסי ישראל יעריצו וכולס כא' עטרותיסס כראשיסס וכסכן מזיו
 סשכיכס . ואכן לרבין קסימי רבותכו סקדוסיס ססיו מכניסין עצמס לפכיס מן ססורס לזכות את
 סרביס סכסו עובדי דפרק מיסמחו רב גיול סוס רגיל דסוס קא אזיל ויתיב אשערי דעבילס א"ל סכי
 עבילס וסכי עבילס . א"ל רבין לא קא ססתפי מר מיצב"ר א"ל דמיין כאכן כי קאקו ח ורי ר' יוחנן
 סוס . רגיל דסוס קא אזיל ויתיב אשערי דעבילס אמר כי סלקן בכות ישראל ואתיין סעבילס
 ססתכלן כי וכסו לסו זרעא דספירן כוותיכו' וזס כל פרי עסק סתור'והכלית ספלסל וסחרוד לעמוד
 זלסרת צסס ס'לסכיא אורס לעולס ללמד למסעיס דרכיו וסעאי' אין יסוכו' . סירצס ס'כא'פי דרוסיס

צריכות פנים גם כי עוזים ונחמדים ואחרים אין מאומה . או הספן לו במשמיעו קול זכרים
 בתוכחות חיים . גם כי כוונתם לשמים כטובת מעשים שרעים כדקיימו קיימי ואין חזיון אות
 מחמוקן ומה שועילו בכל מה שסעוריהו עצמו ולא תקבו דבר מכמה מעוותים וארחות עקלקלות והלא
 מה ש' דרשמן האדם הוא המעשה כי לא המדרש הוא העיקר . וכמה היו במורדי אור שקבו עולמם
 במעשה א' ויצא בשפתם בעצמם . וכולם לא זכו למעלה זו לא בשביל המעשה כמו שידוע בזמ'ר
 שלכו ואין גם א' הם שזכר להם בשביל פלפול הלכה א' . או דרוש א' . כי אכטוכיכום שלמד ממנו
 רכבו סקדום ב' דברים א' אימתי ביתה הכשמה באדם וא' אימתי שולט בני יצטר כדאיחא בפ' חלק .
 פשוט הוא שכסאמר לו רבי שיהיה לו חלק לעס'ב לא בשביל אלו'ב דברים שלמד ממנו אמרו לא
 בשביל שלא היה עושה מעשה עשו כדאיחא בלפני אידיון . ויפה שעה א' של תשובה ומעשי טובים
 להחזיר חטאים לחוטב מכל הטעות היוצאות בהשמעת דרושם ודקדוקים . שאין כסם החוטא כפעלת
 מהם לשוכ מחטאו ועדין עומד בו ככראשוכם וראו' לטובא פה דברי הרב החסיד בעל חובת כללכות
 בצער אסכה ה' בפ' דברו הל אודות אסכה בלשים מן האסכה זל'טם ומכס שיאמר וידע לעבודת
 שלשים . בין זכרה בין בקסה כפי הכריך לזמן ולמקום ולכתות בני אדם ולמעלותם מהמלכים ועד
 אכמי הפוק כמ'ס הכסה ישמח הכס ויוסף לקח ונ' . לתת לפתאים ערמש ונ' וראוי לך אחי לדעת
 כי זכויות שמאמין אפי' אם יהיה מגיעה הפלכות הרמוקס בתקון כפסו . ללשים ית' ואילו היה קרוב
 למלאכים כבודתם טובות ונמכסגיסם המטובת והשתדלותם באהבת הבורא והשבתם כוכה בו אינם
 כזכות מי שאורס לבני אדם א' דרך טובת ומישר שרשעים א' עבודת הבורא שזכויותיו כפעלות
 בעביר זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים והמשל בזה בשני סוחרים הגיעו א' שדניה הרויח א' מסם
 בטחורס א' פסיותה נידו עשרה כפלי הקרן . והיה הכל מאה אז . וברויה סב' כפל א' בלבד והש
 לו שמורות רבות והגיעו לדין עשרת לפי זוזים והיה ריוח הסוחר הראשון עם רוב כפלי כרויח השנים
 זוז ועשרה חלקים מא' עשר חלק בזוז וזיס ריוח הסוחר סב' חמשה לפי זוזים עם מיעוט כפל
 סרויח וכן כפי מי שאינו מתקן לא כפסו בלבד תהיה זכותו מועטת ומתקן כפסו וכפמות רבות
 תכפל זכותו כפי זכויות כל מי שיתקן ללשים כמו שאמר רז'ל כל המזכר את הרבים אין חטא בא
 על ידו ואמר חשה זכס וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוו בו שאלמר דקת ס' עשה ומספטי
 עם ישראל ואמר ולמוכיתים יבעם . ועליסם תבא זכותו טוב ואמר תורת אמת היתה בפיו
 ונ' ואמר ומדקיי הרבים ככוכדים לעולם וע'כ טוב הבורא לטוביה את המקצרים כמ'ס טובת
 תוכיה את עמיתך ואמר רז'ל עד היכן היא תוכחה רב אמר עד קללה וסמאל אמר עד
 סכאס וכו' מובית אדם אחרי חן ימצא עכ'ל לענייכיו ודברי רבותיכו בפ' דתמיד תביא
 ר' אומר איזו היא דרך ישראל סיבור לו האדם יאסב את סתוכחות סכל זמן סתוכחות
 בעולם כמת רוח בעולם טובה וזכרה באס לעולם . דעה מסתלקת מן בעולם שאלמר
 ולמוכיתים יבעם ועליסם תבא זכות טוב ואם כן מי זס סליס ירא ס' אשר לא ישתדל
 ככל אית כפסו סתתגלגל זכות סעולם על ידו . ואינו עני ואינון גם כפי ידעתי
 פגוט ערכי ועכוות דעתי ושאין לי פס לדבר וידים לחבר אחי שכשמים נזר עלי ובריק'

אכן גומר סק סיורכי ברוב רחמי לכבוד סמו ותורתו אשר כל ישראל

חיבין בו :

מנצח פשוט הוא בכל ישראל להתוועד על בלי' זכרי רבים בבתי כנסיות או בבית הוועד וגם כו' שאין
 ונותנין בדבר פעמים בארוכה פעמי' בקצרה יהיה הנושא קל או קשה ואם כשערו בראשונה
 צבלא כלום חזרין ומתוועדי' סכית וכו' כתיבנו בו עד שיעלה יפה באחרונה כפי הסכמות הרבים
 וכן עושין עיני העדה בבתי מדרשות או במקום המיוחד לרבר ואין כסתר מקיפות דעתם מכן ראוי
 לעשות ויותר הסהם בצרכי' . כגם העם המתפללים בצגליהם כמו שעושין . וגם כי לכאורה הדברים
 יראו קשים . אולם מינן בעצדת א קרוב לכל אשר יקראוהו באמת ובטח להורשיו הוא סך תן בכל
 דבר הקשה דרך ישר לא יכשל בו וכעובדים עזים כתיבם . כקיים וקלה לעמוד בטמור וטמור מזבח . לח
 ידע דבר רע . וא"כ אחר החוק האייתי בעד מה לא יבין וכעד כבוד תורתו אם יעלה מהמטא ומתן
 סיקראו למיניהם החטאים א"ל להוכיחם בראוי תוכחת שתעקור המעשה הרע או קרוב הימנע הכס
 מה טוב ואם יראה בעיני חכמתם סופיה יותר הגון ונאות שכל א' בביתו יקרא כך . ובך מהם כפי קרוב
 דעת שיש למוכיח עמם גם זה כעיים שלא לבני' מה מתחילס בדברים ואם השעם צריכה לקפיד קהל
 ולשמיע תוכחת מגולה הכל לפי ראות המקבאים קבאת ה' ידוע הוא שפרטיה בידם ואם יבאו לירי
 מזה זו אם לז' כיבסר דם בענין התרת חרשים פעמי' שמוסי' על סמכא כגון הסדרשות וככוי כרות
 ופיוצא בלא להספיל עיני סרואים ואזוי שומעים תגלכם ויבאו וידוע על סדר . להחרת כבוד אלים
 וחלול שמו המקודש בעו"ש עכ"ל' . ולפי סבדיכי כעסות שתחילתן סדר אין קטן וגעיר כמוכי .
 ועל כל אדם להוסיף אולגורע ולתקן את הצדיק תקון ומה' תמי טכרתו שלימה . ויחלי ויבאו קצת
 דברים שתומן ובקצרה . לפי שסמכו על הראיות סכצכו במקומן בין בעקר הדי' בין בדברי מוסר
 לרצ' שלא יס' מן הראוי לחזור לכתוב את כל סכתוב ויחלי אינן חדום יבאו ויחזר בע"ה .
בורירי'ן לפני סתיבה סוקן ורגיל סכחכמים ויחז' ס"ת ומכיון בחיקו ויחזר למי' ס' . ס' אפי
 אדם אשר לפניך בגולל תעלות וסמן בסתרות סמכראשית גלוי וידוע לפני סכא
 כבודך שלא לכבודו עשינו חבירי ואפי סבעיר סלוחס ולא לכבוד בית איכיו עשינו לא לכבוד סוף
 סנדל סגבור וסמורא סכקרא עלינו עשינו סהיומו סתורס וסתיבה מכוון לעמך ישראל יבי בא ססדך
 לסורינו מה סכדבר לסדיכנו מה סכראמרו כחמנו וסחזירכו פתוסה סלימה לפניך מעעסנו הרעים
 ומעבדנו ייבד וסלחת לעוונינו ולחטאינו וסחלתנו וסוף פכיו כלפי העם ויחזר אסר'ך ישראל סקדמה
 חייבתך לבריית' שגולם וכסגולך כפרא מי כמוך זרע קדם בני אברהם יצחק ויעקב בניאים טובים
 ואסבי עלינו מקיימי כל סתורה כלפי ער שלא כיתכם . עם כושע ס' יאמרו בא גלי' ס' . אשר גלנו
 וגל את אבותינו ומצדכם כספלאות גדולות ואותנו סוכיא מעם וקרצנו לפני סר סיני . והסמיענו
 את סוד קולו ודברות קדשו מלכות אס . וכתן לנו תורה וצבנות סכיים כדבר סגדל סוס או סכשמע
 סמוסו . מתן עזרך סוד סתלתך וסוד אסיך אשר עשה לנו את הגדולות ואת סכוראות סככלנו את
 סמן ארבעים שנה סחכב צבעכסו כבוד הקיפנו למחסה ולססתור מזהם ומסער לכל יככלנו חרב כיום
 וקרה בליגס וכמה כמים כעסובסס אשר אבותינו ספרצ לנו בעדותנו סל כתוב כאסכס . ואסכ חרב
 גאותך וערך ופתייתך ומיני' ס' רומס סככיסו לא' וסמגובל יוסכי כענן מלפני ס' סכלחם לנו כי בא
 לסכיכו לסמוע את סארץ וסמאיים ססמיר מקרסס . וכסס לנו בית סמקדס לסכון כסוככו ולספר על כל
 עוונותינו כחם מעלות טובות לסקום עלינו כי לא ידעמו ספרות על הכיסים על סטרקן על סכבורות
 על סתמועו על סכלאו ועל סכמות סעשה עמכו ועס אבותינו אשר לא ככראו ככל סארץ וככל סגוים

אבל חטאינו לו ומפני חטאינו גלינו מארצנו ארץ צבי . ונתרחקנו מעל אדמתנו אדמת קדם ועל מס
אבדה הארץ כבר הסיב הקב"ה ביד ירמיהו הנביא ויאמר ה' על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניהם
ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה . ואף גם זאת בהיותנו בארץ אויבינו לא מאסנו ולא געלנו ס' אשינו
כי לא חנקו ורחום הוא ארץ אפים ורב חסד ולא עזבנו ואם יאמרו ויבכמו אויביך לך נפיים להכרית
את שמנו וליטול את שמונו סוף סוף האמת יורה דרכו ואתה על במותימו תדרוך ודבר לאינו יקום
לעולם כי עם קדום אתה לה' אהיך וכן בחר ה' להיות לו לעם סגולה מכל העמ' אשר על פני האדמה .
א"כ איהם הלא הגמלו זאת זו תורה שששגבילה זכינו את כל הכבוד ואת כל המעלות הטובות וזו
ספרם הלא נלכת בדרכיה דרבי כועס עץ חיים היא לנו ועל ידה אנו ניתולים בכל יום ויום מבין שיני
אריות ומבין כמה צרות ומותות משוכות קצתם גלויות לנו ורובן שאין מחיר בהן לא בעל כסם לכדו .
וזו גמולה לעבור על מצותים בפומיה ובסרהסיה ואין מכלים . דעו איהם אחינו ורעינו וכוונתם ס' סר"ס
במזל שכל קנאתם ושבחתם מהאמות עלינו הלא היא בעבור לקח טוב שיכנו ליו לאינו ב"ה ואע"פ
שהם אינם רואים לכם רואה ודוח והוא מאמר לרז"ל מאי פו סיני פו סירדה פנאה לאומות העולם
עליו ופרש"י ז"ל שלא קב'ו בו תורה ע"כ וזו היא הודאת הטובה להיות כפויים עליה ושלא להקפיד על
ערכה שאין לה ערך . הנה כי ב' בעקב גדול ומרה לזאת התורה אשר עם משם לפני צבי ישראל
תורמה קהלת יעקב ומייבין אנו לקרות בה ולסום שכל וכן בקצת מצוותיה שבעולם אדם דם צדור הזם
בעקביו ואתם מצבים היום כלכם לפני ה' אשיכם אשר לפניו כל ה' וא' עתיד ליתן דין וחשבון מכל
מפשותיו ודבריו ומעשיו כל מי שיש בידו להסיב איזה דבר ישיב . ואנחנו בשם ה' אשינו נהרץ
הפקותיו ואם אין להסיב ואין בתשובתו כלום מיזה האים אשר ירצה להיות מעשבריינים ח"ו שאין
להם הלך להע"כ שלא לשמור מצוה או מצוות מן התורה כאילו לא נכתבו בה חלילה לעדת ה'
ופתח ס"ת ואומר :

בתוב כאן ולא אשה בדת עומאתה לא תקרב לגלות ערותה ועוד כתיב ולא אשת עמיתך לא
תתן סבכתך לזרע לטמאה בה . ועוד כתיב ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה
היא ובסוף כל העריות כן כתיב כי כל אשר יעשה מכל המצוות פלאם ונכרתו הנכסות הטובות מקרב
עמם . כרי עולם זה החומר של כרת שום לכל העריות ויש בהן סרבה שיש גם בהם מיתת ב"ד
ומהנזכרות הלא על אשת איש ועל כזור ואין אתם כלכם יודעי' טאולי יש בינינו מי שעבר על
העבירות הללו החמורות בעו"ה . ולא יחשוב אדם לומר שאין איסור בידם בזה על הפנאים או שאין
איסורו כוסו כי אם בעת נדתה ומעת וכתה אבל שלא בשעת וכתה אין עם איסור מן התורה כי זה
זה טעות גמורה . ושבט גדון הוא כי איסור בידם שום לכשווא ולפנאים ואין חלוק ביניהם בזה
כלל וכתוב שאמר ולא אשה בנית עמאתה לא תקרב לה להפוקי ח"ו הפנאים בזה כי עם אשה כאמרם
על אשת איש ועל הפנאים והעד הכדור שבסמוך אמר הכתוב ואמס לא תעמוד לפני בנחם לרבעם
האם יאחרו הפנאים מותרת בה חלילה וחס גם לא אמר הכתוב ולא אשתך כמו שדקדק יפה סריב"ט
ז"ל גם אין בידם עולה מעמאתה לטכרה אפי' אחר כמה שנים בלא עבילה במקום הראוי וממיד הייבין
עליה כרת עד שתעבול ומכיהם דברים פשוטים הם בדינים ויעמוד הקורא בתורה וישל אם יש לשום
אדם לסבב על זה ואם אין ילך להלן ויאמר :

בתוב עוד כאן א תחלל את בתיך לזנותם ולא תזנה בארץ ומנ'ה הארץ זמה ועוד כתיב להלן לא
בא תהיה

תהיה קדשה מצבות ישראל ואי יהיה קדם מבני ישראל והנה גם בזה בעו"ס הפרצה גדולה וצריך לדרוש
 בלתי מדעו כי הכא ל בית פנחס המופקרת לצבות אם היא כדום מיד עובר על יחודה מן התורה
 ככל שאר ערוות וזכו אם היא כה עובר עליה משום לאו דלא תהיה קדש סקלכו' מקודשת ומופקרת
 לצבות וזהו אליהו דכ"ע ואם היא מיוחדת לזכרון והיא פלגו גם לגדולי המוסקים הדין כך ומוסף על
 בלתי לאו וכרת שים בבא על סדרה ומתמא המופקרות והמזומנות לכך אינן מותרות ענמן
 ועבירה זו גוררת עבירות אחרות ומהם שאם תתעבר ותלך אינך יכולה לדעת בין מי היא ובמא האב
 כושר את בתו וסוף כושר את אחותו והו' מאשרה התורה בל תחלל את בתך לכבודתה . מה טעם
 ומלאה הארץ זימה . ובענין זה דרכים אבן להביא דברי הכבוד מלאכי על הכא על הכותית ולא
 הם בנדת יהודה והועבד כעשתה בישראל כי חלל יהודה קדם ה' אשר אהב ובעל בת ל ככר יכרת ה'
 לאיש אשר יעשנה ער ועוכה מהאשלי יעקב ומגיש מחבה לה' בבאות הרי עובדו מפורש שהוא ככרת .
 ומעלה עליו הכתוב באילו בתחתן לע"ו סוף ובעל בת ל ככר ובקרא מחלל קדם ואם עוונו גרם סבולד
 ממכה בן כמא זה לו טען מקטרגו בעש"ו ובעש"ב ואו לו לכפשו . גם במנין זה כחה מיני עומדות
 ידועות ושאין ידועות המעמדות את האדם ומחשבות זכר כפשו וקדושתה וגורמות רבות לכינו
 ולכמתיו . ואם החכם המוכיח עומד בקהל מקהילות שבעו"ס הם פרוצות בפרסום המכשילות את
 סרבים גדולים וקטנים . ואין להם בוסת פנים לחשוף ולסחטוף יתאמץ בקבלת ה' בבאות ויגביה
 קולו על הדין ועל האמת . וכבר כתבנו בזה בזכרון הקדום והעברה . אוי לה לאותם בוסה .
 אוי לה לאותם כלומה . אוו לנו מיום הדין . אוי לנו מיום התוכחה . ומה יאמרו כל שומעי פם
 קהלינו זה האם יאמרו ראו קהל הקדום הוא ומפואר מלא מצוות רבות ומדות חמודות . או יאמרו
 עליו מה זה היה לקהל שהוא מהם מחללים קדם ה' בטהר ובגלוי ומפקיעין ספרתם ומייטמאין עצמם
 בכמה מיני עומדות הם וכניהם . ובמקום שהיה להם ללמד תורה מלמדיו אותם תפלות וזכות
 ופריצות ועזות פנים שכן ה' קוראם לחבירתה . הטוב בעיניכם להשיאם הם רב בעצמנו כזה ותשיש
 עדתנו ללבו ולחרפה ולבו ולכלומה בשאר קהילות אחינו בני ישראל ועדין אינן מועיין לחצי הראוי
 לנו באפמתנו זאת אשר גדלה עד לשמים אכא טובה ישראל עד ה' לדין כי כאלת בעוונך ולא יכבד
 על הסב ל ה' בכל לבנו עזיבת התועבות של כשיחשוב במעשה הראוי לזכרון אשר עשו עולי
 פגולס בימי עזרה אשר הוציאו הכסום ככריות שהיו באזות להם ה' וכל המלך מהם בים ובכות לא
 בעבירתם אהבתם הטבעית לעבור על דברי תורה אדרבא היו מרדים במצוות ה' ויאמרו לעזרה
 קום כי עליך הדבר ואנחנו עמך חזק ועשה . וקי' בן בנו של ק"ו שיקל על האדם ליבול מעבירות
 קשות ורעות שמביאות אותם לטאול תחתית ואין בהם דבר מונע מידמה לשל עוליו גו' כלל . וכבר
 הזכירו לכרכס ולתוכחה בספרי החסידים ז"ל וראויה הם לכך ולא יאמר אדם אכי ובית תהלות
 לא מוכיין מן העבירות הללו ומה לי ולכרה הזאת בסכנה ידוע שכל ישראל ערבים זה לזה
 וכתיב וכשלו איש באחיו בשוון אחיו כדח"ל כח"ס רש"י ז"ל הם בפרסם ועוד אמרו אוי
 לרשע ואוי לשכנו ועוד אמרו מה ישנו גדולי הדור ואין שעולם כידון לא אחר רובו . וכתיב
 ומועא א' יאכר טובה הרבה . לכן כל איש ואיש חייב להזדרז ולהסוב מחשבות טובות
 לשבו ולסטיב ל ה' אחיו וריעו לקיים ואהבת לריעד כמוד . ודרך ישראל לאדם שפונע
 בו יצרו ועבת זקנים היא סיסא . ועלם על לבו ספרי הוא עומד לפני המקום האוב

זכמד קרוב וידיד ואחר רביע פעם ופחות ממנו אם יחטא ואם הרי הוא שכחו מוסקן מרחוק ותועבה ב'סון חז'ל הביאו הרים במז'ל כפ'ו מס' תשובה . ויזכור יום סמיחה כדחז'ל ודומו כלם זכרון בע"ה לו לא יבא לידי חטא ולא יעול תפארת בפשו ממנו בעבור הכאס עוברת ומעולם לא יהיה זומגד עיניו של אדם . סם שאמר הכביר ירמיהו גדול סענע ורוב העלילה אשר עיניך מקוחות על כל דרכי בני אדם לתת לאדם כדרכיו וכפרימעלליו . יבא יוסף הכדיק ויעיד כמה מעלות טובות באועליו על סעמד כדדקו ולא סמעג אשת אדוניו אפי' לפכה אצלה סמוך לס לסיית עמה בעל'כ כדפרס'י ז'ל והוא מדחז'ל . וסם ססיב לס ואיך אעסה סרעס סגדולס הזאת וממאתי ל'קיים לא תלס סדבר באדוניו לומר ססיס ירא אותו אולי ידע סדבר ויסרגסו או איך יחטא לו לסיית כפוי טובה אחר סכל אשר יס לו כתן בידו כמו ססיו תחילת דבריו לא תפס סעיזר עיקר ואמר וממאתי לאלקים . ויסוב סקורא בתורס ויסג אס יס ססיב בדבר ואם איך ילך ויאמר :

כתוב עוד כאן ואסבת לריעך כמוך אפי' ועליו אמר ר' עקיבא זה כלל גדול בתורה וסם זו אסבה ואסו שניכיסם ואסו רואים מסס ומריכס זה מביא את האור זה מביא את סעצים וצא אחר וליכס ואפי' גדול סבא לככות אין סוטעין לו . ואיסי אפוי סוטס ככלל סגדול סזס ראינו אותס וסס מועטים כירובס קופצין לסאחיז את האור במדורת ססחלוקת לסגדילס ולסעכירס לזמן רוק . אכחו סגולתיכו יסבכו גם בכיוו בזכרכו את ציון חריבס וסומסע על ססכאס ועל כעסירס כמ"ס רז'ל וכיוז ססוכתס ורפואתס ואין לך דבר ססעכ את סגולס כחסרון ססל' ומיעוצ האמוס ועתס ירא סקוקס וככוטרוסמסיס דמי סלחמס בין איס ובין אחיו ובין קהל לקהל סס יהיס סספעו ומעסכו והרי הוא מעכב את ססועת ס' ועוזו וכפל'אזוי אשר יעסה על גדול סכר המביא סלום סניכו במכילתא סכופ' יתרו אצל כי חרבך סכפת עליס ותמלילס סזכירו רס'י ז'ל סס ז'ל סא למדת ס'אס סכפת עליס ברזל חללת ססמזנח כבד'ל לסאריך ימיו של אדם וסכרזל ככר'ל לקצר ימיו של אדם אין זה סדין סיוכף ססקצר על סמאריך ועוד ססמזנח סטיל סלום בין אביס לאביו סכפסיס לפי' לא יבא עליו כורת ומחבל וסרי דכריס ק'ו וסם אביס ס'אין רואות ולא סומעות ולא מדברות על ידי סטטילות סלום אסרס סתורס לא תניף עליס ברזל סטטיל סלום בין איס לאסתו בין סספסס לסספסס בין אדם לסכירו עאכ'ו סכא תבואסו סורעכות ע"כ :

כתוב עוד כאן בסוכת תשנו סכעת ימים יקרה כיוז בעיני ס' סנזס זו וסס טוב חלקכו סזיככו לס אכן יס מי סרוזף אחריס ומסתדל לקיימס בכל לבכו ובכל כפסו ובכל מאדו ויס ס'אס איכו כמז'ל לו מקום סוכן בכל מיני סככות איכו חוסס על עצמו לנכס לו סוכו אשר יטב לו בעס"ו ובעס"כ גם יס סכאמר יס לסס קצת מקום ספי' אין בו ססעור וכמדה סר'אויס בדי סל' לחזור ולטרוח אחר מקום אחר מחזיק למנחות ססיעור סהו דכדריס ס'אין לסס טעס ברור לסיתר . ומככסיין עצמס כספק ביטול מנזס וכספק ברכות לכטלס בכל יום . וככר ספר ככתוב מזרחות עולי סגול' גם כזס כמ"ס ויבאו ססס ויביאו ויעשו לסס סוכות איס על גגו נכחצרותיס . ונכחצרות כית ס'קיים ונכחצרות סער סמיס ומסס ראו לנו ללמוד . גם בעיקר

מנוות ישיבתה הדברים ברורים במקומם מאילול ואיכה ושאר דברים ולא ליכנס בחובה מעת
 האוכל לעת האוכל בלכד ולעשות ביתו קבוע וסוכתו ערשו אשתי יושב בהתד עליון בכל
 מדי יתלובן :

כתוב עוד כאן לא תקיפו פאת ראשיכם ולא תסחית את פאת זקניך ועיניכו הרואות כמו וכמע
 תסתחיתין פאת זקנם סמם חמם ומיביין על כל א' וא' מלקות א' . וגם בפאות הראש
 אינם מדקדקין כראוי . והרצה עוון פללי' שיש בו עזות פנים ואין בו הכאה הלך ומעיד על עצמו
 לעיני כל שאינו מושט למדות ברה וברורה ודם אותה בעיקריו כגם מוטא גדול מזה או שיש בכלכם
 טוען טעם בזה ומשיב תשובה להיטהר אפקירותא והציבותא בזאת :

כתוב עוד כאן ולא תלכו בחקות הגוי אשר אבי תמלח חכמיכם ופי' שאין מדמיילסם לא במלכות
 ולא במיער לא ילבש אדם מלבוש המיוחד להם ולא יגדל צינית ראשו כמו . צינית ראשם
 ואזכוראים כסם וכמה מנדילי' עשר ראשם כשערהם ולסומ' על חטאתם פשע פורקין אותן כמסרק כס'
 והוא איסור שקילה . גם הוא הסמור לעברה ואין בו דבר טוב ומה שהיה תשובתכם בזה :

כתוב עוד כאן והבדלתם בין סכסמס סעורה לעמקה ובין עוף סעמא לטבור ולא תסקצו את
 כמסותיכם בהסמה ובעוף ובכל אשר תרמוס הארמס . אשר סברתי לכם לעטא הרי
 פסמאכ' ות' אסורות תסקצין את סכסס ומעמעמין אותה . ועושין בה רושם רע כמ' חילוי' חוססין
 מעט במאכל אשר סמס אוכלים אם הוא בשר אם כפחט כראוי ע' שחט ונדקדק ירה סמים . ואם ביקר
 ע' מכר יפה יפה . ואם הוכשר בהדסה ומליהס יפה יפה ובמלה לא דקה ביותר ולא גסה ביותר וע'
 ישראל כראוי לכך לא ע' משרתות ומשרתים . וכיובא בהם קטנם . או גדולים אם הם ככרים
 ואם הוא פירות או עיני קעניות שיש במינן תולעים אין בנדקין אותן כראוי . ומא' באחר בעיני' פת
 של כותים ויין וחלבן וגבינותיהן סמס בורר לו' מהם לשמור וס בורר לו' אחר איש כאש' יטע בעיניו
 ופי' ותן לא ימצא מי שאינו חושט לא' מהם וברוכים אתם לדעת כי כל סעוקר על גרותיהם של רז'ל
 ותקכותיהם הרי זה עובר על לאו גמור מן סעורה דלא תסור וביטל מצות עשה דעל פי סעורה אשר
 יורקין על סמסע אשר יאמר לך תעשה ויאריך סחכם סמוכות בדבר לסיני לעט' פטע במה סקפידס
 סעורה לסמוע לדבריהם . סכאמרים באמת ספוא עיקר גדול בתורה :

כתוב עוד כאן . את כספך לא תתן לו כנגד ובמרבית לא תתן אכלך . וכמדומין אתה
 שאינכם יכולים לחיות בלא רבית ואין סם סמות סמכו לסמיר ולסחרים חיי ומזוכי סממלוס
 וסלוס וכל סעוסקין בה . בדב' ס' אשר דבר ליחאק' עבדו כנגד כתן ותרבית לקח ומילא ימים .
 בית ישראל סאמיכו בה' אסיכם וזכליחו . ולכו בחקות סחיים למען ססכילו את כל אשר תעסון ומס
 בדע כי תעלימו עיניכם מוכס לאונן ועושין תלון בה . ותלכו אשתי סרירות לבכם לסלוות
 וללוות וליסא וליתן באיסור גמור על סמך דברים רעועים שאין בהם סמס . ועדים אתם בהם .
 וסלא עיני ס' סמוטעות כל' הארץ וסועל ארם יסלם לו ובאורח איס ימניאכו ואם סיו' סמס סמתעסן
 וברבית כראותו כי רב חילו וכירוח ככר' מנאס ירו' סיום כאן ומחר איניו . כי דבר לסינו
 יקום לעולם . ומקין ועדר רוחיכלס ואכדס עומר סהוא בענין רע וסארו עו כות סרבים סגרה
 סקוקין על עצמות בעליו וס סרוו סתוק לעינים כראשיתו ואשריתו סרס כלענס ופזורת
 פתנים בקרבו :

כתוב עוד כאן לא תשא את שם ה' אִיךְ לְשׂוֹא כִּי לֹא יִבְקֶשׂ ה' אֶת אִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ לְשׂוֹא לֹא
 תִּשְׁבַּע אִין תִּכְתּוֹב כִּאֵן לֹא לֹא תִשָּׂא . הָא לְמַדְנָה שְׂאִי כְּמוֹשׁ שֶׁ ה' לְשׂוֹא גְדוֹל עוֹבֵר
 וְעוֹשֵׂה וְסָרִי הוּא כִּלְכָל כִּי לֹא יִבְקֶשׂ ה' אֶת אִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ לְשׂוֹא וְקוֹי כְּשִׁבְעַת בְּשֵׁמוֹ לְשׂוֹא וְלִשְׁקֵר ו
 וְכִכֵּר הוֹרֵג הַלְּטוֹן כֹּל כֵּךְ בְּשִׁבְעוֹת בְּכִרְבֵּה בְּכִי אֲדָם שְׂכַמְעַת אִיכֵה יוֹכֵלֵה לְהוֹצִיא דְבַר בְּלִתי שְׂבֹעַ .
 מוֹקְדָת וּמִאֲחֻמֶּת וְהֵלֵךְ כֹּל הַעוֹלָם כְּלוֹ בְּכֹרְעֵמֶשׁ שְׂבַעֵה שְׂאִמֵר הִכִּיֵּה בְּפִיכִי מִסּוֹן זֶה . אֲרֵץ רַעֲשֵׁה
 גַם עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יִרְפָּסוּ וְכֹל בְּרִית בְּרֵאשִׁית מִרְדּוֹ וְחַתֵּם גְּדוֹלִים וְקַעֲנִים לֹא יִרְאֶתֶה לְדַבֵּר בְּשֵׁם הַכְּבֹד
 וְסִבּוּרָא . וְכַמְקוֹם שִׁפְיֵה לֵבֵם לְהוֹנִיאוֹ בְּשֵׁם . בְּשַׁעֵה רֵאזִים לְשִׁבְחוֹ וּלְפִאֲרוֹ בְּאִימֵה וּבִירְאֵה בְּרֵתָה
 וְכוּיַע תּוֹצִיאֻהוּ לְרַגְעִים בְּשֵׁם מֵלֵךְ שְׁקָרִים . וְלִבְעֵלֵה בְּלִי בֵּית מַחֹשׁ וּפְקַדְרֵה וְהִבֵּה הַעוֹשֵׂה מִפּוֹרֶם
 בְּכַתּוֹב גְּלוֹי לְקַטֵּן וְלִגְדוֹל וְאִין כְּסֵתֵר מִכֹּל אֲדָם . גַּם הַכְּבֹד לֵכֵת עִם הַזְכָּרֵת שֶׁ ה' אֵלֵינוּ . חִינוּ מִן
 הַדְּבָרִים שְׂבִירִיכִין שְׂמִירָה מְרֻבָּה מְהִיבֵה' וְכִכֵּר אֲמֵר הַכְּבִיא וְקִרְבִּיתִי אֲלֵיכֶם לְמַשְׁפַּח וְהִיִּיתִי עַד מִמְּקַר
 בְּמַכְשָׁפִים וּבְמַחֲשָׁפִים וּבְכַשְׂבֵּים לְמַקְרַע וְעוֹשֵׂקֵי מַכֵּר שְׂכִיר אֲלֻמְכֵה וִיתוֹם וּמַטֵּה גֵר וְלֹא יִרְאוּי אִמֵּה'
 גְּבֻלוֹת . וְאֲמֵר וְזָרַקְתֶּם לָכֶם יִרְאֵי מִמִּי שֶׁמֶם בְּדָקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיֶם . וְאֲמַרו חֲזִיל אֵן בְּכִי אֲדָם שִׁיר אִין
 לְהוֹצִיא שֵׁם לְבַד לְהוֹכֵחַ לְעָלֵי עַל פִּי ה' כִּי מַכְבִּיר אֲכַבֵּד וְכוּיִי יִקְלוּ :

כתוב עוד כאן שמור את יום השבת לקדשו כאשר ציוך ה' אִיךְ תִּלְמַד שְׂבִירֵךְ לְשׂוֹר אֶת הַשַּׁבָּת
 כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵלֵינוּ וּפִירֵם לְמַשֵּׁה בְּסִינִי . שׂוֹ מֵלֵאכֶה אֲסוּרֵה וְזוֹ מוֹתֵרֵת כְּעִין שְׂכַתְּבוֹ
 מִז'ל אֲנֵל כְּאֲשֶׁר בְּיִתִּיךְ שְׂאִמֹר בְּשִׁיעֵת בְּקֵר וְצֵאן . לֹא שְׂחִי' וְאֲמֵר אֲדָם מִדַּעְתּוֹ וּוְכִקְרֵאת מֵלֵאכֶה
 וְזוֹ אִיכֵה קִיר אֶת אֵלֵיךְ לְכַתּוֹב דְּרָכּוֹ בְּכֹל מַעֲדוֹת תְּמִיד תַּחַת כְּכִפֵּי הַקְּבֵלֵה הַשְּׂמַתִּית שְׂאֵלְמֵלֵךְ הִיא לֹא
 שׂוֹ ב'כִּי אֲדָם מַסְכִּיפִין עַל פִּי מַדּוֹס ה' כְּאֲשֶׁר הִיא פְּסוּעַ לְכֹל פּוֹתַח מַכֵּר . וְכֵן קִרֵּה לְאוֹתָם שְׂאִיכֵם
 מִאֲחִיכֵם בְּתוֹרֵה שְׂבַע' וּמִקִּירָה קֵה צוֹחַ קִקְלֵה חֵקֵה א' לָכֶם וְלִגֵּר הַגֵּר וְעוֹד מִמּוֹךְ לוֹ תוֹרֵה א' וּמַשְׁפַּח
 א' יִהִיֵה לָכֶם וְלִגֵּר הַגֵּר אֶתְכֶם וְלִמְחַרְמִים יִקְסֵה הִיאךְ מְקִיִּימִין מִמְּקִירָאוֹת כִּלְלוֹ וְרִבִּים כְּמוֹתֵי . וְסָרִי כֹל
 א' שֶׁמֶם מִפְּרֵם הַתּוֹרֵה לְעַדְנּוֹ . בְּפִי דַעְתּוֹ בְּשׂוֹעוֹן וְנַעֲרוֹן וְעוֹשִׂין תּוֹרֵה א' שְׁלִיטֵה בְּשִׁיתָם בְּעוֹלָם
 בְּתוֹרוֹת אִין מִסְפֵּר בְּרוּךְ שְׂבַחֵה בְּרוּךְ עֲבָדוֹ בְּכֶם וּכְמַשְׁנַתֶּם וְדַרְךְ הַקְּבֵלֵה הַכְּאֲמַנֵה לָכֶם וְלִגֵּו הוֹרֵם
 עַל יְדֵיכֶם יִשְׁפַחַה כְּחוֹתֵן וּמִפְּרֵם הַתּוֹרֵה . מִי כְּמוֹהוֹ מוֹרֵה וְהֵאֲמֵת יוֹרֵה דְרָכּוֹ . הַיִּתְּצוּ וְרִאוּ שֶׁמֶם
 פִּרְאִסוֹן כְּמוֹכֵה מֵלֵאכֶה בְּפִי הַעַם . הִיא לְעִי שְׂמִוְרָה וּיַגֵּעַ כְּמוֹה וּיַגִּיעוֹת וּבִיטוֹד אֵם יוֹלִיךְ וְיִבִּיא מַשְׁאוֹת
 מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַל כֵּן הִיֵּה לְמַשֵּׁל כְּלוֹכֵי תוֹרָה וְעִמֵּל בְּתַף וּבְכוֹשָׁף מַשְׁאוֹת וְהִנֵּה הַעוֹשֵׂה בֵּן בְּשִׁבְחֵה כֹּל
 מֵלֵךְ יוֹצִיא מַרְמוֹת לְרַבּוֹת אִין צוֹ מַשׁוֹם לֹא תַעֲסֵה כֹּל מֵלֵאכֶה הִנֵּם שְׂאֲפַרֵם שִׁיכִים בּוֹ מַסּוֹ וְכִיּוֹם סְבִיעִי
 תִּשְׁבֹּת יַעֲבוּיִן בְּדַבְרֵי הַרֵב שְׂמִיִד וְלֵחֵם מַטֵּה ז'ל . בְּרִים פ' כ'א . וּפְעַמִּים מֵלֵךְ יִהִיֵה דְבַכֵּר מַשֵּׁם
 אִיכּוֹר וְחַפִּי מְדַבְרִים כְּנוֹן לְעֶרְוֹךְ מִלְּחָמוֹת וְלִשְׂבִיא סְפֵלִים וּכְסֻאוֹת וּלְפָנֵם בְּכִי אֲרוּחִים וְכִמוֹ שְׂכַתְּבוֹ
 בְּכַמֵּה מְקוֹמוֹת צוֹחַ חֲסִיד הַמּוֹפֵלֵה הַחֵבֵר ז'ל וּבְפִרְשֵׁם בְּמֵאֵר ג' ה' לֵסִי' וּמְדַבְרֵיו לְמַדּוֹי . וְדַעוֹ עוֹד
 שְׂאִי אֲפַסֵּר לְנוֹר אֲפִי דֶרֶךְ מִשְׁאוֹמֵתֵן . שְׂבַר מֵלֵאכֶה שְׂבַת הִיא כֹּל דְבַר שְׂמַסְכֵה צוֹרְתוֹ . שְׂכִירֵי
 בְּשִׁתְּבוֹנָכֶם בְּעָלֵה מֵלֵאכֶה בְּקֵל מַעֲזָאוֹ הַרְבֵּה מִהֵן יוֹצֵאִין מְכֹלֵה זֶה . וְמוֹן שְׂכַתּוֹכֵם לְהוֹצִיֵה כֵּן
 בְּפִשְׁטוֹת שְׂכִירֵי צוֹם קִבְלֵה וְאֲמֵר א' יִצֵּה אִיִּם מִמְּקוֹמוֹ בְּיַם הַסְּבִיעִי . וְדַבֵּר בְּרוּר הוּא שְׂאִין סְכוּי
 רְשׁוֹת כִּיִּצִיאֵת אֲדָם וְלֹא כְּבוֹדָתֵה כְּלִי מִמְּקוֹמוֹ מְקָרִי שִׁכּוֹחַ צוֹרֵה . וְעוֹד בְּאֲמֵר בִּירְמִים כֵּס אֲמֵר ה' .
 שְׂמִוְרָה בְּפִשְׁטוֹתֵיכֶם וְלֹא תִשְׂאוּ מַטָּה בְּיוֹם שְׂבַת וְהַזְכָּרְתֶּם בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם וְלֹא הוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִתְּבִיבֵם
 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שִׁרֵי מֵלֵךְ הַקְּפִיד הַכְּתוֹב לֹא עַל הַסּוֹכְחֵה וְעַן הַסּוֹבֵחֵה וְחִין לֹא בִּזְזֵה וְלֹא בִּזְזֵה מִיּוֹם צוֹרֵה

ואין לנו לא דברי רש"י דכלטו ט"ל מלאכות ממשכן גמריכן לכו ולפיכך סמך הכתוב שמירת השבת
 למלאכת המשכן למדוד הימנו ועתה כחזור לבוונתינו כלכם ידעתם שהשבת אות היא בין ה' ויבינו גם
 ידוע שהמללה במזד חייב כרת' ואם היו שם עדים והתראה כסקל וכפגוג חייב הטאת כמ'הר"ם
 במז"ל בריש הלכות אלומה תאמרו על אופן זריחותיכם לשמור את האות הגדולה הזאת בכל מלאכותיכם.
 וכפרט צבורר ובאופם במבנה ובמבעיר . הן ותולדותיהן ושבותיהן . על ידכם וע"י אחרים .
 צכמה וכמה דקדוקים שיש באו . וכשאר מלאכות שאין אדם תש עליהן והנה הם גופי סמלאכה . כמו
 שכתבו במקומן . ובכלל זה מועדי ה' הבקראין שבתות ה' גם ימים שבתים של חול המועד יש
 שאין כזקרון בסם לשמרם כראוי ועל הסבזם אותן כאשר במשכתבו והמבזם את המועדות דסינו ימים
 של חול המועד כמ"ס ז"ל וכו' אע"פ שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעב"ד וכמה בני אדם
 שיש להם כל צרכם ודי ספוקם והותר להוציא לשמחת י"ט בריחה ועושי עבדן כעכיים למכור ולקנות
 ואפי' בפרסיא . וכוונתן בן מכה חול ואזורים מדעתם להוציא יותר לשמחת י"ט ואין טענה זו
 מתרת להם כלום לפי הדין וכמה מהם ממוציא' בין כך ובין כך בשום וכן כוונתן סיתר בע"פ אחר חזרת
 ודומם להם כאילו כל ככסיסם ילכו לאבוד אם לא יתעסקו בהם באותם שעות מועעות והם סמאכדים
 אותם בידים . דעו אחינו בני ישראל כי כל העסק סנעסם באיכור לא יצליח והוא ריוח סמביא לדי
 ספמד שאר הסכסים . סיתערנו עמו ותוספת סמביא לדי ספרון גדול לפי שהוא ממון של קללס ותקלס
 שארם מכלים בתוך ביתו ולא יראה בו ס'כרכס . וסרי זס קוכס לו במעומו קטניור אלסזיק ולחבל
 כל אשר יש לו . והנושא וסכותן ע"פ סתורס . יסכון בטח וכל אשר יעסם יצליח :

כתוב עוד כאן לא תדבחה סטונו כמסמעו ואוי לו להורג את חבירו בידו או ע"י אחרים שאע"פ
 שאין שלוחו של אדם כחותו לדבר עבירה . חוץ מאותם סמנו מז"ל גדול עובכו מכסוא
 שאיבד כפס א' סיסרל וסכילו איבד עולם מלא דורס דמי'דורס ממנו דס סמגו לא דברי סר"ם במז"ל
 על זס כפס"ד מס' רותה שסם ראויס לשמוע . ססורג כפסות ולא סיו סם עדים רואין אותו כח' לא
 ראסו סח' אחר סח' או ססרג ככפי עדים בלא סתראה או ססוכסחו סעדים בבדיקות ולא סוכססו
 בחקירות כל או סרצכסס כוכסין אותן לכיפס ומאכילין אותן לחס צר ומיס לחץ . עד סיצרן מעינן
 זאח"כ מאכילין אותם סעזרים עד שצדקע כריסס מכובד סחולי ואין עוסין דבר זס לשאר סחוייבי
 מיתת ב"ד אבל אם סתחוייב מיתס מסייתן אותו ואם איכו חייב מיתס סוטרין אותו שאע"פ שיש עוונות
 חמורים מספיכות דמים אין בהם ססחתת ייסבו של עולם כספיכות דמים אפי' עבולס ואין צריך לומר
 עריות או אבי' שבת . אינן כספיכות דמים סלזו עוונות סן מעבירות סכין ארס למקום אבל ס"ד
 מעבירות סניכו לכין חבירו וכל מי שיש בידו עוון זס סרי' הוא רשע גמור ואין כל סמצוות סעסס
 כל ימיו סקולים ככגד עוון זס ולא יצלוסו מן הדין סכאמר ארס עסוק בדם כפס גו' זח לומר סאחאב
 עובד עבול' ססרי כאמר בו רן לא סיס כאחאב וכסססדר עוונותיו וזכותיו לכפי לסו סרוחות
 לא כסבז עוון סחייבו כליס ולא סיס סם דבר אחר ססקול ככגדו לא דמי נכות סכאמר ויבז
 סרוח ויעמוד לפסי' זס רוח ככות . וכאמר ליה סתפס וגם טובל . וסרי הוא סרשע לא
 סרן בידו לא סכב ק"ו לסורג בידו ע"כ ומכלל זס מה ססזסירה סתורס ועסיית מעקס לגנך
 ולא תסיס דמים בביתך כי יסול סכופל סמנו . ופרסו חז"ל כפ' כסס מדליקין סביאו
 דמי' זיל כפי' ז"ל ראוי זס ליפול ואע"פ כן לא סגנלל מיתתו על ידך סמגלגלין

זכות ע"י זכאי וחוכמה ע"י חייב ח"ל הר"ם במ"ל כפי"א מה' הסכרת ח"י סג"ו וא' כל דבר שיש בו סכסכ
 זכאי שיקבל בה האדם וימת כגון שהיה לו דאר . או בור בחצרו בין שיש בו מים בין שאין בקימים
 חייב לעשות תוליה גבוהה עשרה טפחים או לעשות לה כבוי . כדי שלא יפול בה האדם וימות וכן
 כל מחשול שיש בה סכנת כפסות מצות עשה לסתירו ולהסתר ממנו ולהסתר בדבר יפה יפה . שכל
 השמר לך ועמוד כפסך ואם לא הסיר והסית הסכסולות המביאין לידי סכנה בטל מצוות עשה ועבר
 בלא תשים רמים הרבה דברים עמו ח"ל מפני שיש בהם סכנת כפסות וכל העובר עליהן ואמר הריני
 מסכן בפניי ומה לאהרית עלי בכך או איני מקפיד בכך מכין אותן סבת מרדות ע"כ . ויש שאינם
 חוששים ואינם מקפידים בדברים הללו . לא כשל תורה ולא בשל סופרים ומביחין מכסולות ותקלות
 ברט"ו ובר"ה וזב"ע על כל דבר שלא תבא גדולה או קטנה מתרעוין ולשעבר . וצריכין הם לתשובה
 שלימה מאחר שזידיס היה לתקן את הקלקוליס דבר בעתו מה טוב ואיזהו חכם הרואה את הכולד
 וכסלסי המדיר גבו כי בח כפסיס דר' הניבא בר פפא דאפסיק ליה עמודא דכורא בין דידיס לעלמא
 אמריבין אמר איני לאפוקי מתאן דלא קיים ח"ל רב אדא בר מותנא לאפוקי ממר דלא אית ליה
 מעקס לאתרוס . ולא היה טיהוס קוס וכסיהו שעתא הוא דשדיס זיקא וברט"ו ז"ל לאפוקי ממאן דלא
 קיים עמוד זה בא נסותיא מעליו מי שלא קיים את כל סתורס כמו שקיים הוא ע"כ ובכלל זה שלא
 להכות איש את רעהו בלשון כענין לבו וככסון בלשון חן שמוע למוסר ושלא לכלבין את פני חבריו אפי'
 בינו ולבין עצמו . ואין ב"ל ברכים . וצריך להסתר בהם ביותר שסרי הוא באילו סופך רמים כד"ח"ל
 והוא מהענינות שאין לעובריהם חלק לע"כ כמו שסביכו בפ"ג דאבות ואיסורו בין לקטן בין לגדול
 ולא יקרה לו בהם שהוא בוש ממנו ולא יסתר לפניו דבר שהוא בוש ממנו ובהם הותרס הרצועס הזאת
 בעו"ס לכנות סם רע זה לזס וזה לזס ומתפארים על הסכנה סם יותר מכושר ומגונס ואולת היא
 לתן וכלומה . שאפי' הוא כבר רגיל בו ואין פניו מתלבכים אסור כדאיתא בגמרא בשלמי הזב
 דאמריבין סתם כל סוירדין נגסוכס עולין חון מו' סוירדין ואיבין עולין וא"ס סבא על אסת איש
 והמלבין פני חבריו ברכים . והמכנה סם רע לחכירו ומקסיבין סכנה סינו מלבין ומתרכיבין
 אע"ג דסם ביש בסמיס :

בתוכ עוד כאן ולא תגוב ועל לא תאסף כפר דברנו לעיל ויש הרבה מיני גבינה גוב כפסות .
 גוב ממון וגוב דעת ככרואת ואס האחרונים מצויים סם בעו"ס וכבר אמרו מה הוא סופו
 של ממון סבא באיסור כי יוצר סכל ב"ס חוק וגבול בתן בין כל בריה ובריה שלא ליכנה בתחומה של
 חכרתה ע"ד שאמרו ח"ל אין מלכות כוונת בחכרתה אפי' כמלא בימא וכל איש שורר בשלו וסגב סבא
 לערכ סדרי בראסית עשמו גדול והו כעין סכת סרמ"ן ז"ל לענין איסור כלאים ולפי' אס אין לו
 וכמכר בגבינתו . ולענין גוב דעת סבריות כפי' הר"ם במ"ל כפס"ב סם דעות ז"ל אסור לאדם
 לטכסיו עשמו בדברי הלקות ופתי ולא יסיה א' כפה וא' שלב לא תוכו ככרו והענין שלב הוא סדור
 סכסס ואסור לגוב דעת סבריות ואפי' דעת סכותי כיבד לא ימכור לפותי כשר ככלס במקום כשר
 שחוטס ולא מכעל של מיתס במקום מכעל של שחוטס ולא יסרסב כחכירו מיאכל אכלו והוא יודע שאינו
 אוכל ולא ירסס לו בתקרובת והוא יודע שאינו מקבל ולא יפתח לו חבוט סכור בריך לפותחן למוכרן
 כדי לפתותו שסכסיל ככודו פותח וכן כל כיוצא בו ואפי' מילס א' של פתו ושל גבינת דעת אסור א"ל
 ספת אסת ורוח ככון ולב ססור מכל עמל והות עכ"ל :

בחוב עוד כאן ושננתם לזכור וכת' עוד לסלף ולמדתם אותם את בניכם לדבר בה זו היא מצות
 ת"ת שאין לנו מדה טובה סימנה . והיא יסוד הדעת את ה' ביאין דור ירא חטא ולא עם
 הארץ חסיד והיא עמוד כל הטובות וכל הברכות בלן . ובעזרתה יצאו שרבו אחס יודעים סילרים ריקים
 שיש בזמן הזה סולכים בשוקים וברחובות אבה ואבה י' ובמקום שהם להם להסתדל על מי התורה
 והמצוה . סולכים ומתגדלים בדברי סבאי והכעלה מביאתם לירי חטא ועל מי קולר זה תלו על
 בוארי אביהם שאינם מוליכים בהם לכית המדרש אדרבא כשסנן עומד על פרקו וסימני סכר' ופלגול
 כיכרים בו ככנס אביו ומוטבו ומוליכו אחריו לכאן ולכאן ורצונו שלמוד לישא וליתן ולמכור ולקנות
 ועשה חסד על עיקר ומהעיקר טפל . ומי יתן שכולם היו חושפין עדין להשתדל עם ביביהם שיחזרו
 מה שלמדו מן ישכחו את הדברים לא שיש חיים שאין פותחין ספר . ומדי שבת בשבתו קורין ספר
 מהם בתרגום במצותה ומשם בלא תרגום . ובמה יזכה בער את ארצו כי אם לשמור בדבר ה' להיבן
 את מטבתו קב וכקי ולסגות בתורתיו ומה וליה למען ילמד דרכי רצונו ויראהו ויאכזרו . ושבו לכל
 זמן למשא ולמתן של בני אדם כי אינו כריך לעיון רב וכבר אמר שלמה בחכמתו וגם לא לזכוכים
 עומר . ומה יעשה הבן שאביו מוציא מבין רגלי החכמים אשר ביה יוצא וככנס בהם עם שאר
 חכמיו בעתם מוזמנים ועומד לפני רבו באימה וכיר אה ועכשו סולך וכא בין ריקים ופחזים שומע
 את הבעור את המנוחה ואת האיסור ואת הטמא ובין כך ובין כך ככנס ב'בו הבה"ר להחטיאו ומתגבר
 עליו עד שפציאו לירי חטא ואז האבות מצטערים על צער הבנים ובוכים על שלא שמעו בקול סמוריה
 ולמכותיהם להם עצה טובה לא היו אזהם שלא להוציא את בניהם שלא בעונתם מדרכי החיים והצדיעות
 והמסור וכל סון יקר ויקללו את היום שהיו ואת השעה שהיו שפציאוהם מהם . וכתבו חרב בידם
 להסחית כלי חדות כפסם וכבודם וממונם והכה עיביהם רואת אם אמת יהנה חיבתו . וכבר אמר
 הסבאי כדמו עמי וכלי הדעת כי אמת הדעת מאשת ואמאסך מכהן לי ומשכח תורת לביך אסכה
 בליך גם אני . הבעור וראו אם יש מכאוב במכאוב בטול סתמיד וחסרון התלמיד ובת' המדרסות
 בפרט מן הגדולים שהראים לפלגול וליכנס לפני ולפניהם הם מסתומין והיא ענמת כשם וחובה פיתה
 עליהם לימצא בק"ק הזה הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו הרבה לומדים פינא מהם ועצמם בעולם
 ובמקום שהם לכל א' וא' לרז' לכניו ולכל הסמוכים לו לת"ת כדי שתרבה הדעת ויהיה הוא מן הזוכים
 סוסיא זרעו ככנס בקדם הקדשים גם מן המזכים לרבות קבאת סופרים וממנו ירחו אוהביו ורעייו וכן
 יעשו הדבר לפסך שזה סולך ומוציא את בנו וזה רואה וסולך אחריו להוציא את בנו ג'ב ועל זה בני' יום
 ויום בת קולו ואת מהר חרב ובאצרות ואומרת אוי להם לבריות מעלבוניהם של תורה . והכתוב קא צווח
 על מה אברה הארץ ויאח'ה' על עזבה את תורתו והיא חייבו ואורך ימנו ומה לנו מזמן כי אם תלמוד
 ועסקה ללמוד וללמד לשמור ולעשות . ומה טוב חלקנו ומה כעיס גורלנו בזמן שכל א' וא' לפי כהלת
 ה' בנים אשר כתן לו יצרים מהם ביראת ובעבודת שמים לעמוד שתולים בבית ה' ב'ב' בעיות ונתמדות
 הסאין והמטובחין שבתן במד' ובסכל טוב כדי שתהא הנהגה יפה למי שמטובל טוב כמו שבין ראוי
 לעשות ככל הדברים כמ' ז'ל גם לא ימנע טוב מן הפאר ל'מדם בתה לה את פראיו להם ואח"כ פרים
 יתן להם בעיתם ויקבעו עתים לתורה ויוסימו ולא יפחיתו ובכן במצא מקיים בכלל ובפרט יפה ת"ת
 עם דרך ארץ זה וזה יתקיים בידו שהחכם אם יסיכלו במס' התעסק מיעט ליום יתעסק במלאכתו
 עראי י' והכונן והכותן בדרכי החכמים וסבית לא יגרע משעות קטנותיו ובכן מובטחין אביו שהלוקס

בראת תשא ברכה מאת ה' ותוסיף ולא תגרע כי דרך יראי ה' היא וכן ראינו ושמענו כי טוב לשתכח
 בה . ואם תגיע אהבת ה' לעשות עיקר תכל הבנים לת' אין מעלה כמעלתו והיא היא מדת החסידים
 הראשונים וכל בניו למדוי ה' ורב שלמו ועובתו בעה"ז ובעה"ב כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיפמול
 תחת הפחם כי אם ראות עיניו בניו שתזלים בבית ה' ומשלחן גבוה קא זכו ובעטת פטירתו טן
 פעולם ישאיר אחריו ברכה ומברי מעשיהם כי טוב תתענו. כשמו בארץ החיים שהרי ברא מזכה אבא
 וכחו גדול כמו מידוע מדברי רז"ל והאבות שטיין ומחזיק כוחין ונכסין ודריקים ישמחו יעלצו לפני
 גאים . ואמנם קודם שכתור עבדנו מן הכתוב הזה עדין יש לנו לומר עליו והוא שקצת מבני
 עמנו כראש שבוכרים שמי שאין תורתו אומנתו או קרוב לה פטור הוא מת' ואינו חייב בחצום זו
 גבה כמסך טיש מי שאין לו בנייתו אפי' מקרא' לקרות בו ואינו מקפיד בדבר לפי סברא זו
 ושגגה גדולה היא בידם כי תורת ה' לכל ישראל כיתבה ובעם שאין לחלק בקיום מצוותים בין אדם
 לאדם מבין ושאינו מבין שכולם שוין וחייבין בעם לא שבכונים והמלך ריבס בעם הכתוב בפי'
 מצוות יתרות כך אין לחלק בין אדם לאדם במצוות ת"ת כי כל ישראל כא' הקטנים עם הגדולים
 חייבים לעשות בה וז"ל ה"ם במזל בפ"א מה' הללו כל איש מישראל חייב בת"ת בין עני בין עשיר
 בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שנים זקן גדול שחטם כמו אפי' כיה עכי המתפרנס
 מן הכדקס ועמחר על שפתיהם זאפי' בעל אשה או בנים חייב לקבוע לו זמן לת"ת ביום ובלילה
 שבה' והגית ביומם ולילה וכו' ואין לך אדם מישראל הקורא בתורה שלא ילמוד דברים טובים
 וכחמדים מועילים לבכשו ולעולמו . גפ עדות ה' באמנם מחכימת פתי . גם קבלה היא בדינו
 מאבותנו הקדושים שכל איש ואיש מישראל חלק יש לו מיוחד בפני' רבות שהתורה כדשת בהן
 ואם לא יעשוק בה מליץ יזכה למתנת חלקו . ואין אדם יוצא י"ה לומר כשאמנם אשכס לא
 צריך לקבוע לו עתים ביום ובלילה חוק עולם ו'א יעבור ויוסיף ולא יפחות ואם באולי איזה
 פעם היה טרוד מאד ולא הסלים חקו ביום ישלחנו בלילה ואם בלילה ישלחנו ביום ובכך יהיו
 כל ימיו וליליו מתוקים ומבורכים וכלום כתוב' בספרי רבותנו . וכבר אמרו חז"ל שאין
 תקנת דינו של אדם אלא על ד"ת ושאלין עמנו קבעת עתים לתורה עוד אמרו כל
 בית שאין כשמעין בו ד"ת בלילה אם אוכלתו שבתו כל חסך עמון לנכסיו תאכלו אם
 לא חפח ירע שריד באסלו ואין שריד אלא ת"ח שחאשר ובשרדים אשר ה' קורא וכל בית
 ששמעין בו ד"ת בלילה אינו חרב וכזה וכזה מובא בספרי המוסקים ז"ל ופר"ם במזל האריך
 בפ"ג בסבאת כמה מאמרים לרז"ל בשבח כתר התורה ודרכיה וסיף יזכו לס' לומדיה וראוי
 לשים עין עליו :

כתוב עוד כאן וקשרתם לאות על ידיך והיו לטוטפות בין עיניך וכתבתם על מזוזת
 ביתיך ובערריך יש כאן שתי מצוות של תבלין בגופנו ושל מזחה בבתינו ויש
 סמכותן כן ויש שאינם בהריו והאזכרה תלויה בכ' דברים הא' שיהיו כשרין לעשוי כשלבתן
 דאם לא כן אין כאן מצוה ואפי' העשוי כשלבס כצטוינו לחזור אחר היפים והטובים לקיים זה
 אליו ואינווה התבאה לפניו במצוות כרח"ל ובכלל זה כל מי שזכה לכתוב או לקבות ס"ת אם ימצא
 שאינו מוגה כראוי לא יחזר לטגאו ע"י סופר בקי כי לא יחפך האיש המזכה שיבא חז' הטא
 לדברים על ידו לקרוא בס"ת שכול גם אסור להסתותו בלי הגסה כפי הדין והחכם עיניו
 בראשו כב

בראשו למחר את המצות . וסג' סיגו ממיחון התפילין תמיד בכל יום בזרוע ובראש במקומן הראוי
וזריך להזכיר בזה מאד . ולא כמו שאנו רואין קצת שתפילין של ראש בפרט מוכתים עליו מזהם שלא
במקומם זה שלא במתכוון בודאי ומתוזהם לא תחסר מעל מוחות כל פתח ופתח שהיה בה לא כמו
שעושין הרבה בעו"ש שמכיחין מזהם א"על פתח הכית ומחביין שיבאו בה י"ח ועשות הוא בידים
וכל הזכיר בזה ובזה מבית חיים עליו ועל כבו ומאריך ימים מאמר ס' עליהם יחיו וכאמר למען ירבו
ימיכם וימי בניכם ומן הוא דלא בעי מי כח' זל :

כתוב עוד כאן ואלת ושבצת וברכת את ה' א"סיד וכמה אוכלי' ושבצת וזכרתי בראוי וכל
הכנסה מן סע' בלא ברכה מעל וגזל כדחז"ל ודרך משל כשם שכוכל פירות מן השוק
בלא רמים כק' גזלן כן הכנסה בלא ברכה כאלו גזל להקדים שסברכה היא המטבע שהוא יתעלה שמו
דורס ומבקש מבריותיו וכשם שלא ה' דבר ודבר כיקח במטבע א"כ זה קיח במטבע זה וזה במטבע
זה כן לא כל דבר ודבר וזכרתי עליו בברכה א"ל זה יס לו ברכה בפני עצמה וזה יס לו ברכה בפני
עצמה לקיים ברוך ש"ם יום בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו וקבלם הוא בידיו מרבותנו שהיו אדם
לברך מאה ברכות לכתוב בכל יום וכבר תיקנו לנו ברכות הרבה מלבד של אכילה ושתייה על סריח על
הראיה ועל השמיעה ועל המחיות לקיים אברכה ה' בכל עת תמיד תהלתו שפי' ותימיה הוא איך לא יהיו
שגורות בפני הכל לפחות אותן שכן תדירית הן ודקדוקיהן שלפניהן ושל אחריהן גם כתיבת ידיהם בשעורו
הראוי בין לאוכל פת שמכרכין עליו המוצי' בין לאוכל דבר שטבולו בא' מו' משקין שם י"ן דבש דגורים
שמן זית חלב על דם כגון דם דגים שים בו קשקשים ומים וסימנים י"ד שחט דם שאין בין זה לזה לא
ברכת כתיבת ידיה וכן לתפילה כדכיה כל הסויר ומוסיף בה מבוא עליו מוספת ברכה וכל המולול בה
חייב בדין ודין עבית ונעקר מן העול' וצ"מי שמתו תכן נשים ועבדי' וקמים פעור' ומן התפילה
ומן התפילין וחיביין בתפילה ובמחזה ובברכת המזון ואין ז"ל הגדולי' שחיביין בכל ועליה' ללמוד ולומר
דבר בעתו מתוקן כדון וכשכל' וצ"ל לולב הגזול גבי הכלל שכיבו מי שהיה עבד או אשה או קטן מקריין
אותו עובד אחרים' שם אומר' ואתה לו מאירה כלו' ע"ל שלא למד ואם למד תבא לו מאירה שוב
את קונו לעשות שלוחים כלם כדפרס' ז"ל וזו היא מרתו ועכסו ובגמ' תכו רבין באמת אמרו בן מברך
לאבינו' ועבר מברך לרבו ויאסם מברכת לבעלם חבל אמרו חז"ל תבא מאירה לאד' שאשתו וכו' מברכין
לו ע"כ ופעמים שאין הגדול יוצא בברכתו כשאלו כדו שביעס שהוא חייב לברך מן הסוד' וגם כשגדול
מברך והוא שומע את סמית דעתו ולא כתבוון לכל מלס ומלס . ואין ז"ל אם סח כשהוא מברך לא יבא
וסל הדברי' ללו פשוטים הם כדפר' וברך כדנעטר מזה בעל באר שבע בבאר מים חיים שלו מ' י"א והרי
הכרבות מכלל הדברי' הכאמר' בכל לטון ויש לכל א"ל ללמוד אותם בדיוקם להיות ש"ם שגור בפיו ולסללו
ולשכחו על טובו הגדול תמיד ולקיים בעצמו בכל יום אברכה ואסללם שמך לעולם ועד :

כתוב עוד כאן כי יפלא מאד דבר למשפט וגו' ובאת א' הכהנים שלמים וא' השופט אשר ימים בימים
הסם ודרשת וסגידו לך את דבר המשפט כל העם רואין לכאורה את יתור הפסוק הזה וכי
תעלה על דעתנו שאדם ילך אצל דיין שלא היה בימיו עך שיבטרך ככתוב לומר וא' השופט אשר ימים
בימים הסם הו' אין לנו לומר לא אסם שאמרו בו רז"ל אין כך לא שופט שבימך ואפי' אינו גדול בהכמה
בשאר שופטים שסיו ולכיו' כי מניד מראשית אחרית ראש סדורות ססיו סולכין ומתמועטין והימים
בראשונים יסו מוכים מאחורונים לכן נזה וזה בכל א' בדורו יסיה חשוב בגדול שלפניו ומעתה אם

באים אנו לרון אחרנית דינו דריכים אנו לרון אחר כל ב"ר ונ"ר שעמד ממות משה ועד עכשו שאפי'
 פושט שמך משה את ידיו עליו לא היה כמשה שלא קם במסות ישראל וכן הזקנים לא היו כיבוש וכן
 כל אחרון אחרון בקבלה לא היה חניב כקודם לו וא"כ אין לדבר סוף . ועתה עדים אתם בכם חיבכם
 קיימתם המצוה הגדולה הזאת שהיא מראשי . עמודי התורה ולפי מי אתם עתידים ליתן דין ומשפון
 עליהם לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה אשר בחר בשופטו עמו ישראל לפלדבר משפט דורסיו ומכניסיו
 ואתם הולכים בערכאות של גוים לחלל שמו הגדול ולסבחות דברי תורתו שקדושה וסתמימה משפטי . ס'
 אמת בדקו יחדיו . דעו בא וראו כי רעתכם רבה לסור מאחרי משפטים בדיקים ותור' שלימה ברוך לסינו
 שזיכרו לה . וכלכם טובים משנה ראבות כל המחלל שם שמים במתן כפרעין ממנו בגלוי א' סוגוא'
 מזיד בחלול השם וא"כ למחלל במתן למחלל בגלוי עאכ"ו והרבה דברים יש לכל מצדקס רבון ס' . ולא יבא
 ליד ימיה מרה בזאת הסם ללכיסם ובחרו באש' חפץ סירא את דבר ה' שזב ויתחכם מרעתו ושכ ורפא
 לו ואשר עמד בדיק באומכותו יחזיק בעדקתו וטומע לו ויטבון בעת ושאלך מפחד רעס :

כתוב עוד כאן לא יהיה כלי גפר על אשה ולא ילכס גבר שמלת אשה כי תועבת ה' אקיק כל עושה
 לה ומה תאמרו בהעברת אזכרת זו . והוא איפור גמור בכל מקום ובכל זמן . ואין לו
 שיתר והקצוב קוראו תועבות ס' . וכמה פשעים מוביק . עוון סיכוו בגדים זכ גלוים ויודעים גם בהם
 אתם הולכים לטריטיות וקרקסיות ליכס במוסבליצים . והשעות פראויות לסמוע בהם דברי תורה
 ולעסוק בהן סרי אתם יושבים לשמוע כבלות פס והוא קשה ורע מעללים וכמה נגעים רעים התלויים
 בשמימה ובראים באים ע"י יביבס זו וכיוצ' בהם הסוביאין את האדם מן העולם שומר כפשו ירחק מהם :
כתוב עוד כאן לא תלכס שעטנו צמר ופשתים יחדו גם זה דרכיכם רעים ומנהגכם שלא כתורם
 ובהלכס אמרו בא מי היתר לכם כל מימי בלאי' שאנו רואין כמה וכמה שאינן חוששין לאסורו
 החמור והוא שוק מגדולי חקי התורה . ובשאת הכפס קופעין ומחברין צמר ופשתים כפי שבא בידם
 ומה לכם לבנות את המצוה הגדולה הזאת ולדוש אותה בעקב . והאסים עשה שיראו מלפניו בשמים
 ממעל ועל הארץ מתחת . טובו טובו בית ישראל ולא תביאו עליכם הרעס כמעשה ידכם ומה כהאס
 יש לכם בחבורי צמר ופשתים האם אין בגדים . מצויין ממשי וצמר גפן וקצבוס וכיוצא בהם וחמויין
 כשרים לתוספן כי תלכו לבחור ברע ובאיסור ולמאוס בטוב ובהיתר . אם הדבר תלוי לפעמים בקצת
 פרועות יש לה' לסיכולת לבם הרבה מהם ואין דרך ישראל קדושים לקפיד בהקום מצוה בדבר קטן
 או גדול ולהיות חס על ממונו יותר מכפס בחורו לכם דרך ישראל ולכו בה . אם יש ביניכם חייטים מאיכם
 תכו להם ויעשו ויתפרכסו בכקיות אם אין הכיאו הכיית' בתיכם וסס יתפור לפניכם בכשרות . ואם
 א"א סו מאיימין עכיו ובדקו אחריו ולא תתכו לו לתפור לא בחוטי משי . וה' יכפר בעד :

כתוב עוד כאן גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסם בה קלסוף קיוס מצוה
 זו וגדול בעיני ס' לסיכו ותאחר שבעו"ס אין אבו מקיימין אותה בגלוי צריך להדרג שלא
 בבאי עצמנו לירי חייבו שלא לעבור עליה . ולמה יקסם עליכם לסתום רובו של המלבושים הסם
 שתומים מן הגדדין או מאחרים ונ"י תפירה או קשר של קייטא אדם יוצא י"ח גם יש שאינם לובשים
 טלית קטן כמכסו רוב ישראל ולמה האם משא כבוד הוא להם או מצוה קלה וס' א הכתוב שקלה ותלה בה
 כל המצוות כגן סכא' וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ס' גם הרבה מהזכרין לובסין אותו קטן
 ימסם שלא כמדה וכסגור סכתבו בחכמיהם להם לעשוא המצוה כתקנה וסלא לבנות משעורה הראוי :

דין אב מעט מעזר הסחטאים והשוונות והפסעים שהטאנו ושענינו ושפסענו לפני ה' אהינו כי
 רוכן של מנות עשה ולא תעסה ונזרותיכם ותקבותיכם לא נעשו בכם ומסעטם שזכרו עדין
 לא פרענו כל פרעיהם לא קצרו ועלינו ועתה מסכאמר אחרי זאת לפני יוסב מרום כי חטאנו לו
 וסרכו מחנותיו וממשפטיו הטובים אב לחטא ולא לראות ולסתוק ואין קם למחות ולעזוב כאש
 פוא החובה הראיה לה' אהינו שרחמים וסליחות כי מרדנו בו לו הסדקס ולבו בושט סכנים ביום
 סס כי נבר עלינו חסדו ונעבדותינו לא עזבו וסור רחום יבפר עון ולא ישחית וברכס להטיב אפיו
 ולא יעיר כל חמתו ועתה ישראל סכו גודל לאהינו ותכו כבוד למורס אשר קבלנו עלינו אכו וכל
 סדורות סהיו וסיסו חלס זבסנועס כמו סאמר סכתו כפי ולא אהסס לכדסם אכני בורת את סדרית
 סזאת ואת סאלס סזאת כי את אשר יסכו פס עמכו עומד סיום לפני ה' אהינו ואת אשר ענינו פס
 עמכו סיום ולא זו בלבד לא סכסכסנו ערבין זס לזס כמו סכאמר סס סכסטרות לה' אהינו וסגלות לבו
 ולכניו עד עולם ופי' סכסעברות סכסעות בסתר ואין יודע בסס אה' אהינו ריבו מסור לו יתברך
 וסור יסרע מסחטוא אכל סגלות לבו ולכניו לזכר סרע מקרבו וסס לא כעסס דין בסס יעכסו
 סרבים בעבורו וסכל מ דים בזה בפ' נמר סדין סביאורס' ז'ל כפי' ובר' אשור בר סמעון אפי'
 על סכסטרות סרבים נעספין עליסם כדאיתא סתם ויאוי' לפי ססיס להס לסספול ולבדוק על כפי דובס
 ולא עסו כס' ז'ל על כ"ג סתלס סכתוב כמותו חזרת סרובס כמו סככר אסרנו ומ' ע' סגלות אין
 סולק וס' לחלוק עליו מסכסו מעסס דעכן סמוכא סס בנמ' סססכסוב מעיד עליו סכאמר מעל כחרם
 סרס אה' ס' ככל ישראל ומתו ססס סלפס וססס איה וכן אסרו ראשו אלפי ישראל לכני ראוון וכני גר
 וסני סכט סכספס סלס עכן בן זרס מעל כחרם ועל כל עדת ישראל סיס קכף וסור איה א' לא
 גע בעונו כל' לא גוע לבדו כמו סכת סרר' ק' ז'ל וסור ססוט :

ומעחה אין איה כפי ואין אדם בן תורין ליפטר מחובתו . לנקות עצמו ולנקות אחרים ולבן
 לא כפי איה לסלסו ולא כסר איה לביתו . ולא כסוקע כי אס ככלס סדרב סיום סכו לה'
 ככי איה סכו לזכור ועח וקרעו לככס כתסובס ובמעסס טובים זל בנדיכס כמיתת סכנים וסכנות
 כרחי' כתעבית דירוסלמו דעו כי ס' ס' איה ססססו פרוסס על כל סהים לתת לאיה כדרכו וככרי'
 ועללו חמית ומסיה מוריד סאול ועל מוריס ומעסיר מספיל אף מרוח וסור מוסל ככל ולא יחפון
 כמות סמת כי אס כסוכו סדרכו וסיה . סלס כתן לפניו את סהים ואת ססוב ואת סמות
 ואת סרע וכונו לבחור כהים זו תורס כי סור סייכו ואורף ימיכו למען כהיס אכו וזרענו
 עומדים לפני כל סיום . סוף דבר אתס ככניס סיום ככסם לפני ה' אהיכס ואכו
 איהכס עכסס . אס תאכו ומעעסם לסוב כתסובס סליחס סכל סעתיכס לפני ה'
 איהכס עוכ ארץ סהים תאכלו ומסירותו ססו כככו בעולם כזה וכל עוכס וברכס תבוח
 עליכס ועל כניכס ואס ח' סמכא ימכא מי סלס יחוס על עצמו ועל קווס ביתו כעס' ובעס' וכל
 ככס ס' אהינו כחיר ובעזרתו כחוק ונאמץ וכקיים ככו מקרא סכנו אומרס ככל יוס
 תסוד פעמים ככססס ואסנת את ה' אהיך ככל לככך וככל כססך וככל סאדך וי' ככל
 לכככו וככל כעסכו וככל סאדכו כקיסס נא וכסוככס בעיר כסוקים וכרחכות לגדור סכסנות
 ועלכו ועל אהינו כני ישראל סלס יחוקו ח' כעוככו כאמר עסו אבותכו

שקדושים בכל הדורות אשר היו לפניו שמסרו עמנו על קדושת ש"ס ונצבותם אנו קיימין בגלותם
 ושובעמים אנו בחסדי ה' קצב יקצב קהל גדול יבאו לעזרתו ואלינו יאסף ספרדים א דברו לקבאות את
 קבאות ולרומם את הורתו ולעמיד משפטים על תלם דבר דבור על אופניו וישראל על מעמדו ועל
 מקומו בשלום ובמקור וממלא סוף ח' הכותף יבעל במעומו ולא יסיה לו יס' לדבר נגד כל קהל עדת
 ישראל ועבדו ככה מסתגם בכתוב ואם כולנו כא' חברים יחדו כענם ויאמר כל אשר דבר ה' כענם
 ובשמע גמ' י' יתן טעם ובעצמו ושלח לנו את מטיחכו במכרם בימנו וארצנו נתן יכולם . ותנזיא
 פרים מתוק לנפש ומרפא לעצם ומקדם ה' כוננו ידיו בתוכם לכבוד ולתפארת אכיל . ואומרים קדים
 וחומר לדוד הנו לס' בני אים ומחזירין ס' להיכל . ותכף ומירקדם שיטעירו קהל יסאו ויתנו
 ויסכימו על תקון שמעשים וסדרו ודרבו כי הוא עיקר הכל . כי אז הלבבות מלאים מעוב ה' ודברי
 תורתו התמימה וכמון לקבל כל דבר שבקדושה והוא כטיף אמתה א יחמר בעים כמו שאמר' עשוקים
 כדברי רבים לש"ס ובכתוב משיעם אכל פילגם בגבעה ויקם כל העם כאיש א' לאמר לא כלך אים
 אאכלנו ולא כסוב אים לניתו ועתה זה הדבר אשר כעסה לגבעה וגו' וסרבנים סלמנים יראים' וחושבי
 שמו אשר יעיר את רוחם לקרבה א המלאכה ולעשתה . בה בכל מאמצי בהם ערב ונקר בכל פעם
 עד הניעם א התכלית המקווה בחמלת ה' עליים בידם להסויף ולגרוע ולתקן בכל מה שאמרנו ואזן
 בריך לאומרו כי לבתת במקצת מידי חובתנו עשינו כי תורם היא וללמוד אנו דריכים . ולכדבק בעפר
 רגלי החכמים אנו הולכים ולשמות בנמא את דבריהם אבחנו מתאווים . ולא באנו דרים מלין אס
 א לא לרז כפסנו סענים בדרכי קבאת ה' בבראות להרגילה בה . וא"כ יראם בעיניהם סטונים
 לקרא באזני העם רובו של פ' שביעי סס' תשובה לסר' במזל כי כולו מחמדים ותכחומים
 מלמים להזל על מעלות הסב בתשובה ובהם דברו מוסר ועמם סראוים למקום ולזמן אין
 מעכב . וקווי ה' יחליפו בה ירצו ולא יגעו ילכו ולא ייעפו . דברו גם ישאו פרי .
 הוף דבר ככה אקרו ח"ל אחופי פרסם סכל גופי תורם תלווין בה ככל דרכיך דעשו
 והוא יישר אורחותיך :

ובבן ככללן הזכרון שהובטלם הספר בעזרת המוך טעוב והמעיד לכל סחונן לאדם דעת
 חודם אכי למסיד ה' אסי ואסי אבותי על כפלאותיך ועל טובותיך שכל עת ערב
 וקבר ותהרים מעוה עד היום סזס גאלתני וקיימתנן ברכות וסודאות למוך סגדול וסקדום על
 ססחיתני ולמדתני כן תמימי ותלמדני סלס . וטובי סיסם בעיניך לברכני
 ולברך את כל עמך ישראל ברוב עוז וסלום . זכור
 רחמך ה' וחסדיך כי מעולם ססם
 ססיכנו ה' אליך וכסובס
 חדס ימינו
 בקדם :

גם חרב המבחהק נודע שמו במחר'ר אליהו ז'חיים זל'ה חתם על פסק ח'ר'ם
בכל דרבנים מבל עיר ועיר באיסור סתם יינם וכתב דברים ראויים אליו
הגם בש"ת שלו בח"ב ס' ג' יע"ש

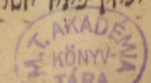
וזה דברי הרב גדול רבי יהודה ליווא זל"ס בסוף ספר דרוש פתורם וסמכות שלו בדורו זה
ראויים הם לא אשריו ואשרי חלקו בג' ע"ל מעלה . ובעתים מסת רובם . והרובם לראות כולם
הנה כתובים על ספרו :

המשמרה הסליטית וכו' זאת ועוד אחרת קמה עדה . כי רובים להרום מגדל הנבזרים אשר
בנו הפסומים ואף יעלה על לבם . להרום אשר יסדו ושכללו אפי' ורצבות הכוכים
חכמים כפלאים וכבוכים . דור אחר דור ועידן עדכים לכן יש לגלות מעשיהם ואף כי אין הדבר צריך
הקון ותלמוד שכבר היה לעולמים לפנינו . ומפ' כוסיף עוד בדבריו אף כי נזכרו ראשונות ולמנוס
הזאת נפתח חלומות אולי יקחו מזכר . וסעיקר מה שהביא בני אדם להקל במנוס הזאת הוא אשר
אמרנו כי אסור יין כסך משום שא' כתנ"ך לעבו"ם ואמרנו כי יורם על סם זה יין כסך . ואין האומות
מכסכין עתה . ועוד אומרים כי אפי' איסור חתנות אין בדורות כללו שאין מתחתן סגוי עם ישראל
כל או דברי בורות . כי יתן כבודם עיננו ומצדד דדים להקל ואין אנו משיבים עליהם שמלתו ממנו כל
המוסקים ראשונים ואחרונים . ואין דבריו דק להשיב בג' יע"ר ונדלוי אף אם היה זה האסור
יינם משום חשש שמא יסכו סגוי או משום חתנות . ונדורות הללו לא שייך מוס טעם כלא אמרו
צ"ל אין מעמידן על ר' יהודה הכטיף שהתיר סמן של גויים . אמר גם ורבי יהודה סיכי מני
למשרי . תקנת ב"ם ופלא אין צ"ד יכול לבטל דברי חכמי א"א"ב הם גדול ממנו בחכמה ובמנין .
ועוד ה' אמר רבם בר בר הכה . בכל יכול לבטל צ"ד דברי צ"ד וחבירו מון משתקם עשר דבר שאפי'
יבא אליהו וצ"ד אין סומעין לו . ומתיר . דאמר רב משרשיא הואיל ופסטי איסורו כרוב ישראל .
סמן לא פשט איסורו כרוב ישראל ע"כ הרי כי הדבר צרום שכל דבר שחאמר במנין ה"ל שיקזור לסתורו
ואפי' בטל הטעם שפסטי אותו הטעם כאמר . כדמובח בפ"ק דביצה ג' . כרם רבעי היה לו לר"א
במזרח לנוד וכו' ופרש"י סם ז"ל אע"פ דממילא ליבא תקנה קמיתתא דהא כדי לעטר ירושלם בפירות
תקבו ועכשיו שחרבם מס' לבנו לעטרם לצורך הגויים ואפי' סכי צריך מנין אחר לסתורו ע"כ . הרי
דאפי' דבר בטל הטעם שפסטי . תקנו אינו יכול להחיר לא במנין ואין צ"ד יכול לבטל דברי צ"ד
חבירו א"א"ב גדול ממנו בחכמה ובמנין וכו' דברי אפי' צ"ד סגדול בחכמה ובמנין אינו יכול להחיר
כדלעיל . וא"כ מה שייך היתר בדורות או . בדבר שחאמר וכיוון סגדול אין דבור שיכול לבטל
הגזירה מפני שאין מכסכין אף שאיכו כן כמו שיתבאר רק עומד באיסורו כדראשונם לגמרי . וספרין
בזה הוא בכלל מורץ גדר ישכנו כחם ואם היו באים להקל בשביל זה א"כ למה לא יקלו ב"ט שכי .
דכא עתה אנו בקיאין בקבועא דירחא ואם בשביל פאולוי יקזור הדבר לקלקלו . גם האומות לא
העמידו ערכות על זה שלא יבטלו עוד . והרבה דברים כזה . לומר כי איסור זה אינו שייך
עתה . אצל כדו לקיים ענה כסיל באולתו הנה כשיב וכו' כי אין צפוסם ככוכם . ובפ"ק דשבת
הקשר ריב"א מ"ם שחמירו טפי ביין . לאסור בהכאס מפת ומסן . ותירץ מפני שהיין משמח
אדם ואכסים . והיו רגילים לבטלו . אפי' שלא בפני עכו"ם הואיל וסוצרו לאסור אותו משום
במותיהם כתבולו דין וחומר יין כסך ע"כ . ואין משמע כן צ"ל אין מעמידן אצל גוי סכך יינו של
ישראל שלא בפני עכו"ם אבל עיקר הטעם . מ"ם בתחילת דבריו . מפני שהיין משמח אדם
ואכסים

אכסיה ופי' הסתוב כדאמר בפי' בן פורר ומורה . אמר רבא המרא וריבנא פקחין ביה הנין ארבע
כמו שאר מסקנין מהם לנוף בלבד . אבל היין מסתקם השכל וכן סתיה ידוע מהם סתמרוז' כל כשמתק
תכלל ית איזה דבר סתבשתם כסבית ממש ולא הגוף סוי אומר זה סתיה . ולפיכך אמר סתבוס
משמח את אלים ואכסיה שראוי להאמר על היין משמח אלים כאשר מכתבין אותו ע"ג המזבח . ואכסיה
שהוא מסתקם השכל ומפני שהוא רוחני בלתי גשמי כמ"ס לכך תפך כנושעת גווי היין כאשר כי הדבר
שהוא מוכן ל דבר א' כמסך בעמול הדבר במשע הפעולה . והגוי דבק בזה שלו ובעוב'ס ואף
בלא כוונתו לכסף . כמסך היין . כי הוא מוכן לזה ביותר . ותפך ומיד כתכסף בלי סוס כוכס .
ופעולם . ואחריו במדרש ויתרוננו סתבוס פקרחס כסביתס רבקה עוברת על פתחי בתי מדרשות
סוס יעקב מברכס ורובס לזאת . וכאשר היתה עוברת על פתחי בתי ע"ו היה עטן מברכס ורובס
לזאת ופי' ענין זה כי יעקב בנטן אמו היה דבק בוייתברך ולכך באשר עברה על פתחי בתי כנסיות
ובתי מדרשות מצא מין את מינו וכעור . מהסס כמסך בעצמו בעצמו אחר הדבר שהוא דבק בנולד
סוס בזה כוכס ובקירס . רק מעצמו שכל דבר בזה עצמו מתעורר ל הדבר שהוא דבק בו .
ועוד אמרו במדרש חשבתו דרכי ואפיכה רגלי א עדותך . אמר דוד לפני בנ'ס הסבתי דרכי . כל
יום ויום היתה אומר למקום פלו'אני סולך וסיו רגלי מציאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות
למקום הראוי . והכך זה עשו מהיה דבק בזה העומאס כאשר מצא עבוס'ס היה מתעורר בנטן אמו
מעצמו ל אשר הוא דבק בו . ודבר זה מלא במירה ולפי' גווי שהוא כמסך אחר עבוס'ס מעצמו
לכך היין שהוא מסתכף כאילו היה מכתבו לעבוס'ס מעצמו ודווקא היין חסוס שהוא מוכן ביותר ובפי'
פל הכלים אמרינן ע"ו של גוי אסורה מיד כפפסלס . הע"ג מלא עבדס אסורס בהכאס שבאמר
פסילי אהיסס משפסלו סרי הוא חלוק שלו . וע"ו של ישראל אינה אסורה בהכאס עד שעזרה שבאמר
ארור אשר יעשה פסל ומסכה וסס בסתר עד שיעשה לס מעשים של סתר וסעטס הוא בכל זה כי
סגוי דבק בעבוס'ס ולפיכך מיד שפסלס נעמית שלו אע"ג מלא עבדס . וישראל מהס דבוקים
בלאסיה פייס רחוק מן ישראל לעבוס'ס ואין חל עליה פס זה עד שעבדס כי אין ישראל מוכן להיות
לאו'ס אחרים כיכך סגוי ולכן סגוי אסור כמנע ס ו היין וכן תמצא גם כן לטבת אצל יין
בפי' באלו אר' ברכיס סרובס מיתכסף יינו ע"ג המזבח יתן לתוך גרונו של הלמיד הכס .
שבאמר א"כס א"כסיה אקרא לטון אפס ע"כ וזה כי היין יש בו דבר זה שהוא
משמח אלים והוא משמח סרוחני כמ"ס כחכס כתיבתו לתוך גרונו של ה"ה סת"ה דבק עם
סכסכיס ג"כ כאילו כסכו ע"ג המזבח וסמך סגוי ולפיכך אסרו היין כמנע סו גוי בהכאס ואילו
פתס וסמכס אין בהס דבר זה . מלא אסרו אותס בהכאס . ומעמס אף סאין סגוי מסתך
לעבוס'ס מ'מ יש לסס סתדבקות בה . וכמסך היין לס . תדע דבפי' כ' ישמעל קאמר רב חבוק
בין יומועוסס יין כסף ומוקי לס סתס לאסור בפתיס אצל לא בהכאס וססתא אי עעמא סוי מסוס
דחייסיןכו סמא סגוי כסכו א"כ לסס תכוק כן יומו עוסס יין כסף ואין לומר דעעמא סוי מסוס
גזירס דגזירין תכוק אטו גדול אין סלסון מסמע כן דאמר תכוק כן יומו עוסס יין כסף וסוס ליס
לומר תכוק כן יומו כמנע בין אסור דלסון עוסס יין כסף מסמע יין כסף לגמרי . וסכס דיוק זה
סוי סכר רב בהכאס ורב אשי דעוסס יין כסף לאסור בהכאס קאמר ועוד דכוס ליס גזרס לגזירס .
דבר זה אינו לא מפני שכל מעשה סגוי אחר עבוס'ס וכמו שכל הדברים סתבשים פועלים אף בלא כוכס

אמת כן פנו אשר הוא מוכן לעבדים כל מעשיו הם אחרים . ולפיכך אף תכונן בן יומא שאין לו
 כוונה ורצון כלל מעשיו נמשכים לו ומה שאסרו אותו בשתיים לא משום שהוא קל דלא הוה דק משום
 גזירה שאין זה כך אבל טעם מותג' יס בדבר וזכרי כאשר נגע שלא כדעת וסלא בכוחס אין רק
 מעשה סגוף ולא מעשה הסכל ולפיכך אין חל על סנין הזה . לאסור אותו מכל וכל להיות כאבר
 לגמרי רק לשתיים הוי אסור ביע' מעשה סגוף כאשר לשתיית סגוף . אבל כאשר נגע בו בכוחס
 דעת חל עליו גם נסך לגמרי . עד שהוא כאבר לגמרי . כי זה פועל הסכל . שכל פעולתו
 הוא לגמרי . ודבר זה הוא מבורך ליודעי חכמה ותכונה אשר כל רצו לא אכיס להם . ולכך אמר
 פוגע גוי סלא בכוחס אסור בשתיים ומוגעו . בכוחס אסור בסכאס סכל לפי סכעולס . וע"ז עדות
 ברורס כי אילו היס טעם האיסור כמו ססבינו דמיטיקן שחא כסך סגויין זה א"כ מה טעם יס
 לחלק לאסור בשתיים ולא בסכאס . אבל סעעס כמ"ס שסשוד סנו עוסד אותו יין כסך וסכל לפי
 ססכסוד חס בגופו סלא כדעתו אין פועל ססכסוד רק לעכין סגוף כלכד לאסור אותו בשתיים . ואם
 בכוחס סכיסוד עוסד אותו יין כסך לגמרי . ופ"ס כפרק אין מעמידן רב אחא בר אדא אמר
 גזרו על פתס וסמכס מסוס ייכס . ועל ייכס מסוס כמותיס ועל כמותיס מסוס דבר אחר וא"כ
 מסמע דייכס מסוס כמותיס גזרו ולא מסוס דבר אחר . אין סקוסיא כלל דודאי כאשר יסתס
 יין סלסס ססוד כחכב כמו סכתכך ודבר זה יס קרוב לגמרי א סגוי . סאס יעפעס דבר זה ג"כ
 יתיחד עם כמותיס . ואז הוא קרוב לעבדים ויבא לעובדס . ומה ספרס"ז ול . ועל
 ייכס מסוס כמותיס ועבר על לוו דלא תתחנן כס . אין מוכיח כך בגמרא דסא גניבא אמר
 וכולס מסוס ע"ז גזרו . ואי פ"י כמותיס שיסח כחו סרי איסור סחתכות סוד כתורס אלא כך פירשו
 גזרו על פתן וסמכן מסוס ייכן ועל ייכן מסוס כמותיסן פי' יחוד כמותיסן וגזרו על יחוד כמותיסן
 מסוס דבר אחר ולא הוי גזרס לגזרס דא"כ יקסס לך כלאו כפי סיכי גזרו על פתן וסמכן מסוס
 ייכן ועל ייכן מסוס כמותיסן . א"א דפי' סגזרו לסרחיק פיתן וסמכן סלא יבא לידו קרוב ייכן
 ססוד יותר קרוב . ועל ייכן גזרו שיסיס כמו סכתכך מסוס קרוב כמותיסן . וסיכו יחוד
 כמותיסן סיפקרב יותר ועל יחוד כמותיסן גזרו מסוס דבר אחר . זססתא לא יקסס לך כ"ל
 דסוי גזרס לגזרס . ססרי גס פתן וסמכן יס כסן קרוב מס . זססתא אין כ"ל ג"כ כמו
 ספרס"ז ול דגזרו על ייכן מסוס כמותיסן מסוס ססיין כוער בגומביא לידו זמת . רק פי'
 ססיין סוד קרוב לגויס עובדי עבול' דסיין הוי כאילו ככתכך כמ"ס . ועל ייכן גזרו מסוס
 כמותיסן כמו סמפרס סס ואולי תאמר סוף סוף . מסוס גזרת כמותיסן סוד ולא מסוס דבר
 אחר אין סדכר כך כלל רק איסור ייכן מסוס איסור עבול' כמו סמוכיח סגזרו על ייכן איסור
 סכאס כאילו ככתכך מס . רק כי כמותיסן יותר קרוב לעבול' מן ייכן מפכי כי סוד כמסך
 ביותר אחר כמותיסן מסוס זכות . וייכס יותר קרוב לעבול' מן פתן וסמכן דאל"כ מי'
 אולימ' דייכן מסמכן וגס כיחוד סל כמותיסן וס קרוב לעבול' כאשר סוד יחיד עם כת
 אל ככר . ואם בא עליס כקרא סבא על כת אל ככר וכן כאשר יחיד עמס סוד יחיד
 ומתכר חס כת אל ככר ובמדרס אסר עוד גילס דכריס מופלאים באיסור יין כסך וכדי
 סידעו סעוכריס חטאס ועוכסס כביא דכרוו ונפרס קצת כוונתו אף כי לפרס טעמו אין
 לסאריך במקוס הזה . כפ' סמיכי ר' יצחק פתח אשר חלב ונחמיו יאכלו יסמו יין כסיכס

זכאין

man. 9.

ta e di riacio.

ed tena g.

no e il mia;

ma hrona

xis della

dato al S. faler, meno del S. Laruro Coloni
urbelada con. Smpire di Parascuro
con botoni d. seta. d'accordo Tullio

Flarela

Tella con colla

J. M. Zagaboff

Voleh - Dato al g.

Prulla - Fa li no

Sanella 6. 5

olla 6. 3

olla 6. 3

olla 6. 3

olla 6. 3

olla 6. 3

19

14

13

12

17

13

14

10

10

10

10

10

10

10

to the order of the collector of the

of the
of the

some of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

of the

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

1760

B

235.

130